
དཀར་ཆག

ཀླུ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ངག་དོན་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་ ཉི་མ་ཞེས་བྱ་བ་བཞགས་སོ།།	1
ཀ། སྦྱར་བྱེད་དམ་པའི་ཀླད་གྱི་དོན།	1
ག། ཚུམ་བྱེད་དམ་པའི་གཞུང་གི་དོན།	2
ཁ། ཐོག་མར་དགེ་བ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་བཤད་པ།	2
ག། དང་བ་བསྐྱེད་མྱིར་མཚོད་པར་བརྗོད་པ།	2
ག། བསྟན་བཅོས་ཚུམ་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ།	2
ང། གཞན་དོན་གྱི་དགོས་པ།	2
ང། རང་དོན་གྱི་དགོས་པ།	3
ཁ། བར་དུ་དགེ་བ་འཇུག་བྱའི་གཞུང་ཉིད་བཤད་པ།	3
ག། དོན་དང་དོན་མིན་རྣམ་པར་འབྱེད་མྱིར་རང་དོན་ལེའུ་བཤད་པ།	3
ང། ཐོག་མར་འབྲེལ་གྱིས་མཚམས་སྦྱར་བསྟན་པ།	3
ང། བར་དུ་ལེའུའི་གཞུང་ཉིད་བཤད་པ།	3
ཅ། གཏན་ཚིགས་རྣམ་བཞག་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ།	3
ཅ། དེ་ཉིད་རིམ་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	4
ཆ། ཡང་དག་གསུམ་པོ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	4
ཇ། འབྲས་བུ་རྒྱ་ཡི་གོ་བྱེད་ཡིན་པ།	4
ཇ། རང་བཞིན་ངོ་བོའི་གོ་བྱེད་ཡིན་པ།	4

ང་ཨ་མ་དམིགས་པ་ལས་མེད་པ་འབྲུག་པ།.....	4
ཆ་ཨ་གསུམ་གྱི་གྲངས་ངེས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།.....	5
ང་། ཡང་དག་གཞན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ།.....	5
ང་ཨ་མ་རྒྱུ་ཡང་དག་ཡིན་པ་དགག་པ།.....	6
ཆ་ཨ་མེད་ན་མི་འབྱུང་རྒྱས་པར་བཤད་པ།.....	7
ང་། མ་མཐོང་ཙམ་གྱི་ཕྱོག་པ་འབྲུག་པར་བསྟན་པ།.....	7
ང་ཨ་མི་འབྲུག་པ་ལ་འབྲེལ་པ་ངེས་པར་དགོས་པ།.....	8
ང་ཨ་ངེས་པ་དེ་ཡང་ངེས་བྱེད་གཉིས་ལ་ལྟོས་པ།.....	12
ང་ལ་ངེས་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།.....	13
ཆ་ལ་གཏན་ཚིགས་ལྟར་རྒྱུ་ཡང་རྒྱས་པར་བཤད་པ།.....	49
ང་ཨ་ཐ་མར་མཚན་གྱིས་མཐུག་སྤྱད་བསྟན་པ།.....	71
ག་ཨ་དོན་དང་དོན་མིན་རྣམ་པར་འབྱེད་བྱེད་ཚད་མ་གྲུབ་པ་བཤད་པ།.....	71
ང་། ཐོག་མར་འབྲེལ་གྱི་མཚམས་སྤྱད་བསྟན་པ།.....	72
ང་ཨ་བར་དུ་ལེའུའི་གཞུང་ཉིད་བཤད་པ།.....	72
ཅ་། བསྐྱུ་བྱ་ཚད་མར་གྲུར་པ་བཤད་པ།.....	72
ཆ་། བཙུ་མ་ལྟན་སྤྱེས་བྱ་ཚད་མར་བསྟན་པ།.....	72
ང་། མཐོང་ལས་བྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ།.....	72
ང་ཨ་རང་གཞུང་གཞན་དང་འགལ་བ་སྤང་བ།.....	73
ང་ཨ་དེ་ཉིད་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་སྤྱར་བ།.....	74
ཆ་ཨ་གྲུར་པ་སྤྱོས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ།.....	74
ང་། རང་བྱུང་དགག་བྱིར་གྲུར་པ་སྤྱོས་པ།.....	74
ང་ཨ་ཚད་མ་ཐབས་ལ་ལྟོས་པར་གྲུབ་པ།.....	74
ང་ཨ་རང་བྱུང་དགག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།.....	74

ཅན དེ་ཡི་སྐྱབ་བྱེད་ལུན་ཚོགས་བཤད་པ།	78
ཆ། སྐྱབ་བྱེད་མེད་པའི་ལོག་རྟོག་བརྗོད་པ།	78
ཆན ལོག་རྟོག་བཀག་ནས་སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་པ།	79
ཇ། ཚད་མ་མེད་པ་བཀག་ནས་ཚད་མ་བསྐྱབ་པ།	79
ཇན སྐྱབ་བྱེད་མེད་པ་བཀག་ནས་སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་པ།	79
ཇན ཉན་ཏན་མ་བྱས་བཀག་ནས་བྱས་པར་བསྐྱབ་པ།	101
ཅན ཚད་མས་བསྟོད་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ།	127
ཆ། ཚད་མ་གྲུབ་པ་དགོས་པར་བསྟན་པ།	127
ཆན རྗེས་དཔག་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་བཤད་པ།	127
ངན ཐ་མར་མཚན་གྱིས་མཐུག་སྟེད་བསྟན་པ།	128
གན སྐབས་སྐྱབ་བའི་ལེའུ་ལྷག་མ་ལུས་པ་གཉིས་པོ་བཤད་པ།	128
ང། མངོན་སུམ་ཚད་མ་བཤད་པ།	128
ཅ། ཐོག་མར་འབྲེལ་གྱིས་མཚམས་སྦྱར་བསྟན་པ།	128
ཅན བར་དུ་ལེའུའི་གཞུང་ཉིད་བཤད་པ།	128
ཆ། ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་སྒྱི་ཡི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ།	128
ཇ། ཚད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་བསྐྱབ་པ།	128
ཇན གངས་གཞན་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པ།	142
ཆན སྐབས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མངོན་སུམ་གཏན་ལ་དབབ་པ།	154
ཇ། རོ་བོ་སྐྱབ་བྱེད་མངོན་སུམ་ཡང་དག་བཤད་པ།	155
ཇན མ་འབྲུལ་རྟོགས་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ལྟར་སྦྱང་བཤད་པ།	188
ཇན གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཚད་འབྲས་བཤད་པ།	191
ཅན ཐ་མར་མཚན་གྱིས་མཐུག་སྟེད་བསྟན་པ།	236
ངན གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ།	236

ཅ། ཐོག་མར་འབྲེལ་གྱིས་མཚམས་སྦྱར་བསྟན་པ།	236
ཅ༩ བར་དུ་ལེའུའི་གཞུང་ཉིད་བཤད།	236
ཆ། བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་སྐྱབ་པ་བཤད་པ།	236
ཆ༩ བདག་མཐོང་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ།	237
ཇ༩ དོན་ཞེས་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ།	239
ཇ༩ མྱོངས་པ་སེལ་བྱིང་བསྐྱབ་བྱ་བཤད་པ།	243
ཇ༩ རང་ལུགས་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ།	243
ཇ༩ གཞན་ལུགས་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་དགག་པ།	271
ཇ༩ རྟོགས་ལྟར་སྤང་བའི་དཔེ་ཡང་དགག་པ།	273
ཇ༩ བརྗོད་ཚུལ་རྟོགས་བྱིང་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ།	275
ཇ༩ རྟོགས་ཚོས་ཅན་ལ་དབྱེ་བའི་དགོས་པ་བསྟན་པ།	275
ཇ༩ རྟོགས་ཚོས་ཡིན་ན་རྗེས་འགོ་མེད་པ་སྤང་བ།	275
ཇ༩ དབྱེ་བ་སོ་སོའི་དགོས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	276
ཁ༩ ཐ་མར་དགེ་བ་གཞུང་གི་ཆེ་བ་བརྗོད་པ།	291
ཀ༩ བསྐྱར་བ་མཐར་ཕྱིན་མཇུག་གི་དོན།	291
མཇུག་བྱང་།	292
སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འབྲེལ་བ་ཚད་མ་ རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །	293
ཀ༩ ཤེས་བྱ་སྦྱོར་གནས་གཏན་ལ་དབབ་པ།	293

ག) ཤེས་བྱ་སྤྱི་ཕྱོག་ནས་གཏན་ལ་དབབ་པ།	293
ཁ) ཤེས་བྱའི་ཡུལ།	293
ག) མཚན་ཉིད།	293
ག) དབྱེ་བ།	293
ང) གཞན་ལུགས་དགག།	293
ང) རང་ལུགས་བཞག།	294
ང) རྩོད་པ་སྤང་བ།	299
ཁ) ཤེས་བྱེད་ཀྱི་སྒོ།	302
ག) མཚན་ཉིད།	302
ག) དབྱེ་བསྒྲ།	302
ག) དེ་དག་གི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ།	302
ང) དགག་པ།	302
ང) བཞག་པ།	304
ཁ) སྒོ་དེས་ཡུལ་རྟོགས་པའི་ཚུལ།	307
ག) སྒྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་རྟོགས་ཚུལ།	307
ག) སྤང་བ་དང་སེལ་བའི་རྟོགས་ཚུལ།	315
ང) འཇུག་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ།	315
ང) སོ་སའི་རང་བཞིན་དེས་པར་བྱ་བ།	315
ག) བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་ཚུལ།	325
ང) དགག་པ།	325
ང) གཞག་པ།	327
ང) སྤང་བ།	332

ག༧ འགལ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་རྟོགས་ཚུལ།	332
ང། འབྲེལ་བའི་རྣམ་གཞག་.....	333
ང༑ འགལ་བའི་རྣམ་གཞག་	343
ག༩ ཤེས་བྱེད་ཚད་མའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ།	350
ཁ། མཚན་ཉིད་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	350
ཁ༑ མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ།	375
ག། མངོན་སུམ་བཤད་པ།	375
ང། མངོན་སུམ་ཡང་དག་.....	375
ང༑ ལོག་ཕྱོགས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུབ་།	395
ང༑ ཚད་མ་དང་འབྲས་བླ།	396
ག༩ རྗེས་དཔག་བཤད་པ།	417
ང། རང་དོན་རྗེས་དཔག་	417
ང༑ གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་	456
མཇུག་བྱང་།	491
རྟགས་གྱི་འཁོར་ལོ་གཏན་ལ་དབབ་པ།	492

དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་སྒྲུགས་པས་བཅའ་སྒྲ་བ་དང་། བརྗོད་བྱ་རགས་པ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་
 རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་རྣམ་འགྲེལ་བསྐྱར་བའི་ཐོག་མར་རྒྱ་སྐད་དང་བོད་སྐད་
 གཉིས་ཀ་སྒྲོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལོ་པའ་ལ་བྱས་ཤེས་དྲིན་གཞོ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྒྲ་
 བསྐྱར་བྲ་མོ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གླེང་སྐུ་ཕྱིན་དུས་ལོའི་གསུང་གི་དོན།

གཉིས་པ་ནི། འཕྲགས། དེས་རྣམ་འགྲེལ་བསྐྱར་བའི་ཐོག་མར་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་ཆོས་
 ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྐྱར་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཐོག་མར་དགོ་བ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་བཤད། བར་དུ་དགོ་བ་
 འཇུག་བྱའི་གཞུང་ཉིད་བཤད། ཐ་མར་དགོ་བ་གཞུང་གི་ཆེ་བ་བརྗོད་པའོ། །

༡༡ རྟོག་མར་དགོ་བ་འཇུག་པའི་ཡན་

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དང་བ་བསྐྱེད་ཕྱིར་མཆོད་པར་བརྗོད། བསྐྱར་བཅོས་རྩམ་པའི་དགོས་
 པ་བསྟན་པའོ། །

གླེང་སྐུ་ཕྱིན་སྐུ་མཆོད་ལར་བརྗོད་པ།

དང་པོ་ནི། རྟོག་། །དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་རྣམ་འགྲེལ་རྩམ་པའི་ཐོག་མར་སྒྲ་གསུམ་
 ཕྱིན་ལས་དང་བཅས་པ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་བ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྩམ་པ་པོ་རང་ཉིད་དམ་
 པའི་སྟོང་བ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་གཞན་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར།

གླེང་སྐུ་ཕྱིན་སྐུ་མཆོད་ལར་བརྗོད་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཞན་དོན་གྱི་དགོས་པ་དང་། རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་གཉིས་ལས།

༢༡ གཞན་དོན་གྱི་དགོས་

དང་པོ་ལ་དངོས་བསྟན་ནི། སྟེ། ཆོས་གྲགས་ཆོས་ཅན། བསྐྱར་བཅོས་རྣམ་འགྲེལ་ཉན་པ་
 པའི་སྟེ་བོ་ལ་དངོས་སུ་ཕན་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བསམ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉན་པ་པོའི་སྟེ་བོ་པལ་
 ཆེར་ཤེས་རབ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། དོན་དུ་མི་གཉེར་བ་དང་། སྒྲ་གསུམ་པོར་མི་གནས་པའི་སྟོན་
 གསུམ་དང་ལྡན་པར་དགོངས་པའི་ཕྱིར། བྱགས་བསྟན་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། བསྐྱར་བཅོས་རྣམ་
 འགྲེལ་ཉན་པ་པོའི་སྟེ་བོ་འགའ་ཞིག་ལ་དངོས་སུ་ཕན་པ་ཡིན་ཞེས་བསམ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
 ཉན་པ་པོའི་སྟེ་བོ་འགའ་ཞིག་ཤེས་ལྡན་དོན་གཉེར་གཟུང་གནས་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་ལྡན་
 པ་དེ་ལ་དངོས་སུ་ཕན་པ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།

༢༢ རང་དོན་གྱི་དགོས་པ།

གཉིས་པ་ནི། སེམས། ཚེས་གྲགས་གྱིས་རྣམ་འགྲེལ་རྩོམ་པ་ཚོས་ཅན། རང་དོན་གྱི་དགོས་
པ་ཡོད་དེ། རྩོམ་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀླན་བཏུས་གྱི་བརྗོད་དོན་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པས་བརྗོད་དོན་
བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པ་ལྟར་ཡིན་པ་སྦྱང་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

༣༩ བར་དུ་དགོ་བ་འཕྱག་ཅིང་གཞུང་ཉིད་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དོན་དང་དོན་མིན་རྣམ་པར་འབྱེད་བྱིར་རང་དོན་ལེན་བཤད། །དོན་
དང་དོན་མིན་རྣམ་པར་འབྱེད་བྱེད་ཚད་མ་གྲུབ་པ་བཤད། །སྐབས་སུ་བབ་པའི་ལེན་སྒྲག་མ་ལུས་
པ་གཉིས་པོ་བཤད་པའོ། །

གྲག་དོན་དང་དོན་མིན་རྣམ་པར་འབྱེད་བྱིར་རང་དོན་ལེན་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཐོག་མར་འགྲེལ་གྱིས་མཚམས་སྦྱར་བསྟན། །བར་དུ་ལེན་ལེན་གཞུང་
ཉིད་བཤད། །ཐ་མར་མཚན་གྱིས་མཐུག་སྟེད་བསྟན་པའོ། །

པ། ཐོག་མར་འགྲེལ་གྱིས་མཚམས་སྦྱར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། འོ་ན་ཁྱོད་གྱིས་བསྟན་བཅོས་འདི་ཀླན་བཏུས་གྱི་རྣམ་འགྲེལ་དུ་རྩོམ་ན་དེ་དང་
ལེན་ལེན་གོ་རིམ་མི་མཐུན་པར་རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་པོར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན།
རང་འགྲེལ་ལས། དོན་དང་དོན་མིན་པར་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་
བྱིར་ཡིན་ལ་ཞེས་པ་སྟེ། བཅོམ་ལྟན་འདས་ཚད་མའི་སྒྲིམ་བྱ་ཡིན་པ་ནི་དོན་དང་། དེ་མ་ཡིན་པ་ནི་
དོན་མ་ཡིན་པས་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེན་དེ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་སྟོན་དུ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་
འཆད་པ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལེན་ལེན་གོ་རིམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལའང་ལོག་པར་
རྟོག་པས་དེ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་བྱིར་བཤད་པ་ཅེས་པ་ནི་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་
པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་ཏོ། །

དེ་དང་དུ་ལེན་ལེན་གཞུང་ཉིད་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཏན་ཚིགས་རྣམ་བཞག་བསྒྲུས་ཏེ་བསྟན། །དེ་ཉིད་རིམ་བཞིན་
རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

ཅ། གཏན་ཚིགས་རྣམ་བཞག་བསྒྲུས་ཏེ་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། ཐོག་མར། ཚད་མ་མདོར། རྗེས་དཔག་རྣམ་གཉིས་རང་དོན་ནི། །རྒྱལ་གསུམ་
རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་ཡིན། །ཞེས་པའི་རྒྱལ་གསུམ་པའི་རྟགས་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བྱས་པ་ཚོས་
ཅན། སྐ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྒྱལ་གསུམ་ཚད་བའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ། ཐོག་མཚས་གྲུབ་ཅིང་
འགྲེལ་པ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་བྱིར། དྲི། རྟགས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་

ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉིད། ཉགས་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་ཏེ། ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་ཅིང་མེད་ན་མི་འབྱུང་གི་འབྲེལ་པ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། གཏན། བྱས་པ་ཚོས་ཅན། སྐྱ་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲེལ་པ་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཅན་དེ་ཉིད་ལོ་མེད་ཀྱིས་བྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། ཡང་དག་གསུམ་པོ་རྒྱས་པར་བཤད། །གསུམ་གྱི་གངས་ངེས་རྒྱས་པར་བཤད། །མེད་ན་མི་འབྱུང་རྒྱས་པར་བཤད། །གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

ཅན་ཡང་དག་གསུམ་པོ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། འབྲས་བུ་རྒྱ་ཡི་གོ་བྱེད་ཡིན། །རང་བཞིན་ངོ་བོའི་གོ་བྱེད་ཡིན། །མ་དམིགས་པ་ལས་མེད་པ་འབྲུབ་པའོ། །

མཉའ་འབྲས་བུ་རྒྱ་ཡི་གོ་བྱེད་ཡིན་པ།

དང་པོ་ནི། རྒྱ་དུ་བ་ཚོས་ཅན། དུ་ལྷན་ལ་མེ་ཡོད་དུ་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་གང་ཞིག་མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཉའ་རང་བཞིན་ངོ་བོའི་གོ་བྱེད་ཡིན་པ།

གཉིས་པ་ནི། རང་། དངོས་པོ་ཚོས་ཅན། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ཡིན་ཏེ། ཉགས་གང་ཞིག་མི་ཉག་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཉའ་འབྲས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྐལ་དོན་ཡོད་ངེས་འགོག་པར་བྱས། །སྣང་རུང་མེད་ངེས་སྐྱབ་པར་བྱས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཚད། ཤ་ཟ་སྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ངོར། མདུན་གྱི་གཞི་འདི་ཚོས་ཅན། ཤ་ཟ་ཡོད་ངེས་མིན་ཏེ། ཤ་ཟ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཞོད་པའི་ཚེ། ཤ་ཟ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ་ཚོས་ཅན། དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ངོ་བོ། དབྱེ་བ། རྩོད་པ་སྤོང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གཏན། སྣང་རུང་བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ཚོས་ཅན། བུམ་པས་དག་པའི་

གར་གཞིར་སྒྲུང་རུང་བུམ་པ་མེད་ངེས་སུ་བསྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་
ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འགལ། སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཚོས་ཅན། རྣམ་པ་
བཞི་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་དང་། འབྲས་བུ་འགལ་དམིགས་ཏེ། འགལ་སྐྱེད་དམིགས་
པའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས། རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་སྟེ། འབྲེལ་སྐྱེད་མ་
དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འབྲས་བུ་དག་སྐྱབ་ཅེས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས་མེ་འབྲས་ཉགས་སུ་བཀོད་ནས་
གང་རེག་འགོག་ན། མེ་རྒྱ་ཉགས་སུ་བཀོད་ནས་ཀྱང་གང་རེག་འགོག་ཅུས་པར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན།
དེ། མེའི་དངོས་རྒྱ་ཉགས་སུ་བཀོད་ན་ཕྱོགས་ཚོས་ངེས་མི་ཅུས་ཤིང་། རྒྱ་ཙམ་ཉགས་སུ་བཀོད་ན་
བྱད་ཤིང་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་བྱད་ཤིང་ལྡན་པའི་གར་གཞིར། གང་རེག་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་
དམིགས་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ། ཁྱོད་གྱི་ཉགས་གྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་བྱབ་པ་འབྲུལ་པའི་
ཕྱིར། འགལ་འབྲས་དམིགས་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། འགལ། དུ་བ་ཡིན་ན་འགལ་འབྲས་
དམིགས་པའི་ཉགས་སུ་སོང་བའི་དུ་བ་ཡིན་པས་མ་བྱབ་སྟེ། འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་ཉགས་
སུ་སོང་བའི་དུ་བ་ཡིན་ན། ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་གྱི་བྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
གཞུན། དུ་བ་ཙམ་ཡིན་ན། དུ་ལྡན་ལ་ལ་གང་རེག་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་
མིན་ཏེ། ཁྱོད་གྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་བྱབ་པ་འབྲུལ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཐལ་བའི་ཉགས་གྱིས་གང་རེག་
འགོག་པ་བཞིན་ནོ། ༣༩ གསུམ་གྱི་གངས་ངེས་རྒྱུ་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གསུམ་གྱི་གངས་ངེས་རྒྱུ་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡང་དག་གཞན་དུ་འདོད་
པ་དགག། ལྟར་སྒྲུང་ཡང་དག་ཡིན་པ་དགག་པའོ། ༤༠ ཡང་དག་གཞན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚིགས་པས་འབྲས་བུ་དཔོག་པ་རང་བཞིན་ཡིན། རྩོམ་སྐྱེད་གསུགས་
སོགས་དཔོག་པ་འབྲས་ཉགས་ཡིན་པའོ།

དང་པོ་ནི། ཉགས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་ན། ལྷ་ལཱའི་རྒྱ་ཚིགས་གངས་ཚང་གི་
ཉགས་གྱིས་ལྷ་ལཱ་འབྱུང་བར་བསྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་གསུམ་དུ་རྩོམ་འདུས་ཞེ་ན། ལྷ། ལྷ་

གུའི་རྒྱ་ཚོགས་གངས་ཚང་ཚོས་ཅན། ལྷ་གུའི་རྒྱ་ཚོགས་གངས་ཚང་གི་ཤར་གཞིར། ལྷ་གུ་འབྲུང་
 རུང་དུ་བསྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་གང་ཞིག །ལྷ་གུ་
 འབྲུང་རུང་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱེད་རང་རྒྱ་ལས་ཕྱིས་འབྲུང་བའི་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་
 མི་ལྟོས་པར་རང་རྒྱ་ལས་ལྷ་གུ་འབྲུང་རུང་གི་རོ་བོར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཚོགས། འབྲུང་ངེས་སྐྱབ་ན་
 གཏན་ཚོགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ། ལྷ་གུའི་རྒྱ་ཚོགས་གངས་ཚང་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཡིན་ན། ལྷ་གུ་འབྲུང་
 ངེས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ལྷ་གུ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣ་མ་ལས་ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་
 ཕྱི་མ་ཁྱད་པར་དུ་འབྲུང་དགོས་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣ་ཕྱིའི་བར་དུ་འགལ་སྟེན་གྱིས་
 གཤམ་བྱེད་པ་སྤྱད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རོ་ལས་གཟུགས་སོགས་དཔོག་པའི་གཏན་ཚོགས་དེ་
 རྟགས་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་རི་ལྟར་འདུས་ཞེ་ན། ཚོགས། ལུར་རོ་ད་ལྟ་བཙོས་ཅན། ཁ་ནང་བ་རམ་
 གོང་བུའི་སྟེང་དུ་ལུར་གཟུགས་ད་ལྟ་བ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པའི་རྒྱ་ཚོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་རྟགས་གང་ཞིག །ལུར་གཟུགས་ད་ལྟ་བ་དང་དངོས་རྒྱ་ཚོགས་པ་
 གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དུ་བ་དྲག་ལྷུར་བ་དེ། དུ་ལྟན་ལ་ལ་བྱང་
 ཤིང་གི་འབྲུང་བ་བསྐྱབ་པའི་རྒྱ་ཚོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་རྟགས་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །རི་ལྟར་
 དངོས་རྒྱ་ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་ཅེ་ན། ལུས། ལུར་རོ་ད་ལྟ་བཙོས་ཅན།
 ཁྱོད་ལུར་གཟུགས་ད་ལྟ་བ་དང་དངོས་རྒྱ་ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་སྟེ། ལུར་
 རོ་སྣ་མ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དང་། ལུར་གཟུགས་ད་ལྟ་བའི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་སྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ།
 དེས་ན་ལུར་རོ་ད་ལྟ་བཙོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ལས་ཁ་ནང་བ་རམ་གོང་བུའི་སྟེང་དུ་ལུར་
 གཟུགས་ད་ལྟ་བ་ཡོད་པར་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཁྱོད་
 ཀྱི་རྟགས་ལས་ཁ་ནང་བ་རམ་གོང་བུའི་སྟེང་དུ་ལུར་རོ་སྣ་མའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་དཔག་སྟོབས་ཀྱིས་
 ལུར་གཟུགས་ད་ལྟ་བ་རྟགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་མ་ཚོགས་པས་འབྲས་བུ་དཔག་མི་རུས། འབྲས་སྤྱིས་རྒྱའི་ཁྱད་
 པར་དཔག་མི་རུས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱ་ཚོགས་པས་འབྲས་བུ་འབྲུང་རུང་དུ་བསྐྱབ་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ན། རྒྱ་

ཁ་ཡང་བས་འབྲས་བུ་བསྐྱབ་པ་དེ་གཏན་ཚིགས་གང་ཡིན་ཞེན། རྒྱ། རྒྱ་ལུང་ཚོས་ཅན། རྩོད་
རྒྱ་ལུང་དང་ལྷན་པའི་ཤར་གཞིར། ལྷ་ལུ་འབྱུང་རུ་བསྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མིན་
ཏེ། རྩོད་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལུས་དང་དབང་པོ་སོགས་རྟགས་སུ་
བཞོད་པ་ལས་ལུས་ལྷན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལ་ཆགས་སོགས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། རོ་ལས་གཟུགས་སོགས་དཔོག་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་འབྲས་རྟགས་ཡིན་ན།
འབྲས་བུའི་སྐྱེས་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་དཔོག་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་རྟགས་གང་ཡིན་ཞེན། མི། དུ་བ་
ཚོས་ཅན། དུ་ལྷན་ལ་ལ་རྩ་སོགས་ཀྱི་མེ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ།
གང་ལ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་ཚོལ་བས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་ཡིན་ཀྱང་ཁྱོད་
ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཆོག་སྐྱ་བའི་རྟགས་ལས་ཆོག་སྐྱ་བའི་ལྷ་སྐྱེན་
ཆགས་ལྷན་དུ་བསྐྱབ་པ་བཞིན་ནོ། མཉམ་མེད་ན་མི་འབྱུང་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གསུམ་པ་མེད་ན་མི་འབྱུང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། མ་མཐོང་ཙམ་གྱི་ལྷོག་པ་འབྲུལ་
པར་བསྟན། མི་འབྲུལ་བ་ལ་འབྲེལ་པ་ངེས་པར་དགོས། ངེས་པ་དེ་ཡང་ངེས་བྱེད་གཉིས་ལ་སྟོས། །
ངེས་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། མཉམ་མེད་ཙམ་གྱི་ལྷོག་པ་འབྲུལ་པར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་གྱིས་འབྲས་བུ་སྐྱེས་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་ལ་མི་
འབྲུལ་བར་བསྐྱབ་ལུས་ཏེ། མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་གྱིས་ལྷོག་ཁྱབ་འབྲུལ་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཞེན། མི། གང་ལ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་ཚོལ་བས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་གྱི་གཏན་
ཚིགས་དེ་ཚོས་ཅན། རྩོད་ཀྱི་ལྷོག་ཁྱབ་འབྲུལ་པ་མེད་པར་མ་ངེས་པར་ཐལ། རྩོད་ཀྱི་ལྷོག་ཁྱབ་
འབྲུལ་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཚོས་པའི་འབྲས་དང་ལུ་བ་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཚུད་པར་མཚུངས་
པའི་རྟགས་ལས་དེ་ལྷ་བུའི་འབྲས་ལྷག་མ་ཚོས་པ་བསྐྱབ་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་ལྷ་བུའི་གཏན་
ཚིགས་དེ་ལྷག་ལྷན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གང་། དག་སྐྱ་ཚོས་ཅན། དག་སྐྱའི་སྐྱེས་བུ་ལྷ་སྐྱེན་
ཀློན་མཁུན་མིན་པར་བསྐྱབ་པའི་ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཞེས་བརྟུན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྟོགས་ཚོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བུ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་
པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཉམ་མེད་ལ་ལ་འབྲེལ་པ་ངེས་པར་དགོས་པ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སློབ་དཔོན་རྟགས་ལ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་བཞེད། །འབྲེལ་མེད་ལྷོག་
པ་གྲུབ་ན་ཉ་ཅང་ཐལ། །འབྲེལ་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཏན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གྲང་ཚོས་ཅན། རྟགས་ཡང་དག་ལ་རྟགས་ཚོས་རང་
བཞིན་འབྲེལ་པར་དགོས་པ་བཞེད་དེ། མ་གྲུབ་པ་དང་། འགལ་བ་དང་། མ་ངེས་པའི་གཉེན་པོར་
རྩལ་གསུམ་ལ་ངེས་པ་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ནི་
རྒྱབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མདོ་རྩེ་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་སྟེ་ལུང་དང་འགལ་བས་དགག། བྱུན་མོང་དངོས་སྟོབས་རིགས་
པས་དགག། གཞན་སྟེ་ཁས་སྒྲངས་འགལ་བས་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་དུག་སྟེ། ལྷོག་བྱུང་སྒྲུབ་བྱེད་དོན་མེད་འགྱུར། །ལྷག་ལྷན་འབྲེལ་པ་མེད་པར་
ཐལ། །སྟོག་ལྷན་གོ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། །ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་རྟགས་སུ་ཐལ། །མཉན་བྱས་གཉིས་ཀ་
ལེགས་པར་ཐལ། །རིག་པ་འགོག་པ་རིགས་པར་ཐལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་དབང་ལྷུག་སྟེ་ལ་སོགས་པ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་གྱིས་
ལྷོག་པ་གྲུབ་ཅིང་དེ་ཉིད་སློབ་དཔོན་གྲང་བཞེད་པར་འདོད་དོ། །འབྲེལ། །འོ་ན་གང་རིམ་དང་
གཅིག་ཆར་གྱིས་དོན་བྱེད་རྣམ་པས་སྟོང་ན་བྱས་པས་སྟོང་པས་བྱུང། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན།
དབང་ལྷུག་རྟག་པ་ཡང་རིམ་དང་གཅིག་ཆར་གྱིས་དོན་བྱེད་རྣམ་པས་སྟོང་དོ། །ཞེས་པའི་རྒྱབ་རྟག་
ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། བྱས་རྟགས་གྱིས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་རྒྱབ་པའི་
རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་རྟགས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་མེད་པ་གང་
ཞིག །དེ་ཁྱོད་མ་སྟོས་གྲང་རྟགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདི་ཚོས་མི་མཐུན་སྟོར་གྱི་རྒྱབ་རྟག་ལ་
བཤད་པ་ནི། གནད་མ་ཟེན་པ་སྟེ། གཞན་དུ་བཤད་ཟེན་ཏོ། །

འདོད་ན་རིགས་སྒྲར་རེ་ཞིག་འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པའི་གཉེན་པོར་གཉིས་ཀ་བརྟེན་པར་བྱ་
བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་རིགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
ལ་མེད་པར་ངེས་པའི་དོན་དུ་སྟོས་དགོས་སོ་ཞེན། མེད། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་རྟགས་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་མེད་ངེས་ཁོ་ན་འགྲུབ་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པའི་

རིགས་པ་མ་བཟོད་པར། ཉགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་བཟོད་པའི་སྐྱབ་དག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྱོད་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་ལས་ཉགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་
ངེས་སུ་ཉགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་ཉགས་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་བཟོད་པའི་སྐྱབ་དག་སྐྱོན་
མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཤམ། ཉགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་གྱིས་མེད་ངེས་ཀྱི་ལྷོག་པ་གྲུབ་
པར་འགྱུར་ན། སྐྱོན་པའི་ཤིང་ཐོག་དང་གཟུགས་མཚུངས་པ་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་
ཤིང་ཐོག་ལྷག་མ་སྐྱོན་པར་བསྐྱབ་པའི་ལྷོག་པ་འབྲུལ་པ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
ལ་མ་མཐོང་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱབ་དཔོན་གྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མཚུངས་པས་རོ་
ལ་སོགས་པ་གདོན་མི་ཟ་བ་མཚུངས་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི། ལྷོག། གློག་སོགས་ཆོས་ཙན། གསོན་ལུས་བདག་བཙས་སུ་བསྐྱབ་པའི་གཏན་
ཆོགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་
ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱབ་དཔོན་གྱིས་མདོར་ལྷག་མ་ལྷ་པོ་དག་ནི་གཏན་ཆོགས་སམ་
འགལ་བ་ཉིད་དུ་མ་ངེས་ཏེ། དེ་ཞིག་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱལ་ཞེས་མཉན་གློག་གཉིས་པོ་ལྷོག་པ་འབྲུལ་པ་
མཚུངས་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །

བཞི་པ་ནི། ལྷ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་གཏན་ཆོགས་དེ་ཆོས་ཙན།
ཁྱོད་ལ་ལྷོག་ཚུལ་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཕྱོགས་ཆོས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་དང་སྐྱར་
ནས་སྟོན་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་ལྷོག་ཚུལ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱབ་དཔོན་གྱིས་
ཕྱོགས་ཆོས་ནི་ཆོལ་བ་དང་། ཕྱིར་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པར་གཟུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཅི་རིགས་པར་བཟོད་པར་བྱའོ། ཞེས་
གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །

ལྷ་པ་ནི། ཁྱད། མཉན་བྱ་ཆོས་ཙན། སྐྱ་ལ་ཉག་མི་ཉག་གཉིས་ཀ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་
གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱབ་དཔོན་གྱིས་མཉན་པར་བྱ་བ་ཉིད་ནི་རི་

ལྷ་ར་ན་ཡང་། རྣམ་པར་གཙོད་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར། ཞེས་གསུང་བ་དང་འགལ་ལོ། །གལ་
 ཏེ་དེས་དེ་ལ་གཉིས་ཀ་འགོག་མི་རུས་ཏེ། དེ་འགོག་པ་ལ་དངོས་འགལ་གཞི་གཅིག་ལ་མི་འདྲ་
 བར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། འོ་ན་རྟོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་
 མཐོང་ཙམ་གྱིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ངེས་སུ་མི་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡང་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་
 གཞོད་པ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་ནི། མ། རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་བྱེ་བྲག་པས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་
 བ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་གྱིས་མཐོང་བའི་ས་ཆུ་མེ་གསུམ་ལ་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་མི་ལྡན་པ་སྐྱབ་
 པའི་ལྷོག་ཁྲབ་འབྲལ་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། རྐྱེད་གི་རབ་བྱེད་ལས། མ་མཐོང་ཙམ་གྱིས་མཐོང་བ་དག་ལ་རེག་པ་འགོག་པར་
 བྱེད་ན་དེ་ལ་རེགས་པ་མིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་བ་དང་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཡུལ། ཨ་ཕ་ཆོས་ཅན། རོ་རུས་བྱང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་ཨ་ཕ་དང་
 གཟུགས་མཚུངས་པའི་ཨ་ཕ་ལྟག་མ་རོ་རུས་བྱང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པར་བསྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་
 ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྐྱེད་བྱང་པར་གྱིས་ཨ་ཕ་ལ་རོ་རུས་བྱང་པར་ཅན་དང་ལྡན་མི་ལྡན་
 གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བདུག་ མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་དམིགས་པ་དེ་གཏན་ཚིགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ལ་མེད་ངེས་སུ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། སྤྱིར་མ་དམིགས་ན་མེད་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།
 མ་གྲུབ་ན། གསོན་ལུས་ལ་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་པར་ཐལ། བདག་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་
 བྲག་པ་ལའོ། །ས་སོགས་ལ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཤེས་པ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།
 རྐྱེད་འཕེན་ལའོ། །རྐྱེད་ལ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་མེད་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།
 གངས་ཅན་ལའོ། །འདི་ཡན་ཆད་གྱིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཞེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གང་ལ་
 རྟོགས་སུ་སོང་བའི་རྟོག་པས་ཞེས་སྐུར་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ལ་བཞི་སྟེ། འབྲེལ་པ་ཡོད་ན་ལྷོག་པ་འགྲུབ། འབྲེལ་པ་མེད་ན་ལྷོག་པ་མེད། །

འབྲེལ་པ་དཔེ་ལ་སྟོན་པའི་ཚུལ། །ཚུལ་དེས་དགག་ཏུགས་བྱུང་པ་འགྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལྟོག་ན་བྱས་པ་ལྟོག་པས་བྱུང་སྟེ། བྱས་པ་དེ་ཁྱོད་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། མེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལྟོག་ན་དུ་བ་ལྟོག་པས་བྱུང་སྟེ་དུ་བ་དེ་ཁྱོད་ལ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ། འབྲེལ་པ་གཉིས་པོ་གྲུབ་པ་དེ་ལྟར་མིན་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ལྟོག་ན་ཁྱོད་ལྟོག་པས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། ཁྱོད་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་མེད་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲ་མེད་ན་ལྷགས་མེད་པས་མ་བྱུང་པ་བཞིན། མེ་དུ་ལའང་སྐྱར་བར་བྱའོ། །དེ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་ན་མི་རྟག་པ་ཡོད་པས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། ཁྱོད་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་མེད་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷགས་ཡོད་ན་ཏྲ་ཡོད་པས་མ་བྱུང་པ་བཞིན། མེ་དུ་ལའང་སྐྱར་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་མེད་ཀྱང་རིགས་པས་རྟོགས། །རིགས་པ་དཔེ་ལ་མི་ཤེས་པ་ལ་སྟོན། །རིགས་པ་ཤེས་ལ་སྐྱབ་དག་སྦྱར་ཚུལ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། དེ། མེད་ན་མི་འབྱུང་གི་འབྲེལ་པ་དེ་ཉིད་དཔེ་ཡི་སྟེང་དུ་སྟོན་དགོས་ཏེ། མཐུན་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་དང་། མི་མཐུན་དཔེ་ལ་ལྟོག་པ་སྟོན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ལྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ་མི་མཐུན་དཔེ་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་དེས་པར་དགོས་སམ་ཞེན། སྐྱབ་རྟགས་གཉིས་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་དེས་པར་མི་དགོས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཁྱོད་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པའི་རིགས་པ་བརྗོད་པ་ལས་ཁྱོད་ཀྱི་ལྟོག་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་རིགས་པ་དེ་གང་ལ་སྟོན་ཞེན། དཔེ། མཐུན་དཔེ་བུམ་པ་ལ་བྱས་མི་རྟག་གི་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྟོན་དགོས་པའི་ཡུལ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་དེ་ལ་དེ་མི་ཤེས་པའི་ཚོལ་བ་ལ་སྟོན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཆང་བང་དང་མེ་དུའི་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་ལ་ཡང་སྐྱར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། མཁས། དེ་ལྟར་བསྟན་པས་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་བྱུང་འབྲེལ་ཤེས་པའི་ཆོ་སྒྲིབ་བྱུང་པའི་མཁས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱུང་ལ་རྗེས་དཔག་སྟེ། བ་བྱུང་པ་བརྗོད་པའི་སྐྱུབ་

དག་ལ་མི་ཉྱེས་ཏེ། རྒྱགས་ཚས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པས་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རྗེས་དཔག་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར།
གཞི་ལ་སྦྱར་རོ། །འོ་ན་དཔེའི་སྟེང་དུ་བྱུང་འབྲེལ་གྱིས་ཀྱང་སྒྲིབ་བྱས་པ་མི་ལུས་པའི་ཚོལ་བ་
སྐྱོངས་པ་ལ་རི་ལྷོ་བྱ་ཞེན། དེ་ལྟ་བུའི་ཚོལ་བ་སྐྱོངས་པ་དེ་ཚས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རོང་སྒྲིབ་
བརྗོད་དགོས་ཀྱང་བྱུང་པ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བརྗོད་མི་དགོས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རོང་བྱུང་པ་གཉིས་པོ་
གང་རུང་གཅིག་སྒྲིབ་པས་གཅིག་གོས་ལ་བྱས་པ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར། གཞི་ལྷོ་ན་དག་དག་འཁྱོན་མཛོད་
ཅིག །

བཞི་བ་ནི། དེ། མེ་མེད་པ་ཚས་ཅན། མེ་མེད་མཚན་དུས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་མེད་པར་སྦྱབ་
པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར། ཤིང་མེད་པ་ཚས་ཅན།
ཤིང་མེད་ཀྱི་བྲག་རྫོང་དུ་ཤ་བ་མེད་པར་སྦྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་
ཚང་བའི་ཕྱིར། སྤང་རུང་བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ཚས་ཅན། བུམ་པས་དག་པའི་ཤར་
གཞིར་སྤང་རུང་བུམ་པ་མེད་ངེས་སུ་སྦྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། རྟགས་འདྲ། དེ། སྤང་
རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཚས་ཅན། བྱུང་འབྲེལ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རྒྱ་བྱུང་
བྱེད་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་གསུམ་དུ་འདུས་ཀྱང་རྟགས་སུ་འགོད་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་
ནས་དུ་མ་ཡོད་དེ། རྟགས་སུ་འགོད་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འབྲེལ་བླ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་
དག་དང་། འགལ་བླ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་བརྒྱད་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མེད་པའི་དེ་ཡང་ངེས་བྱེད་གཉིས་ལ་ཉྱེས་པ།

གསུམ་པ་ངེས་པ་དེ་ཡང་ངེས་བྱེད་གཉིས་ལ་ཉྱེས་པ་ནི། རྟགས་ཡང་དག་ལ་མེད་ན་མི་
འབྱུང་ངེས་དགོས་ན་དེ་གང་གིས་ངེས་པར་བྱེད་ཅེ་ན། རྒྱ། སྦྱབ་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་མེད་ན་མི་འབྱུང་
གི་འབྲེལ་པ་ཚས་ཅན། རྟགས་ཚས་མེད་ལ་མ་མཐོང་ཅུང་དང་། ཚས་ཡོད་ལ་མཐོང་ཅུང་ལས་
ངེས་པར་མིན་ཏེ། རྟགས་ཚས་གཉིས་པོ་རྒྱ་འབྲས་སམ་རང་བཞིན་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་ཁྱོད་ངེས་
དགོས་པའི་ཕྱིར། སོ་སོར་བྱེ་ནས་གཞི་ལ་སྦྱར་རོ། །གཞན། འབྲས་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་ཚས་ལ་དེ་
བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་མ་བྱུང་ན། དུ་བ་ཚས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། ཁྱོད་མི་
དང་འབྲེལ་མེད་རྗེས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་ཚས་ལ་བདག་

གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་མ་གྲུབ་པར་མི་རྟག་པ་དེ་བྱས་པའི་རྒྱལ་ས་ཕྱིས་འབྲུང་གི་རྒྱ་དོན་གཞན་གྱི་
འབྲས་བུ་ཡིན་ན། བྱས་པ་ཚོས་ཅན། འཛིག་ངེས་མིན་པར་ཐལ། རང་འཛིག་པ་རང་རྒྱལ་ས་ཕྱིས་
འབྲུང་པའི་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གོས་ཡིན་ན། ཚོན་ཅན་དུ་མ་ངེས་པ་
བཞིན་ནོ། ཚོས། མི་རྟག་པ་ཚོས་ཅན། བྱས་པ་དང་རྩལ་གཞན་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པའི་རྒྱལ་ས་
ཕྱིས་འབྲུང་པའི་རྒྱ་དོན་གཞན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་རྟག་པ་དེ་བྱས་པའི་རྒྱ་
ཡིན་ནམ། འབྲས་བུ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་རྟག་པ་ཚོས་ཅན། བྱས་པའི་རྒྱལ་ས་ཕྱིས་འབྲུང་པའི་ཕྱིར།
ལས་ཕྱིས་འབྲུང་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། མི་རྟག་པ་ཚོས་ཅན། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གཞི་འགར་
ཁྱོད་སྐྱབ་པའི་བྱུང་པ་མ་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེང་ངེས་ཀྱི་དགཉིས་ཀྱི་རང་འཛིན་རྒྱུ་

བཞི་པ་ངེས་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་འབྲེལ་སྐྱབ་
པའི་རྟགས་ལ་སྦྱར། ཁྱོག་འབྲེལ་དགག་པའི་རྟགས་ལ་སྦྱར་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། འབྲས་བུའི་རྟགས་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ངེས་བྱེད་བཤད། །རང་བཞིན་རྟགས་
ལ་བདག་གཅིག་ངེས་བྱེད་བཤད། །འབྲེལ་པའི་དབང་གིས་སྐྱབ་རྟགས་གཉིས་སུ་ངེས་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱུ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཚད་མ་བཤད། །འབྲས་བུ་རྒྱུ་ལ་འབྲུལ་པ་དགག།
འབྲུལ་པ་མེད་ཚུལ་བསྟན་ཏེ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དུ་བ་མེ་ལ་མི་འབྲུལ་བར་གང་གིས་རྟོགས་ཞེ་ན། མེ་འོ། དུ་བ་མེའི་འབྲས་བུ་
ཡིན་ཏེ། མེ་ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྩིས་སུ་འགོ་ལྟོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་སྟེ། རང་རྒྱུ་ཕན་བྱེད་
དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྩིས་སུ་འགོ་ལྟོག་བྱེད་པ་དེ་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་
གཉིས་ཏེ། ཉ་ཅང་ཐལ་བས་དགག། རྣམ་པར་བརྟགས་ནས་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ། བརྟམ་བྱེད་པ་ན་རེ། དུ་བ་དེ་མེ་མེད་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱི་སྦྱི་བོ་ལས་ཀྱང་འབྲུང་བས་
མེ་ལ་རྩིས་སུ་འགོ་ལྟོག་འབྲུལ་ལོ་ཞེ་ན། དུ་བ་ཚོས་ཅན། རྒྱུ་མེད་དུ་ཐལ། རང་རྒྱུ་ལས་མ་བྱུང་
བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུ་བ་ཚོས་ཅན། རེས་འགའ་བའི་དངོས་པོ་མིན་པར་ཐལ། རྒྱུན་གཞན་ལ་མི་
ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་མ་ལ་བྱུང་པ་ཡོད་དེ། ལྟོག་བྱུང་རྟགས་སུ་འགོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ། གལ་ཏེ་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱི་སྦྱི་བོ་དེ་མེ་ཡོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ནམ་མིན།

ཡིན་ན། དུ་བ་ཚོས་ཅན། མེ་མེད་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་ལས་འབྱུང་བ་མིན་པར་ཐལ། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་
 དེ་མེ་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིན་ན། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་དུ་བ་མི་འབྱུང་བར་
 ཐལ། ཁྱོད་མེ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མེ་དེ་དུ་བ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་མེ་མེད་ལས་ནུས་པ་བྱེ་
 བྲག་ཏུ་ལྷན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དུ་བ་ཚོས་ཅན། རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ། རང་རྒྱ་མིན་པ་ལས་འབྱུང་
 པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རྗེས། དུ་བ་ཚོས་ཅན། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་ལས་མི་འབྱུང་བར་ཐལ།
 མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་མེ་པན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་བྱེད་པ་པོ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དེས་བྱ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་པ་སྐྱབ། །དེས་གཞི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
 བཤད། །དེས་བྱེད་ལྟོས་མེད་གཏན་ཚིགས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་ན་མི་འབྱུང་སྐྱབ། །ཚོས་རྟགས་ཐ་དད་མེད་པ་སྟོང་
 བའོ། །

དང་པོ་ནི། འབྲས་རྟགས་ལ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་ཀྱང་། རང་བཞིན་རྟགས་ལ་འབྲེལ་པ་
 རི་ལྟར་གྲུབ་ཅེ་ན། རང་། དངོས་པོ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པའི་
 རྟགས་ཚོས་ལ། བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་སྟེ། མི་རྟག་པ་དེ་ཁྱོད་ཙམ་དང་རང་ཆས་སུ་
 འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་རྟག་པ་ལྷོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཁྱོད་ལྷོག་པ་གང་ཞིག། ཁྱོད་མི་རྟག་པ་དང་
 རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་དངོས་པོ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པའི་དམ་བཅའི་ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་
 སུ་བཀོད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་དེ་མི་རྟག་པ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
 བ། འདིའི་ལན་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་པོའི་གཞན་སེལ་སྐྱ་རྟོག་སྒྲོ་ནས་བཤད། །དངོས་མེད་གཞན་
 སེལ་སྐྱ་ཡི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡུལ་ཅན་སེལ་བས་འཇུག་པ་བསྐྱབ། །དངོས་ཡུལ་སེལ་བ་ཉིད་དུ་
 བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྐྱ་རྟོག་གཉིས་ཀ་སེལ་བས་འཇུག། ཁྱད་པར་སྐྱའི་འཇུག་ཚུལ་བཤད། །

གཉིས་ཀ་སྤྱི་ལ་འཇུག་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཅིག་ལ་ཐ་དད་འབྱེད་པའི་སྐྱོད་ག་སེལ་བས་འཇུག། ཐ་དད་གཅིག་
ཏུ་སྤྱད་པའི་སྐྱོད་ག་སེལ་བས་འཇུག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སེལ་བའི་ཡུལ་ལ་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་འཐད། །སྐྱོད་ག་སེལ་བས་
འཇུག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བཤད། །ལོག་ཕྱོག་བརྟགས་ནས་བརྗོད་པའི་རྩྭ་པ་སྤྱོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་གཅིག་ལ་ཕྱོག་པ་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པས་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་འཐད་དོ་
ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གང་། སྐྱོམས་ཅན། སེལ་ངོར་མ་བྱས་རྟག་སོགས་ལས་ཕྱོག་པའི་ཕྱོག་པ་དུ་མ་
དང་ཕན་ཏེ། བྱས་མི་རྟག་གི་ངོ་བོར་གནས་པའི་ཕྱིར། རྟེ། དེས་ན་སྐྱོམས་ཅན། སེལ་ངོར་བྱས་མི་
རྟག་གི་ཕྱོག་པ་དུ་མ་དབྱེར་བྱུང་སྟེ། སྐྱེམ་འཛིན་བྱུང་ཆོས་དེའི་ཕྱིར། དེའི་ བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མི་
རྟག་པ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། སྐྱེམ་རྟག་པར་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་བྱུང་སྟེ། ཁྱོད་མི་
རྟག་པ་དང་ཕྱོག་པ་ཐ་དད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་ཕྱིར། རྟེ། བྱས་མི་
རྟག་གཉིས་པོ་ཆོས་ཅན། ཕྱོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། དངོས་མིང་ཐ་དད་ཀྱི་གོ་བྱ་སོ་སོར་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ལྟ་སྟེ། རྗེས་སུ་དཔག་པ་སེལ་བས་འཇུག། །རྗེས་ཀྱི་ངོས་ཤེས་སེལ་བས་འཇུག། །
སེལ་བས་འཇུག་ལ་སྐྱབ་གཞན་འཐད། །སྐྱབ་པས་འཇུག་ལ་དེ་མི་འཐད། །སྐྱབ་པས་འཇུག་ཀྱང་
འཐད་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སེལ་བས་འཇུག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་འགོད། །སྐྱབ་པས་འཇུག་ན་ཏུ་ཅང་
ཐལ། །གཉིས་ཀའི་བྱུང་དོན་བསྟན་ཏེ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་མཚན་མཐོང་བའི་ཕྱིར་མི་འཇུག། །སྐྱོ་འདོགས་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་
འཇུག། །གཉིས་ཀ་བསྟན་པའི་ཆོགས་བཅད་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྐྱོད་ག་སེལ་བས་འཇུག་ན་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་གང་ཞེས། དོན། སྐྱོམས་ཅན། ཉན་
ཤེས་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་ཁྱོད་ཀྱི་མི་རྟག་པ་རྗེས་དཔག་ཆད་མས་རྟོགས་པར་བྱར་མེད་
པར་ཐལ། ཉན་ཤེས་མངོན་སུམ་དེས་ཁྱོད་ཀྱི་མི་རྟག་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཤེས་མངོན་སུམ་

དེ་ཁྱོད་ལ་སྐྱབ་པས་འཇུག་པ་གང་ཞིག། ཁྱོད་དང་ཁྱོད་གྱི་མི་རྟག་པ་གྲུབ་བདེ་རྩིས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་སྤྱིར་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྩིས་དཔག་འཇུག་གམ་ཅིན། གཟུགས། ཉན་ཤེས་མངོན་སུམ་གྱི་རྩིས་སུ་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྩིས་དཔག་འཇུག་པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། འབྲུལ་རྒྱུའི་དབང་གིས་སྐྱེ་རྟག་པར་སྐྱོ་འདོགས་པའི་ཞེན་ཡུལ་སེལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲུལ་རྒྱུའི་དབང་གིས་འབྲུལ་པ་སྐྱེ་བའི་དཔེ་ཡོད་དེ། དཀར་སོགས་ཚོས་མཐུན་པའི་ཉ་ཕྱིས་ལ་དདུལ་དུ་འབྲུལ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ། སྐྱེ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྩིས་དཔག་ཚོས་ཅན། སེལ་བས་འཇུག་སྟེ། སྐྱེ་མི་རྟག་པ་མཐོང་བའི་ཆེད་དུ་མི་འཇུག་ཀྱང་། སྐྱེ་མི་རྟག་པ་ངེས་པའི་ཆེད་དུ་འཇུག་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྩིས། མངོན་སུམ་དུ་མ་ཟད་རྩིས་དཔག་ཀྱང་སྐྱབ་པས་འཇུག་ན། སྐྱེ་མི་རྟག་རྟོགས་གྱི་རྩིས་དཔག་ཚོས་ཅན། སྤྱི་བྱས་སོགས་ཀྱན་འཛིན་པར་ཐལ། སྤྱི་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པའི་སྐྱོ་ནས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཚོས་གྲགས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགག་སྐྱབ་ཅིག་ཆར་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ་བའི་ཉ་ས་པ་མེད་དེ། ཁྱོད་སྐྱོ་རྟོག་སེལ་འཇུག་དུ་ཁས་ལེན་པའི་མཁས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ། རྩིས་དཔག་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སེལ་འཇུག་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་སེལ་འཇུག་དང་སྐྱབ་འཇུག་གང་རུང་གང་ཞིག། ཁྱོད་སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་ན། དགག་སྐྱབ་ཅིག་ཆར་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མཐོང་། གལ་ཏེ་རྩིས་དཔག་སྐྱོ་འདོགས་སེལ་བས་སེལ་འཇུག་དུ་འདོད་ན། སྐྱོན་པོ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་རྩིས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྐྱོན་པོར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཚོས་ཅན། སེལ་འཇུག་མིན་པར་ཐལ། བསལ་བྱ་སྐྱོ་འདོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། སེལ་འཇུག་ཡིན་ཏེ། རང་གི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་གྱི་བར་དུ་སྐྱོན་པོ་སྐྱོན་པོ་འཛིན་པའི་སྐྱོ་འདོགས་མི་སྐྱེ་བར་བྱེད་པའི་ངེས་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རེས། དེ་ཚོས་ཅན། སྐྱོན་པོ་སྐྱོན་པོ་མིན་དུ་སྐྱོ་འདོགས་པའི་སྐྱོ་འདོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་རྒྱུད་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྩ། སྐྱ་བྱས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྐྱ་རྟོག་དང་མི་རྟག་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྐྱ་རྟོག་
ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་མ་བྱས་པར་སྐྱོ་འདོགས་པ་དང་། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱོ་འདོགས་པའི་
སྐྱོ་འདོགས་སོ་སོར་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། གཞན། དེ་དག་ཡུལ་ཐ་དད་ལས་གཞན་དུ་ཡུལ་གཅིག་ཡིན་ན། སྐྱ་བྱས་པའི་
ཡུལ་ཅན་གྱི་སྐྱ་རྟོག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྐྱ་རྟོག་རྣམ་གངས་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་དེ་ཡུལ་ཐ་མི་དད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། འདོད་པ་བརྗོད། སུན་འབྲིན་བཤད། ཉེས་སྒོང་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གང་། བྱེ་བྲག་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་རྟོག་སྐྱབ་པས་འཇུག་ཀྱང་རྣམ་གངས་པར་མི་
འགྱུར་ཏེ། སུམ་པའི་བྱང་པར་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ནང་ཕན་ཚུན་རྩལ་ཐ་དད་དེ་རྣམས་བྱང་པར་
ཅན་སུམ་པ་ལས་ཀྱང་རྩལ་ཐ་དད་ཡིན་པས་རྟོག་སྒྲོས་གང་རུང་རེ་རེ་ཁོ་ན་འཛིན་གྱི་གཞན་མི་
འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ནི། བྱང་། བྱང་པར་དང་བྱང་པར་ཅན་རྩལ་གཞན་ཡིན་ན། བྱང་པར་ཅན་གྱིས་
བྱང་པར་རྣམས་ལ་ཕན་འདོགས་དགོས་པས་སུམ་པས་སུམ་པའི་བྱས་སོགས་ལ་ཕན་འདོགས་
པའི་རྣམ་པ་དེ་བྱང་པར་ཅན་སུམ་པ་དང་རྩལ་གཅིག་ཡིན་ནམ། རྩལ་གཞན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན།
སུམ་པ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཆོས་ཅན། སུམ་པས་སུམ་པའི་བྱས་སོགས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རྣམ་
པ་ངེས་པར་ཐལ། རྣམ་པ་དེ་དང་རྩལ་གཅིག་པའི་སུམ་པ་ལ་སྐྱབ་པའི་སྐྱོ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སུམ་པའི་བྱས་སོགས་ངེས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སུམ་པ་
ངེས་ན། དེ་དང་རྩལ་གཅིག་པའི་རྣམ་པ་ངེས་ཀྱང་དེ་དང་རྩལ་གཞན་པའི་བྱས་སོགས་མི་ངེས་སོ་
ཞེ་ན། སུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ངེས་ན་ཁྱོད་བྱས་སོགས་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་
དུ་ངེས་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་གྱིས་རང་གི་བྱས་སོགས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རྣམ་པ་དེ། ཁྱོད་དང་
བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སུམ་པ་ངེས་པའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་སུམ་
པ་དེ་བྱས་སོགས་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་དང་། སུམ་པའི་བྱས་སོགས་དེ་སུམ་པའི་ཕན་འདོགས་བྱ་

ཡིན་པས་གཉིས་ཀ་ངེས་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་བུམ་པ་དེ་རང་གི་བྱས་སོགས་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་
 དུ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཚེས། གཉིས་པ་ལྟར་རྫས་གཞན་ཡིན་ན། བུམ་པས་བུམ་
 པའི་བྱས་པ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རྩས་པ་དེ་ཚོས་ཅན། བྱོད་བུམ་པ་དང་མ་འབྲེལ་བར་ཐལ།
 བྱོད་བུམ་པ་དང་རྫས་གཞན་གང་ཞིག །བུམ་པས་བྱོད་ལ་ཕན་མ་བཏགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་བོ་
 ཞེ་ན། བུམ་པ་ཚོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་རྩས་པ་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་རང་གི་བྱས་པ་
 ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རྩས་པ་དེ་ལ་ཡང་ཕན་འདོགས་བྱེད་གཞན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཅིག །དེས་
 བྱ་རྩས་པ་དང་རྩས་པ་ཅན་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་བུམ་པས་བུམ་པའི་བྱས་པ་ལ་ཕན་
 འདོགས་རྩས་པའི་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་དེ་ཚོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་བུམ་པ་དེ་རང་གི་མི་རྟག་པ་ལ་ཕན་
 འདོགས་བྱེད་དུ་བརྒྱུད་བར་ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་བུམ་པ་དེ་རང་གི་བྱས་པ་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་
 སྐྱབ་པའི་སློ་ནས་བརྒྱུད་བ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་
 ཅན། བུམ་པའི་བྱས་པ་མི་རྟག་ཐམས་ཅད་བརྒྱུད་བར་ཐལ། བུམ་པས་རང་གི་བྱས་པ་ལ་ཕན་
 འདོགས་པའི་རྩས་པ་ཐམས་ཅད་བརྒྱུད་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གལ། གལ་ཏེ་བུམ་པའི་བྱས་པ་བརྒྱུད་བའི་ཆེ་བུམ་པའི་མི་རྟག་པ་བརྒྱུད་ཡང་།
 བུམ་པ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་གཞན་འཇུག་པས་རྣམ་གྲངས་པར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ།
 བུམ་པ་རྟག་པར་སློ་འདོགས་པའི་འབྲུལ་པ་བསྐྱོག་པའི་ཆེད་དུ་བུམ་པ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་
 ཚད་མ་འཇུག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་བུམ་པ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྫེས་དཔག་ཚོས་ཅན།
 སེལ་འཇུག་ཏུ་གྲུབ་པར་ཐལ། སློ་འདོགས་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་འཇུག་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་བུམ་པ་བྱས་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཚོས་ཅན། སེལ་འཇུག་ཏུ་ཐལ། རང་གི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་
 གྱི་བར་དུ་རང་གི་ངེས་ཚུལ་ལས་གཞན་དུ་སློ་འདོགས་མི་སྐྱེ་བར་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཞན། བུམ་པ་བྱས་པ་ངེས་པའི་བློ་ཚོས་ཅན། བུམ་པའི་མི་རྟག་པ་དེ་བྱོད་ཀྱི་ཡུལ་མིན་པར་ཐལ།
 བྱོད་ངེས་ཤེས་གང་ཞིག །དེ་བྱོད་ཀྱིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་བུམ་པའི་མི་རྟག་པ་སོགས་བུམ་
 འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་དེས་དེ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱོད། བུམ་འཛིན་
 མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་མ་ངེས་ན། བྱོད་ཀྱི་ཡུལ་མིན་པས་མ་ཁུབ་པར་ཐལ། བྱོད་

ཡུལ་གང་གི་ཡང་ངེས་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བུམ་པའི་བུས་མི་རྟག་
སོགས་ཐ་སྟད་དུ་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་སྲིད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བུམ་པའི་བུས་མི་རྟག་
སོགས་ལ་ངེས་ཤེས་འབྱེད་པའི་མཐུན་ཁྱེད་ཚང་ཞིང་། འགལ་ཁྱེད་མེད་པའི་ཆེ་ཐ་སྟད་དུ་རྟོགས་
ལ་དེ་ལས་བསྒྲོག་པའི་ཆེ་དེ་ཐ་སྟད་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལོག་ཕྱོག་བརྟགས་ནས་བརྗོད་པའི་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི། ལོག་པ་དང་ཕྱོག་པ་རྗེས་
ཐ་དད་དམ་ཐ་དད་མེད་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དེད་འདོད་པའི་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་
ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྒྲ་སྒྲོ་ཐ་དད་དུ་མི་འཇུག་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་བྱེ་བྲག་པའི་དོགས་པའི་ལན་
དུ་འཆད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལོག་ཕྱོག་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་སྒྲ་གཉིས་འཇུག། དོན་གཞན་མེད་པས་
སྤྱི་ཡི་སྒྲོན་མི་མཚུངས། དོན་ལ་ལྟོས་ན་སྤར་གྱི་ཁྲུན་ཀ་འཇུག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྒྲ་གཉིས་བརྗོད་འདོད་ཅམ་གྱིས་འཇུག། དེ་ལ་ཉིས་པ་མེད་པར་
བསྟན། ཚུལ་དེ་རིགས་ཅན་ཀྱན་ལ་སྦྱར་བའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ། བ་སྤྱང་འདི་རྟ་ལས་ཕྱོག་པ་ཞེས་དང་། བ་སྤྱང་འདི་རྟ་ལས་ལོག་པ་ཞེས་
ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་ཆོས་ཅན། བརྗོད་བྱ་རྗེས་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་འཇུག་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྟགས་ཐ་དད་དུ་སྤྱེ་བའི་དབང་གིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་ལ་
ཡང་སྦྱར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དུག་པའི་རྣམ་དབྱེ་འཇུག་པ་འཐད། །བད་ཡི་བྱེ་བྲག་དགོས་པ་
འཐད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དོན་ལ་ཐ་དད་མེད་ན་དུག་སྒྲ་མེད་པར་འགྱུར་ཞེན། གཉིས།
བ་སྤྱང་གི་བ་སྤྱང་ཉིད་ཅེས་པའི་དུག་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་ཀས་
དོན་གཅིག་བརྗོད་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་དེ།
བརྗོད་བྱ་གཅིག་ཉིད་བརྟའི་དབང་གིས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་དུ་བྱས་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་གཉིས་ཀས་ཕྱོག་པ་གཅིག་གཅིག་བརྗོད་ན། བརྟགས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཐ་

དང་དྲུ་བྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རེ་ཞེན། ཟུང་། རོན་གཅིག་ཉིད་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཙན་
ཐ་དང་དྲུ་བྱེ་བ་ཆོས་ཙན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རོན་གཅིག་ཉིད་ཟུང་པར་གཞན་སྤངས་པ་དང་མ་
སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཀུན་། སྤྱི་དང་སྤྱི་ལྡན་བརྗོད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཙན་བརྗོད་པ་
དང་། བྱ་བ་དང་བྱ་བ་ཙན་བརྗོད་པ་ཀུན་ལ། ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་དང་ཆོས་ཙན་བརྗོད་པའི་སྐྱ་
གཉིས་པོ་ཆོས་ཙན། ཟུང་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་རོན་ཐ་དང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཟུང་རོན་གཅིག་ཉིད་ཟུང་པར་
གཞན་སྤངས་པ་དང་མ་སྤངས་པ་ཙམ་དུ་བརྗོད་པར་ཟད་པའི་བྱིར། རོན། རོན་གཅིག་ཉིད་ཟུང་
པར་གཞན་སྤངས་པ་དང་མ་སྤངས་པའི་སྐྱ་ནས་ཤེས་པར་འདོད་པ་དེ་ཡན་གྱི་སྐྱ་གྱི་མཐའ་ཙན་
ལ་སོགས་པའི་སྐྱ་དེ་དག་ཆོས་ཙན། ཟུང་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་རོན་གཞན་མེད་དེ། རོན་གཅིག་ཉིད་ཟུང་
པར་གཞན་སྤངས་པ་དང་མ་སྤངས་པའི་སྐྱ་ནས་བརྗོད་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ། གཞན་སེལ་སྤྱིའི་ཡུལ་དུ་འདོད་པའི་མཁས་པ་ཆོས་ཙན། ཟུང་ལ་རིགས་
རོན་གཞན་དང་ལྡན་པའི་གསལ་བ་བརྗོད་བྱར་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་པའི་ཕྱོགས་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་
མི་མཚུངས་ཏེ། ཟུང་ལོག་ལྡོག་རོན་ལ་ཐ་དང་མེད་པར་འདོད་པའི་མཁས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱེ་
བྲག་པ་ཆོས་ཙན། ཟུང་ལ་རང་དབང་མེད་མྱོར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་འཇུག་སྟེ། ཟུང་སྤྱི་
གསལ་ཇུས་གཞན་དུ་འདོད་པའི་ཚོལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་གང་ཞེན། སྐྱ་ཆོས་ཙན། གསལ་
བ་ལ་རང་དབང་དུ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། སྤྱི་རོན་གཞན་བརྗོད་ནས་གསལ་བ་ལ་འཇུག་པའི་བྱིར།
གསལ་བ་ལ་ཡོད་པའི་ཟུང་པར་ནམས་གཞི་མཐུན་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐྱས་གསལ་བ་ལ་ཡོད་
པའི་ཟུང་པར་ནམས་མ་སྤངས་པའི་བྱིར། སྐྱ་གསལ་བ་ལ་འཇུག་པ་ཡང་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པར་
ཐལ། སྤྱི་རོན་གཞན་བརྗོད་པའི་བྱིར། ཞེས་ཕྱོགས་སྤང་གིས་གསུངས་པ་ནམས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་ལ་སྐྱོན་དེ་འཇུག་པར་བསྟན། རང་ལ་སྐྱོན་དེ་མེད་པར་
བསྟན། གཞན་ལ་འཇུག་ཚུལ་གསལ་བར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གང་། བྱེ་བྲག་པ་ཆོས་ཙན། ཟུང་ལ་དུག་པ་དང་ཆོག་དབྱེ་སོགས་མི་འཐད་པའི་
ལྷན་ཀ་འཇུག་རིགས་ཏེ། ཟུང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཡུལ་ལ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པར་འདོད་པའི་

ཚོལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བྱི། ཆོས་གྲགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དྲུག་པ་དང་། ཆོག་དབྱེ་ལ་སོགས་པ་མི་
རིགས་པའི་ཀླན་ཀ་མི་འཇུག་སྟེ། ཁྱོད་རྗེད་བྱེད་གྱི་སྤྱོད་ལུ་ལ་དངོས་དབང་གིས་མི་འཇུག་པར་
འདོད་པའི་མཁས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བཅུ་ན། ལུང་མེད་གཅིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཅུ་མོ་རྣམས་ཞེས་པའི་མང་
ཆོག་མི་འཇུག་པར་ཐལ། ཁྱོད་མང་པོ་མིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་དྲུག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཁང་བཟང་གི་
ཐེང་བ་གཅིག་ཅེས་པའི་གཅིག་ཆོག་མི་འཇུག་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཅིག་མིན་པའི་ཕྱིར། བཅ་མཁའ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཅ་མཁའ་རང་བཞིན་ཅེས་པའི་དྲུག་སྤྱོད་དང་། བཅ་མཁའ་རོ་བོ་ནི་བཅ་མཁའ་
ཉིད་ཅེས་པའི་དེ་ཕན་གྱི་སྤྱོད་མི་འཇུག་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་བརྗོད་བྱ་རྣམས་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཐ་དད་གཅིག་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཆོག་སེལ་བས་འཇུག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཆོག་པས་
རིགས་སྤྱི་འཛོག་པར་བསྟན། འཛོག་བྱེད་ཆོག་པའི་སྤྱོད་བ་བཤད། དེ་ལ་ཐ་སྙད་གཞན་ཡང་འཛོག་
པའོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། ཐ་དད་གཅིག་ཏུ་སྤྱོད་ལ་རིགས་སྤྱི་འདོགས། ཁྱེད་གས་པ་དེ་ཉིད་དོན་ལ་
གྲུབ་པ་དགག། དེས་ན་སྤྱི་འཛོག་ཆོག་པ་ལུ་ལུ་པར་བསྟན། ལུ་ལུ་པ་དེ་ཡི་བརྒྱུད་པའི་རྒྱ་ཉིད་
བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཐ། འིང་གི་སྤྱི་འཛོག་ཆོག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འིང་གསལ་རྣམས་འིང་གི་ངོ་
བོར་ཐ་དད་དུ་སྤྱོད་བ་ལ་སྤྱི་བ་བྱེད་ཡོད་དེ། དེ་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་གཟུང་རྣམ་དེས་སྤྱི་བ་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། སྤྱི་བ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འིང་གསལ་རྣམས་འིང་གི་ངོ་བོར་གཅིག་ཏུ་སྤྱོད་སྟེ། སྤྱི་བ་བྱེད་
གཟུང་རྣམ་གྱི་དབང་གིས་ཁྱོད་ལ་དེ་ལྟར་དུ་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར། དྲ། འིང་གསལ་རྣམས་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ལ་སེལ་ངོར་འིང་གི་སྤྱི་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་སེལ་ངོར་འིང་གི་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དྲ། འིང་སྤྱི་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་མེད་དེ། འིང་འཛོག་ཆོག་པས་སྤྱོ་
བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་ན། འིང་སྤྱི་དེ་འིང་གསལ་རྣམས་དང་རྣམས་
གཅིག་ཡིན་ནམ། རྣམས་གཞན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། གསལ། འིང་གསལ་རྣམས་ཆོས་ཅན།

ཁྱོད་དང་རྣམས་གཅིག་པའི་ཤིང་སྤྱི་མེད་དེ། ཁྱོད་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན།
རྣམས་དེ་ཚོས་ཕན། ཁྱོད་ལས་རྣམས་གཞན་པའི་ཤིང་སྤྱི་མེད་དེ། དེ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།
གལ་ཏེ་ཤིང་འཛིན་རྟོག་པའི་རྣམས་པ་དེ་ཤིང་སྤྱི་མིན་ནམ་ཞེ་ན། ཤིང་འཛིན་རྟོག་པའི་རྣམས་པ་ཚོས་
ཕན། ཤིང་དུ་འབྱུལ་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཤིང་སྤྱི་མིན་ཏེ། ཤིང་འཛིན་རྟོག་པའི་རྣམས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེས། ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པ་ཚོས་ཕན། འབྱུལ་གསུམ་པའི་ཕྱིར། ཤིང་གསལ་
རྣམས་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཤིང་གི་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བརྒྱད་པའི་རྒྱ་དོས་བཟུང་། རྒྱ་མི་འཐད་པ་སྤོང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྤྱི་འཛིན་གྱི་རྒྱ་གང་ཞེ་ན། མིང་། ཤིང་གསལ་རྣམས་ཚོས་ཕན། ཤིང་གི་སྤྱི་
འཛིན་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བརྒྱད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཐུན་དཔེ་གཉིས་ཀྱིས་ཐ་དད་རྒྱ་རུ་གྲུབ། །གཞོད་བྱེད་གཉིས་ཀྱིས་
རྒྱ་གཞན་སྤྱི་དངོས་བཀག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཅིག་ །ཤིང་གསལ་རྣམས་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་པའི་
རྣམས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ན་རི་ལྟར་ན་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་ཅེ་ན། ཤིང་གསལ་རྣམས་ཚོས་
ཕན། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་པའི་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་། ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་བསྐྱེད་
དེ། དེ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་པའི་རྣམས་ཐ་དད་
ཀྱང་། དབང་སོགས་རྒྱེན་གསུམ་པོ་དེས་རང་འབྲས་དབང་གསུམ་གཅིག་སྐྱེད་པ་དང་། སྤྱི་སྤྱི་ཉེས་
དང་། བར་པ་ཏ་ལ་སོགས་པ་ལྟན་ཅིག་པའམ་སོ་སོར་སྤྱི་བས་རིམས་ནད་ཞེ་བར་བྱེད་གྱི།
གཞན་ག་གོན་ལ་སོགས་པས་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཁྱད། སྤྱི་ཉེས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་སྤྱི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་ཡོད་པས་
རིམས་ནད་ཞེ་བར་བྱེད་པས་དཔེ་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། སྤྱི་སྤྱི་ཚོས་ཕན། རིམས་ནད་ཞེ་བར་བྱེད་པ་
མིན་པར་ཐལ། སྤྱི་གསལ་རྣམས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་སྤྱི་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། སྤྱི་གསལ་
རྣམས་ལ་ཞིང་ས་བཟང་བོ་སོགས་ཀྱིས་རོ་དང་རྒྱས་པའི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
སྤྱི་སྤྱི་ཚོས་ཕན། རིམས་ནད་ཞེ་བར་བྱེད་པ་མིན་པར་ཐལ། རང་འབྲས་ལ་ཕན་འདོགས་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྟོག་པས་གསལ་བ་རྣམས་མཚུངས་

པར་འཛིན་པ་ལ་སྒྱིར་འཛིན་ན། རྟོག་པ་ལ་སྒྲུང་བའི་གསལ་བ་རྣམས་ནི། དོན་བྱེད་མི་རྣམས་པས་
འཇུག་ཡུལ་མི་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྟོག་པ་བྱེད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པས་
འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། རང་། ཤིང་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྒྱུས་པའི་ཤིང་གི་སྒྱི་
འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། བྱེད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། རོ་བོའི་བྱེད་པར་རང་གི་རྣམ་
པ་ཤིང་དུ་སྒྲུང་བ་དང་། འབྲས་སུའི་བྱེད་པར་ཤིང་གསལ་རང་མཚན་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་།
རྒྱའི་བྱེད་པར་ཤིང་གསལ་རང་མཚན་པ་ལས་བརྒྱུད་ནས་སྒྱུས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་
ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། བྱེད་པ་ལྷུང་སྒྲུང་ལྷུང་ལྷུང་བྱེད་པར་གསུམ་ལྡན་ཡིན་ཏེ། འབྲས་
སུའི་བྱེད་པར་ཤིང་གསལ་རང་མཚན་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དེ་བྱེད་པ་རང་གི་རྣམ་པ་བྱི་རོལ་གྱི་ཤིང་དུ་
སྒྲུང་བ་དང་། ཤིང་གི་རོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུང་བ་དང་། ཤིང་མིན་པ་ལས་ལྷོག་པར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར།
ཤིང་འཛིན་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། ཤིང་མིན་ཏེ། ཤིང་གི་དོན་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་བདུན་ཏེ། སྒྱི་དང་གཞི་མཐུན་ཐ་སྟད་འཛིན། སྒྱི་བཞེན་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་འཛིན། །
བཞག་པ་དེ་ཉིད་དོན་ལ་མེད། མེད་ཀྱང་བཞག་པའི་དགོས་པ་བསྟན། དོན་ལ་མེད་པའི་སྒྲུབ་
བྱེད་འགོད། དེ་ལ་ལུང་དང་འགལ་བ་སྟོང་། སྒྲུ་རྟོག་འཇུག་ཚུལ་བསྟན་ཏེ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཐ་སྟད་འབྲུལ་པས་སྒྱི་དང་གཞི་མཐུན་འཛིན། འབྲུལ་པ་ཡིན་ཡང་
རང་མཚན་ཐོབ་པའི་རྒྱ། འབྲུལ་པ་འདྲ་ཡང་གཞན་ལས་ཐོབ་པ་མིན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཤེས། ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་ལ་ཤིང་སྒྱའི་ཐ་སྟད་འཛིན་
སྟེ། བྱེད་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་དེ་ཤིང་མིན་པ་ལས་ལྷོག་པའི་ལྷོག་པ་ཆེག་རྒྱུ་དུ་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་འདོགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤིང་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་ལ་ཤིང་གི་གཞི་མཐུན་གྱི་
ཐ་སྟད་འཛིན་སྟེ། བྱེད་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་དེ་ཤིང་མིན་དང་། ཤིང་གསལ་གཞན་ལས་ཀྱང་ལྷོག་པའི་
ལྷོག་པ་གཉིས་ཆོགས་སུ་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་འདོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྱི་དང་གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་སྟད་ཆོས་
ཅན། འབྲུལ་པས་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུང་རྟོགས་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་ནས་བཞག་པའི་ཐ་སྟད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དངོས། ཤིང་གསལ་རྣམས་ཀྱི་སྒྱི་དང་གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་སྟད་ཆོས་ཅན། དངོས་

སྤྱི་གཞན་སེལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་དང་། བརྒྱད་ནས་རང་མཚན་ཐོབ་པའི་རྟེན་ཡིན་ཏེ། ཤིང་གསལ་རང་མཚན་ལ་བརྒྱད་ནས་འབྲེལ་བའི་ཐ་སྟད་དོན་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འབྲས་རང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་རྗེས་སྟད་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། འབྲུལ། སྐྱ་རྟག་པའི་ཐ་སྟད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཐོབ་པ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཐ་སྟད་དོན་མི་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མར་མའི་འོད་ལས་ནོར་བུ་འཛིན་པའི་སྟོབ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ༥། རྟོག་པས་གསལ་བ་རང་མཚན་མཚུངས་པར་བཟུང་བ་ལ་སྦྱིར་འཛོག་ན། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཐ་སྟད་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྟོག་པ་ལ་སྦྱང་བའི་ཤ་པ་ཆོས་ཅན། རྟོག་ཆོས་སྣ་ཚོགས་ཅན་ཡིན་ཏེ། སེལ་ངོར་ཤིང་དང་ཤ་པས་འབྲས་བུ་རིགས་མི་གཅིག་བྱེད་པར་སྦྱང་བ་དང་། དེ་མི་བྱེད་པ་ལས་ལྟོག་པར་སྦྱང་བའི་ཕྱིར། ཤ་པས་སེལ་ངོར་འབྲས་བུ་རྩམ་བྱེད་པར་བརྟན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཤ་པས་འབྲས་བུ་རྩམ་བྱེད་པ་དེ་ཤ་པའི་དངོས་པོར་བརྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་ངོར་སྦྱང་བའི་ཤ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སེལ་ངོར་འབྲས་བུ་རྩམ་བྱེད་པར་སྦྱང་བ་ལ། རྟོག་ཆོས་སྣ་ཚོགས་པར་བཞག་པའི་དཔེ་ཡོད་དེ། སེལ་ངོར་ཤིང་གསལ་རྟེན་མས་འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་བྱེད་པ་དང་། དེ་མི་བྱེད་པ་ལས་ལོག་པར་སྦྱང་བ་ལ་ཤིང་སྦྱི་གཅིག་རྩམ་འཛོག་པ་དེ་དཔེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྐྱ། ཤ་པའི་སྟེང་གི་རྟོག་ཆོས་སྣ་ཚོགས་པ་དང་། ཤིང་གི་གཞི་མཐུན་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་མིན་དེ། དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་རྟོག་ངོར་སྦྱང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟེན་བཞག་བྱས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཆོས། དོན་ལ་མེད་ན་རྟེན་བཞག་བྱས་པའི་དགོས་པ་གང་ཞེ་ན། རང་མཚན་གཅིག་ཉིད་རྟོག་ཆོས་སྣ་ཚོགས་སུ་བྱེ་བ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་བཞག་བྱས་པ་ཆོས་ཅན་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་མཚན་གཅིག་ལ་གཅིག་རྩམ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ། རང་མཚན་རྩམ་ལ་སེལ་ངོར་སྦྱི་དང་གཞི་མཐུན་གྱི་རྟེན་བཞག་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་མཚན་རྩམ་ལ་དགག་སྐྱབ་གཅིག་ཆར་རྩམ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ནི། དམ། ཤིང་གསལ་དུ་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་སྒོ་དེ་ལུས་ཤེས་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རྗེས་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤ་པའི་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བའི་སྒོ་དེ་ལུས་ཤེས་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ། སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་དང་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམས་བཞག་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དྲུག་པ་ནི། འོ་ན། སྒོ་བ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤྲང་གིས་རྗེས་སུ་དཔག་པས་ནི་གཞན་སེལ་བས་བྱང་བར་དུ་བྱས་པའི་བྱང་པར་འཛིན་ཏེ། །ཞེས་རྟོག་པས་སྤྱི་དང་འདྲེས་པའི་རང་མཚན་འཛིན་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། བསྐྱབ། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་རང་མཚན་དངོས་སུ་མི་འཛིན་ཏེ། རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་པ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟུར་གྱི་ཕྱོགས་སྤྲང་གི་ལུང་དེ་ཆོས་ཅན། རྗེས་དཔག་གིས་སྤྱི་དང་འདྲེས་པའི་རང་མཚན་དངོས་སུ་བཟུང་བ་ཁྱོད་གྱི་ཞེན་དོན་མིན་ཏེ། རྟོག་ངོར་སྒྲུང་བའི་གཞན་སེལ་གྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་རང་མཚན་དུ་སྒྲུང་བ་རྗེས་དཔག་གིས་བཟུང་བྱར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རང་མཚན་ཆོས་ཅན། སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་སྟགས་གྱི་རྣམས་པར་དངོས་སུ་བཟུང་བ་མིན་ཏེ། སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་སྟགས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་ནི། དེའི། སྒྲ་རྟོག་ཆོས་ཅན། རང་མཚན་གྱི་གནས་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དངོས་ལུས་དུ་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། སྤྱི་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བྱང་པར་སྒྲའི་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། གཞན་སྤེའི་འདོད་པའི་བད་ལུས་དགག། རང་སྤེའི་འདོད་པའི་བད་ལུས་སྐྱབ། །དེ་ལ་གཞན་སྤེའི་ཚུང་པ་སྦྱོང་། །དགག་སྐྱབ་གཉིས་གྱི་དོན་བསྟུ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་མཚན་བད་ལུས་ཡིན་པ་དགག། སྤྱི་དངོས་བད་ལུས་ཡིན་པ་དགག། སྤྱི་ལྟན་བད་ལུས་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བད་སྦྱོད་པ་རྣམས་ན་རེ། རང་མཚན་སྤེའི་དངོས་གྱི་བརྟེན་བྱ་མིན་པར་མི་འབད་དེ། ཐུམ་པ་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྟེན་པ་ན་ཚུ་སྦྱོར་བའི་དོན་བྱེད་ལུས་པ་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་

ན། སྒྲ། རང་མཚན་ཚས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བད་དངོས་སུ་སྒྱུར་མི་རུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་བད་དུས་སུ་
ཡོད་པ་དེ་ཐ་སྟད་ཀྱི་དུས་སུ་རྗེས་འགོ་མི་བྱེད་པའི་བྱིར། ཟུབ་སྟེ། བད་དུས་སུ་བད་དངོས་སུ་སྒྱུར་
བ་ནི་ཐ་སྟད་ཀྱི་དུས་སུ་དོན་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ན་རེ།
སྒྱི་དངོས་པོ་བ་ལ་བད་དངོས་སུ་སྒྱུར་ཞིང་དེ་ཐ་སྟད་ཀྱི་དུས་སུ་ཡོད་པས་རི་སྐད་བཤད་པའི་ཉེས་
པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཅི། བ་སྐྱང་གི་རིགས་དངོས་པོ་བ་ཚོས་ཅན། བ་སྐྱང་ཞེས་པའི་བདའི་ཡུལ་དུ་
ཐུར་པའི་དངོས་པོ་མིན་པར་ཐལ། བ་སྐྱང་གི་དོན་བྱེད་མི་རུས་པའི་བྱིར། ཟུབ་སྟེ། བ་ལང་དོན་
གཉེར་གྱི་སྒྲིམ་བུས་བ་སྐྱང་གི་དོན་བྱེད་རུས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེད་དུ་བ་ལང་ཞེས་པའི་བད་སྒྱུར་
བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་བརྗོད། དེ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྟེ། བ་ལང་གི་རིགས་དངོས་པོ་བ་དང་ལྷན་པའི་བ་གསལ་རྣམས་ལ་བད་དངོས་
སུ་སྒྱུར་རོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རིགས་ལྷན་གསལ་རྒྱང་རྣམས་དང་མཚུངས། སྒྱི་གཞན་བརྟགས་
པ་དགོས་པ་མེད། སྒྱི་གཞན་མེད་ཀྱང་ངོ་ཤེས་འཐད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྟེ། གསལ་རྒྱང་ལ་ཅིའི་བྱིར་བད་དངོས་སུ་མི་སྒྱུར་ཞེས་དྲིས་པས་དེ་ལ་བད་
དངོས་སུ་སྒྱུར་མི་རུས་ཏེ། མཐའ་ཡས་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། རིགས་ལྷན་གྱི་གསལ་བ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་
ལ་བད་དངོས་སུ་སྒྱུར་མི་རུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱང་མཐའ་ཡས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྟེ། གསལ་བ་རིགས་མཐུན་རྣམས་རྟོག་པ་ལ་འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་མི་བྱེད་
པ་ལས་ལྷོག་པར་མཚུངས་པར་སྒྲུང་བ་ལ་བད་ཅིས་མ་བྱས་ཞེས་དྲིས་པས་རིགས་ལྷན་གྱི་གསལ་
བ་བརྗོད་པ་ལ་སྒྲིགས་སྐྱང་གིས་དེ་ལྷན་རང་དབང་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་བཞེད་
པ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། གསལ་བ་དུ་མ་ཚོས་ཅན། རིགས་དངོས་པོ་དང་ལྷན་པའི་ཁྱོད་བརྗོད་བྱར་
འདོད་པ་ལ་བཞེད་པའི་ཉེས་པ་དེ་གཞན་སེལ་གྱི་སྒྱི་དང་ལྷན་པའི་ཁྱོད་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་ལ་མི་
མཚུངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་བརྗོད་པ་ལ་གཞན་སེལ་གྱི་སྒྱི་དངོས་སུ་བརྗོད་དགོས་ཤིང་། སྒྱི་དངོས་
པོ་བ་གཞན་བརྗོད་མི་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་སྐྱབ་པ་ནི། ཤིང་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེས་ཤིང་མིན་མི་

གཙོད་དམ་གཙོད། དང་པོ་ལྟར་ན། ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཚེས་ཅན། ཤིང་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲེས་བྲས་
ཤིང་མིན་སྒྲངས་ནས་ཤིང་ལ་འཇུག་པའི་ཆེད་དུ་བརྗོད་པར་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་
ཤིང་མིན་རྣམས་པར་མི་གཙོད་པའི་ཕྱིར། བྱི་མ་ལྟར་ན། ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཚེས་ཅན། ཤིང་སྒྲི་དོན་
གཞན་པ་ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིང་མིན་རྣམས་པར་བཅད་ནས་ཤིང་
བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རོ་ཤེས་སྒྲི་བའི་རྒྱ་ཉིད་བཤད། རོ་ཤེས་སྒྲི་བའི་རྒྱ་གཞན་དགག། རོ་
ཤེས་རྒྱ་ལ་ཙོད་པ་སྒྲོང་བའོ། དང་པོ་ནི། སྒྲི་གཅིག་མེད་ན། གསལ་བ་དུ་མ་ལ་རོ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོ་སྒྲི་
བ་མི་འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན། གསལ། བུམ་གསལ་རྣམས་ཚེས་ཅན། སྒྲི་དངོས་པོ་བ་མེད་ཀྱང་རོ་ཤེས་
ཀྱི་སྒྲོ་སྒྲི་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལུ་སྒྲོར་བའི་དོན་བྱེད་ལུས་པར་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གཞན་
སེལ་བྱི་སྒྲོས་སྒྲི་བྱི་གཅིག་ཏུ་རོ་ཤེས་སྒྲི་བའི་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། སྒྲི་རྒྱར་རོ་ཤེས་སྒྲོ་ཡི་རྒྱར་མི་འཐད། །སྒྲི་ཡིས་གྲོགས་བྲས་གསལ་བ་
རྒྱར་མི་འཐད། །སྒྲི་ལ་ལྟོས་པའི་དུ་མ་རྒྱར་མི་འཐད། །གང་རུང་ལ་ལྟོས་སྒྲི་ཡང་རྒྱར་མི་འཐད་
པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཞན། རོ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོ་ཚེས་ཅན། སྒྲི་འབའ་ཞིག་གཟུང་དོན་དུ་བྲས་པ་ལས་བྱུང་
བ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་ཚེས་ཅན།
གསལ་བ་མི་ཤེས་པར་ཐལ། སྒྲི་ཁོ་ན་འཛིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚེས་ཅན། སྒྲི་གསལ་བྱི་
འབྲེལ་བ་མ་བཟུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚེས་ཅན། གསལ་བ་ལ་སྒྲི་ཡོད་
ཅས་པའི་ཐ་སྟོན་འདོགས་པ་མིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གལ། སྒྲི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་གིས་གྲོགས་བྱེད་པའི་གསལ་བ་རྣམས་སྒྲི་འཛིན་
བྱི་ཤེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དངོས། སྒྲི་དངོས་པོ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གསལ་བ་རྣམས་ཐ་དད་
པར་བྲས་པའི་ཆ་དེ་སེལ་བར་བྲས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་མ་བྲས་ན། གསལ་བ་རྣམས་སྒྲི་འཛིན་
བྱི་སྒྲོའི་རྒྱ་མིན་དགོས་པ་གང་ཞིག །གསལ་བ་རྣམས་སྒྲི་འཛིན་བྱི་སྒྲོའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གལ། གསལ་བ་དུ་མ་ཡང་སྒྲི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་སྒྲི་འཛིན་བྱི་སྒྲོ་

བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ། སྤྱི་འཛིན་གྱི་སློ་ཚེས་ཅན། གསལ་བ་སོ་སོ་དེ་ཁྱོད་གྱི་རྒྱ་མིན་པར་
 ཐལ། གསལ་བ་སོ་སོ་བ་མེད་ཀྱང་། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་གིས་ཁྱོད་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 དེ་ཚེས་ཅན། གསལ་བ་སོ་སོ་བ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་མ་བཟུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 གལ་ཏེ་སྤྱོ་སོགས་རེ་རེ་བ་ལས་མིག་གེས་སྤྱི་ཡང་སྤྱོ་སེར་ཚོགས་པ་ལས་མིག་གེས་བསྐྱེད་པའི་
 རྣམས་པ་མེད་པར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་སྤྱི་གཅིག་ལ་སྤྱི་འཛིན་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་ཡོད་པས་གསལ་
 བ་ལ་སྤྱི་འཛིན་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་མེད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྣམས་མཚུངས་ཏེ་སྤྱོ་སོགས་ཚེས་
 ཅན། ཁྱོད་ཚོགས་པ་ལས་རང་འཛིན་མིག་གེས་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་རེ་རེ་བ་ལ་རང་
 འཛིན་མིག་གེས་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཚོགས་པ་དང་རེ་རེ་
 བ་གཉིས་ཀ་ལ་སྤྱི་འཛིན་གྱི་སློ་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་
 པའི་སྤྱི་ཁོན་སྤྱི་འཛིན་གྱི་སློ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་ནི། གལ། གསལ་བ་གང་རུང་ལ་ལྟོས་ནས་སྤྱི་དེས་སྤྱི་འཛིན་གྱི་སློ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི།
 གསལ་བ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ། གསལ་བ་རྣམས་ཚེས་ཅན། སྤྱི་འཛིན་གྱི་སློ་ལ་
 སྤོང་འདོགས་པར་ཐལ། སྤྱི་དངོས་པོ་བས་སྤྱི་འཛིན་གྱི་སློ་བསྐྱེད་པའི་གྲོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་དེ་
 ཚེས་ཅན། གསལ་བ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། གསལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤོང་གདགས་བྱ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། སྤོང་འདོགས་བྱེད་ཡིན་ན་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གལ། སྤྱི་སློ་ཚེས་ཅན། གསལ་བ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལས་སྤྱི་བ་མི་འདོད་དེ།
 གསལ་བ་རྣམས་གཅིག་ཁོན་རྣམས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སློ། དེ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གསལ་བ་རྣམས་
 ཐ་དད་དུ་སྤྲོད་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་གསལ་བ་རྣམས་མཚུངས་པར་བཟུང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གསལ་བ་
 རྣམས་ཚེས་ཅན། སྤྱི་འཛིན་གྱི་སློས་ཐ་དད་དུ་བཟུང་བར་བྱ་བ་མིན་པར་གཅིག་ཏུ་ཡང་བཟུང་བར་
 ཐལ། སྤྱི་འཛིན་གྱི་སློས་མཚུངས་པར་ཡང་བཟུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གསལ་བ་རྣམས་མཚུངས་པར་
 བཟུང་བའི་སློ་དེ་ཚེས་ཅན། གསལ་བ་རྣམས་ལ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
 མཚུངས་པར་བཟུང་བ་མིན་པར་ཐལ། གསལ་བ་རྣམས་འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་མཚུངས་པར་གཟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གསལ་བ་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་དབང་སློ་

རྣམས་ཀྱང་རིགས་ཐ་དད་ཡིན་ཞེ་ན། ལུས་པའི་གསལ་བ་འཛིན་པའི་དབང་སྟོ་རྣམས་ཆོས་ཅན།
དབང་སྟོ་རིགས་གཅིག་ཡིན་ཏེ། དབང་སྟོ་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་གྱི་རྒྱ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུས་པའི་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། ལུས་པར་རིགས་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ།
ལུས་པར་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་རིགས་
གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་དེ་ཉིད། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཡིན་ལོ་སྟུང་ན། ལུས་གསལ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་
ལུས་པ་རིགས་གཅིག་པ་དེ་གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱི་ཡིན་གྱི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ལ་ལུས་པ་
རིགས་གཅིག་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
པ་རང་སྤེའི་འདོད་པའི་བདའི་ཡུལ་བསྐྱུ་བ་པ་ནི། བདུ། ཤིང་ཞེས་པའི་བདའ་ཆོས་ཅན། ཤིང་གི་
གཞན་སེལ་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་སྟེ། ཤིང་འཛིན་རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམས་ལ་ཕྱིར་རོལ་ཤིང་དུ་སྟོ་
བཏགས་པ་དེ་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རོལ་ཤིང་ཞེས་པའི་བདའ་ལས་ཤིང་གསལ་རང་མཆོན་
མི་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཤིང་ཞེས་པའི་བདའ་ཆོས་ཅན། ཤིང་གསལ་རང་མཆོན་དངོས་སུ་མ་
བརྗོད་ཀྱང་ཤིང་གསལ་རང་མཆོན་ཐོབ་པར་བྱེད་དེ། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྟན་གྱི་ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་
བསྐྱེད་པའི་སྟོ་ནས་ཤིང་མིན་སྤངས་ནས་ཤིང་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤིང་གསལ་རང་
མཆོན་པ་ལ་བརྒྱད་ནས་བརྟེན་པའི་ཐ་སྟོད་དོན་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་དོན་
མཐུན་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྟན་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་སྤྱང་བའི་རྣམ་པ་ཕྱི་རོལ་ཤིང་དུ་སྤྱང་བ་
དང་། རང་རྒྱ་ཤིང་གསལ་རང་མཆོན་པ་ལས་བརྒྱད་ནས་སྟེས་པ་དང་། རང་ལ་སྤྱང་བའི་རྣམ་པ་
ཤིང་དུ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཤིང་ཞེས་པའི་སྟོ་ཆོས་ཅན། ཤིང་གི་གཞན་སེལ་
བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཤིང་གསལ་རང་མཆོན་པ་ལ་བརྒྱད་ནས་བརྟེན་པའི་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་ལ་
ཤིང་གི་སྟོ་བཏགས་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེ་ལ་གཞན་སྤེའི་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་བཞི་སྟེ། རྟོག་པ་པན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་
སྤང་། །བཅད་བྱ་མེད་ལ་སེལ་འཇུག་མེད་པ་སྤང་། །ཕྱོག་པ་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་བཏགས་པ་སྤོང་། །
གཞི་མཐུན་མི་སྤྱིད་འགྱུར་བའི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། གཞན་གྱིས་སྤྱོད་པའི་ཐལ་བ་བརྗོད། །དེ་ཉིད་མགོ་མཚུངས་རིགས་པས་

དགག། དངོས་པོའི་ལན་གྱིས་ངེས་པ་བསྐྱེད། སྒྲ་ཀུན་ངེས་གཟུང་ཅན་དུ་གྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཤིང་། དཔྱོད་པ་བ་ན་རེ། ཤིང་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་དང་ཁྱོད་མིན་གཉིས་པོ་རྟོག་པ་
ཡན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེས་ཁྱོད་མིན་བཅད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཁྱོད་འཛིན་
དགོས། ཁྱོད་མིན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེས་ཁྱོད་བཅད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཁྱོད་མིན་འཛིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་དང་ཁྱོད་མིན་གཉིས་ཀ་འཛིན་པ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་
ཁྱོད་མིན་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་འཛིན་པའི་སྒྲོ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་ན། གཅིག་ཤོས་མི་འཛིན་པས་བྱབ་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞན་སེལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བརྟེན་བྱས་པ་མི་སྤྲོད་དོ་ཞེན།

གཉིས་པ་ནི། དེ། ཁྱོད་རང་གི་ལུགས་ལ་ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲུས་ཤིང་མིན་རྣམ་པར་གཅོད་དམ་
མི་གཅོད། དང་པོ་ལྟར་ན་ཤིང་བརྟེན་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུས་བུ་ཚེས་ཅན། ཤིང་བརྟེན་སྒྲུབ་པའི་ཤིང་མིན་མི་
ཤེས་པར་ཐལ། ཤིང་བརྟེན་སྒྲུབ་པའི་ཤིང་གི་དོན་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤིང་བརྟེན་
སྒྲུབ་པའི་ཤིང་མིན་གཅོད་མི་ཤེས་པར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཤིང་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲུས་བུ་ཚེས་ཅན། ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲུབ་ལས་ཤིང་ཁོ་ན་
ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲུས་ཤིང་མིན་རྣམ་པར་མ་བཅད་པའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན་ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲུས་ཤིང་མིན་པ་མ་བཅད་པས་ཤིང་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བ་
བཞིན་ནོ། གལ། གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲུས་ཤིང་མིན་བཀག་ནས་ཤིང་མི་སྒྲུབ་པར་
ཤིང་སྒྱི་དངོས་པོ་བ་དང་ལྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཤིང་གསལ་གཅིག་བསྟན་ནས་འདི་ཤིང་ཡིན་
ཅེས་བརྟེན་པའི་ཐ་སྟེན་གྱི་དུས་སུ་ཡང་ཤིང་སྒྱི་དངོས་པོ་བ་དང་ལྟན་པའི་དོན་རྣམས་ཤིང་དུ་
རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ན། སྤར་གྱི་ཉེས་པ་གཉིས་པོ་མེད་དོ་སྟེན་ན། ཤིང་སྒྱི་དངོས་པོ་བ་
དང་ལྟན་པའི་མདུན་གྱི་ཤིང་གསལ་རང་མཚན་དེ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཤིང་བརྟེན་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་མི་ལྟན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་བརྟེན་སྒྲུབ་ན་ཤིང་མིན་ལ་འཇུག་
སྤྲོད་པར་ཐལ་བ་དང་། གཞན་ལྟན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་བརྟེན་སྒྲུབ་ན་རྟོག་པ་ཡན་ཚུན་བརྟེན་
པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་སོན་གནས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཅིག་ ཤིང་གསལ་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་གི་སྒྱི་གཅིག་ཏུ་

འཛིན་པའི་རྟོག་སྒྲོ་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་རྒྱད་ལ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་དེས་ཤིང་བརྟེན་མོལ་དུ་ཤིང་དང་
ཤིང་མིན་གཉིས་པོ་སོ་སོར་འབྱེད་ལུས་ཏེ། ཁྱོད་རང་ལ་སྒྲུང་བའི་ཤིང་གི་རྣམ་པ་ཤིང་དང་དབྱེར་
མེད་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བ། དེ་ཆོས་ཙན། རང་ལ་སྒྲུང་བའི་ཤིང་གི་རྣམ་པ་ཕྱི་རོལ་
ཤིང་དང་དབྱེར་མེད་དུ་ཞེན་པ་ལ་ཤིང་བརྟེན་སྒྲུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་སྒྲུང་བས་དེ་
གཉིས་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་ནས་ཕྱི་རོལ་ཤིང་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། སྒྲོ། ལུས་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཙན། ལུས་མིན་སྒྲ་རས་ནས་ལུས་པ་ལ་འཇུག་པའི་
ཆེད་དུ་སྒྲུར་བར་བྱེད་དེ། ལུས་པ་དང་ལུས་མིན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ལུས་པ་ཁོ་ན་ལ་སྒྲུར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །གཉིས་པ་བཅད་བྱ་མེད་ལ་སེལ་འཇུག་མེད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་
སེལ་བས་འཇུག་ནའང་། ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་སེལ་བས་མི་འཇུག་པར་ཐལ། གསལ་བྱ་
ཤེས་བྱ་མིན་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཞན། ཤེས་བྱ་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་ཆོས་ཙན། ཉན་པ་པོའི་ཐེ་
ཆོམ་གྱི་ཡུལ་རྣམ་པར་གཅོད་པར་བྱེད་དེ། དོན་རྗེད་བྱེད་དུ་བརྟེན་སྒྲུར་བ་གང་ཞིག ། ཉན་པ་
པོའི་སྒྲའི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ཡུལ་མི་གཅོད་ན་བརྟེན་སྒྲུར་བ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལྟོག་པ་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་བརྟག་པ་སྒྲོང་བ་ལ་ལྷ་སྟེ། ལྟོག་པ་བརྟེན་བྱར་འགྱུར་
བའི་ཚུལ། །དེ་ལ་ལུང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད། །ལུང་གི་དོན་ལ་རྩོད་པ་སྤང་། །དེས་ན་ལྟོག་པ་དངོས་
པོར་མེད། །སྒྲ་རྟོག་གི་མ་དོན་མེད་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཁྱོད་འདོད་པའི་ལྟོག་པ་དེ་དངོས་པོར་གྲུབ་ན་སྒྱི་དངོས་པོ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲོན་
མཚུངས་ལ། དངོས་པོར་མེད་ན་དེ་བརྟེན་པ་ལ་དགོས་ལུས་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གང་། ཤིང་
འཛིན་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་ཤིང་མིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་ལ་ཤིང་ཞེས་པའི་བརྟེན་སྒྲུང་བ་ཆོས་
ཙན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲེས་བྲས་ཤིང་མིན་པ་ལ་འཇུག་པ་བསྟོག་ནས་ཤིང་ལ་
འཇུག་པའི་ཆེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ། ཕྱོགས་སྤང་ཆོས་ཙན། ཤིང་གི་གཞན་སེལ་ལ་ཤིང་ཞེས་པའི་བརྟེན་དངོས་
སྒྲ་སྒྲུར་བ་ཁྱོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གཞན་ལས་ལྟོག་པ་ཡིས་དངོས་པོ་དེའི་ཆ་འགའ་ཞིག་
རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེས་དང་། སྒྲས་ནི་དོན་གཞན་ལས་ལྟོག་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་དངོས་པོ་

དག་བཟོད་དོ། ཞེས་དང་། སྐྱུ་ནི་དོན་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་ཅིང་། རང་གི་དོན་དག་བཟོད་པར་བྱེད་དོ། ཞེས་པའི་མདོ་རྩམ་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འདྲི། ཤིང་འཛིན་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་ཚོས་ཅན། ཤིང་གི་དངོས་པོ་མེད་དེ། ཤེས་པའི་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ། ཤིང་ཞེས་པའི་སྐྱ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིང་འཛིན་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་ཤིང་ཞེས་པ་དངོས་སུ་བཟོད་པས་ཤིང་རྟོགས་པར་འགྱུར་རྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བཟོད་བྱ་དེ་ཤིང་དུ་ཞེན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཤིང་འཛིན་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་ཤིང་སྤྱི་དངོས་པོ་བས་ཁྱེད་པར་བྱས་པའི་ཤིང་གསལ་རྟོགས་པ་མེད་དེ། ཤིང་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཤིང་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ་ལ་ཤིང་མིན་སེལ་བ་དང་། ཤིང་བསྐྱབ་པའི་བྱ་བ་དོན་གཞན་པ་གཉིས་ཡོད་པར་འགྱུར་རྟེ། ཤིང་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེས་ཤིང་མིན་སེལ་བའི་སྐྱོ་ནས་ཤིང་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞེན། སྒྲ། ཤིང་ཞེས་པའི་སྐྱ་ཚོས་ཅན། ཤིང་སྐྱབ་པ་དང་། ཤིང་མིན་སེལ་བའི་བྱ་བ་དོན་གཞན་གཉིས་བྱེད་པ་མིན་རྟེ། ཤིང་དང་ཤིང་མིན་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་པས་ཤིང་མིན་སེལ་བ་ཉིད་ཤིང་སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། འདྲི། ཤིང་གི་ལྷོག་པ་ཚོས་ཅན། དངོས་པོར་མེད་དེ། ཤིང་འཛིན་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་ཤིང་དུ་སྐྱོ་བཀྲགས་པའི་བཀྲགས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་དངོས་པོར་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་ཤིང་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ནས་ཤིང་པ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། བ་ལ་ཤིང་མིན་པར་ཐལ། ཤིང་གི་ལྷོག་པ་དེ་ཤིང་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་ཤིང་པ་དེ་ཤིང་མིན་པར་ཐལ། ཤིང་གི་ལྷོག་པ་དེ་ཤིང་པ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་སྐྱུ་བཟོད་ན་སྐྱའི་རྗེས་སུ་ཤིང་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པའི་སྐྱ་དང་། གཏན་ཚིགས་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རྟེ། ཤིང་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེས་ཤིང་འཛིན་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་དངོས་སུ་བཟོད་པ་གང་ཞིག །དེ་རང་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། འདྲེས། ཤིང་ཞེས་པའི་སྐྱ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་མཚན་དངོས་སུ་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྐྱ་རྟོག་ཕྱི་མ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་མཚན་དངོས་སུ་མ་བཟོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྐྱ་རྟོག་ཕྱི་མ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ན། སྐྱ་སྤྱ་མས་རང་མཚན་དངོས་སུ་བཟོད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་གིང་ཞེས་པའི་སྐྱ་དང་གིང་མི་རྟག་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ཚོས་ཅན། གིང་གཅིག་གི་ཁྱད་ཚོས་དུ་མ་
རྟོགས་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་ཏེ། གིང་གི་གཞན་སེལ་གྱི་ཆ་དུ་མ་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་པའི་ཉེས་པ་སྤང་བ་ནི། རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་གཞན་སེལ་
ལ་འཇུག་ན། ལྷན་ལ་སྟོན་པོ་ལྟ་བུའི་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྣམ། ལྷན་ལ་ཚོས་
ཅན། སེལ་དོར་བྱེད་སྟོན་པོ་དང་གཞི་མཐུན་འབྲད་དེ། སེལ་དོར་བྱེད་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་དང་།
སྟོ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་གཉིས་རྟེན་མེ་ཏོག་གཅིག་ལ་འདུས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་དགག་
སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བསྟན་པ་ནི། སྐྱ། བུམ་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གཞན་སེལ་སྐྱས་དངོས་སུ་
བརྗོད་པ་ལས་ཁྱོད་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་གཞན་སེལ་དེ་ཁྱོད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་
ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱ་དངོས་པོ་བ་བརྗོད་པ་ལས་ཁྱོད་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱ་དངོས་པོ་བ་
ཁྱོད་ལ་སྤང་བ་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གཉིས་ཀ་སྐྱི་ལ་འཇུག་པར་བསྟན་པ་ནི། དེ། གཞན་སེལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྐྱ་རྟོག་
གཉིས་ཚོས་ཅན། སྐྱ་དངོས་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྐྱིའི་ཡུལ་ཅན་གང་ཞིག སྐྱི་དངོས་པོ་བ་ལ་
འཇུག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དངོས་ཡུལ་སེལ་བ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་བཞི་སྟེ། སྐྱི་དངོས་རྣམ་པར་བརྟགས་ནས་
དགག སེལ་བའི་སྐྱི་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་། སྐྱི་དངོས་མེད་ཀྱང་སྐྱ་གཉིས་འབྲད། སྐྱི་དངོས་སྐྱ་
བའི་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྐྱི་དངོས་པོ་བ་ཡོད་ཅིང་དེ་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཡི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
འོ་ན་སྐྱི་གསལ་རྣམས་གཅིག་དང་རྣམས་གཞན་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དངོས། སྐྱི་གསལ་གཉིས་
པོ་ཚོས་ཅན། རྣམ་པ་ཐད་དད་དུ་སྟོ་ལ་མི་སྤང་བར་ཐལ། རྣམས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ནི་སྐྱ་
རྟོག་སྒྲུབ་པས་འཇུག་པར་ཁས་སྤངས་པས་སོ། །དཀར་ཟལ་ཚོས་ཅན། བག་སྒྲུར་ལ་རྟེན་སུ་འགོ་
ལྷོག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། བ་ལང་གི་སྐྱི་དང་རྣམས་གཅིག་དང་དཀར་ཟལ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཐ། ལྷན་ལ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དང་སྟོན་པོའི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་ཐལ།
ཁྱོད་སྟོན་པོ་དང་རྣམས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་དབྱེད་པའི་ཉེས་པ་དེ་ཁྱོད་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ་ཞེན། ལྷོག། བ་ལང་གི་གསལ་བ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བ་ལང་གི་སྤྱི་མེད་པ་དང་། གཞི་མཐུན་མི་སྤྱི་དཔར་ཐལ་བའི་སྤྱོན་མེད་དེ། ཁྱོད་ལ་བ་ལང་མིན་པ་ལས་ལྷོག་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་བཞི་སྟེ། འབྲས་བུ་གཅིག་པས་སྒྲ་གཅིག་འཇུག། སྤྱི་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པར་དགག། འབྲས་བུ་གཅིག་ཚུལ་གཏན་ལ་དབབ། སྒྲ་གཅིག་འཇུག་ཚུལ་དཔེ་ཡིས་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་ཅིང་སེལ་བའི་སྤྱི་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་ན། གསལ་བ་དུ་མ་ལ་སྒྲ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་མི་སྤྱི་དཔར་འགྱུར་རོ་ཞེན། དེ། བ་ལང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་བ་ལང་ཞེས་པའི་བརྟ་གཅིག་སྒྲུབ་བ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བ་ལང་གི་འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་པ་དེ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། སྤྱི་དངོས་པོ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། བ་ལང་མིན་པ་ལས་ལྷོག་པའི་གཞན་སེལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ཚོས་ཅན། བ་ལང་གི་རིགས་སྒྲོ་ཐ་དད་དུ་མ་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བ་ལང་གི་རིགས་སྒྲོ་ཐ་དད་པ་དགའ་བ་དང་མི་རུས་པ་དང་། འབྲས་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དངོས། བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཚོས་ཅན། བ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་ལ་འཇུག་པ་མིན་ཏེ། བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་པན་ཚུན་མ་འདྲེས་པར་གནས་པས་བ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ། བ་ལང་ཁྲ་པོ་དང་སེར་སྒྲ་གཉིས་ཀ་ཚོས་ཅན། སེལ་དོར་འབྲས་བུ་གཅིག་པར་བརྟེན་དུ་རུང་སྟེ། བ་སྒྲུང་གི་འབྲས་བུ་མི་བྱེད་པ་ལས་ལོག་པའི་གསལ་བ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། བ་ལང་གི་རིགས་སྒྲོ་ཐ་དད་མི་རིགས་ཏེ། བ་ལང་གི་འབྲས་བུ་མི་བྱེད་པ་ལས་ལོག་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བ་གསལ་བ་རྣམས་འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་ཅེས་པའི་ཐ་སྟོད་དེ་ཚོས་ཅན། བ་སྤྱི་དངོས་པོ་བའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་མིན་ཏེ། བ་ལང་གི་གཞན་སེལ་བའི་དབང་གིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། དཔེར། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་པའི་རྒྱ་དུ་མ་ལ་སྒྲ་གཅིག་འཇུག་པའི་དཔེ་ཡོད་དེ། གཟུགས་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་གསུམ་ལ་གཟུགས་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་

ཤེས་པའི་རྒྱ་ཞེས་སྒྲ་གཅིག་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་གསུམ་ལ་དེའི་རྒྱ་ཞེས་པའི་སྒྲ་
གཅིག་སྒྱར་བ་ཚེས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེའི་རྒྱུ་གསུམ་གཅིག་ཆར་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱི་དངོས་དབང་གིས་སྒྲ་གཅིག་འཇུག་པར་དགག། སྤྱི་དངོས་དབང་
གིས་འབྲས་བུ་གཅིག་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་བརྗོད། སུན་འབྱེན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཡ། གཡ་ཏེ་བ་གསལ་དུ་མ་ལ་བ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་
གྱིས་བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲ་གཅིག་འཇུག་པ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཅིག་གནས་པ་ཡི་རྟགས་མ་གྲུབ། མཉན་པ་འཇུག་པའི་བྲབ་པ་
མེད། ཁ་དང་མཚུངས་ཀྱང་བྲད་པར་ཡོད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། གནས་པའི་དོན་ལ་བརྟགས་ནས་དགག། གནས་པ་ཉིད་ལ་གཞོད་
བྱེད་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཐའ་གཉིས་བརྟགས་ནས་ལྟན་ཅིག་དགག། བརྟགས་དོན་མཐའ་
གཉིས་སོ་སོར་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གནས། བ་གསལ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གནས་པ་མིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ལ་བ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་བརྟེན་པའི་རྒྱལ་དང་གསལ་བའི་རྒྱལ་གྱིས་གནས་པར་དབྱེད་ན་མི་
རིགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བརྟེན་པའི་རྒྱལ་གྱིས་གནས་པ་དགག། གསལ་བའི་རྒྱལ་གྱིས་
གནས་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྟག། བ་གསལ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བ་སྤྱིའི་དོན་གཞན་བརྟེན་པ་མིན་པར་ཐལ།
བ་སྤྱི་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྲབ་སྟེ། ལའར་གཞོང་ལ་རྒྱ་བྲགས་བརྟེན་པ་
བཞིན་ལོ་ཞེ་ན། ལའར་གཞོང་ཚེས་ཅན། དོན་གཞན་རྒྱ་བྲགས་ལ་ཕན་མི་འདོགས་བཞིན་དུ་དེའི་
རྟེན་མིན་པར་ཐལ། རྒྱ་བྲགས་ཕྱི་མ་བྱུང་དུ་མི་ལྟང་བར་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་དེའི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྤྱི་གསལ་ལ་འདར་མཚུངས་སོ་སྟམ་ན། སྤྱི་ཚོས་ཙན། གསལ་བས་རང་བྱུང་དུ་མི་ལྟང་བར་བསྐྱེད་པ་
མིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གསལ་བ་སྤྱི་སྤྱར་མེད་གསར་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་
པ་མིན་གྱི་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ། སྤྱི་ཚོས་ཙན། གསལ་བས་ཁྱོད་གནས་
བར་བྱེད་པ་མིན་པར་ཐལ། གསལ་བ་མེད་ཀྱང་ཁྱོད་གནས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེར་ཐལ། གསལ་བ་
དེས་ཁྱོད་གྱི་གནས་པ་རྫས་གཅིག་དང་རྫས་ཐ་དད་གང་རུང་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་དཔེ་མ་གྲུབ། གྲུབ་ཀྱང་རིགས་དང་ལྡན་པ་
མ་གྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གསལ་བ་ལ་སྤྱི་གསལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
བདག་གི། སྤྱིར་དོན་གཞན་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་གྱི་དཔེ་ཡོད་དེ། རང་འཛིན་རྣམ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་
སློན་འོད་ལ་ལྟོས་པའི་བུམ་གཟུགས་དེ་གསལ་བྱ་ཡིན་ཞིང་བུམ་གཟུགས་རང་འཛིན་རྣམ་ཤེས་སྤྱི་
རུང་དུ་བྱེད་པའི་སློན་འོད་དེ་གསལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུམ་གཟུགས་གྱིས་རང་འཛིན་རྣམ་
ཤེས་བསྐྱེད་པ་སློན་འོད་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཆོ་བུམ་གཟུགས་དང་སློན་འོད་གཉིས་གསལ་བྱ་གསལ་
བྱེད་མིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྤྱི་གསལ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ནི། འགྲུབ། བ་ལང་གི་སྤྱི་ཚོས་ཙན། བ་གསལ་གྱི་
དོན་གཞན་གསལ་བྱ་མིན་པར་ཐལ། བ་གསལ་གྱིས་ཕན་གདགས་སྟོབས་གྱིས་རང་འཛིན་མིག་
ཤེས་སྤྱི་རུང་དུ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བ་གསལ་དེས་དབང་པོ་བ་སྤྱི་འཛིན་ལུས་པར་འདུ་བྱེད་
པས་བ་སྤྱི་འགསལ་བྱེད་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མིག་ །བ་གསལ་ཚོས་ཙན། མིག་སྤྱི་གྱིས་
མིག་ལ་ཕན་འདོགས་པ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་གྱིས་སྤྱི་འཛིན་གྱི་དབང་པོ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་མིན་པར་
ཐལ། སྤྱི་འཛིན་གྱི་དབང་པོ་དེ་ཁྱོད་ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རིགས། རིགས་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་རིགས་དང་ལྡན་པས་བྱབ་ན།
སློན་འོད་ཚོས་ཙན། བ་སྤྱི་དང་ལྡན་པར་ཐལ། བ་སྤྱི་འགསལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

གཉིས་པ་གནས་པ་ཉིད་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་ལ་སྤྱི་བློ་མེད་པར་
ཐལ། ཐལ་བའི་གཏན་ཚིགས་གཞན་ལ་གྲུབ། མ་གྲུབ་པ་ཡི་གཞན་ལན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གང་། སྤྱི་གསལ་རྫས་གཅིག་པ་དང་རྫས་གཞན་པ་གཉིས་ཀ་ལྟར་ན་ཡང་སྟོན་

མེད་གསར་དུ་འབྱུང་བའི་བ་གསལ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བ་ལང་སྟེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་མི་འཇུག་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ལ་བ་སྟེ་དངོས་པོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བ་གསལ་སྔ་མ་ལ་ཡོད་པའི་བ་སྟེ་དེ། ཁྱོད་ལ་མེད་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཞན། གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། གངས་ཅན་པ་ལྟར་ན། བ་སྟེ་
ཚོས་ཅན། བ་གསལ་བྱི་མ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བར་ཐལ། བ་གསལ་སྔ་མ་དང་རྗེས་གཅིག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་པ་ལྟར་ན་ཡང་བ་སྟེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་བ་གསལ་བྱི་མ་ལ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་བ་
གསལ་སྔ་མ་ལ་ཡོད་པ་དེ་བ་གསལ་བྱི་མ་ལ་མི་འགོ། བ་གསལ་བྱི་མ་སྟེ་བའི་ཡུལ་དེར་དང་པོ་
ནས་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། བ་གསལ་སྔ་བྱི་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པའི་ཆ་གཉིས་དང་ལྟན་པ་ཡང་མིན་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གསལ་བའི་བར་ན་སྟེ་མེད་དགག། གསལ་བའི་བར་ན་སྟེ་ཡོད་
དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བེ་ཐ་ན་རེ། བརྟེན་མིན་ཕྱིར་ཞེས་པ་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་སྟེ། གསལ་བ་སྔ་མའི་
སྟེ་དེ་གསལ་བ་བྱི་མའི་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཞན། བ་གསལ་བྱི་མ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
བ་སྟེ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་བ་སྟེ་ཡོད་ན། བ་གསལ་སྔ་མའི་བ་སྟེ་དེ་རང་གི་གནས་ལས་གཞན་
དུ་གཡོ་དགོས་པ་གང་ཞེས། ་དེ་མིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྟེ་དེ་བ་གསལ་སྔ་མ་ལས་མི་གཡོ་ཡང་བྱི་
མ་ལ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གང་། བ་གསལ་བྱི་མ་གནས་པའི་ཡུལ་ན། བ་སྟེ་མེད་ཅིང་བ་གསལ་
བྱི་མ་ལ་བ་སྟེ་སྟེ་བྱུང་བར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དམ་བཅའ་ཡང་དག་མིན་
ཏེ། ཁྱོད་ལ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ། བེ་ལུག་ན་རེ། གསལ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཀུན་ཏུ་སྟེ་ཡོད་པས་བ་
གསལ་བྱི་མ་ལ་བ་སྟེ་བརྟེན་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། བ་སྟེ་
ཚོས་ཅན། བ་གསལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་ཚད་མས་མཐོང་བར་ཐལ། བ་གསལ་ཡོད་པའི་
ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ཚད་མས་མཐོང་བ་གང་ཞེས། ་བ་གསལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་ཡོད་པའི་
རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྟོན་མེད་དེ། སྟེ་མཐོང་བ་དེ་གསལ་བས་གསལ་བར་བྱས་པ་
ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཏེ། སྟེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་མཐོང་བ་གསལ་བ་ལ་ལྟོས་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་

ཡིན་ན། སྤྱི་གསལ་གྱི་རྟོགས་ཚུལ་གོ་ལོག་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཉན་པ་འཇུག་པའི་བྱང་པ་མེད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བྱང་པ་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་
འགོད། །གཞན་གྱིས་སྒྲུས་པའི་ཉེས་སྤོང་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ར། སྒྲ་སྒྲོ་གཅིག་འཇུག་ན་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་ཡོད་པས་མ་བྱུང་སྟེ། འབྲས་
འཛོད་པའི་སྒྲེ་བྱ་དུ་མ་ལ་འཛོད་པ་པོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་གཅིག་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཛོད་ལས་མཉན་པའི་རྒྱར་མི་འཐད། །འཛོད་སྤྱི་གཉན་པའི་རྒྱར་
མི་འཐད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འབྲས་འཛོད་པའི་ལས་རྣམས་འབྲས་འཛོད་པ་པོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་གཅིག་གི་རྒྱ་
ཡིན་པས་སྒྲར་གྱི་བྱང་པ་མ་དེས་སོ་ཞེ་ན། ར། སྒྲེས་བྱ་དུ་མའི་ལས་རྣམས་ཚོས་ཅན། སྒྲ་གཅིག་གི་
རྒྱ་མིན་པར་ཐལ། རྗས་ཐ་དད་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལས་ཀྱི་རིགས་དེ་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་སྒྲ་
གཅིག་གི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ལས་ཀྱི་རིགས་དེ་ཚོས་ཅན། འཛོད་པ་པོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་གཅིག་གི་རྒྱ་
མིན་པར་ཐལ། འཛོད་པ་པོ་དང་མ་འབྲེལ་བར་ལས་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ལས་ཞེས་པའི་སྒྲ་
འཇུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཛོད་ལས་བཞོལ་བའི་སྒྲེས་བྱ་དེ་ཚོས་ཅན། འཛོད་པོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་
མི་འཇུག་པར་ཐལ། འཛོད་པའི་ལས་འགགས་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལས་ཀྱི་རིགས་ལས་
ལ་འབྲེལ། ལས་རྗས་ལ་འབྲེལ་པས། ལས་ཀྱི་རིགས་བརྒྱད་ནས་རྗས་ལ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ན།
རྗས་སྒྲེས་བྱ་ལ་འཛོད་པ་པོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་གཅིག་གི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འབྲེལ། ལས་ཀྱི་སྤྱི་དེ་ཚོས་
ཅན། འཛོད་ལས་བཞོལ་བའི་དུས་ན། འཛོད་པ་པོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་གཅིག་གི་རྒྱ་མིན་པར་ཐལ།
འཛོད་ལས་བཞོལ་བའི་དུས་ན་འཛོད་པ་པོ་ལ་བརྒྱད་ནས་ཀྱང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱང་སྟེ།
འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་མིན་པ་ནི་སྒྲའི་རྒྱ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་རྟ་ཡང་བ་གྲུང་གི་སྒྲ་སྒྲོ་
འཇུག་པའི་རྒྱར་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལས་འདས་མ་འོངས་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ལས་ཞེས་
པའི་སྒྲ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་ལས་ཀྱི་རིགས་མེད་པའི་ཕྱིར། ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཚོས་ཅན།
འབྲས་འཛོད་པའི་སྒྲེས་བྱ་དུ་མ་ལ་འཛོད་པ་པོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་གཅིག་གི་རྒྱ་མིན་པར་ཐལ། རྗས་
སྒྲེས་བྱ་ལ་རྗས་འགོ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཤམ། འཚོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་དེ་འཚོད་པ་པོ་དུ་མ་ལ་འཚོད་པ་པོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་
གཅིག་གི་རྒྱ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། འཚོད་པ་པོའི་སྤྱིས་སྤྱོད་ཚེས་ཅན། དང་པོ་འཚོད་ལས་མ་བྱས་པའི་དུས་
ན། འཚོད་པ་པོའི་སྒྲ་འཇུག་པར་ཐལ། དང་པོ་འཚོད་ལས་མ་བྱས་པའི་དུས་ན་འཚོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་
དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཤམ་ཏེ་དང་པོ་ནས་ཡོད་ཀྱང་མི་གསལ་བས་སྒྲ་སྒྲོ་མི་འཇུག་གོ་ཞེ་ན།
འཚོད་པ་པོའི་སྤྱིས་སྤྱོད་ཚེས་ཅན། དང་པོ་ནས་འཚོད་སྤྱི་གསལ་བར་ཐལ། དང་པོ་ནས་འཚོད་སྤྱི་
སྒྲ་རུང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྩ་ཉིད་དང་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །སྒྲ་མའི་
གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་ན། འཚོད་པ་པོ་ཚེས་ཅན། ཕྱིས་ཀྱང་འཚོད་པ་པོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ཡོད་པར་མི་
འགྱུར་བར་ཐལ། སྒྲ་འཚོད་པ་པོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་མེད་པ་གང་ཞིག །སྒྲ་ཕྱི་བྱང་པར་མེད་པའི་རྟག་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ། གཤམ་ཏེ་འཚོད་པའི་བྱ་བས་ཕན་འདོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྤྱི་གསལ་བར་བྱེད་
དོ་ཞེ་ན། འཚོད་པའི་སྤྱིས་སྤྱོད་ཚེས་ཅན། འཚོད་པའི་བྱ་བས་ཕན་འདོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྤྱི་
གསལ་བར་བྱེད་པ་མིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚེས་ཅན། རྒྱ་དེ་ཅིག་མ་
ཉིད་དུ་ཐལ། རྒྱེན་གྱིས་ཕན་གདགས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚེས་ཅན། ལས་ལ་ལྟོས་
ནས་སྤྱི་རྟག་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བྱ་བ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱ་དེ་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་
ཐ་དད་མཚུངས་ཀྱང་བྱང་པར་ཡོད་པ་ནི། ཐ། འབྲས་འཚོད་པ་པོའི་སྤྱིས་སྤྱོད་པ་དང་བུ་སྒྲ་མ་
སོགས་ཚེས་ཅན། འཚོད་པ་པོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་འཇུག་མི་འཇུག་གི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། འབྲས་འཚོད་
པ་པོའི་གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྤྱི་དངོས་དབང་གིས་འབྲས་སུ་གཅིག་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སེར་སྒྲུ་པ་ཡི་
འདོད་པ་བརྟེན། །དེ་ཉིད་འགོག་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཤམ། སེར་སྒྲུ་པ་ན་རེ། གཞན་སེལ་ལས་མ་གཏོགས་པར་སྤྱི་མེད་ན། ས་བོན་
ཚེས་ཅན། བྱེད་ཀྱི་འབྲས་སུ་སྤྱི་སྤྱི་དེ་ཆུ་ལུང་གི་འབྲས་སུ་མིན་པར་ཐལ། བྱེད་ཆུ་ལུང་དང་རྩ་ཐ་
དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གྲངས་ཅན་ལུགས་ཉིད་རིགས་པས་དགག །དེ་ཡིས་འདོམ་མེད་པ་
ཡང་ཞིགས་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་བཞིན་གཅིག་པ་འཇུག་ཡུལ་མིན། །འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཁོ་ན་
བསྟན། །འཇུག་ཚུལ་སྤྱི་གཉིས་ཡོད་མེད་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་བཞིན་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་པར་དགག། །དངོས་རྒྱལ་རང་བཞིན་
གཅིག་པ་དགག། །རང་བཞིན་རྒྱལ་འགྱུར་གཅིག་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཡ། གཡ་ཏེ་སྤྱི་གཙོ་བོས་འབྲས་བུ་དུ་མ་བསྐྱེད་ན། ལྷ་གྲུ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་
བསྐྱེད་པ་ལ་རྒྱ་ལུང་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ས་བོན་དེ་ལ་སྤྱི་གཙོ་བོ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཐ། ས་བོན་ཚོས་ཅན། ལྷ་གྲུ་ཏྲ་ཏུ་བསྐྱེད་པར་ཐལ། སྤྱི་གཙོ་བོ་དེ་ཏྲ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ལྷ་གྲུའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིར་ཚོས་ཅན། ལྷ་གྲུ་བསྐྱེད་པ་ལ་དེས་པར་དགོས་པ་མིན་པར་ཐལ། ས་
བོན་གྱི་རང་བཞིན་ཏུ་གྱུར་པའི་གཙོ་བོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པའི་དེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཅིག། །
ལྷ་གྲུ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རང་རྒྱའི་བྱེ་བྲག་རྒྱལ་ལས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་
འགོ་ལྷག་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་གཙོ་བོ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་སྟེ། ཁྱོད་གསལ་བ་
དུ་མ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་ཕྱིར། ཏྲ་གསལ་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་ན་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་
རྗེས་སུ་མི་འགོ་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེས། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་པའི་རྗེས་ཐ་དད་དུ་མཚུངས་ན་རྒྱ་
ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། བས་ཀྱི་ས་བོན་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྱ་ལུའི་ས་བོན་
དང་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་པའི་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་ཁྱོད་ནས་ཀྱི་ལྷ་གྲུའི་ཡིན། སྤྱ་ལུའི་ས་བོན་དེ་
ནས་ཀྱི་ལྷ་གྲུའི་རྒྱ་མིན་པའི་ཁྱད་པར་འཐད་དེ། དེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དངོས་རྒྱལ་རང་བཞིན་གཅིག་པ་དགག་པ་ལ་ལྷ་སྟེ། ཐལ་བ་འགོད་ཅིང་ཉེས་
སྒོར་དགག། །ཐལ་བའི་སྤྱི་ལ་མཚུངས་པ་སྒོར། །རང་བཞིན་སྐྱེད་བྱེད་མིན་པ་སྒྲང་། །དུ་མས་
བསྐྱེད་ལ་གནོད་བྱེད་མེད། །གཅིག་གིས་བསྐྱེད་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཐ། སྤྱར་ཕྱིར་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་རྒྱལ་མཚན་ཚོས་ཅན། ཅིག་ཆར་སྤྱེ་འཛིག་བྱེད་
པར་ཐལ། རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཡ་ཏེ་སྤྱི་གཙོ་བོ་ལས་གནས་སྐབས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པས་
སྤྱོན་འདི་མི་འགྱུར་རོ་ཞེན། སྤྱི་གཙོ་བོ་ཚོས་ཅན། གསལ་བ་རྒྱལ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་པ་མིན་
པར་ཐལ། གསལ་བ་འཛིག་པའི་ཚེ་ཁྱོད་མི་འཛིག་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན།

ཁྱོད་དང་གསལ་བ་རྣམས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་གསལ་བ་རྣམས་རྩེ་ཐ་དང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྩོག་ །ཉེས་པ་དེ་ཁྱོད་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ་ཞེན། ཆོས་གསལ་ཆོས་
ཅན། གསལ་བ་ལ་གནས་པའི་སྤྱི་འཛིག་མི་འཛིག་བརྟགས་པའི་ཉེས་པས་ཁྱོད་སྤྱན་དབྱེད་དུ་
མེད་དེ། ཁྱོད་ལྷོག་པའི་སྤྱི་དངོས་མེད་དང་། སྤྱི་སློལ་སྤང་བའི་རྣམ་པ་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་གྱི། སྤྱི་
མཚན་ཉིད་པ་མིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་མཁས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ། རྩེ་ལུང་སོགས་ཆོས་ཅན། རྩུ་གྲུ་མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ། རྩུ་གྲུའི་རྒྱར་གྲུར་པའི་
ས་བོན་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། ཐ། དེ་ལ་བྱབ་པ་མེད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་ཐ་དང་པའི་
བྱེད་པར་རྣམས་རང་འབྲས་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པ་དང་། གཙོ་བོས་རང་འབྲས་མི་བསྐྱེད་པར་གོང་དུ་
བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ལྷང་། རྩུ་གྲུའི་རྒྱར་གྲུར་པའི་ས་བོན་དང་རྩེ་ལུང་སོགས་ཆོས་ཅན། རྩེ་ཐ་
དང་ཡིན་ཏེ། སློམ་འབྲུལ་བ་ལ་རྩེ་ཐ་དང་དུ་སྤང་བའི་ཕྱིར། རྩུ་གྲུ་བསྐྱེད་པའི་དོན་བྱེད་ལུས་པ་
ཆོས་ཅན། སྤྱི་གཙོ་བོ་དེ་ཁྱོད་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་ན་དོན་དང་། འོག་པ་དང་། རྒྱ་དང་།
འབྲས་བུ་དང་། རང་མཚན་དང་། སྤྱེས་བུའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། ཇི།
ནས་ཀྱི་ས་བོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྱི་ལུའི་ས་བོན་དང་རྩེ་ཐ་དང་ཡིན་ཀྱང་སྤྱི་ལུའི་རྩུ་གྲུ་མི་བསྐྱེད་
དེ། ནས་ཀྱི་རྩུ་གྲུ་བསྐྱེད་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱེད་རང་ལྟར་ན་ཡང་
དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་གཙོ་བོའི་རང་དུ་རང་བཞིན་གཅིག་ཀྱང་ནས་ཀྱི་ས་བོན་དེས་སྤྱི་ལུའི་རྩུ་གྲུ་མི་
བསྐྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཐ་པ་ནི། ཐ། ནས་ཀྱི་ས་བོན་ཆོས་ཅན། སྤྱི་ལུའི་རྩུ་གྲུ་བསྐྱེད་པར་ཐལ།
སྤྱི་ལུའི་ས་བོན་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ། ནས་ཀྱི་
ས་བོན་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྤྱོན་མེད་དེ། སྤྱི་ལུའི་ས་བོན་ལས་གནས་སྐབས་ཐ་
དང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། རྩེ་ལུང་ཆོས་ཅན། སྤྱི་ལུའི་རྩུ་གྲུ་མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ། སྤྱི་ལུའི་ས་བོན་
ལས་གནས་སྐབས་ཐ་དང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྤྱི་ལུའི་རྩུ་གྲུ་དང་ནས་ཀྱི་རྩུ་གྲུ་རིམ་བཞིན་
བསྐྱེད་དོ་ཞེན། སྤྱི་གཙོ་བོ་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ། རང་འབྲས་མི་བསྐྱེད་པར་
གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རང་བཞིན་རྣམས་འགྱུར་གཅིག་པ་དགག་པ་ནི། དེ། སྤྱི་གཙོ་བོ་ཆོས་ཅན། རྩེ་ཐ་

དད་དྲུ་འགྲུར་བར་ཐལ། གསལ་བ་དྲུ་མ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་རྣམས་ཚོས་
 ཕན། རྫས་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་གཙུག་པོ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་གསལ་གྱི་རྣམ་
 པ་ཚོས་ཕན། ཡན་ཚུན་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟེ།
 གལ་ཏེ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གཉིས་པོ་རིམ་པ་ལྟར་རྣམས་པ་དང་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་ཐ་
 དད་དྲུ་འགྲུར་རོ་ཞེན། སྤྱི་དང་གསལ་བ་ཚོས་ཕན། རྫས་ཐ་དད་དྲུ་ཐལ། རྣམས་པ་དང་རྣམས་འགྲུར་
 གྱི་སྒྲོ་ནས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཕན། སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་མིན་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཁོ་ནར་བསྟན་པ་ནི། གང་། བ་ལང་ཚོས་ཕན།
 ཁྱོད་ཀྱི་དོན་ཁྱེད་རྣམས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱི་གསལ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གསལ་བ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་
 དོན་གཉེར་གྱི་སྤྱི་གསལ་བྱ་དེ་ཁྱོད་སྤྱི་གསལ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་གསལ་བ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་
 ཕྱིར།

གསལ་བ་འཇུག་ཚུལ་སྤྱི་གཉིས་ཡོད་མེད་བཤད་པ་ནི། ཐོག་ །བ་གསལ་ཚོས་ཕན། ཁྱོད་
 ལ་བ་ལང་གི་གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་ཡོད་དེ་ཁྱོད་བ་ལང་མིན་པ་ལས་ལོག་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ཚོས་
 ཕན། ཁྱོད་ལ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་དེ། ཁྱོད་ལ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཡོད་ན། དཀར་ཟལ་དོན་གཉེར་གྱི་
 སྤྱི་གསལ་བྱ་ནག་སྤྱི་ལ་འཇུག་པར་ཐལ་བའི་སྤྱི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ཡིས་འཛམ་མེད་པ་ཡང་ཁེགས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རིགས་པ་སྤྱི་མས་ཁེགས་པ་
 བསྟན། །འགོག་ཁྱེད་རིགས་པ་གཞན་ཡང་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་བདག་ཐ་དད་རིགས་པས་ཁེགས། འཇུག་པ་འཚོལ་བའི་རིགས་
 པས་ཁེགས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྟེ། བྱངས་ཕན་པ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གཅིག་པ་འདོད་པ་དགག་
 པའི་རིགས་པ་དེ་ཚོས་ཕན། གཅིག་བྱ་པས་ཞོ་རྫས་ཐོ་རང་བཞིན་གཅིག་དྲུ་འདོད་པའི་ལོག་
 རྟོག་ཀྱང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞོ་རྫས་ཐོ་རང་བཞིན་ཐ་དད་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཐམས། ཞོ་རྫ་རེ་རེ་འད་གཉིས་ཀའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་ཞོ་དོན་གཉེར་གྱི་སྤྱི་
 བུ་ཚོས་ཕན། རྫ་མོ་འབྱུང་བ་ལ་རྒྱག་རིགས་པར་ཐལ། ཞོ་འབྱུང་བ་ལ་རྒྱག་རིགས་པ་གང་ཞིག་

།དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན། གལ་ཏེ་སྒྲིན་མེད་དེ། ཁ་དོག་དཀར་བ་དང་།
འོ་མའི་རྣམས་འགྱུར་སོགས་ཁྱད་པར་གང་གིས་ཞོ་འབྱུང་བ་ལ་རྒྱག་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཞོ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཞོ་རྩ་གཉིས་ཀ་མིན་པར་རྩ་མོ་ལས་གཞན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁ་དོག་དཀར་བ་དང་
འོ་མའི་རྣམས་འགྱུར་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན། རྩ་མོའི་ཁྱད་ཆོས་མིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཐམས། ཞོ་རྩ་གཉིས་པོ་ཆོས་ཅན། སྒྲོག་ཐ་དད་དུ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་
པར་ཐལ། རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ནི། སྒྲོག་ཡུལ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་
པར་འདོད་པ་ཁས་སྐྱབས་པས་སོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གནས་སྐབས་ཐ་དད་ཡིན་པར་མི་
སྤྱིད་པར་ཐལ། གནས་སྐབས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ངེས་པའི་སྒྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དངོས་མེད་
གཞན་སེལ་སྒྲུའི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་ནི། དངོས། དངོས་མེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྒྲུས་
ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་པོ་བརྗོད་པ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དངོས་མེད་ཅེས་པའི་
སྒྲ་ཆོས་ཅན། སེལ་འཇུག་ཏུ་གྲུབ་སྟེ། སེལ་འཇུག་དང་སྒྲུབ་འཇུག་གང་རུང་གང་ཞིག་ སྒྲུབ་
འཇུག་མིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ངེས་གཞི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཁྱད་པར་དག་ལྟོས་གཉིས་སུ་
དབྱེ། །དག་པ་བ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། འོ་ན་སྤང་བཤད་པའི་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་ངེས་པའི་གཞི་རང་བཞིན་གྱི་
གཏན་ཆོགས་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རང་། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་ཁྱད་པར་བ་ལ་ལྟོས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོགས་དང་། ཁྱད་པར་
བ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོགས་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ།
ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཆོགས་གང་ཞིག ། ཁྱོད་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལས་
ཁྱོད་གོ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་གོ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན་དུ་གཟུང་ནས་སྤང་
མ་དེ་ལས་ལྟོག་པ་དགོད།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ། དངོས་པོ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་

པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་རུང་ན། དེ་གཙོ་བོ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་
རུང་བར་མཚུངས་ཤིང་། གལ་ཏེ་ཡོད་ཙམ་གཙོ་བོའི་སྤྱིང་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་ཤེས་འདོད་མེད་ཅིང་། ཡོད་
པ་བྱུང་བར་བ་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པས་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་མི་རུང་ན་གཏན་ཚིགས་ལའང་
མཚུངས་སོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། བསྐྱབ་བྱར་གཟུང་ན་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་མེད། རྟགས་སུ་གཟུང་
ན་གཏན་ཚིགས་མཚན་ཉིད་ཚང་། །བསྐྱབ་བྱར་གཟུང་ན་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་མེད། རྟགས་སུ་
གཟུང་ན་བསྐྱབ་བྱའི་གོ་བྱེད་ཡིན་པའོ། །

དང་བོ་ནི། ཡོད་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཡིན་ན་ཡོད་ཙམ་ཡིན་ནམ། རྟག་རྗེས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན།

དང་བོ་ལྟར་ན། ཡོད། གཙོ་བོའི་སྐྱོད་ན་ཡོད་ཙམ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་
དག་མིན་ཏེ། ཁྱོད་སྐྱབ་བྱའི་ལ་ཞེ་འདོད་མེད་ཅིང་། ཕྱིར་ཚོ་ལ་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། བྱུང། གཙོ་བོའི་སྐྱོད་ན་རྟག་རྗེས་སུ་ཡོད་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གཞན་དོན་
བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་མིན་ཏེ། ཁྱོད་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་ཚོས་མཐུན་གྱི་དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཚོས་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་ན་གཏན་ཚིགས་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ནི། དངོས་
པོ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱོ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་སྐྱོ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། མ། གཙོ་བོའི་སྐྱོད་ན་
རྟག་དངོས་སུ་ཡོད་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱབ་
པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ན་འགལ་མ་དེས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བོ་ནི། ཡོད་པ་གཏན་ཚིགས་སུ་བྱས་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། རང་། དངོས་པོ་ཚོས་
ཅན། ཁྱོད་སྐྱོ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་རུང་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐོར་
གྱི་ཚུལ་གསུམ་དེས་པ་སྤྱིང་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐྱོ་མི་རྟག་སྐྱབ་པ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་
བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ངེས་བྱེད་ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་
རིགས་པ་སྟོན། རིགས་པ་དེ་ཉིད་གཞན་ལ་སྦྱར་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཏན་ཚིགས་དགོད། བྱོན་ཚུལ་བསྒྲུབ། གྲུབ་དོན་བསྟུ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་རང་བཞིན་གཏན་ཚིགས་གཉིས་ལ་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་
ཇི་ལྟར་ངེས་པར་བྱ་ཞེན། རྒྱ། ལུམ་པ་ཚོས་ཅན། གྲུབ་ཅམ་ནས་འཛིག་པའི་ངོ་བོར་ངེས་ཏེ། རང་
རྒྱལ་ས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རང་རྒྱལ་ས་འཛིག་པར་སྦྱོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཏ་ཅང་ཐལ་བས་བསྒྲུབ། རང་རྒྱུད་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པའི་ཞེན། དངོས། ལུམ་པ་ཚོས་ཅན། འཛིག་པ་མིན་པར་
ཐལ། རང་གི་འཛིག་པ་རང་རྒྱལ་ས་ཐོ་བ་སོགས་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གལ་ཏེ་འཛིག་རྒྱུ་མང་པོ་ཡོད་པས་སྟོན་མེད་དོ་ཞེན། ལུམ་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དང་མི་འཛིག་པའི་
གཞི་མཐུན་སྤྱད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཛིག་རྒྱུ་ཐོ་བ་སོགས་དང་མ་སྤྱད་པ་སྤྱད་པའི་ཕྱིར། དེས། འཛིག་
རྒྱུ་ཐོ་བ་སོགས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལུམ་པ་འཛིག་ངེས་སུ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མིན་པར་
ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་ལུམ་པ་འཛིག་ངེས་སུ་སྒྲུབ་པའི་བྱུང་བ་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཏ། ལུམ་པ་ཚོས་ཅན། རང་ཉིད་འཛིག་པ་རང་རྒྱལ་ས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་
གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་དེ། ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་དེས་རང་གི་འཛིག་པ་སྟེད་པའི་རྣམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འདྲི། མཐོང་བའི་ལུམ་སོགས་ཚོས་ཅན། འཛིག་པའི་ངོ་བོར་ངེས་ཏེ། རྒྱ་མེད་
ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དགོད། གཉིས་པ་ནི། གང་། མཐོང་བའི་ལུམ་སོགས་ལས་གཞན་པའི་བྱས་ཡོད་
ཚོས་ཅན། གྲུབ་ཅམ་ནས་འཛིག་ངེས་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་འདྲ།

གསུམ་པ་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་སྒྲུབ་རྟགས་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ནི། དེས། སྒྲུབ་རྟགས་ཡང་
དག་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འབྲས་རང་གི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ཏེ། ཁྱོད་ལ་དངོས་
འབྲེལ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་པ་དང་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་སུ་ངེས་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལྟོག་འབྲེལ་དགག་པའི་རྟགས་སུ་སྦྱར་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། མ་དམིགས་དང་པོས་

དགག་བྱ་འགོག་པའི་ཚུལ། །མ་དམིགས་གཉིས་པས་དགག་བྱ་འགོག་པའི་ཚུལ། །མ་དམིགས་གཉིས་སུ་བྱེ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡོད་ངེས་འགོག་པའི་ཚད་མ་ཡིན། མེད་ངེས་སྐྱབ་ལ་ཚད་མ་མིན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྐྱབ་ཏུགས་གཉིས་ལ་རྒྱ་འབྲས་དང་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་ནའང་། དགག་ཏུགས་ཀྱི་ཏུགས་ཚོས་ལ་འབྲེལ་པ་ཇི་ལྟར་གྲུབ་ཅེ་ན། ཐོག་མར་མི་སྤྲང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་ལྷོག་འབྲེལ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པ་ནི། འཇུག་སྐྱལ་དོན་ག་ཟེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཏུགས་ཀྱིས་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཁྱོད་ཡོད་ངེས་འགོག་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་མཐར་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་སྒོར་གྱི་ཏུགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །ཁྱོད་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་ན་ཁྱོད་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྐྱད་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྐྱད་དོན་མཐུན་འཇུག་ན་ཁྱོད་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྒོན་དུ་སོང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བསྟན། སྐྱལ་དོན་ག་ཟེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་ཁྱོད་སྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ངོར་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཁྱོད་མེད་ངེས་སུ་སྐྱབ་མི་རུས་པར་ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཁྱོད་ཡོད་ན་ཁྱོད་སྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཚད་མ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གིས་དམིགས་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཡོད། ག་ཟེ་སྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ག་ཟེ་ཡོད་མེད་གང་རུང་ལ་ཀྱན་ཏུ་ཐ་སྐྱད་པའི་ཚད་མ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ལ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་རུས་མིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཁྱད་པར་ཡོད་ན་མེད་ངེས་འགྲུབ། མེད་ངེས་བསྐྱབ་པའི་ནམ་པ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འོ་ན་མེད་ངེས་སྐྱབ་རུས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་མེད་དམ་སྐྱམ་ན། ཏུགས། སྤང་རུང་གི་བྲམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ཚོས་ཅན། བྲམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་གང་གཞིར་སྤང་རུང་གི་བྲམ་པ་མེད་ངེས་སུ་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོས་དེ་ཚད་མས་མ་དམིགས་ན་ཚོས་དེ་མེད་ངེས་མི་འགྲུབ་ཅེས་པའི་རིགས་པ་ཚོས་ཅན། སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ་དེ་ཁྱོད་དང་མི་འགལ་

ཏེ། ཁྱོད་དགག་ཆོས་ཡོད་ཀྱང་སྤང་དུ་མི་རུང་བ་ལ་དགོངས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འབྲེལ་སྒྲ་བཀག་པས་མེད་ངེས་འགྲུབ། འགལ་སྒྲ་དམིགས་པས་
མེད་ངེས་འགྲུབ་

པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་དང་བྱེད་བཀག་པས་འགྲུབ། སྤང་རུང་རང་བཞིན་
བཀག་པས་འགྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཆོས་ལ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་པའི་ཕྱོག་པ་གྲུབ་ན། མ་
དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་གཞན་རྣམས་ལ་འབྲེལ་བ་ཇི་ལྟར་གྲུབ་སྟུང་ན། རྒྱ། མེ་མེད་པ་ཆོས་
ཅན། མེ་མེད་མཆོན་དུས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོན་དུ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་
ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་གཏན་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན། ཤིང་མེད་པ་ཆོས་ཅན། ཤིང་མེད་ཀྱི་
བྲག་རྫོང་ན་ག་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་
བའི་གཏན་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་། རྒྱ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་ཡང་དག་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་ཡིན་ན་སྤང་རུང་ཡིན་དགོས་ཏེ། སྤང་དུ་མི་རུང་ཡིན་ན་ཁྱོད་
ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྤང་། བུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཤར་གཞིར་སྤང་རུང་གི་བུམ་པ་མེད་ངེས་སུ་
སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་གཏན་ཆོག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འགྲེལ། ཆ་རེག་གིས་བྱུང་བ་ཆད་མས་ངེས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་འབྲེལ་ཤར་
གཞིར་གྱང་རེག་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་
བའི་གཏན་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་ལུ་སྟེ། དོན་གསུམ་བཟུང་ནས་འགལ་མེད་སྒྲུབ།
སྒྲ་དོན་རང་མཆོན་ཡིན་པ་དགག། སྒྲ་དོན་བཀག་ན་སྒྱོན་དུ་འགྱུར། །དབྱེད་ཡུལ་རང་མཆོན་ཁོ་
ནར་བསྟན། །ལུང་དང་འགལ་བའི་དོགས་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཡོད་ངེས་འགོག་པའམ་མེད་ངེས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ན།
ཕྱོགས་གྲང་གིས་གཙོ་བོ་ནི་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི་མ་དམིགས་པའི་

རྟགས་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་ངེས་འགོག་པའམ་མེད་ངེས་སྐྱབ་པར་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་ཞེན།
 ཐོབ། སྐྱོད་ཅོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྱོད་ན། དངོས་མེད་ལ་
 བརྟེན་པའི་སྐྱོད་ན། གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྱོད་ན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟེ། དེ་ལྟར་གསུམ་
 ལས། དངོས་མེད་གཙོ་བོའི་སྐྱོད་ཅོས་ཅན། གཙོ་བོ་དངོས་པོ་བའི་ཉེར་ལེན་དུ་ཆོད་མས་མ་
 དམིགས་པ་དེ་ཁྱོད་གཙོ་བོ་དངོས་པོ་བའི་ཉེར་ལེན་ཅན་དུ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆོང་བའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཙོ་བོ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་
 སྐྱོད་ཅོས་མེད་པར་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྐྱོ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྟོན། གཙོ་བོའི་སྐྱོད་ཅོས་ཡོད་ན། གཙོ་བོ་རང་མཚན་མེད་པར་འགལ་ཏེ། སྐྱོ་
 ཐམས་ཅད་རང་མཚན་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེན། མཐོང་། བུམ་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྟག་
 ཅེས་པ་དང་། མི་རྟག་ཅེས་པའི་སྐྱོད་ཅོས་མི་འཇུག་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་
 ཕྱིར། བུམ་པ་འདས་མ་འོངས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱོ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། ཁྱོད་
 བུམ་པ་རང་མཚན་མིན་པའི་ཕྱིར། རྟོན་ཚིག་མི་སྤྱོད་པར་ཐལ། སྐྱོ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཁོ་ན་ལ་
 འཇུག་པས་ཁུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོ་ཚོས་ཅན། སྐྱོད་ཅོས་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་ཏེ།
 རྗོད་བྱེད་གང་ཞིག །རང་མཚན་ལ་དངོས་སུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྐྱོབ་དཔོན་གྱིས་གསུངས་པའི་གཏན་ཚིགས་དེས་གཙོ་བོའི་སྐྱོད་ཉིད་
 འགོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེན། སྐྱོ། གཙོ་བོའི་སྐྱོད་དང་མེད་པའི་ཚོགས་དོན་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གཞན་
 དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་ཕྱིར་གྲོལ་གྱིས་གྲུབ་བསལ་གང་རུང་ཞུགས་པའི་
 ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། གཙོ་བོའི་སྐྱོད་དེ་ཉིད་དོན་གཉེར་སྐྱེས་བུའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེན། སྐྱོ།
 གཙོ་བོ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱོད་དེ་ཁྱོད་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུའི་འཇུག་ཡུལ་མིན་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་རང་མཚན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་ཁྱོད་རང་མཚན་ལས་འབྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟོན། ཚོས་ཅན་
 དང་ཚོས་འདྲ། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱོད་དེ་དོན་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། དབེར་ན་མ་ཞིང་གིས་འདོད་ལྡན་གྱི་
 འདོད་པ་སྦྱོད་པའི་དོན་བྱེད་མི་རྣམས་པ་བཞིན་ནོ། །

ལྷ་པ་སྐྱོདོན་ཆོས་ཅན་དུ་བྱེད་ན། མདོ་ལས་གང་ཡང་བརྟགས་པའི་ཆོས་མི་དམིགས་པ་ཞེས་
གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། རྟོག་། བྱོགས་སྒྲུང་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ཀྱིས་གང་ཡང་བརྟགས་པའི་
ཆོས་མ་དམིགས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་གཙོ་བོའི་སྐྱོདོན་གཙོ་བོ་དངོས་བོའི་ཉེར་ལེན་ཅན་དུ་མ་
དམིགས་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱེད་ཀྱིས་གཙོ་བོའི་སྐྱོདོན་སྐྱོདོགས་ཡིན་པ་
ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཆེ་གཏན་མིགས་ལྟར་རྒྱ་ལར་བཤད་པ།

བཞི་པ་གཏན་ཆོགས་ལྟར་རྒྱ་ལར་བཤད་པ་ལ་ལྷ་སྟེ། སྐྱེ་ཅམ་དོན་ལ་མ་ཤེས་ལྟར་
སྒྲུང་ཡིན། ཁྱེད་པར་ཅན་ཆོག་མ་གྲུབ་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན། རིག་སྐྱོབ་བདེན་དོན་སྐྱབ་པའང་ལྟར་སྒྲུང་
ཡིན། རྟོག་ལྟར་ཅམ་བཟོད་བྱའི་དོན་ལ་འབྲུལ། ཁང་འགལ་བསྟན་ཏེ་སྐྱབ་པ་པོ་ལ་སྒྲུང་པའོ། །
དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། འབྲེལ་བ་མེད་པས་སྐྱབ་བྱེད་མིན། རྟོག་ལྟར་དང་འགལ་བ་སྒྲུང་
པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྐྱེ། བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་དང་ལྡན་པའི་ཤར་
གཞིར་བྱམ་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ། ཁྱེད་བྱམ་པ་དང་མ་འབྲེལ་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བ་པོའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཀླན་སྒྲོང་གི་བསམ་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འགལ་བར་དོགས་པའི་ལུང་ཆོག་དྲང་། ལུང་དོན་བཤད་ནས་
འགལ་མེད་བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཡིད། སྐྱེ་ལས་དོན་དཔོག་མི་རུས་ན། མདོར་ཡིད་ཆེས་ཞེས་སོགས་ཆོག་རྒྱུང་
གཉིས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཡིད་ཆེས་ཆོག་གི་མཚན་གཞི་
བཤད། མི་སྐྱེ་བ་ཡི་དོན་ལྟོག་བཤད། སྐྱེ་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་ཚུལ་བཤད་པའོ། རྟོག་པོ་ནི།
འབྲེལ། ཡིད་ཆེས་པའི་ཆོག་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ལུང་ཅམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་མིན་ཏེ།
ཁྱེད་འབྲེལ་སོགས་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མཐོང་། ཡིད་ཆེས་ཆོག་ནི་མི་སྐྱེ་བའི་ཞེས་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་མི་བསྐྱེ་བ་དེ་ཆོས་
ཅན། ཆོས་འདྲ། ཁྱེད་གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་པ་ལ་ཆད་མ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་མི་

གཞོད་པའི་ལུང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཡིད། བཀའ་བརྒྱུད་སྟོང་
 པ་ཚོས་ཅན། གཞལ་བུའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་པ་ལ་ཚད་མ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་
 ཁྱོད་ཤིན་ཏྲོག་ལ་མི་སྐྱ་བར་རྟགས་པའི་བློ་དེ་རྗེས་དཔག་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་བློ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །
 ཤིན་ཏྲོག་ལ་ཚུར་མཐོང་གི་དངོས་སྟོབས་ཚད་མ་འཇལ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ལྷན་། བཀའ་
 བརྒྱུད་སྟོང་པ་ཚོས་ཅན། ཤིན་ཏྲོག་ལ་མི་སྐྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བུའི་གནས་གསུམ་བཟོད་བྱར་
 སྟོན་པ་གང་ཞིག །སྟོག་གྱུར་གྱི་གཙོ་བོ་བདེན་བཞི་ལ་མི་སྐྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་བཟོད། སུན་འབྱིན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྐྱེས། དབྱེད་པ་བ་ན་རེ། ཐོག་མར་གང་ཟག་དེ་སྐྱེས་བུ་ཚད་མར་ཤེས་པར་བྱས་
 བས་དེའི་ལུང་དེ་བཟོད་དོན་ལ་མི་སྐྱ་བར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་ལ་སྐྱེས་བུ་ཕུལ་བྱུང་མེད། རང་ལ་སྐྱེས་བུ་ཕུལ་བྱུང་བྱུང་
 པའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ། དབྱེད་པ་བ་ཚོས་ཅན། ལུང་རང་གི་བརྟན་དོན་ལ་མི་སྐྱ་བར་མ་ངེས་པར་
 ཐོག་མར་སྐྱེས་བུ་པ་རོལ་པོ་སྐྱེས་བུ་ཚད་མར་ཤེས་པའི་ཐབས་མེད་པར་ཐལ། དེ་མ་ངེས་པར་
 སྐྱེས་བུ་པ་རོལ་པོ་སྟོན་དང་ལྟན་མི་ལྟན་གང་རུང་དུ་ངེས་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཉེས་པ་སྤངས་པ་སྲིད་པར་བརྟན། སྤངས་པ་སྤྲེལ་མི་ལྟོག་པར་
 བརྟན། ཉེས་པའི་རྒྱ་ལ་རྩྱེད་པ་སྤྲོང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། འགྲིབ། ཆགས་སོགས་ཚོས་ཅན། གཉེན་པོ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་
 རྟགས་པའི་ཤེས་རབ་འཕེལ་འགྲིབ་ལས་ཁྱོད་འགྲིབ་པ་དང་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 བདག་མེད་རྟགས་པ་གོམས་པའི་གང་ཟག་ཚོས་ཅན། ཉེས་པ་ཟད་པར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་རྒྱུད་
 བདག་མེད་རྟགས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཉེས་པ་ལན་གཅིག་ཟད་ཀྱང་སྤྲེལ་པས་ཉེས་པ་གཏན་ཟད་པ་མི་སྲིད་དོ་
 ཞེ་ན། འཆོ། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྟན་གྱི་བདག་མེད་རྟགས་པའི་སེམས་ཚོས་ཅན། རང་གི་མི་མཐུན་
 རྟོགས་ཀྱིས་ཁྱོད་རྟོག་མི་རུས་ཏེ། རང་གི་མི་མཐུན་རྟོགས་ཀྱིས་ཁྱོད་བརྟོག་པའི་ཕྱིར་ཆེད་དུ་

འབད་པ་མི་བྱེད་ཅིང་འབད་དུ་ཟེན་ཀྱང་ཁྱོད་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཉེས་པའི་རྒྱ་བདག་འཛིན་ཡིན་ན་གཏི་མུག་ཉེས་པའི་རྒྱར་གསུངས་པ་དང་
འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཉེས། ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་ཡིན་པ་དང་
གཏི་མུག་ཡིན་པ་མི་འགལ་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་འཛིན་ལྟ་དེ་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཏི་མུག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱར་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལས་
འདོད་ཆགས་འབྱུང་། དེ་ལས་ཞེ་སྤང་སོགས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འཛིན་ལྟ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཉེས་པ་
ཆགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱར་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་ཉེས་པ་ཆགས་
སོགས་སྤང་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རིག་སྒྲུབ་བདེན་དོན་སྒྲུབ་པའང་ལྟར་སྤང་ཡིན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྦྱིས་བྱས་མ་བྱས་
རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་དགག། བྱོགས་གཅིག་མི་སྤྱིའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་བརྟོད། ལུན་འབྱེན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཆོག་ །དཔྱད་པ་བ་ན་རེ། རིག་བྱེད་ཆོས་ཅན། བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ཏེ།
བརྟོད་དོན་སྟོན་པ་གང་ཞིག །སྦྱིས་བྱས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ལྷབ་སྟེ། བརྟོད་དོན་ལོག་པར་སྟོན་
པའི་རྒྱ་ནི་སྦྱིས་བྱས་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྩ་བའི་རྟགས་ཀྱི་ལྷབ་སྒྲུབ་དགག། རྩ་བའི་གཏན་ཆོགས་བརྟགས་
ནས་དགག། རྩ་བའི་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མགོ་མཚུངས་རིགས་པས་དགག། །ཁས་སྤངས་འགལ་བས་དགག་
པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཆོག་ །རིག་བྱེད་ཆོས་ཅན། ལོག་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། གཏན་ཆོགས་སྤྱི་
མ་དེའི་ཕྱིར། ལྷབ་པ་ཁས་སྤངས་ཏེ། བརྟོད་དོན་བདེན་པར་སྟོན་པའི་རྒྱ་ནི་སྦྱིས་བྱས་ལ་རག་ལས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐལ་བ་དགོད། ཉེས་སྤོང་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དོན། རིག་བྱེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བརྟོད་དོན་ལོག་པར་སྟོན་པ་སྤིད་པར་ཐལ།

ཁྱོད་ལས་དོན་རྟོགས་པའི་རྒྱ་བདེན་ནི་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཉེས་སྦྱང་བརྟེན། དེ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འབྲེལ། གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་སྟེ། རིག་བྱེད་སྐྱོད་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་སྐྱེས་བུས་མ་གྲུས་པ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཏུ་ཅང་ཐལ་བས་དགག། རྣམ་པར་བརྟགས་ནས་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བདུ། རིག་བྱེད་ཚེས་ཅན། བདེ་འབྲེལ་མི་ཤེས་པས་ཀྱང་ཁྱོད་ལས་བརྟེན་དོན་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་བརྟེན་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བདེ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་འབྲེལ་པ་གསལ་བར་བྱེད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་དང་བརྟེན་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་བརྟགས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལས་དོན་གོ་བར་བདེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བརྟེན་དོན་ལ་བརྟགས་ནས་དགག། འབྲེལ་པ་ལ་བརྟགས་ནས་དགག། རྟོན་བྱེད་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རིག་བྱེད་དེ་དོན་གཅིག་ཁོ་ནའམ་དུ་མ་གང་དང་རང་བཞིན་གྱིས་འབྲེལ། དང་པོ་ལྟར་ན། ཚིག་། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་རྣམས་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལས་དོན་དུ་མ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་གཅིག་ཁོ་ནའི་རྟོན་བྱེད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དོན། མཐོ་རིས་འདོད་པས་མེ་ལ་སྦྱིན་སྟེ། སྟེན། ཞེས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ཚེས་ཅན། ཁྱི་ཤ་ཟ་བ་ལ་འཇུག་པར་ཐལ། དོན་དུ་མ་དང་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རིག་བྱེད་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་སྐྱེས་བུས་མ་གྲུས་པའི་གཏན་ཚིགས་བརྟགས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བརྟེན་དོན་ལོག་པར་སྟོན་སྟེ་ཕྱིར་ཕྱིར། ཐ། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོད་དང་། བརྟེན་དོན་བུས་པ་ལྟ་བུ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འབྲེལ་པ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས། རིག་བྱེད་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལས་བརྟེན་དོན་གོ་བ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱེས་བུས་མ་གྲུས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དཔྱོད་པ་བཞེས་ཅན། ཁས་སྒྲངས་ནང་འགལ་སྒྲུས་པ་ཡིན་ཏེ། རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་སྐྱེས་

བུས་མ་བྱས་པ་དང་། བརྗོད་དོན་མི་སྟོན་པའི་སྟོན་སྟོང་བའི་ཆེད་དུ་སྟེས་བུས་བྱས་པ་སྐྱས་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟག་དང་མི་རྟག་བརྟགས་ནས་དགག། ཁལ་ཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་
ནས་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འབྲེལ། སྐྱ་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་དེ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནམ་རྟག་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན།
ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་འགལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་བུམ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་རྗོད་བྱེད་
སྐྱའི་འབྲེལ་པ་རྟག་རྣམས་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐྱ་དང་དོན་གྱི་
འབྲེལ་པ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟོས་སྟོ་བརྟགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྟོད་དུ་ཡོད་ཅིང་རྣམས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར།
དོན། རིག་བྱེད་གྱི་སྐྱ་དང་། དོན་གསར་བྱུང་རྣམས་གྱི་འབྲེལ་པ་གསར་དུ་སྟེས་པ་ཡིན་ན། རིག་སྐྱ་
ཆོས་ཅན། དོན་གསར་བྱུང་དང་སྤར་མ་འབྲེལ་པ་ལས་འབྲེལ་པ་གསར་དུ་སྟེས་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམས་ཆོས་གྲགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འབྲེལ་པ་རྟག་རྣམས་ལ་བཞོད་
པའི་སྟོན་མི་འཇུག་སྟེ། ཁྱོད་འབྲེལ་པ་སྟོ་འདོགས་སུ་ཁས་ལེན་པའི་མཁས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གལ། གལ་ཏེ་རྟོན་བརྗོད་བྱ་འཛིག་ན་ཡང་བརྟེན་པ་སྐྱ་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་མི་འཛིག་སྟེ། རྟོན་
གསལ་བ་འཛིག་ན་ཡང་བརྟེན་པ་རིགས་མི་འཛིག་པ་དང་འདྲའོ་ཞེན། གསལ་བ་དང་བརྗོད་བྱ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རིགས་དང་འབྲེལ་པའི་དོན་གཞན་གྱི་རྟོན་མིན་པར་ཐལ། རིགས་དང་འབྲེལ་པ་
རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྤར་མེད་གསར་དུ་སྟེད་པའི་རྟོན་མིན་ཀྱང་གྲུབ་ཟིན་གསལ་བར་
བྱེད་པའི་རྟོན་ཡིན་ནོ་ཞེན། ཤེས། བུམ་གཟུགས་ཆོས་ཅན། སྟོན་འོད་དེ་ཁྱོད་གྲུབ་ཟིན་གསལ་
བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མིན་དེ། སྟོན་འོད་ལ་ལྟོས་ནས་ཁྱོད་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་སྟེད་རུང་དུ་འགྱུར་བ་
མིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་རིགས་སོགས་ལ་མ་གྲུབ་པ་ནི། འགྱུར། རིགས་དང་འབྲེལ་པ་ཆོས་ཅན།
གསལ་བ་དང་བརྗོད་དོན་དེ་ཁྱོད་གྱི་གྲུབ་ཟིན་གསལ་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། དེས་ཁྱོད་ལ་ཕན་མི་
འདོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རིག་བྱེད་གྱི་སྐྱ་དང་བརྗོད་དོན་
བུམ་པའི་འབྲེལ་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་དེ་སྐྱ་དོན་གཉིས་དང་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་ནམ་མིན། དང་པོ་
ལྟར་ན། འབྲེལ། སྐྱ་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱ་དོན་གཉིས་དང་རྣམས་ཐ་དད་དུ་སྟོ་མ་

ལུའུ་བ་ལ་སྒྲུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་དང་རྒྱས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ། དེ་ཚོས་ཅན། དེ་དང་རྒྱས་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱས་སུ་གྲུབ། དེ་
དང་རྒྱས་གཞན་མིན་པའི་ཕྱིར། དངོས། དེས་ན་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་དང་བརྗོད་དོན་བྲུས་པ་ཚོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་སྒྲོ་བརྟགས་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་རྒྱས་ཐ་དད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཡོད། སྒྲོ་དོན་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཚོས་ཅན། སྒྲོ་དོན་ལ་རག་ལས་པ་མིན་པར་ཐལ། རང་བྱུང་
དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། སྒྲོ་དོན་ཀྱི་འབྲེལ་པ་མིན་པར་ཐལ། རྒྱས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྒྲོ་དོན་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དོན་ལ་ཡོད་ན། ཡི་གེ་དང་དོན་ལ་ཡོད་དམ། ཚིག་སོགས་
དང་དོན་ལ་ཡོད། དང་པོ་ལྟར་ན། ཡིག །ཡི་གེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དང་བརྗོད་དོན་ཀྱི་འབྲེལ་པ་མེད་
པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བརྗོད་དོན་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཚིག །རག་ཚིག་ཚོས་ཅན།
ཁྱོད་དང་བརྗོད་དོན་ལ་དངོས་པོའི་འབྲེལ་པ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྒྲོ་བརྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྩ་བའི་གཏན་ཚིགས་བརྟགས་ནས་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྟོགས་ཚོས་སྒྲུབ་བྱེད་
བཅས་པ་དགག །ཁུབ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་བཅས་པ་དགག །རྟོགས་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་ཁུབ་པར་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒྲུབ་བྱེད་ལ་བརྟགས་ནས་དགག །མཚན་གཞི་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་
པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བྱེད་པོ་མི་བྱེད་གཏན་ཚིགས་དགག །འདོན་པ་ཐོགས་མེད་གཏན་
ཚིགས་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱེད། རྒྱལ་དཔོག་པ་ན་རེ། རིག་བྱེད་ཚོས་ཅན། སྒྲེས་བྲས་མ་བྲས་ཏེ། བྱེད་པ་
པོ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། དེ་ཚོས་ཅན། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མིན་
ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟོགས་ཚོས་དང་ཁུབ་པ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཏན་ཚིགས་བརྗོད། དེ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རི། རིག་བྱེད་ཚོས་ཅན། སྒྲེས་བྲས་མ་བྲས་ཏེ། འདོན་པ་སྒྲུབ་སྟོན་དུ་སོང་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། འདོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ད་ལྟར་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཀྱི་འདོན་པ་བཞིན་ཞེན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བརྟགས་ན་བྱེད་པོ་ཐོག་མེད་དུ་མི་འབྲུག། ཐོག་མེད་གྲུབ་ཀྱང་མ་

བྱས་པ་མི་གྲུབ། མ་བྱས་གྲུབ་ཀྱང་བདེན་དོན་ཅན་མི་འབྱུང་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྤེལ། སྟན་དག་གི་བསྟན་བཅོས་གཞིན་ཏུ་འབྱུང་བ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། རིག་ རིག་བྱེད་སྤྲུལ་གཞན་ཡང་ཚོས་ཅན། སྟེན་བྱ་ལས་བྱུང་བར་འབྱུང་ཏེ། བརྗོད་དོན་
སྟོན་པའི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷུ་སྟེ། འབྲས་བུའི་རིགས་དེ་རྒྱུའི་རིགས་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར་
རོ། ་། དེ། རིག་བྱེད་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སྟེན་བྱས་མ་བྱས་པའི་གཏན་ཚིགས་བསྟན་མི་རུས་པར་ཐལ།
ཁྱོད་འཛིག་རྟེན་པའི་དག་ཚིག་དང་དག་ཚིག་གཅིག་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སྟེན་
བྱས་མ་བྱས་པ་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་བྱེད་པ་པོ་ཐོག་མེད་ཡིན་སོགས་ལྷུ་པ་ལ་འབྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ལྟར་དུ་བསྐྱབ་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྣམ། བྱེད་པ་པོ་ཐོག་མེད་ཡིན་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་རིག་བྱེད་
སྟེན་བྱས་མ་བྱས་པའི་བསྐྱབ་པའི་ལྷུ་པ་མ་དཔེ་ཏེ། བྱས་པ་རྒྱལ་ལ་ཅེ་བ་སོགས་ཀྱང་ཁྱོད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གྲུ། མ་བག་མར་ལེན་པ་གྲ་གྲོའི་ཐ་སྟངས་དང་། སྟེ་བ་སྤྱི་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཚིག་རྣམས་
ཀྱང་ཚོས་ཅན། སྟེན་བྱས་མ་བྱས་པར་ཐལ། བྱེད་པ་པོ་ཐོག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ། འདོན་པ་སྟེན་བྱས་མ་བྱས་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་རིག་བྱེད་
བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་མི་འབྱུང་པར་ཐལ། སྤྲུལ་གྱི་ཐ་སྟངས་གཉིས་པོ་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིག་
བྱེད་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་དོན་དེས་པར་སྟོན་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་ཐལ། ཁྱོད་འཆད་པ་པོ་དག་
གིས་བརྗོད་དོན་དུ་མ་ལ་སྐྱར་ནས་འཆད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཡི་གེ་སྟེན་བྱས་མ་བྱས་
དགག་ །དག་རྣམས་སྟེན་བྱས་མ་བྱས་དགག་ །སྐྱོད་དང་རུས་པ་རྟག་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཡིག་ རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སྟེན་བྱས་མ་བྱས་པ་སྐྱབ་མི་རུས་པར་
ཐལ། ཁྱོད་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཡི་གེ་དང་ཁྱོད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡི་གེ་ལས་
གཞན་དག་མི་འཐད། ཡི་གེའི་རིམ་པ་དག་མིན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྲུལ་རུང་མ་དམིགས་རྟགས་ཀྱིས་དགག་ །རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་
རིགས་པས་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དགྲ། རིག་བྱེད་གྱི་དག་ཚོས་ཅན། ཡི་གེ་ལས་དོན་གཞན་དུ་མེད་དེ། ཡི་གེ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཆ་ཤས་ཡོད་མེད་བརྟགས་ནས་དགག། རྟག་དང་མི་རྟག་བརྟགས་ནས་དགག། ཁྱབ་དང་མ་ཁྱབ་བརྟགས་ནས་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཡི་གེ་ལས་གཞན་པའི་དག་ཡོད་ན། དག་དེ་ཆ་ཤས་ཅན་ནམ་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཡན། ཆ་ཤས་རེ་རེས་བརྗོད་དོན་རྫོགས་པར་སྟོན་ཅུས་སམ་མི་ཅུས། མི་ཅུས་ན། དྲ། དག་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་ཚོས་ཅན། བརྗོད་དོན་སྟོན་པར་སྟོང་འདོགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རེ་རེས་བརྗོད་དོན་མི་ཅུས་ཀྱང་། ཚོགས་ནས་བརྗོད་དོན་སྟོན་ཅུས་པའི་ཕྱིར། ཐམ་ཟེའི་ཁྱེལ་སེང་གོ་ཞེས་བརྟགས་པ་བཞེན་ནོ། ཅུས་ན། དེ། རིག་བྱེད་གྱི་དག་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་བརྗོད་དོན་སྟོན་པ་ལ་ཁྱོད་གྱི་ཆ་ཤས་དུ་མ་བརྟགས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གྱི་ཆ་ཤས་རེ་རེས་ཁྱོད་གྱི་བརྗོད་དོན་རྫོགས་པར་སྟོན་ཅུས་པའི་ཕྱིར། ཡན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་ཆ་ཤས་གཅིག་གི་དོན་རྟོགས་པས། ཁྱོད་གྱིས་བརྗོད་དོན་རྫོགས་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། སྤྲ་མའི་གཏན་ཚིགས་དེའི་ཕྱིར། ཐམས། འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་ཐོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཐོས་པ་ལས་སྤྱིའི་ཁྱད་པར་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་གྱི་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་ཐོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་ན། གཅིག་རིག་བྱེད་གྱི་དག་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་ཆ་ཤས་རིམ་གྱིས་ཐོས་པ་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མྱ། ཡི་གེ་ལས་གཞན་པའི་དག་དེ་མི་རྟག་གམ་རྟག། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཚྱལ་བྱུང་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་གང་ཞིག་ཚྱལ་བ་ལས་གཞན་པའི་ཁྱོད་གྱི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཞས་སྒྲངས་འགལ་ལོ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྟག། དེ་ཚོས་ཅན། རྟག་ཏུ་ཐོས་པར་ཐལ། ཐོས་རུང་གི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ། སྟོན་མེད་དེ་ལྟར་ཅིག་བྱེད་སྟོན་མ་ཆང་བ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ལྟར་ཅིག་བྱེད་སྟོན་ལ་སྟོས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གལ། རིག་བྱེད་གྱི་དག་ཆ་མེད་དེ། ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཁྱབ་བམ་ཁྱབ།

དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཡུལ་གཅིག་ལས་གཞན་དུ་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡུལ་གཅིག་ཁོ་ནར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཅན། གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཅིག་ཅར་ཐོས་པར་ཐལ། ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བའི་ཐོས་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུས། གལ་ཏེ་སྐྱེ་ཐོས་རུང་དུ་རྒྱུན་ཀྱིས་འདུས་བྱས་པ་ཁོ་ན་དབང་པོ་རྒྱུན་ཀྱིས་འདུས་བྱས་པ་ཁོ་ནས་ཐོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྐྱེ་ཚོས་ཅན། རྒྱུན་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཏྲག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་། རྒྱུན་ཀྱིས་འདུས་བྱས་པའི་དབང་པོ་ཚོས་ཅན། སྐྱེ་ཐམས་ཅད་ཐོས་པར་ཐལ། བྱེད་ཀྱིས་ཐོས་པའི་སྐྱེ་དེ་སྐྱེ་ཐམས་ཅད་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ། གལ་ཏེ་རྒྱུན་ཀྱི་བྱེད་པར་ལས་སྐྱེ་གཅིག་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་དུ་ངེས་པས་སྒྲོལ་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱེ་ཉན་ཤེས་ཚོས་ཅན། སྐྱེ་ཚོས་ཅན་པ་དུ་མའི་ཅ་ཅོ་མི་ཐོས་པར་ཐལ། སྐྱེ་གཅིག་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ། དེའི་ཚེ་སྐྱེ་ཙམ་ཡན་གར་བ་ཐོས་པ་ཡིན་གྱི། རྫོང་བྱེད་ཐོས་པ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། སྐྱེ་ཚོས་ཅན་པ་ལས་གཞན་པའི་སྐྱེ་ཙམ་ཡན་གར་བ་ཚོས་ཅན། མེད་དེ། སྐྱང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ། སྐྱེས་བྱ་གཅིག་ཁོ་ན་རིག་བྱེད་འདོན་པ་ན་ཉན་ཤེས་ཚོས་ཅན། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་མི་ཐོས་པར་ཐལ། སྐྱེ་ཙམ་ཡན་གར་བ་ཁོ་ན་ཐོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་། ཉན་ཤེས་ཚོས་ཅན། སྐྱེ་ཙམ་ཡན་གར་བ་དུ་མ་མི་ཐོས་པར་ཐལ། སྐྱེ་ཙམ་ཡན་གར་བ་རེ་རེ་ཁོ་ན་ཐོས་པའི་རྣམས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཉེས། སྐྱེ་ཙམ་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་དག་ཚིག་ཚོས་ཅན། བྱེད་རྫོང་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་ཙམ་རྫོང་བྱེད་ཡིན་པ་ལ་བཀོད་པའི་ཉེས་པ་དེ་བྱེད་རྫོང་བྱེད་ཡིན་པ་ལ་འང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཡི་གའི་རིམ་པ་དག་མིན་པ་ལ་བཞི་སྟེ། བཀོད་པའི་རིམ་པ་མ་བྱས་དག་མ་ཡིན། །
གསལ་བའི་རིམ་པ་འང་མ་བྱས་དག་མ་ཡིན། །ཡི་གེ་ལས་གཞན་རིམ་པ་སྐྱེ་མས་ཁེགས། །དེས་ན་གོ་རིམ་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པར་བྱུང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ། ཡི་གེ་ལས་ཐ་དད་པའི་དག་མེད་པས་ཡི་གའི་རིམ་པ་ཉིད་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་དག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཡི་གའི་རིམ་པ་ཚོས་ཅན། སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་དག་མིན་པར་ཐལ། ཡི་གེ་རྣམས་ལས་དོན་གཞན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡི་གེ་ཚོས་ཅན། བྱེད་ཀྱི་གོ་རིམ་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པར་མཐའ་གཅིག་དུ་རྣམས་པར་གཞག་པ་མེད་པར་ཐལ། བྱེད་ཀྱི་གོ་རིམ་སྐྱེས་བྱས་འདོད་པས་

གཞན་དང་གཞན་དུ་སྒྱར་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར། བྱུང་། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཡུལ་དང་དུས་ཀྱི་གོ་རིམ་
མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱལ་བའི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན།
ཁྱོད་མི་རྟག་པ་དང་བྱལ་བྱེད་མིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྤར་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་བསལ་
ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། རྟག་པ་ཡིན་ན་གསལ་བར་འགལ། རྡོ་བོ་བསྐྱེད་པ་གསལ་བྱེད་མིན། །
སྒྲིབ་བྱེད་བྲལ་ཙམ་གསལ་བ་མིན། ཉན་སྒྲོ་སྒྲིབ་པ་གསལ་བ་མིན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གསལ། ཡི་གེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གྲུབ་ཟིན་ཆེན་གྱིས་གསལ་བའི་རིམ་པ་དེ་སྒྲིབ་
བྱས་མ་བྱས་པའི་དག་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བྱེད། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཚོས་ཅན། བྱེད་པ་བོ་ལྟེ་རྟག་དེ་ཁྱོད་གྲུབ་ཟིན་གསལ་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ལས་ཁྱོད་ཀྱི་རྡོ་བོ་གསར་དུ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར། བྲལ་སྟེ། རྡོ་བོ་གསར་དུ་
སྐྱེད་བྱེད་ཀྱང་གྲུབ་ཟིན་གསལ་བྱེད་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་ཁྱོད་པར་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དོ། བྱེད།
རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྡོ་བོ་བྱེད་པ་ལྟེ་རྟག་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་པ་ལྟེ་རྟག་
ཚོགས་པ་ལས་ཁྱོད་ཀྱི་རྡོ་བོ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གལ། བྱེད་པ་ལྟེ་རྟག་གི་རིག་སྒྲུའི་སྒྲིབ་བྱེད་དང་བྲལ་བར་བྲས་པ་ཙམ་ལ་
གསལ་བར་འཛོག་གོ་ཞེ་ན། སྒྲིབ་བྱེད་དང་བྲལ་ཙམ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་བྱེད་པ་ལྟེ་རྟག་གི་འབྲས་བུ་
མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། སྒྲ། རྩ་བུ་ཚོས་ཅན། འཛིམ་པ་དང་རྩ་བུ་མཁན་
གི་གསལ་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་དེ་བྱེད་པ་ལྟེ་རྟག་གི་གསལ་བུ་ཡིན་པ་གང་ཞིག རྩ་བུ་ཚོས་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཛིམ་སོགས་ཚོས་ཅན། རྩ་བུ་གི་རྡོ་བོ་བསྐྱེད་པ་ལ་དོན་མེད་
པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་གྲུབ་ཟིན་གསལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ལྟེ་རྟག་སོགས་སྒྲ་རྟག་པའི་
གསལ་བྱེད་དུ་འདོད་ན། རྩ། སྒྲ་རྟག་པ་ཡིན་པ་ཙམ་འབྲུབ། སྒྲ་ཕྱི་གཅིག་ཏུ་རྡོ་བེས་པ་སོགས་
འགོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་
མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མེད་པར་བསྟན་
པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། སྒྲ་རྟག་པ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ངན་པ་གཞན་ཡང་

སྐྱེད་བྱུང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། སྒྲོ། ཡི་གེ་གསལ་བ་ནི་ཡི་གེ་གསལ་བར་ཐོས་པའི་ཉན་སྒྲོ་ཡིན་ལ། དེའི་གོ་རིམ་
སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་དག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཉན་སྒྲོ་སྐྱེས་བུ་ལ་མི་བརྟེན་པར་དམ་བཅས་པའི་དམ་
བཅའ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དམ་བཅའ་ཡང་དག་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ལ་དབྱེད་པ་བས་ཁས་སྒྲུངས་སོགས་
བཞིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡི་གེ་ལས་གཞན་རིམ་པ་སྤྲ་མས་ཁེགས་པ་ནི། ཡི། ཡི་གེ་ལས་
དོན་གཞན་པའི་ཡི་གེའི་གོ་རིམ་ཆོས་ཅན། མེད་དེ། སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་དེས་
ན་གོ་རིམ་སྐྱེས་བུས་བྱས་པར་སྐྱབ་པ་ནི། དྲེ། ཡི་གེའི་གོ་རིམ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུ་ལ་སྒྲོས་ཏེ།
སྐྱེས་བུས་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྐྱེད་དང་ལྷན་པ་རྟག་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཡོད་པས་སྐྱེ་ལ་མི་རྟག་བསྐྱབ། །
དེས་ན་སྤར་བཤད་རིགས་པས་བསྐྱབ། །དེ་ཡིས་ལྷན་པ་རྟག་པ་ཁེགས་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྷབ་སྐྱབ་བཅས་པའི་རྩ་རྟགས་དགོད། །ལྷབ་སྐྱབ་བཅས་ལ་རྩོད་པ་
སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། འཛིག། སྐྱེ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷབ་སྟེ། དངོས་པོ་
ཡིན་ན་རང་རྒྱུ་ལས་འཛིག་པའི་དོ་བོར་སྐྱེས་པས་ལྷབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྷབ་སྐྱབ་རྟགས་ལ་མ་གྲུབ་སྤང་། །རྩ་བའི་རྟགས་ལ་མ་དེས་སྤོང་
བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཞིག་པ་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་དགག། །དེ་ལ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་སྤོང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། མེ། གལ་ཏེ་མ་གྲུབ་སྟེ། ཤིང་ཞིག་པ་དེ་ཤིང་གི་འཛིག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཕྱིས་ཀྱི་མེ་
ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་མེ་ལས་ཤིང་གི་ཞིག་པ་ཤིང་ལས་དོན་གཞན་བསྐྱེད་དམ། རྩས་
གཅིག་བསྐྱེད།

དང་པོ་སྤར་ན། ཤིང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མེས་བསྐྱེགས་ཟེན་པའི་འོག་ཏུ་ཁྱོད་མཐོང་བར་ཐལ།
དེའི་འོག་ཏུ་ཁྱོད་ཞིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དྲེ། སྐྱོན་མེད་དེ། ཞིག་པ་དོན་གཞན་དེ་ཉིད་ཤིང་གི་འཛིག་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཞིག་པ་དོན་གཞན་ཆོས་ཅན། ཤིང་གི་འཛིག་པ་མིན་པར་ཐལ། ཤིང་ལས་

དོན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་ཤིང་མེས་བསྐྱེད་མེས་བྱེད་པའི་འོག་ཏུ་ཞིག་པ་དོན་གཞན་དེས་ཤིང་གཟུང་བས་མི་སྣང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཞིག་པ་དོན་གཞན་ཚོས་ཅན། ཤིང་མེས་བསྐྱེད་མེས་བྱེད་པའི་འོག་ཏུ་བྱིས་གཟུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཤིང་མི་སྣང་བ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཤིང་གི་སྤྱོད་བྱེད་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཤིང་གི་སྤྱོད་བྱེད་མིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་ཤིང་གི་ཞིག་པ་ཚོས་ཅན། འཛིག་པར་ཐལ། སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤིང་མེས་བསྐྱེད་མེས་བྱེད་པའི་འོག་ཏུ་ཚོས་ཅན། ཤིང་མཐོང་བར་ཐལ། ཤིང་གི་ཞིག་པ་ཞིག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྤྱོད་མེད་དེ། བྱ་པ་གསོད་བྱེད་དེ་བསང་བ་ན་ནག་པ་སྤྱར་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། བྱ་པ་གསོད་བྱེད་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་བསང་ན་ནག་པ་སྤྱར་མི་འབྱུང་བ་དང་། ཤིང་གི་ཞིག་པ་ཞིག་ན་ཤིང་སྤྱར་མི་འབྱུང་བ་གཉིས་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ནག་པ་བསང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། འཛིག་ཀའི་ཉིས་པ་ལྟར་རྩས་གཅིག་བསྐྱེད་ན། ཤིང་ཚོས་ཅན། འཛིག་དེས་སུ་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་འཛིག་པ་ཁྱོད་དང་རྩས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤིང་གི་འཛིག་པ་ཚོས་ཅན། ཕྱིས་མེད་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཕྱིས་ཀྱི་མེད་སྤྱོད་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདྲི། གལ་ཏེ་རྩས་གཅིག་དང་རྩས་གཞན་གང་ཡང་མིན་པའི་འཛིག་པ་བསྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། ཤིང་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འཛིག་པ་རྩས་སུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་འཛིག་པ་ཁྱོད་དང་རྩས་གཅིག་དང་རྩས་གཞན་གང་རུང་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། ཞིག་དངོས་ལྟར་ཅིག་འབྱུང་བ་སྤང་། དངོས་པོ་འཛིག་པ་མེད་པ་སྤང་། བརྟགས་པའི་ཉིས་པ་མཚུངས་པ་སྤང་། ཚུལ་དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཁྱེད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འཛིག་ཤིང་གི་ཞིག་པ་ཚོས་ཅན། རྟག་རྩས་སུ་ཐལ། རྒྱ་མེད་པར་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཞིག་དངོས་ལྟར་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་རོ་ཞེ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། རྟག་རྩས་མིན་པར་ཐལ། དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མེད། ཤིང་གི་ཞིག་པ་དངོས་པོར་མེད་ན་ཤིང་མི་འཛིག་པར་འབྱུང་རོ་ཞེ་ན། ཤིང་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཞིག་པ་དངོས་པོར་མེད་ན་ཁྱོད་མི་འཛིག་པར་ཐལ་བའི་ཉིས་པ་མེད་དེ། ཁྱོད་ཞིག་པ་དོན་གཞན་གྱིས་འཛིག་པར་བྱེད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས། ཤིང་གི་ཞིག་པ་རྒྱ་མེད་དུ་བཤད་པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཤིང་གི་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་འཛིག་པ་དེ་ཤིང་གི་

ཀླུ་ལས་གཞན་པའི་ཀླུ་མེད་པ་དང་། ཤིང་གི་ཞིག་པ་དེ་ཀླུ་གཏན་མེད་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། མེད། ཤིང་གི་ཞིག་པ་ཤིང་དང་རྩེས་གཅིག་དང་རྩེས་གཞན་བརྟགས་པའི་
ཉེས་པ་དེ་ཁྱོད་རང་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ་ཞེན། ཆོས་གྲགས་ཆོས་ཅན། ཤིང་གི་འཛིག་པ་ཤིང་དང་
རྩེས་གཅིག་དང་རྩེས་གཞན་བརྟགས་པའི་ཉེས་པས་སྤྱད་དུ་མེད་པར་ཐལ། ཤིང་གི་ཞིག་པ་
དངོས་མེད་དུ་འདོད་པ་གང་ཞིག ཉེས་པ་དེ་ཤིང་གི་ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་
པའི་ཕྱིར། མེད། ཤིང་ཞིག་ནས་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། ཞིག་པ་དངོས་པོ་བ་ལ་
དགོངས་ནས་གསུངས་པ་མིན་ཏེ། ཤིང་གི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཅོམ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གལ། ཤིང་གི་ཞིག་པ་ཆོས་ཅན། ཀླུ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐལ། ཀླུའི་རུས་པ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། དེས། ཤིང་གི་ཞིག་པ་དངོས་མེད་དུ་བསྟན་པའི་རིགས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་
གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ཞིག་པ་ཀླུ་མེད་ལ་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་སྒྲིན་གསུམ་བསལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཇི། དངོས་པོ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་མ་ཁུབ་སྟེ། དངོས་པོ་ལ་རྟག་མི་རྟག་
གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྒྱེ་ལྗན་ལ་ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་
ན། ཀླུ། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྟག་པའི་དངོས་པོ་མེད་དེ། ཁྱོད་ལ་རྟག་པའི་དངོས་པོ་བསྐྱེད་
པའི་ཀླུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་སྟེ། འབྲས་བུ་ཀླུ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དྲི། དངོས་པོ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁུབ་པར་བསྟན་པའི་རིགས་པ་ཆོས་ཅན།
དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་རྟག་རྩེས་ཡིན་པ་ཞེགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྒྲ། སྒྲའི་རུས་པ་རྟག་རྩེས་མིན་པར་ཐལ། རུས་པ་ཅན་གྱི་སྒྲ་རྟག་རྩེས་མིན་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཁུབ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་བཅས་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མ་བྱས་གཏན་ཆོགས་
འབྲུལ་པ་བསྟན། གཏན་ཆོགས་འགལ་བའི་སྒྲིན་ཡང་བསྟན། མི་འབྲུལ་པ་ཡི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་
པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྒྲིམ། སྒྲིམ་བྱས་མ་བྱས་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རིག་སྒྲུ་ཡང་དག་དོན་གཤམ་ཁོ་ནའི་
 རྒྱར་རྒྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། མེ་དང་ལྷ་པའི་འོད་ཟེར་དེ་ཁྱོད་ཀྱང་ཡིན་
 ལོག་གཤམ་གྱི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དྲེ། རིག་བྱེད་ཚོས་ཅན།
 ཡང་དག་དོན་གཤམ་གྱི་རྒྱར་མི་རུང་བར་ཐལ། ཉག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་ཡིན་ན་རང་
 འབྲས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་མེད་པས་ལྷ་པ་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ནམ་མཁའ་འཛིན་རྟོག་ནམ་མཁའ་ཉག་
 པ་ལས་སྒྲིབ་མིན་ནམ་ཞེན། རྣམ། རྣམ་མཁའ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རང་རྒྱ་ནམ་
 མཁའ་ཉག་པའི་གཟུང་དོན་ཅན་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་རྒྱ་ནམ་རྟོག་རན་པའི་བག་ཆགས་ལས་
 བྱུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་བརྗོད། དེ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ། གལ་ཏེ་སྒྲིམ་བྱས་མ་བྱས་པ་དེ་རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་རྒྱབ་པའི་
 རྗེས་འགོ་མེད་ཀྱང་ལྷོག་པ་རྒྱུར་པ་ཅན་གྱི་ཉགས་ཡིན་ཏེ། སྒྲིམ་བྱས་མ་བྱས་པ་དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ལོག་པའི་དོན་ཅན་ལས་ལྷོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲིམ་བྱས་མ་བྱས་པ་ལས་ལོག་པའི་དོན་ཅན་གྱིས་
 ལྷ་པ་པ་གང་ཞིག །ལྷ་པ་བྱེད་གཅིག་གིས་ལྷ་པ་བྱ་འགལ་བ་གཉིས་ལ་ལྷ་པ་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
 བ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྒྱུབ་བྱེད་མེད་པས་ལྷོག་པ་མེད། །རྩྭ་ལ་གསུམ་ངེས་པ་ཉགས་ལ་
 དགོས། །ལྷོག་པ་ཡོད་ན་རྗེས་འགོ་གྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མེད། སྒྲིམ་བྱས་མ་བྱས་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་རྒྱབ་
 པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྷོག་པ་མ་ངེས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་བྱེད་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་
 བྱེད་གཅིག་གིས་ལྷ་པ་བྱ་འགལ་བ་གཉིས་ལ་ལྷ་པ་པ་མེད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚུལ་བྱུང་
 དང་ཚུལ་མ་བྱུང་གི་དངོས་པོ་གཉིས་ལ་མི་ཉག་པས་ལྷ་པ་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། སྒྲིམ་བྱས་མ་བྱས་
 པ་ཚོས་ཅན། དེ་རྒྱུབ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་གྱིས་དེ་ལ་མེད་ངེས་སུ་མི་གྲུབ་པར་
 ཐལ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲིམ་བྱས་མ་བྱས་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་ཉགས་གྱིས་
 རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་རྒྱབ་པའི་ལྷོག་ལྷ་པ་པ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གྱིས་དེ་རྒྱུབ་གྱི་མི་

མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཡ། རླུས་བྱས་མ་བྱས་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་རླུབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་
མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་རླུབ་ཀྱི་ལྷོག་ཚུལ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྩབ་སྟེ། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་
ཡིན་ན་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་བྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གྲང་། རླུས་བྱས་མ་བྱས་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་རིག་བྱེད་བདེན་
པའི་དོན་ཅན་དུ་རླུབ་པའི་རྗེས་འགོ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་རླུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལས་ལྷོག་
པར་ངེས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྟོགས་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དགག་པ་ལ་བཞི་སྟེ། ཞི་སྟགས་འབྲས་བུ་སྟེར་བ་
བརྟ་ལ་ལྟོས། །ཡི་གེའི་རྩས་པ་ཁོ་ནས་སྟེར་བ་དགག། དེ་ཡི་གནས་སྐབས་ཆ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་། །
དེས་ན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྟགས་བྱེད་གྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འགའ། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྟགས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རླུས་བྱས་མ་བྱས་པ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་
རང་འབྲས་བུ་བྱེད་གང་ཞིག །དེ་ཡིན་ན་ཁྱོད་རླུས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་བརྟ་བྱས་པ་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གོ་རིམ་ལོག་པས་སྟེར་བར་ཐལ། འབྲས་བུ་རྟག་ཏུ་སྟེར་བར་ཐལ།
ཀྱན་ལ་འབྲས་བུ་སྟེར་བར་ཐལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཅི། མ་གྲུབ་སྟེ། བརྟ་ལ་མ་ལྟོས་པ་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྟགས་རྟག་དངོས་ཀྱི་རྩས་པ་ཁོ་
ན་ལས་འབྲས་བུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྟགས་རྟག་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གོ་རིམ་
ལོག་པར་བསྐྱས་པ་ལའང་ཁྱོད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་འགྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་གོ་རིམ་ལོག་མ་ལོག་གི་
སྟགས་སྐྱ་རྟག་དངོས་སུ་མ་ཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས། གཡ་ཏེ་གོ་རིམ་ལོག་པས་མི་གྲུབ་
སྟེ། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཡི་གེ་བཞོད་པའི་སྟགས་འབྲས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་བཞོད་པའི་གོ་རིམ་
མེད་པར་ཐལ། དེ་སྤྱར་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་བསལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ། རིག་
བྱེད་ཀྱི་སྟགས་ཚོས་ཅན། འདོད་དོན་རྟག་ཏུ་འགྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་དོན་རླུབ་བྱེད་ཀྱི་རྟག་པ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་ལ་ལྷོས་ནས་རིམ་གྱིས་འགྲུབ་པས་རྒྱུན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རྟག་
དངོས་ལ་སྒྲགས་འབྲས་སྒྲུབ་པའི་རྣམས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྒྱུན་ལ་ལྷོས་ནས་སྒྲགས་འབྲས་
སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་བཞི་སྟེ། གཞོད་བྱེད་ཐལ་བ་དངོས་སུ་བརྗོད། བྱེད་པོའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་དགག།
བྱེད་པོ་འདོད་ན་ཁས་བྲལ་བ་འགལ། རང་ལ་མཚུངས་པའི་ཉེས་པ་སྦྱང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ། རིག་བྱེད་གྱི་སྒྲགས་རྟག་པ་ཚོས་ཅན། བཅའ་ཟེ་དང་གདོལ་པ་ཀླན་གྱི་
འདོད་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཐལ། ཁྱོད་རྟག་དངོས་ཀྱི་རྣམས་པ་ཁོ་ན་ལས་འདོད་དོན་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལེགས། དེ་གཉིས་རིགས་བཟང་ངན་གྱི་ཁྱད་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་
སྒྲགས་འབྲས་འགྲུབ་མི་འགྲུབ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲགས་ཚོས་ཅན། བྱེད་པ་པོ་བཟང་ངན་
གྱི་ཁྱད་པར་ལས་འབྲས་བྱ་འགྲུབ་མི་འགྲུབ་གྱི་ཁྱད་པར་མི་རུང་བར་ཐལ། རྒྱུན་གྱིས་འདུས་བྱས་
པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུན་བཟང་ངན་ལས་བྱུང་བའི་འབྲས་བྱ་ཁྱད་པར་དེ་ཡིན་ན་འདུས་
བྱས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བཅའ་ཟེ་དང་གདོལ་པའི་རིགས་བཟང་ངན་གྱི་ཁྱད་པར་དེ་ཚོས་ཅན།
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མིན་པར་ཐལ། འཛིག་རྟེན་གྱི་བརྟན་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཁྱད། སྒྲགས་ཚོས་ཅན། བཅའ་ཟེ་ཁྱོད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་
རྒྱུན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གལ། གལ་ཏེ་བཅའ་ཟེས་སྒྲགས་ལ་ཁྱད་པར་
གསར་དུ་མི་བྱེད་ཀྱང་སྒྲགས་མངོན་གསལ་དུ་སྦྱོར་བ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྒྲགས་ཚོས་ཅན།
ཁྱོད་རྒྱུན་གྱིས་གསལ་བྱ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟག་པ་གང་ཞིག །རྟག་པ་དང་རྒྱུན་གྱིས་གསལ་
བའི་གཞི་མཐུན་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གང་། སྒྲགས་སྒྲགས་ལ་བར་ཐོས་པའི་ཉན་སྟོ་སྒྲིས་པ་
དེས་སྒྲགས་འབྲས་འགྲུབ་པོ་ཞེ་ན། སྒྲགས་མི་སྒྲོས་པར་ཉན་པ་པོ་དེ་ཚོས་ཅན། སྒྲགས་འབྲས་
འགྲུབ་པར་ཐལ། སྒྲགས་སྒྲགས་ལ་བར་ཐོས་པའི་ཉན་སྟོ་གསལ་བར་སྒྲིས་པའི་ཕྱིར། མངོན།
སྒྲགས་བྱུང་བྱས་བསྐྱེས་པ་དང་ཡིད་ཀྱིས་བསྐྱེས་པ་ཚོས་ཅན། སྒྲགས་འབྲས་མི་གྲུབ་པར་ཐལ།
སྒྲགས་སྒྲགས་མངོན་པར་མི་གསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མངོན་གསལ་གྱི་སྒྲགས་ཡིན་ན་
ཉན་ཤེས་གྱི་ཡུལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟུང། བྱུང་བྱུང་ཡིད་ཀྱིས་བསྐྱེས་དུས་ཀྱི་རྟག་སྟོ་དེ་

སྒྲགས་སྒྲ་མངོན་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲགས་སྒྲ་ལས་བརྒྱད་ནས་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་ཚོས་
ཅན། སྒྲགས་སྒྲ་རང་མཚན་གྱི་གཟུང་དོན་ཅན་མིན་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་ནི། རད་། སྒྲགས་བྱབ་བྱ་དང་ཡིད་ཀྱིས་བརླས་པས་སྒྲགས་འབྲས་མི་འགྲུབ་པར་
ཁྱེད་རང་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ་ཞེན། སྒྲགས་བྱབ་བྱ་དང་ཡིད་ཀྱིས་བརླས་པ་ཚོས་ཅན། སྒྲགས་
འབྲས་འགྲུབ་པ་མི་འགྲུལ་ཏེ། སྒྲགས་སྒྲ་རང་མཚན་དང་དོན་སྒྲིག་ཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་སྒྲགས་བད་ཁྱེད་
པའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ནས་སྒྲགས་བརླས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་ལ་འགྲུལ་ཏེ་སྒྲགས་བད་རང་
མཚན་ཁོ་ན་ལས་སྒྲགས་འབྲས་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲགས་ཡིད་བརླས་ལ་སྒྲགས་སྒྲ་རང་
མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེའི་གནས་སྐབས་ཆ་ལ་རྩྱེད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྩྱེད་པ་དང་། ལན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། གལ། གལ་ཏེ་ཡི་གེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཡི་གེའི་གོ་རིམ་མེད་ན་ནི་ར་ས་དང་།
ས་ར་ཞེས་པའི་ཚིག་ཚོས་ཅན། ཁྱེད་ལས་འབྲས་བུ་རོ་མཚོ་ཐ་དད་དུ་གོ་བ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱེད་ཀྱི་
གོ་རིམ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་གང་ཞིག །ཡི་གེ་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཡི་གེའི་རྒྱ་འབྲས་གོ་རིམ་སྒྲེས་བུས་བྱས། དེས་ན་གོ་རིམ་གཞན་ལ་
འབྲས་ཁྱད་ཡོད། ཡི་གེའི་གོ་རིམ་སྒྲེས་བུས་བྱས་པར་བརྒྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྟེ། ར་ས་དང་ས་ར་ཚོས་ཅན། ཁྱེད་ལ་གོ་རིམ་ཐ་དད་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་མེད་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱེད་ལ་སྒྲེས་བུས་བྱས་པའི་གོ་རིམ་ཐ་དད་དུ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། འདི་བརྒྱབ་པ་ལ་གསུམ་ལས། ཀླན་སྒྲོང་གི་གོ་རིམ་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པ་ནི། ཡིག །ར་ས་
ཚོས་ཅན། ཁྱེད་དང་ས་ར་གཉིས་ལ་ཀླན་སྒྲོང་གི་གོ་རིམ་ཐ་དད་དུ་ཡོད་དེ། ཁྱེད་ལ་ར་ཀླན་སྒྲོང་གི་
ཤེས་པ་ལས་ཡི་གེ་ར་དང་། ས་ཀླན་སྒྲོང་གི་ཤེས་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲེ་བ་གང་ཞིག །ས་ར་ལ་
དེ་ལས་བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་ཉན་ཤེས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པ་ནི། རྟེ། ར་ས་ཚོས་ཅན།
ཁྱེད་དང་ས་ར་གཉིས་ལ་འབྲས་བུ་ཉན་ཤེས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཐ་དད་དུ་ཡོད་དེ། ཁྱེད་ལ་ར་ཐོས་པའི་
ཉན་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ས་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་སྟེ། ས་ར་ལ་དེ་ལས་བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར། དྲན་ཤེས་ཀྱི་གོ་
རིམ་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པ་ནི། ཤེས། སྤྲུལ་མའི་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཆབ་ཏུ་དྲན་ཤེས་སྤྲུལ་ཏེ་འགོད་དོ། རྟེ།

ར་ས་དང་ས་ར་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་གོ་རིམ་སྐྱེས་བུས་བྱས་ཏེ། ཁྱོད་ལ་རྒྱ་ཀུན་སྤོང་
དང་འབྲས་བུ་ཉན་ཤེས་དང་བྲན་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ། ར་ས་ཞེས་པའི་ཡི་གེའི་ངོ་བོ་དང་། ས་ར་ཞེས་པའི་ཡི་གེའི་ངོ་བོ་ཚོས་ཅན།
རང་བཞིན་གཅིག་མིན་ཏེ། ཀུན་སྤོང་གི་གོ་རིམ་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འབྲས་བུ་རོ་
མཚོ་ཐ་དད་དུ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཡིག་ །ཡི་གེའི་གོ་རིམ་ཚོས་ཅན། སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བུའི་འདོད་
པས་བད་སྐྱར་བའི་ཕྱིར། སྐྱེ། ཡི་གེའི་རིམ་པ་ཀུན་ཚོས་ཅན། སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡི་གེའི་
རིམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྤྱིར་མེད་དང་བྱུང་གིང་རྒྱ་འབྲས་སུ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རིེ་
མེ་ཡང་རང་རྒྱ་བྱུང་གིང་གི་འབྲས་བུར་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་ལ་གསུམ་མེ། ཤེས་མཐུས་སྐྱེས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱབ་རུས། ཁྱད་པར་ཅན་མེད་སྐྱབ་
བྱེད་བསལ་བར་རུས། ཁྱད་པར་ཅན་མེད་གྲུབ་ན་ཁས་སྐྱངས་འགལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཤེས། ལྷགས་ཁྱད་པར་ཅན་སྤྱོད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གང་ཟག་པལ་པ་
ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ཤེས་མཐུ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྷན་པ་གང་ཞིག་ །གང་
ཟག་པལ་པ་ལ་ཤེས་མཐུ་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་སྟེ། བས་མཁའ་ལྡིང་གི་རྒྱུད་
ཤེས་པའི་པལ་པས་དུག་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་ལྷགས་སྤྱོད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེན། གང་། བས་
མཁའ་ལྡིང་གི་རྒྱུད་ཤེས་པའི་པལ་པས་དུག་ཞི་བ་སོགས་ཀྱི་ལྷགས་སྤྱོད་པ་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་བས་
མཁའ་ལྡིང་གི་རྒྱུད་ཚུམ་པ་པོ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ལྷགས་སྤྱོད་པ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་དེས་བཤད་པའི་རིགས་
པའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ནས་ལྷགས་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས། ལྷགས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་
བུ་འདོད་པས་ཁྱོད་སྤྱིར་བྱས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་འདོད་རིགས་ཏེ། ཁྱོད་སྐྱེས་
བུས་མ་བྱས་པ་ལས་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱེས། ཤེས་མཐུ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྷན་པའི་ལྷགས་སྤྱོད་པ་པོ་ཡོད་པར་
བསྟན་པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དཔྱོད་པ་བས་བཞོད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཁྱད་པར་
ཅན་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་བསལ་རུས་པའི་ཕྱིར། ཅི་ལྟར་བསལ་ཞེན། ལྷོ། ལྷོ་དང་ལྷན་པ་

སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀློན་མཁུན་དུ་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་པ་ལོ་པོ་སྐྱེས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་མིན་
པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཁྱབ་པ་མ་དེས་པའི་
ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དོན་དེས་སྐྱེས་བུས་བརྟག་པས་བརྟུན་པར་ཐལ། ཆགས་སོགས་
ལྟན་ལ་དོན་དེས་རྟགས་ཁྱད་མེད། བྱེད་ཆོག་ཆད་མ་ཡོད་ན་ཁས་སྒྲངས་འགལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྐྱེ། རིག་སྐྱབ་བདེན་པའི་དོན་དེས་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱེས་བུས་བརྟགས་
པར་ཐལ། དེ་ཡིན་པའམ་རིག་སྐྱབ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་གང་རུང་གང་ཞིག་ བྱི་མ་མིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། རིག་སྐྱབ་བདེན་པའི་དོན་དེས་མི་ཤེས་པར་ཐལ། ཆགས་སོགས་དང་
ལྟན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དྲི། རྒྱལ་དཔོག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁོ་ནས་རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་དེས་ཡིན་
པར་རིག་པ་དེ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་རིག་ན་དེ་རིག་པའི་སྐྱེས་བུ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་
མཛུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གལ། སྐྱེས་བུ་གང་གིས་ཆོག་ཤིན་ལྟོག་ལ་མི་བསྐྱབ་བར་དངོས་སྟོབས་ཆད་
མས་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་བུ་དེས་རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་དེས་ཡིན་པར་རིག་གོ་ཞེ་ན། དངོས་སྟོབས་
ཆད་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་ལྟོག་གྲུར་ལ་མི་བསྐྱབ་བར་མི་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤིན་ཏུ་ལྟོག་
གྲུར་ལ་འཇལ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གང་། ལུང་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་
སྐྱབ་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་ན་ཆོག་ཤིན་ཏུ་ལྟོག་གྲུར་ལ་མི་བསྐྱབ་བས་སྐྱེས་བུས་བྱས་
པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གལ། ཤིན་ཏུ་ལྟོག་གྲུར་གྱི་དོན་རང་གིས་རྟགས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་
འགལ་ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ། ཤིན་ཏུ་ལྟོག་གྲུར་ལུང་ལ་མ་སྟོས་པར་དངོས་སྟོབས་ཆད་མས་གྲུབ་
པའི་སྐྱེས་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཅུ་བའི་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དགག་པ་ལ་བཞི་སྟེ། རིག་བྱེད་དོན་དེས་རྟགས་པ་
མེད་པར་བསྟན། །དེས་ན་དོན་དེས་སྐྱབ་བྱེད་ཆད་མ་མེད། སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་པར་འདོད་པའི་གཞན་
ལན་དགག། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དེས་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བདག་ །རྒྱལ་དཔོག་པ་ཚོས་ཅན། རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ངེས་ཡིན་པར་མི་
 རྟོགས་པར་ཐལ། རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ངེས་ཡིན་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མི་རྟོགས། གང་
 ཟག་གཞན་ལས་ཀྱང་མི་རྟོགས། རིག་བྱེད་རང་ཉིད་ལས་ཀྱང་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེས། མཐོ་རིས་འདོད་པས་མེ་ལ་སྦྱིན་སྒྲེག་སྦྱིན་ཞེས་པའི་རིག་བྱེད་ཚོས་ཅན།
 རྟོན་གྱི་བརྗོད་དོན་ཡིན་མིན་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་མེད་པར་ཐལ། རྟོན་གྱི་དོན་རྟོགས་པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་གྲགས་པས་གྲུབ་པ་དགག་ །རིག་བྱེད་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱས་
 པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། གྲགས་པས་སྒྲོག་གྱུར་སྒྲུབ་མི་རུས། །གྲགས་པ་ཉིད་དང་འགལ་བར་
 བསྟན། །གྲགས་པས་གྲུབ་ན་རང་ཚོག་འགལ། །གྲགས་པ་ཐེ་ཚོམ་རྒྱ་རུ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འཛིག་ །རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ངེས་ཡིན་པར་འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པས་
 གྲུབ་པོ་ཞེན། འཛིག་རྟེན་པ་ཚོས་ཅན། རྟོན་གྱི་ཚོག་ལས་རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ངེས་འབྱེད་
 མི་རུས་པར་ཐལ། རྟོན་གྱིས་རིག་བྱེད་གྱི་དོན་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གྲགས། རིག་བྱེད་ཚོས་ཅན། འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པས་རྟོན་བདེན་པའི་
 དོན་ངེས་ཡིན་པར་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། རྟོན་ལས་འཛིག་རྟེན་གྲགས་པ་དང་འགལ་པའི་ཐ་སྟངས་
 འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གྲགས། དཔྱོད་པ་བ་ཚོས་ཅན། འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ལ་སྤང་འདོད་གཉིས་
 ཀ་བྱེད་པར་ཐལ། འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ཚད་མར་མི་འདོད་པ་དང་། དེ་ལས་རིག་བྱེད་གྱི་དོན་
 རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། གལ། རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ངེས་ཡིན་པར་འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་
 པ་ལས་བསྒྲོག་སྟེ། །ཁས་ལེན་པ་ལ་རྒྱ་ཅི་ཡོད་ཅེན། འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ཚོས་ཅན། རྟོན་
 ཚད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྟོན་ལས་རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ངེས་སུ་འཛིན་པ་དེ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། རྟོན་ཚད་མ་མིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། གྲགས། འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ཚོས་ཅན།
 རྟོན་ལས་རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ངེས་ཡིན་པ་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་མི་རུས་པར་ཐལ། རྟོན་ལས་

རིག་བྱེད་དོན་སྣ་ཚོགས་ལ་འཇུག་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེས། བརྗོད་དོན་སྣ་ཚོགས་ལ་འཇུག་པའི་རིག་བྱེད་གྱི་སྒྲ་ཚུལ་ཅན། ཁྱོད་བདེན་པའི་དོན་ངེས་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་མ་མཐོང་བས་ཁྱོད་བདེན་པའི་དོན་ངེས་ཡིན་པར་ངེས་པར་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདོད་དོན་ལས་གཞན་ལ་འཇུག་པ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རིག་བྱེད་ཟོལ་གྱིས་སྒྲིམ་བྱས་བྱས་པར་གྲུབ། སྒྲིམ་བྱས་བྱས་པ་མིན་ན་དོན་ངེས་འགལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། འགྲུལ། རིག་བྱེད་རང་ཉིད་གྱིས་རྒྱལ་དཔོག་པ་ལ་དོན་ངེས་སྟོན་ཅིང་དེས་གཞན་ལ་སྟོན་ཏེ་ཞེ་ན། རྒྱལ་དཔོག་པ་ཚུལ་ཅན། རང་ཉིད་གྱིས་རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ངེས་སྒྲིམ་པར་ཐལ། རིག་བྱེད་ཟོལ་གྱིས་རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ངེས་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཡོན་ཅན་འགའ་ཞིག་སྤྱང་དུ་མ་གྱི་ཟོལ་གྱིས་ལམ་སྒྲུབ་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཐམས་ཀྱི་རིག་བྱེད་གྱི་སྒྲ་ཚུལ་ཅན། དོན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་མིན་པར་ཐལ། དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་སུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚུལ་ཅན། བརྗོད་དོན་དང་རང་བཞིན་གྱིས་འབྲེལ་པ་ཚད་མས་མི་ཤེས་པར་ཐལ། བརྗོད་དོན་དང་རང་བཞིན་གྱིས་འབྲེལ་པ་ཚད་མའི་ཡུལ་མིན་པའི་ཕྱིར། བརྗོད། དེ་ཚུལ་ཅན། དོན་གཅིག་ཁོ་ན་འཛིན་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། སྒྲིམ་བྱས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྒྲེ། བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་བརྟེན་སྒྲིམ་བྱ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། རང་། དེ་ཚུལ་ཅན། བརྗོད་དོན་གཞན་ལ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་བྱང་འཇུག་ཏུ་མི་སུང་བར་ཐལ། བརྗོད་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་འཛིན་བྱེད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚུལ་ཅན། ཁྱོད་ལས་དོན་གོ་བ་ལ་བརྟེན་མེད་པར་ཐལ། གཏན་ཚིགས་སྣ་མ་དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བརྟེན་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་འབྲེལ་བ་གསལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། བདུ། བརྟེན་ཅན། ཁྱོད་ལས་སྒྲ་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་འབྲེལ་བ་གསལ་བར་བྱེད་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གྲང་། བརྟེན་ཅན། སྒྲ་རང་བཞིན་གྱིས་འཇུག་ཏུ་སུང་བའི་འདོད་དོན་ཁོ་ན་གསལ་བར་བྱེད་པ་མིན་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་འཇུག་ཏུ་སུང་བའི་དོན་ལ་སྒྲུབ་བ་མ་ངེས་

པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྟོགས་གཅིག་མི་སྟུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་སྟུ་བ་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་
བརྗོད། སུན་འབྱེན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གྲང་། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་གཞན་ཡང་ཆོས་ཅན། བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། རིག་
བྱེད་ཀྱི་སྟོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེ་གུང་བ་ལས་སྒྲོག་བྱེད་ཡིན་ཅེས་པའི་རིག་བྱེད་
ཀྱི་དག་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྟུ་བ་བྱེད་ལྷག་ལྷན་ཉིད་ཏུ་བསྟན། བསྟུ་བ་བྱེད་ལ་གཞོད་པ་
བསྟན། ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་སྒྲོ་ནས་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རོ། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྟོགས་གཅིག་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མེ་གུང་བ་སྒྲོག་བྱེད་ཡིན་
ཅེས་པ་ལས་གཞན་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཏུ་བསྟུ་བ་པའི་གཏན་ཆོག་སྟེ་ཡང་
དག་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྟུ་བ་ཀྱི་བྱུ་བ་པ་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཟུགས་མཚུངས་
པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་ཤིང་ཐོག་ལྷག་མ་རོ་འདྲ་བ་སྟུ་བ་པ་དང་། སྟོད་གཅིག་ཏུ་ཚུད་པར་
མཚུངས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་འབྲས་ལྷག་མ་ཆོས་པར་སྟུ་བ་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྒྲིས། རིག་བྱེད་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་གསུམ་དང་འགལ་བའི་དོན་བརྗོད་དེ་སྒྲིས་
བྱ་རྟག་པ་ལས་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་སོགས་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བ་དང་། རང་གྲོ་རང་
ལ་སྒྲོག་གྱུར་ཡིན་པ་སོགས་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་དང་། བྱུས་ཀྱིས་སྒྲིག་པ་འདགས་པ་སོགས་
ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བ་ལྷམས་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འགལ། དེས་ན། དབྱེད་པ་
བ་ཆོས་ཅན། མཁས་པའི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་གསུམ་དང་འགལ་བ་མ་བསལ་
ཞིང་འབྲེལ་སོགས་ཆོས་གསུམ་མ་ཚད་བའི་རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཏུ་སྟུ་བ་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། གྲལ། སྒྲིས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྟུ་བ་པའི་ཆོག་ཡིན་ན་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་
པས་བྱུ་བ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྟུ་བ་པའི་ཆོག་ཀྱང་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་དེས་ན་ལུང་ཙམ་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལུང་ཙམ་དོན་དང་
འབྲེལ་བ་མེད། དེས་ན་བརྗོད་དོན་དེས་མི་རུས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བཟོད། རྫོང་ཕྱི་སྒྲ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་བཟོད་དོན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པར་
ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་བཟོད་དོན་དང་བདག་གཅིག་དེ་བྱུང་གང་རུང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། བཟོད།
གལ་ཏེ་དེ་བྱུང་དུ་མ་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་སྟེ། རྫོང་ཕྱི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་རང་གི་བཟོད་བྱའི་དོན་ལས་
བརྒྱད་ནས་སྟེས་པའི་ཕྱིར་ཞེན། ལུས་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྟག་ཅེས་པ་དང་། མི་རྟག་ཅེས་པའི་སྒྲ་
གཉིས་འཇུག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་སྟེ། ལུང་ཅམ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ལས་གཞི་འགར་རང་གི་བཟོད་དོན་
སྒྲུབ་མི་ལུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་བཟོད་དོན་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། དེ། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཚད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཁྱོད་ལོག་པས་སྐལ་དོན་མེད་ཅེས་སུ་
མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཚད་མ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྟེ། ག་ཟ་སྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཚོས་
ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་གཞི་འགར་ག་ཟ་མེད་ཅེས་སུ་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། ག་ཟ་
ཡོད་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ཚད་མས་དམིགས་པས་མ་ཁུབ་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་ནང་འགལ་བསྟན་སྟེ་སྒྲ་བ་པོ་ལ་
སྟེད་པ་ནི། རིག་ །ནང་འགལ་སྟེ་ཚོགས་སྟོན་པའི་རིག་ཕྱིད་ཚད་མར་སྒྲས་པ་དང་། སྒྲིས་སུ་རྟག་པ་
ལས་ཕྱིད་པ་པོར་སྒྲས་པ་དང་། ལུས་ཀྱིས་སྟོན་པ་འདག་པར་སྒྲས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་མེད་ཀྱང་
རིགས་བཟང་པོ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་དྲིགས་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་གཞིམ་པའི་ཆེད་དུ་ལུས་མེ་ལྷ་
བསྟན་པ་སོགས་ཀྱིས་གདུང་བ་རྩོམ་པ་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲུབ་པོ་རིགས་པ་ཅན་པ་ཤེས་རབ་
འཆལ་བ་དང་ལྷན་པར་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་
བའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཞིག །ཁྱོད་རང་རྒྱ་ཤེས་རབ་འཆལ་བའི་འབྲས་སུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་མ་མཚན་ ཕྱི་སྒྲ་མཇུག་རྒྱ་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་ནི། ཚད་མ་སོགས་སོ། །ལེུ་དང་པོའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །

གཤམ་དོན་དོན་མིན་རྣམ་པར་འབྱེད་ཕྱིད་ཚད་མ་གྲུབ་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ།

གཉིས་པ་དོན་དང་དོན་མིན་རྣམ་པར་འབྱེད་ཕྱིད་ཚད་མ་གྲུབ་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ།
ཐོག་མར་འབྲེལ་གྱི་མཚམས་སྒྲུབ་བསྟན། བར་དུ་ལེུའི་གཞུང་ཉིད་བཤད། ཐ་མར་མཚན་གྱིས་
མཇུག་སྟེད་བསྟན་པའོ། །

དེ་ལ་ཐོག་མར་འབྲེལ་ ཕྱི་སྒྲ་མཇུག་རྒྱ་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། མདོའི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཚིག་རྒྱ་དང་པོ་གཉིས་བཤད་པའི་སྒྲོན་མ་དོན་དང་དོན་
མིན་པ་ནམ་པར་འབྱེད་བྱེད་བཤད་པ་ལ་དེའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་ཐོག་མར་བཤད་
ཟིན་ནས། ད་ནི་དོན་དང་དོན་མིན་པ་ནམ་པར་འབྱེད་བྱེད་དངོས་འཆད་དོ། །

དཔེ་བར་དུ་ལེའུ་གཞུང་ཉིད་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བསྐྱབ་བྱ་ཚད་མར་གྱུར་པ་བཤད། དེ་ཡི་སྐྱབ་བྱེད་ཕྱན་ཚོགས་
བཤད། ཚད་མས་བསྟོད་པའི་དགོས་པ་བཤད་པའོ། །

ཅུ་བརྒྱུ་བྱ་ཚད་མར་གྱུར་པ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་སྐྱེས་བྱ་ཚད་མར་བསྟན། གྱུར་པ་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་
བཤད་པའོ། །

ཆུ་བཅོམ་ལྷན་སྐྱེས་བྱ་ཚད་མར་བསྟན།

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མདོ་ལས་བྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་བཤད། རང་གཞུང་གཞན་དང་འགལ་
བ་སྤང་། དེ་ཉིད་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་སྐྱར་བའོ། །

ཇུ་མདོ་ལས་བྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་དོན་དང་བཅས་པ་བཤད། མཚན་ཉིད་དེ་ཡི་སྒྲོན་གསུམ་
སྤང་། མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་ངེས་བྱེད་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཚད། མི་སྤྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཚད་མའི་
དངོས་འགལ་གཙོད་པའི་དོན་ལྷོག་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མི་སྤྱུ་བའི་དོན་གང་ཞེ་ན། ཐོག་མར་ཀུན་ཏུ་ཐ་
སྟོད་པའི་ཚད་མ་ལ་མཚོན་ན། མི་འཛིན་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མི་སྤྱུ་བ་ཁྱོད་པར་
གསུམ་ལྷན་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རང་ཡུལ་དོན་བྱེད་ལུས་པ་ལ་དེར་གཞལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྤྱར་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་ལ་མ་ཁུབ་པའི་སྒྲོན་ཡོད་དེ། དེས་སྤྱུ་བྱུང་གི་ཚད་མ་ལ་
མ་ཁུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤྱུ་བྱུང་གི་ཚད་མ་ལ་གཉིས་ལས། བུམ་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་རྟགས་
ལས། དེ་སྤྱུ་བའི་ལྷས་བྱིན་ཀུན་སྒྲོང་གི་བསམ་ལྷན་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
མི་སྤྱུ་བས་མ་ཁུབ་པའི་སྒྲོན་མེད་དེ། ཁྱོད་བུམ་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་སྤྱུ་བའི་ལྷས་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་
སྒྲོང་གི་བསམ་པ་ལ་མི་སྤྱུ་བའི་ཕྱིར། དོན། བུམ་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་རྟགས་ལས་དེ་དང་ལྷན་པའི་
ཤར་གཞིར་བརྗོད་དོན་བུམ་པ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མི་སྤྱུ་བས་མ་ཁུབ་པས་
ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ལ་མི་སྤྱུ་བས་མ་ཁུབ་པའི་སྒྲོན་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཚད་མ་མིན་པའི་ཕྱིར།

ཐེས་གྱི་ངེས་ཤེས་ལ་བྱལ་ཆེས་པའི་སྒྲིན་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། གཟུང་། སྡོ་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་ཐེས་སུ་
སྒྲིས་པའི་སྡོན་པོ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱོད་མི་སྤྱོད་པའི་ཤེས་པ་མིན་ཏེ། བྱོད་རང་འབྲེན་
བྱེད་གྱི་ཚད་མ་སྤྲུལ་པ་བཟུང་བེན་གྱི་དོན་ལ་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དབང་
པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་མི་སྲིད་པའི་སྒྲིན་ཡོད་དེ། མཚན་ཉིད་གྱི་བྱར་ཤེས་པ་དེ་དབང་པོ་གཟུགས་
ཅན་པ་ལ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། སྤྱོད་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་ཤེས་པ་མི་
སྲིད་པས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ལ་མི་སྲིད་པའི་སྒྲིན་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། བྱོད་ཚད་མ་མིན་དགོས་པའི་
བྱིར་ཏེ། བྱོད་སྤྱོད་མིན་པའི་བྱིར། བྱལ་སྟེ། ཚད་པའི་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་སྤྱུང་པ་ལ་ཡང་སྤྱོད་གཙོ་བོ་
ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། མ་ཚད་པའི་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་སྤྱུང་པ་ལ་ཡང་སྤྱོད་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་གྱི་བྱར་གཉིས་པོ་མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་རྩི་ལྟར་ངེས་སྟུམ་
ན། རང་། ཀླན་ཏུ་བསྟན་པའི་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་དོན་ངེས་བྱེད་ཡོད་དེ།
བྱོད་བྱོང་རང་རིག་མངོན་སུམ་དེས་བྱོད་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་དོན་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲེན་
པར་བྱེད་པའི་བྱིར། ལ། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་མི་སྤྱོད་པའི་ཤེས་པར་ངེས་བྱེད་ཡོད་དེ། རང་སྟོབས་གཞན་
སྟོབས་གང་རུང་གིས་བྱངས་པའི་བྱོད་གྱི་ཐེས་གྱི་ངེས་ཤེས་དེས་བྱོད་མི་སྤྱོད་པའི་ཤེས་པར་ངེས་པའི་
བྱིར། བསྟན། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚད་
མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་མིན་ལ་སྤོངས་པ་བསྟོག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། རྩི་རང་གཞན་གྱི་ཚད་མ་ཆོས་ཅན་ལ་སྟོབས་པོ་ཆུང་བ།

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་སྤྱོད་དཔོན་ཕྱོགས་སྤྱང་གིས་གཞུང་གི་ཆ་འགའ་ཞིག་ལས་མ་ཤེས་དོན་
གསལ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ལ། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་
ཆོས་ཅན། མི་སྤྱོད་པའི་ཤེས་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། བྱོད་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་
མི་འགལ་ཏེ། བྱོད་དང་དེ་གཉིས་མཚན་བྱ་གཅིག་གི་མཚན་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་རང་སྟོབས་ཐ་
དད་ཡིན་པའི་བྱིར། རང་། འོ་ན་མིག་ཤེས་སྡོ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་ཐེས་སུ་སྡོན་པོ་ངེས་པའི་ངེས་
ཤེས་དེ་མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་སྡོན་པོའི་སྤྱི་སྤྱར་མ་ཤེས་པ་གསལ་དུ་
ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། རང་། ཕྱོགས་སྤྱང་ཆོས་ཅན། སྡོན་པོའི་སྤྱི་གསལ་དུ་ཤེས་པ་ལ་
དགོངས་ནས་མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་གསུངས་པ་མིན་པར་ཐལ། ཀླན་ཏུ་བསྟན་པའི་ཚད་མ་

ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡོད་མེད་གང་རུང་དུ་གསུང་དུ་གཤམ་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་
ཕྱིར།

མཉམ་པའི་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིན་ལ་ཁྱུང་བ།

གསུམ་པ་ནི། དེ། སྟོན་པ་ཤུ་བྱུང་པ་ཚོས་ཅན། སྐྱེས་བུ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བུ་གང་ཞིག །
གདུལ་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཉམ་པའི་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིན་ལ་ཁྱུང་བ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་བྱུང་དགག་ཕྱིར་བྱུང་པ་སྟོས། །ཚད་མ་ཐབས་ལ་ལྟོས་པར་
བྱུང། །རང་བྱུང་དགག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

མཉམ་པའི་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིན་ལ་ཁྱུང་བ།

དང་པོ་ནི། མ། མདོའི་མཚན་བརྗོད་དུ་བྱུང་པ་སྟོས་པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་
བྱུང་གི་ཚད་མ་བསྟོན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཉམ་པའི་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིན་ལ་ཁྱུང་བ།

གཉིས་པ་ནི། དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཚོས་ཅན། སྐྱབ་བྱེད་ལ་ལྟོས་ནས་སྐྱེས་བུ་ཚད་མར་
བྱུང་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ཚད་མ་གང་ཞིག །རང་བྱུང་གི་ཚད་མ་བཀག་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

མཉམ་པའི་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིན་ལ་ཁྱུང་བ།

གསུམ་པ་ལ་བཞི་སྟེ། རྟག་པ་རང་བྱུང་ཚད་མ་དགག་ །མི་རྟག་རང་བྱུང་ཚད་མ་དགག་ །རང་
བྱུང་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་ །རང་བྱུང་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་ལས་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རང་བྱུང་གི་ཚད་མ་དགག་པའི་དོན་དུ་བྱུང་པ་སྟོས་པ་མི་རིགས་ཏེ། དབང་ཕྱུག་
དེ་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས། ཚད་མ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རྟག་པ་མེད་པར་
ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡུལ་དེ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་ཡུལ་ཅན་དེ་
མི་རྟག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཚད་མ་མི་རྟག་ཀྱང་ཚད་མ་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་མི་རྟག་པ་
མིན་པ་དེ་ལས་ཚད་མ་སྐྱེའོ་ཞེས། རིམ། ཚད་མ་ཚོས་ཅན། སྐྱེས་བུ་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། རིམ་བཞིན་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རྟོན་ལ་ལྟོས་པས་ཚད་མ་རིམ་བཞིན་མི་བསྐྱེད་པའི་སྐྱོན་མེད་
དོ་ཞེས། སྐྱེས་བུ་ཚོས་ཅན། རྟོན་ལ་ལྟོས་ནས་ཚད་མ་རིམ་བཞིན་བསྐྱེད་པ་མི་རུང་བར་ཐལ།
རྟོན་གྱིས་ཕན་གདགས་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དབང་ཕྱུག་མི་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས། མི། དབང་ཕྱུག་མི་
རྟག་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱེས་བུ་ཚད་མ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱེས་བུ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་

ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་བརྗོད། དེ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྔོན། གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་ཚོས་ཅན།
སྐྱེས་བུ་བྱང་པར་ཅན་གྱི་སྒོ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་ཅིང་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། དབྱིབས་གྱི་
བྱང་པར་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་བྱེད་རུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསྐྱབ་བྱའི་དོན་ལ་བརྟགས་ནས་དགག། སྐྱབ་པར་བྱེད་ལ་བརྟགས་
ནས་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འདོད། སྔོན་འཇུག་སོགས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་
དག་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་སྐྱེས་བུའི་སྒོ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཙམ་སྐྱབ་ན། ཕྱིར་
ཚོལ་ལ་གྲུབ་ཟིན། དབང་ལྷན་གིས་བྱས་པར་སྐྱབ་ན། མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། སྐྱབ་བྱེད་སྤྱི་ཙམ་འབྲུལ་པར་བསྟན། །བྱེད་བྱུང་དབྱིབས་ལྷན་བརྟགས་
ནས་དགག། ཚུལ་དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཁོགས། །དེ་ཡི་གྲུབ་པའི་འཕྲོས་དོན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཡང་། སྔོན་འཇུག་སོགས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་དབང་
ལྷན་གིས་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་བྱང་པ་མ་ངེས་ཏེ། དབང་ལྷན་དེ་ཁྱོད་མིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དབྱིབས་གྱི་དོན་ལ་བརྟགས་ནས་དགག། །དབྱིབས་གྱི་མིང་ལ་
བརྟགས་ནས་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ན། རང་བྱེད་པ་པོའི་སྐྱེས་བུ་ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་སྟོན་བྱེད་
པའི་དབྱིབས་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་འཛིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་སོགས་སྐྱེས་བུས་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་
གཏན་ཚིགས་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ལས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཐ། སྐྱེས་
བུས་བྱས་པའི་དབྱིབས་དང་དབྱིབས་ཙམ་དུ་མཚུངས་པ་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་
གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱང་པ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་པོའི་
རྗེས་ལས་མེ་སྐྱབ་པ་བཞིན་ནོ། །མ་གྲུབ་ན། དེ། གྲོག་མཁར་ཚོས་ཅན། རྗེ་
མཁན་གྱིས་བྱས་པར་ཐལ། རྗེ་བུས་དང་འཛིམ་པའི་རྣམ་འགྲུར་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱིབས་

ཅམ་རྟགས་སུ་བཤོད་པ་ལ་བྱད་པར་བརྟགས་ནས་སྒྲིན་བརྗོད་པ་འདི་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟ་ཚད་
 དུ་འགྱུར་རོ་ཞེན། སྐབ། དབྱིབས་ལྡན་ཚོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་བྱད་པར་བརྟགས་ནས་འཛིག་རྟེན་གྱི་
 གནས་ལུས་སྒྲིས་བྱས་བྱས་པར་སྐབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་བར་བསྟན་པའི་རིགས་
 པ་དེ་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟ་ཚད་མིན་ཏེ། བྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་མི་རུང་བའི་བྱིར།
 བྱས་པ་ཚོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་བྱད་པར་བརྟགས་ནས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་
 ཏུ་མི་རུང་བར་སྐབ་པའི་རིགས་པ་དེ་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟ་ཚད་ཡིན་ཏེ། བྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དབྱིབས་ལྡན་གྱི་དོན་དབྱིབས་ཞེས་སྐྱ་འཇུག་པ་ལ་བྱད་དོ་ཞེན། རིགས།
 དབྱིབས་ཞེས་སྐྱ་འཇུག་པ་དེ་ཚོས་ཅན། བྱོད་འཛིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་སྒྲིས་བྱས་བྱས་པར་སྐབ་
 པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ། སྒྲིས་བྱས་མ་བྱས་པའི་རི་བོ་དེ་བྱོད་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་
 གོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་འཇུག་པའི་རྟགས་ལས་དག་སོགས་དོན་དགུ་པོ་རུ་ཅན་དུ་སྐབ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་
 བརྗོད། སྒྲིས་བྱ་ཚོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་དོན་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་གྲུབ་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་དོན་
 ཞེས་པའི་སྐྱ་ཡོད་ན། བྱོད་ཀྱི་དོན་ཡོད་པས་བྱད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འདིས། དབྱིབས་ཀྱི་མིང་དོན་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་སྒྲོད་བཅུད་སྒྲིས་བྱས་བྱས་
 པར་སྐབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེ་ཚོས་ཅན། སེར་སྐྱ་པས་སྐྱེ་འཛིག་ཅན་དེ་སྒོ་
 བདེ་སེམས་མེད་དུ་སྐབ་པ་དང་གཅེར་བྱ་པས་བྱུན་པ་བལྟས་ནས་འཆི་བ་དེ་ཤིང་སེམས་ལྡན་དུ་
 སྐབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པ་ཡང་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཀྱི་དོན་ཅོད་གཞི་ལ་
 མ་གྲུབ་པ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་བར་བསྟན་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་གཙོ་བོར་གྲུབ། མིང་ལས་དོན་ཉིད་གཙོ་བོར་གྲུབ་
 པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེས། རྟགས་སུ་བཤོད་བྱའི་ངོ་བོ་ཅོད་གཞི་ལ་གྲུབ་ན། བྱད་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་
 རྟོགས་ཚོས་གྲུབ་པ་ལ་མི་གནོད་དེ། བམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱས་པ་སྐྱ་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། བྱས་
 རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྟོགས་ཚོས་གྲུབ་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲ། རྟགས་ཀྱི་མིང་ཅོད་གཞི་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། དོན་ཅོད་གཞི་ལ་ཁོ་ལ་ཕྱིར་
ཁོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་ངོར་གྲུབ་ན། བྱོན་མཚས་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱལ་པས་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར།
འབྲུང་བཞིའི་རྩལ་ཕྱན་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ལུས་ཅན་བཞོད་པའི་ཆོ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དྲ། རྟགས་སུ་དགོད་བྱའི་དོན་སྐྱབ་ཆོས་ལ་འབྲུལ་བ་སོགས་ཡིན་ན་གཏན་
ཆོགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ། རྟགས་ཀྱི་དོན་ལས་བསྐྱབ་བྱའི་དོན་སྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཙོ། །
འགྲོ། དཔེར་ན་དཀར་ཟེལ་རྩ་ཅན་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་འགྲོ་བ་རྟགས་སུ་བཞོད་པ་དང་། ས་སྤང་སྤང་
ཆེན་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་ལག་ལུན་བཞོད་པའི་ཆོ། འགྲོ་བ་དང་ལག་ལུན་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་
ཆོགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཡིན་ན་རྩ་ཅན་དང་སྤང་ཆེན་ཡིན་པས་མ་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར། སོ་སོར་
ཕྲལ་ལ་དགོད།

བཞི་པ་རང་བྱུང་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་ལས་དགག་པ་ལ་བཞི་སྟེ། གཅིག་ལ་རྒྱ་དང་རྒྱ་མིན་འགལ། །
ལྷོག་པ་མེད་པས་རྒྱར་མི་འཐད། །རྗེས་འགོ་མེད་པས་རྒྱར་མི་འཐད། །སྒྲ་མའི་གཏན་ཆོགས་མ་
ངས་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱ། དབང་ཕྱག་ཆོས་ཅན། ལྷ་གྲུ་མི་སྦྱེད་པའི་ཆོན་ཡང་ལྷ་གྲུའི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ།
ལྷ་གྲུའི་རྒྱར་གྲུར་པའི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་། དེ་ཆོས་ཅན། ལྷ་གྲུ་བསྦྱེད་པའི་ཆོན་ཡང་ལྷ་
གྲུའི་རྒྱ་མིན་པར་ཐལ། ལྷ་གྲུ་བསྦྱེད་པའི་ཆོན་ཡང་ལྷ་གྲུ་མི་སྦྱེད་པའི་རང་བཞིན་ལས་ཁྱད་པར་
མེད་པའི་ཕྱིར། མཆོན། ཁྲུབ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་སྤོང་དུ་མ་ཡང་ནག་པའི་མ་སྦྱེ་བ་དང་། འབྲུབ་པའི་
རྒྱར་ཐལ་བའི་སྦྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་གང་ཞེས། བག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མ་
སྦྱེ་བ་དང་འབྲུབ་པའི་རྒྱ་ཡོད་དེ། རང་རྒྱ་མཆོན་སོགས་ལས་ཁྱོད་ཀྱི་མ་སྦྱེ་བ་འབྲུང་། རང་རྒྱ་སྦྱོན་
སོགས་ལས་ཁྱོད་ཀྱི་མ་འབྲུབ་པ་འབྲུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྟག། དབང་ཕྱག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ལྷ་གྲུ་བསྦྱེད་པའི་རྣམས་པ་མེད་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ལྷོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷ་གྲུ་ལྷོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གང་། ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཕྱག་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྗེས་
སུ་འགོ་ལྷོག་བྱེད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་ཕྱག་དེ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བྱི་ཡི་དཔེ་ཡིས་མ་ངེས་སྤྱོད་། བད་གི་དཔེ་ཡིས་མ་ངེས་སྤྱོད་བཤོ། །

དང་པོ་ནི། གཏན་ཚིགས་སྤྲ་མ་མ་ངེས་ཏེ། ལྷ་གྲ་བསྐྱེད་པའི་ས་སོགས་དེ་ལྷ་གྲ་མི་སྐྱེད་པའི་ས་སོགས་ལས་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་ལྷ་གྲའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྷ། ལྷ་གྲ་བསྐྱེད་པའི་ས་སོགས་ཚུལ་ཅན། ཁྱོད་ལྷ་གྲའི་རྒྱར་གྱུར་པ་ལ་ལྷ་གྲ་མི་སྐྱེད་པའི་ས་སོགས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་དགོས་ཏེ། ཁྱོད་རྒྱུན་གྱིས་ལེགས་པར་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་ལས་ལྷ་གྲ་བཟང་བའི་ཁྱད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ། ཡང་སྤྲ་མའི་གཏན་ཚིགས་མ་ངེས་ཏེ། དབང་ཤེས་རྒྱུན་གསུམ་ཚིགས་པ་དེ་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་གསུམ་མ་ཚོགས་པའི་རང་བཞིན་ལས་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མིན། དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་གསུམ་ཚུལ་ཅན། ཁྱོད་ཚོགས་པ་དེ་ཁྱོད་མ་ཚོགས་པ་ལས་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ལྷ་གྲའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་དབང་ལྷ་གྲ་ལྷ་གྲ་མི་སྐྱེད་པ་ལས་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་ལྷ་གྲའི་རྒྱར་སྐྱབ་མི་རུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཚོགས་པ་དེ་ཡང་ཁྱོད་མ་ཚོགས་པ་ལས་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོ། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚུལ་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཚོགས་པ་དེ་ཁྱོད་མ་ཚོགས་པ་ལས་ཁྱད་པར་མེད་ན་ཁྱོད་ཚོགས་པ་ལས་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ། ལྷ་གྲ་དང་དབང་ཤེས་སོགས་ཚུལ་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་ཚིགས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་ཚོགས་མ་ཚོགས་ལས་ཁྱོད་བསྐྱེད་མི་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚུལ་ཅན། དབང་ལྷ་གྲ་སོགས་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་མིན་ཏེ། དབང་ལྷ་གྲ་སོགས་ཡོད་མེད་ལ་ཁྱོད་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར།

ནམ་དུ་གྱུ་ཁྱད་ཀྱི་ཚོགས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དེའི་རྒྱབ་བྱེད་ལུན་ཚོགས་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱབ་བྱེད་མེད་པའི་ལོག་རྟོག་བརྗོད། ལོག་རྟོག་བཀག་ནས་རྒྱབ་བྱེད་བསྐྱེད་པའོ། །

མཉམས་ཀྱི་ཁྱད་ཀྱི་མེད་པའི་ལོག་རྟོག་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། ཚད། དཔྱད་པ་བ་སོགས་ན་རེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ཚད་མ་ཞེས་དང་། ལྷར་པ་ཞེས་གཉིས་ཀ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྐྱེས་བྱ་ཚད་མ་ཡིན་ན་ལྟོག་གྱུར་གྱི་དོན་མ་ལུས་པ་ཤེས་དགོས་པ་ལས། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་རྒྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐབས་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པའང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །མཉམས་ཀྱི་ཁྱད་ཀྱི་མེད་པའི་ལོག་རྟོག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཚད་མ་མེད་པ་བཀག་ནས་ཚད་མ་བསྐྱབ། སྐྱབ་བྱེད་མེད་པ་བཀག་
ནས་སྐྱབ་བྱེད་བསྟན། བན་ཏན་མ་བྱས་བཀག་ནས་བྱས་པར་བསྐྱབ་པའོ། ༥༩ ཚད་མ་མེད་པ་བཀག་ནས་ཚད་མ་བསྐྱབ་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དགོས་པའི་དོན་ཀུན་གྲེས་ལྡན་འཛོལ་བར་འབད། དེ་ལ་དོན་གྲེས་
ཡོད་མེད་དཔྱད་པར་རིགས། དོན་གྲེས་ཚད་མར་གྱུར་པའི་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མི། རྣམ་གྲོལ་དོན་གཉེར་གྱི་དཔྱད་ལྡན་ཚོས་ཅན། རང་ཉིད་འདོད་པའི་དོན་
གྲེས་པ་དང་ལྡན་པའི་གྲེས་ལྡན་འཛོལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གྲེས་ལྡན་དེས་བསྟན་པའི་རང་གི་
འདོད་པའི་དོན་ལ་བན་ཏན་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དྲི། དེ་ཚོས་ཅན། བཤེས་གཉེན་དེ་ལ་འདོད་པའི་དོན་དེ་གྲེས་པ་ཡོད་མེད་
དཔྱད་རིགས་གྱི། མི་འདོད་པའི་དོན་གྲེས་པ་ཡོད་མེད་དཔྱད་མི་རིགས་ཏེ། རང་གི་འདོད་དོན་
སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་གྲེས་ལྡན་འཛོལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྤང་། དེ་ཚོས་ཅན། བདེན་བཞིའི་གནས་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་
པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་བྱ་སྐྱེས་བུ་ཚད་མ་ཡིན་གྱི། ཐག་རིང་པོའི་དོན་མཐོང་བ་ཙམ་དེ་
མིན་ཏེ། སྤང་མ་དེས་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་དོན་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་མ་དེ་ཡིན་ན་བྱ་རྟོག་ཀྱང་བསྟན་
དགོས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ལོ། ༦༠ སྤང་བྱེད་མེད་པ་བཀག་ནས་སྤང་བྱེད་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ལ་ལྔ་སྟེ། སྐྱབ་བྱེད་ཐུགས་རྗེ་རིགས་པས་བསྐྱབ། དེ་ལས་སྦྱོར་བ་འབྱུང་བའི་
ཚུལ། དེ་ལས་བདེར་གཤེགས་འབྱུང་བའི་ཚུལ། དེ་ལས་སྦྱོབ་པ་འབྱུང་བའི་ཚུལ། དེས་ན་སྐྱབ་
བྱེད་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ། དེའི་རྒྱ། དེ་ལ་ཅོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྐྱབ། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱེས་བུ་ཚད་མ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་སྟོམས་པར་སྟག་བསྐལ་དང་བལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཐུགས་རྗེ་དེ་ཁྱོད་
ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གོམས། ཐུགས་རྗེ་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་དེ། སྐྱེ་བ་དུ་མར་སྟིང་རྗེའི་
དམིགས་རྣམ་གོམས་པ་ལས་ཁྱོད་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གོམས་པ་མི་སྤྱིད་འགྲུར་བའི་ཚུང་བ་སྤང་། སྤྱིད་ཀྱང་རང་བཞིན་ལས་འདས་མིན་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚུང་བ་དགོད། སུན་འབྱིན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྒྲོ། ཆད་ལྷ་བ་ན་རེ། སྤྱིད་རྗེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲེ་བ་དུ་མར་གོམས་པ་ལས་ཐུགས་རྗེ་འགྲུབ་པ་མེད་དེ། རྟོག་བཅས་ཀྱི་སྒྲོ་ལུས་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པས་ལུས་ཞིག་པ་ན་སྒྲོ་རྒྱུ་ཆད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མ། སྤྱིད་རྗེ་ཆོས་ཅན། ཡིད་སྒྲོ་ལུས་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གོམས་པ་ལས་གྲུབ་པ་མེད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་པ་རིགས་པས་བཀག་པའི་ཕྱིར། ཅི་ལྟར་ན། སྒྲོ། སྒྲིས་མ་ཐག་པའི་དབུགས་འབྱུང་རྒྱུ་སོགས་ཆོས་ཅན། རིགས་འདྲ་སྒྲ་མ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་ལུས་འབའ་ཞིག་ལས་སྒྲེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྒྲེ་ན་རྟོག་སོགས་ལ་ཡང་སེམས་ཡོད་པར་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆེ་འདྲིའི་རིག་པ་སྒྲ་མ་ཕྱི་མར་མཚམས་སྒྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཁྱོད་ཀྱང་རིགས་འདྲ་སྒྲ་མ་སྟོན་དུ་སོང་བར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད། མཚམས་སྒྱུར་འགལ་བ་མེད་པར་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། འབྱུང་བའི་ལུས་ལས་སྒྲེ་ན་ཉ་ཅང་ཐལ། དབང་བཅས་ལུས་ལས་སྒྲེ་ན་ཉ་ཅང་ཐལ། རྟོག་པའི་ལུས་ལས་སྒྲེ་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་སྒྲོན་མེད་དེ། འབྱུང་བ་འགའ་ཞིག་སེམས་སོགས་ཀྱི་ས་བོན་ཡིན་ཞིང་འགའ་ཞིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། གང་། འབྱུང་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐམས་ཅད་སེམས་སོགས་ཀྱི་ས་བོན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱུན་གཞན་ཆོགས་ན་དོད་གཤེར་སྒྲིས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲེ་བོ་སྒྲེ་བར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་ཏེ། སྒྲིས་མ་ཐག་པའི་དབང་སོགས་རིགས་འདྲ་སྒྲ་མ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་འབྱུང་ན་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལས་དབང་སོགས་སྒྲེ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྟོག་ན་རྒྱ་འབྲས་ཉིད་དུ་གྲུབ། དེ་ལ་ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་། རིམ་

གྱིས་གྲུབ་ན་ཁས་སྒྲངས་འགལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། དབང་། ལུས་ཡིད་སློའི་དངོས་རྟེན་དུ་འདོད་ན། དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ཡིད་སློའི་དངོས་རྟེན་དུ་འདོད་དགོས་པས་དེ་ལྟར་ན། ཡིད་སློ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་གཞོད་པས་ཁྱོད་ལ་གཞོད་པས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། མིག་སོགས་དབང་པོ་ཁྱོད་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གཞན་དུ་གྱུར་ན་དབང་པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་པའི་ལས་ལས་དབང་པོ་ཕྱི་མ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དྲི། བདག་འཛིན་ཅན་འཆི་ཁ་ཐ་མའི་ཡིད་སློ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་ཕྱི་མའི་དབང་སོགས་འབྱུང་སྟེ། ཁྱོད་ལས་དེ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཆོགས་ཚང་ཞིང་གོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་ལུས་དང་སེམས་དག་པར་ཚུན་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ལུང་དང་འགལ་ལོ་ཞེས། དྲི། དེ་ལྟ་བུའི་ལུང་ཆོས་ཅན། ཡིད་སློ་ལུས་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཞེན་དོན་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་ཡིད་སློ་བརྒྱུད་ནས་བརྟེན་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གལ་། དབང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡིད་སློའི་དངོས་རྟེན་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་མེད་པར་ཡིད་སློ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས། ཡིད་སློ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དབང་པོའི་དངོས་རྟེན་དུ་ཐལ། ཁྱོད་མེད་པར་དབང་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབང་པོ་དང་ཡིད་སློ་ཆོས་ཅན། ཤི་བའི་འོག་ཏུ་པར་ཚུན་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤི་ཁ་ཐ་མའི་ཆོ་པར་ཚུན་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རིམ། ལུས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་ཡིད་སློ་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟེན་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིད་སློ་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་དོ་ཞེས། ལུས་ཆོས་ཅན། རྟེན་ལ་ལྟོས་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུས། གལ་ཏེ་སློ་རིམ་ཅན་ལ་ལྟོས་ནས་ལུས་ལས་ཡིད་སློ་རིམ་གྱིས་སྐྱེའོ་ཞེས། དེའི་ ལུས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་སེམས་སྐད་ཅིག་སྒྲ་མ་རེ་རེས་བྱི་མ་རེ་རེ་བསྐྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀ་སྒྲ་བྱེད་རིམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཆི་ཁ་ཐ་མའི་ཆོ་པར་ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་སེམས་སྒྲ་མ་བྱི་མའི་རྒྱ་ཆོག་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཚམས་སྦྱོར་འགལ་བ་མེད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། འཆི་སེམས་

ཡིན་པའི་རྟགས་མ་ངེས། དེ་ཡི་མཐུན་དཔེ་ཚོས་གྱིས་སྟོང་། མི་སྟོང་པ་ཡི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཐ། རྒྱུང་འཕེན་པ་ན་རེ། ཐ་མལ་པ་འཆི་ཁ་ཐ་མའི་སེམས་ཚས་ཅན། རིག་པ་ཕྱི་
མར་མཚམས་མི་སྟོར་ཏེ། འཆི་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དག་བཙམ་པའི་འཆི་སེམས་བཞིན་ནོ་ཞེན།
དེ་ཚོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ། ཁྱོད་རིག་པ་ཕྱི་མ་དང་མཚམས་སྟོར་པ་
འགལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དག། དག་བཙམ་པའི་འཆི་སེམས་ཚས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་
དག་མིན་ཏེ། ཁྱོད་རིག་པ་ཕྱི་མར་མཚམས་མི་སྟོར་བའི་སྐྱབ་བྱེད་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སངས་རྒྱས་པ་ཡི་ཡུང་གིས་གྲུབ་པ་དགག། རྒྱུང་འཕེན་རང་གི་
རིགས་པས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གང་། དག་བཙམ་པའི་འཆི་སེམས་རིག་པ་ཕྱི་མར་མཚམས་མི་སྟོར་བར་སངས་
རྒྱས་པའི་ཡུང་གིས་གྲུབ་པ་དཔེར་བཞིན་དོ་ཞེན། ཚད། རྒྱུང་འཕེན་པ་ཚོས་ཅན། སངས་རྒྱས་
པའི་ཡུང་ལ་བརྟེན་ནས་དག་བཙམ་པའི་འཆི་སེམས་རིག་པ་ཕྱི་མར་མཚམས་མི་སྟོར་བར་འདོད་
མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ཡུང་ཚད་མ་མིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། འདོད་པ་བཞིན་དེ་འདྲི་བར་དགོད། འགོག་བྱེད་རིགས་པ་རྒྱས་པར་
བཤད། དེ་ལ་འབྲུལ་པའི་ཚོད་པ་སྤང་། བཀག་པས་གྲུབ་པའི་མཐུག་སྤྱད་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ། དག་བཙམ་པའི་འཆི་སེམས་ཚས་ཅན། རིག་པ་ཕྱི་མར་མཚམས་མི་སྟོར་
ཏེ། རིག་པ་ཕྱི་མར་མཚམས་སྟོར་བའི་རྒྱ་ལུས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་ཉིད་དོན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་
ཅིས་མ་བཞིན། དེ་བཞིན་དོ་ཞེན།

གཉིས་པ་ལ་དུག་སྟེ། ལུས་ཉིད་ཡིད་སྟོའི་དངོས་རྒྱ་ཡིན་པ་དགག། ལུས་སེམས་ཉེར་ལེན་
ཅན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་དགག། སྦྱིད་བྱེད་མིན་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དགག། རིགས་པ་གཞན་གྱིས་
ལུས་སེམས་རྒྱ་འབྲས་དགག། ཡིད་སྟོ་ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དགག། ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་
ཡིད་སྟོ་བསྐྱེད་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དངོས་རྒྱ་ཡིན་པ་བརྟགས་ནས་དགག། རྒྱ་ཙམ་ཡིན་ཡང་ལྷོག་བྱེད་

མིན། དངོས་རྒྱུ་ཡིན་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ། ཡིད་སློ་ལུས་ལས་དངོས་སུ་སྦྱེ་ན། དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ལས་དངོས་སུ་སྦྱེ་འཇུག། དབང་པོ་མེད་པའི་ལུས་ལས་དངོས་སུ་སྦྱེ། དང་པོ་ལྟར་ན། ཡིད་སློ་ཚོས་ཅན། དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གསལ་བར་སྤང་བར་ཐལ། དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ལས་དངོས་སུ་སྦྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས། མིག་སོགས་དབང་པོ་ཀླན་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་ཡིད་སློ་གཅིག་སྦྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་བདག་འབྲས་སུ་སྦྱར་པའི་ཤེས་པ་ཐ་དད་དུ་བསྦྱང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སེམས། དབང་པོ་མེད་པའི་ལུས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་རང་གི་བདག་འབྲས་སུ་སྦྱར་པའི་ཡིད་སློ་མི་སྦྱེ་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེམ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ། ལུས་ཅན་གྱི་ཡིད་སློ་དང་ལུས་གཉིས་ཚོས་ཅན། དངོས་ཀྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ལྟན་ཅིག་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་རྒྱུ་ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ལྟན་ཅིག་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་པོ་ལྟ་དང་ཚོགས་པ་གཅིག་པའི་རོ་གཟུགས་བཞིན།

གཉིས་པ་ནི། ཏག། ཡིད་སློ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དེ་ལྟོག་ན་ཁྱོད་ལྟོག་པས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལ་དགོངས་ནས་འདི་ཡོད་ན་ཞེས་པའི་ཚིག་དང་། འདི་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ལྟ་པའི་ཚིག་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགའ། ཡིད་སློ་ཚོས་ཅན། ལུས་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ལུས་ལྟོག་པས་ཁྱོད་ལྟོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འཐད་ན། མེ་ལྟོག་པས་རྩ་བུ་ལྟོག་པར་ཐལ་བའི་སྦྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་རིགས་པ་དགོད། མཐུན་རྒྱུན་མེད་པའི་གཞན་ལན་དགག། །འགལ་རྒྱུན་ཡོད་པའི་གཞན་ལན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ལུས། དེ་རྒྱ་ཞེས་པའི་དོན་ལུས་སེམས་ཀྱི་དངོས་རྒྱུར་འདོད་ན། ཤི་ལུས་ཚོས་ཅན། སེམས་གནས་པར་ཐལ། ལུས་གནས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཤི་ལུས་ལ་སེམས་ཀྱི་མཐུན་རྒྱུན་དབྱགས་མེད་པས་སེམས་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ། དབྱགས་འབྲུང་དུ་བཞུགས་ཅན། ཁྱོད་རང་རྒྱ་སེམས་ལས་འབྲུང་སྟེ། ཁྱོད་རང་རྒྱ་སེམས་ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་བྱེད་པའི་

ཕྱིར། སེམས་ཚས་ཅན། ཁྱོད་དབུགས་འབྱུང་རྒྱུ་གི་ཉེ་ལོན་ལས་བྱུང་བ་མིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་
 དབུགས་འབྱུང་རྒྱུ་འཕེལ་འགྲིབ་གི་རྗེས་སུ་ཁྱོད་འཕེལ་འགྲིབ་བྱེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། ཉེས་པ་
 དེ་ཁྱོད་ལ་འང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། སེམས། སྒྲོབ་དཔོན་ཚོས་གྲགས་ཚས་ཅན། ཤི་ལུས་ལ་སེམས་
 གནས་པར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་ཁྱོད་ལ་མེད་དེ། ཁྱོད་སེམས་ཕྱི་མ་གནས་པའི་རྒྱུར་སེམས་སྒྲུ་མ་དང་
 ལས་གཉིས་ཀ་དགོས་པར་ཁས་བླངས་པའི་མཁས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། འདོད་པ་བརྗོད་དེ་གནོད་བྱེད་བསྟན། དཔེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་སྒྲོང་
 དགག། འིགས་པའི་ནམ་གངས་བསྟན་ཏེ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ། འགལ་རྒྱུན་ནད་གིས་གནོད་པ་བྱས་པའི་ལུས་ལ་སེམས་གནས་པར་ཐལ་
 བའི་སྒྲོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། རྒྱག་གིས་ཤི་བའི་ཤི་ལུས་ཚས་ཅན། སེམས་གནས་པར་ཐལ། སེམས་
 གནས་པའི་མཐུན་རྒྱུན་ལུས་ཚང་ཞིང་འགལ་རྒྱུན་དུག་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གལ། ཤི་ལུས་ལ་སེམས་གནས་པའི་འགལ་རྒྱུན་དུག་ཕྱོག་ཀྱང་སེམས་སྒྲར་
 ཕྱོག་པ་མི་སྤིང་དེ། མེ་ཕྱོག་ཀྱང་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་སྒྲར་ཤིང་དུ་མི་ཕྱོག་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། ལུས་གི་
 འགྱུར་བ་ཚས་ཅན། ཁྱོད་ཤིང་ཚོག་པ་དང་འབྲ་བར་གསོར་མི་རུང་བ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གསོ་
 བའི་ཐབས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷབ་སྟེ། འགྱུར་བ་སྤྱིད་བྱེད་གི་རྒྱལ་ཕྱོག་མི་རུང་གི་འགྱུར་བ་བསྤྱིད་
 པ་དང་། ཕྱོག་རུང་གི་འགྱུར་བ་སྤྱིད་བྱེད་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲར་ཕྱོག་ཏུ་མི་རུང་ལ།
 ཕྱི་མ་ནི་སྒྲར་ཕྱོག་ཏུ་རུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེས་ཤིང་ལ་བྱས་པའི་འགྱུར་བ་དང་། གསེར་ལ་
 བྱས་པའི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །ཅུང་། འོ་ན་སྒྲན་གི་བསྟན་བཅོས་ལས་གསོར་མི་རུང་བའི་ནད་པ་
 བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཚོས་ཅན། བྱེད་པ་ནད་གི་ཉེས་པ་འབའ་ཞིག་
 གིས་ཤི་བ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་མིན་ཏེ། བྱེད་པ་ཚོས་པའི་མཐུན་རྒྱུན་རྟེན་པར་དཀའ་
 བའམ་ནད་པའི་ཆེ་ཟད་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཤི། ཤི་ལུས་ལ་དུག་
 དང་ནད་སོགས་དང་བྲལ་ལས། དུག་འདུས་པའི་སྒྲ་ཁའི་ག་བཅད་པའི་ཤི་ལུས་ཚས་ཅན། སེམས་
 གནས་པར་ཐལ། སེམས་གནས་པའི་མཐུན་རྒྱུན་ཚང་ཞིང་འགལ་རྒྱུན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། ཉེ་ལོན་ཡིན་ན་ཕྱོག་པ་གྲུབ། ཕྱོག་པ་མེད་ན་ཉེ་ལོན་མིན། །དེ་

ཉིད་སྒྲུབས་གྱི་དོན་ལ་སྒྱུར། །ལྷན་ཅིག་གནས་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཉེད། ཉེད་ལེན་གྱི་རྒྱ་དེ་འགྱུར་བ་མེད་ན་ཉེད་ལེན་ཅན་འགྱུར་བ་མེད་དེ། འཛིམ་
པར་འགྱུར་བ་མེད་པར་རྫ་བུམ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དངོས། རྒྱ་དེ་འགྱུར་བ་མེད་པར་འབྲས་བུ་དེ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་དེ་ཡིན་ན་འབྲས་
བུ་དེའི་ཉེད་ལེན་མ་ཡིན་དགོས་ཏེ། བ་སྤང་འགྱུར་བ་མེད་པར་བ་མེན་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་བ་སྤང་དེ་བ་མེན་གྱི་ཉེད་ལེན་མིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སེམས། སེམས་ཚེས་ཅན། ལུས་དེ་ཁྱོད་གྱི་ཉེད་ལེན་མིན་ཏེ། ལུས་འགྱུར་བ་
མེད་པར་ཡང་ཁྱོད་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ལུས་སེམས་ཉེད་ལེན་དང་ཉེད་ལེན་ཅན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་མ་ཡིན་ན་ལྷན་ཅིག་
གནས་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དྲི། ལུས་ཅན་གྱི་ལུས་སེམས་ཚེས་ཅན། ཉེད་ལེན་དང་ཉེད་ལེན་ཅན་
ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་མིན་ཏེ། དངོས་རྒྱ་ཚྭ་གསལ་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་གྱི་
འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཟངས་མའི་ལྷ་བ་
དང་ཚ་བ་བཞིན།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐལ་བ་དགོད། གཞན་ལན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཡོད། ལུས་ཚེས་ཅན། ཡིད་སློའི་དངོས་རྟེན་མིན་པར་ཐལ། རང་དུས་ན་ཡོད་
པའི་ཡིད་སློའི་དངོས་རྟེན་ཡང་མིན། རང་དུས་ན་མེད་པའི་ཡིད་སློའི་དངོས་རྟེན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་བརྟེན་པ་དགག། གྲུབ་ཟིན་གནས་
པར་བྱེད་པའི་མཐུན་དཔེ་དགག། རྒྱལ་དེས་གྲུབ་ཟིན་གནས་པ་གཞན་ཡང་ཁེགས། །གནས་རྒྱས་
གནས་པ་འགོག་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྣམ་པར་བརྟགས་ནས་དགག། ཏྲ་ཅང་ཐལ་བས་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཡོད། གཏན་ཚིགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། འདྲི། ལུས་ཚེས་ཅན། སེམས་གྱི་
གནས་པའི་རྒྱ་མིན་ཏེ། སེམས་གྱི་གནས་པ་སེམས་དང་རྫ་ས་གཅིག་པ་ཡང་མི་འཐད་ཅིང་། དེ་དང་

རྩེ་མ་ཐ་དང་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། སེམས་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གནས་པ་དེ་
ལུས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སེམས་དང་རྩེ་མ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་
གྲུབ་ན། ལུས་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་གནས་པར་མ་བྱས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སེམས་ལས་རྩེ་མ་
གཞན་པའི་སེམས་ཀྱི་གནས་པའི་རྒྱ་ཚམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐལ་བ་དགོད། ཉིས་སྒྲོང་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འཛིག །སེམས་ཚེས་ཅན། མི་འཛིག་པར་ཐལ། མི་འཛིག་པར་གནས་པའི་རྒྱ་
ལུས་ཏྲག་ཏུ་གནས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གལ། ལུས་ཀྱིས་སེམས་མི་འཛིག་པར་བྱེད་
ཀྱང་སེམས་དེ་འཛིག་རྒྱས་འཛིག་པས་སྒྲོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཕྱིས་ཀྱི་འཛིག་རྒྱ་ཚེས་ཅན། སེམས་ཀྱི་
འཛིག་པའི་རྒྱ་མིན་པར་ཐལ། སེམས་ཀྱི་འཛིག་པ་སེམས་དང་རྩེ་མ་གཅིག་དང་རྩེ་མ་གཞན་གང་
རུང་མིན་པའི་ཕྱིར། ལུས་ཚེས་ཅན། སེམས་མི་འཛིག་པར་གནས་པའི་རྒྱ་མིན་པར་ཐལ། འཛིག་
རྒྱ་དང་མ་ཐུང་ན་ཁྱོད་མེད་ཀྱང་སེམས་མི་འཛིག་པ་གནས། འཛིག་རྒྱ་དང་ཐུང་ན་ཁྱོད་ཡོད་ཀྱང་
སེམས་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། གལ། འཛིག་རྒྱ་དང་ཐུང་གི་བར་དུ་སེམས་མི་འཛིག་པར་གནས་པར་
བྱེད་པས་སྒྲོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། སེམས་ཚེས་ཅན། ལུས་དེས་ཁྱོད་འཛིག་རྒྱ་དང་ཐུང་གི་བར་དུ་གནས་
པར་བྱེད་མི་ལུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཛིག་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གལ། ལུས་དེ་སེམས་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་དཔེ་ཡོད་དེ། རྒྱ་
གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་བྱམ་པ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། སྤྱི་ལ་སོགས་པའི་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་
རྟེན་རྩེ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ལོ་ཞེ་ན། འདྲི། བྱམ་སོགས་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱ་སོགས་མི་འཛིག་པར་
གནས་པའི་རྟེན་མིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡང་སྤར་གྱི་ཉིས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་དག་ལ་
རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ཐ་སྙད་མཐོང་བ་ཅི་ལྟར་ཞེ་ན། དངོས། བྱམ་སོགས་ཚེས་ཅན། རྒྱ་སོགས་མི་
འཛིག་པར་གནས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་རྟེན་མིན་ཏེ། རྒྱ་སོགས་སྤང་ཅིག་སྤྱི་གོ་ས་མཚུངས་
པར་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་རྟེན་དུ་འཛིག་པའི་ཕྱིར། འདོ། རྒྱ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྟེན་དོན་གཞན་
དགོས་ཏེ། ཁྱོད་ཐུང་དུ་འཕོ་བའི་གོགས་བྱེད་པའི་རྩེ་མ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡོན་ཏན་དང་སྤྱི་ལ་
སོགས་པ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྟེན་དོན་གཞན་མི་དགོས་ཏེ། ཁྱོད་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འདིས། གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཚོས་
ཅན། དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། འཕྲོད་འདྲའི་འབྲེལ་བ་དང་། རིགས་སོགས་མི་འཛིག་པར་
གནས་པའི་རྟེན་ཡང་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། གཡ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་མི་འཛིག་པར་གནས་པའི་རྒྱ་དོན་
མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཛིག་རྒྱ་དོན་གཞན་གྱིས་འཛིག་ན་མི་འཛིག་པར་གནས་པའི་རྒྱ་ལ་དགོས་
པ་མེད་ཅིང་། འཛིག་རྒྱ་དོན་གཞན་མེད་པར་འཛིག་ན། མི་འཛིག་པར་གནས་པའི་རྒྱ་ལ་རྣམས་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར། རྟེན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་འཛིག་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་
ན། མི་འཛིག་པར་གནས་པའི་རྟེན་དང་བཅས་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། གཡ། སེམས་ལ་སོགས་པའི་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་མི་འཛིག་པར་གནས་པའི་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་ཉིད་
གནས་པའི་རང་རྒྱལ་ཡིན་པ་དང་། མིན་པ་གང་ཡང་མི་འཛིག་པར་གནས་པའི་རྒྱ་མི་འཐད་པའི་
ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ་བཞི་སྟེ། རྒྱ་གཞན་འགོག་པའི་གཏན་ཚིགས་དགོད། མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ལྟོག་
བྱུང་བསྐྱབ། གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་སྟེ་བ་དགག། རང་རྒྱ་སྐྱབ་བྱེད་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ལུས། ཤེས་རབ་དང་སྡིང་རྩེ་སོགས་ཚོས་ཅན། ལུས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ལས་བྱུང་བ་
མིན་ཏེ། ལུས་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་རྩེས་སུ་འཕེལ་འགྲིབ་མི་བྱེད་པར། སྟོ་སྟེ་མ་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་རྩེས་
སུ་འཕེལ་འགྲིབ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འདྲི། བྱུང་སྟེ། སྟེ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དེ་མར་མའི་འོད་ལ་ཡོད་པ་མིན་པའི་
ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ལྟ་བུའི་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་སྟེ། ལུས་དར་རྒྱུད་ལས་ཤེས་རབ་གསལ་ལ་མི་
གསལ་དུ་སྟེ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟེ། ལུས་དར་རྒྱུད་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱེད་པར་དེ་ཚོས་ཅན།
ཁྱོད་ལུས་ལས་དངོས་སུ་སྟེས་པ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ལུས་ལས་བརྒྱུད་ནས་སྟེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་
ལྟ་བུའི་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་སྟེ། ལུས་དར་རྒྱུད་ལས་ཆགས་སྣང་སྟེ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འགའ། ལུས་
དར་རྒྱུད་ལས་བྱུང་བའི་ཆགས་སྣང་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལུས་ལས་དངོས་སུ་སྟེས་པ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ལུས་

དར་རྒྱུད་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་བདེ་སྤྱད་ལས་སྦྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས། ཡིད་སློ་ཆགས་སོགས་ལུས་ལས་དངོས་སུ་མི་སྦྱེ་བར་བསྟན་པའི་རིགས་པ་དེ་ཚོས་ཅན། འདུས་པའི་རིམས་ནད་སོགས་ཀྱིས་དྲན་པ་ཉམས་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཡང་ལུས་ལས་དངོས་སུ་མི་སྦྱེ་བར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ལུས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་སྤྱད་བསྐྱེད་ལས་བྱུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དཔེར། དྲན་པ་ཉམས་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ན། དེའི་ཉིར་ལེན་ཡིན་པས་མ་བྱལ་སྟེ། སྤྱད་ཅིས་པའི་སྒྲ་ཐོས་པ་དང་། གཞན་བསད་པའི་བྲག་མཐོང་བ་ལས་དྲན་པ་ཉམས་པ་དང་སྒྲོངས་པ་སོགས་སྦྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་ནི། དེ། ཤེས་རབ་དང་སྦྱིང་རྗེ་སོགས་ཚོས་ཅན། རང་གི་ཉིར་ལེན་སེམས་སྒྲ་མ་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལུས་སེམས་གཅིག་པ་ཏུ་ཅང་ཐལ་བས་དགག། འོག་སྟེད་སྟོན་སོང་རང་རྒྱུད་ཉགས་ཀྱིས་བསྐྱབ། །མ་མཐོང་ཙམ་གྱིས་སྒྲ་ཕྱི་མེད་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྗེ། ལུས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཡང་ཐོས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གསལ་བར་འབྱུང་བར་ཐལ། དེ་སེམས་ལ་གསལ་བ་གང་ཞིག །ཁྱོད་སེམས་དང་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བདུག །ཐ་མལ་པ་ཚོས་ཅན། འོག་སྟེད་ཀྱི་སྟོ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱིས་དབང་མེད་དུ་དགྱི་བ་མིན་པར་དམན་པའི་གནས་སུ་སྦྱེ་བ་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱག་ །བྱལ་སྟེ། འོག་སྟེད་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་སྟེད་སྦྱེ་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡང་སྟེད་ཀྱི་སྦྱེ་བ་དེ་དེ་ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གལ། སྦྱེ་བ་སྒྲ་ཕྱི་མེད་དེ། སྦྱེ་བ་སྒྲ་ཕྱིའི་བར་གྱི་ལུས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱུད་འཕེན་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྦྱེ་སྟེད་སྒྲ་ཕྱིའི་བར་གྱི་ལུས་མེད་པར་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་དབང་པོ་མི་གསལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྦྱེ་སྟེད་སྒྲ་ཕྱིའི་བར་གྱི་ལུས་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མིག་མི་གསལ་བར་དུ་བ་རྒྱུད་དུ་ཡོད་ཀྱང་མི་མཐོང་བ་བཞིན། གལ་ཏེ་སྦྱེ་བ་ལེན་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ཚོས་ཅན། སྦྱེ་གནས་སུ་ཐོགས་མེད་དུ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། ལུས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལུས། བར་དོའི་ལུས་སེམས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སྦྱེ་གནས་སུ་ཐོགས་མེད་དུ་འཇུག་སྟེ་ཁྱོད་གཉིས་ཤིན་ཏུ་དྲངས་པའི་ལུས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྦྱེ་གནས་སུ་ཐོགས་མེད་དུ་

འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབེར་ན་རྩ་གསར་པ་ལ་ཆུ་དང་། འདུལ་སྒྲིང་བྱས་པའི་གསེར་ལ་དདུལ་
ཆུ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མངལ་དུ་འཇུག་པ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་མེད་ཅེ་ན། མ། དབང་པོ་མི་གསལ་
ཞེས་པའི་སྒྲིང་པ་ལ་བསྐྱེས་ལ་དགོང་།

དུག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩ་གཅིག་རྒྱར་མི་འཐད། ཡན་ལག་དུ་མའི་ལུས་
རྒྱར་མི་འཐད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩ་གཅིག་དགག། ཉེ་ལ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་། །
གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་སུན་འབྲིན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ལག། ལུས་སེམས་གྱི་ཉིང་ལེན་ཡིན་ན་རགས་པ་རྩ་གཅིག་པའི་ལུས་ཡིན་
ནམ། རུལ་སྤན་དུ་མའི་ལུས་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། སྐྱེས་བུའི་ལུས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡན་ལག་
ཅན་གྱི་རྩ་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གཡོ་མི་གཡོ་དང་། སྐྱིབ་མ་སྐྱིབ་དང་། ཆོན་གྱིས་བསྐྱར་མ་
བསྐྱར་གྱི་ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཉ་ཅང་ཐལ་བ་བརྟོན།
དེ་ཡི་སུན་འབྲིན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དུ། དེ་བྲག་པ་ན་རེ། ལུས་དང་བུམ་སོགས་ཡན་ལག་ཅན་རྩ་གཅིག་མེད་པར་
རུལ་སྤན་དུ་མ་ཡིན་ན། ལུས་བུམ་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་དང་སྐྱིབ་ཐོགས་ལུས་པ་
མིན་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་ཤིང་སྐྱིབ་ཐོགས་མི་ལུས་པའི་སྤར་གྱི་རུལ་སྤན་
དང་ཁྱད་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤར་གྱི་རུལ་སྤན་ཉིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རགས་པ་མ་
བརྩམས་པའི་དུས་ཀྱི་རུལ་སྤན་ཉིང་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཁྱད་མེད་སྤར་པར་རྟགས་མ་བྱུབ། །བྱུབ་ན་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་
མཚུངས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཁྱད། སྐྱེས་བུའི་ལུས་ཆོས་ཅན། སྤར་གྱི་རུལ་སྤན་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་མིན་ཏེ།
སྤར་གྱི་རུལ་སྤན་དེ་རུལ་སྤན་གཞན་དང་སྤང་པ་ལས་རུལ་སྤན་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རུལ་སྤན་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རུལ་སྤན་ཡིན་ཡང་རུལ་སྤན་གྱི་ཐ་སྟད་བྱེད་པ་
མིན་ཏེ། ཁྱོད་རང་འབྲས་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཞུང་ཡུལ་ཡིན་ཀྱང་དབང་ཤེས་ལ་རགས་པའི་རྣམ་པ་

སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། བྱད་མེད་ཕྱིར་དང་ཕྱ་རབ་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའི་
རིགས་པ་དེ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། གཉིས་པོ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ལུས་སོགས་
ལ་སྦྱོབ་ཐོགས་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་བསལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དདུལ། དདུལ་ཁུ་དང་གསེར་འབྲེས་པ་འམ་རྩོམ་གྱི་གོང་བུ་དེ་ཚོས་ཅན།
རང་འབྲས་དབང་གེས་ལ་མི་སྣང་བར་ཐལ། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྣམ་གཅིག་མེད་པར་རྟལ་དུ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་གེས་ཀྱི་རྒྱུན་གསུམ་ཚོས་ཅན། རང་འབྲས་དབང་གེས་དངོས་སུ་མི་སྦྱོང་
པར་ཐལ། མ་ཚོགས་པའི་རྒྱུན་གསུམ་སོ་སོ་བ་དང་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཆར་གྱི་རྟགས་
ཁས། ལྟ། གལ་ཏེ་རྒྱུན་གསུམ་ཚང་བས་ལྟན་པ་བསྐྱེད། དེས་དབང་གེས་བསྐྱེད་དོ་ཞེན། རྒྱུན་
གསུམ་ཚོགས་པ་ཚོས་ཅན། ལྟན་པ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་མི་ལུས་པར་ཐལ། མ་ཚོགས་པའི་རྒྱུན་སོ་སོ་
བ་དང་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ། གལ་ཏེ་གསེར་དང་དདུལ་ཁུ་འབྲེས་པ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་
རྣམ་གཅིག་མེད་ཀྱང་རྟལ་རིགས་མི་མཐུན་པ་ཕྱད་པའི་ལྟན་པ་ཡོད་པས་དེ་དབང་གེས་ལ་དངོས་
སུ་སྒྲུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེན། དབང་གེས་ཚོས་ཅན། གསེར་དང་དདུལ་ཁུ་འབྲེས་པའི་ལྟན་པ་མི་རྟོགས་
པར་ཐལ། ལྟན་པའི་རྟོན་གསེར་དང་དདུལ་ཁུ་འབྲེས་པ་དེ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྩོམ་ཆར་སྦྱར་
བའི་བཏུང་བ་ཚོས་ཅན། བྱོད་ལ་རོ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ལྟན་པ་མེད་པར་ཐལ། བྱོད་ཡོན་ཏན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལ་རོ་གཟུགས་དངོས་མེད་ཀྱང་དེ་དང་རོ་གཟུགས་དངོས་གཉིས་བཏུང་བའི་
རྟལ་ལ་འཕྲོད་པ་འདྲུ་བའི་ཕྱིར་རོ་གཟུགས་ཡོད་ཅིས་ཉེར་བར་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེན། ལུང་ཆར་
སྦྱར་བའི་བཏུང་བའི་རོ་གཟུགས་ཚོས་ཅན། བྱོད་སྟོ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་རོ་གཟུགས་དངོས་ལས་རྣམས་
པ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བར་ཐལ། བྱོད་རོ་གཟུགས་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྒྱ་ཚར་དུ་དངར་
བའི་ཕྱང་བ་ཚོས་ཅན། བྱོད་ལ་རིང་པོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོན་བཏགས་ནས་ཀྱང་མི་འཇུག་པར་ཐལ།
བྱོད་ལ་རིང་པོ་དོན་གཞན་མེད་ཅིང་རིང་པོ་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདུས་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གངས་སོགས་རྣམས་ཐ་དད་ཡོད་པ་དགག། ཐ་དད་མེད་པའི་
ཕྱོགས་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཐ་དད་མེད་པའི་སྦྱབ་བྱེད་དགོད། ཐ་དད་ཡོད་པའི་སྦྱབ་བྱེད་དགག།

དེ་ལ་གཞན་གྱིས་ཉིས་སྟོང་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྟེ། ལུམ་པའི་གངས་དང་ལྷན་པ་སོགས་ཚོས་ཅན། རྩ་ས་ལུམ་པ་དང་དེ་བརྗོད་པའི་མིང་ལས་དོན་གཞན་དུ་མེད་དེ། དེ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལུམ་པའི་གངས་སོགས་ཚོས་ཅན། ལུམ་པ་ལས་རྩ་ས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་དེ། ལུམ་པ་ལས་སྐྱོད་ཐ་དད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེན། སྐྱེ། ལུམ་པ་དང་ལུམ་པའི་གངས་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྐྱོད་ཐ་དད་ཅན་ཅན། ལུམ་པ་དང་ལུམ་པའི་གངས་སོགས་རྩ་ས་གཞན་པའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ལྟོག་པ་གཞན་ཡིན་པའི་དབང་གིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ཡོན་ཏན་སོགས་དང་འདས་མ་འོངས་གཉིས་ལས། གངས་སོགས་དོན་གཞན་དུ་མེད་ཀྱང་། དེ་དང་གངས་སོགས་ཀྱི་སྐྱོད་ཐ་དད་དུ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། གཤམ། ཡོན་ཏན་ལ་གངས་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པས་སྟོན་མེད་དོ་ཞེན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཅན། གངས་ཀྱི་སྐྱེ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པར་ཐམ། ཡོན་ཏན་ལ་གངས་ཀྱི་སྐྱེ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པ་གང་ཞེན། རྒྱ་མཚན་བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། གཤམ། དངོས་པོ་ཀླན་ལ་གངས་ཀྱི་སྐྱེ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པ་མིན་ཏེ། གངས་དོན་གཞན་བྱུང་པར་བྱེད་ཚོས་སུ་ཡོད་པ་ལ་གངས་ཀྱི་སྐྱེ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག། དེ་མེད་པ་ལ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེན། གངས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚོས་ཅན། གངས་དོན་གཞན་བྱུང་པར་བྱེད་ཚོས་སུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱུང་པར་གྱིས་དངོས་མིང་དང་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་བྱུང་པར་མི་འཐད་པར་ཐམ། བྱུང་ལས་གངས་འཇུག་མེད་དུ་གོ་བའི་ཡུལ་དེ་ལ་བྱེད་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྐྱེ་གཞན་དོན་མེད་འགྱུར་བ་སྟོང་། རྟེན་སྐྱེ་མི་མྱོད་འགྱུར་བ་སྟོང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཐ། ལུམ་པ་དང་ལུམ་པའི་གངས་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་རྣམས་ཚོས་ཅན། རྣམ་གངས་པར་ཐམ། བརྗོད་བྱ་དོན་གཞན་མེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་མིང་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། ཡོན་ཏན་དཀར་པོ་སོགས་དང་། དེའི་གངས་སོགས་བརྗོད་པའི་སྐྱེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐམ། དེའི་ཕྱིར། གཤམ། ཡོན་ཏན་དཀར་པོ་སོགས་ལ་འང་གངས་སོགས་དོན་གཞན་དུ་ཡོད་པས་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པོ་ཞེན།

ཡོན་ཏན་ཚོས་ཕན། ཁྱོད་རྫས་དང་ཁྱད་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡོན་ཏན་གཞན་གྱི་ཉེན་བྱེད་པ་
ཞེས་པའི་རྫས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རང་ལྷོག་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། དོན། བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་
གངས་སོགས་ཀྱི་སྒྱ་ཚོས་ཕན། བརྗོད་བྱ་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་ནམ་གངས་པ་མིན་ཏེ། བརྗོད་བྱ་
ལྷོག་པ་ཐ་དད་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྤྱི་ལས་མིན་རྫས་ལས་མིན་ཞེས་པའི་སྒྱ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚོས་དང་ཚོས་ཕན་བརྗོད་པའི་འཇུག་ཚུལ་བཤད། རིགས་དང་
ཚོགས་པ་བརྗོད་པའི་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བུམ་པའི་གངས་སོགས་ཚོས་ཕན། རྒྱག་པའི་སྒྱས་བུམ་པ་ལས་ཐ་དད་དུ་བརྗོད་
པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། བུམ་པ་ལས་དོན་ལ་ཐ་དད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། དེས། བུམ་པའི་
གངས་སོགས་ཚོས་ཕན། ཁྱོད་བརྗོད་པའི་ཚོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྱས་ཁྱོད་བུམ་པ་ལས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་
པ་བརྗོད་བྱ་རྫས་གཞན་པའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་མིན་ཏེ། དེ་བུམ་པ་ལ་ཁྱད་པར་གཞན་སྤང་
བའི་ཆེད་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ། ཚོས་གཞན་སྤངས་ནས་བུམ་པའི་གངས་ཙམ་ཤེས་པར་
འདོད་པའི་ཉན་པ་པོ་ལ་བུམ་པའི་གངས་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྱ་ཚོས་ཕན། ཁྱོད་ཀྱིས་བུམ་པའི་གངས་
དེ་བུམ་པ་ལས་ཐ་དད་པར་བརྗོད་ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་གཉིས་དོན་གཞན་དུ་མི་འགྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་
དེ་གཉིས་ལྷོག་པ་གཞན་ཡིན་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན་སོར་མོའི་ལྷན་པ་ཞེས་བརྗོད་པས་སོར་མོ་དང་ལྷན་པ་དོན་གཞན་དུ་མི་འགྲུབ་པ་བཞིན།
དོན། བུམ་པ་གཅིག་ཅེས་པའི་སྒྱ་ཚོས་ཕན། ཁྱོད་དང་བུམ་པའི་གངས་ཞེས་པའི་སྒྱ་གཉིས་ཀས་
དོན་གཅིག་བརྗོད་ཀྱང་། ཁྱོད་ཚོས་ཕན་བརྗོད་པའི་སྒྱར་གསལ་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བུམ་པའི་
ཁྱད་ཚོས་ཐམས་ཅད་བརྗོད་བྱར་འཕངས་པ་ལས་ཚོས་ཕན་བརྗོད་པའི་སྒྱར་བརྗོད་བྱས་པའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན་སོར་མོ་ལྷན་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་ཚོགས་པ་བརྗོད་པ་དང་རིགས་བརྗོད་པའི་ཁྱད་པར་རི་ལྟ་བུ་ཞེན།
གཟུགས། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྱ་ཚོས་ཕན། ཁྱོད་བུམ་པའི་རྩལ་རྫས་བརྒྱད་ལ་ལྷོས་ནས་ཚོགས་
བརྗོད་ཀྱི་སྒྱ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པའི་རྩལ་རྫས་བརྒྱད་ཀྱི་སོ་སོའི་རྩས་པ་བརྗོད་བྱར་སྤངས་ནས་བུན་
མོང་གི་རྩས་པ་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་སྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས། བུམ་པ་ཚོས་ཕན། ཁྱོད་དང་ཁྱོད་ཀྱི་

གཟུགས་ལ་གཞི་མཐུན་གྱི་སྒྲ་དོན་མཐུན་མི་རུང་སྟེ། ཁྱོད་ཅེས་པའི་སྒྲས་ཁྱོད་གྱི་གཟུགས་བརྗོད་
བྱར་སྒྲ་དཔའི་ཕྱིར། དེས། རིགས་དང་ཚོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་ཁྱད་པར་གྲུབ་
པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་ཅན་བརྗོད་བྱར་མི་སྒྲོང་བ་དང་། ཚོགས་པ་ཅན་བརྗོད་བྱར་མི་སྒྲོང་བ་དེ་ཁྱོད་
གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་གཟུགས་སོགས་དོན་ལ་ཐ་དད་མེད་ན་
བུམ་པའི་གཟུགས་ཞེས་པའི་སྒྲས་ཐ་དད་དུ་བརྗོད་པ་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། དེ།
བུམ་པའི་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བུམ་པའི་གཟུགས་གྱིས་རང་
འཛོན་མིག་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅན་གྱི་དྲི་ཞེས་པའི་
སྒྲ་ལ་ཡང་སྒྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་དུ་མ་ཉིད་ཀྱང་རྒྱར་མི་འཐད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡན་ལག་ཚོགས་པ་རྒྱར་
མི་འཐད། ཡན་ལག་རེ་རེ་རྒྱར་མི་འཐད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་དུ་མ་ཡིད་སློའི་དངོས་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེན། ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་
ཚོགས་པ་འམ་རེ་རེ་བ་ཡིན།

དང་པོ་ལྟར་ན། མ། ཡིད་སློ་ཚོས་ཅན། ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་གང་རུང་གཅིག་དང་བྲལ་ན་ཁྱོད་
མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ། ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཀླན་ཚོགས་པ་དེ་ཁྱོད་གྱི་དངོས་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞོད་བྱེད་ཐལ་བ་བརྗོད། དེ་ཡི་ཉེས་སྒྲོང་དགག། །རང་ལ་མ་ཚུངས་
པ་སྒྲང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རྩོགས་གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ། ལུས་ཅན་གཅིག་ལས་ཚོས་ཅན། ཡིད་སློ་རྩལ་
རྒྱན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་ཐལ། ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་དུ་མ་ཅིག་ཅར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དབུགས་གཅིག་ཡིད་སློའི་རྒྱར་མི་འཐད། དུ་མ་ཡིད་སློའི་རྒྱར་མི་
འཐད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དབུགས་འབྱུང་རྒྱུ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཡིད་སློ་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྟེ་བར་དེས་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེན། དུ། དབུགས་འབྱུང་རྒྱུ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིད་
སློ་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྟེ་བ་དེས་པར་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མ་གྲུབ་སྟེ།

དབུགས་དང་ལུས་རྟག་པ་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་ཡིད་སློ་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། གཅིག་ །ལུས་
 ཕན་གཅིག་ལ་ཚེས་ཕན། ཡིད་སློ་རིམ་རྒྱུན་དུ་མ་གཅིག་ཕར་འབྱུང་བར་ཐལ། དབུགས་དང་ལུས་
 རྟག་པ་དུ་མ་གཅིག་ཕར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ། གལ་ཏེ་ཡིད་སློ་ཅིག་ཕར་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི།
 རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེན། །དབུགས་དང་ལུས་རྟག་པ་ཚེས་ཕན། ཡིད་སློ་རིམ་གྱིས་ཀྱང་མི་
 སྐྱེད་པར་ཐལ། རྒྱུ་ཡིད་སློ་མི་སྐྱེད་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དབུགས། དབུགས་འབྱུང་
 རུབ་དེ་ཚེས་ཕན། །ཁྱོད་གཅིག་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིད་སློ་གཅིག་ཁོ་ནར་ངེས་པ་མིན་པར་
 ཐལ། །ཁྱོད་གཅིག་གི་ཡུན་ཚད་ལ་ཡིད་སློ་དུ་མ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དུ། གལ་ཏེ་མ་གྲུབ་སྟེ་དོན་དུ་མ་ཡིད་
 སློ་ཆ་མེད་གཅིག་གིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཞེན། ཡིད་སློ་ཚེས་ཕན། དོན་སྡུ་བྱི་ཅིག་ཕར་དུ་ཤེས་པར་
 ཐལ། དོན་སྡུ་བྱི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་ །ཁྱོད་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཡིད་སློ་ཚེས་
 ཕན། དོན་སྡུ་བྱི་རིམ་གྱིས་མི་འཛིན་པར་ཐལ། དོན་སྡུ་བྱི་མི་འཛིན་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དུ་མ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བས་བསྐྱེད་པ་དགག་ །དུ་མ་ཅིག་ཕར་འབྱུང་
 བས་བསྐྱེད་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རང་། གལ་ཏེ་ལུས་རྟག་པ་ལས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་དབུགས་རིམ་ཕན་དེས།
 ཡིད་སློ་སྐྱད་ཅིག་རིམ་ཕན་དུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེན། གོ། །དབུགས་རིམ་ཕན་ཚེས་ཕན།
 རིམ་ཕན་དུ་མི་སྐྱེད་པར་ཐལ། རིམ་ཕན་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་། གལ་ཏེ་རང་གི་
 རིགས་འབྲས་སྡུ་མ་ལས་རིམ་ཕན་དུ་སྐྱེའོ་ཞེན། ལུས་ཕན་ཚེས་ཕན། དབུགས་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་མི་
 འབྱུང་བར་ཐལ། དབུགས་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་རིགས་འབྲས་སྡུ་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། དབུགས།
 དབུགས་ཚེས་ཕན། །ཁྱོད་དུ་མར་ཐལ། །ཁྱོད་འབྱུང་ས་དུ་མ་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 ལུས་ཕན་གཅིག་ལ་ཚེས་ཕན། ཡིད་རྒྱས་རྒྱུན་དུ་མ་ཅིག་ཕར་སྐྱེ་བར་ཐལ། དབུགས་དུ་མ་ཅིག་
 ཕར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གལ། གལ་ཏེ་དབུགས་དུ་མ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཚོགས་པ་དེ་ཡིད་སློ་གཅིག་གི་རྒྱ་
 ཡིན་པས་ཡིད་སློ་དུ་མ་ཅིག་ཕར་མི་སྐྱེའོ་ཞེན། ཡིད་སློ་ཚེས་ཕན། དབུགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གཅིག་མ་
 ཚང་ན་ཡང་ཁྱོད་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ། དབུགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་མ་ལུས་པ་ཚོགས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་རྒྱ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅི། དབུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅི་ལྟར་ཡོད་པ་བཞིན་ཡིད་སློའི་རྒྱ་ཡིན་པས་སྒྲིན་མེད་
དོ་ཞེན། ལུས་ཅན་ཆོས་ཅན། དབུགས་རྒྱ་བ་དྲག་ཞན་ལས་ཡིད་སློ་དྲག་ཞན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ།
དབུགས་རྒྱ་བ་དྲག་ཞན་ཅི་ལྟར་ཡོད་པ་བཞིན་ཡིད་སློའི་དངོས་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་སྟེ། ཆོས་དེ་
འཕེལ་འགྲིབ་གྱི་རྗེས་སུ་འཕེལ་འགྲིབ་མི་བྱེད་ན། ཆོས་དེའི་ཉེར་ལེན་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། །

གསུམ་པ་རང་ལ་མཚུངས་པ་སྒྲོང་བ་ནི། རྟོག་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲེ་བར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་
དེ་ཁྱོད་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། རྣམ། རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྒྲེ་བ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་
སྒྲེ་མ་རེ་རེས་ཕྱི་མ་རེ་རེ་བསྒྲེད་པའི་རྣམས་པ་དེས་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཆོགས་གྲུབ་སྟེ། རྟོག་པ་སྒྲེ་ལ་
ལྟག་པར་ཆགས་པའི་ཆོ། གཟུགས་འཛིན་མིག་གེས་སྒྲེ་བའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱེན་གྱི་རྣམས་པ་ཉམས་པས་
གཟུགས་འཛིན་མིག་གེས་མི་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར། གལ། གལ་ཏེ་དང་པོར་ལུས་ལས་ཡིད་སློ་དུ་མ་ཅིག་
ཅར་སྒྲེས་ནས་ཕྱིས་ཡིད་སློ་སྒྲེ་མ་རེ་རེས་ཕྱི་མ་རེ་རེ་ཁོ་ན་བསྒྲེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ལུས་ཆོས་ཅན།
ཕྱིས་ཡིད་སློ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་བསྒྲེད་པའི་རྣམས་པ་ལྟོག་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྒྲེ་ཡིད་སློ་དུ་མ་
ཅིག་ཅར་བསྒྲེད་རྣམས་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེ་ལ་འབྲུལ་པའི་ཚྭ་བ་སྒྲོང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚྭ་བ་དང་། ལན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། གལ། ལུས་ཅན་གྱི་བའི་ས་ན་ཆོས་ཅན། སེམས་འབའ་ཞིག་ཡན་གར་དུ་གནས་
པར་ཐལ། སེམས་གནས་པ་གང་ཞིག །རྟེན་ལུས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྒྲེ་མཆེད་ཕྱི་མའི་རྒྱ་གཉིས་བཤད། མཚམས་སྒྲོར་མེད་པའི་སྒྲུབ་
བྱེད་དགག །མཚམས་སྒྲོར་འཐད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ། བདག་འཛིན་ཅན་གྱི་སྒྲིས་བུ་ཆོས་ཅན། གྱི་བའི་འོག་དུ་སེམས་འབའ་
ཞིག་ཡན་གར་དུ་གནས་པའི་སྒྲིན་མེད་དེ། འཆི་ཁ་ཐ་མའི་སེམས་དེ་ཕྱི་མའི་ལུས་ཀྱི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་
རྒྱེན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཆོ་ཕྱི་མའི་ལུས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གང་ཞེ་ན། ཆོ། ཕྱི་མའི་ལུས་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡོད་དེ། རང་གི་ཉེར་ལེན་འཆི་ཁ་ཐ་མའི་དབང་པོའི་སྒྲེ་མཆེད་ལས་བྱུང་བའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དྲེ། འཆི་ཁའི་ལུས་སེམས་ཚོས་ཅན། ལུས་སེམས་བྱི་མའི་རྒྱ་རྒྱུན་མིན་ཏེ། ལུས་སེམས་བྱི་མའི་རྒྱ་རྒྱུན་དུ་མ་དམིགས་པའི་བྱིར་ཞེན། དེ་ཚོས་ཅན། དེ་རྒྱུབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ། དེ་རྒྱུབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ་བཤད་ཟིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་མ་དམིགས་པས་མི་ཁེགས་ཀྱང་དབང་པོ་ཡིན་པ་དང་། སེམས་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་ཁེགས་སོ་ཞེན། དབང་པོ་ཡིན་པ་སོགས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་འཆི་ཁའི་དབང་པོ་དབང་པོ་བྱི་མའི་ཉར་ལེན་མིན་པར་རྒྱུབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་རྒྱུབ་ཀྱི་བྱིབ་པ་མ་ངེས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དབང་། འཆི་ཁའི་དབང་པོ་ཚོས་ཅན། རྒྱུན་གཞན་ཚང་ཞིང་གོགས་མེད་ན་དབང་པོ་བྱི་མ་བསྐྱེད་དེ། རྒྱུན་གཞན་ཚང་ཞིང་གོགས་མེད་ན་དབང་པོ་བྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་ངེས་པའི་བྱིར། ཆོ་འདིའི་དབང་པོ་སྤྲུམ་སྤྲུམ་བྱི་མ་བསྐྱེད་པ་བཞིན། གལ། ཆོ་འདིའི་དབང་པོ་དེ་དབང་པོ་སྤྲུམ་ལས་མི་སྐྱེད་པར་ལུས་ཉག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེན། ལུས་ཅན་གཅིག་ལ་ཚོས་ཅན། དབང་པོའི་རིགས་འདྲ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་ཐལ། དེའི་དངོས་རྒྱ་ལུས་ཉག་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། སེམས། གལ་ཏེ་ཆོ་འདིའི་དབང་པོ་སེམས་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེན། ཆོ་བྱི་མའི་དབང་པོ་ཡང་ཚོས་ཅན། སེམས་ལས་སྐྱེ་བར་ཐལ། ཆོ་འདིའི་དབང་པོ་སེམས་ལས་སྐྱེ་བ་གང་ཞིག རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་བཀག་པས་གྲུབ་པའི་མཁུག་སྤྱད་བསྟན་པ་ནི། དེས། ཐ་མལ་པ་དང་དབང་བཅོམ་པ་འཆི་ཁ་མའི་སེམས་ཚོས་ཅན། ཉར་ལེན་རྒྱ་ལུས་དབུགས་དང་བལ་བ་དེ་ཁྱོད་རིག་པ་བྱི་མ་མཚམས་མི་སྦྱོར་བ་རྒྱུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ། དེ་དེ་ལྟར་རྒྱུབ་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སྤིང་ཀྱང་རང་བཞིན་ལས་འདས་པ་མིན་པ་སྦོང་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། དཔེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྩོད་པ་དགོད། གཞན་གྱིས་བཀོད་པའི་དཔེ་དོན་དགག། རང་བྱོགས་འཐད་པའི་དཔེ་དོན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གོམས། སྤྱིང་རྗེ་གོམས་པ་ལས་བྱུང་བར་ཅུང་ཟད་འཕེལ་ཡང་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་མིན་ཏེ། མཚོངས་པ་དང་ཚུ་ཡི་བྱོད་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེན།

གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། དཔེ་ལ་མཐའ་མེད་འཕེལ་བའི་བྱད་པར་མེད། རོན་ལ་མཐའ་མེད་འཕེལ་བའི་བྱད་པར་ཡོད། དཔེ་ལ་དོན་དང་མཚུངས་པའི་རྩོད་པ་སྤང་། རོན་ལ་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱས། མཚོངས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གོམས་པ་ལས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་དེ་ལ་ཁྱོད་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་གོམས་ཟིན་ལུས་ཀྱི་འབད་རྩོད་ལ་བསྐྱེད་མ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་དོད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་དེ་ལ་ཁྱོད་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟེན་རྒྱ་དེ་རྒྱུ་མི་བརྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སེམས། བརྩེ་སོགས་ཆོས་ཅན། གོམས་རྒྱུན་དང་མ་བྲལ་བར་གོམས་པར་བྱས་ན་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་ཏེ། ལུས་ཀྱི་འབད་རྩོད་ལ་མི་ལྟོས་པར་སེམས་རྒྱུད་ལ་གོམས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེས་ཤིང་རང་གི་རང་གིས་སྟེག་པ་དང་། གསེར་ལ་དདུལ་ཆུ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །དེས། བརྩེ་སོགས་ཆོས་ཅན། གོམས་རྒྱུན་དང་མ་བྲལ་བར་གོམས་པར་བྱས་ན་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་ཏེ། རང་གི་རིགས་མཐུན་སྤྲུལ་ལས་འཕེལ་བའི་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷལ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ན་རྟེན་བརྟན་པས་ལྷལ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བརྩེ་སོགས་རིགས་འདྲ་སྤྲུལ་ལས་འཕེལ་བ་ལྟར་མཚོངས་པ་ཡང་རིགས་འདྲ་སྤྲུལ་ལས་འཕེལ་བར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། ཏེ། མཚོངས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རིགས་འདྲ་སྤྲུལ་ལས་འཕེལ་བ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་དང་འབད་རྩོད་ཆོད་ངེས་པས་ཁྱོད་ཀྱང་ཆོད་ངེས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དང་པོ་ནས་ཕྱིས་བྱང་བའི་དུས་བཞིན་དུ་མཚོངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཏེ། མཚོངས་པ་གོམས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། དང་པོ་ནས་ཕྱིས་བྱང་བའི་དུས་བཞིན་དུ་མཚོངས་པ་མིན་ཏེ། དང་པོར་ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་འགལ་རྒྱུན་གྱིས་མཚོངས་པ་དང་མི་མཐུན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱིས་མི་མཐུན་པ་བསལ་ནས་ཡང་རང་གི་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་ཉིད་དུ་མཚོངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། བརྩེ་སོགས་རིགས་འདྲ་སྤྲུལ་ལས་འཕེལ་ན་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ལ་བརྩེ་སོགས་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བརྩེ། ཐ་མལ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་བརྩེ་སོགས་མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕེལ་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་

སེམས་རྒྱད་ལ་འགལ་རྒྱུ་ཞེ་སྒང་གིས་གཞོད་པ་བྱས་པའི་ཕྱིར། འགལ་རྒྱུ་ཞེ་སྒང་མེད་ན་
མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། འདྲི། བརྟེ་སོགས་ཚོས་ཅན། འགལ་རྒྱུ་མེད་ཅིང་
མཐུན་རྒྱུ་ཚང་བའི་སྒོ་ནས་གོམས་ན་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་རྟེ། དེ་ལྟར་གོམས་ན་ཁྱོད་སྒྲ་མ་དེས་
ཁྱོད་ཕྱི་མ་གསལ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གོམས། བརྟེ་སོགས་གོམས་པ་ལས་
སེམས་རྒྱད་བརྟེ་སོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད་
དེ། ཆགས་བྲལ་སོགས་གོམས་པ་ལས་སེམས་རྒྱད་ཆགས་བྲལ་སོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་
དེ་ཁྱོད་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལས་སྟོན་པ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ལ་བཞི་སྟེ། བརྟེ་བས་སྟོན་པ་བྲངས་པའི་ཚུལ།
སྟོན་པའི་དམིགས་རྣམས་སྦྱོར་བའི་ཚུལ། དམིགས་རྣམས་གོམས་པར་སྟོན་པར་བསྟན། དེས་ན་བསམ་
སྦྱོར་རྒྱ་རྒྱུ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བརྟེ། སེམས་རྒྱད་སྟོང་རྗེའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་བརྟེ་ལྟར་དེ་ཚོས་ཅན།
བདེན་བཞི་དངོས་སུ་ཉོགས་པའི་ཐབས་ལ་སྦྱོར་བར་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གཞན་གྱིས་
སྟུག་བསྐལ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་བདེན་བཞི་བསྟན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། བདེན་བཞི་རང་ལ་
ལྟོག་དུ་གྱུར་ན། བདེན་བཞི་གཞན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་མི་རུས་པས་ལྷན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྒང་བྱའི་རྒྱ་དང་རང་བཞིན་དབྱེད། དེ་རྒྱ་གཞོམ་ཕྱིར་གཉེན་པོ་
དབྱེད། དབྱེད་པས་ལྷན་པའི་སྒང་གཉེན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ལུང་། བརྟེ་ལྟར་ཚོས་ཅན། སྟུག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ཡོད་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་
དབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྟུག་བསྐལ་སྒང་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། སྟུག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་
མེད་པ་དང་། རྟག་པ་ཡིན་ན་སྟུག་བསྐལ་སྒྲོང་མི་རུས་པས་ལྷན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དྲི། བརྟེ་ལྟར་ཚོས་ཅན། སྟུག་བསྐལ་གྱི་རྒྱའི་གཉེན་པོ་དབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། སྟུག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་གཞོམ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ། དེ་ཚོས་ཅན། སྟུག་བསྐལ་གྱི་རྒྱའི་
གཉེན་པོ་གཞན་པར་འགྱུར་རྟེ། སྟུག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། བདག། བདག་
འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་སྟེང་པ་ཚོས་ཅན། སྟུག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་རྟེ། སྟུག་བསྐལ་རང་དབང་དུ་

བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། སྟུག་
བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཏེ། བདག་འཛིན་དང་འཛིན་སྐྱངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་གཉེན་པོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྣམ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་བསྐྱེད་པ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་གོམས་
པར་བྱེད་པའི་སློ་ཆོས་ཅན། གོམས་ཀྱི་དང་མ་བྲལ་བར་གོམས་པར་བྱས་ན་བདེན་བཞིའི་གནས་
ཚུལ་ལ་གསལ་བ་རབ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་འབྱུང་སྟེ། རྟེན་བརྟན། གོམས་པ་རང་གི་རང་གིས་བྱང་
པར་དུ་འགྱུར། བདེན་བཞིའི་གནས་ཚུལ་གོམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་
ཆོས་ཅན། རྟེན་མངས་པའི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པ་སྐྱངས་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞིའི་གནས་ཚུལ་ལ་
ཐུགས་གསལ་བ་རབ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ། དེ་ཆོས་ཅན། བསེ་རུ་སོགས་ལས་
བྱང་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། རྟེན་མངས་པའི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པ་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། དྲི།
བདག་མེད་གོམས་པའི་སློ་ཆོས་ཅན། སྟོན་པ་ཞེས་བརྗོད་དུ་རུང་སྟེ། འབྲས་དུས་ཀྱི་སྟོན་པའི་རྒྱུའི་
གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བསམ་སྦྱོར་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་གཉིས་པོ་ཆོས་ཅན།
མདོའི་མཆོད་བརྗོད་དུ་སྦྱེས་བྲུ་ཆད་མའི་རྒྱར་བཤད་དེ། མདོའི་མཆོད་བརྗོད་དུ་སྐྱངས་རྟོགས་
ལས་དང་པོར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེ་ལས་བདེ་གཤེགས་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྐྱངས་པ་ཐུན་ཆོགས་བདེ་
བར་གཤེགས་སུ་བསྟན། སྐྱངས་པ་ཐུན་ཆོགས་མེད་པའི་རྩྭ་པ་སྦྱང་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན། ཀྱིས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱ། སངས་རྒྱས་པའི་སྐྱངས་པ་ཆོས་ཅན། བདེར་གཤེགས་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་
གསུམ་ལྟན་གྱི་སྐྱངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལེགས་པར་སྐྱངས་པ་། སྐར་མི་ལྟོག་པར་སྐྱངས་པ། མ་ལུས་པར་
སྐྱངས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྟུག། དེ་ཆོས་ཅན། ལེགས་པར་སྐྱངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྟེན་མི་བྱེད་
པའི་སྟོན་པ་ཕྱི་རོལ་པའི་སྐྱངས་པ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲེ། དེ་ཚོས་ཙན། སྤྲེལ་མི་ལྟོག་པར་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་ལཱ་ལི་ས་བོན་
སྤངས་པས་ཉན་རང་སྤྲོད་པའི་སྤངས་པ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི།
ལུས། དེ་ཚོས་ཙན། མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་མོངས་ཀྱི་བག་ཆགས་སྤངས་པས་ཉན་
རང་དབྱ་བཅོམ་གྱི་སྤངས་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚུད་པ་དང་ལན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། །ཤ། དཔྱད་པ་བ་སོགས་ན་ཤེ། སྟོན་པ་གོ་ཏུ་མ་ཆོས་ཙན། སྟོན་ཟད་པ་མིན་ཏེ།
དག་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲུབ་བྱ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྐྱབ་བྱེད་ལྟག་ལུན་ཉིད་དུ་བསྟན། སྐྱབ་བྱེད་ཉིད་ལ་བཏགས་ནས་
དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འདྲ། དག་སྒྲུབ་སོགས་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོན་པ་སྟོན་ཟད་པ་མིན་པར་སྐྱབ་
པའི་ཁྱབ་པ་འབྱུང་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ལྟོག་པར་མ་དཔེ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཏག། སྟོན་པ་སྟོན་ཟད་པ་མིན་པའི་རྒྱ་མཚན་སྟོན་ཏག་པ་ཡིན་ནམ། སྤྲོད་བྱེད་
ཀྱི་གཉེན་པོ་མེད་པ་ཡིན་ནམ། ཡོད་ཀྱང་མི་ཤེས་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། སྐྱ། སྟོན་ཆོས་ཙན།
ཁྱོད་ཏག་པ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་སྤྲོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྐྱ། དེ་ཚོས་ཙན།
ཁྱོད་སྤྲོད་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་མེད་པ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱའི་གཉེན་པོ་གོམས་པས་ཁྱོད་ཟད་པར་འགྱུར་
པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལྟར་ན། སྐྱ། དེ་ཚོས་ཙན། ཁྱོད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་
བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཤེས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་དེ་ལས་སྐྱབ་པ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ནི། སྐྱབ། སྟོན་པ་ཆོས་
ཙན། སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་གཟིགས་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་ལ་བསྟན་པས་གཞན་སྟུག་
བསྐྱེད་ཀྱང་བཙས་ལས་སྐྱབ་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུན་གསུངས་པ་དང་སྤྲོད་བཅེ་དང་མི་ལྟན་
པའི་སྟོན་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གསུངས་པ་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་དེས་ན་སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་
ནི། དྲ། བཅོམ་ལུན་འདས་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་པར་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་
ཐུགས་རྗེ་ལས་སྟོན་པ་སོགས་འབྱུང་བར་བསྐྱབས་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནན་ཏན་མ་བྱས་བཀག་ནས་བྱས་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ལྷ་སྟེ། སྐྱོབ་པ་དངོས་སྟོབས་
རིགས་པས་བསྐྱབ། དེ་ལས་བདེར་གཤེགས་གྲུབ་པའི་ཚུལ། དེ་ལས་སྟོན་པ་གྲུབ་པའི་ཚུལ། དེ་
ལས་བརྩེ་བ་གྲུབ་པའི་ཚུལ། དེས་ན་ནན་ཏན་བྱས་པར་གྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བདེན་བཞི་སྟོན་པ་སྐྱོབ་པར་བསྟན། བསྟན་བྱ་བདེན་བཞི་རིགས་པས་
བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཡང་། སྟོན་པ་ཚོས་ཅན། སྐྱོབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཏུལ་བྱ་ལ་བདེན་བཞི་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པར་བསྟན་པས་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱང་བཅས་ལས་སྐྱོབ་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། མཚན་གཞི་མཚན་ཉིད་སྐྱབ་སྟེ་སྟུག་བདེན་བཤད། སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱང་
བཅས་སྐྱབ་སྟེ་ཀླན་འབྱུང་བཤད། སྟུག་བསྐྱེད་ལགས་པ་སྐྱབ་སྟེ་འགོག་བདེན་བཤད། བདག་
ལྷའི་གཉེན་པོ་སྐྱབ་སྟེ་ལམ་བདེན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་གཞི་འཁོར་བ་ཅན་དུ་བསྐྱབ། མཚན་ཉིད་མི་ཉག་ལ་སོགས་
བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྟུག་བསྐྱེད་འཁོར་བ་ཅན་དུ་བསྟན། འཁོར་བ་མེད་པའི་རྩྱུང་པ་སྐྱོང་
བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྟུག་ །བདེན་བཞི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་གསུང་རབ་ལས་རི་
ལྷར་བསྟན་པ་ལྷར་རིགས་པས་སྐྱབ་ཚུལ་སྟོན་ཏེ། སྐྱེ་བ་དུ་མར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་འཁོར་བའི་ཟག་
བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ཚོས་ཅན། སྟུག་བསྐྱེད་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། སྟུག་བསྐྱེད་རྣམས་པ་གསུམ་
པོ་གང་རུང་གིས་སྟུག་བསྐྱེད་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་རྩྱུང་པ་དགོད་པ་ནི། འཁོར་བ་ཅན་ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་མ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཞེན། ལན་ལ་གཉིས་ཏེ། འཁོར་བ་ཡོད་པར་རིགས་པས་བསྐྱབ། འཁོར་བ་མེད་ན་ཏུ་ཅང་
ཐལ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། གོམས་ལས་གསལ་བའི་ཉགས་ཀྱིས་བསྐྱབ། ཉེར་ལེན་རིགས་མཐུན་
ཉགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཏན་ཚིགས་དགོད། ཉེས་སྐྱོང་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གོམས། སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་ཐ་མལ་པ་ཚོས་ཅན། ཆགས་སོགས་གོམས་པ་སྡོན་དུ་
སོང་སྟེ། རང་རྒྱུད་ལ་ཆགས་སོགས་གསལ་བར་དམིགས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཆགས་སོགས་རྒྱ་མེད་སྐྱེ་བ་དགག། རིགས་མི་མཐུན་ལས་སྐྱེ་བ་
དགག། ཉེས་ན་རིགས་མཐུན་རྒྱ་རྒྱུ་བ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འདོད། སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་ཆགས་སོགས་ཚོས་ཅན། རྒྱ་མེད་མིན་ཏེ། རིས་འགའ་
སྐྱེ་བའི་བྱིར། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བད་ཀྱི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག། འབྱུང་བའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། རྟོག་པ་མེད་པས་འབྲས་བུ་མིན། རྗེས་འགོ་མེད་པས་འབྲས་བུ་མིན།
འབྲས་བུ་ཡིན་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ། རང་ལ་མཚུངས་པའི་རྩྱུང་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། འབྲུལ། གཏི་མུག་དང་ཞེ་སྤང་དང་འདོད་ཆགས་གསུམ་པོ་ཚོས་ཅན། རིམ་པ་
ལྟར་རྒྱང་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་མིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་དེ་གསུམ་ལ་ལྟོག་པ་འབྲུལ་
པའི་བྱིར། གལ། གལ་ཏེ་བད་ཀན་ཤས་ཆེ་བའི་གང་ཟག་ལ་མཁྲིས་པ་འདྲེས་པའི་བྱིར། ཞེ་སྤང་
འབྱུང་བས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། གང་ཟག་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མཁྲིས་པའི་འབྲས་བུ་ཤ་སེར་བ་
སོགས་དེ་ཡི་ཚོས་མཐོང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་དངོས་རྒྱ་མཁྲིས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དུག་གསུམ་ཚོས་
ཅན། ཁྱོད་ནད་གསུམ་རེ་རེ་ལས་སྐྱེས་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་བད་ཀན་མཚུངས་པའི་གང་
ཟག་ཐམས་ཅད་འདོད་ཆགས་མཚུངས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་བྱིར། གཟུགས། གལ་ཏེ་
ལུས་ཅན་གྱི་འབྱུང་བ་མཚུངས་ཀྱང་འབྱུང་འབྱུང་གི་གཟུགས་བཟང་ངན་སོགས་ཐ་དད་པ་བཞིན་
དུ་སྤྲུལ་ལ་ཡང་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེར། ལུས་ཅན་གྱི་གཟུགས་བཟང་ངན་སོགས་ཀྱི་ཁྱུང་པར་
ཚོས་ཅན། ཁྱོད་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་བདག་ཁྱེན་ཆེ་སྤྲུལ་མའི་ལས་
ལས་སྐྱེས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཏན་ཚགས་དགོད། ཚུལ་གསུམ་བསྐྱུལ། ཉེས་སྡོང་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྐྱོན། དུག་གསུམ་པོ་ཚོས་ཅན། བད་གསུམ་གྱི་ཉེར་ལོན་ལས་སྐྱེས་པ་མིན་ཏེ།
ནད་གསུམ་འཕེལ་འགྱིབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཁྱོད་འཕེལ་འགྱིབ་མི་བྱེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། མཁྲིས་པ་འཕེལ་བ་ན་ལུས་གདུངས་བས་ཞེ་སྤང་
འཕེལ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེན། མ། ཞེ་སྤང་ཆོས་ཅན། མཁྲིས་པ་འཕེལ་བ་ན་ཁྱོད་འཕེལ་བ་
ཅམ་གྱི་ཁྱོད་མཁྲིས་པའི་ཉར་ལེན་ལས་སྐྱེས་པར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་འགྲུབ་ན་ཁྱོད་ནད་གསུམ་
ཀའི་ཉར་ལེན་ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ནད་གསུམ་གྱི་ཉར་ལེན་ལས་སྐྱེས་པ་མིན་པར་ཐལ། ནད་གསུམ་མཚུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཁྱོད་
མཚུངས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ། ཅ་བའི་རྟགས་ལ་ཁུབ་པ་ཡོད་དེ། ཉར་ལེན་གྱི་རྒྱ་འཕེལ་ན་དེའི་
འབྲས་བུ་འགྲིབ་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། མཁྲིས་པ་འཕེལ་ན་ཆ་བ་འགྲིབ་པ་མི་རུང་བ་བཞིན་ནོ། །
ཆགས། གལ་ཏེ་ནད་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་ལས་ཆགས་པ་དང་མི་མཉམ་པ་ལས་ཞེ་སྤང་སྟེ་བའི་ཕྱིར་
ན་ཅ་བའི་གཏན་ཆོགས་མ་གྲུབ་པོ་ཞེན། ནད་གསུམ་ཆ་མཉམ་མི་མཉམ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཆགས་
སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ནད་གསུམ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ནད་གསུམ་ཆ་མཉམ་མི་
མཉམ་གྱི་འབྲས་བུར་རྒྱུར་པའི་ཆོར་བ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཉེས་སྤོང་བརྗོད་དེ་རྒྱ་གཉིས་དྲི། རྒྱས་པའི་རྒྱ་གཉིས་སོ་སོར་དགག་
པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱ། གལ་ཏེ་ནད་གསུམ་ཆ་མི་མཉམ་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་གེགས་
བྱས་པའི་ཆོ། བད་ཀན་གྱིས་འདོད་ཆགས་མི་བསྐྱེད་དོ་ཞེན། ནད་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་ཆོ་རྒྱ་ཅིས་
བསྐྱེད། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཁུ་བ་ཆགས་པའི་རྒྱར་མི་འཐད། གཟུགས་སོགས་ཆགས་པའི་
རྒྱར་མི་འཐད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱ། ནད་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་ལས་ཁུ་བ་འཕེལ་ལ། དེ་ལས་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བ་
ཡིན་ནོ་ཞེན། རྒྱ། ཆགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ནད་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཁུ་བའི་
དངོས་འབྲས་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་གཉིས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་འབྲུལ་པའི་ཕྱིར། ལུད། ཆགས་
ལྟོན་ཆོས་ཅན། ལུད་མེད་གཟུགས་མཛེས་པ་གཅིག་ལ་ཆགས་པ་དྲག་པོ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
དེ་ལ་ཁུ་བ་ངེས་པར་འཕེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གལ། ལུད་མེད་ཀྱི་གཟུགས་མཛེས་པ་སོགས་ཀྱང་ཁུ་བས་ཆགས་པ་བསྐྱེད་

པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་དུ་དགོས་པས་སྒྲོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། བྱད་མེད་ཀྱི་གཟུགས་མཛེས་པ་སོགས་
 ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཆགས་པའི་དངོས་རྒྱ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཉེར་བར་ཡོད་པའི་གང་ཟག་ཀྱན་
 ཆགས་པ་སྦྱོར་བར་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། དེས། ཆགས་པ་ཚོས་ཅན། གཟུགས་མཛེས་པ་བྱེད་དུ་ཡོད་
 མེད་ཀྱི་འགོ་ལྷོག་བྱེད་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ། གཟུགས་མཛེས་
 སོགས་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་འཛིན་པ་ཡང་ཆགས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། ཐམས། བྱད་
 མེད་ཀྱི་གཟུགས་མཛེས་ཉེ་བར་ཡོད་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཅན། གཟུགས་མཛེས་པ་ལ་
 ཡོན་ཏན་དུ་འཛིན་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་རྒྱ་ཚད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། གནས། བད་ཀན་ཤས་ཆེ་པའི་གནས་སྐབས་
 བ་ཚོས་ཅན། ཞེ་སྒྲུང་ཅན་མིན་པར་ཐལ། ཆགས་པ་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། བད་ཀན་ཅན་ལ་ཞེ་སྒྲུང་སྦྱོར་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་རང་ལ་མཚུངས་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཉེས་པ་དེ་ཁྱོད་རང་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ་ཞེ་
 བ། གང་། མངས་རྒྱས་པ་ཚོས་ཅན། ཆགས་སོགས་ནད་གསུམ་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ལས་སྦྱོར་བ་ལ་བཀོད་
 པའི་ཉེས་པ་ཁྱོད་ལ་མེད་དེ། ཁྱོད་ཆགས་སོགས་རིགས་མཐུན་སྒྲུབ་མའི་བག་ཆགས་ལས་སྦྱོར་བར་
 ཁས་བླངས་པའི་མཁས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འབྲུང་བའི་རྒྱ་ལས་སྦྱོར་བ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤང་མེད་གསར་དུ་སྦྱོར་བ་དགག།
 གྲུབ་ཟིན་གནས་པར་བྱེད་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འདིས། ཆགས་སོགས་རྒྱུད་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་དགག་པའི་རིགས་པ་
 ཚོས་ཅན། དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དུག་གསུམ་པོ་འབྲུང་བའི་ཉེར་ལེན་ལས་སྦྱོར་བའང་
 བཅགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རིགས་པ་སྤྲུལ་མས་ཁེགས། ཁས་བླངས་འགལ་བ་སྤོང་། ཉ་ཅང་ཐལ་
 བ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྟོན། ཆགས་སོགས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གྲུབ་ཟིན་འབྲུང་བ་ལ་བརྟེན་པ་ཡང་མིན་ཏེ།
 ཁྱོད་དེ་ཡིན་པ། ཡོད་མེད་རྟགས་ལ་རྟེན་མེད་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རིགས་པས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འབྲུང་གྱུར་གྱུ་བ་ཟིན་འབྲུང་བ་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས།
 དཀར། འབྲུང་གྱུར་ཆོས་ཅན། གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲུང་བ་ལ་བརྟེན་པ་མིན་ཏེ།
 གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་འབྲུང་གྱུར་འབྲུང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་དོན་གང་ཞེ་
 བ། དྲི། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འབྲུང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་དོན་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟེན་པ་
 མིན་ཏེ། ཁྱོད་རང་གྱུ་འབྲུང་བ་སྤྲུལ་ལས་སྐྱེས་པའམ་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་འབྲུང་བ་དང་
 དབྱེར་མེད་དུ་སྐྱེས་པ་དེ། ཁྱོད་འབྲུང་བ་ལ་གནས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཤམ། ཆང་མ་ལོག་
 གྲང་ཁྱོས་པའི་རྩས་པ་ལྟོག་པ་བཞིན། དུས་མཉམ་པའི་འབྲུང་བ་དང་འབྲུང་གྱུར་ཡང་དབྱེར་ཡོད་
 ཡིན་ལོ་ཞེས། དེས། ཆང་གིས་ཁྱོས་པའི་རྩས་པ་ཆོས་ཅན། ཆང་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 བརྟེན་པ་མིན་ཏེ། ཆང་དང་གྲུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཤམ། ཆང་དང་ཆང་གི་ཁྱོས་པའི་
 རྩས་པ་གྲུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་ཡིན་པ་དེ་འབྲུང་སེམས་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ་ཞེས། མིན། འབྲུང་
 སེམས་ཆོས་ཅན། གྲུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་མིན་པར་ཐལ། སྤོ་མ་འབྲུལ་བས་རྣམས་ཐ་དད་དུ་རྟོགས་
 པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཇི། ཡིད་སྤོ་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ལུས་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་མ་གྱུར་གྱི་བར་དུ་
 ཁྱོད་གྱི་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ལུས་དང་རྣམས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུས་དང་
 དེ་ལ་བརྟེན་པའི་གཟུགས་སོགས་བཞིན། གཤམ་ཏེ་གཟུང་དོན་གྱི་དབང་གིས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་
 འགྱུར་རོ་ཞེས། དེ་ཆོས་ཅན། གཟུང་དོན་ཅན་མིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེས་ན་རིགས་མཐུན་གྱུ་དུ་གྲུབ་པ་ནི། གང་། ཆགས་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་
 གི་རིགས་མཐུན་སྤྲུལ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཉེར་ལེན་ལུས་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་
 རིགས་མཐུན་སྤྲུལ་པའི་དག་ཆགས་སྐྱེན་གྱིས་སད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཉེར་ལེན་རིགས་མཐུན་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཡིན་པས་ཉེར་
 ལེན་རིགས་མཐུན་གྲུབ། གྲུབ་ཟིན་སྐྱབ་པའི་གངས་ཅན་ཅོད་པ་སྤོང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རྣམ། སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་སྤྲུལ་སྤོང་དུ་སོང་སྟེ།
 རྣམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཡ། ལྷ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རྣམ་ཤེས་རྒྱས་པའི་ངོ་བོར་ལྷན་
པའི་ཕྱིར་ན་ཐལ་བ་དེ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ལྷ། ལྷ་དང་འབྲུང་བ་སོགས་ཀྱི་ཕྱི་ན་གྲུང་ཆེན་
བརྒྱའི་རྣམ་ཤེས་རྒྱས་པའི་ངོ་བོར་ཡོད་པར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དམ་བཅའ་
ཡང་དག་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ལ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། ཅི་ལྟར་གཞོད་ན། ལྷ། ལྷ་
དང་འབྲུང་བ་སོགས་ཀྱི་ཕྱི་ན་ཆོས་ཅན། གྲུང་ཆེན་བརྒྱའི་རྣམ་ཤེས་མེད་དེ། དེ་སྤང་རུང་མ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འཁོར་བ་མེད་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཆགས་སོགས་བཅས་པར་འབྲུང་
བའི་ངེས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཆགས་སོགས་ངེས་འགའ་སྟེ་བའི་ངེས་པ་མེད་པར་ཐལ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་དགོད། ཁྱབ་པ་མ་ངེས་སྤོང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ལྷ། ཐམས་པ་ཆོས་ཅན། སྟེས་མ་ཐག་ནས་ཆགས་སོགས་དང་ལྷན་པའི་ངེས་པ་
མེད་པར་ཐལ། ཆགས་སོགས་སྤྲ་མ་སྤོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྷ་ཡི་སྟོན་མ་ངེས་སྤང་། དཔེ་ཡི་སྟོན་མ་ངེས་སྤོང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། འབྲུང་། གཡ་ཏེ་ལུས་ཅན་ཀྱན་ཆོས་ཅན། ཆགས་སོགས་དང་ལྷན་པར་ངེས་ཏེ།
ཆགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་རྒྱ་འབྲུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐམས་། དེ་ཆོས་ཅན། འདོད་ཆགས་ཆེ་
ཆུང་མཆུངས་པར་ཐལ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་དངོས་རྒྱ་འབྲུང་བ་མཆུངས་པའི་ཕྱིར། གཡ། གཡ་ཏེ་
ཏྲགས་མ་གྲུབ་སྟེ། འབྲུང་བ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ལས་ཆགས་སོགས་དུ་མ་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
འབྲུང་། འབྲུང་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་འབྲུང་བའི་སྟོག་ཆགས་དེ་ལ་སྟོག་ཆགས་ཅམ་དང་། ཆེས་
སྟོག་ཆགས་དང་། ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྟོག་ཆགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལས་འབྲུང་བའི་སྟོག་
ཆགས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ལས་ཆགས་སོགས་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དེ་མེད་ཀྱང་ཐམས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤར་ཆགས་སོགས་དང་བཅས་པ་ལས་ཕྱིས་
ཆགས་སོགས་མེད་པར་འགྱུར་བ་སྤིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འབྲུང་བ་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་ཁྱད་
པར་ལས། ཆགས་སོགས་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཡ། གཡ་ཏེ་ཐམས་པ་
ཆོས་ཅན། ཆགས་སོགས་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། ཆགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་རྒྱ་འབྲུང་བ་མི་

ལྷོག་པའི་ཕྱིར་ཞེན། བདག་ །ཐ་མལ་པ་ཆོས་ཅན། འདོད་ཆགས་ཆེ་ཆུང་མཆུངས་པར་ཐལ། རྒྱ་
འབྱུང་བ་མཆུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཁས་སྤངས་ཏེ། སངས་རྒྱུ་པའི་ལུགས་ལ་བ་ལང་སྤྱི་འཛིན་
གྱི་ཤེས་པ་ལ་བ་ལང་ཆེ་ཆུང་དུ་འཛིན་པའི་བྱང་པར་མེད་པ་དང་། རྒྱང་འཕེན་གྱི་ལུགས་ལ་འང་ས་
སོགས་ལས་སྤྱོད་པའི་སྟོག་ཆགས་ལ་སྟོག་ཆགས་ཅོམ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷོ་
གལ་ཏེ་མེ་ལ་རྒྱུད་ཆེ་ཆུང་གི་བྱང་པར་ཡོད་ན་ཡང་རྒྱུད་གཏན་མེད་གྱི་མི་མི་སྤྱིད་པ་བཞིན་འབྱུང་བ་
དང་ཆགས་སོགས་ལ་མཆུངས་སོ་ཞེན། མིན། རྒྱུད་ཆོས་ཅན། བྱང་གཏན་མེད་གྱི་མི་མི་སྤྱིད་པ་
དང་། ཆགས་སོགས་གཏན་མེད་གྱི་འབྱུང་བ་མི་སྤྱིད་པ་དེ་དཔེ་དོན་དུ་མི་མཆུངས་པར་ཐལ། བྱང་
མེ་ལས་དོན་གཞན་མིན་པའི་ཕྱིར། གང་། ཆགས་སོགས་ཆོས་ཅན། འབྱུང་བ་ལ་བྱང་རྒྱུན་ཆད་པ་
སྤྱིད་དེ། བྱང་འབྱུང་བ་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཡོན་ཏན་གང་ཞིག །འབྱུང་བ་འཕེལ་འགྲིབ་གྱི་རྗེས་
སུ་བྱང་འཕེལ་འགྲིབ་གྱི་བྱང་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འབྱུང་བ་ལས་དོན་གཞན་པའི་དཀར་
སོགས་འབྱུང་བ་ལ་རྒྱུན་ཆད་པ་སྤྱིད་པ་བཞིན་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཟུགས། གཟུགས་སོགས་འབྱུང་བ་ལས་གསར་དུ་བྱུང་ཡང་། འབྱུང་བ་ལ་
ངས་པ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆགས་སོགས་ཀྱང་ཡིན་པས་སྡུ་ན་མེད་པ་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཐལ་བ་
མ་ངས་སོ་ཞེན། ཆགས་སོགས་ཆོས་ཅན། གཟུགས་སོགས་དང་འབྱུང་བ་ལ་ཡོད་པར་མཆུངས་པ་
དེ་མིན་པར་ཐལ། གཟུགས་སོགས་འབྱུང་བ་དང་འབྲལ་མི་རུང་ཡིན་པ་གང་ཞིག །བྱང་འབྱུང་བ་
དང་འབྲལ་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་མཆུངས་སོ་ཞེན། གཟུགས་སོགས་ཆོས་
ཅན། བྱང་འབྱུང་བ་དང་འབྲལ་མི་ཤེས་པ་དེ་ཆགས་སོགས་ལ་མཆུངས་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་
མཆུངས་ན། ཆགས་སོགས་དེ་འབྱུང་བ་དང་ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ།
ཆགས་སོགས་ཆོས་ཅན། གཟུང་དོན་གྱི་དབང་གིས་ངས་འགའ་སྤྱོད་པར་ངས་པ་མིན་པར་ཐལ། སྟོ་
བཏགས་དངོས་ལུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཆགས་སོགས་ངས་འགའ་སྤྱོད་པའི་
ངས་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་ནི། སྐལ། ཆགས་སོགས་ཆོས་ཅན། ངས་འགའ་སྤྱོད་པའི་ངས་པ་མེད་པར་
ཐལ། དེགས་འདྲའི་རྒྱ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འབྱུང་བ་དངོས་རྒྱར་འདོད་ན། ཆགས་སོགས་
ཆོས་ཅན། སྤྱོད་པ་ཀུན་ལ་དུས་ཀུན་གྱི་ཆེ་སྤྱོད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་མི་རྟག་པ་སོགས་བསྐྱབ་པ་ལ་བཞི་སྟེ། མི་རྟག །སྟག་བསྐྱལ། བདག་མེད། སྟོང་པ་བསྐྱབ་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། དྲེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཚས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་འགའ་སྟེ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཉེས། དེ་ཚས་ཅན། སྟག་བསྐྱལ་ཡིན་ཏེ། ཉེས་པ་བདག་འཛིན་སོགས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོང་པའི་རྟེན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བདག་ཤེས་དེ་ཚས་ཅན། བདག་མིན་ཏེ། བདག་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། བྱིན། དེ་ཚས་ཅན། བདག་གིས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་མིན་ཏེ། བདག་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་སྟེ། རྟག་པ་ཡིན་ན་རང་འབྲས་སྟེང་བྱེད་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དྲེ། བདག་ཚས་ཅན། ཁྱོད་ལས་འབྲས་བྱ་དུ་མ་རིམ་གྱིས་སྟེ་བ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ། རྟག་པ་ཚས་ཅན། ཁྱོད་སྟག་བསྐྱལ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་མིན་པར་ཐལ། སྟག་བསྐྱལ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་གཞན་ཚོགས་ན་ཡང་ཁྱོད་ལྟོག་པའི་སྟོང་པ་གྱིས་སྟག་བསྐྱལ་སོགས་ལྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྟག་བསྐྱལ་རྒྱ་ར་བཅས་སྐྱབ་སྟེ་ཀུན་བདེན་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྟག་བསྐྱལ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་བསྐྱབ། རྒྱ་ཉིད་གཞན་དུ་རྟོག་པ་དགག །རྒྱ་ཡི་གཙུག་པོ་སྟེང་པ་བསྟན་པ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དེས་འགའ་སྟེ་བས་རྒྱ་ར་བཅས་སྐྱབ། རྒྱ་མེད་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། དེས། སྟག་བསྐྱལ་ཚས་ཅན། རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་འགའ་སྟེ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་སྟེ། ལྟོག་ལྷ་རྟགས།

གཉིས་པ་ནི། དྲེ། རྒྱ་ར་འཕེན་པ་ན་རེ། ཚེར་མའི་རྫོང་སོགས་རྒྱ་མེད་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་སྟག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་ཡང་རྒྱ་མེད་ཡིན་ནོ་ཞེན། གང་། ཚེར་མའི་རྫོང་སོགས་དང་སྟག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་ཚས་ཅན། རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་གཞན་སྔ་མ་པན་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྟེན་གྱི་རྒྱ་ར་བྱུང་པའི་དེག་བྱ་ཚས་ཅན། མིག་ཤེས་ཀྱི་

རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་སྤྱི་མའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟག་བྱ་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། རེག་ །དེ་ཆོས་
ཅན། དེའི་བརྒྱན་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དམིགས་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྟག་ །སྟག་བསྐྱལ་ཆོས་ཅན། དབང་ཕྱུག་སོགས་རྟག་པ་ལས་སྟེ་བ་མིན་ཏེ།
སྟེར་རྟག་པ་རྒྱ་ཡིན་པ་བཀག་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟག་པས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ལུས་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྟོན་པ་རྒྱུན་གྱི་གཙོ་བོར་བསྟན། དེ་ལ་ཡུང་གི་སྒྲིབ་བྱེད་དགོད།
སྟོན་པ་ཁོ་ན་བཤད་པའི་རྒྱུ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། རྟེ། སྟོན་པའི་སྟོན་པ་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་སྟག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ།
རང་འབྲས་སྟག་བསྐྱལ་རང་དབང་དུ་སྟེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟེ། དེ་ལྟར་ན་མདོ་ལས། སྟག་
བསྐྱལ་གྱི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཀླན་འབྱུང་ལ་འདོད་པའི་སྟོན་པ་དང་། སྟོན་པའི་སྟོན་པ་དང་། འཛིག་
པའི་སྟོན་པ་དང་གསུམ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། སྟོན་པའི་སྟོན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྟག་
བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། སྟག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཀླན་འབྱུང་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་མི་
འགལ་བར་ཐལ། འདོད་སྟོན་དང་འཛིག་སྟོན་གཉིས་ཁྱོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་ །ཐ་
མལ་པ་ཆོས་ཅན། སྟོན་པ་གསུམ་པོ་དེ་ཁྱོད་ཡང་སྟོན་དུ་སྟེ་བའི་རྟེན་ཡིན་ཏེ། སྟག་བསྐྱལ་ལ་བདེ་
བར་འཛིན་པའི་ལོག་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི་སྟོན་པ་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་ཁྱོད་ཡུལ་གྱི་བླ་དོར་ལ་
འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། རྩོད་པ་སྟོང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཆགས། སྟོན་པའི་སྟོན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡང་སྟོན་སྟེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་
པར་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལུས། འོ་ན་ལུས་ལས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་འབྱུང་བར་ཐལ། ལུས་མེད་པ་ལ་
ཆགས་པ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེན། རྒྱ། ལུས་སྤྱི་མ་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་འདོད་ཆགས་སྤྱི་མའི་རྒྱ་
ཡིན་ཏེ། དེའི་རྟེན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྤར་རྒྱ་ཡིན་པ་བཀག་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་
ན། ལུས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འདོད་ཆགས་སྤྱི་མའི་རྒྱ་ཅམ་ཡིན་པ་བཀག་པ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་འདོད་

ཆགས་ཕྱི་མའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་སྐར་བཀག་ཟེན་པའི་ཕྱིར། རིགས། གལ་ཏེ་རིག་པ་སྐར་མ་ལ་
བརྟེན་པའི་ལུས་སྐར་མ་ཆགས་པ་ཕྱི་མའི་རྒྱར་འདོད་ན། རྒྱར་འཕེན་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཡོད་
པར་འདོད་རིགས་པར་ཐལ། ལུས་དང་ཆགས་པ་སྐར་མ་དེ་གཉིས་ཕྱི་མའི་རྒྱར་སྐྱས་པའི་ཕྱིར།
གལ། ཆགས་པ་ཆོས་ཅན། ལུས་ཀྱི་རྒྱ་མིན་ཏེ། ལུས་སྐྱེ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
ལུས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། ཆགས་པའི་རྒྱ་མིན་པར་ཐལ། ཆགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། སྐལ། ཆོ་འདིའི་ཆགས་པ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། རིགས་འདྲ་སྐར་མ་སྟོན་དུ་སོང་བ་
ཀྱབ་སྟེ། རང་ཉིད་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སྟོང་བ་ཁོ་ན་ཡང་སྟོང་དུ་
སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ན། མི་ཤེས་ལས་དང་སྟོང་ལས་འབྱུང་རིག་མཛོད། །ཅིས་རྒྱ་གསུམ་པ་ཅན་དུ་
བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི། མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། སྟོར་ཡང་སྟོང་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་སྐབས་
འདིར་ཡང་སྟོང་གྱི་རྒྱར་མ་བརྟོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཡང་སྟོང་གྱི་སྟངས་པོ་བསྐྱེད་དེས་མིན་པའི་
ཕྱིར། སྟོང་པ་ཆོས་ཅན། རྟོད་ཁོ་ན་སྐབས་འདིར་ཡང་སྟོང་གྱི་རྒྱར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ།
རྟོད་ཡང་སྟོང་གྱི་སྟངས་པོ་སྐྱེད་དེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་ཡང་སྟོང་གྱི་
རྒྱར་མ་བཤད་དེ། རྟོད་ཡོད་ན་ཡང་སྟོང་འབྱུང་བས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྟུག་བསྐྱལ་འགག་པ་སྐྱབ་སྟེ་འགོག་བདེན་བཤད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། སྟུག་བསྐྱལ་
ལས་གྲོལ་ཐར་པ་བསྐྱབ། གྲོལ་བ་པོ་ལ་རྩོད་པ་སྟོང་། གྲོལ་བའི་ཚུལ་ལ་རྩོད་པ་སྟོང་། བཅིང་
ཐར་བདག་གིས་བྱེད་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ། རྒྱའི་གཙོ་བོ་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན། གཏན་དུ་བ་མིན་ཏེ། རྒྱ་མ་རིག་པ་དང་བཅས་
པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། མ་རིག་པའི་གཉེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འཁོར་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོད་ཆོས་ཅན། འཁོར་བ་ལས་ཐར་པ་མེད་པར་
ཐལ། འཁོར་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ། ཐལ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་པ་ལ་
གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འཇུར་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པས་ཁྱོད་ལ་འདོད་པ་དང་།
རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་འཁོར་བ་དང་ཐར་པ་གང་ལ་འཛོག་ཅི་
ན། ཇི། བདག་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་རྟོད་མེད་ན་ཡང་ཐ་སྟོད་དུ་འཁོར་བ་སྐྱངས་ནས་ཐར་པ་

ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་འབད་བ་བྱེད་པར་འཐད་དེ། དོན་དམ་པར་སྤང་བོ་སྟག་བསྐལ་གྱིས་གདུངས་པ་
ལ་ཁྱོད་སྟག་བསྐལ་གྱིས་གདུང་བར་སྒྲོ་བཏགས་པ་གང་ཞིག །འོག་པར་སྒྲོ་བཏགས་པ་དེ་གཞོམ་
པའི་ཆེད་དུ་ཁྱོད་གྱིས་ཐ་སྟངས་དུ་ཐར་ལམ་ལ་བརྩོན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་ཆགས་བྲལ་བར་གནས་པ་མེད་པ་སྤྲང་། འཕགས་ལམ་དང་
པོར་ཡང་སྤྲང་མེད་པ་སྤྲང་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཆགས་བྲལ་གནས་པའི་རྒྱ་གཉིས་བཤད། རྒྱ་ཡི་དོན་ལ་རྩོད་པ་སྤྲང་།
གནས་པའི་དོན་ལ་རྩོད་པ་སྤྲང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། འདོད། ཆགས་བྲལ་གྱི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རེ་ཞིག་འཁོར་བར་གནས་པའི་
རྒྱ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་བརྩེ་བ་དང་ལས་གང་རུང་གིས་རེ་ཞིག་འཁོར་བར་གནས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ལས་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་གནས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་སྤྲ་མའི་ལས་གྱིས་ཆོ་འདིའི་སྤང་བོ་
འཕངས་ཟེན་ཅིང་རེ་ཞིག་སྤང་བོ་མི་ལྟོག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལས་གྱི་དོན་ལ་རྩོད་པ་སྤྲང་། བརྩེ་བའི་དོན་ལ་རྩོད་པ་སྤྲང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཆགས་བྲལ་ལས་གྱིས་འཁོར་བར་གནས་ན་ཡང་སྤྲང་གཞན་དུ་མཆོམས་སྒྱུར་
བར་འགྱུར་རོ་ཞེན། སྤྲ། ཆགས་བྲལ་ལས་གྱིས་གནས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། འཁོར་བ་ལས་མ་གྲོལ་
བ་མིན་ཏེ། ཡང་སྤྲང་འགྱུར་བྱེད་ཀྱི་སྤྲང་པ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཆགས་བྲལ་
ལ་སྤྲང་རྩི་ཡོད་ན་སེམས་ཅན་དུ་ལྟ་བུ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། སྟག། ཆགས་བྲལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་
བརྩེ་བ་ཆོས་ཅན། བདག་ལྟ་མིན་ཏེ། འགལ་སྟེན་ཞེ་སྤང་མེད་ཅིང་། མཐུན་སྟེན་སྤྲང་རྩི་མའི་
རྩིས་སུ་འཇུག་པའི་སེམས་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆགས་བྲལ་ལ་སྤྲང་རྩི་ཡོད་ན་ཆགས་པ་
ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེན། དྲ། ཆགས་བྲལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲང་རྩི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཆགས་པ་མིན་ཏེ།
ཁྱོད་ཆགས་པ་དང་རྒྱ་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཆགས་བྲལ་ལ་སྤྲང་རྩི་ཡོད་ན་དེའི་ཡུལ་ལ་གནོད་པ་བྱས་
པའི་ཆོ་ཁོང་ཁྱོ་སྤྲང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན། དྲ། ཆགས་བྲལ་གྱི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁོང་ཁྱོ་སྤྲང་བ་མིན་
ཏེ། རྒྱ་བདག་འཛོན་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེས། ཆགས་བྲལ་ཆོས་ཅན། དུག་གསུམ་གྱི་
ཉིས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དུག་གསུམ་གྱི་ཉིས་པ་མེད་པར་བསྐྱབས་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལས་ཀྱིས་གནས་ལ་ཚུད་པ་སྒྲིང་། བཅེ་བས་གནས་ལ་ཚུད་པ་སྒྲིང་བཤོ། །

དང་པོ་ནི། ཆགས་བྲལ་ལ་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ལུས་ཡོད་ན་ལའོར་བ་ལས་མ་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན། གོལ། ཆགས་བྲལ་ཆོས་ཅན། ལའོར་བ་པ་མིན་ཏེ། ཡང་སྤྱིད་གཞན་དུ་མཆོམས་སྒྲིབ་པའི་རྒྱ་བྱང་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་བྱང་ན་ཡང་ལའོར་བའི་ཉིས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཆགས་བྲལ་སྤྱིང་རྗེས་གནས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ཡུན་རིང་པོར་གནས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། སྤྱིང་། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་རྣམ་པ་མེད་དེ། སྤྱིང་རྗེ་དམན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གང་། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་ལ་ཡུན་རིང་དུ་བཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་བཅེ་བ་ཆེན་པོ་མངའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གལ། འཇིག་ལྷ་ཡང་སྤྱིད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ན་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཡང་སྤྱིད་དུ་སྒྲེ་བ་མེད་པར་ཐལ། འཇིག་ལྷ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཞེན། ལྷན། དེ་ཆོས་ཅན། འཇིག་ལྷ་སྤངས་པ་མིན་ཏེ། འཇིག་ལྷ་ལྷན་སྒྲེས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྤངས་ན་དེ་ཆོས་ཅན། ཡང་སྤྱིད་དུ་མི་སྒྲེ་བར་ཐལ། འཇིག་ལྷ་ལྷན་སྒྲེས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། བདེ། དེ་ཆོས་ཅན། འཇིག་ལྷ་ལྷན་སྒྲེས་མ་སྤངས་པར་ཐལ། བདག་བདེ་བ་དང་འཕྲད་པ་དང་སྒྲིག་བསྐྱལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ང་། ཁྱབ་སྟེ། ངར་འཛིན་མེད་ན། བདག་བདེ་བ་དང་འཕྲད་པ་དང་སྒྲིག་བསྐྱལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྒོ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་བཅུང་ཐར་བདག་གིས་བྱེད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཉག་པའི་བདག་གིས་བྱེད་པ་དགག། བརྗོད་དུ་མེད་པས་བྱེད་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཕྱི་རོལ་པ་ན་མེ། བདག་ཉག་པ་ལའོར་བར་བཅུང་པ་དང་། ལའོར་བ་ལས་ཐར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེན། སྒྲིག་། བདག་ཉག་པ་ཆོས་ཅན། ལའོར་བར་འཛིང་བ་མིན་པར་ཐལ། སྒྲིག་བསྐྱལ་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་མེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ལའོར་བ་ལས་ཐར་པ་མིན་པར་ཐལ། སྒྲིག་བསྐྱལ་ལྷོག་པའི་རྒྱ་མིན་པའི་ཕྱིར། མི། བདག་ཆོས་ཅན། འཛིང་འགྲོལ་གྱི་རྒྱ་མིན་པར་ཐལ།

མི་རྟག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གནས་མ་བྱ་བ་ན་རེ། བདག་རྟག་པ་ལ་བཅིང་ཐར་མི་
འཐད་ཀྱང་། རྟག་མི་རྟག་གང་རུང་དུ་འདྲ་བཅོང་ཐར་འཐད་དོ་ཞེ་ན། བརྗོད།
བདག་ཚོས་ཅན། བཅིང་ཐར་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟག་མི་རྟག་གང་རུང་དུ་འདྲ་བཅོང་ཐར་འཐད་པའི་ཕྱིར།
གང་། བདག་ཚོས་ཅན། རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཟླ་ལྟེ། འཛིག་མེད་
ཡིན་ན་རྟག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་བདག་ལྟའི་གཉེན་པོ་སྐྱབ་སྟེ་ལམ་བདེན་བཤད་པ་
ལ་གཉིས་ཏེ། བདག་མེད་རྟགས་པ་གཉེན་པོར་བསྟན། གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། བདག་མེད་གོམས་པས་གནས་འགྱུར་ཐོབ་པར་བསྟན། གནས་འགྱུར་
ཐོབ་ཀྱང་སྤང་བྱས་འཛོམས་པ་དགག། གནས་འགྱུར་ཐོབ་པ་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བཤད། བདག་མེད་རྟགས་ནས་གོམས་པའི་སྟོ་ ཚོས་ཅན། འཁོར་བའི་གཉེན་
པོར་གྱུར་པའི་ཐར་ལམ་ཡིན་ཏེ། གོམས་པ་ལས་གནས་འགྱུར་ཐོབ་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤང་བྱས་འཛོམས་པའི་རྣམས་པ་མེད་པར་བསྟན། རྣམས་པ་མེད་པའི་
སྐྱབ་བྱེད་རྣམས་པར་བཤད། སྐྱབ་བྱེད་འཛིན་སྤངས་འགལ་ལ་ཚུད་པ་སྤོང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ། ཉེས་པ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཉེས་མེད་དུ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་འགྱུར་བ་
མིན་ཀྱང་ཉེས་པ་སྤང་ཡང་འབྱུང་སྟེ། ཉེས་པ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ལ་ཉེས་མེད་གྱི་ལམ་འབྱུང་
བ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། གནས་གྱུར་པའི་སེམས་ཚོས་ཅན། ཉེས་པ་སྤང་འབྱུང་བ་མིན་ཏེ། ཉེས་པ་སྤང་
འབྱུང་བའི་རྣམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། སྤང་གཉེན་འཛིན་སྤངས་འགལ་ཞིང་གཉེན་པོ་དོན་ལ་ཞུགས། རང་
བཞིན་སྟོ་བྱང་བྱང་པར་ཡོད་པས་སྤང་རྣམས་མེད། རྣམས་ཡོད་ན་ཡང་གཉེན་པོ་འབད་མེད་བསྐྱེད་པ་
རྣམ། བྱང་པར་གསུམ་ལྡན་གཉེན་པོ་འབད་ཀྱང་ལྟོག་མི་རྣམས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྣམ། གནས་གྱུར་པའི་སེམས་ཚོས་ཅན། བྱོད་ལ་བདག་འཛིན་སོགས་གྱི་ཉེས་
པ་སྤང་འབྱུང་བའི་རྣམས་པ་མེད་དེ། བྱོད་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་འཛིན་པའི་སྟོ་ནས་བདག་འཛིན་
སྤངས་པའི་སྟོ་ཡིན་ཞིང་། བདག་འཛིན་དེ་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྟོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ལྟོག་ །བདག་འཛིན་ཚོས་ཅན། གནས་གྱུར་ཐོབ་པའི་སེམས་ལ་བྱོད་འབྱུང་མི་རྣམས་ཏེ།

ཁྱོད་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཐག་ཁྲ་ལ་སྐྱུལ་དུ་
འཛིན་པའི་སྒོ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། སེམས། ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཚེས་ཅན། གནས་འགྱུར་བྱོལ་པའི་སེམས་ལ་
རང་བཞིན་གྱིས་གཞོད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་དེ། སྤར་གནས་མ་གྱུར་པའི་དུས་སུ་ཡང་སེམས་ལ་རང་
བཞིན་གྱིས་གཞོད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྒྱས། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པའི་སེམས་རྒྱུད་ཚེས་ཅན། ཉེས་པ་ཅུང་ཟད་སྒྲི་
ཡང་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་རྒྱས་པ་མེད་དེ། གཉེན་པོ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་རང་དབང་དུ་བསྐྱེད་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ས་རྒྱོན་པ་ལ་མེ་བཞིན་ནོ།

བཞི་པ་ནི། འཚོ། བྱད་པར་གསུམ་ལྟར་གྱི་གནས་གྱུར་པའི་སེམས་ཚེས་ཅན། ཉེས་པ་
ཆགས་སོགས་ཀྱིས་འབད་དུ་ཟིན་ཀྱང་ལྷོག་མི་རྒྱས་ཏེ། གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཕྱོགས་
འབའ་ཞིག་འཛིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། འཛིན་སྤངས་ཐ་དད་ཙམ་གྱིས་གཉེན་པོ་མིན། ཕྱོགས་རེའི་མགོ་
གཞོན་ཙམ་གྱིས་གཉེན་པོ་མིན། དེས་ན་མཐའ་དག་དབྱིས་འབྱིན་གཉེན་པོར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འཛིན་སྤངས་འགལ་བ་ཙམ་གྱིས་གཉེན་པོར་གྱུར་ན་ཆགས་སྤང་གཉིས་ཀྱང་ཡན་
ཚུན་གཉེན་པོར་འགྱུར་རེ་ཞེན། བདག་ །འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོད་ཚེས་ཅན། ཡན་ཚུན་གཉེན་
པོར་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། རང་རྒྱ་བདག་འཛིན་དུ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡན་ཚུན་རྒྱ་འབྲས་སུ་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཞེ་སྤང་གི་གཉེན་པོ་བྱམས་པ་སོགས་ཀྱང་གསུངས་པ་མིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་
བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཁོ་ན་གཉེན་པོར་འཆད་ཅེ་ན། བྱམས། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་བྱམས་
སོགས་ཚེས་ཅན། ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་དྲུང་ནས་འབྱིན་པའི་གཉེན་པོ་མིན་ཏེ། ཉན་མངས་པ་
ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་འཛིན་སྤངས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ནི་མ་
རིག་པའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་ནི་རིག་པ་བཀག་ཙམ་ཡིན་པས་འདི་ལྟར་མི་འཐད་
དོ་ཞེན། རིག་ །མ་རིག་པ་ཚེས་ཅན། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་དང་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་

རྣམས་པ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་གྱི། རིག་པ་བཀག་ཙམ་མིན་ཏེ། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། སེམས་བྱུང་ཡིན་པས་དམིགས་རྣམས་འཛིན་པའི་བྱིར། འོན་ཏེ་ལྟ་བུ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་མ་རིག་པ་ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ཏེ། རང་ཉིད་རང་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་མི་སྤིང་པའི་བྱིར་ཞེན། འགལ། མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལྟ་བུ་དང་མཚུངས་ལྷན་ཡིན་པས་དེ་ཁྱོད་ལྟ་བུ་དང་འགལ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྟ་བུ་དང་ཕྱོགས་གཅིག་པ་དང་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ལྟོང་། ཉེར་ལེན་གྱི་ཡུང་པོ་བདག་གིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བའི་ལམ་དེ་ཆོས་ཅན། ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་བྱུང་ནས་འབྱིན་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཏེ། བདག་ལྟ་བུ་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་ཞིང་། ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཞུགས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཟད། ཉེས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། གཉེན་པོ་གོམས་ཀྱང་ཟད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། གཟུགས་ཅན་ལ་གཟུགས་མི་ཟད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེན། མིན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཁྱོད་ཟད་མི་སྤིང་པ་དེ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དུ་ལྟ་གཉེན་པོ་སྤྱིས་པའི་ཆོ་མཛད་ཀྱང་ལྟོག་པ་མཐོང་བའི་བྱིར། གལ་ཏེ་གསེར་གྱི་ལྷ་བ་སྤར་ཡང་སྤར་བ་བཞིན་དུ། གཉེན་པོ་དང་བྲལ་བའི་ཆོ་སྤར་ཡང་ལྟོག་གོ་ཞེན། ཉེས། གནས་འགྱུར་ཐོབ་པའི་སེམས་རྒྱད་ཆོས་ཅན། གཉེན་པོ་དང་བྲལ་ནས་ཉེས་པ་སྤར་ལྟོག་པ་མིན་ཏེ། གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྟོ་དང་བྲལ་བ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། གཉེན་པོ་དང་བྲལ་ན་སྤང་བ་སྤང་ལྟོག་པས་མ་བྱེད་པའི་བྱིར།

གཉེས་པ་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བདག་མེད་རྟོགས་པ་བདག་ལྟའི་གཉེན་པོར་བསྟན། བདག་མེད་རྟོགས་པ་སྤིང་པའི་གཉེན་པོར་བསྟན། དེ་ལས་ལོགས་སུ་ལས་ལུས་གཉེན་པོར་མེད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། བདག་ལྟ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་བསྟན། །བདག་ལྟ་ཉེས་པའི་རྩ་བར་བསྟན། རྩ་བ་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགོད། དེས་ན་རྩ་བ་དབྱུང་བར་གདམས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གང་། བདག་ལྟ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལས་བདག་དང་

བདག་གི་ར་ཆགས་པ་འབྱུང་། དེ་ལས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བདག། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཉེས་པའི་ཅུ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལས་བདག་དང་
གཞན་དུ་འཛིན་པ་འབྱུང་། དེ་ལས་ཆགས་སྣང་སོགས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བདག་ལྟས་ཆགས་པ་གཉིས་ཀ་བསྟེན། །གཉིས་པོ་སྟོང་བའི་ཐབས་
གཞན་མེད། །ཆགས་བྲལ་མེད་ན་འཁོར་བར་འཁོར་བའོ། །

དང་པོ་ནི། དེས། བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་དུ་འདོད་པའི་བདག་འཛིན་ཅན་དེ་ཚོས་ཅན།
བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བར་ཐལ། བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། ཉེས།
དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། བདག་ཉེས་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བདག་ལ་ཆགས་པ་སྟོང་བའི་ཐབས་གཞན་མེད། བདག་གི་ར་
ཆགས་པ་སྟོང་བའི་ཐབས་གཞན་མེད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྟོན་བཅས་ཤེས་པས་ཞེན་ཡུལ་སྟོང་མི་རུས། སྟོན་བཅས་ཤེས་པས་
དངོས་རྒྱ་ལྟོག་མི་རུས། སྟོན་བཅས་ཉིད་ལ་ཁས་བླངས་འགལ་བ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ། བདག་ཉེས་མེད་ཡིན་ཀྱང་བདག་ལ་ཆགས་པ་སྟོན་བཅས་སུ་ཤེས་པས་
བདག་ལ་ཆགས་པ་སྟོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན། འདྲི། བདག་ལ་ཆགས་པ་སྟོན་ཅན་དུ་མཐོང་བའི་
སྟེས་བུ་ཚོས་ཅན། བདག་ལ་ཆགས་པ་སྟོང་མི་རུས་པར་ཐལ། བདག་ལ་ཆགས་པའི་ཞེན་ཡུལ་
སུན་སྟང་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ལུབ་སྟེ། ཞེན་ཡུལ་སྟོང་བའི་སྟོན་པས་ཞེན་བྱེད་ཀྱི་བློ་སྟོང་དགོས་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཆགས། བདག་ལ་ཆགས་པས་སྟོན་ཅན་དུ་མཐོང་བའི་བདག་འཛིན་ཅན་ཚོས་
ཅན། བདག་ལ་ཆགས་པ་སྟོང་མི་རུས་པར་ཐལ། བདག་ཉེས་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་མཐོང་བའི་
ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཆགས། བདག་ལ་ཆགས་པ་སྟོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། ལྷག་བསྐལ་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་ཞེན། དྲི། བདག་ལ་ཆགས་པ་ཚོས་ཅན། ལྷག་བསྐལ་གྱི་རྟེན་བྱེད་ན་ཡང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་
བར་བྱ་བ་མིན་པར་ཐལ། བདག་སྟོན་མེད་ཀྱི་བདག་གི་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བདག་

སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་ཀྱང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱ་བ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །གལ། བདག་
སྐྱོན་མེད་ཡིན་ཏེ་བདག་ཁོ་ན་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ། བདག་ལ་ཆགས་པ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཁོ་ན་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
བདག་དང་བདག་ལ་ཆགས་པ་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱ་བ་མིན་པར་ཐལ།
སྐྱོན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་བཞིན། དབང་སོགས་སྤྲུལ་བསྐྱེད་པས་སྤོང་མི་རུས། དབང་བདག་
ཐ་དད་ཤེས་པས་སྤོང་མི་རུས། སྤྲུལ་བསྐྱེད་ལས་ཡིད་འབྱུང་བས་སྤོང་མི་རུས། སྤྲུལ་བསྐྱེད་
བསྐྱེད་པས་བྱུང་གསུངས་དང་འགལ་བ་སྤོང་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་བརྗོད། ལུས་འབྱེད་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ། སྤྲུལ་བྱིས་གཟུང་བའི་ཡན་ལག་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱར་བསྐྱེད་པས་སྤོང་བ་
བཞིན་དུ་བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་། བདག་གི་བ་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱར་བསྐྱེད་པས་སྤོང་ངོ་ཞེན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དཔེ་དགག་ །དོན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བདག་ །སྤྲུལ་བྱིས་གཟུང་བའི་ཡན་ལག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྲུལ་བསྐྱེད་དུ་བསྐྱེད་པས་
པ་ཙམ་གྱིས་འདོར་བ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ལ་བདག་གི་བའི་སྤོང་མ་བཙུག་ན་ཁྱོད་མི་འདོར་བ་མཐོང་བའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་བདུན་ཏེ། བདག་གིར་འཛིན་པ་ཡོད་ན་འདོར་མི་སྲིད། བདག་གིར་འདོར་ན་
བདག་གི་མཚན་ཉིད་མེད། བདག་འཛིན་ཡོད་ན་བདག་གིར་ཆགས་པ་འབྱུང་། སྤྲུལ་བསྐྱེད་
བསྐྱེད་པས་བརྩམས་པ་དོན་མེད་འབྱུང་། བདག་སྐྱོན་མེད་ན་ཆགས་དང་བྲལ་ཡུལ་མེད། སྐྱོན་
ཅན་ཤེས་པས་ཆགས་པ་སྤོང་མི་རུས། རྒྱ་ལ་གཞོད་པ་མེད་པས་སྤོང་མི་རུས་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བདག་གིར་འཛིན་པ་ཡོད་ན་ཆགས་བྲལ་མེད། བདག་གིར་འཛིན་པ་
བཙུག་པའི་སྤྲུལ་བྱེད་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དབང་། དབང་སོགས་སྤྲུལ་བསྐྱེད་དུ་བསྐྱེད་པའི་བདག་འཛིན་ཅན་ཆོས་ཅན།
དབང་སོགས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་མིན་པར་ཐལ། དབང་སོགས་ལ་རང་གི་བའི་སྤོང་མ་དོར་

བའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་སོགས་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རྟེན་དུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར། ལུས། རྩལ་སྤྱེ། ལུས་ལས་
བོག་བའི་སྤྱོད་སོགས་ལ་རང་གི་བའི་སྤྱོད་དོར་ཞིང་གཞན་ལ་ཞེན་པ་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་
གཉིས་ཏེ། ལྷག་བསྐྱལ་བསྐྱོམས་པས་བཅོམ་པ་དགག། ལྷག་བསྐྱལ་བསྐྱོད་པས་བཅོམ་པ་དགག་
བའོ། །

དང་བོ་ནི། བདག་ལ་ཆགས་པ་སོགས་ལྷག་བསྐྱལ་དུ་བསྐྱོམས་པས་རང་གི་བའི་སྤྱོད་སྤོང་
ཞེན། དྲ། བདག་ལ་ཆགས་པ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལྷག་བསྐྱལ་དུ་མཐོང་ཡང་རང་གི་བའི་སྤྱོད་
དོར་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ལྷག་བསྐྱལ་དུ་མཐོང་ཡང་ཁྱོད་དང་བདག་གི་འདུ་སོགས་ཀྱི་
འབྲེལ་བ་གནས་པའི་ཕྱིར། འདུ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བདག་གི་འདུ་སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་ཁྱོད་ལ་
རང་གི་བའི་སྤྱོད་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་མིན་པར་ཐལ། འདུ་སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མེད་ན་ཡང་ཕན་འདོགས་བྱེད་
དུ་གཟུང་བ་ལས་རང་གི་བའི་སྤྱོད་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལྷག་གྲོལ་བ་ཐོབ་པའི་སྦྱོམ་བྱ་ཆོས་ཅན། དབང་སོགས་ལ་རང་གི་བའི་སྤྱོད་སྦྱེ་
བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དབང་སོགས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ལྷག་བསྐྱལ་སྦྱོད་བྱེད་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དུག་
སྤྱལ་གྱིས་བཟུང་བའི་སོར་མོ་བཞེན་ནོ་ཞེན། གཅིག་དབང་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལྷག་བསྐྱལ་
སྦྱོད་བྱེད་དུ་མཐོང་བས་ཁྱོད་ལ་རང་གི་བའི་སྤྱོད་འདོར་བ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
ལྷག་བསྐྱལ་སྦྱོད་བྱེད་དུ་མཐོང་བ་མིན་ཞིང་། ཕལ་ཆེར་ལྷག་བསྐྱལ་སྦྱོད་བྱེད་དུ་མཐོང་ན་རང་གི་
བའི་སྤྱོད་འདོར་བས་མ་ཁུབ་པའི་ཕྱིར། ཁུན། གཏན་ཆོགས་ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། སྤང་དོར་གྱི་བསམ་པ་
དང་ལྷན་པའི་གང་ཟག་གིས་ཕལ་ཆེར་ལྷག་བསྐྱལ་སྦྱོད་བྱེད་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཡང་སྤང་དོར་
གྱི་བསམ་པ་མེད་པའི་གང་ཟག་གིས་ཕལ་ཆེར་ལྷག་བསྐྱལ་སྦྱོད་བྱེད་ལ་ཆགས་པ་སྦྱེ་བར་མཐོང་
བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བདག་ལ་འཕྲོར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བདག་དེ་ཆོས་ཅན། འཛིག་པར་ཐལ།
སྤང་བདག་གི་བ་དང་བཅས་པ་ལས་ཕྱིས་བདག་གི་བ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
བདག་མི་འཛིག་པར་འདོད་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ལོ། ཁྱོད་ཀྱི་ཐར་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
བདག་དེ་ཆོས་ཅན། བྱེད་བྲག་པ་ཅི་ལྟར་ཞེན་པ་ལྟར་གྱི་བདག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སོགས་ཀྱི་

ཅིན་བྱེད་པ་ལྟོག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྐྱབ་བྱེད་དངོས། ཉེས་སྤོང་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྣམ། བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་དུ་འདོད་པའི་བདག་འཛིན་ཅན་དེ་ཆོས་ཅན།
བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་འབྱུང་སྟེ། བདག་འཛིན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། བཙོན། བདག་གི་བ་ལ་
ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཆེད་དུ་བདག་གི་བ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་དུ་བསྒྲོམ་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། བདག་
ལ་ཆགས་པ་དེས་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་། བྲལ་བའི་གོགས་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བདག་ལ་
ཆགས་པ་དེས་སྐྱེད་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཤམ། གཤམ་ཏེ་ཐར་པའི་ཆོ་བདག་ལ་ཡང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བས་སྒྲིམ་མེད་དོ་
ཞེན། ཆགས་བྲལ་ཆོས་ཅན། བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཡང་བདག་གི་བ་འདོར་བ་མིན་
པར་ཐལ། བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཡང་བདག་མི་འདོར་བ་དང་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཐར་པ་དོན་གཉེར་ཆོས་ཅན། བདག་གི་བ་འདོར་བའི་ཆེད་དུ་བདག་གི་བ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་
དུ་བསྒྲོམ་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བས་བདག་གི་བ་མི་འདོར་
བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐལ་བ་དགོད། ཉེས་སྤོང་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དྲེ། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། བདག་གི་བ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་དུ་བསྒྲོམས་པས་བདག་གི་
བ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་པ་གང་ཞིག། །བདག་གི་བ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་དུ་ཤེས་པ་
ཙམ་གྱིས་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཤམ། བདག་གི་བ་
སྐྱུག་བསྐྱུལ་དུ་མཐོང་ན་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཏེ། བདག་གི་བའི་ཉེས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེན།
བདག་འཛིན་ཅན་ཆོས་ཅན། བདག་གི་བའི་ཉེས་པ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་
དང་བྲལ་བ་མིན་པར་ཐལ། བདག་གི་བ་གཞན་འགའ་ཞིག་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ལྟབ་སྟེ།
ཡུལ་གཅིག་ལ་ཆགས་པ་དེ་སྐྱེད་དང་འཕྲད་པའི་ཆོ་གཞན་ལ་ཡང་ཆགས་པའི་རྒྱར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་འདོད་ལྡན་འགའ་ཞིག་བྱུང་མེད་གཞན་གྱི་ཉེས་པ་མཐོང་བའི་ཆོ་སྐར་སྟོ་ལྟོག་
པའི་བྱུང་མེད་ལ་ཡང་ཆགས་པ་སྐྱེ་བ་བཞེན་ནོ། །

ལྷ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐལ་བ་དགོད། ཉེས་སྤོང་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྒྲིན། ཐར་པ་དོན་གཉེར་ཚོས་ཅན། ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཡུལ་མེད་པར་ཐལ།
བདག་དང་། བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་། བདག་གི་བ་གསུམ་ཀ་སྒྲིན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
ལས།

གཉིས་པ་ནི། དེར། བདག་ལ་ཆགས་པ་སྒྲིན་མེད་ཡིན་པའི་ཉགས་མ་གྲུབ་སྟེ། སྟུག་བསྐལ་
གྱི་ཉེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། བདག་ཚོས་ཅན། སྒྲིན་བཅས་སུ་ཐལ། སྟུག་བསྐལ་གྱི་ཉེན་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཐར་པ་དོན་གཉེར་ཚོས་ཅན། སྒྲིན་ཅན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བདག་གི་བ་ལ་
ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་མིན་པར་ཐལ། བདག་སྒྲིན་བཅས་ཡིན་ཀྱང་བདག་ལ་ཆགས་པ་
དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་ནི། ཡོན། བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་ཚོས་ཅན། བདག་གི་བ་ཡི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་
ཁོ་ནས་བྱས་པ་མིན་པར་ཐལ། བདག་གི་བ་ཡི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་གྱི་རྗེས་སུ་
འགོ་ལྷོག་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། བདག་གི་བའི་ཉེས་པ་མཐོང་བས་འཇིག་པ་
མིན་པར་ཐལ། བདག་གི་བའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ལས་བྱུང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེ། གལ་ཏེ་བདག་
གིར་ཆགས་པའི་རྒྱ་ནི་བདག་གི་བའི་སྒྲོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ལས་བྱུང་བས་སྟུག་བསྐལ་
དུ་བསྐྱེམས་པས་དེ་སྟོང་ངོ་ཞེན། བདག་གི་བའི་སྒྲོ་སྒྲི་བའི་རྒྱ་འང་ཚོས་ཅན། བདག་གི་བའི་ཡོན་
ཏན་མཐོང་བས་བྱས་པ་མིན་པར་ཐལ། བདག་གི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་གྱི་
རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤར་བཞིན་ནོ། །

བདུན་པ་ནི། གཞན། བདག་གི་བ་སྟུག་བསྐལ་དུ་བསྐྱོམ་པའི་རྒྱུ་བ་པ་ཚོས་ཅན། བདག་གི་
བ་ལ་ཆགས་པ་ལ་མི་གཞོད་པར་ཐལ། བདག་ལ་ཆགས་པ་ལ་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར། ལྷབ་སྟེ།
བདག་ལ་ཆགས་པ་ཡོད་ན་བདག་གིར་ཆགས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དབང་བདག་ཐ་དད་ཤེས་པས་སྟོང་མི་རུས་པ་ནི། བྱངས་ཅན་པ་ན་རེ། ཡོན་ཏན་
མཐོང་བ་ལ་ཆགས་པ་སྟེ་བ་མིན་གྱི། ཆགས་ཡུལ་དང་སྒྲིམ་སྲུག་ཅིག་ཏུ་འབྱུལ་བ་ལས་ཡུལ་དེ་ལ་
ཆགས་པ་སྟེ། ཐ་དད་དུ་ཤེས་ན་ཆགས་བྲལ་དུ་འབྱུང་ངོ་ཞེན། མཚོག། སྒྲི་བོ་ཐ་མལ་པ་ཚོས་ཅན།
བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་ཐལ། བདག་གི་བ་དང་སྒྲིམ་སྲུག་ཐ་དད་དུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། བདག་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་མི་འདོད་ཀྱང་བདག་གི་བ་མཆོག་གཞན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཕྱིར་
དང་། བདག་རྟག་པར་གཟུང་ཡང་བདག་གི་བ་མི་རྟག་པར་གཟུང་བའི་ཕྱིར། དེ། དབང་སོགས་
ལ་ཆགས་པ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་དང་སྐྱེས་སུ་གཅིག་ཏུ་མཐོང་བ་ལས་བྱུང་བ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ཕན་
བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་བདག་ལ་ཆགས་པ་
ལས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྟག་བསྐལ་ལས་ཡིད་འབྱུང་བས་སྤོང་མི་རྣམས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡིད་འབྱུང་ཆགས་
བྲལ་མིན་པ་བསྟན། །ཆགས་བྲལ་མེད་པར་ཐལ་བ་སྤོང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། དྲེ་བྲག་པ་ན་རེ། དབང་སོགས་སྟག་བསྐལ་དུ་མཐོང་བས་དེ་ལ་ཡིད་འབྱུང་སྐྱེ་
ཞིང་དེས་ཡུལ་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན། གང་། ཆོར་བ་སྟག་བསྐལ་བྲག་པོས་
ད་ལྟར་ཡིད་འབྱུང་བའི་སྟོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཆགས་བྲལ་མིན་ཏེ། སྟག་བསྐལ་དོར་ནས་བདེ་བ་ལ་
ཆགས་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཆགས་བྲལ་མིན་ཏེ། རང་རྒྱ་ཞེ་སྤང་ལོག་ན་ཆགས་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྤང་། འོ་ན་ཆགས་བྲལ་མི་སྤྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། ཡུལ་
འདོད་མི་འདོད་ཀླུ་ལ་མགོ་སྟོམས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་དེ་ཆོས་ཅན། ཆགས་བྲལ་ཞེས་བརྗོད་དེ།
ཡུལ་འདོད་མི་འདོད་ལ་སྤང་དོར་དུ་འཛིན་པ་སྤང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཕྱོགས་
གཅིག་ནས་ཅན་ཅན་གྱིས་བྱུག་པ་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་སྟེ་ལུས་བཅུད་པ་གཉིས་མགོ་སྟོམས་པར་
གནས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཞི་པ་སྟག་བསྐལ་བསྐྱོམས་བྱར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་སྤོང་བ་ནི། འོ་ན་མདོ་ལས་སྟག་
བསྐལ་བསྐྱོམས་བྱར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། འདྲ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། སྟག་
བསྐལ་གྱི་སྟག་བསྐལ་ལ་དགོངས་ནས་སྟག་བསྐལ་བསྐྱོམ་བྱར་གསུངས་པ་མིན་ཏེ། སྤྲིད་པའི་
རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པའི་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྟག་བསྐལ་ལ་དགོངས་ནས་སྟག་བསྐལ་བསྐྱོམ་བྱར་གསུངས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེད། ཁྱབ་པ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྟག་བསྐལ་བསྐྱོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁོ་ནས་གྲོལ་བ་
མིན་ཏེ། ཁྱོད་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུའི་རྟོག་ཅམ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
ལྟ་བས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སོགས་བསྐྱོམ་པ་བདག་

མེད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བའི་རྟོན་ཡིན་པ་ཁྱོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་འདུ་བྱེད་མི་རྟག་པར་ཤེས་
པ་ལས་ཟག་བཅས་སྤྲུག་བསྐྱེལ་དུ་ཤེས་པ་འབྱུང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་གསུང་པ་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ཆགས་བྲལ་མེད་ན་ལམོར་བར་ལམོར་བ་ནི། ཆགས་པ་བདག་གི་བ་སྤྲུག་བསྐྱེལ་དུ་
ཤེས་པའི་བདག་འཛིན་ཅན་ཆོས་ཅན། ལམོར་བ་པ་ཡིན་ཏེ། ལས་ཉོན་ལས་མ་གྲོལ་བའི་གང་
ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ཐར་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བདག་གི་བ་ལའང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་
ཡིན་ནོ་ཞེན། བདག་ །ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཆེ་ཆོས་ཅན། བདག་གི་བའི་ཟ་བ་པོ་མེད་པར་ཐལ།
བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་པར་ཐལ།
འདོད་པ་དེའི་བྱིར།

གསུམ་པ་དེས་ན་རྩ་བ་དབྱེད་བར་གདམས་པ་ནི། དེ། རྣམ་གྲོལ་དོན་གཉེར་ཆོས་ཅན། འཛིག་
ལྷ་སྤྲུག་དབྱེད་བར་རིགས་ཏེ། ལམོར་བ་སྤོང་འདོད་ཅན་ཡིན་པ་གང་ཞིག །འཛིག་ལྷ་སྤྲུག་མ་སྤྱུང་
ན་ལམོར་བ་སྤོང་མི་རུས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་བདག་མེད་བསྐྱེམས་པས་སྤེད་པ་སྤོང་བར་རུས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཆོ་ག་གཉེན་པོ་
ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག །ཆོ་ག་གཉེན་པོ་མིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགོད། དེས་ན་ཡང་དག་ལྷ་བ་
གཉེན་པོར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལུང་གི་སྐྱབ་བྱེད་དགག །དཔའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག །རིགས་པའི་སྐྱབ་
བྱེད་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་འཛིག་ལྷ་སྤྲུག་མ་སྤྱུང་ཡང་དབང་ཕྱུག་གི་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་ན་གྲོལ་ཏེ།
དེ་ལྷར་དུ་དབང་ཕྱུག་གི་ལུང་ལས་བཤད་པའི་བྱིར་ཞེན། ལུང་། དབང་ཕྱུག་གི་དབང་བསྐྱར་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ལུང་ཚད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཁྱོད་ལས་བཤད་པའི་དབང་ཕྱུག་གི་དབང་གིས་
གྲོལ་བར་བསྐྱབ་རུས་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལུང་ཚད་མ་མིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ས། དབང་ཕྱུག་གི་ལུང་ལས་བཤད་པའི་སྤྲུགས་ཀྱིས་བཏབ་ན་ལམོར་བ་ལས་
གྲོལ་ཏེ། དེས་བཏབ་པའི་ས་བོན་གྱིས་སྤྲུ་གུ་མི་སྤྱེད་པའི་བྱིར་ཞེན། དབང་ཕྱུག་གི་ལུང་ལས་
བཤད་པའི་སྤྲུགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བཏབ་པའི་ས་བོན་གྱིས་སྤྲུ་གུ་མི་སྤྱེད་པས་ཁྱོད་ཀྱིས་

བཏབ་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡང་སྤྱིད་མི་སྐྱེད་པར་བསྐྱབ་མི་རུས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་རུས་ན་ལུས་ལ་ཉི་ལ་
མར་བསྐྱས་པ་སོགས་ལས་ཀྱང་ཡང་སྤྱིད་མི་སྐྱེད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། མེ་ལྷ་བསྟེན་པས་ཡང་སྤྱིད་ལས་གོལ་ཏེ། ལུས་སྤར་ལྷི་བ་ཕྱིས་ཡང་བར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤར། མེ་ལྷ་བསྟེན་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། སྤྱིག་པ་བཅོམ་པའི་རྒྱ་མཆན་
གྱིས་ལུས་སྤར་ལྷི་བ་ཕྱིས་ཡང་བ་མིན་པར་ཐལ། ལུས་ཀྱི་ལྷིད་ཆུང་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ལུས་སྤར་
ལྷི་བ་ཕྱིས་ཡང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། ཆོགས་སྐྱེ་རྒྱ་ཉམས་པ་མེད། ཉམས་པར་འདོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག།
ཉམས་པ་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགོད། བདག་ཀྱང་སྐྱེ་རྒྱུར་དགོས་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འོག་ །འོག་སྤྱིད་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤངས་ན་ཡང་
སྤྱིད་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་ཡང་སྤྱིད་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཡང་སྤྱིད་
རང་དབང་དུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱང་རྒྱུར་དགོས་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན།
སེམས། དེ་ཆོས་ཅན། ཡང་སྤྱིད་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་པའི་ལས་ཁྱོད་ལས་གཞན་དུ་མེད་དེ། ཁྱོད་ཡང་
སྤྱིད་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་བའི་ལས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབང་ལྷག་གི་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་
པའི་བདག་འཛིན་ཅན་དེ་ཆོས་ཅན། ཡང་སྤྱིད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། འོག་སྤྱིད་ཀྱི་སེམས་པ་མ་ཉམས་
པར་ཡོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྐྱེ་རྒྱ་གཞན་དུ་རྟོག་པ་དགག། སྐྱེ་རྒྱ་དེ་ཉིད་ཉམས་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འགྲོ། དེ་ཆོས་ཅན། ཡང་སྤྱིད་དུ་འགྲོ་བ་མེད་དེ། མ་མཐོང་བའི་ལས་ཞིག་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་དང་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་རྟོགས་པའི་རྟེན་ནི་དབང་སོགས་
ཡིན་ལ། དེ་ནི་མ་མཐོང་བའི་ལས་ལས་གྱུར་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུ་བྱེད་ཡང་
སྤྱིད་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་གྱི་འོག་སྤྱིད་ཀྱི་སེམས་པ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། ཡོད། བྱེད་པ་དབང་སོགས་ཆོས་
ཅན། འོག་སྤྱིད་ཀྱི་སེམས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་གྱི། བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུ་བྱེད་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་
ཏེ། སྤར་མས་ཁྱོད་བསྐྱེད་པར་རུས་ལ། ཕྱི་མས་ཁྱོད་བསྐྱེད་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེ། སྐྱེ་རྒྱ་ཉམས་
པ་མེད་ཅེས་པའི་སྐྱོར་བ་དགོད།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དབང་ཕྱུག་གི་དབང་བསྐྱར་བ་དེས་ལོག་སྟེད་ཀྱི་སེམས་པ་རྒྱས་མེད་དུ་
བྱས་པས་ཡང་སྟེད་མི་སྟེའོ་ཞེ་ན། དབང་ཕྱུག་གི་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའི་སྟེས་བུ་ཚོས་ཅན། དབང་
བསྐྱར་བྱས་མ་ཐག་ཏུ་སེམས་པའི་དབང་གིས་ལུས་འཛིན་པ་སོགས་མེད་པར་ཐལ། དབང་བསྐྱར་
དེས་སེམས་པ་རྒྱས་མེད་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཅི། དབང་ཕྱུག་གི་དབང་བསྐྱར་བའི་སྟེས་བུ་གི་བའི་ཚེ་
སྟེ་བ་གཞན་དུ་འཕེན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྟོ་ཕྱི་མ་འཕེན་པའི་རྒྱས་མེད་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
འཆི་ཁ་ཐ་མའི་ལོག་སྟེད་ཀྱི་སྟོ་ཚོས་ཅན། རིགས་པ་ཕྱི་མར་མཚམས་སྦྱར་ཏེ། རིག་པ་ཕྱི་མར་
མཚམས་སྦྱར་རྒྱས་པའི་རྒྱ་ཚོགས་ཚང་ཞིང་གོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དབང་གིས་ལོག་སྟེད་ཕྱི་
མ་བསྟེད་པའི་རྒྱས་མེད་དུ་བྱས་སོ་ཞེ་ན། དབང་ཕྱུག་གི་དབང་བསྐྱར་ཚོས་ཅན། གསོན་པ་ཉིད་
ནའང་ལོག་སྟེད་སྔ་མ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱར་བའི་རྒྱས་མེད་དུ་བྱས་པར་ཐལ། འཆི་བའི་ཚེ་དེ་ལྟར་
བྱས་པ་གང་ཞིག །རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གཉེན། ལོག་སྟེད་ཀྱི་རྒྱ་ཚོས་
ཅན། དབང་ཕྱུག་གི་དབང་བསྐྱར་བས་ཁྱོད་ལྟོག་པ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་རྒྱ་བདག་འཛིན་
ལས་བྱུང་བ་གང་ཞིག །དབང་ཕྱུག་གི་དབང་བསྐྱར་དེས་དེ་ལ་གཞོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟག་པའི་བདག་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན། དེ་ལ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་
བའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་རྟག་པའང་འཁོར་བའི་རྒྱར་དགོས་པས། ལོག་སྟེད་དང་སེམས་པ་
ཁོ་ན་འཁོར་བའི་རྒྱར་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། རྟག་ །བདག་རྟག་པ་ཚོས་ཅན། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་
བསྟེད་པར་མི་བྱེད་པར་ཐལ། རྟོན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། རང་འབྲས་མི་བསྟེད་
པར་ཐལ། རང་འབྲས་བྱེད་པ་དང་མི་བྱེད་པ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ། ལས་
བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་ཟ་བ་པོ་གཅིག་པར་ཐལ། བདག་རྟག་པ་དེ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་ན་ལས་བྱེད་པ་པོའི་བདག་ཚོས་ཅན། རྣམ་སྤྲིན་ཟ་བ་པོའི་བདག་མིན་པར་
ཐལ། དེ་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འབྲས་བུ་བསྟེད་པའི་རྒྱས་པ་
མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཞན་གྱིས་ཕྱོད་བ་གཞན་གྱིས་བྱན་པ་སོགས་ཡོད་པར་ཐལ། ཕྱོད་བ་

པོ་དང་དྲན་པ་པོ་སོགས་གཅིག་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་
ལྟར་ཐལ་བ་འཕེན་ནམ། ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཐལ་བ་འཕེན། དང་པོ་ལྟར་ན། གཞན། གང་
ཟག་གཞན་གྱིས་ཕྱོད་བ་གཞན་གྱིས་དྲན་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཕྱོད་བ་པོའི་གང་ཟག་དང་
དྲན་པ་པོའི་གང་ཟག་གཅིག་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཆོས་
གྲགས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མིན་ཏེ། ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་ཁྱོད་ལ་འདོད་ལན་དོན་
མཐུན་དུ་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་གང་ཟག་གི་ཚབ་ཏུ་ཆོས་སྒྲིབ་ནས་འདོད་ལན་དོན་མཐུན་
དུ་ཐེབས་པ་དང་སྒྲུབ་རོ། །

གསུམ་པ་དེས་ན་ཡང་དག་ལྟ་བ་གཉེན་པོར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྲིད་པ་འཛོམས་པའི་
གཉེན་པོར་བསྟན། སྲིད་པ་མེད་ན་ཡང་སྲིད་མེད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བདེན། མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་བསྟོམས་པའི་ལྟ་བ་ཆོས་ཅན། སྲིད་པ་རྗེས་
འབྲང་དང་བཅས་པ་སྟོང་བར་བྱེད་དེ། དམིགས་ཡུལ་བདེན་པ་བཞི་ལ་རྣམ་པ་རྟག་སོགས་བཅུ་
དྲུག་དང་འགལ་བའི་དོན་བསྟོམས་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སྟེ། རྟག་སོགས་
བཅུ་དྲུག་ཏུ་འཛིན་པའི་དབང་གིས་སྲིད་པ་སྟེ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལས། བདག་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་སྲིད་པ་སྤང་བའི་སྟེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལས་
ལུས་གནས་ན་ཡང་ཡང་སྲིད་དུ་སྟེ་བ་མིན་ཏེ། ཡང་སྲིད་ཀྱི་རྒྱ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་ཉོན་
མོངས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ས་བོན་མེད་ན་ལྷ་གྲུ་མི་སྟེ་བ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལས་ལོགས་སུ་ལས་ལུས་གཉེན་པོ་མེད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། ལས་ལུས་སྟོང་ལ་
དགོས་ཅུས་མེད། ལས་འཛིན་གཉེན་པོ་ཡོད་པ་དགག། ལས་འཛིན་འདོད་དང་འགལ་བ་སྤང་།
ལས་ཉོན་རྒྱ་འབྲས་མཚུངས་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཡང་སྲིད་དེ་རྒྱ་གསུམ་པ་ཅན་ཡིན་ན་ལས་ལུས་སྟོང་བའི་གཉེན་པོ་ཡང་ཐར་ལམ་
དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ལས། ལས་ལུས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁོ་ན་སྤང་བྱ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཁོ་ན་སྟོང་བའི་
གཉེན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྲིད་པ་ཡོད་ན་ཁྱོད་སྤང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་ལས་དང་སྲིད་པ་
གཉིས་ཀ་ཟད་པའི་དོན་དུ་འབད་རིགས་སོ་ཞེ་ན། གཉིས། ཐར་པ་དོན་གཉེར་ཆོས་ཅན། སྲིད་པ་

ལས་ལོགས་སུ་ལས་ཟད་པའི་ཆེད་དུ་འབད་པ་དོན་མེད་དེ། གྲེད་པ་སྤངས་པས་ལས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་སྒོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཟད་པར་བྱེད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། འབྲས། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ནམས་ཆོས་ཅན། རྒྱས་པ་རིགས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་དེ། འབྲས་ལུ་རིགས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་རྒྱས་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རིགས་མཐུན་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཆུང་བ་ཙམ་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་མི་མཐུན་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཆུང་བ་ཙམ་ཡང་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཅུ། གལ་ཏེ་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་བྱས་ནས་དེ་དཀའ་ཐུབ་གཅིག་གིས་ཟད་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། དཀའ་ཐུབ་དེ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་གཞན་ཡིན་ནམ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉིད་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དཀའ་ཐུབ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཙམ་གྱིས་ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་རྒྱས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་དེ་ཟད་རྒྱས་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་འདྲེས་པ་དང་དེ་ཟད་པར་བྱེད་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། ལས་ཉོན་གྱི་འབྲས་ལུར་གྱུར་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཁྱོད་ཀྱང་ལས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བདག་མེད་མཐོང་བའི་ལམ་འདོད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། སྒྲེ། བདག་མེད་མཐོང་བའི་ལམ་ཆོས་ཅན། གྲེད་པ་མ་སྤངས་པ་ལས་སྤྲོད་པ་མིན་ཏེ། གྲེད་པ་སྒྲེ་འབྱུང་འགོག་པའི་སྒོ་ནས་ལས་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ལས་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ལས་ལས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་འབྱུང་བས་ལས་མ་སྤངས་ན་ཉོན་མོངས་སྤངས་ཀྱང་མི་གོལ་བར་མཆུངས་སོ་ཞེ་ན། ལས། ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་ཉོན་མོངས་འབྱུང་བ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ལས་ཉོན་མོངས་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཉོན་མོངས་དང་མི་ལྟན་ན་ལས་ཉོན་གྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལོག། བདག་ལྟ་སྤངས་པའི་སྒྲེས་ལུ་ཆོས་ཅན། ཆོར་བ་བདེ་སྤྲུག་ལས་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་སྒྲེ་བར་མི་འབྱུང་ཏེ། བདག་འཛིན་སྤངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་ལས་བདེ་གཤེགས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། སྒྲོབ། སྒྲོབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟགས་སུ་བཀོད་

པ་ལས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་མཁའ་པ་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྷན་པར་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་རང་རྒྱལ་ཁྱེན་པ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྷན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་གཏེས་པའི་སྒྲིལ་ཚུལ་ཅན། ཁྱོད་སྤངས་སངས་པའི་དོན་དུ་བཤད་པ་དང་། འདིར་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་བཤད་པ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། ཁྱོད་སྤངས་རྟོགས་གཉིས་ཀ་ལ་འདྲུག་པའི་ཕྱིར། རྟེ། སྟོན་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཕྱི་རོལ་པ་སོགས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་མཁའ་པ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྷན་མངའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེ་ལས་སྟོན་པ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། གཞན། སྟོན་པ་ཚོས་ཅན། རྒྱུ་སྤྲུལ་གྱི་སྟོན་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། མཁའ་པ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྷན་གྱི་བདེ་གཤེགས་མངའ་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་དེ་ལས་བརྟེན་པ་གྲུབ་པ་ནི། རྟེ། སྟོན་པ་ཚོས་ཅན། བརྟེན་པ་སྟོན་པ་སྟོན་དུ་སོང་བར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་སྤྲུལ་གྱི་སྟོན་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་དོན་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་དགའ་དོན་མི་འདོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་དེས་ན་ནན་ཏན་བྱས་པར་གྲུབ་པ་ནི། བརྟེན། སྟོན་པ་ཚོས་ཅན། རྒྱུས་བྱ་ཚད་མའི་ཐབས་ལ་ནན་ཏན་བྱས་པས་རྒྱུས་བྱ་ཚད་མ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གདུལ་བྱ་ལ་ལེགས་པར་གསུངས་པ་དང་། བདེན་པར་གསུངས་པར་མཛད་ཅིང་དེ་ལ་བརྟེན་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར།

ཅན་ཚད་མས་བསྟོད་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཚད་མས་བསྟོད་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚད་མ་གྲུབ་པ་དགོས་པར་བསྟན། རྟེན་དཔག་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །

ཚན་རྟེན་པ་གྲུབ་པ་དགོས་པར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། རྟེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ཚད་མའི་སྟོན་པ་སྟོན་པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཉིད་ལས་ཚད་མ་མཛོན་རྟེན་གཉིས་པོ་གྲུབ་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཚན་རྟེན་དཔག་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་མཛོན་སུམ་གྲུབ་མོད་ཀྱི་རྟེན་དཔག་རི་ལྟར་གྲུབ་ཅེན། རྟེན། སྟོན་པ་ཚོས་ཅན། རྟེན་དཔག་ཚད་མར་བཞེད་དེ། རྟེན་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་པ་མ་བཀག་ཅིང་ཚད་མ་མ་

ཡིན་པ་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅུང་། དེར་མ་ཟད་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ཉིད་ལས་ཅུང་
 ཟད་སྟེ་བའི་ཚོས་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འགགས་པའི་ཚོས་ཅན་ལོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་རག་ཚོས་
 ཅན། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དོན་གྱིས་གསལ་བར་བཤད་དེ། ཚུལ་གསུམ་ཚད་བའི་གཏན་ཚིགས་
 དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་སྟེ། ཚུལ་གསུམ་ཚད་བའི་གཏན་ཚིགས་དེ་རྗེས་དཔག་གི་
 ཉིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ང་ཉ་མ་མར་མཚན་གྱིས་མཁྱེན་སྟེ་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་ནི། ཚད་མ་སོགས་སོ། །ལེའུ་གཉིས་པའི་ནམ་པར་བཤད་པའོ། ། ། །

གྲུ་སྟེ་མ་མར་མཚན་གྱིས་མཁྱེན་སྟེ་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་ལེའུ་ལྷ་ག་མ་ལུས་པ་གཉིས་པོ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ།
 མངོན་སུམ་ཚད་མ་བཤད། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པའོ། །

ང་ཉ་མ་མར་མཚན་གྱིས་མཁྱེན་སྟེ་བསྟན་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཐོག་མར་འབྲེལ་གྱིས་མཚམས་སྦྱར་བསྟན། བར་དུ་ལེའུ་ལེའུ་གཉིས་
 བཤད། ཐ་མར་མཚན་གྱིས་མཁྱེན་སྟེ་བསྟན་པའོ། །

ཅུང་མ་མར་མཚན་གྱིས་མཁྱེན་སྟེ་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། ལྷ་ས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འཆད་པའི་རྒྱ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་
 དང་། མདོའི་མཚན་བརྗོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཚད་མ་གྲུབ་པ་བཤད་ཟིན་ནས། ད་ནི་ཚད་མའི་མཚན་
 ཉིད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འཆད་ཅེས་པའི་བཞེད་པ་རང་ལུགས་ནི་སྒར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ཅུང་མ་མར་མཚན་གྱིས་མཁྱེན་སྟེ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཡི་ནམ་གཞག་བསྟན། སྐབས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་
 མངོན་སུམ་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །

ཅུང་མ་མར་མཚན་གྱིས་མཁྱེན་སྟེ་བསྟན་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་བསྒྲུབ། གྲངས་གཞན་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་
 དགག་པའོ། །

ཅུང་མ་མར་མཚན་གྱིས་མཁྱེན་སྟེ་བསྟན་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཉིས་སུ་ངེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགོད། སྒྲུབ་བྱེད་དེ་ཡི་ཚུལ་གསུམ་
 བསྒྲུབ། ཚུལ་དེས་གྲངས་གཞན་སེལ་བར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མདོར། མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དཔག །ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་གཞལ་

བྱ། །ཞེས་པའི་དོན་འཆད་དེ། གཞལ། གཞལ་བྱ་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མངོན་
རྗེས་གཉིས་སུ་ངེས་ཏེ། འཇུག་ཚུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བྱོམས་ཆོས་བསྐྱབ། བྱབ་པ་བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགོད། བསྐྱབ་བྱ་གཞལ་བྱ་
གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། ཟུང་ལ་སྟོན་པོ་སོགས་རང་སྤྱི་
གཉིས་ཀ་ཡང་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། དོན། གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་སྤྱི་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་
སྤང་གསུམ་མེད་དེ། དོན་བྱེད་རྣམ་པ་དང་མི་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྤང་གསུམ་མེད་པའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་དབང་ཤེས་འབྱུལ་བ་ལ་སྤང་བའི་སྐྱ་ཤད་སོགས་རང་སྤྱི་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་གཞལ་
བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེན། སྐྱ། དེ་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་མིན་ཏེ། དབང་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་བྱར་
རྗེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདྲ། དེས་ན་ཚད་མའི་འཇུག་ཚུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་
ཆོས་ཅན། རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ཏེ། སྤུན་མོང་བ་དང་སྤུན་མོང་མིན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་
ཕྱིར་དང་། རྗེད་བྱེད་སྤྱིའི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་མིན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོག་པའི་
སྤང་ཡུལ་དང་རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་སྤང་ཡུལ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། འཇུག་ཚུལ་སྒོ་ནས་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་བསྟན། འཇུག་ཡུལ་གཞལ་བྱ་
རང་མཆོན་གཅིག་ཏུ་བསྟ། དེ་ལ་གཉིས་སུ་གསུངས་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤར་བཤད་བྱོམས་གཉིས་མཆོན་གཞིར་བསྟན། མཆོན་ཉིད་དངོས་
པོར་ཡོད་མེད་དབྱེད། སྤྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཆོན་གཞི་དངོས། རྩོད་པ་སྤྱོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འོ་ན་གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་གཞི་གང་ཞེན། དོན། རང་མཆོན་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱི་མཆོན་གཞི་ཡོད་དེ། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྣམ་པ་དང་། སྤུན་མོང་མིན་པའི་དངོས་པོ་
སོགས་ཁྱོད་ཀྱི་མཆོན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་མཆོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མཆོན་གཞི་ཡོད་དེ། དོན་
དམ་པར་དོན་བྱེད་མི་རྣམ་པ་དང་སྤུན་མོང་བ་སོགས་ཁྱོད་ཀྱི་མཆོན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་གཞི་དང་པོར་རྩྱུང་པ་སྤང་། མཚན་གཞི་གཉིས་ཀའི་རྩྱུང་པ་
སྤང་། མཚན་གཞི་བྱི་མའི་རྩྱུང་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གཡ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིབ་ན་རེ། རོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དེ་རང་
མཚན་གྱི་མཚན་གཞི་རུ་མི་འབྲད་དེ། དེ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ས་བོན་གྱིས་ལྷ་
གྲུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཚད་མས་མཐོང་བའི་བྱིར། གཡ་ཏེ་ས་བོན་གྱིས་ལྷ་གྲུ་བསྐྱེད་པ་དེ། ཀུན་
རྫོབ་པར་འདོད་ན། མདོ་སྟེ་པ་ཚོས་ཅན། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིབ་དང་། རོན་དམ་གྱི་མིང་ལ་མི་
རྩྱུང་དེ། ལྷ་གྲུ་བསྐྱེད་པའི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ལ་དེས་ཀུན་རྫོབ་པའི་མིང་བཏགས་ཀྱང་རང་ལུགས་
ལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལ། གཡ། གཡ་ཏེ་དེ་གཉིས་རང་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་མཚན་
གཞི་སོ་སོར་མི་འབྲད་དེ། རང་སྤྱི་གཉིས་ཀ་ལ་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དེ་ཡོད་པའི་བྱིར་
ཞེ་ན། སྤྱི་མཚན་ཚོས་ཅན། རང་འཛིན་གྱི་སྟོ་བསྐྱེད་པའི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་མིན་པར་ཐལ། རྒྱུན་
གསུམ་གྱིས་རང་འབྲས་དབང་གསུམ་བསྐྱེད་པ་ལྟར་རང་འཛིན་གྱི་སྟོ་དེ་ཁྱོད་པན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་
ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ཐོག་མི་བྱེད་པའི་བྱིར། དེས། སྤྱི་འཛིན་གྱི་སྟོ་སྤྱི་ལས་མི་སྤྱི་བར་བཤད་པའི་
རིགས་པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་བྲག་པས་རྗེས་བུམ་པ་སོགས་ཚིག་གི་དོན་
དུག་འཛིན་པའི་རྟོག་སྟོ་རྗེས་བུམ་པ་སོགས་ལས་སྤྱི་བར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་དེའང་ཞེགས་པའི་
བྱིར། ཚིག་གི་དོན་དུག་འཛིན་པའི་རྟོག་སྟོ་ཚོས་ཅན། རྒྱ་ཡོད་དེ། རང་རྒྱ་བདེ་དཔེ་རྩྱུང་པ་
སོགས་ལས་སྤྱི་བའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པ་སྤྱི་མཚན་ཡིན་ན་དབང་གསུམ་འབྲུལ་པ་ལ་
སྤང་བའི་སྤྱི་ཤད་སོགས་ཀྱང་སྤྱི་མཚན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྤྱི་དེ་ཚོས་ཅན། སྤྱི་མཚན་མིན་ཏེ།
རང་དངོས་སུ་སྤང་བའི་གསུམ་པ་དེས་གཞལ་བྱར་ཞེན་པ་མེད་པའི་བྱིར། འོ་ན་དངོས་མེད་ཀྱང་
གཞལ་བྱར་མིན་པར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན། ཤེས། དངོས་མེད་ཚོས་ཅན། གཞན་སེལ་གྱི་སྟོ་དོར་
གཞལ་བྱ་ཡིན་ཏེ། གཞན་སེལ་གྱི་སྟོ་སྤྱི་དགག་བྱ་དངོས་པོ་བཀག་པའི་སྟོ་ནས་གསུམ་པ་འཛིན་
པའི་བྱིར། འོ་ན་སྤྱི་ཤད་ཀྱང་རྟོག་པས་གསུམ་པ་ཞེན་པ་ཡོད་པས་གཞལ་བྱར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ།
སྤྱི་ཤད་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་ཚོས་ཅན། སྤྱི་མཚན་ཡིན་པ་བཀག་པ་མེད་དེ། རྟོག་པའི་

སྒྲིབ་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསལ། དབང་ཤེས་འབྲུལ་པ་ལ་སྐྱེ་གད་གསལ་བར་སྒྲིབ་པའི་རྣམ་པ་
ཆོས་ཅན། རང་མཚན་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ། སྐྱེ་གད་དབྱེད་པའི་རྟོག་སྐྱོ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་སྒྲིབ་ཡུལ་རང་མཚན་མིན་ཏེ། ཁྱོད་སྐྱེ་སྒྲིབ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྐྱོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སྐྱེ། སྐྱེ་གད་གསལ་སྒྲིབ་གི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་གཟུང་ཡུལ་རང་སྐྱེ་གད་རུང་མིན་ཏེ།
ཁྱོད་གཟུང་ཡུལ་མེད་པའི་སྐྱོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ། གལ་ཏེ་བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པར་སྒྲིབ་
པའི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། རང་མཚན་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས། དེ་ལྟ་བུའི་
ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། མདོ་སྤེལ་པ་ལ་གཞིན་བྱེད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། དེས་
ཁྱོད་ལ་འདོད་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རྩི་ལྷ་རྒྱུར་འཛིག་ཅེ་ན། དོན། བྱམ་
འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པར་སྒྲིབ་པའི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སེལ་ངོར་བྱམ་པར་སྐྱོ་འདོགས་པའི་ཆ་
དེ་སྐྱེ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་སེལ་ངོར་བྱམ་གསལ་ལ་རྒྱུ་འགྲོ་བ་དང་། བྱམ་པ་མིན་པ་ལས་ལོག་པར་
སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་དངོས་པོར་ཡོད་མེད་དབྱེད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྐྱེ་མཚན་དངོས་པོར་མེད་
པ་བསྐྱབ། དངོས་པོ་རང་མཚན་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་བརྒྱད་དེ། སྐྱེ་ཡི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པས་བསྐྱབ། །དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་བརྗོད་
དུ་མེད་པས་བསྐྱབ། །ཞིག་པ་འཛིན་དང་སྒྲིབ་ཚུལ་མཚུངས་པས་བསྐྱབ། །ལྟོག་པ་མཚུངས་པའི་སྐྱེ་
ཉིད་ཡིན་པས་བསྐྱབ། །འབྲས་བུ་ཡིན་མིན་རྣམ་པར་བརྟགས་ནས་བསྐྱབ། །བརྟན་པར་ཤེས་པའི་
སྒྲིབ་ཡུལ་ཡིན་པས་བསྐྱབ། །རང་དབང་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་མེད་པས་བསྐྱབ། །དོན་བྱེད་བྱུས་པས་
སྐྱོར་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཏན་ཆོག་འགོད་དེ་བྱུང་པ་བསྐྱབ། །བྱུང་བསྐྱབ་ཉིད་ལ་རྩོད་པ་
སྐྱོར་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བརྗོད། བྱམ་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་མིན་ཏེ། སྐྱེ་ཡི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་
བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་ཏེ། རང་མཚན་སྒྲིབ་ནས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་དབང་སོགས་
དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མིང་སོགས་བརྗོད་པའི་དབང་སོགས་དོན་ཡོད་སྟོང་། ཁྱི་དངོས་
བརྗོད་པའི་དབང་སོགས་དོན་ཡོད་སྟོང་། མཛོན་སུམ་ཤེས་ཕྱིར་དབང་སོགས་དོན་ཡོད་སྟོང་བཤེ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་བརྗོད་དེ་བྱི་བ་དགོད། དྲིས་པའི་མཐའ་གསུམ་སོ་སོར་
དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མིང་། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་ན་རེ། སྐྱས་རང་མཚན་དངོས་སུ་བརྗོད་ཀྱང་དབང་སོགས་
དོན་མེད་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱས་བུམ་པའི་མིང་མཚན་ལྟ་བུ་བྱེད་རང་
མཚན་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་ཅིང་དབང་ཤེས་གྱིས་བུམ་པ་རང་མཚན་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། འོ་ན་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱས་འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་སྟོང་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་སོགས་དང་། དོན་
བུམ་པ་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་སོགས་དང་། སྟོང་དོན་གང་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་མིང་སོགས་
གང་བརྗོད།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྟོང་དང་འབྲེལ་བ་བརྗོད་པ་དགག། ཚུལ་དེས་འབྲེལ་མེད་བརྗོད་པ་
ཞིགས། །དོན་དང་འབྲེལ་བ་བརྗོད་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དོན། དང་པོ་ལྟར་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དོན་གཉིས་སྐྱེས་སུ་ཚོས་ཅན། བུམ་པ་ཞེས་པའི་
སྐྱ་ལས་བུམ་པ་རང་མཚན་ལ་འཇུག་པར་མི་བྱེད་པར་ཐལ། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱས་བུམ་པ་མ་
བརྗོད་པའི་ཕྱིར་གཤམ། སྟོན་མེད་དེ། བུམ་པའི་མིང་སོགས་དང་བུམ་པ་རང་མཚན་གཉིས་འདྲ་བ་
ལས་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་ནས་བུམ་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དོན་གཉིས་སྐྱེས་སུ་ཚོས་ཅན།
དུས་ཀྱན་ཏུ་བུམ་པའི་མིང་སོགས་ལ་བུམ་པར་འབྲེལ་བ་མིན་པར་རེས་འགའ་བུམ་པ་ལ་བུམ་པའི་
མིང་སོགས་སུ་འབྲེལ་བ་སྲིད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་འདྲ་བའི་སྟོན་ནས་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་
དེ་ཚོས་ཅན། ཡུལ་ཀྱན་ཏུ་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་མིན་པར་ཡུལ་འགའ་ཞིག་ཏུ་དེ་གཉིས་སོ་
སོར་ཤེས་པ་སྲིད་པར་ཐལ། གཏན་ཚིགས་སྐྱ་མ་དེའི་ཕྱིར། ཤེས། ཉེས་པ་དེ་ཁྱེད་རང་ལ་
ཡང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མདོ་སྟེ་པ་ཚོས་ཅན། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ལས་དོན་གཉིས་སྐྱེས་སུ་ཚོས་
པར་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་དེ་ཁྱེད་ལ་མེད་དེ། ཁྱེད་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ལས་བུམ་པའི་
ནམ་པ་ཅན་གྱི་རྟོག་སྟོང་སྟེ་བ་ཁས་སྐྱངས་པའི་མཁས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་

བ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཟླ་མའི་གཏན་ཚིགས་དེ་མེད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་བྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་
ཡང་ཡིན། སློ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་ཏེ་དེ་ཡོད་ན་ཡང་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་
ལ་ཤར་བའི་བུམ་པའི་རྣམ་པ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་གཟུང་དོན་མིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཡོད་པ་བསྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟེན། མ་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་པ་ཡིན་ན་
གཟུང་དོན་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞེན། འཐད། དེ་བྱབ་པ་མིན་པར་ཐལ། སྟོན་པོ་
མིས་པའི་མི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ལ་གཟུང་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འདྲ་བྱེད་གཟུང་དོན་དྲ་བུས་
པ་ལས་སྐྱའོ་ཞེན། དེ་ཚེས་ཅན། འདྲ་བྱེད་གཟུང་དོན་དྲ་བུས་པ་ལས་སྐྱའོ་བ་མིན་པར་ཐལ། སྟོན་
པོའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་སོགས་པར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྟོན་པོ་རང་མཚན་པ་གཟུང་དོན་
དྲ་བུས་པ་ལས་སྐྱའོ་ཞེན། མི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ལ་རང་དྲུས་སུ་སྟོན་པོར་སྒྲུང་བའི་རྣམ་པ་ཚེས་ཅན།
སྟོན་པོ་མིན་ཏེ། ཐོགས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རུད། དེས་ན་དེ་ཚེས་ཅན། ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། རུང་
ཡུལ་ན་གནས་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་མི་ཤེས་པ་མི་བ་པོ་རང་ཉིད་ཁོ་ནས་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས། མི་ལམ་ལ་སྒྲུང་བའི་སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤེས་པར་བསྟན་པའི་རིགས་པ་ཚེས་
ཅན། དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། རྟོག་པ་ལ་སྒྲུང་བའི་མིང་མཚན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ཡང་ཤེས་པར་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། མིག། གཞན་ཡང་མིག་སྒྲོ་མ་འབྲུལ་བ་གཟུང་དོན་དང་ལྡན་པར་འདོད་པ་དེ་རྒྱ་
མཚན་གང་གིས་འདོད་པ་ཡིན། གཟུང་དོན་པན་བྱེད་དྲ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་ཞེན། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་གཟུང་
དོན་པན་བྱེད་དྲ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འགྲེལ། གལ་ཏེ་བརྟག་པ་གསུམ་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ་ཞེན། དོན་གཉིས་སྐྱེས་སུ་
ཚེས་ཅན། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་ལས་བུམ་པ་ལ་འཇུག་པར་མི་འཇུག་པར་ཐལ། བུམ་པ་ཞེས་པའི་
སྐྱེས་བུམ་པ་མ་བརྟོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གལ། བརྟག་པ་གཉིས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ་ཞེན། བུམ་པ་འདས་མ་འོངས་ཚེས་
ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མིང་སོགས་སྐྱའི་བརྟོད་བྱ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་མིང་སོགས་དངོས་པོ་མེད་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་བརྟེན། དེ་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། སྒྲ། བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། སྒྲས་དངོས་པོ་དངོས་སུ་བརྟེན་ཀྱང་དབང་སོགས་དོན་མེད་
དུ་ཐལ་བའི་སྒྲོན་མེད་དེ། སྒྲས་སྒྲི་ཡན་གར་བའི་དངོས་པོ་དངོས་སུ་བརྟེན་ཅིང་དབང་ཤེས་གྱིས་
རང་མཚན་སྣང་ནས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེན། གཉིས་པ་ནི། ཏེ། ལུས་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཚོས་ཅན།
ཁྱོད་གྱིས་ལུས་སྒྲི་ཡན་གར་བ་བརྟེན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དབང་སོགས་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བའི་སྒྲོན་
སྟོང་རྣམ་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གྱིས་དེ་བརྟེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟག་ཏེ་བརྟེན་ན་ཡང་། ལུས་
སྒྲི་ཚོས་ཅན། ལུས་གསལ་ལ་མཚུངས་པར་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་། རང་འཛིན་པའི་སྟོ་སྒྲུབ་ལུས་
གསལ་ལ་ལྟོས་པ་མིན་པར་ཐལ། ལུས་གསལ་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་ཡན་གར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་ཚོས་ཅན། ལུས་གསལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དུས་རྟག་ཏུ་དམིགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ལུས་གསལ་ལ་
ལྟོས་མེད་གང་ཞིག །དམིགས་རུང་གི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ། རྟག་ཏེ་ལུས་གསལ་ལ་ལྟོས་
ནས་རང་འཛིན་གྱི་སྟོ་ལ་གསལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེན། ལུས་སྒྲི་ཚོས་ཅན། རང་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་རྟག་ཏུ་
བསྐྱེད་པར་ཐལ། རང་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་རྟག་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
ལུས་གསལ་མེད་པའི་ཆོ་རང་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་མེད་དོ་ཞེན། དེ་ཚོས་ཅན།
དུས་རྟག་ཏུ་རང་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་མེད་པར་ཐལ། ལུས་གསལ་མེད་པའི་ཆོ་
རང་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་མི་རྣམ་པ་གང་ཞིག །རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏེ། ལུས་སྒྲི་ཚོས་ཅན།
ཁྱོད་གྱི་རང་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་དང་མི་རྣམ་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བརྟེན་པ་མེད་
པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲི། སྒྲོན་འཛིན་རྟོག་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྣང་བའི་སྒྲོན་
པོའི་རྣམ་པ་དེ་རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ། ཁྱོད་ལ་སྣང་བའི་སྒྲོན་པོའི་རྣམ་པ་དེའི་རྒྱ་ཡོད་ན་སྒྲོན་པོ་དེ་ཡིན་
པའམ་སྒྲོན་པོའི་སྒྲི་དེ་དེ་ཡིན་པ་གང་རུང་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གལ། སྒྲས་དངོས་པོ་དངོས་སུ་བརྟེན་ཀྱང་། དབང་སོགས་དོན་མེད་དུ་ཐལ་
བའི་སྒྲོན་མེད་དེ། སྒྲ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག་པ་དེས་དངོས་པོ་མངོན་སུམ་དུ་མི་ཤེས་པས་དངོས་པོ་
མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ལ་དབང་སོགས་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། གཟུགས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲ་ལ་
བརྟེན་པའི་རྟོག་པས་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས། དབང་ཤེས་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་

པར་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཉིས་ཀའི་གཟུང་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྐབ་བྱེད་རིགས་པ་དངོས་ཉིད་བཤད། །དེས་ན་དངོས་མེད་བརྗོད་
བྱར་གྲུབ། །བརྗོད་བྱ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། བྱེད་མཆོས་བསྐྱབ། གཏན་ཆོགས་དགོད། རྩོད་པ་སྦྱང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྤྱི་རྩེས་སུ་གྲུབ་ན་གསལ་བ་དང་རྩེས་གཅིག་ཡིན་ནམ་རྩེས་གཞན་ཡིན། གངས་
ཅན་པ་ན་ཅེ། རྩེས་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེན། རིགས། ལུས་སྤྱི་ཆོས་ཅན། གསེར་ལུས་ཀྱི་སྤྱི་མིན་པར་
ཐལ། གསེར་ལུས་ལ་རྩེས་སུ་མི་འགོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དངུལ་ལུས་དང་རྩེས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གལ། བྱེད་པ་ན་ཅེ། རྩེས་ཐ་དད་ཡིན་ནོ་ཞེན། ལུས་སྤྱི་ཆོས་ཅན། ལུས་གསལ་གྱི་འབྲས་སུ་
ཡིན་པར་ཐལ། ལུས་གསལ་དང་རྩེས་གཞན་གང་ཞིག །དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། འབྲས་སུ་མིན་ན་ནི་
ལུས་སྤྱི་ཆོས་ཅན། ལུས་གསལ་ལ་དོན་དམ་པར་མ་འབྲེལ་བར་ཐལ། ལུས་གསལ་རྩེས་གཞན་
གང་ཞིག །ལུས་གསལ་གྱི་འབྲས་སུ་མིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། མི་འབྲས་དུ་བ་དེ་ཡང་དོན་དམ་པར་
མེ་ལ་མ་འབྲེལ་ན་ལུས་གསལ་གྱི་འབྲས་སུ་མིན་པའི་ཆོས་གཞན་ལུས་གསལ་ལ་དོན་དམ་པར་མ་
འབྲེལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ། ལུས་སྤྱི་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་མེད་པར་གྲུབ་སྟེ། རང་གི་གསལ་བ་ལས་
དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། མེད། ལུས་པའི་སྤྱི་དེ་རི་བོང་རྩེ་རིགས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེན། དེ་ཆོས་ཅན། རི་
བོང་རྩེ་རིགས་མིན་ཏེ། རི་བོང་རྩེ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། བརྗོད་བྱ་རྟོག་པས་བརྟག་པར་བསྟན། །རྟོག་པ་འབྲུལ་པ་ཡིན་པར་
བསྟན། །འབྲུལ་པས་བརྟག་པ་དངོས་པོར་མེད། །དངོས་པོ་ཡོད་པའི་སྐབ་བྱེད་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ། ལུས་སྤྱི་སྐྱུས་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལུས་པ་རང་
མཚན་ལ་འདྲུག་པའི་ཆེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལུས་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། སྤྱང་བརྟག་གཅིག་ཏུ་
འཛིན་པའི་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཐོག་མ་

མེད་པའི་སྣང་བརྟག་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་འབྱུང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འོན་ཀྱང་བྱང་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་བུམ་སྤྱི་ཚོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ་སྣང་བརྟག་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའི་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུམ་སྤྱི་ཚོས་ཅན། རྩ་ས་སུ་གྲུབ་པའི་པོ་བོ་ཅན་མིན་ཏེ། རྟོག་པའི་ཚུལ་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱོད་དངོས་སུ་སྣང་བའི་སྒྲོ་དེ་འབྱུང་གེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བུམ་སྤྱི་ཚོས་ཅན། བུམ་གསལ་དང་རྩ་ས་གཅིག་དང་རྩ་ས་གཞན་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། གཤམ། ཁོ་ན་རེ། བུམ་སྤྱི་ཚོས་ཅན། རྩ་ས་གཅིག་དང་རྩ་ས་གཞན་གང་རུང་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྣམ་སུའི་སྤྱི་ལས་རྩ་ས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བུམ་སྤྱི་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སྣམ་སུའི་སྤྱི་ལས་རྩ་ས་གཞན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྩ་ས་གཅིག་དང་རྩ་ས་གཞན་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་གསལ་བ་དང་རྩ་ས་གཅིག་དང་རྩ་ས་གཞན་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྣམ་སུའི་སྤྱི་ལས་རྩ་ས་གཞན་ཉིད་ཀྱང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་པོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་བརྗོད་དེ་ཐལ་བ་དགོད། ཉེས་སྤོང་དངོས་བཏགས་བྱང་པར་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འདས། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་བུམ་པ་ལ་ཡང་བུམ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲོ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བུམ་སྤྱི་ཚོས་ཅན། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་བུམ་པའི་ཚོས་མིན་པར་ཐལ། ད་ལྟར་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཁས་སྤངས་དང་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཤམ། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་བུམ་པ་ལ་ཡང་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲོ་བཏགས་ནས་འཇུག་ཏུ། དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ལ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་བུམ་པ་ཚོས་ཅན། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲོ་ཁྱོད་ལ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག། སྣམ་སྟགས་ལ་བཏགས་མིང་དུ་མི་འཇུག་པའི་བྱང་པར་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲོ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ། ཁྱོད་དང་སྣམ་སྟགས་ལ་ཡོད་མེད་བྱང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། སྒྲོ། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མིང་དེ་དངོས་མིང་དང་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་བྱང་པར་མི་འཐད་

པར་ཐལ། དོན་དེ་འབྲུལ་མེད་གོ་བྱས་ཀྱི་མིང་དེ་དོན་དེ་ལ་དངོས་མིང་དང་། དོན་དེ་དང་ཚོས་
མཚུངས་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་དོན་གཞན་ལ་བཏགས་པའི་མིང་དེ་དོན་གཞན་ལ་བཏགས་མིང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོན། སྤུ་མ་དེར་ཐལ། དོན་དེ་ལ་འདོད་རྒྱལ་ཐོག་མར་བརྒྱུར་བའི་མིང་དེ་དོན་
དེ་ལ་དངོས་མིང་དང་། དེ་དང་ཚོས་མཚུངས་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་དོན་གཞན་ལ་བརྒྱུར་བའི་
མིང་དེ་བཏགས་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོན། བཏགས་མིང་འདྲུག་པའི་ཡུལ་ཡིན་ན་དངོས་པོར་མེད་
པས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། འབྲུག་པའི་དངོས་པོ་ལ་བྱུ་མེད་ཅེས་པའི་མིང་དང་། ཡུལ་མི་ཀླན་པོ་ལ་
གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་མིང་བཏགས་མིང་དུ་འདྲུག་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཏན་ཚིགས་འགོད་དེ་བྱུང་བ་བསྟུང་། ཞེས་སྤོང་སྤར་བཤད་
རིགས་པས་ཞེགས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཞེག་ བྲུམ་པ་ད་ལྟར་བ་འཛིན་པའི་ཉོག་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྲང་ཡུལ་དངོས་
པོ་མེད་དེ། ཁྱོད་བྲུམ་པ་འདས་པ་འཛིན་པའི་ཉོག་པ་དང་རང་ཡུལ་མི་གསལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར། བྲུང་སྟེ། གཟུང་དོན་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་ཡུལ་མི་གསལ་བའི་རྣམ་པ་
ཅན་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྟེ། གལ་ཏེ་བྲུམ་པ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་འཛིན་པའི་ཉོག་སྟོ་ཚོས་ཅན།
སྤྲང་ཡུལ་དངོས་པོར་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡུལ་སྤྲང་ཚུལ་མཚུངས་པ་མིན་ཏེ། སྟེ་ཡན་གར་བ་
འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡུལ་སྤྲང་ཚུལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། གཏན་ཚིགས་དེ་
མིན་པར་ཐལ། སྟེ་ཡན་གར་བ་འཛིན་པ་དེ་མཚུངས་མིན་དང་། གསལ་བ་མིན་ཞེས་པའི་སྐབས་
སུ་བཀག་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྟེ་གསལ་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་དགག་ ཁྱེད་པའི་སྟེ་ལ་མཚུངས་པ་
སྤང་། བཀག་པས་བྱུང་བའི་གཏན་ཚིགས་འགོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཡན། བྲངས་ཅན་པ་ན་རེ། སྟེ་གསལ་ཇུས་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གསལ་བའི་
དངོས་པོ་རྣམས་ཚོས་ཅན། རང་བཞིན་གཅིག་མིན་པར་ཐལ། ཡན་ཚུན་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་
ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྟོན་མེད་དེ། གསལ་བ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་གཅིག་དང་གནས་

སྐབས་ཐ་དད་པའི་ངོ་བོ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རང་བཞིན་དང་གནས་སྐབས་ཚོས་ཅན།
 རྩ་ས་གཅིག་མིན་པར་ཐལ། བྱུང་པར་ཅན་དང་བྱུང་མེད་གྱི་ངོ་བོ་གཉིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ། བྱེ་
 བྲག་པ་ན་རེ། སྤྱི་གསལ་བ་ལས་རྩ་ས་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བ་སྤྱི་ཚོས་ཅན། བ་གསལ་ལ་འབྲེལ་
 བ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལས་རྩ་ས་གཞན་གང་ཞིག། །དེའི་འབྲས་བུ་མིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི།
 ལྷོག། །ཚོས་བྲགས་ཚོས་ཅན། སྤྱི་གསལ་རྩ་ས་གཅིག་དང་རྩ་ས་གཞན་དབྱུང་པའི་ཉེས་པས་ཁྱོད་
 སུན་དབྱུང་དུ་མེད་དེ། ཁྱོད་སྤྱི་དངོས་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་མཁས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ། བ་སྤྱི་ཚོས་ཅན། དངོས་པོ་མེད་དེ། རང་གི་གསལ་བ་རྩ་ས་སུ་གྲུབ་པ་གང་
 ཞིག། །དེ་དང་རྩ་ས་གཅིག་དང་རྩ་ས་གཞན་གང་རུང་མིན་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འབྲས་བུ་ཡིན་ན་ཐལ་བ་གསུམ་གྱིས་གཞོད། འབྲས་བུ་མིན་ན་ཐལ་བ་
 གཉིས་གྱིས་གཞོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྤྱི་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་ཡིན་ནམ་མིན།

དང་པོ་ལྟར་ན། དེ། སྤྱི་ཚོས་ཅན། དུ་མ་དང་འཛིག་པར་འབྱུང་བར་ཐལ། གསལ་བ་དུ་མ་
 ལ་བྱུང་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་ཚོས་ཅན། ཏྲག་པ་མིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རིགས། རྒྱགས་གཉིས་པ་ལྟར་ན། བ་ལང་གི་སྤྱི་དེ་ཚོས་ཅན། བ་གསལ་དང་
 མ་འབྲེལ་བར་ཐལ། དེ་ལས་རྩ་ས་གཞན་གང་ཞིག། །དེའི་འབྲས་བུ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན།
 དངོས་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་མིན་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བྱུང་པ་བསྟན་ཏེ་གཏན་ཚིགས་དགོད། གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་སྐབས་བ་
 དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དངོས། བ་སྤྱི་འཛིན་པའི་རྟོག་སྒོ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་སྒྲུང་ཡུལ་དངོས་པོར་མེད་དེ།
 ཁྱོད་རང་ཡུལ་འཛིན་པ་བརྟན་པ་ལྟོས་པའི་ཞེན་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་སྟེ། བརྟན་མེད་ཀྱང་དཀར་ཟལ་ནག་སྐྱར་གྱི་
 དངོས་པོ་གཉིས་མཐོང་བའི་ཚེ་བ་ལང་དུ་ངོ་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དངོས། དཀར་ཟལ་ནག་

སྐྱུར་གྱི་དངོས་པོ་གཉིས་མཐོང་བའི་ཆེ། བ་ལང་དུ་ངོ་ཤེས་པའི་སྒོ་དེ་ཆོས་ཅན། བ་སྐྱུ་དངོས་པོ་བ་
ལས་སྐྱེས་པ་མིན་ཏེ། རང་རྒྱུ་བ་གསལ་ལས་བརྒྱད་ནས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དབང་ཤེས་གྱི་
རྒྱུན་གསུམ་ལ་སྐྱུ་དངོས་པོ་བ་མེད་ཀྱང་རང་འབྲས་དབང་ཤེས་བརྒྱད་པ་བཞིན། འོ་ན་དེ་གཉིས་
ལ་བ་ལང་གི་རིགས་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། གང་། དཀར་ཟལ་ནག་སྐྱུར་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བ་
ལང་གི་གཞན་སེལ་བའི་སྐྱུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་བ་ལང་མིན་པ་ལས་འོག་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཏན་ཆོགས་དགོད། ཚྱོད་པ་སྤོང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རྣམ། སྐྱུ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་མིན་ཏེ། རང་གི་གསལ་བ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་རང་
འཛིན་པའི་སྒོ་ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལང་ཕྱི་རོལ་གྱི་
ཡུལ་ལ་ལྟོས་མེད་གྱི་དངོས་པོ་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་སྒོ་ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
གཟུགས། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་སྒོ་ལ་སྣང་བ་སྤིང་
དེ། དེ་ལྟར་དུ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བའི་ཕྱིར། སྐྱུ་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་སྒོ་ལ་
མི་སྣང་སྟེ། གསལ་བ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་སྣང་བུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གསལ་བ་མཐོང་
བའི་ཆེ་སྒོ་ལ་སྣང་ངོ་སྟམ་ན་བ་གསལ་མཐོང་བའི་ཆེ་ན་སྒོ་དེ་ཆོས་ཅན། བ་སྐྱུ་དངོས་པོ་བ་མི་སྣང་
སྟེ། བ་ལང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱུ་དང་། བ་གསལ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར།

བརྒྱད་པ་ནི། དྲ། སྐྱུ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་མེད་དེ། རང་མཆོན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་དོན་
ཁྱེད་རྣམས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དོན་ཁྱེད་མི་རྣམས་པ་དེ་དངོས་མེད་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། །

གཉིས་པ་དངོས་པོ་རང་མཆོན་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པ་ནི། ཇི། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡིན་ན་
རང་མཆོན་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། ཁྱོད་ཡིན་ན་རྗེས་ཁྱེད་སྐྱའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མིན་པ་ནས་དོན་ཁྱེད་
རྣམས་པའི་བར་བརྒྱད་གྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་སྐྱུ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། ཚྱོད་པ་སྤོང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། དངོས། སྐྱུ་མཆོན་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པ། དངོས་
མེད་ལ་བརྟེན་པ། གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྱུ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། གཤམ། དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པ་ཚོས་ཅན། རང་མཚན་སྣང་ནས་
ཤེས་པར་ཐལ། རང་མཚན་ལ་འབྲེལ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན།

གཉིས་པ་ནི། མིན། དེ་ཚོས་ཅན། དེ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་པ་སྣང་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། འདས་མ་འོངས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་རང་མཚན་དང་འབྲེལ་བའང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཤམ། འོ་ན་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱི་དེ་དངོས་པོའི་ཚོས་མིན་པར་འབྱུང་རོ་ཞེན། དངོས་པོའི་སྤྱི་
དེ་ཚོས་ཅན། དངོས་པོའི་ཚོས་མིན་པའི་སྦྱོན་མེད་དེ། དངོས་པོ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་
པའི་རྟོག་པ་དེས་ཁྱོད་དངོས་པོའི་ཚོས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་འཇུག་ཡུལ་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་ཏུ་བསྡུ་བ་ནི། འོ་ན་གཞལ་བྱ་ལ་ངོ་བོའི་
སྒྲི་ནས་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་ངེས་སམ་ཞེན། རང་། ཀླན་ཏུ་ཐ་སྣང་པའི་ཚད་མ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་
འཇུག་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་སྒྲོ་བས་ཀྱིས་
དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་དེས་རང་མཚན་ཡོད་མེད་ཁོ་ན་དཔྱོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེ་ལ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྟོགས་ཚུལ་སྒྲི་
ནས་གཉིས་སུ་གཞལ། རྟོགས་ཚུལ་གཉིས་པ་འབྲུལ་པར་བསྟན། །དེ་ལ་ཚད་མ་མིན་པ་སྤྱོད་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རྟོགས་སྤང་གིས་མཚན་ཉིད་གཉིས་གཞལ་བྱ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་
ན། དེ། རྟོགས་སྤང་ཚོས་ཅན། གཞལ་བྱ་ལ་ངོ་བོའི་སྒྲི་ནས་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་བཞེད་པ་མིན་ཏེ།
གཞལ་བྱ་ལ་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་སྒྲི་ནས་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ། རྟོགས་
དཔག་ཚོས་ཅན། འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྣམ་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་བརྟེན་པ་དང་། སུན་འབྲིན་བརྟེན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཤམ། རྟོགས་དཔག་ཚོས་ཅན། རང་མཚན་འཐོབ་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། རང་མཚན་
དངོས་སུ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཚོས་ཅན། ཚད་མ་མིན་པར་ཐལ། འབྲུལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
གཉིས་ཀས་རང་རྒྱུད་འཕེན་ནོ་ཞེན།

གཉིས་པ་ནི། བསམ། རྗེས་དཔག་ཚེས་ཅན། འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཡང་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཡང་འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་སྤྱི་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ། རང་མཚན་དངོས་སུ་མི་སྣང་ན་རང་མཚན་འཐོབ་བྱེད་མིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྟོར་བུའི་འོད་ལ་རྟོར་བུར་ཞེན་པ་ལས་ཀྱང་རྟོར་བུ་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་ཚེས་ཅན། བྱིད་ཀྱིས་རང་མཚན་སྣང་ནས་རྟོགས་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་བཞིན་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བཀག་ཟེན་པའི་ཕྱིར། རྟོར། རྗེས་དཔག་དང་དེར་སྣང་གི་རྟོག་པ་དག་ཚེས་ཅན། འབྲུལ་ཤེས་སུ་མཚུངས་ཀྱང་ཚད་མ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འབྲུལ་ཤེས་སུ་མཚུངས་ཀྱང་འཇུག་ཡུལ་ལ་སྤྱི་མི་སྤྱིའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྟོར་བུའི་འོད་ལ་རྟོར་བུར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་། སྒྲོན་མེའི་འོད་ལ་རྟོར་བུར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གཉིས། འོག་ཤེས་སུ་མཚུངས་ཀྱང་བརྒྱད་ནས་རྟོར་བུ་ཐོབ་པའི་དོན་བྱེད་མི་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཁྱབ་པ་སྐྱབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་གི་ངོ་བོས་རྟོགས་པ་མཛོན་སུམ་ཡིན། གཞན་གྱི་ངོ་བོས་རྟོགས་པ་རྗེས་དཔག་ཡིན། དེས་ན་གཞལ་བྱས་ཚད་མའི་གངས་རེས་བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གང་། སྒྲོན་འཛིན་དབང་པོའི་མཛོན་སུམ་ཚེས་ཅན། སྒྲོན་པོ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒྲོན་ནས་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་གཟུང་དོན་སྒྲོན་པོ་པན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཤིག་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྟོ། རྟོག་གྱུར་གྱི་རང་མཚན་ཚེས་ཅན། བྱིད་རྗེས་དཔག་གིས་གཞན་གྱི་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་རྟོགས་ཏེ། བྱིད་རྟོགས་ལས་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྟོག་གྱུར་གྱི་རང་མཚན་རྟོགས་སམ་ཞེན། གལ། རྟོག་གྱུར་གྱི་རང་མཚན་ཚེས་ཅན། རྟོགས་སུ་བཀོད་ཅུམ་ལས་བྱིད་རྟོགས་པར་མི་བྱས་པར་ཐལ། བྱིད་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་ཡིན་ན་ཚུལ་གསུམ་ཚད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་གསུམ་ཚད་བའི་ཆེན་ཡང་། དུ་བ་ཚེས་ཅན། བྱིད་ཀྱི་རྟོགས་ལས་དུ་ཕྱན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཅུམ་རྟོགས་ཀྱི་མེའི་ཁྱད་པར་བསལ་འབར་བ་སོགས་རྟོགས་མི་བྱས་ཏེ། བྱིད་ཀྱི་རྟོགས་སུ་མ་བསྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚད་། བྱི་མ་བསྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚད་བའི་ཕྱིར། འབྲེལ། རྟོག་གྱུར་གྱི་རང་མཚན་ཚེས་ཅན། བྱིད་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྗེས་དཔག་

ཏུ་ངེས་ཏེ། ཁྱོད་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་དྲགས་ལས་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། མདོན། གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ན། ཚད་མ་ལ་མདོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པས་བྱལ་སྟེ། རང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མདོན་གྲོག་གཉིས་སུ་གཞལ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཚུལ་དེས་གྲངས་གཞན་སེལ་བར་བསྟན་པ་ནི། གཞལ། ཚད་མ་ལ་མདོན་རྗེས་གཉིས་ལས་གྲངས་གཞན་སེལ་ཏེ། གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་ལས་གྲངས་གཞན་སེལ་བའི་ཕྱིར།

ར་ད་གྲངས་གཞན་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་ག།

གཉིས་པ་གྲངས་གཞན་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཏུང་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་དགག་མཛུགས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཅིག་ཏུ་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་བརྗོད། དེ་ཉིད་རྣམ་པར་བརྟགས་ནས་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མེད། རྒྱུང་འཕེན་པ་ན་རེ། སྤྱི་མཚན་ཚེས་ཅན། གཞལ་བྱ་མིན་ཏེ། མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་སྤར་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་ཡང་མདོན་སུམ་གཅིག་ཏུ་ངེས་སོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགོད། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མིན་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ། དེས་ན་ཚད་མ་གཉིས་སུ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཁོ། སྤར་གྱི་ཐལ་བ་དེ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཚེས་གྲགས་ལ་གཞོད་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་ཚེས་གྲགས་ཀྱིས་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདོད་ལན་དང་། སེལ་ངོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་མ་ངེས་པའི་ལན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དགག་པའི་རྗེས་དཔག་ཁས་སྤངས་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ། སྐྱབ་པའི་རྗེས་དཔག་དངོས་སྟོབས་རིགས་པས་བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྗེས་དཔག་ཚད་མར་གྲུབ་སྟེ། མེད་དགག་ངེས་པའི་ཚད་མར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མེད། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་
མེད་དགག་ངེས་པའི་ཚད་མ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་གཟུང་དོན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དང་ཡུལ་གྱི་བར་དུ་བར་ཚད་སོགས་ཡོད་ན་ཡང་ཁྱོད་སྐྱེ་
བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཟུང་དོན་ལ་མ་ལྟོས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ། གལ་ཏེ་དགག་
བྱའི་ཚོས་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ལྟོག་པས་དེ་མེད་པར་ངེས་པ་ཡིན་གྱི་རྗེས་དཔག་གིས་མེད་པར་
ངེས་པ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་ལྟོག་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱི་མཚན་ངེས་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
གྱི་སྐྱི་མཚན་མེད་པར་ངེས་ན་རང་ཚིག་འགལ་བ་དང་། ཁས་བླངས་འགལ་བའི་སྒྱོན་གཉིས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཞན། གཞན་ཡང་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་གྲུབ་སྟེ། ལུ་མཐོང་གི་རྒྱུད་ལ་
གཞན་སེམས་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟེ། དག་སྐྱབ་བརྗོད་ཚོས་ཅན། དག་སྐྱབ་པའི་
སྐྱེས་བུ་པ་རོལ་བོ་ཀུན་སྟོང་གི་སེམས་ལྡན་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟོགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟོང་གི་རྒྱལ་
གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྒྱལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྟོགས་ལས་བསྐྱབ་བྱ་
རྟོགས་པའི་བློ་དེ་ཚད་མ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། སྟེ། དེ་ཚོས་ཅན། ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། མི་སྐྱབ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གལ། གལ་ཏེ་རྒྱལ་གསུམ་ཚང་ཡང་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱལ་
གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་འགའ་ཞིག་འབྲུལ་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟོགས། རྒྱལ་གསུམ་
ཚངས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཚོས་ཅན། བསྐྱབ་བྱ་ལ་འབྲུལ་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་ཁྱོད་མིན་ཏེ།
བསྐྱབ་བྱ་ལ་འབྲུལ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཁྱོད་དུ་འཛིན་པའི་བློ་དེ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་།
དུ་བ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་རྟོགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་མེ་ཡོད་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟོགས་ཚོས་ལ་དེ་བྱུང་གི་
འབྲེལ་བ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་གྱི་རོ་བོ་མེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་དང་མི་རྟོག་པ་ལས་བདག་གཅིག་
གི་འབྲེལ་བ་སྐྱབ་ རང་། རྒྱལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ན་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་མི་
འབྲུལ་བས་བྱབ་སྟེ། བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་འབྲེལ་གང་རུང་དུ་འབྲེལ་ན་རང་གི་འབྲེལ་ཡུལ་
ལ་མི་འབྲུལ་བས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། ལྟར། རྒྱ་བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟོགས་ཡང་དག་གི་རྟོགས་
ཚོས་ལ་འབྲེལ་བ་གྲུབ་སྟེ། འབྲས་རང་གི་རྟོགས་ཡང་དག་གི་རྟོགས་ཚོས་ལ་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་

ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྤྱི། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མིན་ན་ཚུར་མཐོང་ཚས་ཅན། རང་ལ་ལྟོག་ཏུ་གྱུར་
པའི་དོན་ཐམས་ཅད་མེད་པར་ཐལ། རང་ལ་ལྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་བཞིན། གལ་ཏེ་མ་གྲུབ་སྟེ། ད་ལྟོ་གྲུ་གྱུར་
པའི་དོན་དུས་གཞན་གྱི་ཆོ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཚུར་མཐོང་ཚས་
ཅན། དུས་གཞན་གྱི་ཆོ་ཡང་ལྟོག་གྱུར་ཐམས་ཅད་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་པ་མིན་པར་
ཐལ། དུས་གཞན་གྱི་ཆོ་ཡང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་དང་། རྒྱས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་
མངོན་སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་དག་མེད་དོ་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་དང་འབྲས་
བུ་སྐྱེ་བ་རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་དང་རྒྱས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། རྣམ། ཚད་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་རྟོག་དང་བཤམ་པའི་སྟོན་ནས་
རང་མཚན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དང་། རྣམ་རྟོག་གིས་སྤྱི་འཛོན་པའི་སྟོན་ནས་རང་མཚན་རྟོགས་པའི་
ཚད་མ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མང་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལོག་རྟོག་གཉིས་པོ་ལྟན་
ཅིག་བརྟེན། འགོག་བྱེད་རིགས་པ་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཞལ། རིགས་པ་ཅན་པ་ན་རེ། ཚད་མ་ཚས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་
མི་རྟག་པར་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ།
ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་དེ་རང་སྤྱི་འདྲེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་སྟོ་ཚས་
ཅན། མངོན་རྗེས་གཉིས་ལས་ཚད་མ་གཞན་དུ་འགྱུར་ཏེ། སྤྱི་མཚན་འཛོན་པའི་ཚད་མ་གང་ཞིག །
རྟོགས་ལ་མི་སྟོས་པའི་ཕྱིར། བྱད། དཔྱོད་པ་བ་ན་རེ། བྱད་པར་མཐོང་བ་ངོ་ཤེས་ཀྱི་སྟོ་དེ་ཚས་
ཅན། མངོན་རྗེས་གཉིས་ལས་ཚད་མ་གཞན་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་ལ་སྟོས་པའི་མངོན་རྗེས་གཞན་
ཡིན། རྟོགས་དེ་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་ལ་འབྲེལ་པ་མེད་པས་རྗེས་དཔག་ཀྱང་མིན་པའི་ཕྱིར། གཞལ།
དེས་ན་ཚད་མ་ལ་གཅིག་དང་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་གངས་ངེས་སེལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཞལ་བྱ་

རང་སྤྱི་གཉིས་ལས་མང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞལ་བྱ་གཅིག་ལ་ཡང་ཚད་མ་མཛོན་རྗེས་
གཉིས་ཀ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཁྱད་པར་མཐོང་བ་དོ་གཤམ་གྱི་སྒོ་བཞིན། གཏན་
ཚིགས་སྒྲ་མ་གྲུབ་སྟེ། རང་སྤྱི་འདྲེས་པའི་གཞལ་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདྲེས་པ་འཛོན་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་སྤང་། །ཁྱད་པར་མཐོང་བ་
གཞན་དུ་འགྱུར་བ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། རྟགས་ལས་རྟོགས་པ་སྤྱི་འཛོན་རྗེས་དཔག་ཡིན། །རྗེས་གྱིས་ངེས་པར་
རྟོགས་པ་ཚད་མ་མིན། །ཞིག་འཇིག་གཅིག་པའི་ལུགས་ལ་འང་རྗེས་དཔག་ཡིན། །ཞར་ལ་གཞན་
སྟེའི་མི་རྟག་འདོད་ཚུལ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དངོས་དོན་མདོར་བསྟན། ཞར་བྱང་རྒྱས་པར་བཤད། དཀྱུས་མའི་
མཇུག་བསྟུ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྒྲོན། །ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་ངེས་པའི་ཚད་མ་ཚོས་ཅན། །ཁ་དོག་རང་མཚན་ལ་མི་
རྟག་པའི་སྤྱི་སྒྱུར་ནས་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རང་སྤྱིའི་འདྲེས་པ་འཛོན་པའི་ཚད་མ་
མིན་པར་བཤད། །ཁྱད་པར་དོག་གི་སྤྱི་ལ་མི་རྟག་པའི་སྤྱི་སྒྱུར་བ་དངོས་ཡུལ་བྱེད་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤྱི་ལ་སྒྱུར་ཡང་དངོས་པོའི་ཚོས་སུ་གྲུབ། །གཞན་ལ་སྒྱུར་ཡང་
འབྲེལ་བས་བསྟུ་བ་མེད། །འབྲེལ་བས་བསྟུ་བ་མེད་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འོ་ན་མི་རྟག་པ་དེ་དངོས་མེད་ཀྱི་ཚོས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས། དངོས། མི་རྟག་པ་ཚོས་
ཅན། །ཁྱད་དངོས་མེད་ཀྱི་ཚོས་མིན་ཏེ། སེལ་ངོར་ཁ་དོག་དེ་ཁྱད་དུ་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་ཁ་དོག་རང་
མཚན་པ་དེ་ཁྱད་དུ་གྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཞན། སེལ་ངོར་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་གྲུབ་པས་དོན་ལ་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་གྲུབ་
པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས། །ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་ངེས་པའི་ཚད་མ་
ཚོས་ཅན། །ཁྱད་གྱིས་སེལ་ངོར་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་དངོས་སུ་གྲུབ་པས་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་མི་འགྲུབ་
པ་མིན་ཏེ། །ཁྱད་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཁ་དོག་མི་རྟག་པའི་སྤྱི་དེ་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་

ལ་བརྒྱད་ནས་འབྲེལ་བ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྐྱབ་པའི་རྗེས་དཔག་འབྲེལ་བས་བསྐྱབ་མེད། དགག་པའི་རྗེ་
དཔག་འབྲེལ་བས་བསྐྱབ་མེད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དངོས། བྱས་པའི་རྟགས་ལས་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚུལ་
ཅན། ཁྱོད་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་ལ་བརྒྱད་ནས་འབྲེལ་ཏེ། ཁྱོད་བྱས་པའི་རྟགས་གྱིས་ཁ་
དོག་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་ལས་སྦྱེས། དེ་ཁ་དོག་གི་བྱས་པ་ལས་སྦྱེས། དེ་དང་
ཁ་དོག་གི་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུ་བའི་རྟགས་གྱིས་དུ་ལྟན་གྱི་ལ་མེ་ཡོད་
དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚུལ་ཅན། ཁྱོད་ལའི་མེ་ལ་བརྒྱད་ནས་འབྲེལ་ཏེ། ཁྱོད་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་འཛིན་སེམས་ལས་སྦྱེས། དེ་ལའི་དུ་བ་དང་དེ་མེ་ལས་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར། དེ། དེ་ལྟར་སྐྱབ་
པའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་གཉིས་པོ་ཚུལ་ཅན། རང་མཚན་དངོས་སུ་མི་སྣང་ཡང་རང་མཚན་ལ་མི་
སྐྱབ་པའི་མིང་གིས་གདགས་སུ་རུང་སྟེ། རང་འདྲེན་བྱེད་གྱི་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་མཚན་ལ་
བརྒྱད་ནས་འབྲེལ་བའི་གཅན་གྱིས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྒྲོར་གྱི་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གཉིས་པོ་
ཚུལ་ཅན། རང་མཚན་དངོས་སུ་མི་སྣང་ཡང་རང་མཚན་ལ་མི་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ཡུལ་རང་མཚན་
ལ་བརྒྱད་ནས་འབྲེལ་བའི་རྟོག་པ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ། འོ་ན་མ་ལའུལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན།
དེ་སྒྲོར་གྱི་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གཉིས་པོ་ཚུལ་ཅན། ལའུལ་གསེལ་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་སྣང་བའི་རྣམ་
པ་ལ་ཕྱི་རོལ་དུ་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཚུལ་ཅན། ཁྱོད་བྱས་རྟགས་ལས་སྐྱ་
མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་བརྒྱད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་སྐྱའི་བྱས་པ་དང་རྗེས་གཅིག་
གང་ཞེག། །དེ་དེ་སྒྲོར་གྱི་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེ་སྒྲོར་གྱི་རྟགས་ཅན་
རྗེས་དཔག་གི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུ་ལྟན་ལའི་མེ་ཚུལ་ཅན། ཁྱོད་དུ་བའི་རྟགས་གྱིས་དུ་ལྟན་གྱི་
ལ་མེ་ཡོད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་བརྒྱད་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དུ་ལྟན་ལའི་སྟེང་གི་དུ་བའི་རྒྱ་ཡིན་
པ་གང་ཞེག། །དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན། དེ་དེ་སྒྲོར་གྱི་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་
གི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དགག་བྱ་འགོག་པའི་དོན་ལ་ཐ་དད་མེད། །སྒྲོར་བ་འགོད་ཚུལ་སྒོ་

ནས་སོ་སོར་བྱེ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དགག་པ་ཐམས་ཅད་མ་དམིགས་པ་ལས་གྲུབ། དེས་ན་འགལ་ལྷ་
དམིགས་པས་མ་དམིགས་འཕེན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འོ་ན་དགག་ཏུགས་ལ་འབྲེལ་བ་ཇི་ལྟར་གྲུབ་ཅེ་ན། དགག་ །སྤང་རུང་མ་
དམིགས་པའི་དགག་ཏུགས་ཡིན་ན་དགག་བྱ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་དགག་བྱ་མེད་ངེས་སུ་
འགྲུབ་པ་དགོས་ཏེ། ཚད་མས་དམིགས་པ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན། དགག་ཚོས་ཚད་མས་
མ་དམིགས་པ་དེ་དགག་ཚོས་མེད་ངེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། འགལ་དམིགས་གཉིས་ཀྱིས་མི་དམིགས་འཕེན། །མི་འཕེན་ན་ནི་ཏ་
ཅང་ཐལ། །མ་དམིགས་གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འོ་ན་འགལ་ལྷ་དམིགས་པ་ཏུགས་སུ་བཞོད་པ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན།
དགག་ །མེ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འཛིན་པའི་གཞིར་གྲང་རེག་དང་གྲང་འབྲས་སུ་ལོང་བྱེད་
འགོག་པ་ལ་མེ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་བཞོད་པ་ཚོས་ཅན། གྲང་རེག་དང་གྲང་འབྲས་སུ་
ལོང་བྱེད་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ཏུགས་སུ་འཕེན་ཏེ། གཞི་དེར་དགག་ཚོས་གཉིས་པོ་འགོག་པའི་
འགལ་དམིགས་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་བྱིར། སོ་སོར་སྟོར།

གཉིས་པ་ནི། གཞན། དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་འཕེན་ན་མེ་ཏུགས་སུ་བཞོད་ནས་གཞི་འགར་
གྲང་རེག་འགོག་ནས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན། དེ་གཉིས་འགལ་བའི་བྱིར་ཞེ་ན། འགལ་བ་ཅིས་
འགྲུབ། ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཡང་གང་ལས་འདོད། གྲང་རེག་གི་
རྒྱན་མ་གཏུགས་པར་བྱུང་བ་ན་མེ་ཉེ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲང་རེག་སྤང་རུང་མཐོང་བ་མེད་པའི་བྱིར་
ཞེ་ན། མས་གྲང་རེག་འགོག་པའི་སྐབས་འདིར་ཚོས་ཅན། མེ་ཉེ་བར་ཡོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲང་
རེག་སྤང་རུང་མཐོང་བ་མེད་པ་དེ་མས་གྲང་རེག་འགོག་པའི་སྐབས་བྱེད་ཚད་མ་མིན་པར་ཐལ། མེ་
ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ་མེ་མེད་པའི་སྐབས་བྱེད་མིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་མ་དམིགས་པ་ཏུགས་སུ་བཞོད་ན་ཡང་ཏུགས་གཞན་ཞིག་འཕེན་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དྲི། བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ཚོས་ཅན། བུམ་པས་དག་པའི་གར་གཞིར་

བུམ་པ་མེད་ངེས་སུ་སྐྱབ་པ་ལེ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡོད་པ་
གང་ཞིག ༼ཁྱོད་ལས་གཞན་པའི་དེ་སྐྱོར་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། གང་། དགག་ཚོས་
ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་གཞི་འགར་དགག་ཚོས་མེད་ངེས་སུ་བསྐྱབ་མི་ལུས་པར་ཁས་བླངས་
པའི་སྐོལ་བ་ཚོས་ཅན། དགག་ཉགས་ཡང་དག་བརྗོད་མི་ལུས་པར་ཐལ། ཚོས་དེ་སྒྲུང་རུང་ཚད་
མས་མ་དམིགས་པའི་ཚོས་དེ་མེད་ངེས་སུ་བསྐྱབ་མི་ལུས་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། དེས། རང་
བཞིན་འགལ་དམིགས་དང་རྒྱ་འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་དགག་ཚོས་ཚད་མས་མ་
དམིགས་པ་ཉགས་སུ་འཕེན་པ་དེ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། འགལ་འབྲས་དམིགས་པ་ཉགས་
སུ་བཀོད་པས་ཀྱང་དགག་ཚོས་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ཉགས་སུ་འཕེན་པར་བརྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དམིགས་དང་མ་དམིགས་སྦྱོར་བའི་སྐོ་ནས་དབྱེ། ༼དམིགས་པ་ཉིད་
ཀྱང་སྦྱོར་བའི་སྐོ་ནས་དབྱེ། ༼མ་དམིགས་ཉིད་ཀྱང་སྦྱོར་བའི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྦྱོར་བའི་སྐོ་ནས་འབྱེད་ཚུལ་བཤད། ༼གཉིས་ལས་གཞན་གྱི་གོ་བྱེད་
དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཀུན། སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཚོས་ཅན། སྦྱོར་བ་འགོད་ཚུལ་ཐ་
དད་དུ་ཡོད་ཀྱང་དགག་བྱ་འགོག་ཚུལ་ཐ་དད་དུ་མེད་དེ། སྦྱོར་བ་འགོད་ཚུལ་ལ་འགལ་སྒྲ་
དམིགས་པ་ཉགས་སུ་སྦྱོར་བ་དང་། འབྲེལ་སྒྲ་མ་དམིགས་པ་ཉགས་སུ་སྦྱོར་བ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་
དགག་བྱ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་སྐོ་ནས་དགག་བྱ་འགོག་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འགལ་སྒྲ་དམིགས་པ་དང་འབྲེལ་སྒྲ་མ་དམིགས་པ་ལས་གཞན་པའི་དགག་
ཉགས་ཡོད་པས་དགག་བྱ་འགོག་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། འགལ། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་
པའི་དགག་ཉགས་ཡོད་པ་ཁས་བླངས་པའི་སྐོལ་བ་ཚོས་ཅན། རིགས་པའི་ལམ་ལས་འདས་པ་
ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་འབྲུལ་པས་དགག་བྱ་འགོག་ལུས་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱུ་དཔེར་
ན་འགལ་བ་གྲུབ་པ་མེད་པ་ནི། དག་སྤྱུ་བའི་སྤྱེས་བྲུ་པ་ལོ་པོ་ཚོས་ཅན། ཀུན་མཁྱེན་མིན་ཏེ།
དག་སྤྱུ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། འབྲེལ་སྒྲ་བཀག་པ་མེད་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་པ་ལོ་པོ་ཚོས་ཅན། མེད་
དེ། ཐ་མལ་གྱི་དབང་པོའི་མངོན་སྲུམ་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། ༼དེ་བསྐྱབ་པ་ནི།

སྒྲ་མ་དེ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། དག་སྒྲ་དེ་
ཀྱན་མཁུན་དང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དག་སྒྲ་དང་ཀྱན་མཁུན་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དྲི།
དག་སྒྲ་བའི་སྒྲིམ་བུ་པ་རོལ་པོ་ཚོས་ཅན། ཀྱན་མཁུན་མིན་ཏེ། ཀྱན་མཁུན་དུ་དབང་པོའི་མངོན་
སུམ་གྱིས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དག་སྒྲ་བའི་སྒྲིམ་བུ་པ་རོལ་པོ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱན་མཁུན་
ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ཡིན་པ་སྒྲ་
རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གྱིས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་མཁུན་དུ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་
དམིགས་པ་ཚོས་ཅན། དག་སྒྲ་བའི་སྒྲིམ་བུ་པ་རོལ་པོ་ཀྱན་མཁུན་མིན་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་
ཚིགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྒྲོར་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་ལེའུ་གཉིས་པར་བཤད་
ཟིན་པའི་ཕྱིར། དྲི། དེས་ཐ་མལ་བའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གྱུར་
ཡོད་མེད་གང་རུང་དུ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་འབྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མིན་པར་ཐལ། ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གྱུར་
ཡོད་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་སྒྲ་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འགལ། འགལ་ལྷན་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཚོས་ཅན། སྒྱུར་བའི་
སྒྲོན་སྒྲུབ་ཁྱོད་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་ལས་རྩལ་ཐ་དད་པའི་དགག་ཚོས་འགོག་པའི་གཏན་ཚིགས་
དང་། རང་ལས་རྩལ་ཐ་དད་མེད་པའི་དགག་ཚོས་འགོག་པའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། མེ་ཚད་མའི་སྟོབས་གྱིས་ངེས་པའི་ཤར་གཞིར་ཁ་བ་མེད་པ་བསྒྲུབ་པ་ལ་མེ་ཚད་མའི་སྟོབས་
གྱིས་ངེས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། ལྷ་གྲུ་བདག་ལས་མི་སྒྲིབ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཡོད་པ་རྟགས་སུ་
བཀོད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱ་དང་ཁབ་བྱེད་མ་དམིགས་སྒྱུར་བའི་ཚུལ། སྒྲ་རུང་རང་བཞིན་
མ་དམིགས་སྒྱུར་བའི་ཚུལ། མ་དམིགས་གསུམ་དུ་བསྒྲུ་ཞིང་ཁྱད་ཚོས་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འབྲེལ་ལྷན་མ་དམིགས་པ་ལ་སྒྱུར་བའི་སྒྲོན་སྒྲུབ་ཅི་ལྟར་དབྱེ་ཞེ་ན། ཇི། མེ་མེད་
པའི་རྟགས་གྱིས་མེ་མེད་མཚན་དུས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་དུ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྩལ་ཁབ་གྲུབ་སྟེ། དུ་བའི་
རྟགས་གྱིས་དུ་ལྟན་ལ་མེ་ཡོད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ལྷོག་ཁབ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་
ལ་འང་འགྲོ། དེས། འབྲེལ་ཡུལ་ལྷོག་པ་འབྲེལ་ཚོས་ལྷོག་པའི་གོ་བྱེད་དུ་བསྟན་པའི་རིགས་པ་

ཚོས་ཅན། དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་གང་
རུང་སྐྱ་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ཡང་བསལ་བའི་ཕྱིར། དེ། མེ་མེད་པ་ཚོས་
ཅན། ཁྱོད་མེ་མེད་མཚན་དུས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་དུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་
བ་ལ་མེ་དུའི་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་ངེས་དགོས་ཏེ། དེ་ངེས་པའི་ཚོ་ཁྱོད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མེད། བུམ་པས་དག་པའི་ཤར་གཞིར་སྒྲུང་རུང་བུམ་པ་མེད་ངེས་སུ་སྐྱབ་པ་ལ་
བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཚོལ་བ་ཐ་སྙད་ལ་གིན་ཏུ་
མྱོངས་པའི་ཆད་དུ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གཞི་གཞན་གྱི་སྟེང་དུ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ལ་སྒྲུང་རུང་མེད་
ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱུང་བྱུང་བུམ་པའི་སྟེང་དུ་དེ་ལྟར་མ་བྱུང་བའི་ངོར་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། མི། སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགག་བྱ་
འགོག་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་གསུམ་དུ་ངེས་ཏེ། ཁྱོད་ལ་དགག་བྱ་འགོག་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་རྒྱ་བྱུང་བྱུང་
རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་དང་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཚོས་དེ་
ཡིན་ན་སྒྲུང་རུང་ཡིན་དགོས་ཏེ། སྒྲུང་མི་རུང་གི་དགག་བྱའི་ཚོས་ཁྱོད་ཀྱིས་འགོག་པར་མི་རུས་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྗེས། ཁ་དོག་མི་རྟག་པའི་སྤྱི་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱས་པས་དེ་རང་མཚན་ལ་མི་སྤྱི་
བའི་ཚད་མ་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་པའམ་
ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་བཅད་ཤེས་དེ་གང་རུང་གང་ཞིག། བྱི་མ་མིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྗེས་ཀྱི་ངེས་པའི་རྟོག་པ་ཚད་མ་མིན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཐོང་བེན་འཛིན་པའི་ཚད་
མ་མིན། །སྤྱི་མས་མཐོང་བའི་སྐྱབ་བྱུང་དགོད། །རྗེས་དཔག་དོན་མེད་འགྱུར་བ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གཞན། ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་ངེས་
པའི་བཅད་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཚད་མ་མིན་ཏེ། རང་རྒྱ་ཚད་མ་སྤྱི་མས་རྟོགས་བེན་གྱི་དོན་ལ་བསྒྲུན་
ནས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མངོན་སུམ་དེས་མི་རྟག་པ་དེ་གཟུང་བ་མ་བྱུང་ཅེ་ན། དངོས། ཁ་དོག་གི་མི་

ཏྱག་པ་ཚུལ་ཅན། ཁྱོད་ཁ་དོག་འཛོན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ཁ་དོག་དང་
རྩལ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཁ་དོག་གི་མི་ཏྱག་པ་ཞེས་པའི་དྲུག་སྒྲུ་མི་འཇུག་པར་འབྱུང་རྒྱུ་
ཞེ་ན། ཁ་དོག་དང་ཁ་དོག་གི་མི་ཏྱག་པ་ཚུལ་ཅན། ཁྱོད་རྩལ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དྲུག་
སྒྲུ་འཇུག་པ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དྲུག་སྒྲུ་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །

གསུམ་པ་ལ་ལྟ་སྟེ། མཐོང་ཡང་མ་ངེས་རྗེས་དཔག་འཇུག །མཐོང་ཡང་མ་ངེས་འབྲུལ་རྒྱ་
བཤད། །མཐོང་ཡང་མ་ངེས་དཔེ་དང་བཅས། །འབྲུལ་པ་ལྷོག་ཕྱིར་རྗེས་དཔག་དགོས། །འབྲུལ་
པ་མེད་ན་ཏྱགས་མི་དགོས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྒྲི། སྒྲ་ཚུལ་ཅན། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་ཁྱོད་གྲུབ་ན་ཁྱོད་ཀྱི་མི་ཏྱག་པ་དེ་
ཡང་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་དང་ཁྱོད་ཀྱི་མི་ཏྱག་པ་རྩལ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་རྗེས་དཔག་རིམ་རྒྱར་
འཇུག་ཅེ་ན། སྒྲ་མི་ཏྱག་པར་ཏྱགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚུལ་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྒྲ་མི་ཏྱག་པ་མ་
ངེས་པ་ངེས་པའི་ཆེད་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མངོན་སུམ་གྱིས་མི་ཏྱག་པ་མཐོང་ཡང་རྗེས་ཀྱི་ཏྱགས་པས་མ་ངེས་པའི་རྒྱ་གང་
ཞེ་ན། འདྲ། སྒྲ་ཚུལ་ཅན། ཁྱོད་མི་ཏྱག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ཡང་རྗེས་ཀྱི་ཏྱགས་པས་ཁྱོད་ཏྱག་
པར་འབྲུལ་པའི་འབྲུལ་རྒྱ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ལྟ་སྟེ་འདྲ་བ་གཞན་བྱུང་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་
གྱིས་ཁྱོད་ཏྱག་པར་འབྲུལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་འདྲ་བ་གཞན་བྱུང་ཏྱག་པར་འབྲུལ་པའི་
འབྲུལ་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། མར་མའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ལ་འདྲ་བ་གཞན་འབྱུང་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཏྱག་
པར་འབྲུལ་པའི་འབྲུལ་པ་མི་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ལུས། མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ཡང་རྗེས་ཀྱི་ཏྱགས་པས་མ་ངེས་པའི་དཔེ་ཡོད་དེ།
ས་བོན་མཐོང་བའི་དབང་མངོན་དེས་ས་བོན་གྱིས་ལྷུ་གུ་བསྐྱེད་པའི་ལུས་པ་མཐོང་ཡང་ལུས་པ་དེ་
ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲེན་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། དེ། ཁ་དོག་མི་ཏྱག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་རྗེས་སུ་ཁ་དོག་མི་ཏྱག་པ་
སྒྲུབ་པའི་ཏྱགས་དང་རྗེས་དཔག་འཇུག་པ་ཚུལ་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་

ཡང་མ་ངེས་པ་ངེས་པའི་ཆེད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ནི། སྒྲོ། ཁ་དོག་རྟག་འཛིན་གྱི་འབྲུལ་རྒྱ་དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་
ངོར་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་འཇུག་མི་དགོས་ཏེ། ཁྱོད་གྱི་རྒྱད་གྱི་ཁ་
དོག་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་དེས་ཁ་དོག་གི་མི་རྟག་པ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་གྱིས་འདྲེན་པའི་ཕྱིར།
དངོས་པོ་དང་དེའི་མི་རྟག་པ་དོན་ལ་ཐ་དད་མིན་ན་ངེ་ལྟར་སྒྲོ་ཐ་དད་དུ་འཇུག་ཅི་ན། ཐམས་
ཁ་དོག་དང་ཁ་དོག་གི་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། དོན་ལ་ཐ་དད་དུ་མེད་ཀྱང་སྒྲུ་རྟོག་ཐ་དད་དུ་འཇུག་སྟེ།
དོན་ལ་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲུལ། ཁ་དོག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟག་
འཛིན་གྱི་འབྲུལ་རྒྱ་མེད་ན། ཁྱོད་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་ཁྱོད་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
དང་རྗེས་དཔག་འཇུག་མི་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ན་ཁྱོད་འཛིན་མངོན་སུམ་དེས་ཁྱོད་གྱི་མི་རྟག་པ་ལ་
ངེས་པ་རང་སྟོབས་གྱིས་འདྲེན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཞིག་འཛིག་གཅིག་པའི་ལྷགས་ལ་འང་རྗེས་དཔག་ཡིན་པ་ནི། ཡང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་
བའི་ལྷགས་ལ་ཡང་། ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་ངེས་པའི་ཆད་མ་དེ་ཆོས་ཅན། མངོན་རྗེས་གཉིས་ལས་
གཞན་པའི་ཆད་མ་མིན་ཏེ། ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་ཏུ་
སྐྱ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་ལྷགས་ལ་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་ངེས་པའི་ཆད་མ་དེ་རྗེས་དཔག་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་
སྐར་གྱི་ཁ་དོག་མ་དམིགས་པ་ཁ་དོག་མི་རྟག་པའི་དོན་དུ་འདོད་པའི་རྒྱལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ཞར་ལ་གཞན་སྤེའི་མི་རྟག་འདོད་ཚུལ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱོགས་སྐྱ་ཚོད་དེ་དེ་
དོན་འདྲི། དྲིས་པའི་མཐའ་གཉིས་བརྟགས་ནས་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གྲང་། རིགས་པ་ཅན་པ་ན་ཟེ། མི་རྟག་པའི་དོན། མདོ་སྟེ་པ་ལྟར་དངོས་པོ་ཡོད་
པ་ཅམ་ཡང་མིན་ཞིང་། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་ལྟར་དངོས་པོ་ཞིག་པ་ཅམ་ཡང་མིན་ཏེ། མཐའ་གཉིས་གྱིས་
བར་དུ་ཆོད་པའི་ཡོད་པའམ་དེ་དང་འཕྲོད་འདྲེའི་འབྲེལ་པ་མི་རྟག་པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་
མཐའ་གཉིས་པོ་གང་ཡིན་ཞེས་འདྲིའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྐྱ་ཕྱིར་མེད་པ་མཐའ་གཉིས་ཡིན་པ་དགག། རྒྱ་དང་འབྲས་སུ་
མཐའ་གཉིས་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཤམ། དངོས་པོ་སྤྲ་ནས་མ་སྤྲེས་ནས་མེད་པ་དང་། བྱིས་ཞིག་ནས་མེད་པ་གཉིས་
པོ་མཐའ་གཉིས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་མི་རྟག་པ་ཅིས་མིན། དངོས་པོའི་མི་རྟག་པ་ཅིས་པའི་དྲུག་
སྒྲ་སོགས་སྒྱར་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར་ཏེ། དངོས་མེད་ཡིན་པས་དངོས་པོ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་བྱིར་
ཞེ་ན། མཐའ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཡོད་པའི་མཐའ་ཞེས་པའི་དྲུག་སྒྲ་མི་རུང་བར་ཐལ། དངོས་པོ་
མེད་པའི་བྱིར། ཡོད། ཡོད་པ་ཁྱད་པར་བ་དང་འཕྲོད་འདུའི་འབྲེལ་བ་ཆོས་ཅན། མཐའ་གཉིས་
གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པར་འགྱུར་བ་མིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཤམ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་མཐའ་གཉིས་ཡིན་ཞིང་པར་གྱི་དངོས་པོ་དེ་ཡོད་པ་
ཁྱད་པར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཡོད་པ་ཁྱད་པར་བ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་འབྲས་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་མིན་
པར་ཐལ། རྒྱ་འབྲས་གྱི་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས་སྤངས་ཏེ། དངོས་པོ་སྤྲ་མེད་པ་
གང་ཞིག །དེ་མེད་ན་རྒྱ་འབྲས་མ་གྲུབ་དགོས་པའི་བྱིར། ཡོད། འཕྲོད་འདུའི་རྒྱ་ནི་རྒྱ་ཡིན་ལ།
དེས་སྤྲེལ་བའི་འབྲེལ་བ་གཉིས་པོ་འབྲས་བུ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་འབྲས་དེ་གཉིས་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་
པའི་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཡོད་པ་ཉིད་དང་། རང་རྒྱ་གཉིས་དང་འབྲས་བུ་
འབྲེལ་བའི་ཆ་དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་མིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གང་། གཤམ་ཏེ་
འབྲས་བུ་སྤྲ་མེད་པ་རྒྱས་བྱེད་པས་སྒྲོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྤྲ་མེད་
ཁྱད་ཆོས་སྤྲ་ལྟ་བུ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྤྲ་མེད་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་བྱིར། དེས་ན་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ། སྤྲ་མེད་གསར་དུ་སྤྲེས་པ་མིན་པའི་བྱིར། འོ་ན་དངོས་པོ་
དང་སྤྲ་མེད་པ་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་སྒྲ་རྟོག་མི་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེས། དངོས་པོ་དང་
སྤྲ་མེད་པ་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་སྒྲ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་དང་སྤྲ་མེད་པ་དོན་ལ་ཐ་དད་དུ་
ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འཇུག་པ་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འཇུག་
པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཆོས་རྟགས་འབྲེ།

གཉིས་པ་ཁྱད་པར་མཐོང་བ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་སྤང་བ་ལ་ལྟ་སྟེ། སྟོ་དེ་ཆད་མ་མིན་པར་
བསྟན། །ཁྱད་པར་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཀྱང་མིན། །ཆད་མ་ཡིན་པའི་སྤྲ་བ་བྱེད་དགག །དྲན་པ་གཅད་
ཤེས་ཉིད་དུ་བསྟན། །དྲན་པ་མིན་པའི་སྤྲ་བ་བྱེད་འཁུལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྐད། མདོར། ཡང་ཡང་ཤེས་པ་འདར་མ་ཡིན་ཏེ། །ཐུག་པར་མི་འགྱུར་བློ་སོགས་
བཞིན། །ཞེས་པའི་དོན་འགྲེལ་ཏེ། སྤར་ཁང་ནང་དུ་མེ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ནས། བྱིས་ཁང་
རྒྱབ་ཏུ་དུ་བའི་རྟགས་ལས་སྤར་གྱི་མེ་དེ་ཉིད་འདྲིའོ་ཞེས་བྱུང་པར་ངོ་ཤེས་གྱི་སྒོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཆད་
མ་མིན་ཏེ། མེའི་སྐད་ཅིག་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མཐོང་། སྒོ་དེ་ཆོས་ཅན། སྤར་མེ་རང་མཚན་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མིན་པར་
ཐལ། སྤར་མེ་དང་བྱིས་མེ་མཚུངས་པའི་སྤྱི་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ། མ་
གྲུབ་སྟེ། སྤར་མེ་དེ་ངོ་ཤེས་གྱི་སྒོས་བྱིས་མེ་བྱི་མ་འཇལ་བའི་དཔེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེན། དཔེ། སྤར་
མེ་ཆོས་ཅན། བྱུང་འཇལ་བ་ལ་ངོ་ཤེས་གྱི་སྒོ་དོན་མེད་པར་ཐལ། བྱུང་ངོ་ཤེས་གྱི་སྒོའི་སྤར་ཆད་
མ་གཞན་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་བྱིར། གལ། སྒྲིན་མེད་དེ། ངོ་ཤེས་གྱི་སྒོའི་དུས་ན་
བརྟེན་ཟིན་པའི་བྱིར་ཞེན། སྤར་མེ་ཆོས་ཅན། བྱུང་ངོ་ཤེས་གྱི་སྒོའི་ངོར་དཔེ་ཡང་དག་མིན་པར་
ཐལ། བྱུང་དེའི་དུས་ན་བརྟེན་ཟིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གལ། ངོ་ཤེས་གྱི་སྒོ་དེའི་མེ་བྱི་མ་ལ་སྤར་མེའི་དངོས་པོའི་ཆོས་སྤར་མ་རྟོགས་
པ་འགའ་ཞིག་ཆད་མས་གྲུབ་པས་ཆད་མ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིན་མེད་དོ་ཞེན། འོ་ན་མེ་སྤྱི་ཐ་དང་
ཡིན་ནམ་གཅིག་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་ངོ་ཤེས་གྱི་སྒོ་དེ་ཆོས་ཅན། ལོག་ཤེས་སུ་ཐལ། སྤར་མེ་ལས་
དངོས་པོ་གཞན་ལ་སྤར་མེའི་དངོས་པོར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེ་
ཆོས་ཅན། བྱིས་གྱི་མེ་ལ་ཆད་མ་མིན་པར་ཐལ། དེ་རང་གི་སྤར་ཆད་མ་གཞན་གྱིས་ཐ་སྟད་དུ་གྲུབ་
པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས་སྤངས་ཏེ། སྤར་མེ་དང་བྱིས་མེ་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ནི། གཞན། ངོ་ཤེས་གྱི་སྒོ་དེ་ཆོས་ཅན། དུན་ཤེས་ཡིན་ཏེ། སྤར་མེ་དང་བྱིས་མེ་
གཅིག་ཏུ་མཚམས་སྦྱར་བའི་ཞེན་སྒོ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ལྷ་པ་ནི། གལ། ངོ་ཤེས་གྱི་སྒོ་དེ་ཆོས་ཅན། དུན་པ་མིན་ཏེ། རྟགས་ལ་ལྟོས་པའི་བྱིར་ཞེན།
རྟགས་ལ་ལྟོས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱུང་དེ་སྒྲོར་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ། བྱུང་གྱི་རྟགས་གྱི་དེ་སྒྲོར་
གྱི་བྱུབ་པ་འབྲུལ་པའི་བྱིར། རྟེན་སྒྲུབ་ཀྱི་བརྟེན་ཏུ་མཛོད་སྤུ་གཏན་ལ་དབབ་ལ།

གཉིས་པ་སྐབས་ཀྱི་བརྟེན་ཏུ་མངོན་སུམ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ངོ་པོ་སྒྲུབ་བྱེད་

མངོན་སུམ་ཡང་དག་བཤད། །མ་འབྲུལ་རྟོགས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་བཤད། །གཞུག་བྱ་
རྟོགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཚད་འབྲས་བཤད་པའོ། །
མཉམ་པོ་ལྟུང་མངོན་སུམ་ཡང་དག་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། རྟོག་བྲལ་ཅོད་སྤྱོད་བཅས་ཏེ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་བཤད། །རྟེན་
གསུམ་ཅོད་སྤྱོད་བཅས་ཏེ་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་བཤད། །ཁྱུང་བྱ་ཤེས་པ་སྐྱབ་སྟེ་རང་རིག་མངོན་
སུམ་བཤད། །ཡང་དག་གསལ་སྤང་སྐྱབ་སྟེ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་རྟོག་བྲལ་རིགས་པས་བསྐྱབ། །མཚན་མཚོན་གཉིས་ལ་
ཅོད་པ་སྤྱོད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བྲལ་བྱ་རྟོག་པ་བརྟགས་ཏེ་བསྐྱབ། །སྐྱབ་བྱེད་ཤུགས་བསྟན་སྐྱར་ཏེ་
བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མིང་སྦྱར་རྟོག་དང་བྲལ་བར་བསྐྱབ། །རིགས་སོགས་སྦྱོར་བའི་རྟོག་
བྲལ་བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རིགས་པས་འཐད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགོད། །སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྤང་བཤོད་
པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། འབྲུལ་རྒྱ་མེད་ན་མངོན་སུམ་ཉིད་གྱིས་འགྲུབ། །འབྲུལ་རྒྱ་ཡོད་ན་
རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ། །འབྲུལ་རྒྱ་བསྟན་ནས་དེ་ལ་ཅོད་པ་སྤྱོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མངོན། དབང་མངོན་ཆོས་ཅན། རྟོག་པར་འབྲུལ་རྒྱ་མེད་ན་ཁྱོད་རྟོག་པ་དང་
བྲལ་བར་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་སྟོབས་གྱིས་འགྲུབ་སྟེ། རྟོག་པར་འབྲུལ་རྒྱ་མེད་ན་ཁྱོད་རྟོག་
པ་དང་བྲལ་བ་ལ་ཁྱོད་སྦྱོར་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་པ་རང་སྟོབས་གྱིས་འབྲེན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱུང་སྟེ། མིང་སྦྱར་རྟོག་པ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་རྟོག་པ་ཡིན་པ་ལ་རང་སྦྱོར་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་
ངེས་པ་རང་སྟོབས་གྱིས་འབྲེན་པས་ཁྱུང་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། ཐམས། རྟོག་པ་ནང་དུ་
བསྐྱས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མིག་ཤེས་མ་འབྲུལ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ།
རང་གི་བྱན་མོང་མིན་པའི་བདག་རྟེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལས་དངོས་སུ་སྦྱེས་པའི་ཤེས་པ་
མ་འབྲུལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱད། དེ་ལྟ་བུའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟོག་པ་མིན་

ཏེ། ཁྱོད་ལྟར་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་དེས་ཁྱོད་རྟོག་པ་ཡིན་པར་ངེས་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བྱོམས་ཚེས་བསྐྱབ། གཏམ་ཚིགས་དགོད། བྱབ་པ་བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཅིག། །དབང་མངོན་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་མཚན་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་དང་རྩལ་
གཅིག་པའི་སྤྱི་མེད་དེ། ཁྱོད་བད་དུས་སུ་ཡོད་པ་ཐ་སྟོད་ཀྱི་དུས་སུ་རྩལ་སུ་མི་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། དེ་
ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལས་རྩལ་གཞན་པའི་སྤྱི་མེད་དེ། ཁྱོད་ལས་རྩལ་གཞན་པའི་སྤྱི་སྣང་རུང་ཚད་མས་
མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚེས་ཅན། སྤྱི་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་མིན་
ཏེ། རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བླ། རང་མཚན་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྐྱེ་དངོས་སུ་འཇུག་པ་མེད་དེ། ཁྱོད་ལ་
བད་དངོས་སུ་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སྤྱི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་ན་བད་པའི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ། གཞན་ཡང་མིང་སྦྱོར་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་ན་དབང་ཤེས་ཀྱི་དངོས་
ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མིང་སྦྱོར་རྟོག་པ་ལ་རང་ཡུལ་གསལ་བར་སྣང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
མ་བྱབ་སྟེ། དབང་ཤེས་ལ་གཟུགས་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཆེ་འདི་གཟུགས་སོ་ཞེས་བད་སྦྱོར་བ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། མིག། །མིག་ཤེས་ལ་གཟུགས་སྣང་བཞིན་པ་ན་འདི་གཟུགས་སོ་ཞེས་བད་
སྦྱོར་བའི་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
སྤྱི་དངོས་ཀྱི་བརྟེན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་། དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་དང་
མིང་སྦྱོར་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་ཀྱི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་གཟུགས་ཞེས་པའི་སྐྱེ་
ལས་ལོང་བའི་རྒྱུད་ལ་གཟུགས་གསལ་བར་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་སྦྱོན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ། མིང་སྦྱོར་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྟོག་པའི་ཡུལ་
མིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་གཟུགས་ཀྱི་བད་མ་བྱས་པར་ཡང་གཟུགས་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་གཟུགས་
ཀྱི་བད་ཤེས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འབྲེལ་གྱི་བསྟན། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རྟོག་ །རིགས་པ་ཅན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དབང་གེས་རྟོག་པར་ལུལ་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། གཟུགས་འཛིན་པའི་དབང་གེས་དང་། གཟུགས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་ཡུལ་
གཟུགས་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་འཇུག་པ་ལམ་རིམ་གྱིས་འཇུག་ཀྱང་འཇུག་པ་ཟུར་བའི་རྒྱ་མཚན་
གྱིས་ཁྱོད་དེར་ལུལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟོན་པ་དང་ལན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། གཡུ། གཟུགས་འཛིན་མིག་གེས་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་གཟུགས་བར་མ་ཆད་དུ་མི་
སྣང་བར་ཐལ། རང་ཡུལ་གཟུགས་འཛིན་པ་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱིའི་བར་དུ་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པས་
ཆོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཐོང་བ་རྒྱུ་ཆད་གཞན་ལ་མཚུངས། མི་མཚུངས་པ་ཡི་གཞན་
ལན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཞན། རྟོག་པ་འདས་པའི་རྒྱ་ལ་འཇུག་དུས་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་མིག་གེས་ཆོས་
ཅན། སྔ་མ་དེར་ཐལ། རང་ཡུལ་གཟུགས་འཛིན་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱིའི་བར་དུ་འདས་པའི་རྒྱ་འཛིན་
པའི་རྟོག་པས་ཆོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་ལན་བརྗོད། དཔེ་དོན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཡུ། དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་འཛིན་པ་བར་ཆད་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཀྱང་བར་མ་
ཆད་པར་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ། རང་ཡུལ་འཛིན་པ་འཇུག་པ་མགྱོགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མགལ་མི་
ཟུར་དུ་བསྐྱོར་བའི་རྒྱུ་ལས་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པར་སྣང་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ།
དོན་དགག་ །དཔེ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། འཇུག་པ་ཟུར་བ་གཞན་ལ་མཚུངས། །དབང་སྟོ་ཅིག་ཅར་འཇུག་པར་
ཐལ། །ཡིད་སྟོ་ཅིག་ཆར་འཇུག་པར་ཐལ། །གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་རྟོན་པ་སྟོང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ། རྟོག་རྟོག་མེད་སྟེ་ལ་ནས་སྟེ་བ་ལྟར་ན་ཡང་དབང་པོའི་མཛོད་སྟུང་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཡི། ས་ར་ཐོས་པའི་ཉན་གེས་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་ཡི་གེ་ཅིག་ཆར་དུ་ཐོས་པར་

ཐལ། རང་ཡུལ་གྱི་ཡི་གེ་ལ་འཇུག་པ་མུར་བའི་བྱིར། གལ་ཏེ། དེ་དག་འཇུག་པ་མུར་ཡང་བར་མ་
 ཆད་དུ་མི་བོས་སོ་ཞེན། འདིར། རྒྱུན་གསུམ་ཚན་པ་དུག་ཅིག་ཆར་དུ་ཉི་བའི་ཚོ་གཟུགས་འཛིན་
 རྒྱད་ཅིག་སྤྱི་བའི་བར་དུ་འཇུག་ཤེས་གཞན་ལྟམ་བར་ཆོད་ཀྱང་བར་མ་ཆད་དུ་སྒྲར། ས་ར་བོས་
 པའི་ཉན་ཤེས་ཀྱི་བར་དུ་ས་ར་འཛིན་པའི་རྟོག་པས་ཆོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བར་ཆད་དང་བཅས་
 པར་སྒྲར་བར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་དེ་ཚོས་ཅན། རྟོད་དམ་བཅའ་ཡང་དག་མིན་ཏེ། རྟོད་
 ཁས་སྒྲངས་ནང་འགལ་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ། གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པ་
 དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་སྟོ་གཉིས་ཚོས་ཅན། རྟོད་རིམ་གྱིས་སྟེ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དབང་ཤེས་ལ་
 གཟུགས་སྒྲར་བ་བར་ཆད་དང་བཅས་པར་སྒྲར་བ་མིན་པར་ཐལ། རྟོད་ཅིག་ཅར་སྟེ་བའི་བྱིར། ཡི་
 གེ་ས་ར་བོས་པའི་ཉན་ཤེས་དང་། འཇུག་ཤེས་དུག་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཟུགས་
 འཛིན་མིག་ཤེས་ཚོས་ཅན། བར་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་བར་
 མ་ཆད་དུ་སྒྲར་བ་མཆུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཡིད། ཡིད་རྟོག་འགའ་ཞིག་ཡུལ་ལ་འཇུག་དུས་ཀྱི་རྟོག་པ་ཚོས་ཅན། རང་
 ཡུལ་རིམ་ཅན་དུ་མི་འཛིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་འཛིན་པ་འཇུག་པ་མུར་བའི་བྱིར།

བཞི་པ་ནི། སྟོ་དུ་མ་ཅིག་ཆར་སྟེ་ན་ཡིད་གཟུགས་མཛེས་ལ་ལྟག་པར་ཆགས་པའི་ཚོ། སྟོ་
 འཛིན་ཉན་ཤེས་མི་སྟེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེན། ལ། ཡིད་གཟུགས་མཛེས་ལ་ལྟག་པར་ཆགས་
 པའི་ཚོ་ན་ཚོས་ཅན། སྟོ་འཛིན་ཉན་ཤེས་མི་སྟེ་བར་ཐལ། སྟོ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་
 ཉམས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་ཚོད་པ་དེ་ཚོས་ཅན། རྟོད་སངས་རྒྱས་པ་ཁོ་ནས་སྒྲར་བར་བྱ་བ་མིན་
 པར་ཐལ། རྟོད་སངས་རྒྱས་པ་དང་རིགས་པ་ཅན་པ་གཉིས་ཀས་སྟོང་དགོས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མགལ། མགལ་མེ་མུར་དུ་བསྐྱོར་བའི་རྒྱུན་ལས་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པར་སྒྲར་
 པའི་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། མགལ་མེ་རང་མཚན་སྒྲར་ཡང་འཇུག་པ་མུར་བས་མཚམས་སྟོར་བ་
 མིན་པར་ཐལ། མགལ་མེ་མུར་དུ་བསྐྱོར་བའི་རྒྱུན་གཞོན་པ་བྱས་པའི་དབང་པོ་ལས་སྟེས་
 པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སྐབས་བྱེད་ལྟར་སྒྲར་བཀོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྐབས་བྱེད་ལྟར་སྒྲར་བཞིན།

དཔེ་དོན་སོ་སོར་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ལ། སྤྱིད་པའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་མདོའི་འགྲེལ་བྱེད་ལ་ལ་ན་རེ། བརྟམ་ཞུན་པའི་དབང་ཤེས་ཚུལ་ཅན། རྟོག་མེད་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། ཡིད་ལས་མ་བྱུང་བ་དང་། ཟློང་བའི་རྣམ་པས་འཕྲུག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱིས་པའི་དབང་སྟོབ་ཞིན། དེ་རྟོག་མེད་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། བྱིས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོབ་གང་ཡིན་པ་དེ་བརྟམ་པའི་བྱིས་པ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟེ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དཔེ་དགག་དོན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ། བྱིས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོབ་ཚུལ་ཅན། ཟློང་དཔྱེད་པ་ཡིན་པ་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ། ཟློང་བརྟམ་འཛིན་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚུལ་ཅན། བྱིས་ཀྱང་བརྟམ་འཛིན་པ་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ། དཔྱེད་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། གལ། བྱིས་པ་ལ་བརྟམ་ལ་མ་བྱུང་བའི་དཔྱེད་པ་ཡོད་པས་དེས་བྱིས་བརྟམ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བྱིས་པའི་དབང་ཤེས་ཚུལ་ཅན། བྱིས་བརྟམ་འཛིན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱིས་པའི་དཔྱེད་པ་ད་ལྟ་རྟོག་མེད་ཡིན་ཡང་བྱིས་བརྟམ་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་གང་ཞིག ། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འདྲི། དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པ་སོགས་ཚུལ་ཅན། ཟློང་ཞུན་པའི་དབང་སྟོབ་རྟོག་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། ཟློང་གི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྟོར་གྱི་བྲལ་པ་མ་ངས་པའི་ཕྱིར། ཞུན་པའི་དབང་སྟོབ་ཚུལ་ཅན། ཟློང་རྟོག་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་བརྟམ་འཛིན་པ་ཉམས་པ་འགོད་རིགས་པར་ཐལ། བྱིས་པའི་སྟོབ་རྟོག་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་དེ་འགོད་རིགས་པ་གང་ཞིག ། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པ་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་དུ་བསྟན་པ་ཚུལ་ཅན། ཟློང་བའི་རྣམ་པས་འཕྲུག་པ་སོགས་ཀྱང་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རིགས་སོགས་སྟོར་བའི་རྟོག་བྲལ་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐ་དད་རྟོག་པ་མེད་པས་བསྐྱབ། ། རྟེན་བྲེ་བ་མེད་པས་བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བྲལ་པ་བསྟན་ཏེ་གཏན་ཚིགས་དགོད། གཏན་ཚིགས་དེ་ཡི་ཕྱོགས་

ཚོས་བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རིགས་པ་ཅན་པས་བ་ལང་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་དེ་རྫས་བ་ལང་ལ་བ་ལང་གི་
རིགས་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། བྱ་བ་གསུམ་སྒྱར་ནས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གསུམ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །
དེ་དགས་པ་ནི། བྱ་བ་ལང་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། རྫས་བ་ལང་ལ་བ་ལང་གི་རིགས་
སོགས་སྒྱུར་བའི་རྟོག་པ་མིན་ཏེ། བ་ལང་གི་རིགས་སོགས་སོ་སོར་མ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། བྱ་བ་སྟེ།
ཚོས་བཞེས་བསྐྱེད་ནས་འཛིན་པ་ལ་ཚོས་བཞེས་སོ་སོར་འཛིན་པའི་སྟོ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་པའི་ཕྱིར།
སྟེས་བྱ་དབུག་པ་ཅན་དུ་འཛིན་པ་ལ་སྟེས་བྱ་དང་དབུག་པ་སོ་སོར་འཛིན་པའི་སྟོ་སྟོན་དུ་འགོ་
དགོས་པ་བཞེན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རིགས་གཞན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་མི་འཛིན། །འབྲེལ་བ་དབང་ཤེས་
ཀྱིས་མི་འཛིན། །རིགས་སོགས་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་མ་གྲུབ་སྟེ། དབང་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བའི་དཀར་ཟལ་ལ་བ་སྒྱིད་དོས་པོ་
བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། རྫས། བ་སྒྱིད་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྣང་བ་དེ་བ་སྒྱིད་
དོས་པོ་བ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲིའི་རྣམ་པ་དང་། ཁ་དོག་དང་། དབྱིབས་
ཀྱི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར། བྱ་བ་སྟེ། བ་སྒྱིད་དེ་དེ་དག་གིས་སྟོང་པར་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་འོ། །
གལ་ཏེ་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་བ་སྒྱིད་ཡིན་ནོ་ཞེན། མིག་ཤེས་ཚོས་ཅན། རྟོག་པ་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བ་དེ་
ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་དང་རྟོག་པ་གཉིས་རང་ཡུལ་གསལ་བར་སྣང་བ་དང་མི་གསལ་བར་
སྣང་བའི་བྱེད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། འཕྲོད་འདུ་དབང་པོའི་ཡུལ་ལས་འདས། །འཕྲོད་འདུ་ཡོད་པའི་
སྐྱབ་བྱེད་དགས། །འཕྲོད་འདུ་མེད་ཀྱང་དངོས་མིང་འཐད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དབང་། དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། རིགས་དང་རིགས་ལྡན་གྱི་འཕྲོད་འདུའི་འབྲེལ་
བ་མ་བཟུང་སྟེ། སྒྱིར་འཕྲོད་འདུའི་འབྲེལ་བ་མ་བཟུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་མ་གྲུབ་སྟེ། འཕྲོད་འདུ་དབང་པོ་ལས་འདས་པར་གཟེགས་ཟན་
གཅིག་པོས་འདོད་ཀྱི། གཞན་གྱིས་མི་འདོད་དེ། དབང་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བའི་སྣལ་མ་ལ་འདི་སྣལ་

བྱའོ་ཞེས་དང་། རྩ་ལ་བ་ལང་ངོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་སྒྲོ་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་བྱིར་ཞེན། ལྷ་ལ། ལྷ་ལ་
མ་འདི་ལ་སྒྲམ་བྱའོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཚོས་ཅན། འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་ཐ་སྟད་དོན་མཐུན་མིན་
པར་ཐལ། རིགས་པ་ཅན་པ་རང་གིས་རང་དགར་བྱས་པའི་བྱིར། རྩ་ལ་བ་ལང་ཞེས་པའི་ཐ་སྟད་
དེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟད་དོན་མཐུན་མིན་པར་ཐལ། འཛིག་རྟེན་ན་བ་ལང་ལ་རྩ་ཞེས་གྲགས་པའི་
བྱིར། བ་ལང་ལ་རྩ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟད་ཚོས་ཅན། འཕྲོད་འདྲའི་འབྲེལ་པའི་རྒྱ་མཚན་མིན་པར་ཐལ།
བ་ལང་གི་ཡན་ལག་ལྷག་མ་དང་རྩ་སོ་སོར་རྣམ་པར་མ་བཅད་པ་ཅམ་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་
བྱིར། ལྷ་ལ། ལྷ་ལ་གྱི་སྒྲམ་མ་དེ་རྣམས་གྱི་སྒྲམ་བྱ་འདིའོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟད་ཚོས་ཅན། ལྷ་ལ་མ་དང་
སྒྲམ་བྱའི་འཕྲོད་འདྲའི་འབྲེལ་པའི་དབང་གིས་འཇུག་པའི་ཐ་སྟད་མིན་པར་ཐལ། འབྲས་བྱ་སྒྲམ་
བྱ་ལ་རྒྱ་སྒྲམ་མར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཐ་སྟད་ཡིན་པའི་བྱིར། འགྲལ། ལྷ་མ་བྱའི་དགྱིལ་ནས་སྒྲམ་མ་
གཅིག་བཀར་ཏེ། ལྷ་ལ་གྱི་སྒྲམ་མ་འདིའོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟད་ཚོས་ཅན། ལྷ་མ་དེར་ཐལ། འབྲས་དུས་
གྱི་སྒྲམ་མ་ལ་རྒྱ་དུས་གྱི་སྒྲམ་མར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཐ་སྟད་ཡིན་པའི་བྱིར། བན། བ་ལང་ལ་རྩའོ་
ཞེས་པའི་སྒྲ་སྒྲོ་ཚོས་ཅན། འཕྲོད་འདྲའི་འབྲེལ་པའི་རྒྱ་མཚན་མིན་པར་ཐལ། བ་ལང་གི་ཡན་ལག་
རྣམས་དངོས་རྒྱ་ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་དག་ལས་གྱི་འབྲེལ་པ་བྱུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིང་པོ་
གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འབྲུལ། བ་ལང་ཞེས་པའི་དངོས་མིང་ཚོས་ཅན། ལྷ་མ་དེར་ཐལ། བ་ལང་
འབྲུལ་མེད་དུ་གོ་བའི་མིང་གི་དངོས་ཡུལ་དེ་ཁྱོད་གྱི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་བཞི་སྟེ། རིགས་གཞན་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མེད། ཡོད་པར་འདོད་པའི་སྒྲུབ་
བྱེད་དགག། རིགས་གཞན་མེད་ཀྱང་སྒྲ་སྒྲོ་འཐད། །དགག་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་ནི། དངོས། བ་གསལ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བ་སྦྱི་དོན་གཞན་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་
མེད་དེ། ཁྱོད་ལ་བ་སྦྱི་དོན་གཞན་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དང་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མེད་པའི་
བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཐུན་དཔེ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཚོས་གྱིས་སྟོང་། །གཏན་ཚིགས་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་ཞུགས། །ཉིས་སྟོང་དངོས་རྟགས་ཁྱོད་པར་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དབྱུག་ སྐྱེས་བུ་དབྱུག་པ་ཅན་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུ་དང་དབྱུག་པའི་
བྱུང་གཞི་དང་བྱུང་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་མིན་ཏེ། དེ་
གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་རྟོག་པས་སྐྱོ་བ་ཉག་ས་པའི་དབང་གིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཏན་ཆོག་ས་མེད་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། བ་གསལ་རྣམས་ལ་བ་ལང་ཞེས་
པའི་སྐྱ་སྐྱོ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེན། དངོས། དངོས་པོ་ཞེས་པ་དང་ཁང་བཟང་གི་སྤང་བ་ཞེས་པའི་སྐྱ་
ཆོས་ཅན། རིམ་པ་ལྟར་ཆོག་གི་དོན་དུག་དང་ཁང་བཟང་ལ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ལ་བྱོད་
ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ། གལ་ཏེ་ཁང་པ་དེ་རྗེས་རིགས་མི་མཐུན་འདུས་པའི་
ལྷན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེན། ཁང་བཟང་གི་སྤང་བ་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པས། ཁང་བཟང་གི་རིགས་
ཡིན་ནོ་ཞེན། ཁང་བཟང་གཅིག་ཆོས་ཅན། ཁང་བཟང་གི་སྤང་བ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ་བྱོད་ལ་འཇུག་
པར་ཐལ། དེ་བྱོད་ལ་རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གིང་གཅིག་ལ་ཡང་གིང་ཞེས་
པའི་སྐྱ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། སྤྱིང་། ཁང་བཟང་གི་སྤང་བ་མང་པོ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་ཁང་བཟང་གི་
སྤང་བ་ཞེས་པའི་སྐྱ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། བྱོད་རིགས་ཡིན་པ་གང་ཞིག །རིགས་ལ་རིགས་གཉིས་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྤྱིང་། ཁང་བཟང་གི་སྤང་བ་སོགས་ལ་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱི་སྐྱ་བཏགས་མིང་དུ་
འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་བྱ་དོན་གཞན་ཡོད་པ་ལ་མིང་དེ་དངོས་མིང་དང་། བརྗོད་བྱ་དོན་གཞན་
མེད་པ་ལ་མིང་དེ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེན། ཁང་བཟང་གི་སྤང་བ་ཆེན་པོ་སོགས་
ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པ་མིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཆེན་པོ་
དངོས་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས། བརྗོད་བྱ་དོན་གཞན་ཡོད་པ་ལ་མིང་དེ་དངོས་མིང་དང་།
བརྗོད་བྱ་དོན་གཞན་མེད་པ་ལ་མིང་དེ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པ་མ་ངེས་པར་ཐལ། ཆོག་གི་དོན་
དུག་ལ་ཆོག་གི་དོན་ཞེས་པའི་སྐྱ་འཇུག་པའི་རྒྱ་བརྗོད་བྱ་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཇི། བརྗོད་བྱ་
དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་དངོས་མིང་དང་བཏགས་མིང་གི་བྱུང་པར་འཐད་དེ། དོན་དེ་ལ་འདོད་རྒྱལ་དུ་
ཐོག་མར་བརྟན་བཏགས་པའི་མིང་དེ་དོན་དེ་ལ་དངོས་མིང་དང་། དོན་དེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་
དོན་གཞན་ལ་རྗེས་སྐྱབ་ཏུ་བརྟན་བཏགས་པའི་མིང་དེ་དོན་གཞན་ལ་བཏགས་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

རོ། །གལ་ཏེ་གྲགས་པ་དངོས་མིང་ཡིན་མོད་ཀྱི། གྲགས་པ་དེ་ཡང་བརྗོད་བྱ་དོན་གཞན་བྱང་ཆོས་
སྲུ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གྲགས། གྲགས་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་དབང་གིས་
འཇུག་པ་མིན་ཏེ། བརྗོད་དབང་གིས་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྗོད་ཡང་ཆོས་ཅན། དངོས་
དབང་གིས་འཇུག་པ་མིན་ཏེ། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། བརྗོད་བྱ་དོན་གཞན་
མེད་ཀྱང་བརྗོད་སྒྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བསྟན་འཇུག་ཕྱོག་གི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། འབྲས་བུ་གཅིག་པས་སྤྱི་འཛིན་འཇུག །གཞན་སེལ་སྒྲི་ཡི་ཡུལ་དུ་
བསྟན། །སྤྱི་དངོས་སྒྲི་ཡི་ཡུལ་མིན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གསལ་པ་དུ་མ་ལ་སྤྱི་གཅིག་དོན་ལ་མེད་ན་སྤྱི་འཛིན་རི་ལྟར་འཇུག་ཅེ་ན། ཐ།
བུམ་གསལ་དུ་མ་ཆོས་ཅན། བུམ་པའི་སྤྱི་འཛིན་གྱི་སྒོ་འཇུག་སྟེ། བུམ་པ་མིན་པ་ལས་ལོག་པར་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཐ། བུམ་གསལ་དུ་མ་ཆོས་ཅན། སེལ་ངོར་བུམ་པར་རིགས་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ།
བུམ་པར་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དོན་མཐུན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུམ་འཛིན་གྱི་
ཤེས་པ་དུ་མ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པར་རིགས་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པར་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་
རྟོག་པ་དོན་མཐུན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ད། བུམ་གསལ་དུ་མ་ཆོས་ཅན། བུམ་པའི་གཞན་སེལ་
པའི་སྤྱི་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི་བུམ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་དེ། སེལ་ངོར་བུམ་པར་རིགས་གཅིག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསྟན་ཡུལ་ཡང་གཞན་སེལ་ཡིན། །བརྗོད་ཡུལ་ཡང་གཞན་སེལ་
ཡིན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཇུག་ཡུལ་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན། །དངོས་ཡུལ་སྒོ་ཡི་གཞན་སེལ་
ཡིན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དངོས། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྤྱི་ཆོས་ཅན། བུམ་གསལ་རང་མཚན་འཕྲོག་པར་བྱེད་
དེ། བྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་གཞན་སེལ་དེ་བུམ་གསལ་རྣམས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་བུམ་པ་
རང་མཚན་དངོས་སུ་བརྗོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཕྱི། དེ་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་རང་མཚན་དངོས་སུ་
མ་བརྗོད་ཀྱང་བུམ་པ་རང་མཚན་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། བྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་གཞན་

སེལ་བུམ་གསལ་རང་མཚན་ལ་བརྒྱད་ནས་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས། དེ་ཚོས་ཅན། བུམ་
པའི་གཞན་སེལ་བརྗོད་བ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པའི་སྒྲིལ་གཞན་སེལ་དངོས་སུ་བརྗོད་པས་དོན་གྱི་གཞན་
སེལ་འཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྒྲིལ་དོན་དུ་འབྲེལ་པའི་རྒྱ། །འབྲེལ་པ་མེད་ན་བརྗོད་བྱ་མིན། །
འབྲེལ་ན་བརྗོད་བྱ་རུང་བར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྟོག་ །བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲིལ་ས་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ཤར་བའི་གཟུགས་བརྟན་
དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཕྱི་རོལ་བུམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལ་ཕྱི་རོལ་བུམ་པ་འཛིན་པའི་སྒྲིལ་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་རང་རྒྱ་བག་ཆགས་སྒྲ་མ་ལས་
བྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ། རང་སྟེ་ཁ་ཅིག་ རྟོག་པ་ལ་སྤང་བའི་རྣམ་པ་དེ་དོན་དུ་ཞེན་པ་ལ་མི་ལྟོས་
པར་སྒྲིལ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་འདོད་པ་ལྟར་ན་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲིལ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་བུམ་པ་མི་
རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བུམ་པ་ལས་རྗེས་གཞན་པའི་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། བུམ་པ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཁྱོད་བདུ་སྒྱུར་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་
ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། སྒྲིལ། འོ་ན་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲིལ་ཅི་ཞིག་བརྗོད་བ་ཡིན་ཞེན། དེ་ཚོས་
ཅན། བུམ་པའི་གཞན་སེལ་བརྗོད་བ་ཡིན་ཏེ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་བུམ་པར་
སྒྲིལ་བཏགས་པ་དེ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་ཚོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་བུམ་པར་སྒྲིལ་
བཏགས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཁྱོད་དངོས་སུ་བརྗོད་པས་བུམ་པ་མི་འཐོབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་བུམ་པ་ལ་
མེད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་ བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲིལ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་དོན་དུ་མ་ཞེན་པ་
དེ་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བུམ་སྒྲིལ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་དེ། ཕྱི་རོལ་བུམ་པ་ཐོབ་
པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ རྟོག་པའི་རྣམ་པ་དེ་བུམ་གསལ་ལ་རྟེན་སུ་འགོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲིལ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བུམ་པར་ཞེན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་
བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་བརྗོད་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལས་བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་བུམ་པར་སྒྲིལ་
བཏགས་པ་དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲིལ་བུམ་པ་རང་མཚན་འཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཤེས།

བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སེལ་ངོར་བུམ་གསལ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ཡིན་
ཏེ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་དེས་ཁྱོད་བུམ་པར་འབྱུལ་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། བུམ་
པའི་གཞན་སེལ་དངོས་སུ་བརྗོད་དེ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་ལ་བུམ་པར་འབྱུལ་པ་དངོས་སུ་
བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དྲ། བདའི་དུས་ན་ཡང་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། བུམ་པའི་གཞན་སེལ་
ལ་དངོས་སུ་སྦྱར་བ་ཡིན་ཏེ། བུམ་གསལ་རང་མཆོན་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་
ལ་སྤྱོད་ལ་བུམ་པར་འབྱུལ་པ་དེ་ལ་དངོས་སུ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སྦྱི་དངོས་སྦྱའི་ཡུལ་མ་
ཡིན་པ་ནི། གཞུན། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བུམ་སྦྱི་དངོས་པོ་བ་ལ་འཇུག་པ་མིན་ཏེ།
ཁྱོད་ལས་དོན་གོ་བ་དེ་གཞན་སེལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བད་སྦྱར་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་དགག་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱི་མཇུག་སྟུང་བསྟན་པ་ནི། དྲ། དབང་ཤེས་གྱིས་མཐོང་བའི་
གསལ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྗེས་གཞན་པའི་རིགས་སོགས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤང་རུང་མ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། དོན་རང་མཆོན་དང་སྦྱི་དངོས་པོ་བ་ལ་
དངོས་སུ་འཇུག་པ་མིན་ཏེ། གཞན་སེལ་གྱི་སྦྱི་ལ་དངོས་སུ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྤྱི་བསྐྱེད་པ་མེད་པས་བསྒྲུབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤྱི་འཛིན་པ་མེད་པས་བསྐྱེད་པ་
མེད། གཞན་ལ་རྟོག་ཀྱང་མཐོང་བས་བད་མི་འཛིན། མིང་སྦྱར་རྟོག་པ་ཡིན་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། བད། དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྤྱི་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་ནས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མིན་
ཏེ། སྤྱི་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པས་སྦྱོང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཞུན། རྟོག་པ་འདས་པའི་སྒྲ་ལ་འཇུག་དུས་ཀྱི་ད་ལྟར་གྱི་གཞུགས་མཐོང་
བའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། བད་བྱོན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་མིང་སྦྱར་རྟོག་པ་མིན་ཏེ། རང་ཡུལ་གྱི་བད་
མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དབང་ཤེས་འདོད་པས་འཇུག་པར་ཐལ། གཞུགས་འཛིན་སྦྱོང་བ་
མེད་པར་ཐལ། རང་མཆོན་སྤང་བ་མེད་པར་ཐལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གང་། དབང་ཤེས་མ་འབྱུལ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་སྒྲ་དངོས་སུ་འགོད་

པར་ཐལ། བྱིད་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། རང་ཡུལ་ལ་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་
འཇུག་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཟུང་དོན་བྱས་ནས་མཐོང་བར་མི་
འགྱུར་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མྱོང་བྱེད་མེད་པར་ཐལ་བ་དགོད། མྱོང་བྱེད་ཡོད་པའི་གཞན་ལན་
དགག། རྟོག་མེད་ཡིན་ན་འདོད་པ་བྱུང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གཟུགས། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། བྱིད་གྱིས་གཟུགས་
མཐོང་བ་བྱིད་མྱོང་བྱེད་གྱི་སྟོང་མེད་པར་ཐལ། བྱིད་འདི་གཟུགས་སོ་སྟམ་པའི་རྟོག་པ་གང་ཞིག །
བྱིད་མྱོང་བྱེད་གྱི་སྟོང་འདི་གཟུགས་འཛིན་གྱི་སྟོང་སྟམ་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྟོགས་མ་བྱུང་སྟེ། འདི་གཟུགས་སོ་ཞེས་མཐོང་བའི་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་
གྱིས་དེ་ཉིད་མྱོང་བའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཚོས་ཅན། འདི་གཟུགས་སོ་སྟམ་
པའི་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་འདི་གཟུགས་འཛིན་གྱི་སྟོང་སྟམ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ཉམས་སུ་
མྱོང་བ་མིན་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ཇས་ཐ་དད་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་མི་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར། རྟོག་ །གང་
ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་རྟོག་པ་ཇས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཅིག་ཆར་མི་སྦྱེ་བར་བསྟན་པའི་རིགས་པ་དེ་
ཚོས་ཅན། དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། གཟུགས་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་དེ་རང་དང་དུས་
མཚུངས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཇས་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་དེ་ཡང་བཀག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཟུགས་འཛིན་
པའི་མངོན་སུམ་དེའི་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེན། འདྲ་ས། ཕྱིས་གྱི་
ཤེས་པ་ཚོས་ཅན། གཟུགས་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་དེ་དེ་དེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་
དམིགས་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིན་པར་ཐལ། གཟུགས་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་
མྱོང་བའི་སྟོང་སྟམ་དུ་མ་སང་བའི་ཕྱིར། རུང་། ལྟ་སྦྱོར་རང་རྒྱུད་གྱི་གཟུགས་འཛིན་པའི་སྟོང་འཇལ་
བའི་ཚད་མ་དང་གཞན་རྒྱུད་གྱི་གཟུགས་འཛིན་པའི་སྟོང་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཚོས་ཅན། རང་ཡུལ་
འཇལ་ཚུལ་གཅིག་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་སྟོག་གྱུར་གྱི་སྟོང་འདས་པ་ལ་འཇུག་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།
དོན། ལྟ་སྦྱོར་ཚོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལ་དོན་རིག་འདས་པ་ཡོད་པ་ཇས་དཔག་གིས་མི་འགྱུར་པར་
ཐལ། རང་རྒྱུད་ལ་དོན་རིག་འདས་པ་ཡོད་པ་བསྐྱུང་བའི་མཐུན་དཔེ་དང་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་

མི་འབྲུག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡོད་པར་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པ་
མངོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་མ་གྲུབ། རྗེས་དཔག་གིས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གྲལ། དོན་རིག་འདས་
པའི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་སྒོ་ཕྱི་མས་དོན་རིག་འདས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་གཟུགས་
སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་སྒོས་གཟུགས་སོགས་གྲུབ་པ་བཞིན་ལོ་ཞེ་ན། སྟེ། དོན་རིག་རྒྱུད་
ལྷན་དུ་སྟེས་པའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་པའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་རིག་སྐད་ཅིག་སྡེ་མ་རྣམས་ཉམས་སུ་
སྦྱང་བའི་སྒོ་ནས་འཛིན་པར་མི་འབྲུག་པར་ཐལ། དེ་དང་ཁྱེད་ཀྱི་བར་དུ་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཆོད་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྟེན། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ཉམས་སུ་སྦྱང་བའི་སྒོ་དེ་ཆོས་ཅན། རྟོག་
མེད་ཡིན་ཏེ། རང་ཡུལ་ལ་བད་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྟེ། རང་མཚན་སྣང་ནས་འཇལ་བའི་ཤེས་པ་མེད་པར་ཐལ། རྟོག་མེད་ཀྱི་
ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩབ་སྟེ། རྗེས་ཀྱི་སྐྱ་དང་རྟོག་པ་གཉིས་སྟེ་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།
གྲལ། གལ་ཏེ་དབང་ཤེས་རྟོག་མེད་འགའ་ཞིག་ཡོད་པས་དེར་བྱུང་བར་རང་མཚན་སྣང་ནས་
རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྟེན་གསུམ་ཚན་པ་གཅིག་ལས་སྟེས་པའི་དབང་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཆོས་
ཅན། རྟོག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། རྟེན་གསུམ་ཚན་པ་གཅིག་ལས་སྟེས་པའི་དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྩབ་སྟེ། འབས་སུ་རིགས་འདྲ་མི་འདྲ་དེ་རྒྱ་རིགས་འདྲ་མི་འདྲ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་ལུགས་བསྟན་སྐྱབ་ཏེ་བསྐྱབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྐྱབ་བྱེད་དགོད། ཉེས་
སྤང་དགག་གྲུབ་དོན་བསྟུ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཕྱི། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་དང་མིང་སྟོར་རྟོག་
པའི་གཞི་མཐུན་མེད་དེ། མིང་སྟོར་རྟོག་པ་ཡིན་ན་རང་རྒྱ་བད་པའི་ལྟོས་པས་ཁྱབ། ཁྱེད་ཡིན་ན་
རང་རྒྱ་གཟུང་དོན་ལ་ལྟོས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གྲལ། གལ་ཏེ་མ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་དེས་རང་གི་བད་པའི་ལྟོས་ནས་
གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟོགས་

གཟུགས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་དངོས་སུ་མི་སྐྱེད་པར་རང་གི་བད་ཤུན་
 དངོས་སུ་སྐྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་བད་ཤུན་ལ་ལྷོས་ནས་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་དངོས་
 སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཏན་ཚིགས་དུ་བ་དེས་ཏྲགས་ཅན་རྗེས་དཔག་དངོས་སུ་མི་
 སྐྱེད་པར་ཐོག་མར་ཏྲགས་འཛིན་སེམས་སྐྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །དྲུག་ གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་
 མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རང་རྒྱ་ཁྱེན་གསུམ་པན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་མི་བྱེད་
 པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་རྒྱ་གཟུགས་ཀྱི་བད་ཤུན་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གཤམ། སྐྱོན་མེད་
 དེ། གཟུགས་དེས་གཟུགས་ཀྱི་བད་ཤུན་དང་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གཉིས་རིམ་
 གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐ། གཟུགས་ཚོས་ཅན། གཟུགས་ཀྱི་བད་ཤུན་ཀྱི་དུས་སུ་གཟུགས་
 འཛིན་དབང་མངོན་བསྐྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཟུགས་ཀྱི་བད་ཤུན་ཀྱི་དུས་ན་གཟུགས་འཛིན་དབང་
 པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཏྲག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་། གཤམ་ཏེ་མ་
 གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་གཟུགས་ཀྱི་བད་ཤུན་ཀྱི་དངོས་རྒྱ་དང་། སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་
 གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་དངོས་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ། གཟུགས་འཛིན་
 དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། གཟུགས་དེས་ཁྱོད་བསྐྱེད་པ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་བད་ཤུན་དོན་མེད་
 པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་དོན་དང་གཟུགས་ཀྱི་བད་ཤུན་ཀྱི་གཟུང་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཁྱབ་སྟེ། བད་ཤུན་བད་ལ་དངོས་སུ་འཇུག །དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གཟུགས་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་
 བ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་བསྐྱེད་པ་བད་ཤུན་དོན་མེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། སྟེ། དབང་ཤེས་ཀྱིས་
 སྟེ་ཙམ་ཡན་གར་འཛིན་པས་བདའི་ཡུལ་འཛིན་ནོ་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་ཚོས་ཅན།
 གཟུང་དོན་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་དམིགས་སྐྱོན་ཡོད་པ་ལ་མི་ལྷོས་པར་ཐལ། སྟེ་ཙམ་ཡན་གར་བ་
 འཛིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེ་ཚོས་ཅན། རང་གི་བདག་སྐྱོན་
 མིག་དང་། དམིགས་སྐྱོན་གཟུགས་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་པན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་
 ལྷོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཚན་མཚན་གཉིས་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་བྱའི་མིང་ལ་རྩོད་པ་

སྤང་། །མཚན་ཉིད་དོན་ལ་རྩྱུང་བ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི་མདོར། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་ཏེ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་ཐ་སྟོན་དབང་པོས་བྱས། །ཞེས་པའི་
དོན་འགྲེལ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྩྱུང་བ་དང་། ལན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། གྲལ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེ་ཡུལ་དབང་གཉིས་ལས་སྐྱེས་པར་མཛུངས་ན།
དམིགས་ཀྱིན་གྱི་སྒྲོན་ས་ཡུལ་གྱི་མངོན་སུམ་ཞེས་ཐ་སྟོན་མི་བྱེད་པར་བདག་ཀྱིན་གྱི་སྒྲོན་ས་དབང་
པོའི་མངོན་སུམ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོན་བྱེད་པའི་རྩྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེན། གཉིས་པ་ནི། གོ། །དབང་པོའི་
མངོན་སུམ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོན་ཚེས་ཅན། ཡུལ་དབང་གཉིས་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་མ་འབྱུལ་པ་ལ་
བད་སྐྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་དབང་གཉིས་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་མ་འབྱུལ་པ་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པར་གོ་བྱས་ཀྱི་ཐ་སྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། རྟོག་ལྡན་ཡུལ་དེ་ལ་མིང་དེ་བད་སྐྱར་བའི་
དགོས་པ་ནི། ཡུལ་དེ་ཐུན་མོང་མིན་པར་གོ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ། སྤྲ་མའི་གཏན་ཚིགས་དེ་ཚོས་
ཅན། དེ་སྒྲོར་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲོར་གྱི་རྒྱབ་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །
ཡུལ་དབང་གཉིས་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་མ་འབྱུལ་པ་ལ་བད་སྐྱར་བར་བྱ་བ་དང་རང་བཞིན་
གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། ཡུལ་གྱི་མངོན་སུམ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོན་ཚེས་ཅན། དེ་ལ་བད་སྐྱར་བར་
བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐུན་མོང་མིན་པར་གོ་བྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལུང་གིས་གནོད་པའི་རྩྱུང་བ་སྤང་། །རིགས་པས་གནོད་པའི་རྩྱུང་བ་
སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། མདོར། དེ་དོན་དུ་མས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། །རང་དོན་སྤྱི་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་འགྲེལ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྩྱུང་བ་དང་། ལན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། བསྟགས། དབང་ཤེས་ཚེས་ཅན། རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་
པའི་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས་ཏེ། བྱེད་ཉིད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
ཚོགས་ལྡན་ནི་བསྟགས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཅན་ནོ་ཞེས་དང་། དབྱིག་གཉེན་གྱིས། འདི་རྣམས་སྤྱི་
མཆོད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་གྱི། རྩྱུ་མཚན་གྱི་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ལ་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བསྟགས་པ་དང་སྤྱི་མཆོད་གཉིས་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤྱབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བ་སྤང་། །མཁས་པའི་གཞུང་དང་
འགལ་བ་སྤང་། །ལུང་གི་དོན་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རྟོན། ལུང་སྤྲུལ་དེའི་དོན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་རིགས་སྤྱི་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་
ལ་དགོངས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱལ་ཕྱན་ཁྱད་པར་བ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ལ་དགོངས་
ནས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ། ལུང་བྱི་མ་དེའི་དོན་ཚོས་འདྲ། རྒྱལ་ཕྱན་དུ་མ་མ་ཚོགས་པ་བྱི་མས་
དབང་ཤེས་བསྐྱེད་མི་རྒྱས་པ་ལ་དགོངས་ནས་བཤད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། གཤམ། རྒྱལ་ཕྱན་དུ་མ་ཚོས་ཅན། དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཅིག་ཅར་དུ་མི་འཛིན་པར་
ཐལ། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་མེད་པའི་རྒྱལ་ཕྱན་དུ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་རྫས་དུ་མ་ཤེས་པས་
འཛིན་ན་རིམ་གྱིས་འཛིན་པས་ཁྱབ་པོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་ལྷ་སྟེ། ཏིལ་སོགས་ཅིག་ཅར་འཛིན་པ་མེད་པར་ཐལ། །ཁྱ་བོ་ཅིག་ཅར་འཛིན་
པ་མེད་པར་ཐལ། །ཁོག་སོགས་ཅིག་ཅར་འཛིན་པ་མེད་པར་ཐལ། །སྤྱི་ཚོགས་གཞན་དུ་ཤེས་པ་
མེད་པར་ཐལ། །དུ་མ་ཅིག་ཅར་འཛིན་ན་གཞན་ལ་འང་ཡོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཏིལ། འབྲས་བུ་རིགས་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། གཤམ་
ཏེ་རིམ་གྱིས་མཐོང་ཡང་འཇུག་པ་ལྟར་བས་ཅིག་ཅར་འཛིན་པར་སྤང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདྲི།
འཇུག་པ་མཁྱོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རང་ཡུལ་ཅིག་ཅར་འཛིན་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་མི་འཐད་པར་
ཐལ། ཁྱོད་ཡི་གེ་འང་ཅིག་ཅར་ཐོས་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བཀག་ཟིན་པའི་བྱིར། དེ་མ།
ནམ་མཁའ་ནས་རིམ་བཞིན་བབས་པའི་ཏིལ་སོགས་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། རང་ཡུལ་
ཅིག་ཅར་སྤང་བར་ཐལ། རང་ཡུལ་འཛིན་པའི་འཇུག་པ་མཁྱོགས་པའི་བྱིར། སྟོ། ཡུལ་འཛིན་པའི་
སྟོ་རྣམས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རང་ཡུལ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤང་བ་དང་། རིམ་གྱིས་སྤང་བའི་ཁྱད་པར་མི་
འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་ཡུལ་ལ་འཛིན་པའི་འཇུག་པ་མཁྱོགས་པའི་བྱིར། འདོད་ན་དེ་ཚོས་
ཅན། དེ། ཡུལ་འཛིན་པའི་སྟོ་ཡིན་ན། རང་ཡུལ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤང་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པ་

དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞོད་བྱེད་ཐལ་བ་དགོད། །གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱ། བྱེ་མ་ལེབ་དང་སྒྲུམ་བུ་སོགས་ཀྱི་ཁྲ་བོ་ཚོས་ཅན། དབང་ཤེས་ལ་ཅིག་ཆར་
མི་སྒྲུང་བར་ཐལ། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩལ་གཅིག་མེད་པའི་རྒྱལ་ཕྱན་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒྲ་ཚིགས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲད། །སྒྲ་ཚིགས་གཅིག་
ཏུ་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཤམ། གཤམ་ཏེ་མ་གྲུབ་སྟེ། བྱེ་མ་ལེབ་ཀྱི་ཁྲ་བོའི་ཁ་དོག་སྒྲ་ཚིགས་པ་དེ་ཡན་
ལག་ཅན་གྱི་རྩལ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ། དེ་ལྟར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་ཚོས་
ཅན། ཁྱོད་དམ་བཅའ་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྒྲ་ཚིགས་ཡིན་པས་གཅིག་ཉིད་མེད། །སྒྲ་ཚིགས་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་
བྱེད་དགོད། །རགས་སྒྲུང་ལ་བརྟེན་ཅོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཏན་ཚིགས་དགོད། གཞན་ལན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྒྲ། བྱེ་མ་ལེབ་ཀྱི་སྒྲོ་སེར་སྒྲ་ཚིགས་པ་ཚོས་ཅན། རྩལ་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། རྩལ་
སྒྲ་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབར་ན་ནོར་བུ་དུ་མ་སྤྲངས་པའི་གཟུགས་བཞེན།

གཉིས་པ་ནི། དབེ་དེ་རྣམ་པ་དབྱེར་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་པས་དོན་དང་མི་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན།
སྒྲོ། སྒྲུམ་བུའི་ཁ་དོག་སྒྲ་ཚིགས་ཚོས་ཅན། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩལ་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། རྣམ་པ་
དབྱེར་ཡོད་ཀྱི་སྒྲ་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཤམ། སྒྲུམ་བུའི་སྒྲ་ཚིགས་དེ་ལ་ཡན་ལག་གི་སྒྲོ་སེར་སྒྲ་
ཚིགས་ལ་རྣམ་པ་དབྱེར་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཚིགས་ལ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། སྒྲུམ་བུའི་
ཁྲ་བོ་ཚོས་ཅན། ཡན་ལག་གི་སྒྲ་ཚིགས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཚིགས་པ་མེད་
དེ། དེ་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། སྒྲུམ་བུའི་ཁྲ་བོ་ནི་བཅོས་མའི་ཁྲ་བོ་ཡིན་པས་སྒྲ་ཚིགས་སུ་
སྤང་རོ་ཞེ་ན། དུས། བཅོས་མའི་ཁྲ་བོ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དབང་ཤེས་ལ་རིམ་ལྔ་ན་དང་། དོན་མང་
པོའི་རྣམ་པར་སྤང་བ་དང་། བཅོས་མིན་གྱི་ཁྲ་བོ་དབང་ཤེས་ལ་རིམ་མིན་ཅིག་ཆར་སྤང་བ་དང་།
དོན་གཅིག་གི་རྣམ་པར་སྤང་བའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་བཅོས་མིན་གྱི་ཁྲ་བོ་

གཉིས་དབང་གེས་ལ་སྒྲུང་བའི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་མཚུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཏན་ཚིགས་དགོད། གཞན་ལན་དགག། བྱུང་དོན་བསྟུ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྟོ། བྱེ་མ་ལེབ་གྱི་སྟོ་སེར་རྣམས་ཚོས་ཅན། རྩས་སྟོ་ཚིགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོ་མ་
འབྲུལ་བ་ལ་རྩས་སྟོ་ཚིགས་སུ་སྒྲུང་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གྲལ། སྟོ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་སྟོ་ཚིགས་སུ་སྒྲུང་བ་དེ་སྟོ་ཚིགས་ཡིན་པའི་འཛོག་
བྱེད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེན། ཐ། བུམ་སྟོ་མ་སོགས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སྟོ་ཚིགས་སུ་འཛོག་བྱེད་མེད་པར་
ཐལ། སྟོ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་རྩས་སྟོ་ཚིགས་སུ་སྒྲུང་བས་ཁྱོད་རྩས་སྟོ་ཚིགས་སུ་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར།
གལ་ཏེ་སྟོ་ལ་སྟོ་ཚིགས་སུ་སྒྲུང་བ་དེ་ཡན་ལག་གི་རྩས་ཡིན་གྱི། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩས་མིན་ནོ་ཞེ་
ན། རྟེན། རི་མོ་སྟོ་ཚིགས་ཚོས་ཅན། སྟོ་ལ་སྟོ་ཚིགས་སུ་མི་སྒྲུང་བར་ཐལ། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩས་
གཅིག་མེད་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་རི་མོ་སྟོ་ཚིགས་དེ་ལ་རྩས་རིགས་མི་མཐུན་འཕྲོད་པའི་ལྷན་པ་ཡོད་
པས་དེ་སྟོ་ལ་སྟོ་ཚིགས་སུ་སྒྲུང་དོ་ཞེན། གཞུགས། ལྷན་པ་ཚོས་ཅན། སྟོ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་རྩས་སྟོ་
ཚིགས་སུ་མི་སྒྲུང་བར་ཐལ། གཞུགས་མེད་པའི་བྱིར། ཏེ། ལྷན་པ་ཚོས་ཅན། བྱེ་མ་ལེབ་ལ་
སོགས་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་སྟོ་ཚིགས་དང་འདྲ་བས་སྟོ་ཚིགས་སུ་བཏགས་པ་མིན་
པར་ཐལ། བྱེ་མ་ལེབ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་སྟོ་ཚིགས་མི་སྲིད་པའི་བྱིར། རྟེ།
སྟོན་པོ་ལ་སོགས་ཡན་ལག་རེ་རེ་བ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ལྷན་པ་དང་སྟོ་ཚིགས་འཕྲོད་པ་འདྲུ་བ་
མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་སྟོ་ཚིགས་འཕྲོད་པ་འདྲུ་བ་མིན་པའི་བྱིར། རྟེ། དབང་གེས་ཚོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོ་སོགས་རིམ་བཞིན་དུ་བཟུང་ནས་བྱིས་ཀྱི་རྟོག་པས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་མིན་པར་ཐལ།
སྟོ་གཅིག་གིས་དོན་དུ་མ་ཅིག་ཆར་མི་འཛིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྟེ། སྟོ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་འཛིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁ་བོའི་
ཁ་དོག་སྟོ་ཚིགས་ཅིག་ཅར་འཛིན་པའི་བྱིར། སྟོན་པོ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རྟོག་
མེད་དུ་བྱུང་སྟེ། ཁྱོད་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཁྱོད་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་
བའི་རྟོག་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རགས་སྒྲུང་ལ་བརྟེན་ཅོད་པ་དགོད། །ཕྱོགས་གཉིས་བརྟགས་ཏེ་

ལན་གཉིས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྤྱོད་མ་འབྲུལ་བ་ལ་སྒྲ་ཚོགས་སུ་སྒྲ་ན་རྩལ་གཅིག་མ་ཡིན་པས་བྱུང་ན། ཁ་
འཛིན་དབང་གེས་ལ་ཁ་བོ་རགས་པ་སྒྲ་བའི་རྣམ་པ་ཚོས་ཅན། སྤྱོད་མ་འབྲུལ་བ་ལ་རྩལ་སྒྲ་ཚོགས་
སུ་མི་སྒྲ་བར་ཐལ། རྩལ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྣམ་པ་བདེན་པ་མེད་པས་རྩལ་གཅིག་ཉི་མི་འབྱུང་། བྱུང་ཁྱད་
རྟགས་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་པས་གཞོད་པ་མེད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། རྣམ་པ་བརྟུན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགོད། གཟུང་འཛིན་རང་བཞིན་མེད་པ་
བསྐྱབ། ཚུལ་དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཁེགས། ཁོ་ལ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་སྒྲ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྐྱབ་བྱེད་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་བསྟན། གཏན་ཚིགས་དེ་ཡི་ཕྱོགས་
ཚོས་བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱུ། ཁ་འཛིན་དབང་གེས་ལ་ཁ་བོ་རགས་པར་སྒྲ་བའི་རྣམ་པ་ཚོས་ཅན། བདེན་
པར་མེད་དེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཅིག་མདོ་སྟེ་པ་ན་རེ། ཁ་འཛིན་དབང་གེས་ལ་ཁ་བོ་རགས་པར་སྒྲ་བའི་
རྣམ་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་དམ་པར་བྱུང་པ་ལ་སྟོན་མེད་དེ། ཁྱོད་ཁ་བོ་རང་དོས་ནས་གཏན་པའི་
རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྟོ། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་བདེན་པར་མ་བྱུང་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདེན་
པར་བྱུང་ན་ཁ་འཛིན་དབང་གེས་དུ་མ་དང་རྣམ་པ་སྒྲ་ཚོགས་པ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། གྲལ། གལ་ཏེ་རགས་པར་སྒྲ་བའི་རྣམ་པ་མི་བདེན་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། རགས་པར་སྒྲ་
བའི་རྣམ་པ་མི་བདེན་པ་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རྣམ་རྟུན་པས་དགག་པར་བྱ་བ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
རྣམ་རྟུན་པས་འདོད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ། ཁ་འཛིན་དབང་གེས་ལ་ཁ་བོ་རགས་པར་སྒྲ་
བའི་རྣམ་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་བདེན་པར་མེད་དེ། ཕྱི་རོལ་དོན་དང་ནང་གེས་པ་གང་རུང་དུ་མི་
བདེན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྩལ་སུ་སྒྲ་བ་འབྲུལ་པ་ཡིན། ཁོས་ན་གཉིས་སྟོང་གནས་ལུགས་
ཡིན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྣམ་བདེན་པ་ན་ཟེ། བྱི་རོལ་དོན་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་མེད་
 གྱུང་ཤེས་པ་གཅིག་ཉིད་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་དེ་སྒྲུང་བ་ལྟར་བདེན་ནོ་ཞེན། ཡོངས། སྒྲུང་
 སྒྲུང་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་དེ་སྒྲུང་བ་ལྟར་བདེན་པར་མེད་
 དེ། ཁྱོད་གཅིག་ཉིད་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤ།
 སྒྲུང་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་འབྱུལ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གཟུང་འཛིན་རྣམས་
 གཞན་དུ་མེད་གྱུང་གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་དུ་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྒྲུང་བའི་གཟུང་རྣམ་དང་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་འཛིན་རྣམས་
 གཉིས་ཀ་བདེན་པར་མེད་དེ། ཁྱོད་ལ་སྒྲུང་བའི་གཟུང་རྣམ་བདེན་པར་མེད་པའི་བྱིར། དེ། གཉིས་
 སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲོང་བ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་ཏེ།
 ཁྱོད་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲོང་བ་དང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སུང་པོ་ལ་བརྟེན་གཟུང་འཛིན་ཞེས། མཚན་ཉིད་ལ་བརྟེན་བྱེད་
 པ་ཞེས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དངོས། སུང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་ཚོས་ཅན།
 འབྱུལ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་དུ་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཟུང་། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་པར་བྱ་བའི་ཆ་ཚོས་ཅན། རང་བཞིན་མེད་དེ།
 གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་ལས་གཞན་པའི་ཁྱོད་མེད་པའི་བྱིར། སུང་། མཚན་མཚོན་གྱི་བྱ་
 བྱེད་ཚོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཉིས་སུ་སྒྲུང་དང་འགལ་བ་སྤང་། ཀུན་གྱིས་དེ་ཉིད་རིག་པ་སྤོང་། །
 ཐུབ་པའི་ལུང་དང་འགལ་བ་སྤོང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྤ། ཚུར་མཐོང་གི་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྒྲུང་
 བས་གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་ཡོད་པར་མི་འབྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིན་གྱིས་
 སད་པ་ལས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྤ། ཚུར་མཐོང་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གཉིས་སྟོང་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་མཐོང་

བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱོད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་གཉིས་སྒྲུང་བག་ཆགས་
ཀྱིས་གཤམ་བྱས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ། རྟོན་པས་ཐ་སྙད་དུ་བྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་གཞག་མཛོད་པ་ཆོས་ཙན།
དགོས་པ་ཡོད་དེ། དོན་སྒྲུབ་བརྒྱམས་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་ལ་གཞུག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་ཀྱང་རྟགས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པས་གཞོད་པ་མེད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཤེས་པའི་
སྒྲ་ཆོགས་རྣམ་དབྱེར་མེད། དོན་གྱི་སྒྲ་ཆོགས་རྣམ་དབྱེར་ཡོད། རྩེས་གཅིག་མེད་ཀྱང་ཡུལ་དུ་
འཐད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཁྱ་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་ཁྱ་བོ་རགས་པར་སྒྲུང་བའི་རྣམ་པ་ཆོས་ཙན། རྩེས་
གཅིག་མིན་པར་ཐལ། སྟོ་ལ་སྒྲ་ཆོགས་སུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ལན་མདོ་སྟེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་
བརྟེན་ནས་འདེབས་པ་ནི། དེད་ཀྱིས། སྟོ་རྣམ་སྒྲ་ཆོགས་ངོ་བོའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་རྣམ་པར་
དབྱེ་བྱས་ཀྱི་སྒྲ་ཆོགས་སུ་སྒྲུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ་ཞེས་ཁྱད་པར་ཙན་ཡིན་ལ། ཁྱ་འཛིན་དབང་
ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི། རྣམ་པར་དབྱེར་མི་བྱས་པས་གཏན་ཆོགས་མི་འགྲུབ་བོ་ཞེས་རྟོན་པ་ནི། ཤེས།
ཁྱ་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་ཁྱ་བོ་རགས་པར་སྒྲུང་བའི་རྣམ་པ་ཆོས་ཙན། ཤེས་པ་ལས་རྩེས་གཞན་དུ་
གྲུབ་པ་མེད་དེ། ཤེས་པ་ལས་རྣམ་པར་དབྱེར་བྱས་ཀྱི་རྩེས་གཞན་དུ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྩེས་ཀྱི་རྟོག་པས་རྣམ་དབྱེར་བྱེད་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། རྩེ་སེར་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་རྩེས་
ཀྱི་རྟོག་པ་ཆོས་ཙན། དབང་ཤེས་ལ་སྒྲུང་བའི་རྩེ་སེར་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དངོས་སུ་རྣམ་དབྱེར་བྱེད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། རང་ལ་སྒྲུང་བའི་རྣམ་པ་ལ་རྩེ་སེར་དུ་ཞེན་ནས་རྣམ་དབྱེར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས།
ཁྱ་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་ཁྱ་བོ་རགས་པར་སྒྲུང་བའི་རྣམ་པ་ཆོས་ཙན། སྒྲ་ཆོགས་སུ་སྒྲུང་ཡང་ཤེས་
པ་གཅིག་གི་ངོ་བོར་བདེན་ཏེ། སྒྲ་ཆོགས་སུ་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པ་གཅིག་གི་ངོ་བོར་རང་རིག་མངོན་
སུམ་གྱིས་ཕྱོད་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྩེས། རས་དང་བྱེ་མ་ལེབ་ལ་སོགས་པའི་རྩེ་སེར་རྣམས་ཀྱང་རྩེས་གཅིག་ཡིན་
ནོ་ཞེ་ན། དེ། རས་ཁྱ་བོའི་རྩེ་སེར་ཆོས་ཙན། རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པར་ཐལ། རྩེས་གཅིག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཐ། རས་ལ་སོགས་པའི་གཞུགས་ཆོས་ཙན། ཡན་ལག་གི་སྒྲ་ཆོགས་ལས་མ་གཏོགས་

ཡན་ལག་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཚོགས་མེད་དེ། དེ་སྒྲ་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གྲལ། གལ་ཏེ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩ་གཅིག་མེད་ན་རྩལ་ཕན་ཚོགས་ཀྱང་
དབང་གེས་གྱི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྔོན་པོའི་རྩལ་ཕན་གཞན་དང་ཚོགས་པའི་རྩལ་
ཕན་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ཚོས་ཅན། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩ་གཅིག་མེད་ཀྱང་རང་འབྲས་དབང་གེས་གྱི་
ཡུལ་དུ་རུང་སྟེ། དེ་མེད་ཀྱང་རང་འབྲས་དབང་གེས་ལ་རང་འདའི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་དབང་པོ་སོགས་རྒྱུན་གསུམ་པོ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩ་གཅིག་མེད་ཀྱང་དབང་
གེས་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་བཞིན། གལ་ཏེ་རྒྱ་ཡིན་ཡང་དབང་གེས་གྱི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྒྱ་དེ་
ཚོས་ཅན། དེའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུན་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་དེ་ལ་རང་འདའི་རྣམ་པ་གཏོད་
བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནོག་སོགས་ཅིག་ཆར་འཛིན་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐལ་བ་དགོད།
ཉིས་སྒྲོང་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱ། དཀར་ཟལ་བ་ལང་དུ་གེས་པའི་སྒྲ་ཚོས་ཅན། བ་ལང་རང་གི་ཡན་ལག་དང་
བཅས་པ་ཅིག་ཆར་མ་བཟུང་བར་ཐལ། སྒྲ་གཅིག་གིས་ཅིག་ཅར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་ཚོས་ཅན། དཀར་ཟལ་བ་ལང་དུ་དོ་གེས་པ་མིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གྲལ། གལ་ཏེ་བ་ལང་དང་དེའི་ཡན་ལག་ཅན་ཚོས་ཅན། སྒྲ་གཅིག་གིས་ཅིག་
ཅར་འཛིན་ཏེ། ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཚོས་སུ་གྱུར་པའི་དོན་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་
ཚོས་སུ་མ་གྱུར་པའི་དོན་དུ་མ་སྒྲ་གཅིག་གིས་ཅིག་ཅར་མི་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་ །བ་ལང་
འཛིན་པའི་སྒྲ་ཚོས་ཅན། བ་ལང་གི་ཡན་ལག་ཅིག་ཅར་མི་འཛིན་པར་ཐལ། ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཚོས་
སུ་མ་གྱུར་པའི་དོན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། བ་ལང་གི་རྩ་བ་འཛིན་པའི་སྒྲ་ཚོས་ཅན།
བ་ལང་གི་རྩ་བ་དེ་སྔོན་པོ་སོགས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་མིན་པར་ཐལ། གཏན་
ཚོགས་སྒྲ་མ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱད། ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཚོས་ཅན། དོན་དམ་པར་མ་གྱུབ་
པར་ཐལ། རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡན། བ་ལང་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་ཡན་
ལག་དུ་མས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་དུ་མ་ཅིག་ཅར་

འཛིན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་སྣ་ཚོགས་གཞན་དུ་ཤེས་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐལ་བ་དགོད། ཉེས་སྒྲིང་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རུང་། ལུས་སྣམ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ཚེས་ཅན། ལུས་སྣམ་གཉིས་པོ་གཞན་དུ་མི་ཤེས་པར་ཐལ། ལུས་སྣམ་གཉིས་པོ་གཞན་དུ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ཚེས་ཅིག་ཅར་མ་བཟུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྤར་ལུས་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམས་འབའ་ཞིག་བཟུང་ནས་ཕྱིས་བྱེད་ཚེས་བཟུང་བས་གཞན་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། ཡོན། ལུས་སྣམ་སོགས་ཚེས་ཅན། བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་འབྲེལ་པ་འཚོལ་བར་ཐལ། བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་སྤར་ཡན་ལག་ཅན་གཟུང་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་འཛིན་པ་གཞན་ལ་འང་ཡོད་པ་ནི། སྒྲ། བྱངས་ཅན་པ་ལྟར་ན། སྒྲ་འཛིན་དབང་ཤེས་ཚེས་ཅན། བདེ་སྤྱག་བྱང་སྒྲོམས་གསུམ་ཅིག་ཅར་གཟུང་བར་ཐལ། དེ་གསུམ་གྱི་བཀོད་པར་གྱུར་པའི་སྒྲ་ཅིག་ཅར་གཟུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རིགས་པའི་གཞོད་པས་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྷག་པ་དུ་མ་དབང་པོའི་སྒྲིད་ཡུལ་མིན། །དབང་པོའི་སྒྲིད་ཡུལ་སྒྲ་ཡི་བརྗོད་བྱ་མིན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མདོར། དུ་མའི་ངོ་བོའི་ཚེས་ཅན་ནི། དབང་པོ་ལས་རྟོགས་སྲིད་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་དོན་འབྲེལ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དུ་མའི་ངོ་བོའི་ཚེས་ཅན་བསྐྱབ། །དབང་པོའི་སྒྲིད་ཡུལ་མིན་པ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཚུས། སྒྲ་ཚེས་ཅན། སེལ་ངོར་ལྷོག་པ་དུ་མ་དང་ལྷན་ཏེ། མ་བྱས་རྟག་སོགས་ལས་ལོག་པར་དོན་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྟགས། སྒྲིའི་སྟེང་གི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་ལྷོག་པ་དུ་མ་ཚེས་ཅན། དབང་ཤེས་ལ་སྣ་ཚོགས་སྣ་སྤང་བ་མིན་ཏེ། དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མདོར། རང་རང་རིག་བྱ་བ་སྒྲིད་ཀྱིས། །བསྟན་མིན་ངོ་བོ་དབང་པོའི་ཡུལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་འབྲེལ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཏན་ཚིགས་དགོད། བྱེད་པ་བསྐྱབ། བྱོགས་ཚེས་

བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཤམ། དཀར་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་དེ་
སྒྲིའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་དང་སྐྱ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་རང་ཡུལ་གསལ་མི་
གསལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་དཀར་འཛིན་མངོན་སུམ་དང་དཀར་འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས་གཟུང་དོན་
གཅིག་ཡིན་ཡང་བདག་རྒྱུན་ཐ་དད་པས་རང་ཡུལ་གསལ་མི་གསལ་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
སྟོ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལྷ་པོ་ཚེས་ཅན། རང་ཡུལ་གསལ་མི་གསལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་
ཐལ། བདག་རྒྱུན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེས་མ། དཀར་པོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་དེ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་དཀར་
འཛིན་དབང་གེས་ལ་གསལ་བ་དང་དཀར་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་མི་གསལ་བའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་
པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་མངོན་སུམ་དང་སྐྱ་རྟོག་ཡུལ་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱིས་
མཐོང་བ་ཁོན་ལ་སྐྱ་རྟོག་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མཐོང་། བ་ལང་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་སུམ་གྱིས་
མཐོང་བ་ཁོན་ལ་སྐྱ་རྟོག་འཇུག་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་མེད་པ་ཁྱོད་
ཅས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དང་ནམ་རྟོག་འཇུག་པའི་ཕྱིར། བ། མངོན་སུམ་དང་སྐྱ་རྟོག་དངོས་ཡུལ་ཐ་དད་
དུ་བསྟན་པ་ཚེས་ཅན། དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། བ་ལང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྐྱ་རྟོག་འཇུག་པའི་
རྟགས་ལས་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་བ་ལང་ལ་བ་ལང་གི་རིགས་སོགས་དོན་གཞན་ཡོད་པ་
དཔོག་པ་དེ་ཡང་གསལ་བའི་ཕྱིར། མཐོང་། བ་གསལ་ནམས་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བ་སྤྱི་རྩལ་གཞན་
པ་མེད་ཀྱང་བ་ལང་དུ་ངོ་ཤེས་པའི་སྟོ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་བ་ལང་གི་དོན་བྱེད་མི་
རྣམས་པ་ལས་ལོག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བ་ལང་དུ་ངོ་ཤེས་པའི་སྟོ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། །

གཉིས་པ་རྒྱུན་གསུམ་རྩོད་སྟངས་ཏེ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་བཤད་པ་ནི། མདོར། ཡིད་
ཀྱང་དོན་དང་ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དོན་འགྲེལ་པ་ལ་བཞི། མཐའ་གཉིས་བརྟགས་པའི་རྩོད་
པ་དགོད། །སྤྱི་མ་འཐད་པའི་གཞན་ལན་དགག། བྱི་མ་འཐད་པའི་རང་ལན་བརྗོད། །དེ་ལ་རྩོད་
པ་བརྒྱད་མར་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ལྷ་དང་ལྷ་སྟེགས་ན་བ་མ་ལུག་བ་ན་རེ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དེས་སྤར་དབང་པོའི་
མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུང་བྱིན་གྱི་དོན་འཛིན་ནམ། མ་གཟུང་བའི་དོན་འཛིན། དང་པོ་ལྷ་ར་ན་ཡིད་
ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། ཚད་མ་མིན་པར་ཐལ། ཚད་མས་གཟུང་བྱིན་གྱི་དོན་འཛིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལྷ་ར་ན་ཡོང་བའི་རྒྱུ་ལ་གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་ཡོད་པར་ཐལ། གཟུགས་འཛིན་
ཡིད་མངོན་དེས་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གྱིས་མ་གཟུང་བའི་དོན་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདས་ཕྱིར་སྤར་མཐོང་བ་མེད། །མཐོང་ན་ཐལ་བ་གསུམ་གྱིས་
གཞོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ལྷ་དང་གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་ཚོས་ཅན། རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྒྱེན་གཟུགས་
འཛིན་དབང་མངོན་གྱིས་གཟུང་དོན་མཐོང་བ་མིན་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་རྒྱུའི་དུས་ན་འདས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་རྒྱུའི་སྤྱོད་ལ་དུ་བྱུང་བའི་སྐད་ཅིག་སྤྱོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལྷ་དང་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་དེ་རྟག་པ་ཡིན་པས་
གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་གྱིས་གཟུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེན། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་ཚོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་གཟུང་བྱིན་གྱི་དོན་ལ་རྟག་ཐལ་མ་འབྱུང་བ་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་བཟོད་
དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཚད་མ་སྤར་མས་གཟུང་བྱིན་གྱི་དོན་ལ་བསྐྱེད་ནས་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་
མངོན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་གཉིས་ཚོས་ཅན། རང་གི་གཟུང་དོན་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། རང་གི་
གཟུང་དོན་ལ་གསར་རྟགས་ཀྱི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དངོས། ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་སྤྱོད་ཕྱི་ཐམས་
ཅད་ཚོས་ཅན། ཅིག་ཅར་སྟེ་བར་ཐལ། གཟུང་དོན་རྟག་པའི་དངོས་པོ་ལས་སྟེས་པའི་ཕྱིར། རྟག་
པ་ཚོས་ཅན། རྒྱེན་ལ་ལྷོས་ནས་ཡིད་མངོན་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་བ་མིན་པར་ཐལ། རྒྱེན་གྱིས་བྱུང་
བར་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ལྷ། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་ཚོས་ཅན། རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྒྱེན་གཟུགས་
འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་ལས་གཞན་གྱི་གཟུགས་འཛིན་ཏེ་དེ་འཛིན་པའམ་རང་གི་དེ་མ་
ཐག་རྒྱེན་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་དེ་ཉིད་འཛིན་པ་གང་རུང་གང་ཞིག །ཕྱི་མ་

བཀག་ཟེན་པའི་ཕྱིར། ལོང་བ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་མེད་དེ།
ཁྱོད་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་རྒྱུན་འགགས་ནས་སྐད་ཅིག་དུ་མ་ལོན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཡུལ་གཞན་འཛིན་ན་ངེས་མེད་འཛིན་པ་སྤང་། །ཡིད་ཀྱི་གཟུང་དོན་
དུས་མཉམ་ཡིན་པ་སྤང་། །དུས་ཐ་དད་ན་གཟུགས་འཛིན་མིན་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རང་། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། རང་ཡུལ་ངེས་པར་འཛིན་
པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་དོན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྟེ། གལ་ཏེ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་ཚོས་ཅན། དབང་མངོན་སྐད་
ཅིག་དང་པོས་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་བསྐྱེད་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་མིན་པར་ཐལ། དབང་པོའི་
མངོན་སུམ་དང་དུས་མི་མཉམ་པར་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མེད།
ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་དུས་མཉམ་མིན་པར་
ཐལ། ཁྱོད་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷབ་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་ལ་རིགས་
བས་གཞོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དུས། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་ཚོས་ཅན། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་
མི་འཛིན་པར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་དུས་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མདོ་སྟེ་བ་ཚོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱི་ལྷགས་ལ་དུས་མི་མཉམ་པའི་གཟུགས་འཛིན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ལྷགས་ལ་མངོན་སུམ་ལ་
རང་འབྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་ཕྱི་དོན་དེ་མངོན་སུམ་དང་དུས་མི་མཉམ་ཡང་དེའི་གཟུང་དོན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཚོས་ཅན།
གཟུགས་འཛིན་པའི་ཡིད་མངོན་གྱི་རྒྱུན་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཁྱོད་ཁོ་ན་གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་
གྱི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་དེ་རྒྱུན་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་ལུན་དུ་
སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཕྱང་བྱ་ཤེས་པ་བསྐྱབ་སྟེ་རང་རིག་མངོན་སུམ་བཤད་པ་ནི། མདོར། ཆགས་ལ་

སོགས། རང་རིག་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་དོན་འགྲེལ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མྱོང་བྱེད་རྟོག་
བྲལ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ། །མྱང་བྱ་བཅས་པོ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བདེ། ཚོར་བ་བདེ་བ་ཚོས་ཅན། །ཁྱོད་མྱོང་བྱེད་དེ་རྟོག་པ་མིན་ཏེ། །ཁྱོད་ལ་བདེ་
དངོས་སྤྱུ་སྤྱར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །ཁྱོད་བདེ་དུས་སྤྱི་ཡོད་པ་ཐ་སྟངས་ཀྱི་དུས་སྤྱུ་རྩེས་སྤྱུ་མི་འགོ་
བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བདེ་སོགས་ནང་དོན་བཅ་པོ་ཡིན་པ་དགག། །བདེ་སོགས་ཕྱི་དོན་
བཅ་པོ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་བརྗོད། དེ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཞུན། ཚོར་བ་བདེ་བ་ཚོས་ཅན། རང་གི་ངོ་བོ་མི་རིག་པར་ཐལ། །ཡུལ་གཞན་
ཡུང་རིག་བྱེད་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཅ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བདེ་བ་དེ་བདག་གི་དོན་ལ་བརྟེན་
ནས་རྣམ་ཤེས་རྣམས་གཞན་གྱི་མྱང་བྱ་ཡིན་ཅོ་ཞེས།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བདེ་སོགས་ཤེས་པ་ཡིན་པར་བསྐྱབ། །རྣམ་ཤེས་གཞན་གྱིས་མྱོང་
བ་དགག། །ཡུལ་གཞན་རིག་བྱེད་ཉིད་དུ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྩབ་པ་བསྟན་ཏེ་གཏན་ཚིགས་དགོད། །ཕྱོགས་ཚོས་རྒྱུན་གསུམ་
མཚུངས་པར་བསྐྱབ། །རྒྱུན་གསུམ་མཚུངས་ལ་རྩོད་པ་སྤང་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དྲ། གཟུགས་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཚོས་
ཅན། ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་རྒྱུན་གསུམ་ཚོགས་པ་གཅིག་
ལས་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར། རྩབ་སྟེ། འབྲས་བུ་རིགས་འདྲ་མི་འདྲ་དེ་ཡིན་ན་རྒྱ་རིགས་འདྲ་མི་འདྲ་བ་ལ་
ལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དོན། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་
ཚོས་ཅན། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་དང་རྒྱུན་གསུམ་ཚོགས་པ་གཅིག་ལས་
སྦྱེས་ཏེ། །ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུན་གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡང་སྦྱེས་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྟེ། གཟུགས་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་དེའི་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རང་རྒྱ་རྒྱུན་གསུམ་ལས་སྦྱིས་པ་ཡིན་གྱི། བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུ་བྱེད་ལས་མི་སྦྱེ་སྦྱེ། ཁྱོད་རང་རྒྱ་རྒྱུན་གསུམ་པན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་བྱེད་བའི་ཕྱིར། རྟེ། གཟུགས་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་བདེ་སྤྲུག་ཚོས་ཅན། གཟུགས་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་གསུམ་ལས་སྦྱིས་པ་མཆུངས་ཀྱང་སེམས་གདུང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དེར་མཆུངས་ཀྱང་རྒྱུན་གསུམ་ཉིད་ཀྱི་ནང་སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་སེམས་གདུང་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྟོག་པ་མཆུངས་ཀྱང་པན་རྒྱུན་སྦྱོས་ནས་གསལ་མི་གསལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སློ་གཉིས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་ཕྱོགས་ལ་གཞན་ཕྱོང་མེད། སློ་གཉིས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བའི་ཕྱོགས་ལ་གཞན་ཕྱོང་མེད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་ལྷ་སྦྱེ། དུས་མཉམ་གཞན་གྱིས་ཕྱོང་བ་དགག། བྱིས་འབྱུང་གཞན་གྱིས་ཕྱོང་བ་དགག། གཅིག་གིས་གཉིས་ཀ་འཛིན་པ་དགག། བདེ་སོགས་འབའ་ཞིག་འཛིན་པ་དགག། གཟུང་ཡུལ་འབའ་ཞིག་འཛིན་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྟེན། གཟུགས་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོས་ཅན། གཟུང་དོན་གཟུགས་བོར་ནས་བདེ་བ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་མི་འཛིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་ཁྱོད་ཀྱི་འཁོར་གྱི་བདེ་བ་གཉིས་ཀ་ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་དོན་གཟུགས་ལས་སྦྱིས་པ་མཆུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྟེ། ཐོག་མར་དབང་ཤེས་གྱིས་གཟུང་དོན་འཛིན། དེའི་རྗེས་སུ་ཡིད་ཤེས་གྱིས་བདེ་བ་རིམ་གྱིས་སྦྱེལ་ནས་འཛིན་ནོ་ཞེ་ན། བདེ་བ་ཕྱོང་བའི་སློ་ཚོས་ཅན། བདེ་བ་བར་མ་ཆད་དུ་ཕྱོང་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བདེ་བ་ཕྱོང་བ་སྤྱི་ཕྱི་བར་དུ་གཟུགས་སོགས་འཛིན་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བདེ་བ་ཕྱོང་བ་འཇུག་པ་མཁྱེན་པའི་ཕྱིར། བར་ཆད་མེད་པར་སྤང་ངོ་ཞེ་ན། གཟུགས་སོགས་འཛིན་པའི་སློ་ཚོས་ཅན། གཟུགས་སོགས་བར་མ་ཆད་དུ་སྤང་བར་ཐལ། གཟུགས་སོགས་འཛིན་པ་འཇུག་པ་མཁྱེན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དབང་བོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དང་བདེ་བ་གཉིས་ཀ་

ཅིག་ཅུ་འཛིན་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། གཅིག་ །གཟུགས་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོས་ཅན།
 ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་དང་བདེ་བ་གཉིས་ཀ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་
 གཟུང་དོན་ཡིན་ན་གཟུགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱོད་བསྐྱེད་པ་ལ་རང་དང་དུས་མཉམ་
 པའི་བདེ་བ་དེ་ལྟས་པ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་བདེ་བ་མེད་ཀྱང་རང་
 གི་གཟུང་དོན་གཟུགས་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས། གལ་ཏེ་གཟུགས་དང་བདེ་བ་གཉིས་ཀས་
 གཟུང་དོན་སོ་སོར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། གཟུགས་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོས་ཅན། རེས་འགའ་
 བདེ་བ་འབའ་ཞིག་འཛིན་པར་ཐལ། བདེ་བ་རྒྱང་པས་ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་དོན་བྱེད་ལུས་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན་སྤྱོད་སེར་སོ་སོར་རང་འབྲས་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་ལྟས་པས་རེས་འགའ་སྤྱོད་པོ་རྒྱང་
 པ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་འཛིན་ལྟས་པ་བཞིན་ནོ། །འདོད་ན། མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་མ་
 གཟུང་ན་བདེ་བ་འཛིན་མི་ལྟས་པའི་ཕྱིར། རྟོན། གལ་ཏེ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་དང་
 བདེ་བ་སྟོན་ཅིག་དུ་འཛིན་ནོ་ཞེ་ན། གཟུགས་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོས་ཅན། བདེ་བས་
 ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་དོན་བྱེད་མི་ལྟས་པར་ཐལ། བདེ་བས་གཟུང་དོན་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཁྱོད་བསྐྱེད་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། རྟོན། གཟུགས་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཟུང་དོན་
 དུ་མི་བྱེད་པར་བདེ་བ་འབའ་ཞིག་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། གཟུགས་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་ཚོས་ཅན། བྱད་མེད་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་མཛེས་སོགས་མི་འཛིན་པར་ཐལ། བདེ་བ་
 འབའ་ཞིག་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བདེ་བ་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་ན་ཕྱི་
 རོལ་གྱི་དོན་མི་མཐོང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ནི། རྟོན། གཟུགས་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེས་གཟུགས་ཁོ་ན་གཟུང་དོན་དུ་
 བྱས་ནས་འཛིན་ནོ་ཞེ་ན། གཟུགས་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོས་ཅན། རང་ལས་རྩས་
 གཞན་པའི་བདེ་བ་ཕྱོད་བ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གཟུགས་ཁོ་ན་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་
 ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཡུལ། ཡུལ་གཟུགས་དང་བདེ་བ་གཉིས་ཅིག་ཅུ་ཡོད་པའི་ཆེ། དེ་གཉིས་

ཅིག་ཅར་དུ་མྱོང་བའི་སྒོ་སྒྲེའི་ཞེན། སྒྲེས་བྲུ་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་ཚོས་ཅན། བདེ་སྤྲུག་གཉིས་ཅིག་
 ཅར་དུ་མྱོང་བར་ཐལ། ཡུལ་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཅིག་ །གལ་ཏེ་
 ཉེར་ལེན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་ལས་མེད་པས་བདེ་སྤྲུག་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་མི་འབྱུང་ངོ་
 ཞེན། གང་། བདེ་སྤྲུག་གཉིས་ཚོས་ཅན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མིན་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་བཅ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདུག་ །གལ་ཏེ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་བདེ་སྤྲུག་གཉིས་
 ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ཡིན་པས་བདག་རྒྱུན་གཅིག་ལས་བདེ་སྤྲུག་འགལ་བ་གཉིས་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེན། ནྟེ།
 བདག་རྒྱུན་གཅིག་གིས་བདག་འབྲས་འགལ་བ་གཉིས་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་
 གཅིག་གིས་འུག་པའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་གཟུགས་མི་མཐོང་བ་དང་། མིའི་མིག་གི་རྣམ་
 པར་ཤེས་པས་གཟུགས་མཐོང་བའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཡུལ་གཞན་རིག་བྱེད་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ནི། ནྟེ། གཟུགས་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པའི་འཁོར་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཚོས་ཅན། ཡུལ་གཞན་རིག་སྟེ། རོན་གྱི་རང་ངོས་ནས་གཏད་
 པའི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར། ནྟེ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་པ་རིག་པའི་བདེ་སྟོན་
 ཚོས་ཅན། བྱི་དོན་དངོས་སུ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་མྱོང་བ་ལ། བྱི་དོན་མྱོང་བ་
 བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོན། དེ་ཚོས་ཅན། རོན་གྱི་རྣམ་པ་མྱོང་བ་ལ་དོན་མྱོང་བ་བཏགས་
 བས་བཤད་དེ། རོན་གྱིས་རང་ངོས་ནས་གཏད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་
 དེ་མྱོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། བྱི་དོན་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱི་དོན་གྱིས་གཏད་པའི་རྣམ་
 པར་སྣང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བདེ་སྟོན་གྱི་དོན་བཅ་པོ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་བརྗོད། དེ་
 དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། འགྲེལ། གངས་ཅན་པ་ན་ཅེ། བདེ་སྟོན་ནི་བྱི་རྩལ་དེ་ཙམ་ལྡེའི་རང་བཞིན་དང་།
 སེམས་མེད་པའི་བཅ་པོ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་གཞན་གྱི་མྱང་བྱ་དེ་ཁྱད་ཚོས་གསུམ་ལྡན་
 ཡིན་གྱི། རང་རིག་པ་མིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བདེ་སྟོན་གཞན་གྱིས་གཟུང་བ་དགག། བདེ་སྟོན་གྱི་རྩལ་ཡིན་

པ་དགག། བདེ་སོགས་སེམས་མེད་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དྲེ། གཟུགས་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། གཟུགས་དང་བདེ་སོགས་གཉིས་ཀ་ཅིག་ཅར་གཟུང་དོན་བྱེད་པ་མིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་གཟུང་དོན་ཡིན་ན་གཟུགས་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྣང་རུང་མ་དམིགས་རྟགས་ཀྱིས་དགག། ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་རིགས་པས་དགག། དེ་ཡི་ཉེས་སྤོང་བརྒྱད་མར་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྟོ། གལ་ཏེ་བྱི་རོལ་དེ་ཙམ་ལྟ་དང་བདེ་སོགས་གཅིག་ཡིན་པས་ཅིག་ཅར་འཛིན་ནོ་ཞེན། ཐ། སྟོ་སོགས་དང་བདེ་སོགས་ཆོས་ཅན། རྩ་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་རྩ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བྱི། སྟེས་བྱ་དུ་མའི་རྒྱད་ལ་ཆོས་ཅན། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འདོད་མི་འདོད་གོམས་པ་ལས་དགའ་གདུང་གི་བྱད་པར་དུ་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། ཉམས་སུ་བྱང་བའི་བདེ་སྟེག་གཉིས་ཀ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གལ། གལ་ཏེ་བྱི་དོན་གྱི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་བདེ་སོགས་གོམས་པ་ལས་དགའ་གདུང་གི་བྱད་པར་དུ་མི་འབྱུང་ཡང་། སྟོའི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་བདེ་སོགས་གོམས་པ་ལས་དགའ་གདུང་གི་བྱད་པར་དུ་འབྱུང་བས་མི་འགལ་ལོ་ཞེན། དྲེ། དེ་ཙམ་ལྟ་པོ་དེ་བདེ་སོགས་མིན་པར་ཐལ། དགའ་གདུང་གི་རོ་བོ་ཉམས་སུ་བྱང་བར་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ན་སྟོ་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་བྱིར། གལ། དེ་ཙམ་ལྟ་པོ་ཆོས་ཅན། བདེ་སོགས་ཡིན་ཏེ། བདེ་སོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྟོའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། རིགས་ཐ་དད་ཡིན་ན་གཟུང་འཛིན་མིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཞེན། བདག་ཤེས་རིག་གི་སྟེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཀླན་གྱི་འཛིན་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། ཡུལ་ཀླན་དང་རིགས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཀླན་གྱི་ཟ་བ་པོ་མིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་བྱིར། འདྲིས། རིགས་ཐ་དད་ཡིན་ན་གཟུང་འཛིན་མིན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། རིགས་ཐ་དད་ཡིན་ན་རྒྱ་འབྲས་མིན་པས་བྱབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ཙམ་ལྟ་པོ་བདེ་སོགས་སུ་འདོད་པ་དེ་ཡང་བསལ་བའི་བྱིར། བྱི་རོལ་གྱི་བདེ་སོགས་དང་སྟོ་མ་

ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་འཛོག་པའི་རྒྱ་དང་དེས་བཞག་པའི་འབྲས་བུ་མིན་པར་ཐལ། རིགས་
ཐ་དད་ཡིན་པས་གཟུང་འཛིན་མིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཟུང་འཛིན་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་
འགྱུར་ན། བདག་ཤེས་རིག་གི་སྒྲིམ་བུ་དང་ཡུལ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་འབྲས་སུ་ཐལ། གཟུང་འཛིན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་བདེ་སོགས་སེམས་སེང་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བྱང་བྱ་ཡིན་པས་སེམས་
སུ་གྲུབ། བྱོང་བྱེད་གཞན་གྱིས་བྱོང་བ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དྲ། བདེ་སོགས་ཆོས་ཅན། བར་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གོམས་པ་ལས་དགའ་གདུང་དུ་
གྱུར་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་བྱང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་སྟེ། བྱང་བྱ་དེའི་རང་བཞིན་མིན་ན་བྱང་བྱ་དེའི་བྱོང་བྱེད་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྟོ་བྱོང་ཐ་དད་མ་དམིགས་རྟགས་ཀྱིས་དགག། ཁྱབ་པ་མ་ངེས་
མཆོན་པའི་དཔེ་གཉིས་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་མ་གྲུབ་སྟེ། བདག་ཤེས་རིག་གི་སྒྲིམ་བུ་དེ་བདེ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་མིན་
ཡང་སྟོང་མ་ཆེན་པོ་ལ་རྣམ་པར་ཤར་བའི་བདེ་སོགས་བྱོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མདོན། བདེ་སོགས་
ཆོས་ཅན། ཉམས་སུ་བྱོང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་རྗེས་ཀྱི་དྲན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ལས་མ་གཏོགས་པའི་
ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་སྟོང་མ་ཆེན་པོ་མེད་པར་ཐལ། དེ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱིའི་དཔེ་དགག། བར་གི་དཔེ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ལྷགས། སྟོ་བྱོང་གཉིས་པོ་དོན་ལ་ཐ་དད་ཀྱང་འདྲེས་པས་སྟོ་ལ་ཐ་དད་དུ་མི་སྣང་
བ་ཡིན་ཏེ། ལྷགས་གོང་དམར་འབར་བར་སོང་བའི་ཆོ་ལྷགས་རྩལ་དང་མེ་རྩལ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན།
དྲ། དངོས་པོ་ལ་རྗེས་ཐ་དད་དང་རྗེས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོན་
སུམ་གྱིས་རྗེས་གཅིག་ཏུ་མ་དམིགས་ན་རྗེས་གཅིག་མིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཐ། མདོན་སུམ་
གྱིས་རྗེས་ཐ་དད་དུ་དམིགས་པ་དེ་རྗེས་ཐ་དད་པའི་སྐབས་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། མདོན་སུམ་གྱིས་
རྗེས་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པ་དེ་རྗེས་གཅིག་པའི་སྐབས་བྱེད་མིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལྷག་ཁྱབ་རྟགས།
སྟུག། དངོས་པོ་ལ་འགའ་ཞིག་རྗེས་ཐ་དད་དང་འགའ་ཞིག་རྗེས་ཐ་དད་མེད་པར་འཛོག་པའི་རྒྱ་

མཚན་མེད་པར་ཐལ། རྩལ་དང་དཀར་སོགས་རྩལ་ཐ་དད་དུ་སྤང་ཡང་རྩལ་ཐ་དད་མིན། སློང་དང་
མྱོང་བ་གཉིས་རྩལ་གཅིག་དུ་སྤང་ཡང་རྩལ་གཅིག་མིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་གཅིག་གི་ལའོར་དུ་ཚོར་བ་བདེ་བ་ལྟ་བུ་གསལ་པོར་སྐྱེས་པའི་ཆོ།
སྟུག་བསྐལ་སོགས་ཐ་དད་དུ་མ་དམིགས་ཀྱང་ཐ་དད་བ་བཞིན་དུ་སློང་གཉིས་པོ་ཐ་དད་དུ་ཡོད་
ཀྱང་ཐ་དད་དུ་མ་དམིགས་སོ་ཞེན། གཅིག་ །གཟུགས་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱི་ལའོར་དུ་ཚོར་བ་བདེ་བ་གསལ་པོར་སྐྱེས་པའི་ཆོ། ཚོར་བ་སྟུག་བསྐལ་མ་དམིགས་ཀྱང་
ཚོར་བ་བདེ་སྟུག་གཉིས་རྩལ་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུན་ཕྱི་མ་ལ་ཚོར་བ་སྟུག་བསྐལ་སྐྱེས་
པའི་ཆོ། སྟུག་བསྐལ་དེ་སྤར་གྱི་བདེ་བ་དེ་ལས་ཐ་དད་དུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཡང་དག་
གསལ་སྤང་སྐྱབ་སྟེ་རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་བཤད་པ་ནི། ཚད་མ་མདོར། རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་
མས་བསྟན། །མ་འདྲེས་པ་ཡི་དོན་ཅམ་མཐོང་། །ཞེས་པའི་དོན་འགྲེལ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་
གཞི་སྒོམ་བྱུང་བསྟན། །མཚན་ཉིད་རྟོག་བྲལ་བསྐྱབ། །བྲལ་བྱ་རྟོག་བ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྣལ། བདེན་བཞིའི་སྟེང་གི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལས་གོམས་བྱའི་
དོན་ལ་གསལ་སྤང་ཐོབ་པའི་སློང་དེ་ཆོས་ཅན། རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པའི་དོན་
གོམས་པ་ལས་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་གསལ་སྤང་བསྐྱེད་པའི་སློང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། གོམས་ལས་གསལ་སྤང་འབྱུང་བར་བསྐྱབ། །གསལ་བར་སྤང་བས་
རྟོག་མེད་འགྲུབ། །ཡང་དག་མིན་ལའང་གསལ་སྤང་ཡོད། །ཚད་མ་ཡིན་མིན་ཕྱི་སྟེ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྟོག་ །འཕམས་པའི་བདེན་བཞི་བསྒོམ་པའི་སློང་ཆོས་ཅན། གོམས་པ་མཐར་ཐུག་
པ་ན་གོམས་བྱའི་དོན་ལ་གསལ་སྤང་འབྱུང་སྟེ། གོམས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ན་གོམས་བྱའི་དོན་ལ་
རྟོག་བྲལ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འདོད་འཛིགས་སོགས་གོམས་པའི་སློང་བཞིན།

གཉིས་པ་ནི། རྣམ། རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་རྟོག་པ་མེད་
པ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པའི་དོན་གསལ་བར་སྤང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡུལ་དེ་ལ་རྟོག་པ་
ཡིན་ན་ཡུལ་དེ་མི་གསལ་བར་སྤང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟོག་པ་ལ་ཡང་གསལ་སྤང་ཡོད་
དེ། མི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེན། མྱ། མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དཔར་པ་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན།

རང་ཡུལ་མི་གསལ་བར་སྒྲུང་བ་ཡིན་ཏེ། རང་ཡུལ་མི་གསལ་བར་སྒྲུང་བ་རྗེས་ཀྱི་བྲན་ཤེས་ཀྱིས་
བྲན་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། མི། ཡང་དག་པ་མིན་པའི་དོན་བསྐྱེད་པ་ལས་ཀྱང་གསལ་སྒྲུང་འབྱུང་བ་
ཡོད་དེ། མི་སྡུག་པ་དང་ཟད་པར་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སོགས་བསྐྱེད་པ་ལས་བསྐྱེད་བྱའི་དོན་ལ་
རྟོག་མེད་དང་གསལ་སྒྲུང་འབྱུང་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཉེ། ཡང་དག་པ་བདག་མེད་པའི་དོན་དང་
ཡང་དག་པ་མིན་པ་ཟད་པར་སོགས་ཀྱི་དོན་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། སྒྲོ་མ་པ་རྫོགས་པ་ན་བསྐྱེད་
བྱའི་དོན་ལ་གསལ་སྒྲུང་དང་རྟོག་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། རྟོན་བརྟན། གོམས་པ་རང་གི་རང་གིས་བྱད་
པར་དུ་འགྱུར་བའི་བསྐྱེད་བྱའི་དོན་དེ་སྒྲོ་མ་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། ཉེ། འཕགས་པའི་
བདེན་པ་བཞི་བསྐྱེད་པ་ལས་བསྐྱེད་བྱའི་དོན་ལ་གསལ་སྒྲུང་ཐོབ་པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་
ཡིན་ཏེ། མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་སྡུག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གོམས་པ་ལས་གོམས་
བྱའི་དོན་ལ་གསལ་སྒྲུང་ཐོབ་པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཤེས། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་ལ་སྐྱ་
དོན་དངོས་སུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རྟོག་བྲལ་ཡིན་ཏེ། རང་
གི་ངོ་བོ་ལ་སྐྱ་དོན་མི་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་
ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཐད་མ་འབྲུལ་རྟོགས་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་བཤད་པ།

གཉིས་པ་མ་འབྲུལ་རྟོགས་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་བཤད་པ་ནི། མདོར། འབྲུལ་དང་ཀྱུན་
རྫོང་ཤེས་པ་དང་། །རྗེས་དཔག་རྗེས་སུ་དཔག་ལས་བྱུང་། །བྲན་དང་མངོན་འདོད་ཅེས་བྱའོ། །
མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་རབ་རིབ་བཅས། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་འབྲེལ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མངོན་
སུམ་ལྟར་སྒྲུང་བཞི་རུ་བསྟུ། །རྟོག་པ་གསུམ་གྱི་དགོས་པ་བཤད། །བསྐྱུང་བ་ལོགས་སུ་བཀར་
བའི་དོན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། མདོར། མདོར་མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་བདུན་དུ་བཤད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པའི་
སྒྲོ་ནས་བཞིར་འདུས་ཏེ། བརྟེན་ཅན་དང་དོན་གཞན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་དང་། རྟོག་ཏུ་གྱུར་

པའི་དོན་ཅན་དང་། རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་ག་སུམ་དང་། རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་ག་ཅིག་རྣམས་སུ་འདུས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དགོས་པ་མདོར་བསྟན། རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དབང་། ཀླན་རྫོབ་པའི་ཤེས་པ་དང་འབྲུལ་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་ག་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་མིན་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟེན། རྟེན་དཔག་སོགས་བཞི་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་ག་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྟོག་པ་སྤྲུལ་གཉིས་དབང་ཤེས་མིན་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་བསྟན་པའི་བྱུང་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། འབྲུལ་པ་སྤོང་བ་རྒྱས་པར་བཤད། །རྟེན་དཔག་སོགས་སྐྱབ་རྒྱས་པར་བཤད། །སྤྲུལ་སྐྱབ་རྒྱུ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བདྲ། བདྲ་རྟེན་ཅན་དང་དོན་གཞན་ལ་སྟོ་འདོགས་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་དབང་ཤེས་སུ་འབྲུལ་རྒྱ་ཡོད་དེ། བྱོད་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་། ཡུལ་ལ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེར་འབྲུལ་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྟེན། རྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་བཞི་པོ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ཡུལ་འཛིན་པ་བདྲ་བར་ལ་ལྟོས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེ། བདྲ་རྟེན་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་དང་དོན་གཞན་ལ་སྟོ་འདོགས་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཆོས་རྟགས་འདྲ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་རང་ཡུགས་བརྫོད། །ཡིད་རྟོག་ཡིན་པའི་གཞན་ཡུགས་དགག། །དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འདྲིར། མདོར་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་ག་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་རབ་རིབ་ཅན་སོགས་ཀྱི་ཆོག་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྟོག་པ་དང་བྲལ་མངོན་སུམ་མོ། །ཞེས་སྒྱིར་བཏང་བ་ལ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཡང་འབྲུལ་ན་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་ཡིན་ཅེས་དམིགས་གྱིས་བསལ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་རྟོན་པའི་སྐབས་སུ་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དཔེར་སྟོས་པ་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་འབྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་མཚོན་པར་བྱེད་དེ།

དབང་ཤེས་ལུའ་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱན་ཙམ་སྟོན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་བརྟེན། དེ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྟེ། མདོའི་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རབ་རིབ་ཙན་དང་ལྷ་བ་གཉིས་སྣང་ལ་
སོགས་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཡང་ཡིད་རྟོག་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དེ་བསལ་བ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་ཚིག་དོན་
མེད་དེ། མདོར་སྤྲུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་རྟོག་བྲལ་གྱིས་སེལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡིད་སྟོ་ལུང་དང་རིགས་པས་དགག། རྟོག་པ་དངོས་སྟོབས་རིགས་
པས་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྩོད་སྐྱབ་མཁན་པོའི་ལུང་གིས་དགག། དབང་རྟེན་གཞན་ལ་མཚུངས་
པས་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྟོ། ལྷ་གཉིས་གསལ་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཚོས་ཙན། རྩོད་ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་མིན་པར་
ཐལ། རྩོད་ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་ལ་རྩོད་སྐྱབ་ལས་དེ་དག་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ནམ་པ་གཞན་དུ་
ཡོད་པ་དག་ནི་ལྷ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པར་སྣང་བ་དང་། སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པར་སྣང་བའི་ཤེས་
པའི་རྒྱ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པའི་ལུང་གིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། གྲལ་ལ། ལུང་དེའི་དོན་དབང་པོ་གཟུགས་ཙན་
པ་ལྷ་གཉིས་གསལ་སྣང་གི་ཤེས་པའི་བརྒྱུད་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པས་སྟོན་མེད་དོ་ཞེན། ཕྱི་
དོན་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་པ་འགོག་པའི་སྐབས་འདིར་ཚོས་ཙན། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་བརྒྱུད་
རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་དུ་ཐལ་བ་སྐབས་སུ་བབས་པ་མིན་པར་ཐལ།
དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་པར་འདོད་པ་འགོག་པའི་སྐབས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དབང་། དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པའི་འཛོག་བྱེད་གང་ཡིན། དབང་པོ་
གཟུགས་ཙན་པ་ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། ལྷ་གཉིས་གསལ་
སྣང་གི་ཤེས་པ་ཚོས་ཙན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དབང་པོ་གསལ་མི་གསལ་དུ་འགྱུར་
བའི་རྗེས་སུ་གསལ་མི་གསལ་དུ་འགྱུར་བ་དང་ལྷན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། ལྷ་གཉིས་
གསལ་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཚོས་ཙན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་བཞི་ཡིས་དགག། གསལ་བར་སྤང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་
དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འདྲིར། ལྷ་གཉིས་གསལ་སྤང་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བདག་སྐྱོན་དབང་པོ་
བསྐྱད་པ་ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་མི་བྱེད་པར་ཐལ། ཡིད་རྟོག་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཐག་ཁ་ལ་སྤྱལ་དུ་འབྱུང་བའི་སློབ་ཞེན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་བརྗོད་པས་རང་ཉིད་སྤྱི་བར་
ཐལ། ཡིད་རྟོག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཡུལ་མཐོང་བ་བདེ་བར་ལ་ལྟོས་པར་ཐལ་བ་
དང་། རང་ཡུལ་མི་གསལ་བ་སྤང་བར་ཐལ། ཡིད་རྟོག་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཉིད། གཉིད་ལོག་པའམ་སང་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རང་ཡུལ་གསལ་སྤང་
ཅན་ཀྱི་སློབ་ཆོས་ཅན། རྟོག་མེད་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་ན་འཛིན་པས་སྤྱོད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་
གཉིས་ཀའང་ཡུལ་མི་གསལ་བ་སྤང་བའི་དེ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་ན་དངོས་སུ་འཛིན་
པའི་སློབ་ཆོས་ཅན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ། ལྷ་བ་གཉིས་གསལ་སྤང་གི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟོག་མེད་ཡིན་
ནའང་ཚད་མར་འབྱུང་བ། རབ་རིབ་བཅས། ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རྟོག་
མེད་ཡིན་ཡང་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་གི་
སྤྱེ་ཆོན་གཉིས་སོ་སོར་བཤད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། འབྱུང་ཤེས་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་
མིན་པར་ཤེས་པའི་ཆད་ཡིན་པའི་བྱིར། མཉན་གཞན་ཏུ་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་ཉིད་ཆོད་འབྲས་བཤད་པ།

གསུམ་པ་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཚད་འབྲས་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚད་འབྲས་
གཞལ་གསུམ་རྣམས་གཞལ་བཤད། རྣམས་གཞལ་དེ་ཡི་སྐྱབ་བྱེད་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། བྱི་དོན་ལས་བྱུང་དོན་རིག་ཚད་འབྲས་བཤད། བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་
རྣམས་རིག་ཚད་འབྲས་བཤད། བྱི་དོན་ཡོད་ཀྱང་རང་རིག་འབྲས་བྱུང་གྲུབ། རྣམས་པ་རླུན་ཡང་རང་
རིག་འབྲས་བྱུང་གྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཚད་འབྲས་བདག་ཉིད་གཅིག་པར་བསྐྱབ། ཚད་འབྲས་དོན་གཞན་
ཡིན་པ་དགག། བདག་གཅིག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤྱོད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། དོན་རྟོགས་འཛིག་ལུས་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན། །འཛིག་ལུས་བྱེད་པར་གཉིས་
ལྷན་དགོས། །དེས་ན་ཚད་འབྲས་དོན་གཞན་མིན། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་བྱ་བྱེད་རུང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱ། སྐྱར་བསྐྱབ་བྱ་དང་སྐྱབ་བྱེད་ཞེས་པའི་སྐབས་འདིར་ཚོས་ཅན། བསྐྱབ་བྱ་
གང་རུང་གཅིག་སྐྱབ་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཐམས་ཅད་དང་། སྐྱབ་བྱེད་གང་རུང་གཅིག་གིས་བསྐྱབ་བྱ་
ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་ལུས་པ་མིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་གསུམ་པོ་སོ་སོ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་གསུམ་པོ་སོ་སོར་འཇུག་
པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྐབས་འདིར་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཚད་འབྲས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་ཚོས་ཅན། སྐྱབ་བྱེད་
གསུམ་ཀྱི་ནང་ནས་རྣམ་པར་འཛིག་བྱེད་ཉིད་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་གསུམ་ཀྱི་ནང་ནས་རྣམ་
པར་གཞག་བྱའི་འབྲས་བུ་བསྐྱབ་བྱར་འཛིག་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་དགོས། །དོན་གྱི་རྣམ་པར་གར་བ་
དགོས་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཤེས་པས་དོན་རྟོགས་འབྱེད་པར་ལུས། །དེས་ན་དབང་པོ་འཛིག་བྱེད་
མིན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། བྱེད་ཀྱིས་དོན་རྟོགས་སོ་སོར་འབྱེད་པར་
བྱེད་པའི་ཚོས་དེ་ཡིན་ན་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་དགོས་ཏེ། བྱེད་ལས་རྫས་གཞན་ཡིན་ན་བྱེད་
ཀྱིས་དོན་རྟོགས་སོ་སོར་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཚོས་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བདག །
དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་ཚོས་ཅན། བྱེད་གསལ་མི་གསལ་ལས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གསལ་མི་
གསལ་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་ཀྱང་། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་དོན་རྟོགས་སོ་སོར་འབྱེད་མི་ལུས་ཏེ།
བྱེད་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལས་རྫས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དོན་འབྲས་དོན་རྟོགས་འཛིག་པར་ལུས། །དེས་ན་དབང་པོ་འཛིག་
བྱེད་མིན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། བྱེད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་སོ་སོར་འབྱེད་པར་
བྱེད་པའི་ཚོས་དེ་ཡིན་ན་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་གར་དགོས་ཏེ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་མ་གར་
ན་བྱེད་ཀྱིས་དོན་རྟོགས་སོ་སོར་འབྱེད་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྣམ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་གསལ་མི་གསལ་ལས་དབང་
པོའི་མངོན་སུམ་གསལ་མི་གསལ་གྱི་བྱོད་པར་ཡོད་ཀྱང་། བྱོད་གྱིས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་
དོན་རྟོགས་སོ་སོར་འབྱེད་མི་རུས་ཏེ། བྱོད་ལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ། སྔ་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ། སྔོན་པོས་རང་ངོས་ནས་གཏད་པའི་
རྣམ་པར་ཤར་བ་ཆོས་ཅན། སྔ་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་སྔོན་པོ་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་
ཡིན་ཏེ། དེའི་འཛིན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དོན་རྟོགས་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དོན་དང་འདྲ་བ་ལས་
གཞན་ཡིན་ན། སྔ་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། སྔོན་པོ་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་
པ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་ཕྱིར། སྔོན་པོ་རྟོགས་པ་ཆོས་ཅན། སྔོན་པོའི་
རྣམ་པ་ཤར་བ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་པོའི་རྣམ་པར་ཤར་བ་དེ་བྱོད་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཚད་འབྲས་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་ཞིང་བྱ་བྱེད་དོན་གཞན་མེད་ན་བྱ་བྱེད་གྱི་ཐ་
སྟོད་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས། དེ། སྔོན་སྒྲུབ་དབང་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་སྔོན་པོས་རང་ངོས་ནས་
གཏད་པའི་རྣམ་པར་ཤར་བ་དེ་ཆོས་ཅན། དོན་ལ་བྱེད་པ་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་སྔོན་པོ་རྟོགས་པ་
འཛིན་པའི་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་སྟེ། དོན་ལ་བྱེད་པ་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་བྱོད་གྱི་
དབང་གིས་སྔོན་པོ་རྟོགས་པ་འཛིན་ལུས་པའི་ཕྱིར། དཔེར། དཔེར་ན་འབྲས་སུ་བྱ་ཆའི་ལུས་དེ་
པ་མའི་གཟུགས་དང་འདྲ་བར་སྒྱེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བྱ་ཆ་དེས་པ་མའི་གཟུགས་འཛིན་ཞེས་
བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིར་དགག་ །སོ་སོར་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ། དོན་ལ་ལྟ་བ་དང་། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་དང་། དབང་དོན་ཐུན་པ་དང་།
བྱོད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། དོན་རྟོགས་ཚད་མའི་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་ཏེ། དོན་རྟོགས་ཚད་མ་དང་
རྩིས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ། ལྷེ། དོན་རྟོགས་ཚད་མའི་སྒྲུབ་བྱེད་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་
སྒྲུབ་སེལ་འདིར་དོན་རྟོགས་ཚད་མའི་འཛིན་བྱེད་དེ། དོན་རྟོགས་ཚད་མའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འདོད་དགོས་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་བཞིན། དབང་པོ་དོན་རྟོགས་འཛིན་བྱེད་མིན། །བྱོད་པར་འཛིན་པ་འཛིན་

བྱེད་མིན། དབང་དོན་འཕྲད་པ་འཛིག་བྱེད་མིན། གོམས་ལས་འདུས་བྱས་འཛིག་བྱེད་མིན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཀུན། མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་ཚོས་ཅན། དོན་རྟོགས་སོ་སོར་འབྱེད་མི་ལུས་པར་ཐལ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཀྱུན་གྱི་མཚུངས་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ། དེ་ཚོས་ཅན། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་སྒྲ་སེར་སོགས་རྟོགས་པ་སོ་སོར་འབྱེད་མི་ལུས་པར་ཐལ། སྒྲ་སེར་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་མ་ཤར་བའི་ཕྱིར། འདྲིས། དབང་པོ་དོན་རྟོགས་ཀྱི་འཛིག་བྱེད་ཚད་མ་མིན་པར་བསྟན་པའི་རིགས་པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དོན་ལ་ལྟ་བུ་སོགས་ཀྱང་དོན་རྟོགས་ཀྱི་འཛིག་བྱེད་ཚད་མ་མིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ། ཡོན་ཏན་སོགས་བྱུང་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ཚོས་ཅན། བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ཡུལ་ཅན་མིན་པར་བྱུང་པར་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱུང་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་མ་ཤར་བར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲོ། བྱུང་པར་ཅན་རྣམས་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ལའང་འགྲེལ། །བྱ། བྱུང་པར་དང་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཚོས་ཅན། དངོས་ཡུལ་ཐ་དད་ལ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། རྣམ་པར་གཞག་འཛིག་གི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན། གལ་ཏེ་སྒྲོན་མེད་དེ། ཤེས་པ་དེ་གཉིས་དུས་སྔ་ཕྱིར་འབྱུང་བས་དོན་གཅིག་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེན། བྱུང་པར་གྱི་ཤེས་པ་ཚོས་ཅན། དོན་གཅིག་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་རྩིས་སྒྲ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དོན་དེ་ངེས་ཤེས་འདྲན་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲོ་གཉིས་པོ་ཚོས་ཅན། རིམ་བཞིན་འབྱུང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུང་དོན་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། སྒྲོ། དེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་ན་སྒྲོ་དེ་གཉིས་ཚོས་ཅན། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། ཅིག་ཅར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། ཁྱོད་རང་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ་ཞེན། དེ། སྒྲོ་འཛིན་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྩིས་གཅིག་ལ་ཚད་འབྲས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་གཞག་ཏུ་རུང་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྩིས་གཅིག་ལ་སྒྲོན་པོ་དང་འབྲུག་པའི་ཆ་དང་། སྒྲོན་པོ་རྟོགས་པའི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བདུག །སུམ་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོས་ཅན། སུམ་པའི་ཚོས་ཀྱུན་དང་འཕྲད་པར་བྱུང་པར་མེད་ན་ཡང་། སུམ་པའི་གཟུགས་ཁོ་ན་རྟོགས་པའི་ངེས་པ་མེད་པར་ཐལ། སུམ་པའི་སྐད་ཅིག་སོགས་ཐམས་ཅད་དང་འཕྲད་པར་བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉེས་པ་དེ་ཁྱོད་

རང་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། དྲི། ལུས་པའི་ཚོས་ཀྱན་དང་འབྲས་པར་བྱད་པར་མེད་ན་ཡང་།
ལུས་པའི་གཟུགས་གྱིས་རང་རིས་ནས་གཏད་པའི་རྣམ་པར་ཤར་བ་ཚོས་ཅན། ལུས་གཟུགས་
རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དེའི་འཛིག་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་གེས་པ་སྒྲ་མས་བྱི་མ་དོན་སོ་སོར་འཛིན་པར་འདུས་བྱས་པ་ལས་དོན་
རྟོགས་སོ་སོར་འཛིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདུས། དོན་སོ་སོར་འཛིན་པར་འདུས་བྱས་པ་དེ་ཚོས་ཅན།
དོན་རྟོགས་སོ་སོར་འཛིག་མི་རྣམས་པར་ཐལ། དོན་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་བ་མེད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་དོན་རྟོགས་དང་དོན་འདྲ་བ་ཚོས་ཅན། བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་པར་
ཐལ། རྣམ་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁུབ་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ཐ་དད་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་
འཛིག་ཏུ་རུང་བའི་བྱིར། བྱ། བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་ཐ་དད་པའི་ཐ་སྟངས་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཅན། རྟོག་པ་
ཐ་དད་ཅམ་ཡིན་གྱི་དོན་ལ་ཐ་དད་དུ་མེད་དེ། བྱ་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྟངས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐ། དཔེར་ན་སྒྲ་
གྲིས་ཤིང་གཙོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ལས་ཤིང་དང་གཙོད་བྱེད་སྒྲ་གྱི་གཉིས་པོ་ལས་ཐ་དད་པའི་བྱ་བྱེད་
དོན་གཞན་མེད་དེ། ཤིང་དུམ་བུར་སོང་བ་ལ་བྱ་བ་དང་སྒྲ་གྱི་ལ་བྱེད་པའི་ཐ་སྟངས་སྒྲོ་བཏགས་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་བཀག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་རྣམས་རིག་ཚད་འབྲས་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དོན་དམ་རང་
རིག་ཚད་འབྲས་བཤད། །ཐ་སྟངས་དོན་རིག་ཚད་འབྲས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒྲ་བ་དོན་འབྲས་ཡིན་པ་བཀག་ནས་རང་རིག་འབྲས་བུར་བསྒྲུབ། །
སྒྲ་བ་བྱི་དོན་ཡིན་པ་བཀག་ནས་རང་རིག་འབྲས་བུར་བསྒྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་བདེན་པ་དགག། །དེས་ན་རང་རིག་འབྲས་
བུར་བྱུབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་ལྟ་སྟེ། བྱི་དོན་རིག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག། །དེས་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་
བསྒྲུབ། །རང་ཉིད་རིག་ལ་ཚུད་པ་སྒྲང་། །དོན་གཞན་རིག་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན། །མེད་ཀྱང་སྒྲང་
བ་འབྲུལ་ངོར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བྱི་དོན་རིག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བྱི། །བརྗོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་རྒྱས་པར་དགག།

བཤོ། །

དང་པོ་ནི། རྟོན། མདོ་སྡེ་པ་ཁྱོད་དོན་རིག་འབྲས་བྱུང་འདོད་ན། དེའི་མཚན་གཞི་གང་ཡིན། གཟུགས་སྒྲིལ་གས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་མདོན་སྲུམ་འདི་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། དེ་གང་གིས་དོན་རིག་ཏུ་འཛོག་། དོན་དང་འབྲ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། འབྲ་བ་ཙམ་གྱིས་བསྐྱབ་པ་དགག་། སྐྱེས་ལ་འབྲ་བས་བསྐྱབ་པ་དགག་། །ངེས་དང་བཙས་པས་བསྐྱབ་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འབྲུལ། དོན་དང་འབྲ་བ་ཚོས་ཙན། དོན་རྟོགས་པའི་འཛོག་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་ན་དོན་རྟོགས་པས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པས་དོན་མྱོང་བའི་འཛོག་བྱེད་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྟོན། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཚོས་ཙན། རིགས་པས་དབྱེད་པའི་ཆོ་ཁྱོད་ཀྱི་དོན་མྱོང་བའི་འཛོག་བྱེད་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ཆོ་ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་མྱོང་བ་ཉིད་མི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟལ། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཚོས་ཙན། ཁྱོད་ཕྱི་དོན་རྟལ་ཕྱན་དང་འབྲ་བ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་རགས་པའི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེ། དེ་ཚོས་ཙན། ཁྱོད་ཕྱི་དོན་ལས་ཕྱི་དོན་དང་འབྲ་བ་སྐྱེས་པ་མིན་པར་ཐལ། ཕྱི་དོན་དེ་ཁྱོད་དང་འབྲ་བ་སྐྱེད་བྱེད་མིན་པའི་ཕྱིར། ཡིན། གལ་ཏེ་འབྲ་བ་ཡིན་ཡང་དོན་དང་འབྲ་བ་ཚོས་ཙན། ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པས་དོན་རྟོགས་པར་སྐྱབ་མི་ལུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་བྱུང་བ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ། དོན་དང་འབྲ་བ་སྐྱེས་པ་དེ་དོན་མྱོང་བའི་ཕྱིར་འཛོག་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྟོན། སྡོ་འཛོན་དབང་པོའི་མདོན་སྲུམ་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་བྲན་ཤེས་ཚོས་ཙན། སྡོ་འཛོན་དབང་པོའི་མདོན་སྲུམ་མྱོང་བར་ཐལ། དེ་ལས་སྐྱེས་པ་འབྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འདྲི། དོན་ལས་སྐྱེས་པ་འབྲ་བ་དང་། དོན་ལ་ངེས་པ་འབྱེན་ལུས་གསུམ་ཚོགས་པ་དེ་དོན་མྱོང་བའི་འཛོག་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གྲང་། དེ་ཚོས་ཙན། དེའི་འཛོག་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་དོན་དང་འབྲེལ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟབ་སྟེ། དོན་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཡིན་ན་དོན་དང་འབྲེལ་པའི་ཆད་མ་སྟོན་དུ་སོང་བས་ཀྱབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཚོས་ཙན། ཕྱི་དོན་མྱོང་བྱེད་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཉམས་སུ་མྱང་བྱ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོན། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཚོས་ཙན། ཁྱོད་ཀྱིས་

ཉམས་སུ་མུང་བྱ་ཁྱོད་ལས་དོན་གཞན་དུ་མེད་དེ། ཁྱོད་ལ་རང་དུས་སུ་སྤང་བའི་རྣམ་པ་དེ་ཁྱོད་གྱི་
བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲི། དོན་སྤང་གི་ཤེས་པ་ལ་རང་དུས་སུ་དོན་དུ་སྤང་བའི་རྣམ་པ་ཆོས་
ཙན། ཁྱོད་གྱི་མྱོང་བྱེད་ཁྱོད་ལས་དོན་གཞན་དུ་མེད་དེ། དེ་ཡོད་པ་དེ་དོན་སྤང་གི་ཤེས་པས་མུང་
བྱ་རྫས་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དྲི། སྤང་སྤང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཙན། དོན་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་མྱོང་ཡང་ཐ་སྟད་དུ་
སྤོང་བོ་མྱོང་བར་གྲགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལ་སྤང་བའི་སྤོང་བོའི་རྣམ་པ་དེ་ཐ་སྟད་དུ་སྤོང་བོར་
གཞག་པའི་ཕྱིར། ཇི། སྤང་སྤང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཙན། རིག་བྱ་རིག་བྱེད་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་རང་
གི་ངོ་བོ་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་རིག་པའི་ངོ་བོར་སྤྱེས་པའི་ཕྱིར། དབེར་ན་མར་མེ་གཅིག་ཉིད་
ལ་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་། རང་གསལ་དུ་གཞག་པ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། དྲི། གལ་ཏེ་སྤང་སྤང་དབང་ཤེས་གྱི་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་དེ་དོན་གཞན་ཡོད་ན་སྤོང་བོར་
སྤང་བའི་རྣམ་པ་དང་སྤང་སྤང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཙན། མྱོང་བྱ་མྱོང་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། དོན་གཞན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇིག སྤང་སྤང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཙན། རིག་བྱ་རིག་བྱེད་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་
རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཐ་དད་དུ་སྤང་བའི་རྒྱ་ཡོད་དེ། གཉིས་སྤང་གི་བག་ཆགས་གྱི་དབང་གིས་དེ་སྤང་
སྤང་བའི་ཕྱིར། དབེར་ན་སྤྲ་ཤད་འཇག་སྤང་གི་དབང་ཤེས་བཞིན།

ལྔ་པ་ནི། གྲང་། དོན་སྤང་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཙན། ཐ་སྟད་དུ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱས་
པའི་ཆོ། དོན་དམ་པར་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་གཞག་གང་ཡིན་ཞེས་བརྟན་པར་བྱ་བ་མིན་ཏེ།
ལསུལ་ངོར་སྤང་བ་ལ་ཐ་སྟད་དུ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་གཟུང་
འཛིན་གྱི་རྣམ་གཞག་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེས། བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་སྤང་སྤང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཙན། དབྱེད་ན་
རང་གི་ངོ་བོ་རིག་པ་འབྲས་བུར་བྱུང་སྟེ། ཐ་སྟད་དུ་སྤོང་བོ་རིག་པ་གང་ཞིག་ །དབྱེད་ན་རིག་བྱ་
དོན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྤང་བ་ཕྱི་དོན་ཡིན་པ་དགག་ནས་རང་རིག་འབྲས་བུར་བསྐྱབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ།
ཕྱི་དོན་དངོས་སུ་སྤང་ལ་སྐྱབ་བྱེད་མེད། །སྤང་བ་ཕྱི་དོན་ཡིན་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད། །དེས་ན་རྒྱལ་

གཉིས་སྒོ་ནས་རང་རིག་བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཤམ། བྱེ་བྱག་སྒྲ་བ་ན་རེ། འོན་སྒྲ་གི་ཤེས་པས་རང་དུས་སྒྲ་སྒྲ་བའི་ཕྱི་དོན་
དངོས་སྒྲ་མྱོང་ན་ཁྱོད་ལ་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། སེམས་ཙམ་པ་ཆོས་ཙན། འོན་སྒྲ་གི་ཤེས་པས་ཕྱི་
དོན་དངོས་སྒྲ་མྱོང་ན་ཁྱོད་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རང་རིག་འབྲས་བུར་འཆད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། འོན་སྒྲ་གི་ཤེས་པས་རང་དུས་སྒྲ་སྒྲ་བའི་ཕྱི་དོན་དངོས་སྒྲ་མྱོང་བ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་མེད་
པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རང་རིག་འབྲས་བུར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཤམ། སྐྱབ་བྱེད་མེད་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། འོན་སྒྲ་གི་ཤེས་པ་ལ་དོན་གྱི་རྣམ་པར་
སྒྲ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲ་སྒྲ་དབང་ཤེས་ལ་སྒྲོན་པོར་སྒྲ་བའི་རྣམ་པ་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་ཕྱི་དོན་
དངོས་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཕྱི་དོན་དངོས་དང་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྒྲ་བའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་ཞེས་
དབྱེད་པ་ན་ཕྱི་དོན་དངོས་ཡིན་པ་ལ་རིགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། ཅི་ལྟར་གཞོད་ན། མཐོང་། དེ་
ཆོས་ཙན། ཕྱི་དོན་དངོས་མིན་ཏེ། སྒྲ་སྒྲ་དབང་ཤེས་དང་སྒྲོན་ཅིག་དམིགས་ཤེས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཤམ་ཏེ་འབྲས་བུ་དབང་ཤེས་ཤེས་འགའ་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རྒྱ་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་གྲུབ་ཅི་
ན། འདྲིར། བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་མེར་སྒྲ་དབང་ཤེས་ཆོས་ཙན། ཕྱི་དོན་ཡོད་མེད་ཀྱིས་
ཤེས་འགའ་སྟེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བག་ཆགས་སད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཚང་མ་ཚང་གིས་ཤེས་འགའ་སྟེ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེའི་ དེ་ཆོས་ཙན། བ་སྒྲ་དུ་གཟུང་བར་སྒྲ་བ་དང་འཛིན་པར་སྒྲ་
བའི་རྒྱལ་གཉིས་ཡོད་དེ། བ་སྒྲ་དུ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྒྲ་དུ་རང་རིག་མདོན་སུམ་གྱིས་མྱོང་བ་
དང་། རྗེས་ཀྱི་དོན་ཤེས་ཀྱིས་དོན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་གཉིས་ལས་གཟུང་བའི་
རྣམ་པ་གཞལ་བྱ། དེ་ཡོངས་སྒྲ་དབྱེད་པར་བྱེད་པའི་འཛིན་རྣམ་ཆད་མ། དེ་ཉམས་སྒྲ་མྱོང་བའི་
རང་རིག་འབྲས་བུར་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་རྒྱལ་གཉིས་པ་ཙན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཐ་སྟོན་དོན་རིག་ཆད་འབྲས་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཆད་འབྲས་དངོས། གཞལ་
བྱ་བསྐྱབ། འབྲས་བུ་བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཤམ། བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་སྒྲ་སྒྲ་དབང་ཤེས་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་ལ་ཐ་སྟོན་
དུ་དོན་རིག་འབྲས་བུར་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོར་གྲུར་པའི་རྣམ་པ་འདོད་མི་

འདོད་དུ་མྱོང་བ་ལ་ཐ་སྟད་དུ་བྱི་དོན་འདོད་མི་འདོད་མྱོང་བར་འཛོག་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གྲང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཐ་སྟད་དུ་བྱི་དོན་གཞལ་བྱར་གཞལ་ཏུ་བྱང་སྟེ། ཤེས་པ་
རང་ཉིད་ཀྱི་གཟུང་བར་སྣང་བའི་ཆ་ལ་ཐ་སྟད་དུ་བྱི་དོན་དུ་གཞལ་པའི་བྱིར་ཏེ། ཤེས་པ་རང་ཉིད་
ཀྱི་གཟུང་བར་སྣང་བའི་ཆ་ལ་རྗེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་བྱི་དོན་དུ་ཞེན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི། གྲལ་
དེ་ཆོས་ཅན། ཐ་སྟད་དུ་དོན་རིག་འབྲས་བུར་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་གཟུང་བར་སྣང་བའི་
རྣམ་པ་རིག་པ་ལ་ཐ་སྟད་དུ་དོན་རིག་པ་འཛོག་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་བྱི་དོན་ཡོད་ཀྱང་རང་རིག་འབྲས་བུར་བསྐྱབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་རིག་འབྲས་བུ་
ཡིན་པར་བསྐྱབ། །གཟུང་རྣམས་ཚད་མ་ཡིན་པར་བསྐྱབ། །བྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། བྱི་དོན་མྱོང་ན་ཉ་ཅང་ཐལ། །དེ་ཡི་ཉེས་སྤོང་རིགས་པས་དགག། །དེས་
ན་རང་རིག་འབྲས་བུར་བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱི། དོན་སྣང་གི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཐ་སྟད་དུ་བྱི་དོན་ཡོད་ན་ཡང་རང་རིག་
འབྲས་བུར་གྲུབ་སྟེ། ཐ་སྟད་དུ་བྱི་དོན་ཡོད་ཀྱང་རང་ལ་སྣང་བའི་རྣམ་པ་འདོད་མི་འདོད་དུ་མྱོང་བ་
ལ་ཐ་སྟད་དུ་བྱི་དོན་འདོད་མི་འདོད་དུ་འཛོག་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱི་
དོན་དངོས་སུ་མྱོང་བ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱི་དོན་དངོས་སུ་མྱོང་ན་དོན་གཅིག་ཉིད་འདོད་མི་
འདོད་དུ་མར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། །ཁས། དོན་གཅིག་ཉིད་འདོད་མི་འདོད་དུ་མར་ཁས་སྤངས་པས་སྒྲིན་མེད་དོ་
ཞེ་ན། །ལྷ་སྒྲིན་གྱི་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་དག་གཉེན་གཉིས་ཀྱི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་གཉིས་ཀས་ལྷས་བྱིན་གྱི་གཟུགས་དེ་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་ཀ་མྱོང་བར་ཐལ། །ལྷས་བྱིན་གྱི་
གཟུགས་དེ་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ལྷས་བྱིན་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་
མཐོང་བར་མཚུངས་པའི་བྱིར། །མ། གལ་ཏེ་མ་མཐོང་བའི་ལས་ཀྱིས་གང་རུང་གཅིག་བསྒྲིབས་
ནས་ཅིག་ཤོས་མྱོང་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། །ལྷས་བྱིན་གྱི་གཟུགས་གཟུང་དོན་ཡིན་པའི་དབང་གིས་
རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། །ལྷས་བྱིན་གྱི་གཟུགས་དེ་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་གང་
ཞིག །ལྷས་བྱིན་གྱི་གཟུགས་འདོད་མི་འདོད་གང་རུང་མེ་མེ་ཁོ་ནར་མཐོང་བའི་བྱིར། དུ། མ་མཐོང་

བའི་ལས་ཆོས་ཅན། རོན་ཅི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མིན་པར་ཐལ། གང་ཞིག །ལྷས་
བྱིན་གྱི་གཟུགས་འདོད་མི་འདོད་གང་རུང་རེ་རེ་ཁོ་ནར་མཐོང་བར་བྱེད་པའི་བྱིར། གཤམ། གཤམ་ཏེ་
བྱི་རོལ་གྱི་དོན་འདོད་མི་འདོད་དུ་སྒྲུང་བ་རྟོག་པ་ཡིན་གྱི་དབང་ཤེས་མིན་པས་དབང་ཤེས་གིས་
དོན་ཅི་ལྟ་བ་བཞིན་འཛིན་ནོ་ཞེན། རྟེ། དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཐ་སྙད་དུ་དོན་གཅིག་ཉིད་
མཛོས་མི་མཛོས་སུ་སྒྲུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་སྒྲུང་དོན་མཛོས་པར་སྒྲུང་བ་དེ་བྱིས་འཆི་ལྷས་
གིས་ཟིན་པའི་ཆོ་མི་མཛོས་པར་སྒྲུང་བ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྟེ། བྱི་རོལ་དོན་ཞེས་པའི་ངག་དོན་དགོད།

གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། རྣམ་པ་གཉིས་ལ་ཆད་མ་ཡིན་མིན་དབྱེ། །གཟུང་རྣམ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་
རྒྱལ་བྱེད་དགོད། །ཆད་འབྲས་གཉིས་པོ་ཡུལ་གཞན་འགྱུར་བ་སྟོང་། །དོན་རིག་འབྲས་བྱར་བཤད་
དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱི་དོན་གཞལ་བྱ། རང་རིག་འབྲས་བྱ་ཡིན་ན་འཛིན་རྣམ་ཆད་མར་འགྱུར་རོ་ཞེ་
ན། རྟེ་འི། བྱི་དོན་ལྟོག་ན་མའི་ཐ་སྙད་དུ་བྱི་དོན་གཞལ་བྱར་གཞག་པའི་ཆོ་ཆོས་ཅན། གཟུང་རྣམ་
ཆད་མ་ཡིན་ཏེ། བྱི་དོན་གཞལ་བྱར་འཛིན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱི་སྟེ། འཛིན་རྣམ་ཆད་
མར་འཛིན་པ་དེ་བྱི་དོན་གཞལ་བྱར་འཛིན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གང་། དོན་སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་གྱི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་སྒྲུང་བ་ཡིན་གྱི་
དོན་དངོས་སུ་སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་དུས་སུ་སྒྲུང་བའི་རྣམ་པ་གཙང་མི་གཙང་དུ་སྒྲུང་བ་ལ་ཐ་
སྙད་དུ་བྱི་དོན་གཙང་མི་གཙང་དུ་གཞག་པའི་བྱིར། རྟེ། ཐ་སྙད་དུ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དོན་དང་
འདྲ་བ་རྒྱལ་བྱེད་དང་། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གིས་ཐ་སྙད་དུ་དོན་རིག་པ་ཡིན་ཀྱང་དབྱེད་ན་རང་
རིག་པ་བསྐྱུབ་བྱ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུང་བའི་རྣམ་པ་གཙང་མི་གཙང་དུ་སྒྲུང་བ་ཐ་
སྙད་དུ་དོན་གཙང་མི་གཙང་དུ་གཞག་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་ཆད་འབྲས་གཉིས་པོ་ཡུལ་ཐ་དད་དུ་ཐལ་ལོ་ཞེན། རྟེན། དོན་སྒྲུང་གི་
ཤེས་པའི་ཆད་འབྲས་གཉིས་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡུལ་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དབྱེད་ན་རང་རིག་པ་
ཡིན་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་དོན་རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ལ་སྒྲུང་བའི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ཐ་སྙད་དུ་

དོན་དང་དབྱང་ན་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། རང་། འོན་ལྟར་དོན་རིག་འབྲས་ལུས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཚོས་ཅན། དབྱང་ན་རང་རིག་འབྲས་སུ་ཡིན་པ་དང་། སྣང་དོན་རིག་འབྲས་ལུས་བཤད་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། སྣང་དོན་རིག་འབྲས་ལུས་བཤད་པ་དེ་ཐ་སྙད་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྟེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱར་འཛིག་ཅེ་ན། མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་ན་དོན་རིག་མདོན་སུམ་ཚོས་ཅན། ཕྱི་དོན་ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་དོན་དེ་ཁྱོད་ལ་རང་ངོས་ནས་རང་འབྲེལ་མ་པ་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་རིག་པ་ལྟར་ན་བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྣང་བའི་དམིགས་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟེ། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཚོས་ཅན། རིགས་པས་དབྱང་པའི་ཆོད་ན་མི་འཛིན་པར་ཐལ། རིགས་པས་དབྱང་པའི་ཆོད་ན་དངོས་སུ་མི་སྣང་བར་དོན་གྱི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མི་ལམ་ལ་སྣང་བའི་རྟ་གླང་གི་རྣམ་པ་བཞིན་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཐལ་འགྱུར་ཚོས་ཅན། ཚོས་གཤགས་ལ་གཞིན་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། ཚོས་གཤགས་ཀྱིས་ཁྱོད་ལ་འདོད་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་རྣམ་པ་རྟུན་ཡང་རང་རིག་འབྲས་ལུས་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྣམ་པ་རྟུན་པས་དེ་ལ་རང་རིག་མིན། །བདག་ཉིད་འཇལ་ཆེ་རང་རིག་ཚད་འབྲས་བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་མེད་ཀྱང་འབྱུང་ངོར་སྣང་། །སྣང་བ་དེ་ལ་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གཞལ། །སྣང་བ་དེ་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དགག། །བདེན་པ་མེད་ན་འབྱུང་བའང་མེད་པ་སྣང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཀུན་བརྟུས་སུ། གང་ཆོས་སྣང་བ་དེ་གཞལ་བྱ། །ཚད་མ་དང་ནི་དེ་ཡི་འབྲས། །འཛིན་རྣམ་རིག་པའི་དེ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་གསུམ་ཐ་དད་དུ་མ་བྱས། །ཞེས་པའི་དོན་འགྲེལ་ཏེ། ཕྱི་དོན་མེད་ན་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རི་ལྟར་རུ་ཞེ་ན། གློ། བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། དོན་ལ་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་ཐ་དད་དུ་མེད་དེ། ཁྱོད་ལ་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་དབྱེར་མེད་ཀྱང་འབྱུང་ངོར་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དཔེར། དཔེར་ན་སྒྲུ་མའི་སྒྲགས་སྒྲན་གྱིས་བསྐྱད་པའི་མིག་གཤེས་ཀྱི་ངོར་འཛིམ་དུམ་སོགས་
 ཏྲ་སྐྱང་དུ་མེད་ཀྱང་ཏྲ་སྐྱང་དུ་སྒྲང་བ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཏྲ་སྐྱང་ཉིད་དུ་སྒྲགས་སྒྲན་གྱི་མཐུས་
 གསར་དུ་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ། འཛིམ་དུམ་སོགས་ཚེས་ཅན། ཏྲ་སྐྱང་སོགས་སྒྲགས་ར་དུ་
 སྒྲིམ་པ་མིན་ཏེ། སྒྲགས་སྒྲན་གྱིས་མ་བསྐྱད་པའི་མིག་གཤེས་ཀྱིས་ཏྲ་སྐྱང་སོགས་སྒྲུ་མཐོང་བ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཐག་རིང་ཐུང་མ་གྱི་ཐང་ལ་རྩལ་རྒྱུང་དུ་ཆེན་པོར་མ་སྒྲིམ་ཀྱང་ཆེན་པོར་སྒྲང་
 བ་བཞིན། གཉིས་པ་ནི། གཞུང་། བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་དབང་གས་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཐ་
 སྐྱད་དུ་ཆོད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་དུ་འཛོག་པ་མི་འགལ་ཏེ། ཁྱོད་ལ་འབྲུལ་ངོར་གཞུང་འཛོན་རིག་
 གསུམ་ཐ་དད་དུ་སྒྲང་བ་ལ་ཐ་སྐྱད་དུ་ཆོད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བྱོགས་ཚེས་བསྐྱབ། གཏན་ཚིགས་དགོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ། སྒྲོ་གཅིག་ལ་གཞུང་འཛོན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་དུ་སྒྲང་བ་དེ་སྒྲང་བ་ལྟར་
 བདེན་ན། ཁ་འཛོན་དབང་གས་ལ་ཁ་བོ་སྒྲ་ཚིགས་སྒྲུ་སྒྲང་བ་དེ་དུ་མར་བདེན་ནམ་གཅིག་ཏུ་
 བདེན། དང་པོ་ལྟར་ན་ཁ་འཛོན་དབང་གས་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཁ་བོ་སྒྲ་ཚིགས་སྒྲུ་སྒྲང་བ་དེ་དུ་
 མར་མི་བདེན་པར་ཐལ། དེ་བདེན་ན་ཁྱོད་རྩལ་གཅིག་ཡིན་པ་ཉམས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། བྱི་མ་
 ལྟར་ན་ཁ་འཛོན་དབང་གས་ལ་ཁ་བོ་སྒྲ་ཚིགས་སྒྲུ་སྒྲང་བ་ཚེས་ཅན། གཅིག་ཏུ་མི་བདེན་པར་ཐལ།
 དུ་མར་སྒྲང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་བདེ་སྒྲགས་སོགས་རྩལ་གཞན་གྱི་རྒྱབ་བྱེད་མེད་པར་
 ཐལ་བའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རུང་། ཁ་འཛོན་དབང་གས་ལ་ཁ་བོ་སྒྲ་ཚིགས་སྒྲུ་སྒྲང་བའི་རྣམ་པ་
 ཚེས་ཅན། གཅིག་ཏུ་མི་བདེན་པར་ཐལ། གཅིག་ཏུ་ཆོད་མས་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
 ལྷོག་ཁྱབ་རྟགས། གཉིས་པ་ནི། གྲང་། འོན་སྒྲང་གི་གས་པ་ལ་རང་དུས་སྒྲུ་སྒྲང་བའི་རྣམ་པ་ཚེས་
 ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཚུམ། གལ་ཏེ་གཞུང་འཛོན་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲོང་པའི་གས་པ་ལ་གཞུང་འཛོན་
 གཉིས་སྒྲུ་འབྲུལ་པ་སྒྲི་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞུང་འཛོན་གཉིས་སྒྲུ་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་གཞུང་འཛོན་
 བདེན་པ་བ་དང་། ཚེས་མཐུན་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་འཛོན་བདེན་པ་བ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། སྒྲ་མ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། འབྲུལ་པ་སྒྲི་བ་ན་ཚེས་མཐུན་མཐོང་བ་ལ་ལྷོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

ནང་། རྟོན་སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་འབྱུང་པ་དེ་གཟུང་འཛིན་
བདེན་པ་བའི་ཆོས་མཐུན་ཆད་མས་མཐོང་བ་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རྟོན་སྒྲུང་སྤེལ་བའི་བག་
ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་འབྱུང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྒྲུབ་ཤད་འཛིན་པར་སྒྲུང་བ་དེ་ཆོས་མཐུན་ལ་མི་ལྟོས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། འཛིན་རྣམ་བདག་ཉིད་མྱོང་བ་རང་རིག་གྲུབ། །རང་རིག་ཆད་
འབྲས་ཤེས་པ་ཀླུ་ལ་སྒྲུབ། །རང་རིག་ཆད་མར་བཤད་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་
ན་རྣམ་རྒྱུན་པའི་ལྷགས་ལ་རང་རིག་ཆད་འབྲས་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། དེ། རྟོན་སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཡོངས་སུ་གཙོད་པར་བྱེད་པའི་འཛིན་རྣམ་དེས་བདག་ཉིད་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རང་ལྷལ་
ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་འཛིན་རྣམ་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཛིན་རྣམ་ཆོས་ཅན། རང་རིག་
སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་མཆོན་པར་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དཔེར། རྟོན་སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཞལ་བྱ། ཁྱོད་ཡོངས་སུ་གཙོད་
པར་བྱེད་པའི་འཛིན་རྣམ་ཆད་མ། ཁྱོད་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་འབྲས་བུར་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་
ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྣམ་པ་བདེན་པར་འདོད་པའི་ལྷགས་ལའང་། འདོད་ཆགས་
གཞལ་བྱར་གཞལ་བའི་ཆེ་རང་རིག་མཆོན་ཉིད་པའི་ཆད་འབྲས་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་
པ་ནི། དེ། ཆགས་སོགས་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་རུང་སྟེ། རང་ཉིད་མྱོང་བའི་ངོ་
བོར་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་པ་ལྟར། རྣམ་རྒྱུན་པའི་ལྷགས་ལའང་རྟོན་སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་ཆོས་
ཅན། རང་ཉིད་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་རུང་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཆད་མ་དང་། རང་གཞལ་བྱ་དང་། དེ་
ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་འབྲས་བུར་གྲུབ་སྟེ། རང་ཉིད་མྱོང་བའི་ངོ་བོར་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འཛིན་པའི་རྣམ་པའམ་རང་མྱོང་བར་རུང་བ་ཆད་མ་ཡིན་ན་སྟོགས་སྤང་གིས་
རང་རིག་ཆད་མར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། བདུག་ བློགས་སྤང་ཆོས་ཅན། འདིར་འཛིན་
རྣམ་དང་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཉིད་ཆད་མར་བཤད་པ་དང་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་རིག་ཆད་མར་བཤད་པ་མི་
འགལ་ཏེ། ཁྱོད་རང་རིག་བྱེད་པའི་ཆ་ལ་དགོངས་ནས་ཆད་མར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྣམ་གཞག་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་བྱེད་རིགས་

པ་བཤད། །རང་རིག་སྒྲུབ་བྱེད་རིགས་པ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡུལ་ཤེས་དེ་ཤེས་བཤད་དེ་བསྒྲུབ། །དུས་ཁྱིམ་དྲན་པ་བཤད་དེ་བསྒྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་བདུན་ཏེ། རོགས་པ་ཡོད་མེད་བྱེད་བྲག་ཡོད་པས་བསྒྲུབ། །རྣམ་པ་མང་ཉུང་བྱེད་བྲག་ཡོད་པས་བསྒྲུབ། །ལྟན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་རོགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ། །དབང་པོ་གསལ་དང་མི་གསལ་བྱེད་ལས་བསྒྲུབ། །མེད་བཞིན་དཀྱིལ་ལོར་རྣམ་པར་སྤང་བས་བསྒྲུབ། །ཉེ་རིང་བར་མའི་བྱེད་པར་གསུམ་ལས་བསྒྲུབ། །གཟུང་ཡུལ་འགགས་ཀྱང་སྤང་བ་ཡོད་པས་བསྒྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རོན་ལ་རོན་གྱི་རྣམ་པར་སྤྱེས་པས་བསྒྲུབ། །རོན་མེད་རོན་གྱི་རྣམ་པར་སྤང་བས་བསྒྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མདོར། ཡུལ་ཤེས་དེ་ཡི་ཤེས་པ་ཡི། །བྱེད་བྲག་ལས་ནི་ཚུལ་གཉིས་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་རོན་ལ་མདོ་མཛད་པ་རང་ཉིད་གྱི་རིགས་པ་གཉིས་དང་། །བསྟན་བཅོས་མཛད་པའི་རིགས་པ་ལྷ་སྟེ་བདུན་དུ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། ཡུལ། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་ཆོས་ཅན། །ཁྱོད་གྱི་རྒྱེན་གསུམ་ཀ་ཁྱོད་གྱི་རྒྱུར་མཚུངས་ན་ཡང་ཁྱོད་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ལྟན་དུ་སྟེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་སྟེ་བ་དེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཟས་ལ་སོགས་པ་བྱའི་རྒྱ་ཡིན་ནའང་། བྱ་ཆ་དེ་མ་མ་གང་རུང་གི་གཟུགས་དང་འདྲ་བར་སྟེ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ། གཟུགས་ཆོས་ཅན། །ཁྱོད་དང་རྒྱེན་གཞན་གཉིས་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གྱི་རྒྱུར་མཚུངས་ན་ཡང་ཁྱོད་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་གཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། །ཁྱོད་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་ལ་རང་ངོས་ནས་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རོན་མེད་ཕྱིར་ན་རྣམ་མེད་རོགས་པ་མེད། །རོན་དང་ལྟན་པར་འདོད་པའི་གཞན་ལན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རོན། གཟུང་རོན་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། །རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྣམ་པ་མེད་པར་རོགས་པ་སྟེ་སྤྱིད་དེ། རོན་ཉིད་དངོས་སུ་སྤང་བར་འབྱུལ་པའི་ཕྱིར། །འདྲ་ས། །འདས་པའི་བྱུམ་

པ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། སྟོ་རང་ཉིད་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་དུ་གྲུབ་སྟེ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་
སུ་སྒྲུང་བ་ཡོད་ཅིང་ཡུལ་དུ་སྒྲུང་བ་རང་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་དོན་མིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་ཆོས་
ཅན། རང་གི་ངོ་བོ་རིག་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་ཉིད་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ལྟ་སྟེ། རིགས་ཀྱི་དོན་ལྡན་ཡིན་པ་དགག། །ལྡན་པ་མིན་པའི་དོན་ལྡན་དགག། །
དེ་ལས་གཞན་པའི་དོན་ལྡན་དགག། །རྣམ་པ་དོན་ལས་སྐྱེས་པ་དགག། །རྣམ་པ་ཤེས་ལས་ཐ་དང་
དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྟོ། འདས་པའི་སྟོན་པོ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ལ་སྒྲུང་བ་དེ་ཆོས་ཅན། སྟོན་པོའི་
རིགས་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོ་སོགས་ཐ་དང་པ་ཅན་དུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྟོན་པོའི་རིགས་དེ་རྟོག་
པ་ཡིན་ནམ་མི་རྟོག་པ་ཡིན། མི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་སྟོན་པོའི་རིགས་དེ་ཆོས་ཅན། རིགས་སུ་མི་འགྱུར་
བར་ཐལ། མི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་ཡིན་ན་སྟོན་པོའི་རིགས་དེ་ཆོས་ཅན། སྟོན་པོ་དྲན་
པའི་དྲན་ཤེས་སྐྱེད་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མིང་། མིང་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དྲན་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་དྲན་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་ཡིན་པ་སྒྲུང་མིང་སོགས་བརྗོད་ན་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བཀག་ཟིན་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཚུལ། དྲན་ཤེས་ཆོས་ཅན། གཟུང་དོན་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་གཟུང་དོན་
འཕེན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དྲན་ཤེས་དོན་གྱི་རྣམ་པ་
ཅན་ཡིན་ཡང་དེའི་རྒྱ་ཁྱོད་པ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྣམ། སྟོན་པོ་དྲན་པའི་དྲན་
ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་རྒྱ་སྟོན་པོ་འཛིན་པའི་མངོན་
སུམ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཞིག། སྟོན་པོ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་དེ་དོན་གྱི་རྣམ་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་དྲན་པ་ཁྱོད་པ་ལས་བྱུང་བ་མིན་གྱི་དྲན་བྱའི་དོན་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེའོ་ཞེ་
ན། དྲ། སྟོན་པོ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྟོན་པོ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པ་མིན་པར་ཐལ།
སྟོན་པོ་དེ་རང་གི་དངོས་རྒྱུའི་དུས་སུ་འགགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དོན་ལས་སྐྱེས་པས་དོན་གྱི་རྣམ་པ་
དང་ལྡན་ན། སྟོ་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། དོན་གྱི་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པར་ཐལ། དོན་

ལས་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར། རྣམ། དན་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྣང་བའི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་དོན་གྱིས་དངོས་
སྒྲུག་ཏུ་པའི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རང་ཡུལ་མི་གསལ་བར་སྣང་བའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ནི། རྣམ། དན་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཚོས་ཅན། མཐོང་རུང་གི་ཡུལ་ལ་
གནས་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མཐོང་བར་ཐལ། ཤེས་པ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་མཐོང་རུང་
གི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདུག །དོན་ཡིན་ཡང་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྟོ་ཁོ་ན་ལ་ཉག་ཏུ་ཡུལ་དུ་
འབྲེལ་བས་གཞན་གྱིས་མི་རྟོགས་སོ་ཞེ་ན། དན་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་རྣམ་པ་ཚོས་ཅན། དན་པ་པོས་
བརྗོད་ཀྱང་གཞན་གྱིས་མི་རྟོགས་པར་ཐལ། དན་པ་པོའི་སྟོ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་དུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དྲི།
གལ་ཏེ་དན་པ་པོས་བརྗོད་པའི་ཚེ་རང་གི་སྟོ་ལ་སྣང་བ་ཁོ་ན་བརྗོད་ཅིང་། ཉན་པ་པོས་རང་གི་སྟོ་
ལ་སྣང་བའི་རྣམ་པ་ཁོ་ན་རྟོགས་སོ་ཞེ་ན། འཆད་པ་པོ་དང་། ཉན་པ་པོའི་སྟོ་གཉིས་ཚོས་ཅན།
དོན་གཅིག་ལ་མཚམས་སྦྱར་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡུལ་གཞན་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།
གྲལ། གལ་ཏེ་སྟོའི་ཡུལ་གཉིས་པོ་འདྲ་བ་ལས་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འཆད་ཉན་བྱེད་
པའི་སྟོ་གཉིས་པོ་ཚོས་ཅན། གཟུང་ཡུལ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདྲ་བ་ལས་
གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཞེན་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྣམ་པ་མང་ཏུ་བྱེད་བྲག་ཡོད་པས་བསྐྱབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཤེས་པ་དང་པོ་རྣམ་པ་
གཉིས་པར་བསྟན། བྱི་མ་རྣམ་པ་རེ་རེས་ལྷག་པར་བསྟན། རྒྱུ་ལ་དེས་རྣམ་པ་བཅས་མི་འགྲུབ་རྣམ་
པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཉམ་ས། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱུ་གཉིས་པ་
ཅན་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རྒྱུ་གཉིས་པ་ཅན་དུ་རྗེས་གྱི་དན་ཤེས་གྱིས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ལྷག་
བྱབ་ཏུགས།

གཉིས་པ་ནི། འདྲི། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དང་ཁྱོད་
ལ་དམིགས་པའི་རྟོག་པ་སོགས་སྟོ་བྱི་མ་བྱི་མ་རྣམས་རྣམ་པ་རེ་རེས་ལྷག་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གཟུང་
རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་གྱི་རྒྱུ་གཉིས་པ་ཅན་དང་། ཁྱོད་ལ་དམིགས་པའི་རྟོག་པ་དེ་གཟུང་རྣམ་གྱི་
རྒྱུ་གཉིས། འཛིན་རྣམ་གྱི་རྒྱུ་གཅིག་སྟེ་རྒྱུ་གསུམ་པ་ཅན་དུ་རང་རང་གི་ཤེས་པ་བྱི་མས་

དམིགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་བཞི་སྟེ། དོན་འབྲས་ཡིན་པས་བསྐྱེད་ན་ཉ་ཅང་ཐལ། །དོན་དང་བསྐྱེད་བ་འདྲ་བ་
ལས་གཞན་མིན། །འདྲ་བའི་ཕྱིར་ན་དོན་དང་བསྐྱེད་བ་བསྟན། །གཞན་དུ་བྱི་མ་བསྐྱེད་བ་མེད་པར་
ཐལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། དོན། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡུལ་རྣམས་ཡིན་པའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་རྗེས་གྱི་ཤེས་པས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་གྱི་དོན་གྱི་
དངོས་འབྲས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཤེས་པ་དྲན་ན་དོན་ཡང་དྲན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དབང་པོའི་
མངོན་སུམ་གྱི་རྒྱ་གྱུར་པའི་སྣང་བ་དང་ཡིད་བྱེད་ཆོས་ཅན། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དྲན་ན་ཁྱེད་
དྲན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེ་ཁྱེད་གྱི་དངོས་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ།
འབྲས་བྱ་ཡིན་ན་རང་རྒྱ་དང་ལྷན་ཅིག་དྲན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་དོན་གྱི་
དངོས་འབྲས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དོན་དང་ལྷན་ཅིག་དྲན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྩ་བུ་དྲན་ན་
རྩ་མཐའ་དྲན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་དེ་ལ་
དོན་གྱིས་བྱས་པའི་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་དོན་དང་ལྷན་ཅིག་དྲན་ནོ་ཞེ་ན། བྱུང་། དོན་སྣང་གི་
ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་དོན་དང་ལྷན་ཅིག་བསྐྱེད་བའི་རྒྱ་གྱུར་པའི་དོན་གྱིས་བྱས་པའི་བྱུང་པར་དེ་
དོན་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་བ་ལས་གཞན་མིན་པར་ཐལ། དོན་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་བ་ལས་མ་གཏོགས་
པའི་ཁྱེད་ལ་དོན་གྱིས་བྱས་པའི་བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འདྲ་བ་ལས་མཆོམ་གཅིག་ཏུ་
བསྐྱེད་བའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། དྲང་། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་མིན་པར་འཛིན་རྣམ་རྒྱུར་པ་
ཅན་ཡིན་ན་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་བྱི་མ་དེ་འཛིན་རྣམ་རྒྱུར་
པ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱེད་འཛིན་རྣམ་རྒྱུར་པ་ཅན་ཡིན་པ་གང་ཞིག །རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་བྱི་མ་དེ་ཁྱེད་ལས་རྣམ་པའི་སྟོན་ནས་
བྱུང་པར་དུ་བྱེད་མི་རྣམས་པར་ཐལ། ཁྱེད་དང་ཁྱེད་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་བྱི་མ་གཉིས་ཀ་འཛིན་
རྣམ་རྒྱུར་པ་ཅན་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ། རྩེ་སྣང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་རང་དུས་སུ་སྣང་

བའི་སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེར་རྗེས་ཀྱི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་ནི། གཞན། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་དོན་གྱི་རྣམ་ལྷན་ཡིན་པས་དོན་གྱི་རྣམ་ལྷན་དུ་དྲན་པ་
ལས་གཞན་དོན་གྱི་དངོས་འབྲས་ཡིན་པས་དོན་གྱི་རྣམ་ལྷན་དུ་དྲན་ན་སྟོར་སྣང་དབང་ཤེས་སྒྲིབ་
ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁོ་ན་དོན་གྱི་རྣམ་ལྷན་དུ་དྲན་གྱི། ཁྱོད་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་ཕྱི་
མ་དོན་གྱི་རྣམ་ལྷན་དུ་མི་དྲན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཁྱོད་ཁོ་ན་སྟོན་པོའི་
དངོས་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱི་དོན་བཀག་
ནས་ཚུལ་གཉིས་བསྒྲུབ། །དོན་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་གཉིས་བསྒྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྣང་བ་ཕྱི་དོན་ཡིན་པ་དགག་ ཕྱི་དོན་གཞན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་ ཕྱི་
དོན་མེད་ལ་རྩོད་པ་སྒྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཏན་ཆོགས་དགོད། ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ། གྲུབ་དོན་བསྒྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེས། སྟོར་སྣང་དབང་ཤེས་ལ་རང་དྲུས་སུ་སྟོན་པོར་སྣང་བའི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན།
སྟོར་སྣང་དབང་ཤེས་ལས་རྗེས་གཞན་མིན་ཏེ། སྟོར་སྣང་དབང་ཤེས་དང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྣམ། སྟོར་སྣང་དབང་ཤེས་དང་དེ་ལ་རང་དྲུས་སུ་སྟོན་པོར་སྣང་བའི་ཆོས་ཅན།
ཐ་དད་དུ་བདེན་པར་མི་གྲུབ་སྟེ། ཐ་དད་དུ་མི་བདེན་བཞིན་དུ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན་དབང་ཤེས་འབྲུལ་པ་ལ་སྣང་བའི་སྒྲ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞིན། གཏན་ཆོགས་དེ་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་སྟོ་སེར་གཉིས་ལ་ཞུགས་སོ་ཞེན། སྟོ། ཐ་སྣང་དུ་སྟོ་སེར་གཉིས་ཆོས་ཅན། ལྷན་ཅིག་
དམིགས་ངེས་མ་ཡིན་ཏེ། གང་རུང་གཅིག་དམིགས་ན་ཅིག་ཤོས་དམིགས་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།
ཕྱོད། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ན་རྗེས་གཞན་དུ་མེད་པས་ཁྱབ་སྟེ། རྗེས་གཞན་ལ་ལྷན་ཅིག་
དམིགས་ངེས་ཞེགས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ། ཕ་བའི་སྦྱོར་བ་དགོད།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་སྟེ་པ་ནི། རྣམ་པ་དེ་ཕྱི་དོན་གྱིས་གཏད་པར་སྒྲུབ་པས་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་བྱིས་

པ་ན། རྒྱ། རྩོམ་འཛིན་དབང་པོའི་མདོན་སྤུམ་ཚུལ་ཅན། དབང་ཡིད་ལས་གཞན་པའི་ཁྱོད་གྱི་
དམིགས་སྒྲིལ་ཡོད་དེ། དབང་ཡིད་ལས་གཞན་པའི་ཁྱོད་གྱི་དམིགས་སྒྲིལ་མེད་ན་ཁྱོད་མི་སྤྱེ་བ་དང་།
རེས་འགའ་སྤྱེ་བའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཤམ། དེ་ཚོས་ཅན། དམིགས་སྒྲིལ་ཕྱི་དོན་
ཡོད་མེད་གྱི་དབང་གིས་རེས་འགའ་སྤྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་སྒྲིལ་གྱི་སྤྱིང་གི་
དོན་སྤྱང་གི་བག་ཆགས་སྤྱིན་མ་སྤྱིན་ལས་རེས་འགའ་སྤྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱི་དོན་མེད་ཀྱང་བྱེད་པོ་ཤེས་བྱེད་འཐད། །ཤེས་བྱེད་སྤྱོད་སྤྱང་ཡིན་
པར་ཅོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཕྱི་དོན་མེད་ན་ས་བོན་ལས་ལྷ་གྲ་སྤྱེ་བ་དང་། ཏུ་བ་ལས་མེད་པོག་པ་ལ་སོགས་
པའི་རྣམས་གཞག་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ས། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་
བྱེད་དང་ཤེས་བྱ་ཤེས་བྱེད་གྱི་རྣམས་གཞག་ཚུལ་ཅན། ཕྱི་དོན་མེད་ན་ཁྱོད་མི་རུང་བས་མ་བྱུང་བར་
ཐམ། ཕྱི་དོན་མེད་ཀྱང་སྤྱོད་སྤྱང་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱོད་འཐད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཏུ། དེ་ལྟར་ན་ཏུ་བ་མེས་བསྐྱེད་པ་མིན་པར་ཐམ། ཏུར་སྤྱང་གི་སྤྱོད་དེ་མེར་སྤྱང་
གི་སྤྱོད་པ་སྤྱེད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཏུ་བ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་རྟགས་ལས་གཞི་འགར་མེ་
རྟགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐམ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། གཤམ་ཏེ་ཏུར་སྤྱང་གི་སྤྱོད་དེ་མེར་སྤྱང་གི་སྤྱོད་རྒྱ་
ཡིན་ན་ཏུར་སྤྱང་གི་སྤྱོད་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་རྟགས་ལས་གཞི་འགར་མེར་སྤྱང་གི་སྤྱོད་རྟགས་པ་མིན་
པར་ཐམ། ཁྱོད་དེའི་རྒྱ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ། ཏུར་སྤྱང་གི་བག་ཆགས་གསལ་བར་སང་
པའི་སྤྱོད་ཚུལ་ཅན། ཁྱོད་དུ་ལྷན་གྱི་ལར་སྤྱང་བའི་བག་ཆགས་གསལ་བར་སང་པའི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་
མེར་སྤྱང་གི་བག་ཆགས་གསལ་བར་སང་པའི་སྤྱོད་འབྱུང་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་
ཡིན་ཏེ། དེ་སྒོར་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཤུགས་རྒྱ་ཚོས་རྩེས་
དབག་གི་འབྲས་རྟགས་སུ་འདོད་པ་དང་། དེར་སང་བོད་དག་རྒྱ་དངོས་བྱུང་པའི་འབྲས་རྟགས་སུ་
འདོད་པ་རྣམས་ཚོས་གསུམ་དང་། ས་པའི་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་མེད་དོས་དང་།
མེར་སྤྱང་གི་སྤྱོད་ལྟར་བར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མིན་པ་ལ་སྤྱོད་མའི་གཏན་ཚིགས་
བསྐྱོག་སྟེ་དགོད། ལར་འདི་འདྲའི་རིགས་ཅན་དག་དག་ལས་ཤེས་དགོས་སོ། །འོ་ན་མེད་དུ་རྒྱ་

འབྲས་སུ་རི་ལྟར་འཛོག་ཅེ་ན། སེམས་ས། སེམས་ཙམ་པ་ཚོས་ཅན། ཐ་སྙད་དུ་མེ་ལས་དུ་བ་སྒྲེ་བའི་
ནམ་གཞག་འཐད་དེ། མེར་སྤང་གི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ཅན་གྱི་སེམས་རྒྱུད་ལས་དུར་སྤང་གི་
བག་ཆགས་གསལ་བར་སང་པའི་སྒྲོ་སྒྲེ་བ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་མེ་ལས་དུ་བ་སྒྲེ་བར་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མཁུམ། མདོ་སྤེ་པ་ཚོས་ཅན། རི་སྤྱང་བཤད་པའི་རྩོད་ལན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཕྱི་
དོན་ཁས་སྤངས་ནས་སྒྲོ་ཚུལ་གཉིས་སུ་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་དོན་ཁས་སྤངས་ནས་ལྷན་ཅིག་
དམིགས་ངེས་ཀྱི་དྲགས་ལས་སྤོར་སྤང་དབང་གས་དང་དེ་ལ་རང་དུས་སུ་སྤང་བའི་སྤོན་པོའི་ནམ་
པ་རྩས་གཞན་མིན་པར་བསྒྲུབས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་དབང་པོ་གསལ་དང་མི་གསལ་བྱུང་
ལས་བསྒྲུབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤང་བ་གསུམ་པོ་སྒྲོ་ཉིད་ཡིན། །དོན་ཉིད་ཡིན་ན་ཉ་ཅང་ཐལ། །དོན་
ལས་སྒྲེས་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། དབང་། ལྷ་བ་ལྟ་བུའི་དོན་གཅིག་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་མཐོང་བའི་དབང་གས་སྒྲོ་རང་
ཉིད་ཚུལ་གཉིས་སུ་སྤང་བར་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་ལྟ་བུའི་དབང་གས་ནམས་དབང་པོ་གསལ་མི་
གསལ་བར་མའི་བྱུང་པར་གྱིས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་སྤང་བ་གསལ་མི་གསལ་བར་མར་དམིགས་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ། ཤེས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དོན་གྱི་ནམ་ལྷན་དུ་སྒྲེས་པ་མིན་པར་དོན་ནམ་མེད་
འཛོན་ན་ལྷ་བ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ལྟ་བུའི་དབང་གས་ཀྱན་གསལ་མི་གསལ་གྱི་བྱུང་པར་མེད་པར་
ཐལ། ཁྱོད་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དོན། ཤེས་པ་དོན་ལས་འདྲ་བ་སྒྲེས་པ་ལ་ཡང་ནམ་པ་གཅིག་དུ་འགྱུར་བའི་
ཉིས་པ་གནས་སོ་ཞེ་ན། ཕྱི་དོན་གཅིག་ལ་ལྟ་བུའི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གསལ་མི་གསལ་བར་མའི་
དབང་གས་གསུམ་པོ་ཚོས་ཅན། ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་ནམ་པ་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ཡོད་དེ།
བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་ནམ་པ་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདྲི།
དཔེར་ན་པ་གཅིག་ལས་སྒྲེས་པའི་བྱ་ནམས་པའི་གཟུགས་དང་འདྲ་བ་མཚུངས་ཀྱང་ལས་ལ་
སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་མཛེས་མི་མཛེས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །ལྷ་བ་མེད་བཞིན་དཀྱིལ་
ལའོར་ནམ་པར་སྤང་བས་བསྒྲུབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དཀྱིལ་ལའོར་ནམ་པ་སྒྲོ་ཉིད་ཡིན་པར་བསྒྲུབ། །

ཕྱི་དོན་ཡིན་ན་ཐལ་བ་གསུམ་གྱིས་གནོད། །དབང་ཤེས་འབྲུལ་པའི་གཟུང་དོན་ཡིན་པ་དགག་
པའོ། །

དང་པོ་ནི། མྱེད། དབང་ཤེས་འབྲུལ་པ་ལ་སྒྲུང་བའི་མར་མའི་ཕྱེ་མའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་
པ་ཆོས་ཅན། གློ་རང་ཉིད་ཡུལ་དུ་སྒྲུང་བའི་ཚུལ་གཉིས་པར་གྲུབ་སྟེ། ཡུལ་དུ་སྒྲུང་ཡང་ཡུལ་དུ་མི་
བདེན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དྲི། དབང་ཤེས་འབྲུལ་པའི་སྒྲུང་བ་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་གསལ་དུ་སྒྲེས་པ་
ཡིན་པས་གློ་ཉིད་ཚུལ་གཉིས་པར་མི་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། རྣམ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་གསལ་བའི་
མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བར་ཐལ། དེས་མཐོང་རུང་གི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་། མར་
མའི་ཕྱེ་མའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པ་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་
ཉམས་པའི་ཤེས་པ་མིན་པར་ཐལ། ཕྱི་དོན་བདེན་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། རྟེན། དེ་ཆོས་ཅན།
རབ་རིབ་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་ལ་སྒྲིན་བྱས་པ་མིན་པར་ཐལ། རབ་རིབ་ཀྱིས་བདག་
རྒྱུན་དབང་པོའི་སྒྲིན་སྒྲུངས་ནས་གསལ་བར་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དགྲིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་
པས་དབེན་པའི་མར་མའི་ཕྱེ་མོ་མཐོང་བར་ཐལ། བདག་རྒྱུན་དབང་ཤེས་སྒྲིན་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་
འདས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྒྲུང་། དེ་ཆོས་ཅན། མར་མེ་ལས་གཞན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་
དངོས་རྒྱུ་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། རྒྱུན་གཞན་ཚང་ན་མར་མའི་ཕྱེ་མོ་ཅམ་གྱིས་ཁྱོད་བསྟེན་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་དེ་ཆོས་ཅན། དགྲིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་
རྒྱ་མིན་པའི་ཕྱིར། གཤམ། དེ་ཆོས་ཅན། དམིགས་རྒྱུན་མར་མེ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐལ། མར་མེ་ལས་
གཞན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་ཆོགས་པ་
དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མར་མེ་དང་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པ་ཆོགས་པ་དེ་ཁྱོད་
ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་མིན་པར་ཐལ། རྒྱུན་གཞན་ཆོགས་ན་མར་མེ་དམིགས་རྒྱུན་དུ་བྱས་པ་ལས་ཁྱོད་
སྟེ་བའི་ཕྱིར།

དུག་པ་ཉི་ལྔ་བར་མའི་ཁྱད་པར་གསུམ་གྱིས་བསྒྲུབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཐལ་བ་དགོད། ཉེས་

སྒོང་དགག། བྲུབ་དོན་བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཉེ། སྒོ་རྒྱལ་གཉིས་པ་མིན་ན་བུམ་པ་གཅིག་ཚོས་ཅན། ལྷ་བ་པོ་ཉེ་རིང་གི་བྱང་
པར་གྱིས་དབང་ཤེས་ལ་བྱོད་གསལ་མི་གསལ་སོགས་སུ་སྒྲིབ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱོད་གསལ་
མི་གསལ་གང་རུང་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒྲིབ་པའི་བྱང་པར་ཡོད་པའི་ཉེས་སྒོང་དགག། ལས་ཀྱི་བྱང་པར་
ཡོད་པའི་ཉེས་སྒོང་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྒྲིབ་བ་ཅམ་གྱི་བྱང་པར་ཡོད་པ་དགག། སྒྲིབ་བ་གསལ་དང་མི་གསལ་
བྱང་པར་དགག། སྒྲིབ་བ་མི་གསལ་གྱུ་མཚན་དྲིས་ཏེ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཤམ། གཤམ་ཏེ་ཐག་ཉེ་རིང་ལ་ཡུལ་དབང་བར་གྱི་སྒྲིབ་པའི་བྱང་པར་ལས་གསལ་
མི་གསལ་སྐྱ་ཚོགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེའི་དོན་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱིས་མ་ཚོད་པ་ལ་བྱེད་དམ་
ཚོད་པ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། བུམ་གཟུགས་གཅིག་ལ་ཐག་ཉེ་རིང་གཉིས་ནས་བལྟ་བའི་དབང་
ཤེས་གཉིས་པོ་ཚོས་ཅན། བུམ་གཟུགས་མཐོང་རྒྱལ་མཚུངས་པར་ཐལ། བུམ་གཟུགས་སྒྲིབ་བྱེད་
ཀྱིས་མ་ཚོད་པས་རྣམ་མེད་རྗེ་ཆར་དུ་མཐོང་བ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། བྱི་མ་ལྟར་ན། དེ་ཚོས་ཅན།
བུམ་གཟུགས་མི་མཐོང་བ་མཚུངས་པར་ཐལ། བུམ་གཟུགས་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱིས་ཚོད་པ་མཚུངས་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཤམ། ཐག་ཉེ་བའི་ཆེ་སྒྲིབ་བ་གསལ་བ་དང་། ཐག་རིང་བའི་ཆེ་སྒྲིབ་བ་མི་
གསལ་བས་མཐོང་རྒྱལ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་མཐོང་བྱ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་དེ་གཅིག་ཡིན་ནམ་
རྒྱལ་ཐུན་དུ་མ་ཡིན། བྱི། དང་པོ་ལྟར་ན་བྱི་དོན་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ཚོས་ཅན། ཐག་རིང་བའི་ཆེ་དབང་
ཤེས་མ་འབྲུལ་བས་བྱོད་ཀྱི་ཆ་འགའ་ཞིག་མཐོང་བ་དང་། འགའ་ཞིག་མི་མཐོང་བའི་བྱང་པར་མི་
འཐད་པར་ཐལ། བྱོད་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེ་ཚོས་ཅན། དེར་
ཐལ། བྱོད་རྒྱལ་ཐུན་དུ་མ་ཡུལ་མཚུངས་པ་ན་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཤམ། བུམ་པ་ཚོས་ཅན།
གཞན་སྒྲིབ་བ་གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་པས་བྱོད་དབང་ཤེས་མ་འབྲུལ་བ་ལ་གསལ་མི་གསལ་ཐ་
དད་དུ་འགྱུར་བ་མིན་པར་ཐལ། བྱོད་དབང་ཤེས་ལ་རྣམ་མེད་རྗེ་ཆར་དུ་སྒྲིབ་པའི་དོན་གཅིག་

ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ལྷ་དང་། ཐག་རིང་པོའི་ཆོས་སྣང་བ་མི་གསལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པའི་
 ཆོ། སྒྲིབ་རྒྱལ་གྱིས་བསྒྲིབས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐག་ཉེ་བ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྒྲིབ། སྒྲིབ་རྒྱལ་བསྒྲུབས་
 པའི་ཕྱིར་ཉེ། སྒྲིབ་རྒྱལ་མཐུག་པོ་ཤོད་ས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལུས་གཟུགས་ལ་ཐག་ཉེ་བ་ནས་
 བལྟ་བའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ལུས་གཟུགས་གསལ་བར་མི་མཐོང་བར་ཐལ། ཁྱེད་དང་ལུས་
 གཟུགས་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་སྣང་རྒྱལ་ཡང་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར། ལུས་གཟུགས་ལ་ཐག་རིང་བ་ནས་
 བལྟ་བའི་ཆོ་ཡང་ཆོས་ཅན། ལུས་གཟུགས་གསལ་བར་མཐོང་བར་ཐལ། ལྷ་དང་རྒྱལ་ཡང་མང་བའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཡུལ་ཐག་ཉེ་བ་ནས་སྣང་བ་གསལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡུལ་གསལ་བར་མཐོང་
 བ་མིག་ལ་ལུས་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཆོས་ཅན། ལུས་པ་གསལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ལྷ་དང་རྒྱལ་ཤིན་ཏུ་
 གསལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གྲལ་ ལུས་གཟུགས་གཅིག་ལ་ཐག་ཉེ་རིང་གཉིས་ནས་བལྟ་བའི་ཆོ་མ་མཐོང་
 བའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་གསལ་མི་གསལ་གསར་དུ་སྒྲིས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། གཟུགས་དེ་
 གཉིས་པ་ན་ཚུན་སྒྲིབ་བམ་མ་སྒྲིབ། དང་པོ་ལྟར་ན་གསལ་མི་གསལ་གྱི་གཟུགས་གཉིས་ཆོས་ཅན།
 ཡན་ཚུན་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པས་སྣང་བ་ལ་སྒྲིབ་པར་ཐལ། ཡན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་
 སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལུས་གཟུགས་གཅིག་ལ་གཅིག་གིས་ཐག་ཉེ་རིང་གཉིས་ནས་བལྟ་བའི་
 དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། གསལ་མི་གསལ་གྱི་ལས་གཟུགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སྒྲུབ་ཀྱི་ལས་གཟུགས་
 དེ་ཉིད་མཐོང་བར་ཐལ། ལུས་གཟུགས་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་གང་ཞིག །གསལ་མི་གསལ་གྱི་
 ལས་གཟུགས་གཉིས་ཡན་ཚུན་སྣང་བ་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར། དྲེ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 གསལ་མི་གསལ་གྱི་ལས་གཟུགས་གཉིས་ཀ་མཐོང་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་མཐོང་རུང་གི་དབང་
 ཤེས་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་ཡན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་མི་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར། མཐོང་། གལ་ཏེ་མ་མཐོང་
 བའི་ལས་ཀྱིས་གང་རུང་ཞིག་སྒྲིབ་པོ་ཞེ་ན། གསལ་མི་གསལ་གྱི་ལས་གཟུགས་ཆོས་ཅན། མ་
 མཐོང་བའི་ལས་དེས་ཁྱེད་བསྐྱེད་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱེད་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ལ་
 ཡན་གཞོད་གང་ཡང་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ། ལུས་གཟུགས་གཅིག་ལ་ཐག་ཉེ་རིང་གཉིས་ནས་བལྟ་བའི་དབང་གེས་
 ཚོས་ཅན། བག་ཆགས་སོགས་ཀྱིས་རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པར་བྱེད་དེ།
 དེ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་མེད་ཀྱང་སྣང་བ་དང་ལས་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་རྣམ་པ་
 གསལ་མི་གསལ་དུ་འཛིན་པ་གང་རུང་གང་ཞིག་ཁྱིམ་བཀག་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་གཟུང་ཡུལ་འགགས་ཀྱང་སྣང་བ་ཡོད་པས་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འོན་འགགས་
 སྣང་བ་གེས་པར་བསྐྱབ། ཁྱིའོན་སྣང་བའི་གཞན་ལན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཤེས། ཤེས་པ་དང་སྒྲ་དང་མར་མེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་ལ་
 རྣམ་མེད་རྗེ་ཆར་དུ་སྣང་བ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཚད་མའི་དུས་ན་མེད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་སྦྱེད་བྱེད་གྱི་སྒྲ་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དུས་མཉམ་དོན་ཉིད་སྣང་བ་དགག། སྦྱེད་བྱེད་དོན་ཉིད་སྣང་བ་
 དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འོན་སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་ཤེས་པའི་དུས་ན་མེད་པས་མི་སྣང་ཡང་གེས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་
 སྦྱེས་པའི་དོན་གེས་པ་ལ་གསལ་བར་སྣང་ངོ་ཞེན། དེན། ཉན་ཤེས་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་
 ལ་དོན་ཀུན་གསལ་བར་སྣང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་མིན་པའི་ཕྱི་དོན་
 གསལ་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར། གཤམ། དབང་གེས་དང་དུས་མཉམ་གྱི་ཕྱི་དོན་ཚོས་ཅན། དབང་གེས་
 ལ་གསལ་བར་སྣང་སྟེ། འོན་སྒྲ་མ་ལས་ཁྱོད་དང་དབང་གེས་ལྟན་ཅིག་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེན།
 དབང་གེས་དང་དུས་མཉམ་གྱི་ཕྱི་དོན་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དང་དབང་གེས་གཉིས་རྒྱ་གཅིག་ལས་སྦྱེས་
 པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། ཁྱོད་དབང་གེས་ལ་གསལ་བར་སྣང་བ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་དབང་
 ཤེས་དང་དུས་མཉམ་པའི་དབང་པོ་དེ་ཡང་དབང་གེས་ལ་གསལ་བར་སྣང་བར་ཐལ་བའི་སྦྱོན་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། གཟུགས་སྒྲ་མ་ཁྱོད་གྱི་
 དུས་ན་མེད་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་གཟུགས་སྒྲ་མ་གསལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་
 གཟུགས་སྒྲ་མས་རང་ངོས་ནས་གཏད་པའི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་ཕྱིར། ལྟན། དབང་གེས་དང་དུས་
 མཉམ་པའི་ཕྱི་དོན་ཚོས་ཅན། དབང་གེས་ལ་གསལ་བར་སྣང་བ་མིན་པར་ཐལ། དབང་གེས་ལ་

ཕན་འདོགས་བྱེད་མིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ། དོན་སྐྱད་ཅིག་མ་ཤེས་པའི་དུས་ན་འགགས་ནས་མེད་ཀྱང་རྡོ་རྗེ་དང་རྡོ་བ་
སོགས་ཀྱི་དངོས་རྣམས་ཤེས་པའི་དུས་ན་མ་ཞིག་པ་ཡོད་པས་དེ་ཉིད་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་ངོ་ཞེ་ན།
བརྟན། རྡོ་རྗེ་དང་རྡོ་བ་སོགས་ཚོས་ཅན། རང་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲིལ་
བར་ཐལ། རང་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་སྒྲིལ་བྱེད་ཀྱི་ཀྱི་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྟན། གལ་ཏེ་
ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཀྱི་ལ་ལྟོས་ནས་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་དོ་ཅེ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྐྱད་ཅིག་སྤྱི་ཕྱི་
རིམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཀྱི་ལ་ལྟོས་ནས་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་རིམ་ཅན་
དུ་སྒྲིལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་རྣམ་མེད་མི་
སྣང་བར་ཐལ། རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པའི་དུས་ན་ཞིག་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དུས་ཕྱིས་དྲན་པས་ཤེས་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དྲན་པ་ཡོད་པས་དོན་རྣམས་
ཟུབ། །དོན་རྣམས་མེད་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ། མདོའི་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག །དྲན་པའི་ཀྱིས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཚུལ་
གཉིས་ཅམ་ཟུབ་པ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། སྒྲོ་རྣམ་མེད་དུ་སྒྲིབ་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོར་དབང་ཤེས་ཀྱི་རང་
དུས་སུ་སྣང་བའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཕྱོད་བ་སྐྱབ་མི་ལུས་ཏེ། ཁྱོད་དེ་ཟུབ་ཟེན་མ་བཟེད་པའི་རྒྱུ་ལ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་གང་ཞིག་བསྐྱབ་ཅེ་ན། དེ། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོར་དབང་ཤེས་རང་དུས་
སུ་སྣང་བའི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོར་སྐྱབ་དགོས་ཏེ། ཁྱོད་དབང་ཤེས་ལ་ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་
བོར་གྱུར་པའི་རྣམ་པ་མེད་པར་འདོད་པའི་རྒྱུ་ལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གང་གིས་ཟུབ་ན། དོན་སྣང་
གི་ཤེས་པ་ཚོས་ཅན། རང་དུས་ན་རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྣམ་པ་སོ་སོར་ཕྱོད་སྒྲིལ། རང་དུས་ན་
རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྣམ་པ་སོ་སོར་ཕྱོད་བ་རྗེས་ཀྱི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་དྲན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རང་། གལ་ཏེ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་སོ་སོར་མ་ཤར་ཞིང་དེ་ལྟར་མ་ཕྱོད་ན། དོན་
སྣང་གི་ཤེས་པ་ཚོས་ཅན། སྒྲོ་སེར་སོགས་རྗེས་ཀྱི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་དྲན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ།
རང་དུས་ན་སྒྲོ་སེར་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཕྱོད་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉམས། དེ་ཚོས་ཅན། སྒྲོ་སེར་
སོགས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་མི་ལུས་པར་ཐལ། སྒྲོ་སེར་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་མ་ཤར་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་སྟེ། ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྡོ་སེར་སོགས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་རིག་སྐྱབ་བྱེད་རིགས་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤར་བཤད་མདོ་ཡི་རིགས་པས་རང་རིག་བསྐྱབ། །བསྟན་བཙུག་མཛད་པའི་རིགས་པས་རང་རིག་བསྐྱབ། །སྤར་ཡང་མདོ་ཡི་རིགས་པས་རང་རིག་བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཚུལ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གསུངས་པའི་ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཚོས་ཙན། རང་རིག་ཤུགས་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོ་རང་ཉིད་ཡུལ་དུ་སྤང་བའི་གཟུང་རྣམ་དངོས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། རང་གི་ངོ་བོ་གཟུང་རྣམ་མྱོང་བས་བསྐྱབ། །དཀར་སོགས་གསལ་བའི་སྤང་བ་དབྱེད་ནས་བསྐྱབ། །རང་སྟོ་མཛོན་གྱར་མིན་པ་བཀག་ནས་བསྐྱབ། །མྱོང་བྱེད་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་བཀག་ནས་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྐྱབ་བྱེད་དགོད། གཞན་ལ་ན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རང་། སྟོ་རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་གཟུང་རྣམ་ཚོས་ཙན། ཁྱོད་གྲུབ་ན་རང་རིག་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་གྲུབ་ན་མུང་བྱ་མྱོང་བྱེད་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མུང་བྱ་འགགས་པས་མྱོང་བ་མེད་པར་བསྟན། །བདག་མྱོང་མེད་ན་མཛོན་སུམ་ཉིད་དང་འགལ། །ཡུལ་གཞན་མྱོང་བ་མེད་པར་ཐལ་བས་གཞོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཚུལ་གཉིས་གྲུབ་ཀྱང་རང་རིག་མི་གྲུབ་སྟེ། སྟོ་སྤར་མ་དེ་ཕྱི་མས་མྱོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྟོ་ཕྱི་མས་ཚོས་ཙན། སྟོ་སྤར་མ་མྱོང་བ་མིན་པར་ཐལ། སྟོ་སྤར་མ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དུས་ན་འགགས་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས། དེ་ཚོས་ཙན། ཡུལ་གང་ཡང་མི་མྱོང་བར་ཐལ། རང་གི་ངོ་བོ་མི་མྱོང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དོན། དོན་སྤང་གི་ཤེས་པ་མྱོང་བྱེད་ཀྱི་སྟོ་དེ་ཚོས་ཙན། ཁ་ཕྱིར་བལྟས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ལས་དོན་གཞན་མྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁ་ནང་ཁོ་ནར་སྟུགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐལ་བ་དགོད། ཉེས་སྟོང་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཡུལ། དོན་སྤང་གི་ཤེས་པ་ཚོས་ཙན། ཐ་སྤང་དུ་དོན་མྱོང་བ་མིན་པར་ཐལ། རང་

གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་གཟུང་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ལྟ་སྟེ། འདྲ་བ་མེད་པའི་འཛོགས་བྱེད་ཡིན་པ་དགག། སྟོང་མེད་པའི་འཛོགས་
བྱེད་ཡིན་པ་དགག། འདྲ་བའི་དོན་ལ་རྣམས་པར་བརྟགས་ནས་དགག། སྟོང་མེད་པའི་འཛོགས་
བྱེད་ཡིན་པ་དགག། རེས་དང་བཅས་པའི་མེད་པའི་འཛོགས་པར་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གྲལ་མ་བྱུང་སྟེ། དོན་དང་འདྲ་བ་ལས་ཐ་སྟངས་དུ་དོན་མེད་པའི་འཛོགས་པའི་ཕྱིར་
ཞེན། མཚེས་དང་འདྲ་བ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཡན་ཚུན་ཐ་སྟངས་དུ་མེད་པར་ཐལ། ཡན་ཚུན་འདྲ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གྲལ་སྟོང་མེད་པའི་འདྲ་བ་དེ་ཐ་སྟངས་དུ་དོན་མེད་པའི་འཛོགས་བྱེད་
ཡིན་ནོ་ཞེན། སྟོང་མེད་པའི་དོན་དང་འདྲ་བ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལས་ཐ་སྟངས་དུ་དོན་མེད་པ་
འཛོགས་མི་རྣམས་པར་ཐལ། བྱེད་སྟོང་མེད་པའི་གཟུང་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས་
སྐྱེད་ཀྱི། ཤེས་པ་རང་ཉིད་དོན་དུ་སྒྲུབ་པའི་གཟུང་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར། དོན་དང་འདྲ་བའི་
རྣམས་པ་གཞག་བྱ་མིན་པར་ཐལ། རང་གི་ངོ་བོ་ཉམས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས་
སྐྱེད་ཀྱི། དོན་དང་འདྲ་བ་དེ་དོན་མེད་པའི་འཛོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་སྒྲུབ་གི་ཤེས་པ་
དོན་མེད་པར་གྲགས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། རང་། དོན་སྒྲུབ་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཐ་སྟངས་དུ་དོན་
མེད་པར་གྲགས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་གཟུང་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར། དོན་སྒྲུབ་གི་ཤེས་པ་ལ་རང་དུས་སུ་སྒྲུབ་པ་དེ་བྱི་དོན་མ་ཡིན་
ན་བྱི་དོན་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། འོན་ཏེ་དོན་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་
ཐལ། དོན་སྒྲུབ་གི་ཤེས་པ་ལ་རང་དུས་སུ་སྒྲུབ་པ་དེ་དོན་གྱི་རྣམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲང་། སྟོང་
གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་གཟུང་རྣམས་ཉམས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དོན་དང་འདྲ་བས་སྐྱབ་མི་དགོས་པར་
ཐལ། རང་ཉིད་མེད་པ་ཅམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། རང་རིག་དེ་དོན་འདྲ་བས་རྣམས་པ་
གཞག་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བདུག་ཤེས་པ་དོན་དང་འདྲ་ན། བདག་ཉིད་ཀྱིས་འདྲ་ལམ་ཆ་ལག་ལ་
ཞེན་གིས་འདྲ། དང་པོ་ལྟར་ན་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱི་དོན་དང་བདག་ཉིད་

ཀུན་གྱིས་འདྲ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལྟར་ན་མིག་ཤེས་ཚོས་ཅན། སྐྱ་མྱོང་བར་ཐལ། སྐྱ་དང་ཆ་འགའ་ཞིག་གིས་འདྲ་
བའི་བྱིར། བཞི་བ་ནི། རྒྱ། རོན་ལས་སྐྱེས་པ་འདྲ་བ་ཡིན་པས་དོན་མྱོང་ན། སྔོན་པོ་འཛིན་པའི་
ཤེས་པ་བྱི་མ་ཚོས་ཅན། སྔོན་པོ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་སྔ་མ་མྱོང་བར་ཐལ། དེ་ལས་སྐྱེས་པ་འདྲ་བ་
ཡིན་པའི་བྱིར། ལྷ་བ་ནི། ཉམས། སྔོན་པོ་འཛིན་ཤེས་པ་བྱི་མ་ཚོས་ཅན། སྔོན་པོ་འཛིན་ཤེས་པ་སྔ་མ་མྱོང་
བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་པོ་འཛིན་ཤེས་པ་སྔ་མ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ཅུས་མིན་པའི་བྱིར་ཞེན། དོན་སྣང་གི་ཤེས་
པ་ཚོས་ཅན། དོན་མྱོང་བ་མིན་པར་ཐལ། དོན་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་མི་ཅུས་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་དོན་
ལས་སྐྱེས་པ་འདྲ་བ་ཡིན་པས་དོན་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ནོ་ཞེན། སྔོན་པོ་འཛིན་ཤེས་པ་བྱི་མ་ཚོས་ཅན། སྔོ་
འཛིན་ཤེས་པ་སྔ་མ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པར་ཐལ། དེ་ལས་སྐྱེས་པ་འདྲ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གསལ་བའི་དོན་ལ་བརྟགས་ནས་དྲིས། །བརྗོད་པའི་མཐའ་གཉིས་
སོ་སོར་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཞན། དཀར་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་རང་དུས་སུ་དཀར་པོ་གསལ་བར་སྒྲུབ་པའི་
རྣམ་པ་དེ་དཀར་འཛིན་དབང་ཤེས་ལས་རྒྱས་གཞན་ཡིན་ནམ་གཅིག་ཡིན་ཞེས་བརྟག་གོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་དངོས་ཡིན་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ། །བདག་འགྱུར་ཡིན་ན་རང་རིག་
གྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཤེས་པས་དོན་མི་གསལ་བར་ཐལ། །དོན་མཐོང་ངེས་པ་མེད་པར་ཐལ་
བའོ། །

དང་པོ་ནི། གཞན། མྱོགས་དང་པོ་ལྟར་ན་དཀར་འཛིན་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། དཀར་པོ་
གསལ་བར་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་པ་མིན་པར་ཐལ། རང་ཉིད་གསལ་བ་མིན་པའི་བྱིར། རྩབ་སྟེ། རང་མི་
གསལ་ཡང་ཡུལ་གྱི་གསལ་བྱེད་ཡིན་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །གསལ། དཀར་
འཛིན་དབང་ཤེས་དེ་ཤེས་པ་བྱི་མ་གཞན་གྱིས་གསལ་བར་བྱེད་པས་ཡུལ་གྱི་གསལ་བྱེད་དུ་འགྱུར་
རོ་ཞེན། དེ་ཚོས་ཅན། རྩོད་གསལ་བྱེད་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ། རྩོད་སྒྲོ་བྱི་མ་གཞན་གྱིས་གསལ་བར་
བྱེད་དགོས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐལ་བ་དགོད། ཉེས་སྤོང་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མཐོང་། དཀར་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དཀར་འཛིན་དབང་གེས་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་གེས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟོགས་པའི་ཆེ་དཀར་འཛིན་དབང་གེས་རྟོགས་པའི་སྤོ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དཀར་འཛིན་དབང་གེས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། འདྲ་བ་ཡོད་ན་རང་རིག་གྲུབ། །འདྲ་བ་ཉིད་ཀྱང་འགྲུབ་མི་འགྲུར། །
འདྲ་བ་མེད་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཀྱང་། དཀར་འཛིན་དབང་གེས་དཀར་པོ་དང་འདྲ་བ་སྟོ་ཕྱི་མས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དཀར་འཛིན་དབང་གེས་ཀྱིས་དཀར་པོ་མཐོང་བའི་ཐ་སྟངས་བྱེད་པས་སྟོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དཀར་འཛིན་དབང་གེས་ཆོས་ཅན། རང་རིག་ཏུ་གྲུབ་པར་ཐལ། དོན་དང་འདྲ་བའི་གེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅི། དཀར་འཛིན་དབང་གེས་ཆོས་ཅན། ཡུལ་གཞན་མི་རིག་པར་ཐལ། རང་གི་ངོ་བོ་མི་རིག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དོན་དང་འདྲ་བ་ལས་དོན་མྱོང་བར་འཛིག་གོ་ཞེ་ན། དོན་དང་འདྲ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་མྱོང་བའི་འཛིག་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་མྱོང་བའི་འཛིག་བྱེད་ཡིན་པ་བཀག་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མཐོང་། དོན་སྣང་གི་གེས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྟོ་ཕྱི་མ་ཆོས་ཅན། དོན་སྣང་གེས་པ་དོན་དང་འདྲ་བ་མི་ངེས་པར་ཐལ། སྤྲུལ་དོན་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འདྲ། གེས་པ་དོན་དང་འདྲ་བ་ཉིད་ཀྱང་མི་འདོད་ན། དེ་ལྟར་མི་འདོད་པའི་ཁྲོལ་བ་ཆོས་ཅན། དོན་གེས་གཉིས་ཀ་མཐོང་བ་མེད་པར་ཐལ། རང་རིག་མེད་ཅིང་དོན་འདྲ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དོན་དང་གེས་པའི་ཐ་སྟངས་དོན་མཐུན་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཅི། དཀར་འཛིན་དབང་གེས་ལ་དཀར་པོ་གསལ་བར་སྣང་བའི་རྣམ་པ་དཀར་འཛིན་གེས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། དཀར་འཛིན་དབང་གེས་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ལ་གསལ་བར་སྣང་བའི་རྣམ་པ་དེ་གེས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་དུ་ན་དེ་ཚོས་ཅན། ཉོན་གསལ་བའི་ཤེས་པ་མིན་པར་ཐལ། རང་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རང་སློ་མངོན་གྱར་མིན་པ་བཀག་ནས་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རིགས་པ་སྤྲ་མས་
ཞིགས། རིགས་པ་གཞན་གྱིས་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བདུག །ཤེས་པ་རང་གིས་རིག་པ་མིན་པ་ལ་དོན་མི་མཐོང་བར་ཐལ་བའི་རིགས་
པ་དེ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། རྒྱལ་དཔོག་པས་རང་སློ་རང་ལ་གློག་གྱུར་དུ་འདོད་
པ་དེ་ལ་ཡང་གཞོད་བྱེད་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མངོན་གྱར་ཡིན་པ་དྲགས་གྱིས་བསྐྱབ། །མངོན་གྱར་མིན་ན་ཏུ་ཅང་
ཐལ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཏན་ཚིགས་དགོད། མ་གྲུབ་པ་སྤོང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རྟེན། ཚེར་བ་བདེ་སྤྲུག་སོགས་ཚོས་ཅན། སློ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྟེན་གསུམ་གྱི་བྱང་
བར་ལས་སིམ་གདུང་ཐ་དད་དུ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ། དེ་ཚོས་ཅན། རང་
རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མུང་བྱ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་མྱོང་བྱེད་ཡོད་ཅིང་ཁྱོད་ཀྱི་མྱོང་བྱེད་ཁྱོད་ལས་རྗེས་གཞན་
མིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་བརྗོད། སུན་འབྱེན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཞན། གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་རིག་པ་ཅམ་གྱིས་མྱོང་
བར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཞེན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་གི་བདེ་སོགས་གཞན་གྱིས་མྱོང་བར་ཐལ། །རྣལ་འབྱོར་མངོན་
སུམ་གདུང་བ་མྱོང་བར་ཐལ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐལ་བ་དགོད། གཞན་ལན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཞན། ལྷས་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་སོགས་ཚོས་ཅན། གང་ཟག་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་
ཤེས་པས་མྱོང་བར་ཐལ། དེས་རིག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྐྱེས་འདྲ་ཡིན་མིན་བྱང་པར་ཡོད་པ་དགག། །མངོན་སུམ་ཡིན་མིན་
བྱང་པར་ཡོད་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཤམ། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ལྷས་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་སོགས་མྱོང་བ་
མིན་ཏེ། དེ་ལས་སྐྱེས་འདྲ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས། འོ་ན་ལྷས་བྱིན་གྱི་བདེ་སོགས་དེས་དེ་ལ་
དམིགས་པའི་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པས་དམིགས་ཀྱིན་བྱེད་དམ་མི་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། དམིགས།
ལྷས་བྱིན་གྱི་བདེ་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ལྷས་བྱིན་གྱི་བདེ་
སོགས་ལས་སྐྱེས་འདྲ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ཀྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅི། གཤམ་ཏེ་དེ་
ལས་སྐྱེས་འདྲ་བ་མིན་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་དོན་མིན་པར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ལས་སྐྱེས་
འདྲ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཤམ་ཏེ་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པས་ལྷས་བྱིན་གྱི་བདེ་སོགས་རང་མཚན་མི་
འཛིན་ཡང་བདེ་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཡན་གར་བ་འཛིན་པས་ཡུལ་མེད་པ་མིན་ནོ་ཞེས། དེ། ལྷས་བྱིན་གྱི་
བདེ་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ལྷས་བྱིན་གྱི་བདེ་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཡན་
གར་བ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་མི་འཛིན་པར་ཐལ། དེའི་སྤྱི་ཡན་གར་བ་བཀག་ཟེན་པའི་ཕྱིར། དེ།
བདེ་སོགས་ཆོས་ཅན། རང་མྱོང་བྱེད་ཀྱི་སློ་དེ་མངོན་སུམ་དང་བདག་རིག་ཏུ་བྱུང་སྟེ། རང་མྱོང་
བྱེད་ཀྱི་སློ་དང་ཇུས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐལ་བ་དགོད། ཉིས་སྟོང་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཤམ། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་དེས་ལྷས་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་སོགས་འཛིན་ཡང་
མངོན་སུམ་དུ་འཛིན་པ་མིན་ལ། ལྷས་བྱིན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པས་བདེ་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་འཛིན་
པས་མྱོང་མི་མྱོང་གི་བྱུང་པར་ཡོད་དོ་ཞེས། རང་གཞན་གྱི་བདེ་སོགས་འཛིན་པའི་སློ་གཉིས་ཆོས་
ཅན། རང་གཞན་གྱི་བདེ་སོགས་དངོས་སུ་འཛིན་མི་འཛིན་གྱི་བྱུང་པར་མེད་པར་ཐལ། རང་ལ་
སྟོག་གྱུར་གྱི་བདེ་སོགས་འཛིན་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལ། གཤམ་ཏེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་སོགས་མྱོང་བ་ལ་མ་མཐོང་བའི་ལས་ལ་སོགས་
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་སོགས་འཛིན་པ་ལ་མ་མཐོང་བའི་ལས་ལ་སོགས་པ་
མེད་པས་མྱོང་མི་མྱོང་གི་བྱུང་པར་ཡོད་དོ་ཞེས། ལྷས་བྱིན་གྱི་བདེ་སོགས་ཆོས་ཅན། གཞན་རྒྱུད་
ཀྱི་ཤེས་པས་འཛིན་པ་ཡང་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པས་འཛིན་པ་ལ་མ་མཐོང་
བའི་ལས་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཤམ་ཏེ་འཛིན་པ་ཅམ་དུ་མཚུངས་ཀྱང་མྱོང་མི་མྱོང་གི་བྱུང་

པར་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། རང་སློ་ཚེས་ཅན། རང་གཞན་གྱི་བདེ་སོགས་མྱོང་མི་མྱོང་གི་བྱུང་པར་མི་འཐད་
པར་ཐལ། རང་གཞན་གྱི་བདེ་སོགས་སྒྲིག་གྱུར་དུ་མཚུངས་པར་བསྟན་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐལ་བ་དགོད། ཉེས་སྤོང་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཚེས་ཅན། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་སྟག་བསྐལ་གྱིས་གདུང་
བར་འཇུག་བར་ཐལ། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་སྟག་བསྐལ་མྱོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རིག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གྲལ། རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་སྟག་བསྐལ་གྱི་ཡུལ་དང་། རང་གི་
དབང་པོ་འདུས་པ་མེད་པས་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་སྟག་བསྐལ་མི་མྱོང་ངོ་ཞེ་ན། སྟག་ རྣལ་འབྱོར་པ་ཚེས་
ཅན། གཞན་གྱི་སྟག་བསྐལ་མ་སྦྱིས་པས་གཞན་གྱི་སྟག་བསྐལ་མྱོང་བ་མིན་པ་བསྒྲུབ་མི་རུས་པར་
ཐལ། གཞན་གྱི་སྟག་བསྐལ་རིག་པ་ཙམ་གྱིས་གཞན་གྱི་སྟག་བསྐལ་མྱོང་བའི་ཕྱིར། ཉེས་པ་དེ་
ཁྱོད་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། སྟག་ ཚེས་གྲགས་ཚེས་ཅན། གཞན་གྱི་སྟག་བསྐལ་ལ་དམིགས་
པ་ཙམ་གྱིས་གཞན་གྱི་སྟག་བསྐལ་མྱོང་བར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་དེ་ཁྱོད་ལ་མེད་དེ། ཁྱོད་སྟག་བསྐལ་
མྱོང་བའི་དོན་སྟག་བསྐལ་གྱི་ངོ་བོར་སྦྱེས་པ་དང་། སྟག་བསྐལ་ལ་དམིགས་པའི་དོན་སྟག་བསྐལ་
ཤེས་པ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་མཁས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཚེས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་པའི་དོན་དང་མྱོང་བའི་དོན་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་པའི་དོན་འདྲ་བ་
སྦྱིས་པ་ཡིན་ལ། མྱོང་བའི་དོན་རང་ཉིད་གསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མངོན་སུམ་མིན་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་སློ་རྟགས་ལས་རྟོགས་པར་
ཐལ། །དེ་ཉིད་འདོད་ལ་གཞི་བྱེད་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཞན། ལྷས་བྱིན་ཚེས་ཅན། རང་ངོར་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སློ་རྟགས་ཡང་དག་ལས་
རྟོགས་དགོས་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སློ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །རང་རྒྱུད་ཀྱི་སློ་
རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དབང་སློ་རྟགས་ལས་རྟོགས་པ་དགག །ཡིད་སློ་རྟགས་ལས་རྟོགས་
པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དབང་སློའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཡིན་བརྟག །བརྟགས་ན་གཏན་ཚིགས་

ཉིད་མི་འགྲུབ། བྱུང་ཁྱད་འབྲེལ་པ་ངེས་པ་མེད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ལྷ་མ་ལ་འདོད་ན། དྲེ། ལྷ་ས་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། དབང་སྒོ་དང་དེའི་རྒྱུན་གསུམ་གང་
རུང་དེ་རང་ངོར་རང་རྒྱུད་ལ་དབང་སྒོ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒོར་
གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་ལས་གཞན་པའི་དེ་སྒོར་གྱི་རྟགས་ཚད་མས་མ་དམིགས་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བཞི་པོ་རྟགས་སུ་འགྲུབ་མི་འགྲུར། །དོན་གསལ་རྟགས་སུ་འགྲུབ་
མི་འགྲུར། །སྒོ་ཆོས་རྟགས་སུ་འགྲུབ་མི་འགྲུར་བའོ། །

དང་པོ་ནི། དྲེ། དབང་པོ་དང་གཟུང་དོན་ཆོས་ཅན། ལྷ་ས་ཕྱིན་གྱི་ངོར་ལྷ་ས་ཕྱིན་གྱི་རྒྱུད་ལ་
དབང་སྒོ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གྱི་རྒྱུད་གྱི་རྟགས་གྱི་དེ་སྒོར་གྱི་
བྱུང་པ་འབྲུལ་པའི་ཕྱིར། ཡིད་བྱེད་ལྷ་མ་ཆོས་ཅན། དེ་སྒོར་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ།
ལྷ་ས་ཕྱིན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཤམ། གཤམ་ཏེ་དོན་གསལ་དེ་དེ་སྒོར་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དོན་
གསལ་དེ་དོན་གསལ་པའི་སྒོ་ལ་བྱེད་དམ། སྒོས་གསལ་པའི་དོན་ལ་བྱེད། དང་པོ་སྒྲུར་ན་དེ་ཆོས་
ཅན། དེ་སྒོར་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། ལྷ་ས་ཕྱིན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
འདྲིས། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དོན་གསལ་པའི་སྒོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལྷ་ས་ཕྱིན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ཚད་མས་མ་
གྲུབ་པ་བསྟན་པའི་རིགས་པ་དེས་སྒོས་གསལ་པའི་དོན་དེ་ཡང་དེ་སྒོར་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་
ཡིན་པ་འགོག་ནུས་ཏེ། རིགས་པ་དེས་སྒོས་གསལ་པའི་དོན་ལྷ་ས་ཕྱིན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་
འགོག་ནུས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་། དོན་གསལ་དེ་དོན་ཉིད་གྱིས་སྒྲུར་མེད་གསལ་དུ་སྐྱེ་བས་ཁྱད་པར་
འགའ་ཞིག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྒྲུར་མེད་གསལ་དུ་སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་
པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱེ་འཛིག་མེད་པའི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲེ། གཤམ་ཏེ་སྒྲུར་མེད་གསལ་དུ་སྐྱེ་བའི་
ཁྱད་པར་ཡོད་ན། དོན་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་རེ་ཅེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་འཛིག་བྱེད་
པར་ཐལ། རང་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེད་བྱེད་གང་ཞིག །སྐྱེ་འཛིག་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲེ། དོན་
གསལ་ལྷ་ས་ཕྱིན་རང་རྒྱུད་གྱི་ཤེས་པས་ཤེས་པ་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ནམ་མ་ཤེས་པ་གཏན་ཆོགས་

ཡིན། དང་པོ་ལྷ་ར་ན་དོན་གསལ་ཚེས་ཅན། ལྷས་བྱིན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པས་ཤེས་པ་མིན་པར་
 ཐལ། ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་དེ་ལྷས་བྱིན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚེས་
 ཅན། དེ་སྐོར་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་བྱིར། མཐོང་། གཉིས་པ་ལྷ་ར་ན་
 གང་ཟག་གཞན་གྱིས་མཐོང་པའི་དོན་གསལ་ཚེས་ཅན། དེ་སྐོར་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ།
 ལྷས་བྱིན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པས་ཤེས་པ་མ་གྲུབ་པའི་དོན་གསལ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏེ། དོན་ཚེས་
 ཡན་གར་བ་ཚེས་ཅན། དེ་སྐོར་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། དབང་སྒོ་ལ་འབྲེལ་པ་མེད་
 པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་ཚོགས་གཅིག་པ་གཏན་ཚིགས་མིན། རྒྱ་ཚོགས་གཞན་པ་གཏན་
 ཚིགས་མིན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དོན་ཚེས་གཏན་ཚིགས་མིན་ཡང་། སྒོ་ཚེས་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ་ཞེས། སྒོ།
 མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྒོ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལྷས་བྱིན་གྱི་དོར་ལྷས་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་ལ་དབང་སྒོ་ཡོད་
 པར་རྒྱུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྷས་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་རྒྱ་ཚོགས་
 གཅིག་ལས་སྐྱེས་པས་ལྷས་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཞན། གལ་ཏེ་རྒྱ་ཚོགས་གཞན་ལས་སྐྱེས་ན། སྒོ་ཚེས་ཅན། དེ་སྐོར་གྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། དབང་སྒོ་ལ་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་མ་གྲུབ་ན་དེའི་
 འབྲས་བུ་ཁས་སྒྲངས་དགོས་པས། གཞུགས། ལྷས་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་སྒོ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་
 རྒྱུན་གསུམ་དང་ཁྱོད་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྒོ་ཚེས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་སྐོར་
 རུང་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་བྱིར། ཏེ། དབང་པོ་དང་སྒོ་གཉིས་ཚེས་ཅན། དེ་སྐོར་གྱི་རྟགས་
 ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། ལྷས་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། གཞུགས་སོགས་དོན་
 ལྷ་ཚེས་ཅན། དེ་སྐོར་གྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། དབང་སྒོའི་འབྲས་བུ་མིན་པའི་
 བྱིར་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་རང་རྒྱུད་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏེ། སྒོ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྐོར་
 གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྷས་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་གྲུབ་ཀྱང་འབྲེལ་པ་ངེས་པ་མེད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོས་མི་འགྲུབ། །

གཞན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོས་མི་འགྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྟགས། སྒྲོ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྒྲོར་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་
དབང་སྒྲོའི་འབྲེལ་པ་ལྷས་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འབྲེལ་པ་མ་ངེས་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས། གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་དེ་ལས་ཐོག་མར་གཞན་རྒྱུད་
ལ་སྒྲོ་གྲུབ་ནས་དེ་ཉིད་དཔེར་བྱས་ཏེ། ཕྱིས་རང་རྒྱུད་ལ་སྒྲོ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེན། ལྷས་བྱིན་ཚེས་
ཅན། རང་རྒྱུད་ལ་སྒྲོ་གྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་བྲག་མེད་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ལ་སྒྲོ་སྒྲུབ་པའི་
མཐུན་དཔེ་བསྒྲུབ་པའི་ཆེད་ཏུ་གཞན་རྒྱུད་ལ་སྒྲོ་སྒྲུབ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་ཡང་མཐུན་དཔེ་གཞན་
ཞིག་སྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ། སྒྲོ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལས་དོན་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་དོན་ལས་ཁྱོད་གྲུབ་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རང་རིག་མཛོན་སྲུང་གིས་གྲུབ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པར་འཇོག་
དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མདོན། ལྷས་བྱིན་ཚེས་ཅན། དག་སྒྲུབ་ཆེད་ཀྱི་རྟགས་ལས་དག་སྒྲུབ་པའི་སྒྲེས་
བྲུ་པ་རོལ་པོ་སེམས་ལྡན་ཏུ་དཔོག་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ལ་དག་སྒྲུབ་ཆེད་དང་སྒྲོའི་འབྲེལ་
པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཡིད་སྒྲོ་རྟགས་ལས་རྟོགས་པ་དགག་པ་ནི། ཡིད། ལྷས་བྱིན་ཚེས་ཅན། རང་རྒྱུད་
ལ་ཡིད་སྒྲོ་རྟོག་པ་གཟུང་དོན་གྱི་རྟགས་ལས་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རྟོག་པ་ལ་གཟུང་དོན་
མེད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་སྒྱུར་བྱེད་གཞན་གྱིས་སྒྱུར་བ་བཀག་ནས་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཉིས་ཀ་རང་
གསལ་མིན་ན་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་མིན། །སྒྲུ་མ་རང་གསལ་ཡིན་པས་བྱི་མ་གསལ་བྱེད་མིན་
པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཁྱོད། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་སྒྲོ་སྒྲུ་མ་གང་གིས་གསལ་བ་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པས། དེའི་
རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་བྱི་མས་གསལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེན། སྒྲོ་སྒྲུ་བྱི་གཉིས་ཚེས་ཅན། གསལ་བྱ་གསལ་
བྱེད་མིན་པར་ཐལ། རང་གསལ་མིན་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷལ། འོ་ན་ལྷལ་སྒྲོ་སྒྲུ་གསལ་ཇི་ལྟར་
གསལ་བ་ཡིན་ཞེན། སྒྲོན་པོ་ཚེས་ཅན། རང་གསལ་མིན་ཀྱང་གསལ་པའི་ཐ་སྟོན་འདུག་ཏུ་རུང་

སྟེ། རང་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་རྣམ་པ་གཏོད་པའི་སྒོ་ནས་གསལ་བ་གཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོ་
 ཆོས་ཅན། རང་གསལ་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་ཤར་བའི་རྣམ་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟེ། སྟོ་སྡ་
 མས་ཀྱང་སྟོ་ཕྱི་མ་ལ་རྣམ་པ་གཏོད་པའི་སྒོ་ནས་གསལ་བ་འདོད་ན། སྟོ་ཕྱི་མ་ཆོས་ཅན། རང་
 གསལ་དུ་གྲུབ་སྟེ། རང་ཉིད་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་སྦྱེས་པ་རང་ལ་གསལ་བའི་ཕྱིར། རྟེ། སྟོ་ཕྱི་མ་རང་
 གསལ་མིན་ན་ཡུལ་ཡང་ཆོས་ཅན། སྟོ་སྡ་མའི་གསལ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། སྟོ་ཕྱི་མ་སྟོ་སྡ་
 མའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པ་གང་ཞིག། སྟོ་ཕྱི་མ་དང་རང་གསལ་མ་ཡིན་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྟེའི་
 ཡུལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་སྟོ་གཉིས་གསལ་ཚུལ་མི་མཚུངས་ཏེ། སྟོ་རང་གསལ་ཡིན་ཞིང་ཁྱོད་སྟོ་
 ལ་རྣམ་པ་གཏོད་པར་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་གསལ་བར་གཞག་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འདྲ། སྟོ་སྡ་མ་ཆོས་ཅན། སྟོ་ཕྱི་མ་ཁྱོད་གྱི་གསལ་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་སྟོ་ཕྱི་
 མ་ལ་མ་སྟོས་པར་རང་གསལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་གྱི་གསལ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལ་
 ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དེ་གསལ་བར་གཞག་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར། སྟོ་སྡ་
 ཕྱི་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་མིན་པའི་དཔེ་ཡོད་དེ། སྟོ་མ་མེ་ལན་ཚུན་གཉིས་
 ཁྱོད་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་མིན་པའི་དཔེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་དང་སྟོ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཡིན་པའི་དཔེ་ཡོད་དེ། ལུས་གཟུགས་དང་སྒོམ་མེ་དེ་ཁྱོད་གསལ་བྱ་གསལ་
 བྱེད་ཡིན་པའི་དཔེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་གཟུགས་འཛིན་དབང་བའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 གྱིས་གཟུགས་མཐོང་བའི་ཆོན་ཁྱོད་མྱོང་བྱེད་ཡོད་དེ། ཁྱོད་གཟུགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་
 དུས་ཕྱིས་དེ་ལ་གང་ཞིག། ཁྱོད་མྱོང་བྱེད་མེད་ན་ཁྱོད་དེ་ལ་ཤེས་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྤྱད་ཡང་མདོའི་རིགས་པས་རང་རིག་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དེ་ལ་ཉལ་གསལ་
 གྱིས་རང་རིག་བསྐྱབ། གྲུབ་ཟིན་སྐྱབ་པ་སྐྱབ་བསལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། དྲན། གཟུགས་འཛིན་པའི་དེ་ལ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་དུས་ན་མྱོང་བྱེད་ཡོད་དེ།
 དུས་ཕྱིས་དེ་ལ་འགྱུར་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་བརྗོད། དེ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཤེས། དེ་ལ་ཉལ་གསལ་གྱིས་རང་མྱོང་སྐྱབ་ན་མ་དེས་ཤིང་། མྱོང་ཙམ་སྐྱབ་ན་

ཐུབ་ཟེན་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་བྱི་མས་ཤེས་པ་སྡུ་མ་མྱོང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྡུ་མ་རིང་སོགས་འཛིན་པ་མེད་པར་ཐལ། བྱི་མ་ཡུལ་ལ་འཕོ་བ་
མེད་པར་ཐལ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཉན་སྒོ་གཅིག་གིས་རིང་སོགས་འཛིན་པ་རིགས་པས་དགག། རིགས་
ལྡན་དུ་མས་རིང་སོགས་འཛིན་ན་ཁས་སྒྲངས་འགལ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐལ་བ་དགོད། གཞན་ལན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རིང་། ཡི་གེ་རིང་པོ་སོགས་འཛིན་པའི་སྒོ་ལ་འདྲུང་བ་ཡོད་ན། ཡི་གེ་རིང་པོ་
སོགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་རྣམས་ཉན་སྒོ་རིམ་མེད་གཅིག་གིས་འཛིན་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་མྱོང་བྱེད་སྐྱེའམ་
རིམ་ལྡན་དུ་མས་གཟུང་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་མྱོང་བྱེད་སྐྱེ། དང་པོ་ལྟར་ན། ཉན་སྒོ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་
ཆོས་ཅན། ཡི་གེ་རིང་པོ་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཡུན་ཚད་དུ་གནས་པ་
མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གནས། གལ་ཏེ་མ་གྲུབ་སྟེ། ཡི་གེ་རིང་པོ་འཛིན་པའི་ཉན་སྒོ་དེ་ཡུན་རིང་དུ་
གནས་པའི་བྱིར་ཞེན། ཉན་སྒོ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ཆོས་ཅན། ཡི་གེ་རིང་པོ་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་
བར་ཐལ། རང་ཡུལ་རིམ་མེད་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲང་བའི་བྱིར། ཐུན། ཡི་གེའི་ཆ་ཤས་སྡུ་བྱི་རྣམས་ཆོས་
ཅན། ཉན་སྒོ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་དངོས་སུ་བསྐྱེད་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། སྐྱད་ཅིག་སྡུ་བྱིའི་རིམ་པ་དང་
ལྡན་པའི་བྱིར། སྟེ། གལ་ཏེ་ཡི་གེའི་ཆ་ཤས་སྡུ་མ་རྣམས་ཆ་ཤས་བྱི་མའི་དུས་ན་མི་འགག་པར་
གནས་པའི་ཉན་སྒོ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་དངོས་སུ་བསྐྱེད་དོ་ཞེན། འབད་ཚུལ་མཚུངས་པའི་ཨ་
ཞེས་བརྗོད་པ་ན་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་ཆེར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐྱེའི་ཆ་སྡུ་མ་གནས་པའི་སྟེང་
དུ་བྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར། རིམ། ཡི་གེའི་ཆ་ཐ་མའི་དུས་ན་ཆོས་ཅན། ཡི་གེའི་ཆ་རིམ་ལྡན་དུ་
འཛིན་པའི་སྒོ་མེད་པར་ཐལ། ཡི་གེའི་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲང་བའི་བྱིར། དེ། དེ་ཆོས་
ཅན། ཡི་གེའི་ཆ་སྡུ་མ་ཐོས་པའི་སྒོ་གནས་པ་མིན་པར་ཐལ། ཡི་གེའི་ཆ་སྡུ་མ་གནས་པ་མེད་པའི་
བྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟེན། ཡུལ་མི་གནས་ཀྱང་སྒོ་རང་ཉིད་གནས་ན་སྒོ་ཆོས་ཅན། བྱིས་ཀྱང་མི་
འཛིག་པར་ཐལ། རང་དུས་སུ་མི་འཛིག་པའི་བྱིར། ཡི། ཡི་གེ་ཅིག་ཅར་སྐྱེས་པ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་

པ་ཡིན་ན་ཡི་གེ་ཚོས་ཅན། ལྷ་མ་དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ལྷ་ན། ཡི་གེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་བསྐྱེད་པའི་
 རྩོལ་བ་ཕྱི་མ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་རྒྱ་རྩོལ་བ་གཅིག་ལས་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཡི་
 རྩོལ་བས་གྲུབ་ཟིན་གསལ་བར་འདོད་ན་ཡང་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྩོལ་བ་ཕྱི་
 མ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་རྒྱ་རྩོལ་བ་གཅིག་ལས་ཅིག་ཅར་གསལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་སྟོང་བྱ་བ་མེད་པར་ཐལ། དྲན་པར་འདོད་པའི་གཞན་ལན་
 དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དུ། ཕྱོགས་གཉིས་པ་ལྟར་ཉན་སྟོང་ཆ་ཤས་དུ་མས་ཡི་གེའི་ཆ་ཤས་དུ་མ་རིམ་གྱིས་
 འཛིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཡི་གེའི་རིང་པོ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་འཛིན་པའི་སྟོང་ཕྱིས་ཕྱིས་དྲན་པར་མི་འགྱུར་
 བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཐ་མ་འཛིན་པའི་སྟོང་ཁོ་ན་ལ་སྟེང་བྱེད་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་ཁོ་ན་ལ་
 ཁྱོད་འཛིན་པའི་སྟོང་མིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བྱང་བྱ་སྟེང་བྱེད་སྟེལ་ནས་སྐྱེ་བ་དགག །བྱང་བྱ་སྟེང་བྱེད་ཅིག་ཅར་
 སྐྱེ་བ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཉན་སྟོང་བར་མ་ཆད་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ། །ལྟར་བས་བར་མ་ཆད་དུ་
 འབྱུལ་བ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྟོ། ཉན་སྟོང་ཆ་ཤས་སྟེང་བྱེད་རྫས་གཞན་གྱིས་སོ་སོར་སྟེང་བས་སྟོན་མེད་དོ་ཞེ་
 བ། ཉན་སྟོང་ཚོས་ཅན། ཡི་གེའི་ཆ་ཤས་བར་མ་ཆད་དུ་ཐོས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡི་གེའི་ཆ་
 ཤས་ཐོས་པའི་བར་དུ་སྟེང་བྱེད་རྫས་གཞན་རེ་རེས་ཆོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རིགས་པ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཞིགས། རིགས་པ་གཞན་གྱིས་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འཇུག་པ་ལྟར་བས་བར་མ་ཆད་དུ་སྟོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྟོར། ཉན་སྟོང་
 ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོང་ཐོས་པ་བར་དུ་ཆོད་ཀྱང་བར་མ་ཆད་དུ་སྟོང་བར་བྱེད་པ་དེ་མིན་པར་ཐལ།
 དེ་ཡིན་པ་སྤྲུལ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། འཇུག་པ་ལྟར་བས་འབྱུལ་ན་ཉ་ཅང་ཐལ། །དབང་ཤེས་སྟོར་ན་ལོག་
 ཤེས་ཉིད་དུ་ཐལ། །སྟོང་བར་བྱེད་པ་དབང་ཤེས་ཉིད་མ་ཡིན། །རྟོག་པས་སྟོང་བར་བྱེད་པའི་

གཞན་ཉིད་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། གྲལ་། དབང་ཤེས་གྱིས་གཞུགས་སོགས་བར་ཆད་དང་བཅས་པར་མཐོང་ཡང་
འཇུག་པ་ལྟར་བས་བར་ཆད་མེད་པར་འབྱུང་ན་ཨ་ཨི་གཉིས་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཚོས་ཅན། རང་
ཡུལ་བར་ཆད་མེད་པར་གཅིག་རྒྱ་འབྱུང་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ལྟར་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བར་ཆད་དང་བཅས་པར་མཐོང་ཡང་བར་ཆད་མེད་པར་འབྱུང་པ་དེ་དབང་
ཤེས་གྱིས་བྱེད་དམ། ཡིད་ཤེས་གྱིས་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། དབང་། དབང་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཚོས་
ཅན། ལོག་ཤེས་སུ་ཐལ། རང་ཡུལ་བར་ཆད་དང་བཅས་པ་ལ་བར་ཆད་མེད་པར་འཛིན་པའི་ཤེས་
པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ནི། ཡི། ཡི་གེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲིད་ཅིག་སྒྲིའི་ཆ་དུ་མ་དང་
བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་བྱང་མཐའ་ཨ་བྱང་ལྟ་བུ་དེ་ཡང་སྒྲེས་སུ་ནད་མེད་ཀྱི་མིག་འཇུག་པའི་
ཡུན་ཆད་དུ་གནས་པ་གང་ཞིག །དེ་ལ་ཡང་སྒྲིའི་ཆ་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར། གློ། དེས་ན་ཉན་གྱི་
ཚོས་ཅན། ཡི་གའི་ཆ་ཤས་རིམ་གྱིས་ཐོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡི་གའི་ཆ་ཤས་ཐོས་པ་གང་ཞིག །ཡི་གེ་
ཡིན་ན་སྒྲིའི་ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་པས་བྱང་པའི་བྱིར། དེས། དབང་པོའི་རྣམ་བཅད་བཅས་པའི་
སྒྱུར་བ་དགོད།

གསུམ་པ་ནི། དབང་། ཡི་གའི་ཆ་སྒྲིའི་གཅིག་རྒྱ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རྟོག་པ་ཡིན་
ཏེ། ཁྱོད་རྟོག་པ་དང་དབང་ཤེས་གང་རུང་གང་ཞིག །དབང་ཤེས་མིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཚོས་ཅན། ཡི་གའི་ཆ་ཤས་གསལ་བར་མི་སྒྲིང་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་བྱིར། བཞི་པ་ལ་གསུམ་
སྟེ། དོན་ཤེས་བར་མ་ཆད་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད། །གཞོད་བྱེད་ལུང་དོན་བརྟགས་ནས་གཞན་དུ་
བཤད། །ཚུལ་དེས་ངོ་ཤེས་མཛོན་སུམ་ཡིན་པ་ཞིགས་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། དབང་། བྱོགས་གཉིས་པ་ལྟར་ཡིད་ཤེས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཞུགས་སོགས་ཚོས་
ཅན། ཁྱོད་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལྟར་བྱེད་གཞན་གྱིས་བར་ཆད་ཅིང་སྒྲེ་བ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་
ཁྱོད་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་བར་མ་ཆད་དུ་སྒྲེ་བ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡང་དག་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གྲལ་། གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་སྟེ། དོན་མཐོང་བའི་སྒྲོ་ལ་རང་རིག་མེད་པས་སྒྲོ་
གཞན་གྱིས་རིག་དགོས་ལ། དེ་གཉིས་ཅིག་ཅའ་མི་སྒྲེ་བའི་བྱིར་ཏེ། སྒྲོ་སྒྲུ་མ་རེ་རེས་སྒྲོ་བྱི་མ་རེ་

བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེན། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་གང་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པས་སློ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་
སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེན། དཔྱོད་པ་བས་སློ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་བ་དེ་ཚོས་ཅན། སློ་དུ་
མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་མིན་པར་ཐལ། སློ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་ཡོད་བཞིན་དུ་མ་
མཐོང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲེ། སེམས་གཉིས་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
གནས་མིན་ཏེ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་ཚོས་ཅན། སློ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་དགོངས་པ་མིན་
ཏེ། རྟོག་པ་རིགས་མཐུན་སྡེ་མ་རེ་རེས་ཕྱི་མ་རེ་རེ་བསྐྱེད་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འདྲིས། རིགས་མཐུན་ཀྱི་དབང་ཤེས་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བའི་རིག་པ་ཚོས་
ཅན། རྒྱལ་དཔོག་པས་ངོ་ཤེས་ཀྱི་སློ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་འདོད་པ་ལ་ཡང་གཞོད་པ་བསྟན་པ་
ཡིན་ཏེ། དབང་མངོན་རིགས་མཐུན་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་མི་འབྱུང་བར་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། སྐྱེ། རིགས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་གཞོད་དེ། འདི་ལྟར་སྐྱེ་བྱེད་པ་སྡེ་ཕྱི་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྡེར་
ཀྱི་དེ་ཉིད་འདིའོ་ཞེས་ངོ་ཤེས་པའི་སློ་དེ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གསལ་སྒྲུང་ཡོད་
པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན་དེ་ཚོས་ཅན། མངོན་སུམ་མིན་པར་ཐལ། སྡེ་ཕྱི་
གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲེ། ངོ་ཤེས་ཀྱི་སློ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཚད་མ་ཡིན་
པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཁྱོད་ལས་ཡི་གའི་ཆ་སྡེ་ཕྱི་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་མི་རྣམས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཚད་མ་མིན་
པའི་ཕྱིར། སྟོན། ངོ་ཤེས་ཚོས་ཅན། དབང་ཤེས་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྡེ་ཕྱི་གཅིག་ཏུ་སྐྱོ་འདོགས་
པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མུང་བྱ་མུང་བྱེད་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཁས་སྤངས་དང་འགལ་
བ། རིགས་པ་དང་འགལ་བ། རིམ་བཞིན་སྐྱེ་བ་ལའང་མཚུངས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྟོན། དཔྱོད་པ་བ་ཚོས་ཅན། དབང་ཤེས་དེ་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་སློ་གཞན་
གྱིས་མུང་བར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་སློ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྟོན། དོན་མཐོང་བའི་སྐྱེས་བུ་ཚོས་ཅན། དོན་མཐོང་བའི་སློ་དང་དེ་མུང་བྱེད་
ཀྱི་སློ་རྫས་གཞན་པ་གཉིས་ཚད་མས་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྫས་གཞན་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་རྩལ་གཞན་པ་གཉིས་ཏྟགས་པའི་ཆོད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟོག་པ་རྣམ་པ་གཅིག་པ་ཅན་གཅིག་གིས་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བས་ གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་པ་ཡིན་ནོཞེན། རྟོན། རོན་ཤེས་པའི་སྒོ་དང་དེ་ཤེས་པའི་སྒོ་གཉིས་ཆོས་ཅན། སྒོའི་ རྣམ་པ་གཅིག་གིས་གཅིག་ཏུ་གཟུང་བ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཁྱོད་རྩལ་ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ། བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷགས། རོན་དང་རོན་ཤེས་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཉིས་དུས་ཕྱིས་སོ་ སོར་མི་དྲན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཉིས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྦྱང་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྟོན། རོན་དང་རོན་ཤེས་སྦྱང་བྱེད་རིམ་བཞིན་དུ་སྒྲེ་བར་འདོད་ན་ཡང་། རོན་ རིག་པའི་སྒྲེས་བུ་ཆོས་ཅན། རོན་ཤེས་ལ་རོན་དུ་སྦྱང་བ་དང་། རོན་ཤེས་སྦྱང་བའི་ཤེས་པ་ལ་རོན་ ཤེས་སུ་སྦྱང་བ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ཆོད་མས་ཏྟགས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྩལ་གཞན་རིམ་གྱིས་ འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མིན་པར་ཐལ། སྒྲིན་པོ་རྟོགས་པའི་ཆོན་ཡང་སྒྲིན་ པོ་མཐོང་བའི་སྒོ་དང་དེ་སྦྱང་བྱེད་རྩལ་གཞན་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ཆོད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཕྱི་མ་ཡུལ་ལ་འཕོ་བ་མེད་པར་ཐལ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྷགས་བསྟན་ལྷག་མེད་ རིགས་པ་བརྗོད། །དངོས་བསྟན་འཕོ་མེད་རིགས་པ་བརྗོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཤེས། ཤེས་པ་སྒྲ་མ་ལ་རང་སྦྱང་མེད་ཀྱང་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་གཞན་གྱིས་སྦྱང་ན། ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ཆོས་ཅན། ཕྱིས་དྲན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་དུས་ན་སྦྱང་བྱེད་མེད་པའི་ཤེས་ པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་མའི་གཏན་ཆོགས་ མ་གྲུབ་ན་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་དེ་གང་གིས་སྦྱང་བ་ཡིན། དེ་ཡང་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་གཞན་གྱིས་སྦྱང་བ་ཡིན་ནོ་ ཞེན། རོན་སྦྱང་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྦྱང་བྱེད་ལྷག་མེད་དུ་ཐལ། ཁྱོད་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་དང་ དེ་འང་ཕྱི་མ་གཞན་གྱིས་སྦྱང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐལ་བ་དགོད། ཉེས་སྦྱོང་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཤེས། སྒོ་སྒྲ་ཕྱི་རྒྱན་ལྷན་དུ་འབྱུང་བའི་ཆོ་སྒོ་ཕྱི་མའི་སྦྱང་བྱེད་གང་ཡིན་ཞེས་དེས་ པས་སྒོ་སྒྲ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེན། སྒོ་འཛིན་དབང་ཤེས་ཕྱི་མ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་སྒྲིན་པོ་མ་རྟོགས་པར་ ཐལ། སྒོ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་སྒྲ་མ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། གཟུང་། ཁྱབ་སྟེ། སྒོ་

འཛིན་ཤེས་པ་སྐྱེས་ཏེ་ལ་སྡོམ་འཛིན་ཤེས་པ་སྐྱི་མའི་གཟུང་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཚང་ན་སྡོམ་འཛིན་ཤེས་པ་སྐྱི་མའི་ཡུལ་སྡོམ་པོ་གཟུང་དོན་དུ་མི་བྱེད་དགོས་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་ལ་བཞི་ལྟེ། བྱི་ཡི་གེགས་ཀྱིས་ལུལ་ལ་འཕོ་བ་དགག། །མུ་མའི་རྩས་པ་ཟད་ནས་
འཕོ་བ་དགག། །གཅིག་གིས་དོན་གཤེས་གཉིས་ཀ་འཛིན་པ་དགག། །འཕོ་ཆོ་བྱི་མ་མྱོད་བྱེད་མེད་པ་
དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱི་རིལ་གྱི་དོན་ཉི་པ་ན་དེས་སློང་བྱི་མས་སློང་མ་འཛིན་པའི་གཤམ་བྱས་པ་སློང་བྱི་མ་
 ཡུལ་ལ་འཕོང་ཞེན། བདུག་ཀྱི་དོན་སྣང་གི་སློང་བྱི་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ཀྱིས་སློང་མ་འཛིན་པ་ལ་བྱི་
 དོན་གྱིས་གཤམ་བྱེད་མི་རྣམས་པར་ཐལ། སློང་མ་དེ་ཁྱེད་ཀྱི་གཟུང་དོན་ཡིན་པའི་བྱི་མ། ཉགས་
 ཁས། བྱི། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱེད་ཀྱིས་སློང་མ་འཛིན་པ་ལ་བྱི་དོན་གྱིས་གཤམ་བྱེད་རྣམས་
 བ་བྱི་དོན་ཉི་པའི་ཆོ་སློང་མ་ཕྱོང་བྱེད་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་བྱི་མ། ཉོན། སྐྱེས་སུ་ཆོས་
 ཅན། སློང་མ་འཕྱོང་བྱེད་མ་ཡོད་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། གཟུགས་སོགས་ཉི་པ་མིན་པའི་གནས་
 སྐབས་མི་སྲིད་པའི་བྱི་མ། འདོད་ན། སྐྱེས་སུ་ཆོས་ཅན། སློང་མ་བྱལ་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། འདོད་
 པ་དེའི་བྱི་མ། འདྲས། འདས་མ་འོངས་སོགས་ལ་རྟོག་པའི་རྣམ་རྟོག་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ལ་འཕྲུག་པ་
 མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཡུལ་ལ་འཕྲུག་པའི་རྒྱ་མེད་པའི་བྱི་མ་ཉི། ཡུལ་ཉི་པར་ཡོད་པ་མིན་པའི་བྱི་མ།

གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། སྤྱི་མའི་རྒྱས་པ་ཟད་ན་ཕྱི་མ་མེད། སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ཡང་གཟུང་ཡུལ་
མིན་པ་དགག། གཟུང་རྒྱས་ཟད་ཀྱང་སྐྱེད་རྒྱས་ཡོད་པ་དགག། གཅིག་ལ་རྒྱས་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་
དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། འདོད་པ་བརྗོད། གཞོད་བྱེད་བསྟན། གཞན་ལན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གྲ་ལ། གློ་རྩ་མཁ་གློ་ཁྱི་མ་པ་སྒྱེད་པ་དེ་རྣམ་པ་ཟད་པ་ན་གློ་ཁྱི་མ་ཡུལ་ལ་འཕོའོ་
ཞེན།

གཉིས་པ་ནི། རྟོན། གྲོ་མ་མས་གྲོ་ཕྱི་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་པ་ཟད་པ་ན་ཆོས་ཅན། གྲོ་ཕྱི་མ་
ཡུལ་ལ་འཕོ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གྲོ་ཕྱི་མ་མི་བརྒྱུད་པའི་ཕྱི་ར། གཏན་ཆེགས་ཀྱལ་སྟེ། ཡིད་
གཟུགས་མཛེས་ལ་སྟག་པར་ཆགས་པའི་ཆོ། གླ་འཛིན་ཉན་ཤེས་མི་སྟེ། པའི་ཕྱི་ར། འོན་ཀྱང་གཞི་

ལས་འཇུག་ཤེས་དུ་མ་ཅིག་ཙམ་སྐྱེ་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། གཅིག་ །ཡིད་གཟུགས་མངོས་ལ་ལྷག་
 པར་ཆགས་པའི་ཆེ་ཆོས་ཙན། ཀློན་གཞི་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་འཛིན་ཉན་ཤེས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
 སྐྱེ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཉམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ། སྐྱོ་སྡུ་མ་སྐྱོ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་
 རྒྱ་མིན་ན་སྐྱོ་ཕྱི་མ་ཆོས་ཙན། སྐྱོ་སྡུ་མ་དང་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་དེ་མཚུངས་པ་མིན་པར་ཐལ། སྐྱོ་སྡུ་
 མ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཤེས་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་ཕྱི་མ་སྡུ་མ་ལ་ལྷོས་པར་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་སྡུ་
 ཕྱི་རིམ་བཞིན་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཡིད། ཡིད་ཏྲག་པ་རྒྱལ་ཕུན་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མངོས་ལ་
 ཆགས་པ་དེ་གཞན་ན་བའི་དབང་པོ་སོགས་ལ་མི་འགོ་བའི་ཕྱིར་ན་སྐྱེ་འཛིན་ཉན་ཤེས་མི་སྐྱེ་བ་
 ཡིན་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཉམས་པས་མི་སྐྱེ་བ་མིན་ནོ་ཞེན། མིན། དོན་མཐོང་བའི་སྐྱེས་
 བུ་ཆོས་ཙན། ཡིད་གཅིག་ཏུ་ངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྐྱོ་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ་ངས་པ་མིན་པར་ཐལ།
 གནས་སྐབས་ལ་ལར་སྐྱོ་དུ་མ་ཅིག་ཙམ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡིད་ཡུལ་དུག་ལ་འཇུག་པ་མཚུངས་
 པའི་ཆེ་ཆོས་ཙན། ཡུལ་གཞན་དང་གཞན་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡིད་ཏྲག་པ་གཅིག་
 ལས་མེད་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། བདག་ །སྐྱོ་སྡུ་ཕྱི་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཙན། ཅིག་ཙམ་བསྐྱེད་པར་
 ཐལ། བདག་ཡིད་ལྷན་པ་ཙམ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གཅིག་ །བྱེད་པ་པོ་ཡིད་གཅིག་ལས་མེད་པས་
 བྱ་བ་དུ་མ་ཅིག་ཙམ་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། མར་མེ་གཅིག་ཆོས་ཙན། རང་མཐོང་བའི་སྐྱེས་བུ་དུ་མའི་མིག་
 ཤེས་ཅིག་ཙམ་མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ། གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་མ། ཡིད་ཆོས་ཙན། སྐྱོ་དུ་མ་རིམ་
 གྱིས་ཀྱང་མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ། སྐྱོ་དུ་མ་ཅིག་ཙམ་མི་བསྐྱེད་པ་གང་ཞིག་ །ཏྲག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདྲིས། ཡིད་ཏྲག་པས་སྐྱོ་དུ་མ་ཅིག་ཙམ་བསྐྱེད་པ་བཀག་པ་ཆོས་ཙན། དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་
 དེ། རྒྱང་འཕེན་པས་ལུས་ཏྲག་པ་གཅིག་གིས་སྐྱོ་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་། བྱངས་ཅན་པས་སྐྱེས་
 བུ་ཏྲག་པ་གཅིག་གིས་ཡུལ་ལ་རིམ་གྱིས་ལོངས་སྤྱོད་པར་འདོད་པ་ལ་ཡང་སྐྱོན་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
 གལ། བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུ་བྱེད་ལས་སྐྱོ་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བར་ངས་སོ་ཞེན། བདག་གི་ཡོན་ཏན་
 འདུ་བྱེད་དེ་གང་ལས་སྐྱེས། སྐྱོ་སྡུ་མ་ཉིད་ལས་སྐྱེས་ཞེན། སྐྱོ་སྡུ་མ་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་སྡུ་མ་ལས་ཕྱི་
 མ་མི་འབྱུང་བར་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཕྱི་མ་བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུ་བྱེད་ལས་སྐྱེ་སྟེ། ཁྱོད་སྡུ་མ་

ལས་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སློ་སྒྲ་མ་དེ་སློ་ཕྱི་མ་དེ་འཛིན་པའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ཡང་གཟུང་ཡུལ་མིན་པས་སློ་ཕྱི་མ་དེ་ཡུལ་གཞན་ལ་འཕོའི་ཞེན། གཟུང་། སློ་སྒྲ་མ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སློ་ཕྱི་མའི་གཟུང་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཆང་བར་ཐལ། ཁྱོད་སློ་ཕྱི་མ་ལ་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏོད་བྱེད་དང་ཉེར་ལེན་གྱི་དབང་ཤེས་དངོས་སུ་བསྒྲིད་པའི་ཆ་དེ། རང་འཛིན་དངོས་སུ་སྒྲིད་བྱེད་ལས་གཞན་མིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲ་བ་དེ་རང་འཛིན་དངོས་སུ་སྒྲིད་བྱེད་ཡིན་ཡང་རང་འཛིན་གྱི་ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་མིན་པས་ཁྱབ་པ་མ་དེས་སོ་ཞེན། སྒྲ་དང་། སྒྲ་བ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རང་འཛིན་དབང་ཤེས་དངོས་སུ་བསྒྲིད་པའི་ཆ་དེ་རང་འཛིན་དབང་ཤེས་གྱི་གཟུང་ཡུལ་མིན་པ་མེད་དེ། ཁྱོད་རང་འཛིན་དབང་ཤེས་དངོས་སུ་བསྒྲིད་པའི་ཆ་དེ་རང་འཛིན་དབང་ཤེས་གྱི་གཟུང་ཡུལ་དང་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆ། སློ་སྒྲ་མ་ཚོས་ཅན། ཆ་ཕྱ་བ་སོགས་སུ་སོང་བའི་སློ་ནས་སྒྲ་སློ་ཕྱི་མའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པ་ཕྱིས་སློ་ཕྱི་མའི་གཟུང་ཡུལ་མིན་པར་སོང་བ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཕྱོགས་གྱི་ཆ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དགག་པ་དངོས། རྩོད་པ་སྟོང་བ། མཐུག་བསྐྱ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གཟུང་། སློ་སྒྲ་མས་སློ་ཕྱི་མའི་གཟུང་ཡུལ་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཉམས་པའི་ཆོ། སློ་ཕྱི་མ་ཡུལ་ལ་འཕོའི་ཞེན། གཟུང་། གཟུང་དོན་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རང་འཛིན་ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཉམས་ནས་བསྒྲིད་པའི་རྣམ་པ་མ་ཉམས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་འཛིན་ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་དང་བསྒྲིད་པའི་རྣམ་པ་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་དོན་གྱིས་ཀྱང་རང་འཛིན་ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །སློ། སློ་སྒྲ་མ་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཅན། སློ་ཕྱི་མའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། སློ་ཕྱི་མའི་གཟུང་བྱ་དང་དངོས་སུ་སྒྲིད་བྱེད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་སློ་དངོས་སུ་སྒྲིད་བྱེད་ཡིན་ན་ཤེས་པ་འགྲུར་བའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་ཕྱ་མོ་སོགས་དང་། ཉེར་ལེན་མིན་པའི་གཞན་གྱི་སེམས་གཟུང་ཡུལ་དུ་འགལ་ལོ་ཞེན། གཟུགས། ཀུན་ཏུ་ཐ་སྟོད་པའི་ཆད་མ་ཚོས་ཅན། འཕགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དབྱད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚུར་མཐོང་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་

དབྱང་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དྲེ། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་རགས་པ་ཕྲ་བར་སོང་བ་སོགས་ཀྱིས་སྤར་གཟུང་ཡུལ་
ཡིན་པ། བྱིས་གཟུང་ཡུལ་མིན་པར་སོང་བ་སྤྱིད་ན་ཡང་དོན་སྤང་གི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། རགས་པ་ཕྲ་
བར་སོང་བ་སོགས་ཀྱིས་སྤར་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པ། བྱིས་གཟུང་ཡུལ་མིན་པར་འགྱུར་མི་སྤྱིད་པར་
ཐལ། ལུས་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར། དྲེ། ཤེས་པ་བྱི་མ་ཆོས་ཅན། བྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་རྟོགས་པར་མི་
འགྱུར་བར་ཐལ། རང་གི་ཉེར་ལེན་ཤེས་པ་སྤར་མ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ལུས། སྒོ་སྤར་ལ་སྒོ་བྱི་མའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་ལུས་པ་དང་གཟུང་ཡུལ་བྱེད་པའི་ལུས་
པ་རྩལ་གཞན་དུ་ཡོད་པས་རྒྱ་བྱེད་པ་ཅོམ་གྱིས་གཟུང་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་རྣམས་
ཆོས་ཅན། གཅིག་ལ་ལུས་པ་རྩལ་གཞན་དུ་མ་དང་། དུ་མ་ལ་ལུས་པ་རྩལ་གཅིག་ཡོད་པས་འབྲས་
བྱ་དུ་མ་དང་གཅིག་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་མེད་ཀྱང་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བྱ་དུ་མ་དང་གཅིག་
བྱེད་པའི་ཕྱིར། གྲལ། རང་སྤྲེལ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱ་གཅིག་ཁོ་ན་ལས་འབྲས་བྱ་དུ་མ་སྒྲེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
འབྲས་བྱ་དུ་མ་ནི་རྒྱ་དུ་མ་ལས་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱ་གཅིག་ཁོ་ན་ལས་འབྲས་བྱ་དུ་མ་སྒྲེ་བ་ལས་
མི་ལེན་ཏེ། འབྲས་བྱ་ཡིན་ན་རང་གི་རྒྱ་རྒྱེན་ཆོགས་པ་ལས་འབྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཅིག །རྒྱ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཅིག་གིས་འབྲས་བྱ་དུ་མ་བྱེད་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་དང་། ཁྱོད་གཅིག་གིས་འབྲས་
བྱ་དུ་མ་མི་བྱེད་པ་གཉིས་པོ་མི་འགལ་ཏེ། ཁྱོད་གཅིག་ཉིད་རྒྱ་ཆོགས་པ་དུ་མའི་ནང་དུ་རྒྱུད་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་མར་མེ་གཅིག་གིས་འབྲས་བྱ་དུ་མ་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་གཅིག་གིས་དོན་ཤེས་གཉིས་ཀ་འཛིན་པ་དགག་པ་ནི། གྲལ། གལ་ཏེ་སྒོ་བྱི་མས་
དོན་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཅིག་ཅར་འཛིན་པས་ཡུལ་གཞན་ལ་མི་འཕོ་བའི་སྒྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྤྲེལ་
ཨ་ཨ་གཉིས་བར་མ་ཆད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆེ་ཨི་འཛིན་དྲན་པས་ཆོས་ཅན། ཨ་ཨ་གཉིས་རིམ་མིན་
ཅིག་ཅར་དུ་འཛིན་པར་ཐལ། ཨ་འཛིན་པའི་ཉན་ཤེས་དང་ཨི་གཉིས་ཀ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་
འཛིན་པའི་ཕྱིར། གཅིག །དོན་གཅིག་ཀྱང་ཆོས་ཅན། ལན་གཉིས་སུ་སྤང་བར་ཐལ། རང་འཛིན་
པའི་ཤེས་པ་དང་དེ་འཛིན་པའི་སྒོ་བྱི་མ་གཉིས་ཀ་ལ་སྤང་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་འཕོ་ཆེ་བྱི་མ་སྤྱིང་བྱེད་མེད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐལ་བ་འགོད། ཉེས་སྤོང་

དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གྲལ། རོན་ལ་འཕོ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་ཡན་རྟེན་གཞན་གྱིས་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་
དེ་ཡུལ་གཞན་ལ་འཕོ་བའི་ཆེ། དེ་མྱོང་བྱེད་མེད་པས་མྱོང་བྱེད་བྱག་མེད་དང་། ཡུལ་ལ་མི་འཕོ་
བའི་སྟོན་གཉིས་ཀ་མེད་དོ་ཞེ་ན། གཞན། རོན་མཐོང་བའི་སྟེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གཞན་
རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོ་བཞིན་དུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོ་ཐམས་ཅད་ལ་མྱོང་བྱེད་མེད་པར་ཐལ།
སྟོ་སྟེ་མ་མྱོང་བ་ཕྱི་མ་ལ་སྟོས་ཤིང་སྟོ་ཕྱི་མ་ལ་མྱོང་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གྲལ། བདག་གི་མྱོང་བ་དེ་བདག་གིས་མངོན་སུམ་དུ་མྱོང་བ་ཡིན་ཞིང་།
གཞན་གྱི་མྱོང་བ་དེ་བདག་གིས་མངོན་སུམ་དུ་མྱོང་བ་མིན་པས་མི་མཛུངས་སོ་ཞེ་ན། དཔྱོད་པ་བ་
ཆོས་ཅན། བདག་མྱོང་དང་གཞན་མྱོང་གི་ཁྱད་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་བརྗོད་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། བདག་མྱོང་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པ་
གསལ་བ་མིན་ཡང་གསལ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་ཡང་བདག་ཉིད་གསལ་བ་མ་གྲུབ་
ཀྱང་གསལ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། གསལ། མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་ཆོས་ཅན། རང་
གསལ་མ་ཡིན་ཡང་གསལ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟན་འཇུག་སྟེ། གསལ་བ་དང་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གསལ་བ་མིན་བཞིན་དུ་ཡུལ་སྟོན་པོའི་གསལ་
བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་ཁྱོད་ལ་གསལ་བར་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅན་པ་མང་མཚན་གྱིས་མཇུག་སྟེན་བཞུགས་པ།

གསུམ་པ་ནི། ཚད་མ་སོགས་སོ། །ལེའུ་གསུམ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །

དཔེ་གསུམ་དོན་རྒྱུ་དཔག་ལགས་པ།

གཉིས་པ་གཞན་རོན་རྗེས་དཔག་འཆད་པ་ལ་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ཐོག་མར་འབྲེལ་གྱིས་མཚམས་སྦྱར་བསྟན་པ་ནི། སྒར་བཤད་པ་ལས་ཤེས་སོ། ། ཉིད་བཤད།

གཉིས་པ་བར་དུ་ལེའུའི་གཞུང་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་སྦྱབ་རྒྱ་
བཤད། ། རྒྱུངས་པ་སེལ་ཕྱིར་བསྦྱབ་བྱ་བཤད། །བརྗོད་ཚུལ་རྟོགས་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་བཤད་པའོ། །

བག་ལགས་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བདག་མཐོང་སྟོས་པའི་དགོས་པ་བཤད། །རོན་ཞེས་སྟོས་པའི་དགོས་
པ་བཤད་པའོ། །

མཉེན་བཤད་མཐོང་སྟོས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། བདག་གིས་མཐོང་བའི་རྣམ་པ་ཅད་བཤད། རྣམ་པ་ཅད་དོན་ཉིད་
རིགས་པས་བསྒྲུབ། ཐལ་བའི་དག་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གཞན། ཚད་མ་མདོར། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་བདག་
གིས་མཐོང་བ་སྟོན་པ་ཚེས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གངས་ཅན་པས་ཕྱོགས་ཚེས་སྤང་བའོ་ལ་རང་
གིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་པ་ཙམ་གྱིས་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་
འདོད་པའི་ལོག་ཏུ་དགག་པའི་ཆོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། དེས་སངས་རྒྱལ་པའི་དོར་
སྟོ་བདེ་ཚེས་ཅན། སེམས་མེད་ཡིན་ཏེ། སྟེ་འཛིག་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཞོད་པའི་ཆོ། སྟོ་
བདེ་སྟེ་འཛིག་ཅན་དུ་སངས་རྒྱལ་པའི་ལུང་ལས་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཕྱོགས་ཚེས་གྲུབ་ལ།
དེས་ཏུགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་འདོད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལུང་ལས་སྟེ་འཛིག་ཅན་དུ་གྲུབ་པ་དགག། སྟེ་འཛིག་ཅན་ལ་སེམས་
མེད་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དངོས་སྟོབས་ལུལ་ལ་ལུང་ཚིག་ཚད་མ་མིན། ཚད་མ་མིན་པས་བསྒྲུབ་
བྱ་བསྒྲུབ་མི་ལུས། ཕྱིར་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཚད་མར་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཡོངས། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལུལ་སྟོ་བདེ་སྟེ་འཛིག་ཅན་
ལ་ལུང་ཚིག་སྒྲུབ་བྱེད་ཚད་མར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུང་དོན་ལ་གཞོད་པ་མེད་པར་གྲུབ་
པའི་ཆོ། ལུང་དེ་གཞལ་བྱ་གཞན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལུང་། སངས་རྒྱལ་པའི་ལུང་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལུང་ཚད་མ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
ཀྱིས་གཞན་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟོ་བདེ་སེམས་མེད་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་བཞེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལུང་ཚད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཁྱོད་ལས་སྟོ་བདེ་སྟེ་འཛིག་ཅན་དུ་
གྲུབ་པ་མིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གལ། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱལ་པའི་ལུང་དེ་སངས་རྒྱལ་པ་ཁོ་ན་ལ་ཚད་མར་གྲུབ་
སྟེ། སངས་རྒྱལ་པ་ཁོ་ན་ལ་ལུན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། སངས་རྒྱལ་པའི་ལུང་ཚེས་ཅན། སངས་རྒྱལ་པ་
ཁོ་ན་ལ་ལུན་པ་མིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱལ་པ་ཁོ་ན་དང་འབྲེལ་པ་གཉིས་པོ་གང་རུང་མ་གྲུབ་པའི་

ཕྱིར། ཚད། སངས་རྒྱལ་པའི་ལུང་ཚམས་ཅན། སངས་རྒྱལ་པ་ལ་ཚད་མར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ།
 སངས་རྒྱལ་པའི་ངོར་རང་གི་ཞེན་དོན་ལ་ཚད་མས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། དེ། དེ་ཚམས་ཅན། སངས་
 རྒྱལ་པའི་ལུང་དོན་དང་འགལ་པའི་སློབ་དེ་སེམས་མེད་ཁས་ལེན་པར་སངས་རྒྱལ་པའི་ལུང་ཉིད་
 གྱིས་འགྲུར་བ་མིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱལ་པའི་ལུང་དོན་དང་འགལ་བ་ཁས་ལེན་ན། སངས་རྒྱལ་
 པའི་ལུང་རྒྱུ་བྱེད་དུ་དོར་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་གིས་རྒྱུ་བྱེད་བརྗོད་པར་རིགས། གཤམ་གྱིས་ཁས་སྤངས་
 རྒྱུ་བྱེད་མིན། རྒྱུ་བྱེད་མེད་ཀྱང་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྟེན་གྲངས་ཅན་པ་ཚོས་ཅན། རང་ལུགས་ཀྱི་སློབ་དེ་སེམས་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་
 སངས་རྒྱལ་པའི་ངོར་བརྗོད་རིགས་པར་ཐལ། དེའི་ངོར་དེ་རྒྱུ་བྱེད་གོས་ཀྱི་སྤར་ཚོལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གལ་ཏེ་དེད་ཀྱིས་གྲངས་ཅན་ཀྱི་ལུང་ལས་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རིགས། དེ་ཚམས་ཅན། སངས་
 རྒྱལ་པའི་ངོར་གྲངས་ཅན་ཀྱི་ལུང་ཚད་མར་འཛོན་པའི་རིགས་པ་བརྗོད་རིགས་པར་ཐལ། དེའི་
 ངོར་དེ་རྒྱུ་བྱེད་གོས་ཀྱི་སྤར་ཚོལ་གང་ཞིག །དེའི་རྒྱུ་བྱེད་གྲངས་ཅན་ཀྱི་ལུང་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གལ་ཏེ་དེད་ཀྱིས་དེ་རྣམས་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལས་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྤར། དེ་ཚམས་ཅན།
 སངས་རྒྱལ་པའི་ངོར་རྣམས་འབྱོར་མངོན་སུམ་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཐབས་སྟོན་རིགས་པར་ཐལ། སྤར་མ་གང་
 ཞིག །དེའི་རྒྱུ་བྱེད་རྣམས་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་བརྟན་ཀྱང་བརྒྱུ་བ་མི་
 རུས་ཏེ། རྣམས་འབྱོར་མངོན་སུམ་དེ་དོན་གང་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་རྣམས་པར་ཆད་ཅིང་། རྗེས་སུ་
 དཔག་པས་སྤྱི་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གྲང་། རྣམས་འབྱོར་མངོན་
 སུམ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱུ་བྱེད་དང་སློབ་དེ་སེམས་མེད་བརྒྱུ་བ་བྱེད་འཛོག་བྱེད་དེ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། སྤར་མའི་གཏན་ཚིགས་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་ལུང་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤར་དུ་
 འཛོག་རིགས་པར་ཐལ། ལུང་ཚད་མར་ཁས་སྤངས་པ་ཙམ་གྱིས་རྒྱུ་བྱེད་ཡང་དག་དུ་འགྲུར་བའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤར་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྣམས་གཞག་མཐའ་
 གཅིག་དུ་བྱར་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྤྱི་སྤྱི་ལུང་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་གཞག་པ་གང་ཞིག །སྤྱི་སྤྱི་

འདོད་པ་དེ་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལ་མ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། རྟོན། སྒྲིའའི་ག་ཅན་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲོ་བ་དེ་སེམས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་དོན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཡོད། གལ་ཏེ་དེ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་ཀྱང་སྒྲོ་བ་དེ་སེམས་མེད་དོན་ལ་ཡོད་པས་དེའི་རྟགས་ལས་དེ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཚད་མ་མིན་པར་ཐལ། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རུང་། གཞན་ཡང་སྒྲིའའི་ག་ཅན་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲོ་བ་དེ་སེམས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྒྲོར་གྱི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་དུ་ཐལ། ཁས་སྒྲངས་དེའི་ཕྱིར། དྲེ། ཡང་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲོར་གྱི་ཚུལ་གསུམ་སྒྲར་ཚོལ་རང་ཉིད་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཕྱིར་ཚོལ་སངས་རྒྱས་པས་ཁས་སྒྲངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སངས་རྒྱས་པའི་རོང་སྒྲོ་བ་དེ་སེམས་མེད་དུ་བསྒྲུབ་ཅུས་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲོར་གྱི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་དོན་གྲུབ་ན། སྒྲར་ཚོལ་རང་ཉིད་ལ་ཡང་གྲུབ་ཅིང་། མ་གྲུབ་ན་ཁྱོད་ལས་ཕྱིར་ཚོལ་གྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཞན། རྟགས་ཡང་དག་གི་ཕྱོགས་ཚོས་སྒྲར་ཚོལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དགོས་ན་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཡང་མཚུངས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་བྱེ་བྲག་པའི་རོང་བ་ལང་གི་སྒྲིའའི་ཚོས་ཅན། དུ་མར་ཐལ། གསལ་བ་དུ་མ་དང་དོན་ལ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཐལ་འགྱུར་ཚོས་ཅན། གཏན་ཚིགས་སྒྲར་ཚོལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཞན་གྱིས་ཁས་སྒྲངས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་མི་འདོད་པ་ཐལ་བ་འཁེན་པ་ཡིན་གྱི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པ་མིན་པའི་ཕྱིར།

ཐད་དོན་ཞེས་སྒྲིམ་པའི་དགོས་པ་འགྲན་པ།

གཉིས་པ་དོན་ཞེས་སྒྲིམ་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དོན་ཞེས་སྒྲིམ་པའི་རྣམ་བཟང་བཤད། རྣམ་བཟང་དོན་ཉིད་རིགས་པས་བསྒྲུབ། ཕྱོགས་ཚིག་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་པར་བསྒྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྟོན། མདོར་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་ཚིག་ཟུར་དུ་དོན་
ཞེས་སྟོས་པ་ཆོས་ཅན། རྟག་པར་ལུང་ལས་བཤད་པ་དང་། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་དང་
མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་དེ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་བསལ་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་
ཀྱི་དོན་ལས་བསྐྱབ་བྱའི་དོན་གྲུབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་མི་རྟག་པ་སོགས་བསྐྱབ་བྱ་བམས་
ཅད་ལ་སྦྱར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྟོན། རྟོག་པ་དང་ལུང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྟག་པ་ཙམ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པ་ལ་
ལྟུང་ཏེ། ཁྱོད་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལས་གཞན་དུ་འཇུག་པར་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་རང་
ལུལ་ལ་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཕྱོགས་ཚིག་དངོས་དང་བརྒྱད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མིན། །དེས་ན་གཞན་
ལ་བཀོད་སྟོན་རང་ལ་མེད། །ཕྱོགས་ཚིག་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཚུང་ལན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཚིག་གཉིས་དངོས་སུ་སྐྱབ་བྱེད་མིན་པ་མཚུངས། །བརྒྱད་ནས་སྐྱབ་
བྱེད་ཡིན་མིན་བྱད་པར་ཡོད། །ཕྱོགས་ཚིག་བརྒྱད་ནས་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྟོན། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ཚིག་དང་། གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ། དཔེར་ན་
བུམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པའི་རུས་པ་མེད་དེ།
སྐྱ་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཀྱི་དོན་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྟོར་གྱི་
རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་པའི་རུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཚིག་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་
འགྱུར་བ་གཏན་མི་སྤྱོད་དམ་སྟུམ་ན། ཕྱོགས། ཕྱོགས་ཚིག་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་ཚིག་སྐྱབ་པ་པོ་ལྷས་
བྱིན་གྱི་རྒྱད་ལ་ཀུན་སྟོང་གི་བསམ་པ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟོར་གྱི་ཚུལ་གསུམ་
ཆང་བའི་ཕྱིར། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ཚིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པ་དངོས་སུ་སྐྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་
ཏེ། ཁྱོད་ལས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱབ། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ཚིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བརྒྱད་ནས་ཀྱང་སྐྱ་མི་རྟག་
པ་སྐྱབ་པའི་རུས་པ་མེད་དེ། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དངོས་སུ་བརྟེན་པའི་ཚིག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གཏུན། གང་བྱས་ན་མི་རྟག་ཅེས་སོགས་ཀྱི་ཚིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བརྒྱད་ནས་སྐྱ་མི་

ཏྲག་པ་སྐྱབ་པའི་རྩམ་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་དེ་སྒོར་གྱི་ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་པའི་དེ་སྒོར་གྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཏུན། སྐྱབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་ཆོག་ལ་བརྟུང་ནས་བསྐྱབ་
བྱ་སྐྱབ་པའི་རྩམ་པ་མེད་པར་བཞེད་དེ། ཁྱོད་དེ་ལ་དཔག་བྱ་བསྟན་པ་ནི། གཏན་ཆོགས་དོན་གྱི་
ཡུལ་དུ་འདོད། ཁྱེད་པའི་མདོ་རྩམ་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཏན་ཆོགས་འཇུག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག། རྩམ་པ་འཇུག་པའི་སྐྱབ་
བྱེད་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཤམ། གཤམ་ཏེ་སྐྱ་མི་ཏྲག་ཅེས་པའི་ཆོག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བརྟུང་ནས་སྐྱ་མི་ཏྲག་
པ་སྐྱབ་པའི་རྩམ་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་གྱི་ཆོག་
འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས། དེ། སྐྱ་ཏྲག་གམ་མི་ཏྲག་སྟམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་དང་། སྐྱ་ཏྲག་མི་ཏྲག་གང་རུང་
གཅིག་ཤེས་པར་འདོད་པའི་ཤེས་འདོད་དང་། སྐྱ་ཏྲག་མི་ཏྲག་ཅོད་པར་བྱེད་པའི་སྐྱབས་དེ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཆོག་གི་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ་ཞེས། མྱ། སྐྱ་ཏྲག་
ཅེས་པའི་ཆོག་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཆོག་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་མི་ཏྲག་པ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་
བྱེད་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། བླང་། དེས་ན་སྐྱ་མི་ཏྲག་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བརྟུང་
ནས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པ་སྐྱབ་པའི་རྩམ་པ་མེད་དེ། ཁྱོད་ལས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ལ་
དན་པ་བསྐྱེད་མི་རྩམ་པའི་ཕྱིར། གང་བྱས་ན་ཞེས་སོགས་གྱི་ཆོག་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཏྲགས་ལྟོག།

གཉིས་པ་ནི། གཤམ། གཤམ་ཏེ་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་ཕྱོགས་ཆོག་ངེས་པར་དགོས་
ཏེ། ཏྲགས་གྱིས་རྩམ་ཡུལ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་མེད་པར་གཏན་ཆོགས་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་མི་རྩམ་
པའི་ཕྱིར་ཞེས། ཁྱབ། ཏྲགས་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་རྩམ་པ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་དངོས་སུ་བསྟན་མི་དགོས་
པར་ཐལ། གང་བྱས་ན་ཞེས་སོགས་ཁྱབ་པ་སྟོན་འགོ་ཅན་དང་། སྐྱ་ནི་བྱས་པ་ཡིན། གང་བྱས་ན་
མི་ཏྲག་པས་ཁྱབ་དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཕྱོགས་ཆོས་སྟོན་འགོ་ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་
དངོས་སུ་སྟོན་པ་མེད་ཀྱང་། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར།
ཕྱོགས། འོ་ན་སྐྱབ་དག་ཡན་ལག་མ་ཆང་པའི་མཆོན་གཞི་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས། སྐྱ་མི་ཏྲག་པ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པས་སྐྱབ་དག་ཡན་ལག་མ་ཆང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་དངོས་

སུ་མ་བསྟན་ཀྱང་གང་བྱས་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དག་ལས་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱས་
རྟགས་ཀྱིས་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་གང་རུང་གཅིག་མ་བརྟོན་ན་དེ་སྐོར་གྱི་སྐྱབ་དག་
ཡན་ལག་མ་ཚང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེས་ན་གཞན་ལ་བཀོད་སྟོན་རང་ལ་མེད་པ་ནི། བསྐྱབ། ཕྱོགས་ཚིག་སྐྱབ་དག་
ཡང་དག་གི་ཡན་ལག་མིན་པར་བསྟན་པའི་རིགས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ།
རིགས་པ་ཅན་པས་བསྐྱབ་བྱ་བརྟོན་པ་དམ་བཅའི་མཆན་ཉིད་དུ་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ། ཕྱོགས་སྒྲང་
གིས་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པར་བརྟོན་པའི་ཚིག་ཆོས་ཅན། དམ་བཅར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱ་བརྟོན་པའི་
ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་བརྟོན་པ་དེ་རང་ལ་མི་འཇུག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཅི་ལྟར་མི་
འཇུག་ཅེ་ན། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བརྟོན་པའི་ཚིག་ཆོས་ཅན། ཤེས་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་
བརྟོན་པའི་ཚིག་མིན་པར་ཐལ། ཤེས་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་བརྟོན་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་སྟོན་དེ་འཇུག་སྟེ། བསྐྱབ་བྱ་ཁོ་ན་བརྟོན་པ་དམ་བཅའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ངེས་
གཟུང་གི་ཁྱད་པར་མེད་པར་བསྐྱབ་བྱ་བརྟོན་པ་ཅམ་དམ་བཅའི་མཆན་ཉིད་དུ་སྐྱས་པའི་ཕྱིར།
ངེད་ངེས་གཟུང་གི་ཁྱད་པར་དང་བཅས་ཏེ་བརྟོན་པས་སྟོན་དེ་མི་འཇུག་གོ་ཞེ་ན། ཁྱད། རིགས་པ་
ཅན་པ་ཆོས་ཅན། ངེས་གཟུང་གི་ཁྱད་པར་བརྟོན་ཀྱང་སྒར་གྱི་སྟོན་དེ་འཇུག་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་ལྷགས་
ལ་ཤེས་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱོགས་ཚིག་སྐྱབ་
དག་གི་ཡན་ལག་རྟུ་ཁས་སྒྲངས་པས་ཕྱོགས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་སྒྲང་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན། ཤེས་
བྱེད་སྐབས་ཀྱི་མ་གྲུབ་པ་ལས་གཞན་དུ་བསྐྱབ་བྱ་བརྟོན་པ་ཅམ་དམ་བཅའི་མཆན་ཉིད་དུ་འདོད་
ན། རྩ་མཐུན་གྱིས་རྩ་བུམ་བྱའོ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཆོས་ཅན། དམ་བཅར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱ་བརྟོན་པ་
ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ། གལ་ཏེ་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བརྟོན་པ་ཆོས་ཅན། དམ་བཅར་ཐལ་
པའི་སྟོན་མེད་དེ། སྐྱབ་བྱེད་བརྟོན་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་གྲུབ་པ་བརྟོན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཕྱོགས་
ཚིག་ཆོས་ཅན། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཕྱོགས་ཚིག་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པའི་རྩོད་ལན་དགག་པ་ནི། ལྟར། རིགས་སྒྲིའི་འབྲེལ་
བྱེད་གཞོན་རུ་མང་ལེན་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པའི་རིག་པ་ཅན་པ་ན་རེ། ཕྱོགས་ཚིག་ཆོས་ཅན། སྐྱབ་

བྱེད་ཡིན་ཏེ། ལྷ་རྣམས་པ་དང་བཅས་པ་སྐྱབ་པ་འགོད་པའི་དུས་སུ་བརྗོད་པའི་བྱིར་ཞེན། མདོན་སུམ་གྱིས་མ་དེས། ཚོག་གིས་ཞེས་པའི་བྱེད་པར་ཡོད་དོ་ཞེན། སུན་འབྲིན་གྱི་ཚོག་གིས་མ་དེས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྩོད་ལན་ཚོས་ཅན། མཁས་པས་བཞད་གད་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། བྱོགས་སྤྲ་འབྲེལ་མེད་བཀོད་ནས་ལན་འབྲེལ་མེད་བཏབ་པའི་རྩོད་ལན་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཆད་རྗོངས་པ་སེལ་བྱིང་བསྐྱབ་བྱ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྗོངས་པ་སེལ་བྱིང་བསྐྱབ་བྱ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་ལུགས་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་བཤད། གཞན་ལུགས་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་དགག། བྱོགས་ལྷ་རྣམས་པའི་དཔེ་ཡང་དགག་པའོ། །

མ། རང་ལུགས་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་དགོས་པ་བཤད། དགོས་པ་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྩལ་གསུམ་བརྗོད་པའི་དག་ལས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ན། བསྟན་བཅོས་ལས་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། སྐྱབ། བསྟན་བཅོས་ལས་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་ལ་མིན་པ་དང་། མིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྗོངས་པའི་རྗོངས་པ་སེལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་འཛིག་བྱེད་ཚིག་བཞི་བཤད། ཡང་དག་འཛིག་བྱེད་མ་བསལ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚོག་བཞིས་གཟུང་བའི་དོན་བཞི་བསྟན། བྱི་མ་གཉིས་པོ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྩོད་མ་མདོར་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་གསུངས་པའི་ནང་ནས་ངོ་བོ་དང་། ཁོ་ན་དང་། འདོད་པ་དང་། བདག་ཉིད་ཅེས་པའི་ཚིག་དང་པོ་བཞི་ཚོས་ཅན། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་བཞི་བསྟན་ཏེ། རིམ་པ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པ་མིན་པ་དང་། ཞེ་བས་བསྐྱབ་བྱ་འདོད་པ་དང་། སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལས་སྤངས་པ་རྣམས་གཟུང་བའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་རྒྱས་པར་བཤད། རང་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཞེ་འདོད་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པར་བསྟན། །བསྐྱབ་བྱ་མིན་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ།
།ཚུལ་དེས་ལོག་རྟོག་གཞན་ཡང་ཁེགས་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཞེ་འདོད་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་དཔེ། །དེ་ལ་གཞན་གྱི་ཚོད་པ་སྤོང་། །དེ་
ལྟར་བསྟན་པའི་དགོས་པ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མ། མདོར་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་
སྟོས་པ་ཚེས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚོལ་བས་ངག་རྒྱུ་མ་བཟོད་ཀྱང་། ཞེ་བས་འདོད་པའི་བསྐྱབ་
བྱ་དེ་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་གངས་ཅན་གྱི་མིག་
སོགས་ཚེས་ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་བསགས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་བཞག་པའི་ཆེ་ན། མིག་
སོགས་བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་བཞིན་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞན། འདོད་པ་ཅེས་པས་ཚོལ་བས་ཞེ་བས་མི་འདོད་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་
ཁེགས་ན་རང་སྐྱོད་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མདོར་རང་ཉིད་ཅེས་པའི་སྐྱོམ་ཚན། དགོས་པ་
ཡོད་དེ། ལུང་དོན་ཐམས་ཅད་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་པའི་དོགས་པ་སེལ་བའི་ཆེད་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཚོལ་བས་ཞེ་འདོད་ཁོ་ན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་འགལ་རྟགས་ཐམས་ཅད་ཞེ་འདོད་ལ་
ལྟོས་ནས་གཅིག་རྒྱུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ། འདུས་བསགས་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་མིག་
སོགས་བདག་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་བཟོད་ཚུལ་ལ་ལྟོས་ནས་དུ་མར་འགྱུར་ཏེ།
ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྟོར་གྱི་འགལ་རྟགས་རེས་འགལ་ཚེས་ཀྱི་སྟོན་པ་བཟོད་པ་དང་། རེས་
འགལ་ཚེས་ཅན་གྱི་སྟོན་པ་བཟོད་པ་དང་། རེས་འགལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་སྟོན་པ་བཟོད་པ་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། རྣམ་རེས་དང་རིགས་གཏེར་གྱི་ལུགས་སོ། །མ། གངས་ཅན་གྱིས་དེ་ལྟར་
བཞག་པའི་ཆེ། མིག་སོགས་བདག་དོན་བྱེད་པ་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་དེ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་
རྟོགས་པའི་ཐབས་ཡོད་དེ། ཁྱོད་མིག་སོགས་བདག་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་སྐབས་ལས་རྟོགས་
པར་འགྱུར་བའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ། གངས་ཅན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཆེ། མིག་སོགས་བདག་དོན་བྱེད་པ་
སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་བསྟན་པ་ཚེས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། འདུས་བསགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་མིག་

སོགས་བདག་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཚོས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པ་དང་། གཏན་ཚིགས་འགལ་བའི་སྟོན་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཤམ། གལ་ཏེ་མིག་སོགས་བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མེན་ན་འདུས་བསགས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མིག་སོགས་བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་དེ་མེན་པ་གང་ཞིག མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པ་ཙམ་ལ་སྤར་ཚོལ་ཞེ་འདོད་མེད་ཅིང་། ཕྱིར་ཚོལ་དཔག་འདོད་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཉིས་བཅས་སྦྱོར་བ་སྦྱོན་ཅན་ཉིད་ཏུ་བསྐྱབ། །ཡང་དག་རྟགས་ལ་མཚུངས་པའི་ཚོད་པ་སྤང་། ཚུལ་དེས་ཉེས་པ་མེད་པ་གཞན་ཡང་གྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འདྲིས། ཞེ་འདོད་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་བསྟན་པའི་རིགས་པ་ཚོས་ཅན། ཟུང་འཕེན་པས་ལུས་སེམས་རྗེས་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པར་འདོད་ནས། ལུས་པ་ཚོས་ཅན། ལུས་སེམས་རྗེས་གཅིག་པའི་སྟེས་བུའི་ལུས་དང་ལུས་པ་གང་རུང་གི་ལྷ་བཅས་ཡིན་ཏེ། ལྷུལ་མེན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུས་ལྷན་གྱི་རྩིག་པ་བཞིན། ཞེས་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་ཚོས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པ་དང་། གཏན་ཚིགས་འགལ་བའི་སྟོན་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་སེམས་རྗེས་གཅིག་པའི་སྟེས་བུའི་ལུས་ཀྱི་ལྷ་བཅས་དེ་སྦྱོར་བའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཅི། གལ་ཏེ་ལུས་ལུས་གང་རུང་གི་སྦྱིའི་ལྷ་བཅས་དེ་སྐབས་ཚོས་ཡིན་པས་སྦྱོན་མེད་དོ་ཞེན། ཏེ། ལུས་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལུས་ཀྱི་ལྷ་བཅས་མེན་བཞིན་ཏུ་ལུས་ལུས་གང་རུང་གི་སྦྱིའི་ལྷ་བཅས་ཡིན་ཞེས་པའི་ཚིག་བརྗོད་བྱས་སྟོང་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལུས་ཀྱི་ལྷ་བཅས་ཡིན་ན་ཁྱོད་ལུས་ལུས་གང་རུང་གི་སྦྱིའི་ལྷ་བཅས་སུ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྒྲ། སྦྱིའི་འཛིག་པ་དང་། ལུས་པའི་འཛིག་པ་གང་སྐབས་ཚོས་ཡིན་དབྱེད་ན། སྒྲ་འཛིག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཡང་སྤར་གྱི་སྟོན་དེ་མཚུངས་སོ་ཞེན། སྒྲ། ལུས་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་གཉིས་བཅས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་བཀོད་པའི་སྟོན་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་ལུས་གང་རུང་གིས་ཁྱོད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་མི་རྟག་པ་ཙམ་གྲུབ་པས། ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲ་ལ་མི་རྟག་པ་ཙམ་བསྐྱབ་ཏུས་པ་གང་ཞིག ལུས་ལུས་གང་རུང་གི་སྦྱིའི་ལྷ་བཅས་མེད་པའི་ཕྱིར། མི། དེ་ལྟར་

ན་ཡང་མི་རྟག་པ་དེ་བུམ་པ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པར་བཤམ། སྐྱུ་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེན།
མི། མི་རྟག་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱུ་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བུམ་པ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་
པ་མིན་པར་བཤམ། ཁྱོད་སྐྱ་ལ་མི་ལྷན་ནམ་གཅོད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་གང་ཞེས། མི་ལྷན་ནམ་
གཅོད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དེ་ཚོས་གཞན་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཤོ། འཇིག་པ་
ཙམ་སྤར་ནི་གྲུབ་ཟིན་པས་གྲུབ་ཟིན་སྐྱབ་པའི་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན། དེ། བྱས་པ་ཚོས་
ཅན། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གྲུབ་ཟིན་སྐྱབ་པར་མི་འགྱུར་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་ལ་མི་རྟག་པ་
སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཚོས་མ་འབྲེལ་བ་བསྐྱོག་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྐྱོར་བ་དགོད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། འདྲིས། སྐྱ་བུམ་གང་རུང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་འཇིག་ཙམ་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ཚོས་སུ་བསྟན་པ་ཚོས་ཅན། བྱས་པས་སྐྱ་ལ་སྐྱས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མི་རྟག་
པ་དང་། མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱ་བཀག་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་
སུ་འགྱུར་བར་བསལ་བ་ཡིན་དེ། ཁྱད་པར་ཅན་དེ་གཉིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ཚོས་མིན་
པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཚུས། བྱས་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་ལ་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་གཉིས་བཀག་
པས་ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་དེ། ཁྱད་པར་ཅན་དེ་གཉིས་
ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ཚོས་མིན་ཞིང་། མི་རྟག་པ་དེ་དེ་སྐོར་གྱི་སྐྱབ་ཚོས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་གི་ལུགས་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད། །
གཞན་གྱི་ལུགས་ཀྱི་དགོས་པ་དགག། དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཀྱི་མཆོག་སྤྱད་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་སྐྱའི་རྣམ་གཅོད་དགོས་པ་བསྟན། རྣམ་གཅོད་དོན་ཉིད་རྒྱས་པར་
བཤད། རྒྱས་བཤད་གྲུབ་པའི་མཆོག་སྤྱད་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཚུས། མདོར་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་བདག་ཉིད་ཅེས་པའི་
ཚིག་སྟོས་པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེ་ལུང་དོན་བམས་
ཅད་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པར་བཅད་ནས་ཚོལ་བས་ཞེ་འདོད་ཀྱི་ཚིགས་དོན་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་
བྱར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་ཟླའི་ལུང་དོན་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་དགག། ཁང་ཟླའི་ལུང་
དོན་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་བརྗོད། ཟུན་འབྲེན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གྲལ། བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོལ་དོན་ཐམས་ཅད་སྐབས་གྱི་
བསྐྱབ་བྱར་གཟུང་དགོས་ཏེ། ཆོལ་བས་བསྟན་བཅོས་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱས་པས་སྐྱ་
ལ་རྟག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ལྟ་བུའི་ལུང་དོན་གཅིག་བཀག་ན་ཡང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
གཏན་ཆོག་མཁའ་ལ་བ་དང་། དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མས་བསལ་བ་ལྷགས་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རེ་ཞེན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞོད་བྱེད་བརྗོད། སྐྱབ་བྱེད་དགག། རྩོད་པ་སྐྱོང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྐྱ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། དྲི་ལ་སའི་ཡོན་ཏན་བཀག་པས་ཀྱང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་འགལ་རྟགས་སུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་བཀག་པས་ལུང་དོན་གཅིག་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་བཀག་པས་དེ་སྐྱོར་གྱི་འགལ་རྟགས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དྲི་ལ་སའི་ཡོན་ཏན་སྐྱབ་པ་
སྐབས་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་ལ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་བཀག་པས་ཀྱང་། སྐྱ་
མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་མིན་པར་ཐལ། སྐྱ་ལ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་སྐྱབ་
པ་སྐབས་མིན་པའི་ཕྱིར། ཅི། གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་སྐྱ་སྐབས་སུ་བབས་པས་དེའི་ཆོས་ནམ་མཁའི་
ཡོན་ཏན་སྐྱབ་པ་ཡང་སྐབས་སུ་བབ་པོ་ཞེན། དེ་བྲག་པ་ཆོས་ཅན། ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་སྐྱའི་
ཆོས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོ། སྐྱ་ལ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་སྐྱབ་པ་
སྐབས་སུ་བབས་པ་མིན་པར་ཐལ། ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ལུང་དོན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོ། སྐྱ་ལ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་སྐྱབ་པ་སྐབས་སུ་བབས་པ་ཁས་སྒྲངས་པ་གང་
ཞིག །དེ་ལྟར་ན་དྲི་ལ་སའི་ཡོན་ཏན་སྐྱབ་པ་སྐབས་སུ་བབས་པས་སྐྱོན་སྐྱོང་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཆོས། གལ་ཏེ་བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཆོས་ཅན། ཆོལ་བས་སྐྱབ་
ཆོས་སུ་འདོད་དགོས་ཏེ། ཆོས་ཅན་སྐྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱའི་ཕྱོགས་གཅིག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། སྐྱ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་མིན་ལ་རྩོད་པ་བྱེད་པ་དང་། གང་རུང་གཅིག་
ལ་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ་མེད་པར་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོ། ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་སྐྱབ་ཆོས་སུ་

འདོད་དགོས་སོ་ཞེས་པའི་དམ་བཅའ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་དམ་བཅའ་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལ་
རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། འབྲས། ཚེས་ཅན་གྱི་ཚེས་ཡིན་པ་སོགས་ཚེས་ཅན།
ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚོལ་བས་དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སྐྱབ་པའི་འབྲས་
རྟགས་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྟོར་གྱི་བྱབ་པ་ལུལ་པའི་ཕྱིར། མེད། བྱས་པ་ཚེས་
ཅན། སྒྲ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ལ་གཞོད་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པ་མིན་
པར་ཐལ། ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དེ་མི་རྟག་པའི་འབྲེལ་ཡུལ་མིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་བཅོས་ཁས་སྒྲངས་དགག། བསྐྱབ་བྱ་ཐམས་ཅད་
གཟུང་བ་དགག། བྱུང་དོན་གཏན་ཚིགས་འགལ་བ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དངོས་སྟོབས་ཡུལ་ཉིད་བསྟན་བཅོས་ལ་མི་ལྟོས། །ཡུང་ལ་ལྟོས་ནས་
བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་དུས། ཀྱུན་ལ་བསྟན་བཅོས་དགོས་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རྗེས། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་འགྲུབ་པ་ཡུང་སྐྱབ་བྱེད་
དུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་གཙོ་བོར་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་འགྲུབ་པ་ཡུང་ལ་མི་ལྟོས་པར་བཤད་
ཟེན་པའི་ཕྱིར། དྲི། འོ་ན་ཡུང་ཚད་མར་ཁས་སྒྲངས་ནས་བྱིས་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་
གཞལ་བྱ་ལ་དཔྱད་པའི་ཚེ། སྒར་གྱི་ཁས་ལེན་དོར་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་
གི་གཞལ་བྱ་ཚེས་ཅན། སྒར་ཡུང་ཚད་མར་ཁས་སྒྲངས་ནས་བྱིས་ཁྱོད་ལ་དཔྱད་པའི་ཚེ་སྒར་གྱི་
ཁས་ལེན་དོར་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྒར་ནས་ཀྱང་ཡུང་ཚད་མ་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་སྒྲངས་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར། འདྲི། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞལ་བྱ་ལ་དཔྱད་པའི་ཚེ་
ཡུང་ཡོད་ཀྱང་སྐྱབ་བྱེད་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཡུང་ཚད་མ་ཡིན་མིན་དཔྱད་ནས་ཚད་མར་ཁས་
ལེན་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཡུང་ཚད་མས་གང་ལ་གཞོད་པ་ཡིན་ཞེན། དྲི། ཤིན་ཏྲོག་
ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དཔྱད་པའི་ཚེ་ཡུང་ཚད་མ་དང་འགལ་ན་ཡུང་ཚད་མས་གཞོད་པར་འགྱུར་ཏེ།
ཁྱོད་ཡུང་ཚད་མ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སྐྱབ་བྱེད་
དེས་གྲུབ་པའི་དོན་སྐྱབ་བྱེད་དེ་དང་འགལ་བ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གནས། ཤིན་ལྷོག་ལ་དཔྱད་པའི་ཆེ། ལུང་ཚད་མ་སྦྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་
སྐབས་དེར་ཡང་ཆོས་ཅན། རྟགས་ཆོག་དེས་བསྦྱབ་བྱེད་ཆོས་དངོས་སམ། བསྦྱབ་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་
འབྲེལ་ཡུལ་ལ་གཞི་ན་འགའ་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཆོས་གཞན་ལ་གཞི་ན་
པས་འགའ་རྟགས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་འགའ་རྟགས་སྟག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། དཔྱད། གཞལ་བྱེད་གནས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐམས་ཅད་ལ་ལུང་སྦྱབ་བྱེད་དུ་
ཁས་ལེན་དགོས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འཐད་ན། གྲུབ་མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་སྟེ་བོས་དུ་
བའི་རྟགས་ལས་མེ་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེས་ཀྱང་ལུང་སྦྱབ་
བྱེད་དུ་ཁས་སྐྱབས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྟེ། གྲུབ་མཐའ་མེད་པའི་སྟེ་བོ་ཆོས་ཅན། ལུང་སྦྱབ་བྱེད་
ཁས་ལེན་པ་མིན་པར་ཐལ། ལུང་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་ཡང་མིན། ལུང་ཁས་
སྐྱབས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། ཁས་མ་སྐྱབས་པའི་ཉེས་པ་མཐོང་བ་ཡང་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་བསྦྱབ་བྱེད་ཐམས་ཅད་གཟུང་བ་དགག་པ་ལ་བཞི་སྟེ། ལུང་དོན་བསྦྱབ་བྱེད་གཟུང་
ན་ཏེ་ཅད་ཐལ། །ལུང་དོན་ཁས་སྐྱབས་མེད་ཀྱང་བསྦྱབ་བྱེད་འགྲུབ། །ལུང་དོན་མེད་ཀྱང་གཏན་
ཆོགས་སྟོན་ཅན་མིན། །ལུང་དོན་མེད་ཀྱང་ཆོལ་བ་སྟོན་ཅན་མིན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཤམ། གཞལ་བྱེད་གནས་ཀྱན་ལ་ལུང་སྦྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། གཏན་
ཆོགས་གཅིག་པོ་ལ་ལུང་དོན་ཀྱན་གྱིས་ཁྱབ་པ་དཔེ་ལ་སྟོན་པ་ཁོ་ན་སྦྱབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་ན་རྟགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ལུང་དོན་ཀྱན་གྱིས་ཁྱབ་པར་ངེས་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། འབྲེལ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་མ་གྲུབ་
པས་མི་རྟག་པ་མ་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དང་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ལ་འབྲེལ་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་སྟོན་ཅན་མིན་ཏེ།
སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་ལུས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཚུས། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་བཤད་པའི་ལུང་དོན་ཀྱན་
གྱིས་ཁྱབ་མི་དགོས་པར་ཐལ། ལུང་དོན་ཁས་མ་སྐྱབས་པའི་སྟེ་བོས་ཆོག་སྦྱབ་པའི་རྟགས་ལས་ཆོག་
སྦྱབ་པའི་ལྷས་བྱིན་སེམས་ལྟན་དུ་རྟོགས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། མི། བྱས་པ་ཚོས་ཅན། ལུང་དོན་འགའ་ཞིག་ལ་གནོད་པས་སྒྲིམ་རྟག་པར་
སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལ་གནོད་ཀྱང་དེ་སྒྲུབ་པ་ལ་མི་
འབྱུལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེ་དུ་ལ་ཡང་སྒྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལུང་དོན་གཤམ་པའི་
ཚོལ་བའི་རོང་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མིན་ནོ་ཞེ་ན། དྲི། ལུང་དོན་གཤམ་པའི་ཚོལ་བ་ཚོས་ཅན།
ཁྱོད་གྱིས་བྱས་པའི་རྟགས་ལས་སྒྲིམ་རྟག་པར་རྟགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གྱི་རོང་
དེ་དེ་སྐོར་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། སྒྲིམ་རྟག་སྒྲུབ་པ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་འགོད་མཁན་གྱི་ཚོལ་བ་དེ་ཚོལ་བ་སྒྱུན་
ཅན་ཡིན་ཏེ། ལུང་དོན་ལ་གནོད་པའི་གཏན་ཚིགས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཏུན། དེ་འདྲི་ཚོལ་
བ་དེ་ཚོས་ཅན། དེ་སྒྲུབ་ལ་དེ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆ་ནས་ཉེས་པ་མ་བྱས་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ལ་
དེ་གཏན་ཚིགས་སུ་བརྗོད་པས་དེ་ལུང་དོན་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
སྒྲུབ་ལ་དེ་གཏན་ཚིགས་སུ་མ་བརྗོད་ཀྱང་དེས་ལུང་དོན་ལ་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གནོད་པའི་ཕྱིར། གནོད།
གལ་ཏེ་སྒྲུབ་བསྟན་བཅོས་ཁས་སྒྲུངས་ནས་ཕྱིས་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་གྱི་རྟགས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་
བ་སྒྱུན་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཚོལ་བ་ཚོས་ཅན། བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆ་ནས་ཚོལ་བ་སྒྱུན་
ཅན་མིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་རྟགས་སུ་བརྗོད་པའི་ཆ་ནས་མི་རིགས་པ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུབ་བརྗོད་མཁན་གྱི་ཚོལ་བ་དེ་ཡང་ཚོལ་བ་སྒྱུན་ཅན་མིན་པ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན།
གཏུན། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུབ་འགོད་མཁན་གྱི་ཚོལ་བ་ཚོས་ཅན། ཚོལ་བ་སྒྱུན་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ།
སྒྲུབ་བྱེད་སྒྱུན་མེད་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྒྲུབ་འགོད་པའི་ཚོལ་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲིམ་རྟག་སྒྲུབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་འགོད་མཁན་གྱི་ཚོལ་བ་ཚོས་ཅན། ཚོལ་
བ་སྒྱུན་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་ཅུས་གྱི་གཏན་ཚིགས་འགོད་པའི་ཚོལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཤམ། གཏན་ཚིགས་དེས་ལུང་དོན་གཅིག་བཀག་པས་ལུང་དོན་མ་ལུས་པ་
བཀག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚོལ་བ་དེ་ཚོས་ཅན། རྒྱལ་རིགས་ངན་པ་དང་ཚོས་མཚུངས་ཏེ། མི་རིགས་
པ་གཅིག་བཀག་པས་རིགས་པ་རྣམས་བཀག་པར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་ཚོལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དྲི་ན། སྒྲིམ་རྟག་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་དང་། ཁྱོད་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་གི་རྣམ་

གཞག་མི་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ལྟར་དོན་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། འགལ་ལ་མི་འབྲུལ་ཏྲགས་སྒྲོན་མིན་པ་སྤང་། ཉེ་ལ་
གཞན་ལ་ན་ལྟར་སྤང་བ་ཚོད་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱེ་ལ་ནམ་ཡོན་བཀག་པས་མི་ཏྲག་པ་ལ་མི་གཞོད་ན། ཏྲག་མི་ཏྲག་གང་
རུང་ཆོད་མས་ངེས་ན་ཡང་ཅིག་ཤོས་ལ་མི་གཞོད་པར་མཆོངས་སོ་ཞེ་ན། ཆོས། སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ལ་ཏྲག་པ་ནམ་ཡོན་བཀག་པས་མི་ཏྲག་པ་ལ་མི་གཞོད་པ་དང་། ཏྲག་མི་ཏྲག་གང་རུང་ཆོད་མས་
ངེས་ན་ཅིག་ཤོས་ལ་མི་གཞོད་པ་གཉིས་མི་མཆོངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་ཏྲག་མི་ཏྲག་གཞི་མཐུན་དུ་
འདུ་བར་མི་རུང་ཞིང་། ཏྲག་པ་ནམ་ཡོན་བཀག་པ་དང་མི་ཏྲག་པ་གཉིས་གཞི་མཐུན་དུ་འདུ་བར་
རུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་།
སྐྱེ་ལ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་བཀག་པས་སྐྱེ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཏྲགས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་
བཀག་པས་གཞེགས་ཟན་གྱི་ལུང་དོན་གཅིག་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱས་པ་སོགས་གྱི་གཏན་
ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། དྲི་ཏྲག་པ་ས་ཡོན་ལ་གཞོད་པས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་གཞོད་
པར་ཐལ། དེ་ལ་གཞོད་པས་གཞེགས་ཟན་གྱི་ལུང་དོན་གཅིག་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ། གལ་
ཏེ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་སྐྱེ་ལ་འབྲེལ་བ་གྲུབ་ཅིང་། སའི་ཡོན་ཏན་སྐྱེ་ལ་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པས་མི་
མཆོངས་སོ་ཞེ་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་ལ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་བཀག་པས་དེ་སྒྲོར་གྱི་འགལ་
ཏྲགས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དེ་སྐྱེ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་མིན་པའི་
ཕྱིར། བྱེད་ཀྱི། རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་རུས་མི་རུས་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཏྲགས་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་སྒྲོན་ཅན་དུ་
འཛོག་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ལྟོས་ནས་མིན་པའི་ཕྱིར། མེད། བྱས་པ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱིས་དྲི་ལ་སའི་ཡོན་ཏན་བཀག་པས་ཀྱང་སྐྱེ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཏྲགས་སུ་འགྱུར་
བར་མཆོངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱེ་ལ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་བཀག་པས་གཞེགས་ཟན་གྱི་ལུང་
དོན་ལ་གཞོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་སྒྲོར་གྱི་འགལ་ཏྲགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་སྤེས་ལུང་དོན་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་བཟོད།

སུན་འབྱིན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཤམ། ཀུན་བརྟམ་གྱི་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག། ཁྲོལ་བས་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་
ཁས་སྒངས་ན་བསྟན་བཅོས་དེའི་ལུང་དོན་མ་ལུས་པ་སྐབས་གྱི་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་དགོས་སོ་ཞེན།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མ་གྲུབ་བརྗོད་པ་དམ་བཅར་ཐལ། །རང་སྐྱོས་པ་དོན་མེད་འགྱུར་
བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐལ་བ་དགོད། ཉེས་སྒྲོང་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དཔེ། ཁྲོལ་བས་ཁས་སྒངས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་
གྲུབ་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱེ་བའི་ཚིག་དེ་སྐབས་གྱི་དམ་བཅར་ཐལ། ཁྱོད་ཁྲོལ་བས་སྐབས་གྱི་
བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཤམ། དེ་ཚོས་ཅན། སྐབས་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་སྐབས་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་
ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཆེད་དུ་འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་སྐྱོས་པའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སྐབས་
གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་གཅོད་མི་རུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ཡིན་པ་
རིགས་པས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མི། གལ་ཏེ་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཚོས་ཅན། སྐབས་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་
མིན་ཏེ། སྐབས་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཁྲོལ་བས་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། སྐབས་མཁའ་ཡོན་ཏན་ཚོས་
ཅན། ཁྱོད་སྐྱེ་མི་རྟག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཁྲོལ་བས་དེར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཞོད་པས་སྐྱེ་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པའི་སྐབས་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་མི་
གཞོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐལ་བ་དགོད། ཉེས་སྒྲོང་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཕྱོགས། ཕྱོགས་གྱི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་རང་ཉིད་ཅེས་པའི་སྐྱོ་ཚོས་
ཅན། དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ལུང་དོན་སྐབས་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་མི་སེལ་བ་གང་ཞིག །དེ་
ལས་གཞན་པའི་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བསྟན། གལ་ཏེ་མ་གྲུབ་སྟེ། ཁྲོལ་བ་བསྟན་བཅོས་ལ་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་
འཇུག་ཕྱོག་བྱེད་རུས་པ་གཤམ་པའི་ཆེད་དུ་རང་སྐྱོས་པའི་ཕྱིར་ཞེན། འོ། ཁྲོལ་བ་བསྟན་བཅོས་

ལ་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་ལྷོག་བྱེད་པ་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་རྣམས་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་རང་སྐྱོས་པ་
དོན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་མི་རྣམས་སམ་སྐྱམ་པའི་དོགས་པ་ཆོལ་བ་རྟོགས་ལྡན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར།
གལ་ཏེ་ཆོལ་བ་བསྟན་བཅོས་ལ་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་ལྷོག་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་སྐྱོས་སོ་ཞེན།
དྲི། ཆོལ་བ་དབང་རྣམ་ཆོས་ཙན། རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆོག་ལས་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་ལྷོག་བྱེད་
པ་མིན་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཆད་མས་གྲུབ་མ་གྲུབ་དབྱེད་ནས་བསྟན་བཅོས་ལ་
འཇུག་ལྷོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དྲི། ཆོལ་བ་དབང་རྣམ་ཆོས་ཙན། རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆོག་ལས་
བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་ལྷོག་བྱེད་པ་མིན་པར་ཐལ། རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆོག་མ་སྐྱོས་ཀྱང་འདོད་པ་
ཙམ་གྱིས་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་ལྷོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྒྱས་བཤད་གྲུབ་པའི་མཇུག་སྟེད་བསྟན་པ་ནི། འདོད། ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཅེས་
པའི་ཆོག་ཟུར་གྱིས་རང་ཉིད་ཅེས་པའི་སྐྱ་ཆོས་ཙན། ལུང་དོན་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པའི་
ལོག་རྟོག་སེལ་པའི་ཆེད་དུ་སྐྱོས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དོན་ལ་གཞོད་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་
པ་མེད་པ་སོགས་གསུམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གཞན་གྱི་རང་སྐྱའི་དགོས་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གྲགས་པ་རྟེན་དུ་ཤེས་པའི་
ཆེད་དུ་སྐྱོས་པ་དགག་ཆོས་ཙན་བསྐྱབ་བྱ་མིན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་སྐྱོས་པ་དགག་པ་འོ། །

དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། གཞུང་། མདོའི་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཙན་
ཡིན་ན་ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲགས་པ་གཅིག་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་རང་སྐྱོས་
སོ་ཞེན། དེ་དགག་པ་ནི། དབྱེད། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཙན་ཡིན་ན་ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་གཉིས་ཀ་ལ་
གྲགས་པ་གཅིག་དགོས་པ་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་རང་སྐྱོས་མི་དགོས་པར་ཐལ།
རང་སྐྱོ་མ་སྐྱོས་ཀྱང་ཁྱད་གཞིའི་སྟེང་དུ་ཁྱད་ཆོས་ལ་དབྱེད་པར་བྱས་པའི་སྐབས་ཀྱིས་ཁྱོད་ཤེས་
པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གྲུབ་ཟིན་ཆོས་ཙན་བསྐྱབ་བྱ་མིན་པ་དགོས་པ་ཡིན་པ་དགག་གཞི་
མེད་ཆོས་ཙན་བསྐྱབ་བྱ་མིན་པ་དགོས་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། ཅི། གལ་ཏེ་རང་ཉིད་
ཅེས་པའི་སྐྱས་གྲུབ་ཟིན་གྱི་ཆོས་ཙན་འབའ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱ་མིན་པར་བརྗོད་དོ་ཞེན། རུང་། ཕྱོགས་

ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཚས་ཅན། བྱིར་སྐྱོལ་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཚས་ཅན་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མིན་པར་
ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་ཟུར་དུ་རང་ཉིད་སྒྲོས་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ངོ་བོ་དང་ཁོ་ན་
སྒྲོས་པས་དེ་ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གྲུབ། གཏན་ཚིགས་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ངོ་བོ་དང་ཁོ་
ན་སྒྲོས་པ་གང་ཞིག །དེ་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་ན། བྱིར་སྐྱོལ་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་པ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་
བཀོད་བཞིན་པ་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅད་པ་དེ་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཚས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཞན་གྱིས་བསལ། །ཚས་ཅན་བསྐྱབ་
བྱར་བྱས་ན་ཕྱོགས་སྒྲོན་མིན། །ཕྱོགས་སྒྲོན་ཡིན་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་བསལ་བྱར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཚས་ཅན་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མིན་པར་
ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་རང་སྒྲོས་སོ་ཞེ་ན། རྗེས། མ་གྲུབ་པའི་ཚས་ཅན་དེ་ཚས་ཅན། ཁྱོད་སྐབས་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་རང་སྒྲོས་མི་དགོས་པར་
ཐལ། དེ་མ་སྒྲོས་ཀྱང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དཔེ་དང་ཚུད་གཞི་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་ཚས་ལུལ་དུ་བྱེད་
པར་བཤད་པས་ཁྱོད་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མིན་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ། མ་གྲུབ་པའི་ཚས་ཅན་བསྐྱབ་བྱར་བྱས་ན་ཕྱོགས་སྒྲོན་ཅིར་འགྱུར་ཞེས་
དྲིས་པས། དེ་རྟོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཚས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་ཕྱོགས་ཚས་མ་གྲུབ།
ཚས་སུ་བཟུང་ན་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདྲི། ཕྱོགས་ཚས་མ་གྲུབ་དང་། ཚས་
དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པ་ཚས་ཅན། སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྒྲོན་མིན་པར་ཐལ། གཏན་ཚིགས་དང་
དཔེའི་སྒྲོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཕྱོགས་སྒྲོན་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཚས་གྲུབ་པ་ལ་གཞོན་པའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། དྲི། གཏན་ཚིགས་དང་དཔེའི་སྒྲོན་ཡིན་ན་ཕྱོགས་སྒྲོན་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་
ཕྱོགས་ཚས་གྲུབ་པ་ལ་གཞོན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དྲི། ཕྱོགས་ཚས་ཅན། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོན་དེ་ཁྱོད་
ཀྱི་སྒྲོན་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེའི་སྒྲོན་ཡིན་ན་སྐྱབ་བྱེད་ལ་མ་ལྟོས་པ་དམ་བཅའ་ཙམ་དང་འབྲེལ་བའི་
སྒྲོན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དམ་བཅའ་པ་ཙམ་ཉིད་ན་མངོན་སུམ་སོགས་དང་འགལ་བ་
ཕྱོགས་སྒྲོན་དུ་འཇུག་པ་བཞིན་ལོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མ་བྱུང་བྱུང་ཆེས་བསལ་བྱར་བསྟན། །རང་གཞུང་གཞན་དང་

འགལ་བ་སྤང་། །དེས་གཟུང་དོན་མེད་འགྱུར་བ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱ། རྟོགས་ཚེས་ཅན། གཏུན་ཚིགས་དང་དཔེའི་སྟོན་དེ་ཁྱོད་གྱི་མཚན་ཉིད་གྱི་བསལ་བྱ་མིན་པར་བཤམ། ཁྱོད་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་དེས་བསལ་བ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རྟོགས་ཡང་དག་ལ་མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་བསལ་བའི་ཆེད་དུ་སྟོས་པའི་བྱིར། འོ་ན་གང་གིས་གང་བསལ་བ་ཡིན་ཞེན། རྟེན། རང་ཉིད་དང་། ཁོ་ན་དང་། རོ་བོ་དང་། མ་བསལ་བའི་སྐྱབ་བཞི་པོ་ཚོས་ཅན། རྟོགས་ཡང་དག་ལ་ཁྱབ་ཆེས་སེལ་བར་བྱེད་དེ། རྟོགས་ཡང་དག་མིན་པ་ཡིན་པ་སེལ་བའི་བྱིར། འདོད་པའི་སྐྱེ་ཚོས་ཅན། རྟོགས་ཡང་དག་ལ་མ་ཁྱབ་པ་སེལ་བར་བྱེད་དེ། ཞེ་འདོད་གྱི་ཚིགས་དོན་སྐབས་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་མིན་པ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་སེལ་བ་ལ་མཚན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་དགོས་ན། རིགས་སྒྲོར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འདོད་པར་འགྱུར་བ་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་མ་བསལ་བ་དེ་ཡང་རྟོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། བསྐྱབ། བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྒྲངས་ཤིང་ཆོད་མས་མ་བསལ་བ་དེ་ཚོས་ཅན། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེས་རིགས་མི་མཐུན་ལྷ་ཆར་སེལ་རྣམས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཀླན་བཏུས་ལས་གསུངས་པའི་རང་ཉིད་འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེས། སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཙོད་རྣམས་ན་ཁོ་ན་ཞེས་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། མི་རྣམས་ན་རིགས་སྒྲོའི་འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་ལ་འང་མཚུངས་སོ་ཞེན། རྟེན། ཀླན་བཏུས་ཀྱི་རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་ཟུར་དུ་དཔེར་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཙོད་པའི་ཆེད་དུ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཚིག་སྟོས་དགོས་ཏེ། ཁྱོད་བསྟན་བྱ་བ་དང་ཁྱད་གཞིར་འབྲེལ་བའི་རྟོགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད། ཀླན་བཏུས་ཀྱི་རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་འདིར་ཚོས་ཅན། འདོད་པའི་རྟེན་ནི་ཞེས་པ་དེས་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཙོད་མི་རྣམས་ཏེ། རྟེན་དེ་ཡང་བསྟན་བྱ་བ་དང་ཁྱད་གཞིར་འབྲེལ་བའི་བྱིར། རིགས་སྒྲོའི་འདོད་པ་འགྱུར་བ་ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་ཚོས་ཅན། འདོད་པའི་རྟེན་ནི་ཞེས་པ་དེས་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་

སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཙོན་ལུས་ཏེ། རྒྱུན་དེ་བསྐྱབ་བྱ་བ་དང་ཁྱད་གཞི་མ་འབྲེལ་བའི་
འདོད་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཀྱི་མཚུགས་སུ་བསྐྱབ་པ་ནི། བརྗོད། ཀུན་བཏུས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་རང་ཉིད་ཅེས་པའི་སྒྲ་ཚེས་ཅན། གྲགས་པ་ཚེས་ཅན་དུ་ཤེས་པ་
སོགས་ཁྱོད་སྒྲ་མ་པའི་དགོས་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ཤེས་པ་བརྗོད་བྱེད་མིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚེས་
ཅན། ལུང་དོན་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཚོལ་བས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྒྲངས་པ་སྐབས་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲ་མ་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་ཤེས་པ་གཙོ་བོར་རྗོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེས། བྱས་པ་ཚེས་ཅན། སྒྲའི་སྤྲེང་དུ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ལ་གཞོད་ཀྱང་སྒྲ་མི་རྟག་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་
ཕྱོགས་སྒྱུན་མེད་དང་། ཁྱོད་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སྒྱུན་མེད་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ལུས་ཀྱི་
གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཡང་དག་འཛིག་བྱེད་མ་བསལ་བ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་འཛིག་
ལ་མ་བསལ་དགོས། ཁྱོད་མས་བསལ་བ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྱུན་དུ་བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཁས། ཚོལ་བ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྒྲངས་པ་ཅམ་གྱིས་བསྐྱབ་
བྱ་ཡང་དག་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྒྲངས་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་
འགྱུར་བ་ལ་ཆད་མས་མ་བསལ་བ་ཁྱོད་ཚེས་སུ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། ཆད་མས་
བསལ་བ་ཞུགས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཁས་སྒྲངས་པ་དེ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ལུས་པ་འཇུག་
པའི་རྟེན་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ལ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་ཚོལ་བས་ཐེ་ཚོམ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚེས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་བསལ་བ་བཤད། ཚུལ་དེས་ཁྱད་པར་
འགོག་སོགས་སྒྱུན་དུ་གྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཆད་མ་མདོར། མདོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་དང་། ཡིད་ཆེས་གྲགས་པ་རང་
རྟེན་ལའོ། །ཞེས་པའི་དོན་འབྲེལ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སེལ་བྱེད་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་བསྐྱབ། །དབྱེ་བ་སོ་
སོའི་རང་བཞིན་བཤད། །བསལ་གཞི་རང་རྟེན་དགོས་པ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འོ་ན་སེལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་གཉིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསལ་བ་འདང་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ་

ཞེན། རྗེས། བྱོགས་སྒྲུང་ཆོས་ཅན། ཚད་མས་བསལ་བ་བཞིར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
སེལ་བྱེད་རྗེས་དཔག་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་སྒྲོན་ས་ཚད་མས་བསལ་བ་བཞིར་བཤད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡིད་ཆེས་གྲགས་པའི་བསལ་བ་རྒྱས་པར་བཤད། །དོན་དང་མཉན་
བྱས་མངོན་སུམ་བསལ་བ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སེལ་བྱེད་ཚད་མ་རྗེས་དཔག་ཁོངས་སུ་བསྟུ། །བསལ་བ་གཉིས་ཀྱི་
རང་བཞིན་སོ་སོར་བཤད། །གཞོད་ཚུལ་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་དགོས་པ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སེལ་བྱེད་རྗེས་དཔག་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་ན། རྗེས་དཔག་བྱི་མ་གཉིས་གཏན་
ཆོགས་གང་ལ་བརྟེན་ཞེན། དེ། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཆོག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བཀའ་བརྒྱུད་སྟོང་པ་རང་གི་
བསྟན་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྒྲ་མ་སྟོན་དུ་སོང་བ་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་སྟོར་
བྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་བའི་གཏན་ཆོགས་གང་ཞིག །རང་གི་བསྟན་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྒྲ་མ་དེའི་
འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། རི་བོང་ཅན་སྒྲ་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དུ་སྒྲུབ་
པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། གང་ཞིག །སྒྲ་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དེ་དང་རང་བཞིན་
གཅིག་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་བསལ་བ་བཤད། གྲགས་པའི་བསལ་བ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཆོག་གཉིས་གཅིག་ཏུ་སྟུང་པའི་མདོ་དོན་བཤད། བསལ་བ་གཅིག་ཏུ་
སྟོན་པའི་མདོ་དོན་བཤད། །ཡིད་ཆེས་ལོགས་སུ་བཤད་པའི་མདོ་དོན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཆོག་གཉིས་གཅིག་ཏུ་སྟུང་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད། །ཆོག་གཉིས་གཅིག་
ཏུ་སྟུང་པའི་དགོས་པ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཡུང་། མདོར་རང་ཆོག་དང་ཡུང་ཆོག་གཉིས་ཡིད་ཆེས་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་ནས་
བཤད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་ཆོག་རྣམ་དག་དང་། ཡུང་ཆོག་རྣམ་དག་
གཉིས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གནས་སུ་མཚུངས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྗེ། དེ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་ཆོག་སྒྲས་པ་ཅོམ་གྱིས་བརྗོད་བྱ་ངེས་
པའི་ཚད་མ་ཡོད་པར་དོན་གྱིས་ཁས་སྒྲུངས་པ་དང་། ཡུང་གིས་བྱུབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཁས་སྒྲུངས་པ་

ཉིད་གྱིས་ལུང་ཚད་མར་ཁས་སྒྲངས་པ་མཚུངས་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལུང་ཚིག་རྣམ་དག་དེ་ལུང་གིས་གྲུབ་པའི་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་རང་འགལ་གྱི་དམ་བཅའི་ཞེན་དོན་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེས། བློགས་སྒྲང་ཚོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་དང་། རང་ཚིག་གཉིས་དང་འགལ་བའི་དཔེ་གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་སྟུང་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལུང་ཚིག་དང་། རང་ཚིག་རྣམ་དག་ཡིད་ཆེས་གྱི་གནས་སུ་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཚད། ལུང་དང་རང་ཚིག་ཚོས་ཅན། གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་པ་དེ་བྱོད་གཉིས་ཀ་དང་འགལ་བའི་དཔེ་གྲུབ་སྟེ། དེས་སྟོར་ཆད་མ་མེད་ན་བྱོད་གཉིས་ཀ་ཆད་མར་མི་རུང་བར་བསྟན་ནས་པའི་ཕྱིར། རུང་། གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་མེད་པ་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་ཚོས་ཅན། རང་ཚིག་དང་འགལ་བའི་དམ་བཅའ་རྣམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་ཡིན་ཏེ། དངོས་སུ་ཆད་མ་མེད་པར་དམ་བཅས་ནས་ཤུགས་ལ་རང་ཉིད་ཆད་མ་ཅན་དུ་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། ལུང་ཚིག་དང་འགལ་བའི་དམ་བཅའི་བློགས་ཅམ་མཚན་པའི་དཔེ་ཡིན་ཏེ། སྟེར་ལུང་ཚད་མ་ཅན་དུ་ཁས་སྒྲངས་ནས་བྱིས་ཆད་མ་མེད་པར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་གང་ཞིག །རང་གི་ལོག་བློགས་ལུང་ཁོ་ནས་འགྲུབ་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དཀར་པོའི་བློགས་གྱི་ཚོས་ལས་མ་འོངས་པ་ན་བདེ་བ་མི་འགྲུབ་པར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་ཚོས་ཅན། ལུང་ཚིག་དང་འགལ་བའི་དམ་བཅའི་རྣམ་གསལ་གྱི་དཔེ་ཡིན་ཏེ། ལུང་ཁོ་ནས་གྲུབ་པའི་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ལུང་ཚད་མ་དང་འགལ་བ་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལུང་ཚིག་ལོགས་སུ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་བཤད། །རང་ཚིག་ལོགས་སུ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་བཤད། །དགོས་པ་དང་པོའི་དོན་ལ་རྩྱེད་པ་སྟོང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ། སྒྲ་ཚོས་ཅན། བྱོད་ཏྲག་སྟོན་གྱི་བསྟན་བཅོས་དང་། ཆད་མས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་བྱོད་མི་ཏྲག་པར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་གཉིས་པོ་ལན་ཚུན་གོགས་བྱེད་ཅམ་ཡིན་གྱི། གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་དམ་བཅའ་འགལ་བ་ནས་མཚུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཁོ་བོའི་མ་མོ་གཤམ་མོ་ཞེས་པའི་རང་ཚིག་སྟེ་ཕྱི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ། སྟེར་སྒྲ་ཏྲག་སྟོན་གྱི་

བསྟན་བཅོས་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཚིག་དེ་ཡང་ཚོས་ཅན། རང་ཚིག་ཡིན་ཏེ། དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་
 པའི་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ལོག་བྱེད་པ་དམ་བཅས་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ། ཚད་མས་གྲུབ་པའི་
 སྒོ་ནས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲ་རྟག་པར་དམ་བཅས་པའི་
 དམ་བཅའ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དང་དེ་གཉིས་གཞི་གཅིག་ལ་ཚོས་འགལ་བ་དམ་བཅས་
 པའི་དམ་བཅའ་གང་ཞིག་ཁྱོད་རྒྱུ་རྟེན་ཚད་མ་དང་བཅས་པའི་བྱིར། དེ། གཞན་དུ་ལུང་ཁོ་ནས་
 གཞོད་ན་སྒྲ་རྟག་སྟོན་གྱི་ལུང་ཚོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་ལ་མི་གཞོད་
 པར་ཐལ། ཁྱོད་རྒྱུ་རྟེན་ཚད་མ་དང་བཟུང་བའི་ལུང་ཡིན་པའི་བྱིར། ལུང་། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་
 ལུང་ཚད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རང་འགལ་གྱི་དམ་བཅའ་ལ་གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་ལུང་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཀག་ཟེན་པའི་བྱིར། འོ་ན་ལུང་ཚད་མས་གཞོད་པའི་ཡུལ་མེད་དམ་ཞེ་
 བ། དེ། དཀར་ཚོས་སྟུང་པ་ལས་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་
 ལ་ལུང་ཚད་མས་གཞོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་ལུང་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ལུང་ཚད་
 མ་དང་འགལ་བའི་ཚོས་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་
 ཚོས་ཅན། རྗེས་དཔག་ཅམ་ལས་བྱི་རོལ་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གང་ཞིག་།
 མདོན་སྒྲུལ་མིན་པའི་བྱིར། མདོར་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ལས་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཐ་དད་དུ་
 གསུངས་པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞོད་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དེ། དེ་གཉིས་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་དུ་བྱེ་བ་མིན་པར་རྟེན་གཞི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་
 སྒོ་ནས་ཐ་དད་དུ་བྱེ་བ་ཡིན་ན། མདོར་ཚད་མའི་བསལ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་ཚོས་ཅན།
 འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བ་ཡང་ཐ་དད་དུ་འཆད་
 རིགས་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་དེ་གསུམ་གྱི་རྟེན་གཞི་གཏན་ཚིགས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཚོས་
 ཅན། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ལས་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཐ་དད་དུ་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་
 པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་བརྟེན་པའི་དགོས་པ་མེད་པ་གང་ཞིག་། དགོས་པ་གཞན་ཡང་
 མེད་པའི་བྱིར། །

གཉིས་པ་ནི། རུང་། མདོར་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ལས་རང་ཚིག་ཐ་དད་དུ་བྱས་པ་ཚོས་

ཙན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་རྟེན་ཚད་མ་དང་བྲལ་བའི་རང་ཚིག་ཙམ་གྱིས་བརྗོད་བྱ་དངོས་
ཤུགས་པན་ཚུན་གཤམ་བྱེད་ཙམ་ཡིན་ལ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ནི་གཞོད་བྱེད་ཀྱང་ཡིན་ནོ་
ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལུང་གིས་ཀུན་ལ་གཞོད་ན་ཏ་ཅང་ཐལ། །ལུང་གི་གཞོད་ལུལ་ཡིན་
མིན་སོ་སོར་སྟེ། །ལུང་གི་དོན་ལ་བརྟགས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྟེ། རྒྱལ་བས་ལུང་ཚད་མར་ཁས་སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་ལུང་ཚད་མར་འགྱུར་བའི་
ལུང་དེ་ཆོས་ཙན། ཀུན་གྱི་སྟེང་དུ་རང་འགལ་གྱི་དམ་བཅའ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེན། ལུང་ཆོས་
ཙན། ཁྱོད་སྤར་ཚད་མར་ཁས་སྐྱེས་ན་ཕྱིས་ཚད་མར་མི་འདོད་པའི་ཆེ་གཞོད་བྱེད་མིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཚད་མ་ཁས་སྐྱེས་པས་གཞོད་བྱེད་དུ་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། རྟེ། དེའི་ཆེ་རང་ཚིག་
འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེན། དངོས་སྟོབས་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཙན་ལ། སྤར་ཁས་སྐྱེས་པའི་བསྟན་
བཅོས་དང་འགལ་བར་དམ་བཅའ་པའི་དམ་བཅའ་དེ་ཆོས་ཙན། རང་འགལ་གྱི་དམ་བཅའ་ལ་
གཤམ་བྱེད་ཙམ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཚིག་འགལ་བའི་དམ་བཅའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས། ལུང་
ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། སྐྱེས་བྱ་ཚད་མར་ཁས་སྐྱེས་ན་ཚད་མ་ཡིན་པས་བྱུང་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྟེ། སྐྱེ་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ལུང་སྐབས་བྱེད་དུ་
ཁས་ལེན་མི་དགོས་ཏེ། ཁྱོད་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་གཙོ་བོར་གྲུབ་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། སྐྱེན་སོགས་སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བ་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་ལ་དབྱེད་པའི་ཆེ་ལུང་ཚད་མ་
སྐབས་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ཁྱོད་ལུང་ཚད་མས་གཙོ་བོར་གྲུབ་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་དངོས་སྟོབས་ཚད་མས་ལུང་དོན་ལ་བརྟགས་པ་དགོས་པ་མེད་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེན། འདྲི། དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་ཆོས་ཙན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལུང་དོན་ལ་ནང་འགལ་
ཡོད་མེད་དབྱད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐོང་། དེ་ལྟར་དབྱད་པ་ཆོས་ཙན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
དབྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དེ་ཤིན་ཏྲོག་གི་སྐབས་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲགས་པའི་བསལ་བ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བཤད་ཚུལ་དང་པོས་གཞོད་བྱེད་

འགའ་ལྷ་མེད། །བཤད་ཚུལ་གཉིས་པས་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་བྱུང་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞོད་བྱེད་མེད་པའི་དོན་དུ་བཤད། །འགའ་ལྷ་མེད་པའི་དོན་དུ་
བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མདོར་གང་ལ་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དབག་པ་ནི་མེད་ལ། ལྷ་ལས་
བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་ན་བསལ་བ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རི་
བོང་ཅན་ནི་ལྷ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་རིམ་པ་བཞིན་
འགྲེལ་ཏེ། སྤྱེས། ལྷ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་ཆས་ཅན། ཁྱོད་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་རུང་དུ་ཐ་སྟོད་
མཐུན་པའི་སྤྱོད་བོ་རྣམས་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་ཐམས་ཅད་ཁྱོད་ཀྱི་བརྟོན་བྱར་རུང་བའི་ཕྱིར། ཐ།
ལྷ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱས་བརྟོན་རུང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མདོར་སྐྱ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་ཞེས་བརྟོན་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལྷ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་མཉན་བྱ་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་མདོན་སུམ་མིན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞོད་པ་ལ་མདོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་ཅེས་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། ཁྱོད་མདོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ། ལྷ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་ཆས་ཅན། དོན་
ཐམས་ཅད་ཁྱོད་ཀྱིས་བརྟོན་རུང་ཡིན་པ་དགག་ཏུ་མེད་དེ། ཁྱོད་འདོད་རྒྱལ་བའི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ཆོས་ཅན། རི་བོང་ཅན་དང་བུམ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱོད་འཇུག་ཏུ་རུང་སྟེ། སྤྱེས་མའི་སྐྱབ་ཆོས་
དེའི་ཕྱིར། དོན། དོན་ཐམས་ཅད་ལྷ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱས་བརྟོན་རུང་བ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་
དོན་ཐམས་ཅད་ལྷ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱས་བརྟོན་རུང་མི་རུང་བ་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་དང་དཔོན་
འགལ་གང་ཞིག །རྒྱབ་རྟེན་ཚད་མ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། བུམ་སོགས་ལ་ལྷ་བའི་སྐྱ་གྲགས་པ་
མེད་དོ་ཞེ་ན། བྲགས། བུམ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལྷ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱས་བརྟོན་རུང་རུང་སྟེ། ཁྱོད་
འདོད་རྒྱལ་བའི་སྐྱ་ཀླུ་གྱིས་བརྟོན་རུང་བའི་ཕྱིར། གཏན་ཆོགས་བྱུང་སྟེ། དོན་ཐམས་ཅད་
འདོད་རྒྱལ་བའི་སྐྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྟོན་རུང་དུ་སྐྱབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། གཞུན། རི་བོང་ཅན་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལྷ་སྐྱས་བརྟོན་རུང་རྗེས་དབག་ལས་འགོག་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྷ་སྐྱས་བརྟོན་རུང་
ཚད་མས་འགོག་པ་གང་ཞིག །དེ་མདོན་སུམ་གྱིས་འགོག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་
འགོག་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡོད་པ་བྱམ་མོང་མིན་པར་བསྟན་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཏན་ཆོགས་

གཞན་གྱིས་འགོག་གོ་ཞེན། རི་བོང་ཅན་ལྷ་སྐྱས་བརྗོད་མི་རུང་བྱ་སྐྱབ་པ་ལ་བཀོད་པའི་གཏན་
 ཚིགས་ཡོད་པ་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པ་བསྟན་པ་དེ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་
 ལྟར་སྐྱབ་པ་ལ་བཀོད་པའི་གཏན་ཚིགས་གཞན་ཡང་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་
 ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱ། དོན་ཐམས་ཅད་འདོད་ཀྱལ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་ལ། སྐྱོབ་དཔོན་གྱིས་སྐྱ་
 ལས་བྱུང་པའི་གྲགས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐྱ་བརྗོད་ལ་བརྟེན་པ་དང་།
 བརྗོད་པ་ཅམ་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྐྱ་བྱུང་གྲགས་པ་གྲུབ་པོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཆེད་
 ཡིན་པའི་བྱིར། རྗེས། སྐྱ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་བསལ་བ་དེ་ཡང་
 རྒྱགས་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་ལུང་ཚོས་ཅན། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ལ་ཡང་འགན་ལྷ་མེད་པར་སྟོན་
 ཏེ། དངོས་པོའི་སྟོབས་གྱིས་མ་ཞུགས་པའི་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་འགན་ལྷ་མེད་པར་སྟོན་
 པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་གྲུབ་ཚུལ་དངོས། [དེ་ལ་གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་
 དགག། སྐྱོབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་དབྱེད་པའོ།]

དང་པོ་ནི། ཡུང་། ལུང་དང་པོའི་དོན་སྤར་བཤད་པ་ལས་ཡང་ན་ལུང་དེ་ཚོས་ཅན། རི་བོང་
 ཅན་ལྷ་སྐྱས་བརྗོད་མི་རུང་ལ་འདྲ་ལ་བའི་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་མེད་པར་སྟོན་ཏེ། རི་བོང་ཅན་
 ལྷ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་མི་རུང་བྱ་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཏན་
 ཚིགས་སུ་བསྟན་པའི་བྱིར། རྟེན། རི་བོང་ཅན་ལྷ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་མི་རུང་ལ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་
 དཔག་མེད་པར་བསྟན་པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དངོས་སྟོབས་ལས་གྲགས་པའི་རྗེས་
 དཔག་ཡུལ་ཐ་དང་བྱ་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟེན། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ཚོས་ཅན། དགོས་
 པ་ཡོད་དེ། གྲགས་པ་དེ་རང་ཡུལ་ལ་དངོས་དབང་གིས་མི་འཇུག་པར་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་འཇུག་
 པར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་སྟེའི་གཏན་ཚིགས་བྱུན་མོང་མིན་པ་བསྟན། [རང་སྟེའི་འཆད་
 ཚུལ་ཉིད་ཀྱང་མི་འཐད་པའོ།]

དང་པོ་ནི། རྩེ། བད་སྟོད་པས་རི་བོང་ཅན་ལྷ་སྐྱས་བརྟེན་མི་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་
ཐུན་མོང་མིན་པ་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བད་སྟོད་པས་བརྟེན་རུང་གི་གྲགས་པ་
ཐམས་ཅད་བཀག་པ་དེ་སེལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རིགས་སྒྲིའི་འབྲེལ་བྱེད་ཁ་
ཅིག་སྟོབ་དཔོན་གྱི་མདོའི་ཚིག་དེ་རི་བོང་ཅན་ལྷ་སྐྱས་བརྟེན་རུང་ཁོ་ན་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དཔེ། གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་
གྱི་མདོ་ཚིག་ཆོས་ཅན། ལྷ་མ་དེ་ཁོ་ན་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། གྲགས་པས་ལྷ་སྒྲིའི་མཆོན་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲགས་པ་ཆོས་
ཅན། རི་བོང་ཅན་ལྷ་སྐྱས་བརྟེན་མི་རུང་བ་ཁོ་ན་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གི་
གིང་ཅེས་པ་བརྟེན་རུང་མི་རུང་བ་ལ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལྷ་སྐྱ་ཐུན་མོང་ཉིད་དུ་སྐྱབ། །དེ་ལ་དངོས་སྟོབས་གཞལ་བྱ་ཡིན། །
བརྟེན་རུང་འགོག་ན་གྲགས་པས་གཞོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འདྲིར། ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རི་བོང་ཅན་ལྷ་སྐྱས་བརྟེན་རུང་དུ་བསྐྱབ་པའི་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་མིན་པར་ཐལ། ག་ལུར་དང་དཔལ་སོགས་དེ་སྟོར་གྱི་མཐུན་
དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གལ་དང་གྲགས། འོག་མ་ལྷ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ག་ལུར་སོགས་
ལ་བདའི་དབང་གིས་འཇུག་ན་རི་བོང་ཅན་ལའང་བདའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་
གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ག་ལུར་སོགས་ལ་གྲགས་དབང་གིས་འཇུག་ན་རི་བོང་ཅན་ལའང་གྲགས་དབང་
གིས་འཇུག་པ་དེ་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་བསྟོན་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའོ། ག་ལུར་སོགས་ལ་དཀར་
བསིལ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཀྱིས་འཇུག་ན་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རི་བོང་ཅན་ལའང་རྒྱ་མཆོན་གྱི་
དབང་གིས་འཇུག་པར་ཐལ། རི་བོང་ཅན་ལའང་ཁྱོད་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཆོན་དཀར་བསིལ་སོགས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རི་བོང་ཅན་ལ་འཇུག་པ་བཀག་ཀྱང་གྲགས་པ་དང་
འགལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དཀར་བསིལ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོན་ཀྱིས་འཇུག་པ་གང་ཞིག །
མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་བཞི་སྟེ། འདོད་པས་བརྗོད་རུང་ཀུན་ལ་བྱུང། །དེ་ཉིད་འགོག་ན་གྲགས་པས་
གཞོད། །སྐྱ་གཞན་འགོག་ན་གཞོད་པ་མེད། །དེས་ན་ལོགས་སུ་བསྟན་པར་འཐད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྟེན་ལྗོན་ལ་བཞུགས་པའི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བརྗོད་རུང་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་གྲུབ་སྟེ།
ཁྱོད་བརྗོད་རུང་རྟེན་ལ་བཞུགས་པའི་སྐྱ་ཆོས་ཅན་འདོད་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །འདོད་པ་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་
པ་ལ་གོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། གྲུལ་དང་གྲགས། གོང་མ་རི་བོང་ཅན་ཁོ་ན་སྐྱ་བཞུགས་པའི་སྐྱ་
བརྗོད་རུང་ཡིན་ན་སྐྱ་བཞུགས་པའི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་ཡུལ་ལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་པར་
ཐལ། ཁྱོད་རི་བོང་ཅན་མིན་པ་ལ་མི་འཇུག་པ་ནི་གང་ཞིག །ཁྱོད་གྲགས་དབང་གིས་འཇུག་ན་རི་
བོང་ཅན་མིན་པ་ལ་འང་འཇུག་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རུང་། དོན་ཐམས་ཅད་སྐྱ་བཞུགས་པའི་སྐྱ་བརྗོད་རུང་རྟེན་གསུམ་པའི་རྗེས་
དཔག་ཆོས་ཅན། དོན་འགའ་ཞིག་སྐྱ་བཞུགས་པའི་སྐྱ་བརྗོད་རུང་འགོག་པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞོད་
པར་བྱེད་དེ། ཁྱོད་བརྗོད་རུང་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲིས། དེ་ལ་དེས་གཞོད་
པར་བསྟན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། འདོད་རྒྱལ་བའི་སྐྱ་རྣམས་ལ་རང་ཡུལ་གྱི་དོན་དེས་མེད་པ་བསྟན་ཏེ།
དོན་ཐམས་ཅད་འདོད་རྒྱལ་བའི་སྐྱ་བརྗོད་རུང་མི་རུང་བ་དེ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་འགལ་
ཟླར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྟེན། དེ་དེའི་འགལ་ཟླར་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱ་མཚན་
ཅན་གྱི་སྐྱ་རྒྱ་མཚན་མེད་པར་འཇུག་པ་འགོག་པ་དང་། འདོད་རྒྱལ་བའི་སྐྱ་རང་ཡུལ་ལ་དངོས་
དབང་གིས་འཇུག་པ་འགོག་པ་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་མི་གཞོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། རྟེན། མདོར་སེལ་བྱེད་ཀྱི་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་སྐྱ་བས་སུ་དངོས་སྟོབས་
རྗེས་དཔག་ལས་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཐ་དད་རྟེན་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་
གཉིས་ཀྱི་གཞོད་ཡུལ་ཐ་དད་རྟེན་བསྟན་པའི་ཆོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ལས་
ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཐ་དད་རྟེན་བསྟན་པའི་དགོས་པ་བཞིན་ལོ། །

གསུམ་པ་གཞོད་རྒྱལ་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་ནི། བྱུང། གཞན་དོན་ལུས་
ཡིད་ཆེས་དང་གྲགས་པས་གཞོད་རྒྱལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཡིད་ཆེས་

དང་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ལས་ཐ་དད་དུ་བཤད་པ་ལ་གཞོད་
ཚུལ་ཐ་དད་པས་དགོས་པ་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་དང་དངོས་སྟོབས་རྗེས་
དཔག་ཆོས་ཅན། ཁྱད་གྱི་གཞོད་ཚུལ་གཞན་དོན་ལེའུར་རྒྱས་པར་མ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
དེ་མངོན་སུམ་དང་རང་དོན་ལེའུར་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དོན་དང་མཉན་བྱས་མངོན་སུམ་གསལ་བ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དོན་ཞེས་སྟོས་
པའི་དགོས་པ་བཤད། །མཉན་བྱ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མངོན། མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་ལེའུར་ཅུང་ཟད་བཤད་
དུ་ཡོད་དེ། གཞན་དོན་ལེའུར་དོན་དང་མཉན་བྱའི་དགོས་པའི་སྟོན་སྟེན་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འོན་དོན་ཞེས་སྟོས་པའི་དགོས་པ་གང་ཞེན། སྒྲ། ཆད་མ་མདོའི་རྩ་བར་དོན་ཞེས་པའི་ཆོག་སྟོས་
པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སེལ་ངོར་སྒྲ་ལ་ལྟོག་ཆོས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། ཉན་ཤེས་མངོན་སུམ་
ལ་སྒྲ་བའི་སྒྲ་རང་མཚན་པ་དེ་སྒྲ་བས་འདིར་བསལ་གཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། སྒྲ་རང་མཚན་ཆོས་ཅན། ཁྱད་མཉན་བྱ་ཡིན་པ་སྟོང་བ་ལ་ཉན་ཤེས་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་
དེ། ཁྱད་མཉན་བྱ་ཡིན་པ་ཉན་ཤེས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྣམ་གཅད་གྱི་དགོས་པ། ཡོངས་གཅོད་གྱི་དགོས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྟོ། འོན་མཉན་བྱ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་གང་ཞེན། སྒྲའི་རྟེན་གྱི་རང་མཚན་ལས་
གཞན་ལྟོག་ཆོས་དུ་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཉན་ཤེས་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་དངོས་
མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟེན། མདོའི་འགྲེལ་པར་མཉན་བྱ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྟོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་
པ་ཡོད་དེ། སྒྲའི་ལྟོག་ཆོས་དུ་མ་མཉན་བྱ་ཡིན་པ་སྟོང་བ་ལ་ཉན་ཤེས་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་གཞོད་
པར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྣམ། ཉན་ཤེས་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོན་ཡུལ་ལ་མཉན་བྱ་ཁོ་ནའི་མིང་གིས་སྟོས་
པའི་དགོས་པ་གང་ཞེན། ཉན་ཤེས་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོན་ཡུལ་གྱི་སྒྲ་རང་མཚན་ཆོས་ཅན། ཁྱད་མིང་
གང་གིས་ཀྱང་དངོས་སུ་བརྟེན་མི་རྒྱས་ཏེ། ཁྱད་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྟེན་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཤེས་
མངོན་སུམ་གྱི་སྟོན་ཡུལ་ལ་ཐ་སྟོན་དུ་མཉན་བྱའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།

སྒྲུ་མ་ཉན་བྱ་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་། མིན་པའི་གཞོད་བྱེད་ཉན་ཤེས་མངོན་སུམ་ལ་རག་ལས་པ་
ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་བསལ་གཞི་རང་རྟེན་དགོས་པ་བཤད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། དགོས་པ་གསུམ་པོ་རྒྱས་
པར་བཤད། །དགོས་པའི་དོན་ལ་རྩོད་པ་སྟོང་། །དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་གྲུབ་དོན་བསྟུ། །རྟེན་སོགས་
མེད་ལ་དོགས་པ་གཅད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་ལུགས་གཞག་པའི་དགོས་པ་བཤད། །དོགས་པ་སེལ་བའི་དགོས་
པ་བཤད། །ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་དགོས་པ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མདོར་རང་རྟེན་ལ་ཞེས་རང་གི་ཆོས་ཅན་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཀུན་།
མདོར་རང་གི་ཆོས་ཅན་ཞེས་སྟོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྩོད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་
ཁོ་ལ་བས་ཞེ་བས་འདོད་པའི་སྒྲུབ་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་གཞོད་ན་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་
བྱ་ལ་གཞོད་པ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཅན་གཞན་ལ་གཞོད་ན་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གཞོད་པ་མིན་པར་
ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྟོན། དགོས་པ་དེ་རང་ཉིད་འདོད་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་དུ་བསྟན་པས་
རྟོགས་པ་མིན་ནམ་སྟུམ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ཆོས་ལ་གཞོད་པར་མ་
ཟད། ཆོས་ཅན་ལ་གཞོད་པས་ཀྱང་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་
ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན། ཆོས་ལ་གཞོད་པ་ཁོ་ནས་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གཞོད་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་
པའི་དོགས་པ་སྟེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ནམ་པ་ཅན་ཀྱི་ཆོས་
བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ཞེས་བརྟེན་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བསལ་བྱའི་ལོག་རྟོག་ཡོད་པར་བསྟན། །ལོག་རྟོག་དེ་ཡི་དཔེར་
བརྟེན་བཤད། །དེ་ཉིད་རི་ལྟར་སེལ་བའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། འདྲི། དགོས་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ལ་གཞོད་ན་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གཞོད་པར་
བསྟན་པས་གྲུབ་པ་མིན་ནམ་སྟུམ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བསལ་བྱའི་ལོག་རྟོག་གཞན་ཡང་
ཡོད་དེ། ཁོ་ལ་བཤག་འཁྱེད་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་བཀག་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་

བྱ་ལ་གཞོད་པར་འདོད་པས་ལོག་རྟོག་དེ་བྱོད་གྱི་བསལ་བྱའི་ལོག་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དཔེར། དེ་ལྟ་བུའི་ལོག་རྟོག་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེན། བྱེ་བྲག་པས་མཁའ་སོགས་རྟག་
དངོས་སུ་འདོད་པ་ལ་སངས་རྒྱུ་པས་མཁའ་སོགས་ཆོས་ཅན། རྟག་རྫས་མ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་
ཅིག་ཅར་དུ་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ལ། བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། གཏན་ཆོགས་དེ་ནམ་མཁའ་
དངོས་པོ་བ་ལ་གཞོད་པས་ཆོས་ཅན་ནམ་མཁའ་ལ་གཞོད། དེས་ན་འདི་ལྟར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་
ལ་གཞོད་ཅེས་འདོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ། རང་འབྲས་ཅིག་ཅར་དུ་མི་སྐྱེད་པར་དེ་ཆོས་ཅན། ནམ་མཁའ་དངོས་པོ་བ་
ལ་གཞོད་ཀྱང་ནམ་མཁའ་རྟག་རྫས་མིན་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པ་མེད་པར་ཐལ།
ནམ་མཁའ་དངོས་པོ་བ་ལ་གཞོད་ཀྱང་ནམ་མཁའ་རྟག་རྫས་མིན་པ་སྐྱབ་ལུས་གྱི་གཏན་ཆོགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས། མདོར་ན་རང་གི་ཆོས་ཅན་ཞེས་སྒྲིམ་པ་ཆོས་ཅན། ཆོགས་དོན་གྱི་ནང་
ཆན་གྱི་ཆོས་ཅན་ལ་གཞོད་ན་སྐབས་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གཞོད་ན་
དེ་ཆད་མས་བཀག་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ། དེ་ཆོས་ཅན། འབྲེལ་མེད་གྱི་ཆོས་ཅན་འབངས་ཞིག་ལ་
གཞོད་ཀྱང་སྐབས་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པ་མིན་པར་བསྟན་ཏེ། རང་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གྱིས་
བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་བརྗོད། དེ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཤམ། གཤམ་ཏེ་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ལ་གཞོད་པས་སྐབས་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་
ན། སངས་རྒྱུ་པས་གངས་ཅན་པ་ལ་བདེ་སོགས་ཆོས་ཅན། རྟག་རྫས་མ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་
ཅིག་ཅར་དུ་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ན། དེས་སྐབས་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་
ཏེ། སྐབས་གྱི་ཆོས་ཅན་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཏན་ཆོགས་དེས་བདེ་སོགས་རྟག་
རྫས་ཡིན་པ་ལ་གཞོད་པས་བདེ་སོགས་མི་རྟག་པའི་ངོ་བོ་འང་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཞེན།

གཉིས་པ་ནི། གཤམ། དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆོ་གཏན་ཆོགས་གྱི་དོན་རང་འབྲས་གཏན་མི་
བསྐྱེད་པ་ཡིན་ན་དེ་ཆོས་ཅན། བདེ་སོགས་མི་རྟག་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཀོད་གཏན་ཆོགས་གྱི་དོན་དང་རང་འབྲས་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་

དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་བདེ་སོགས་མི་རྟག་པ་དང་འགལ་བ་མེད་དེ། ཁྱོད་དང་བདེ་སོགས་མི་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བདེ་སོགས་རྟག་པ་ལ་གཞོད་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རིམ་གྱིས་དོན་བྱེད་ལུས་པ་བདེ་སོགས་མི་རྟག་པ་ལ་གཞོད་པ་སྐྱབ་པའི་ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐོར་གྱི་ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་ཅིང་བྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གང་། མདོར་རང་རྟེན་ལ་ཞེས་པའི་ཚིག་སྟོས་པ་ཚོས་ཅན། འབྲེལ་མེད་གྱི་ཚོས་ཅན་འབྲེལ་ཞིག་པའམ་ཚོས་གཞན་གྱི་ཚོས་ཅན་ལ་གཞོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པ་མིན་པར་བརྟན་ཏེ། ཞེ་འདོད་གྱི་ཚོས་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཚོས་ཅན་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་བརྟན་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་རང་ཉིད་ཅེས་པའི་སྐས་ཚོས་གཞན་ལུང་དོན་ལ་གཞོད་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པར་མི་ལུས་པར་བརྟན་པ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། སྐྱབ། གལ་ཏེ་ཚོས་ཅན་ལ་གཞོད་པ་དང་། ཚོས་ལ་གཞོད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་གཞོད་པ་གསུམ་ཕྱོགས་སྟོན་ཡིན་ན། ཚོས་ཅན་མ་གྲུབ་པ་སོགས་གསུམ་ཡང་འཆད་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཕྱོགས་སྐྱབ་པ་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས། རྟགས་སྟོན་དང་། དཔེ་སྟོན་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་ཙམ་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོན་མིན་པའི་ཕྱིར། ཡན། ཚོས་ཅན་མ་གྲུབ་པ་སོགས་གསུམ་པོ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཕྱོགས་སྟོན་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྟོན་དུ་འགྱུར་བའི་སྐྱབ་བྱེད་གཏན་ཚིགས་སོགས་བཞེད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཚུལ་དེས་བྱུང་པར་འགོག་སོགས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟོན་དུ་གྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྲ་མའི་གྲུབ་ཚུལ་བསྐྱས་དེ་བརྟན། བྱི་མ་མཚོན་བྱེད་དཔེར་བརྗོད་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འདྲིས། མདོར་ཚོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་གཞོད་པ་ཕྱོགས་སྟོན་དུ་བརྟན་པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ཚོས་ཀྱི་བྱུང་པར་དང་། ཚོས་ཅན་གྱི་བྱུང་པར་དང་། ཚོས་ཅན་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གཞོད་པ་ཕྱོགས་སྟོན་དུ་བརྟན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དཔེར་བརྗོད་བརྟན་པའི་དགོས་པ་བཤད། །དགོས་པ་ཅན་གྱི་དཔེ་བརྗོད་དངོས། །དཔེ་དེས་བྱི་མ་མཚོན་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། ཉེ། རྣམ་འགྲོལ་འདིར་ཆོས་ཀྱི་དོ་བོ་ལ་གཞོད་པའི་དཔེར་བརྗོད་བསྟན་པ་ཆོས་
ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་ལ་གཞོད་པ་སྟགས་གསུམ་གྱི་དོན་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་
པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྗེས་སུ་དཔག་པས་གཞོད་ཚུལ་བཤད། །ཁས་སྒྲུངས་སྟགས་ཀྱིས་
གཞོད་ཚུལ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། གཞོད་ཡུལ་དམ་བཅའི་ཞེ་འདོད་བཤད། །དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་རིགས་པ་
བསྟན། །གཞོད་པ་མེད་པའི་གཞན་ལན་དགག་ཚུལ་དེས་གཞན་ཡང་བཀག་པ་གྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ལྷན། བྱེ་བྲག་པ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་རུང་གི་ཆོས་གསུམ་ལྷན་གྱི་
ཡན་ལག་ཅན་རང་གི་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་རྗེས་གཞན་དུ་དམ་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་པ་འཇམ་
མངོན་སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་པའི་ཡན་ལག་ཅན་རང་གི་ཡན་ལག་ལས་གཞན་ཅམ་དུ་དམ་བཅས་པ་
གང་རུང་གང་ཞིག་ བྱི་མ་མིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གྲུལ། ལྷིད་མཉམ་གྱི་འཛིམ་རིལ་བཅུ་ཆོན་གཉིས་ལས་བཅུ་ཆོན་གཅིག་
བསྐྱེད་ནས་སྒྲུང་ལ་གཞུལ་བའི་ཆེ་འཛིམ་རིལ་དེ་ཆོས་ཅན། མ་བསྐྱེད་པ་སྒྲུང་ལ་གཞུལ་བའི་འཛིམ་
རིལ་བཅུ་ཆོན་དེ་ལ་ལྷོས་ནས་སྒྲུང་མགོ་དམའ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་དང་ཡན་ལག་གི་ལྷིད་
མཉམ་པ་གང་ཞིག་ །ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལྷིད་དང་འབྲས་བུ་འོག་ཏུ་འགོ་བའི་བྱ་བ་ལྷག་པོ་ཡོད་པའི་
བྱིར། ཐལ་བ་ལས་རང་རྒྱུད་འཕེན་ནོ། །དེ། ཡན་ལག་ཅན་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་ལྷིད་ལྷག་དང་
འབྲས་བུ་འོག་ཏུ་འགོ་བའི་བྱ་བ་གཉིས་པོ་འཕྲོད་པ་འདྲུ་བའི་རྒྱ་མིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་མ་
དམིགས་པའི་བྱིར། ཉེས། སྒྲུང་དམའ་བའི་བྱད་པར་དག་མི་འཛོན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་རིགས་པ་
ཆོས་ཅན། ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་ཆོས་གསུམ་ལྷན་ལ་གཞོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་ལྷིད་ལྷག་དངོས་སུ་
བཀག་པའི་སྒྲོ་ནས་གཞན་གཉིས་ཤུགས་ལ་ཁེགས་པའི་རིགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་ལན་བརྗོད། དཔེ་དོན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ལྷ། འཛིམ་རིལ་བཅུ་ཆོན་བསྐྱེད་པ་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་ལྷིད་ལྷག་ཡོད་ཀྱང་སྒྲུང་ལས་
མི་རྟོགས་ཏེ། ཡོན་ཏན་ལྷིད་ལྷག་གཅིག་ལས་མེད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་རས་བལ་གྱི་ཁུར་པོའི་སྟེང་

དུ་རས་བལ་གྱི་འདབ་མ་གཅིག་བཞག་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ནི། དེ། ལྷིད་མཉམ་གྱི་འཛིམ་རིལ་བཟུ་ཚན་གཅིག་ལས། བཟུ་ཚན་གཅིག་རིམ་གྱིས་བསྐྱེས། བཟུ་ཚན་གཅིག་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱེས་ནས་སྤང་ལ་གཞལ་བའི་ཆོ་གོང་བྱ་གཉིས་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། སྤང་གྲངས་མང་ཏུ་གི་བྱུང་པར་དུ་འབྱུང་བར་ཐལ། ཡན་ལག་གི་ལྷིད་མཉམ་པ་གང་ཞིག །ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལྷིད་དགྲ་དང་གཅིག་གིས་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ། གསེར་མ་ཤ་ཀ་བཟུ་རིམ་གྱིས་བསྐྱེས་པའི་གོང་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱོད་དང་མ་ཤ་ཀ་བཟུ་ཅིག་ཅར་བསྐྱེས་པའི་གོང་བྱ་གཉིས་ལ་མ་ཤ་ཀ་བཟུ་འོ་གོང་བྱ་ཞེས་པའི་སྒྲ་འདུག་པ་མཚུངས་པ་དེ་མེན་པར་ཐལ། བྱོད་ལ་མ་ཤ་ཀ་བཟུ་འོ་སྤང་དུ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩལ་དགྲ་ཡོད། ཅིག་ཤོས་ལ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩལ་གཅིག་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། ག་ལ། ག་ལ་ཏེ་ཡུངས་ཀར་ནས་བརྩམས་ཏེ་སྒྲ་མ་ཐེབས་རེ་རེ་ལ་རྩལ་རེ་རེ་སྒྲུ་ཡང་དེ་སྤང་ལས་མི་རྟོགས་པས་སྒྲོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཡུངས། རྩལ་སྤུན་ནས་བརྩམས་ཏེ་ཡུངས་ཀར་གྱི་བར་གྱི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལྷིད་དེ་འང་ཆོས་ཅན། སྤང་ལས་མི་རྟོགས་པར་ཐལ། ལྷིད་གིན་ཏུ་རྒྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤང་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་གི་ལྷིད་ཁོ་ན་བྱོད་ལས་རྟོགས་པར་ཐལ། ལྷིད་བྱོད་ལས་རྟོགས་པ་གང་ཞིག །ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལྷིད་བྱོད་ལས་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཏོན། ཡན་ལག་ཅན་ཆོས་ཅན། བྱོད་གྱི་ལྷིད་དེ་རས་འདབ་དང་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། བྱོད་གྱི་ལྷིད་བྱོད་གྱི་ངོ་བོ་དང་འབྲས་བུ་གང་རུང་ཆད་མས་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ལྷིད། མ་ཤ་སོགས་བསྐྱེས་པའི་གོང་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལྷག་པོ་མེད་དེ། ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་ལྷིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལྷག་པོ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལྷག་པོ་ཡང་འགོག་ནས་པའི་ཕྱིར། དམུལ། སྤང་དམའ་བའི་བྱུང་པར་དག་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རིགས་པ་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་ཅན་ལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལྷག་པོ་འགོག་པ་ཡང་མཚོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་ཅན་ལ་ལྷིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལྷག་པོ་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པ་བརྟན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁུས། བྱེ་བྲག་པས་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་འགོག་པའི་དམ་བཅའ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་ཆད་མ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་གཞོད་དེ། བྱོད་ལ་བྱེ་བྲག་པ་རང་གི་ཁས་སྤངས་སོགས་ཀྱིས་གཞོད་

པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དཔེ་དེས་སྤྱི་མ་མཚན་པའི་ཚུལ་ནི། ཅི། ཚེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགོག་པའི་དམ་བཅའ་
ལ་གནོད་ཚུལ་བསྟན་པ་ཚེས་ཅན། དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ཚེས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་དང་།
ཚེས་ཅན་རང་གི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་དམ་བཅའ་ལ་གནོད་པའི་ཚུལ་ཡང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རང་གསན་ལྟགས་བསྟུང་།

གཉིས་པ་གཞན་ལུགས་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་འགོག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་
ཉིས་པས་དགག། བསྐྱབ་བྱ་གང་ཡིན་བརྟགས་ཏེ་དགག། ཁེས་བཟུང་སྐྱར་ལ་བརྟགས་ཏེ་དགག་
པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཉ་ཅང་ཐལ་བ་དགོད། གཞན་གྱི་ཉིས་སྒྲོང་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མདོར། བསྐྱབ་བྱ་སྟོན་ཞེས་པ་འདི་ལ། གྲུབ་པ་མེད་ལ་དོན་བྱས་ཉིད། ཁྱེད་ལྟར་
ན་ནི་རྟགས་དང་དཔེ། མ་གྲུབ་པ་ཡང་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་དེ། རིགས་པ་
ཅན་པས་བསྐྱབ་བྱ་སྟོན་པ་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ལ། སྐྱ་ཚེས་ཅན། རྟག་སྟེ། མིག་གི་
གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྟོ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ན། སྟོ་རྟག་པ་དང་སྐྱ་མིག་གི་གཟུང་བྱ་
ཡིན་པ་དེ་ཚེས་ཅན། སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐབས་ཀྱི་ཕྱིར་ཚོལ་གྱི་སྟོ་ངོར་མ་
གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་གཞན་ལན་དགག། ལས་སོགས་
ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་གཞན་ལན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བསྐྱབ་བྱའི་སྐྱ་ཚོལ་བས་བསྐྱབ་བྱ་འདོད་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པས། དཔེ་
རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱར་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་དོ་ཞེན། ཤེས། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཚེས་ཅན།
ཁྱོད་ཚོལ་བས་ཞེ་འདོད་མིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་མིན་པར་བསྐྱབ་མི་རུས་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཤེས་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་སྤངས་ཏེ། བྱེ་བྲག་པས་ཤེས་བྱེད་
སྐབས་ཀྱི་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྤངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཕྱོགས་སྤང་གིས་དཔེ་རྟགས་མ་
གྲུབ་པ་སྟོན་གྱི་དཔེར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཐུམས། དེ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་བྱ་བྱེད་ལས་
གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ལས་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡན་ལག་ལྔའི་ནང་ནས་བསྐྱབ་བྱའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་

པ་དང་། གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་ནང་ནས་ཁས་ལེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་མིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་
མིན་པ་བསྐྱབ་ཅུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤེས་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཚྭ་གས། མདོར། ཚེས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་ཉགས་དོན་མེད། ཚེས་བསྐྱབ་བྱ་ན་ཚེས་
མཐུན་མེད། གཉིས་ཀ་ལྟར་ན་གཉིས་ཀའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་ལ། དེར་མ་ཟད་ཚེས་
དང་ཚེས་ཅན་གྱི་ཚྭ་གས་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཡང་། གཏན་ཚྭ་སྟོན་ལྟར་ཚེས་ཅན། དཔེ་དང་
ཚེས་མཐུན་པ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་གཏན་ཚྭ་གས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་གྲུབ་པར་ཐལ།
སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་གྲོལ་དེས་མི་ཉག་པའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཚེས་སུ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། སྟེ་ལྟན་གྱི་གཏན་ཚྭ་གས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་བུམ་པ་ཚེས་ཅན།
བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་ཚེས་མཐུན་པར་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་དཔེའི་མཚན་ཉིད་མ་
གྲུབ་པར་ཐལ། སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་གྲོལ་དེས་སྐྱའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མི་ཉག་པ་དང་། སྟེ་
ལྟན་དུ་ཚེས་མཐུན་མཚན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་གཉིས་ཁས། མི། གལ་ཏེ་བསྐྱབ་བྱའི་
དོན་ཤེས་འདོད་ཚེས་ཅན་ལ་འཇུག་པས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྟོན་མེད་དོ་ཞེན། རིགས་པ་ཅན་པ་
ཚེས་ཅན། བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དོན་མེད་པར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་
ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་མི་མཐུན་པར་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་ལ་རང་དགར་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྐབ་། དཔེ་ཉགས་མ་གྲུབ་པ་དམ་བཅའ་བར་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། དམ་
བཅའི་མཚན་ཉིད་ལ་ངེས་གཟུང་གི་ཚྭ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། རིགས་པ་ཅན་པ་ཚེས་ཅན། བསྐྱབ་
བྱ་སྟོན་པ་ཁོ་ན་དམ་བཅའ་འོ་ཞེས་དམ་བཅའི་སྒར་ངེས་གཟུང་གི་ཚྭ་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་
པར་ཐལ། གྲུབ་ཟིན་སྟོན་པ་དམ་བཅའ་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཡང་དེ་སྟོས་མི་དགོས། སྐབ་
བྱེད་སྟོན་པ་དམ་བཅའ་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཡང་དེ་སྟོས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ། རིགས་པ་
ཅན་པས་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་ཚྭ་ཚེས་ཅན། དམ་བཅའི་ངེས་གཟུང་གི་ཚྭ་སྟོས་
པར་ཐལ། དེ་ཡིན་པ་འམ་དམ་བཅའི་སྒར་ངེས་གཟུང་གི་ཚྭ་སྟོས་པ་གང་རུང་གང་ཞིག། ཁྱི་མ་
མིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚེས་ཅན། བསྐྱབ་བྱ་སྟོན་པ་ཡིན་ན་དམ་བཅའ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་
ཐལ། བསྐྱབ་བྱ་སྟོན་པ་དམ་བཅའ་ཁོ་ན་འོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཕྱོགས་ལྟར་སྒང་བའི་དཔེ་ཡང་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། འགལ་བའི་དོན་ཉིད་
བརྟགས་ནས་དགག། རྟགས་སུ་སོང་ཚུལ་གང་ཡིན་བཤད། །དེ་ཉིད་མ་གྲུབ་སྟོན་ཏུ་འབྱུང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རིགས་པ་ཅན་པ་ན་རེ། སྐྱ་རྟག་སྟེ། ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་
འདིས་དམ་བཅའི་ཚིག་གིས་སྐྱ་རྟག་པར་བསྟན། རྟགས་ཀྱི་ཚིག་གིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་བསྟན་པས།
གཏན་ཚིགས་དམ་བཅའ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཞིང་དེ་ཉིད་ཕྱོགས་སྟོན་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། འགལ་
གཏན་ཚིགས་དམ་བཅའ་དང་འགལ་བའི་དོན་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕན་པ་མེད་པ་
ལ་བྱེད་དམ། ཚེས་ཅན་ལ་ཚེས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་པ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་རྟགས་སྟོན་
ཐམས་ཅད་ཚེས་ཅན། ཕྱོགས་སྟོན་ཏུ་ཐལ། འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕན་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར། འདོད། གཉིས་པ་ལྟར་ན། གཏན་ཚིགས་ཚེས་ཅན་ལ་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཚེས་ཅན། ཕྱོགས་སྟོན་
མིན་པར་ཐལ། རྟགས་སྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྐྱ་ལ་འཛིག་པ་རྟགས་སུ་འཕངས་པ་མེད། ཐམས་ཅད་མིན་ལ་
རྟགས་སུ་འཕངས་པ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མི། སྐྱ་རྟག་སྟེ། ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྟོར་དག་ཚེས་
ཅན། མི་རྟག་པའི་གཏན་ཚིགས་དམ་བཅའ་དང་འགལ་བ་བསྟན་པ་མིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་སྐྱ་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་བསྟན་ན་གཏན་ཚིགས་དམ་བཅའ་དང་འགལ་བ་བསྟན་ན་ཡང་། སྐྱ་
མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚེས་མི་མཐུན་སྟོར་གྱི་དཔེ་ཙམ་བསྟན་གྱི་མི་རྟག་པ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
གཏན་ཚིགས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལྷན། དེ་ཚེས་ཅན། མི་རྟག་པ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་
ཚིགས་སུ་མ་བསྟན་པར་ཐལ། སྐྱ་རྟག་ཅེས་པའི་དམིགས་བསལ་སྒྲར་སྟོས་ནས། ཐམས་ཅད་མི་
རྟག་ཅེས་པའི་སྟོར་བཏང་བྱིས་སྟོས་པའི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཡུལ། དེ་ཚེས་ཅན། ཐམས་ཅད་མིན་པ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་
སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་རྟག་པའི་དམ་བཅའ་ལ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་གཏན་ཚིགས་སུ་སྟོས་པའི་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཀུན་ལ་གྲགས་པའི་གཞན་མིན་སྐྱ་ལ་མེད། །སྐྱ་མ་ཡིན་ལས་གཞན་

ལ་ཕྱོགས་ཚེས་མེད། ཕྱོགས་ཚེས་ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྤྱི། སྤྱི་ཚེས་ཅན། ཐམས་ཅད་མིན་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐམས་ཅད་ཅེས་
པའི་སྤྱི་སྤྱི་དེས་ཁྱོད་བརྗོད་བྱར་མི་སྤོང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱི་ཁོ་ན་ཐམས་ཅད་མིན་
ཞེས་པའི་ཚེ། སྤྱི་སྤྱིས་ཁྱོད་པར་བརྗོད་བྱར་སྤོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས། དཔེར། སྤྱི་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཁོ་ན་
ཐམས་ཅད་མིན་ཅམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་ཅེས་པའི་སྤྱི་སྤྱིས་ཁྱོད་བརྗོད་བྱར་སྤོང་བ་དེ་མིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཁོ་ན་ཐམས་ཅད་མིན་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེས་ཐམས་ཅད་ཅེས་པའི་སྤྱི་སྤྱི་ཁྱོད་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་
པ་འགོག་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྤྱི་བས་འགར་གིང་ག་པ་ཁོ་ན་གིང་མིན་ཞེས་པ་བཞིན་
ནོ། །སྤྱི་ཐམས་ཅད་གྱི་ཁྱོད་པར་ཡིན་པས་སྤྱི་ཐམས་ཅད་མིན་ན། ཁྱོད། ཐམས་ཅད་ཡིན་པ་མི་
མིན་པར་ཐལ། སྤྱི་ཡིན་ན་ཡང་ཐམས་ཅད་མིན་པས་ཁྱོད། སྤྱི་མིན་ན་ཡང་ཐམས་ཅད་མིན་པས་
ཁྱོད་པའི་ཕྱིར། དེང་སང་སྤྱི་ཐམས་ཅད་མིན་པར་འདོད་པ་ནི་གཞུང་འདི་དག་དང་འགལ་ཡོད། །

གཉིས་པ་ནི། སྤྱེས། གལ་ཏེ་སྤྱི་མིན་ཐམས་ཅད་མིན་པ་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ན་སྤྱི་གཏན་
ཚིགས་སུ་སོང་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱི་བའི་ཕྱོགས་ཚེས་མ་གྲུབ་
པར་ཐལ། ཁྱོད་སྤྱི་དང་ཐ་དད་མིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་བཞིན་གཏན་ཚིགས་
སྤྱི་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་། བྱེ་བྲག་སྤྱི་ཚེས་བཞོད་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་། ཁྱོད་པར་མཉན་བྱའི་རྟགས་
ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་སྤྱི། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀུན་ལ་གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་པར་
མཚུངས་སོ་ཞེས། མིན། བྱས་པ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱི་བའི་གཞི་
རྟགས་ཐ་དད་མེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྤྱི་དང་སྤྱི་མི་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲོན། བྱས་
རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱི་བའི་རྟགས་ཚེས་དོན་གསུམ་ཚེས་ཅན། དོན་དམ་པར་དེ་ཉིད་དང་
གཞན་ཉིད་གང་དུ་འང་མ་གྲུབ་སྟེ། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དཔྱད་ན་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
དཔེར། ཁྱོད་སྤྱི་བསྤྱི་བྱས་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྤྱི་ཚེས་ཅན། དོན་དམ་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཐ་སྤྱི་དུ་མི་
འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སེལ་དོར་ལྷོག་པ་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནམ་གཞག་བྱས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དཔེར། ཁྱོད་ཚེས་ཅན། མཐར་ཐུག་རང་མཚན་མི་འཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཐར་ཐུག་རང་

མཚན་དང་བརྒྱད་ནས་འབྲེལ་པའི་བསྐྱེད་བཙུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་བྱིར་འདྲི། ཤེས་བྱ་
ཤེས་བྱེད་སོགས་དག་དོན་དགོང་།

གཉིས་པ་ནི། འདུས་བྱས་ཀྱི་བྱུང་བ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ། འདུས་བྱས་རྟགས་སུ་བཀོད་
པའི་ཆོ་ན་ཡང་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་པའི་བྱིར་ཞེན། དེས།
འདུས་བྱས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་ཀྱི་བྱུང་བ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཞི་
རྟགས་ཐ་དད་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདུས་བྱས་ཀྱི་བྱུང་བ་དང་ཕྱོགས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་
བྱིར་དཔེར་ན་རྩ་ལ་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། རྩ་ལ་བྱུང་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་
ཡང་ཆོས་ཅན་མཚན་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་སྒྲིན་སྒྲུ་མ་སོ་ན་གནས་སོ་ཞེན། རྩ་ལ་བྱུང་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་རྩ་ལ་སྐྱེ་མཚན་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ན་ཡང་། ཁྱོད་རྩ་ལ་སྐྱེ་དང་ཐ་དད་མེད་པ་མིན་
པར་ཐལ། དེ་དང་ཕྱོགས་ཐ་དད་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཡང་། རྩ་ལ་བྱུང་ཆོས་ཅན།
རྩ་ལ་སྐྱས་མཚན་གཞི་རྟགས་ནས་དེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོ་ཁྱོད་རྩ་ལ་སྐྱེ་མཚན་བྱེད་ཀྱི་ཡན་
ལག་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆོ་ཁྱོད་རྩ་ལ་སྐྱེ་མཚན་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པ་ལས་ཕྱོགས་པའི་བྱིར་།

གསུམ་པ་ནི། ཆོས། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན་དུ་གཟུང་ནས། མིན་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་
དགོང་།

ཆ་༩ བཞིན་ཙམ་ཕྱོགས་ཕྱིར་གཏན་ཞིགས་བཤད་པ།

གསུམ་པ་བཞིན་རྩ་ལ་རྟགས་བྱིར་གཏན་ཆོགས་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་ལ་
དབྱེ་བའི་དགོས་པ་བསྟན། ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་ན་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་སྤང་། །དབྱེ་བ་སོ་སོའི་དགོས་
པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

ཆ་༩ ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་ལ་དབྱེ་བའི་དགོས་པ་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། གཏུན། མདོར་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་སྐབས་འདིར། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་
གཏན་ཆོགས་དགུ་དབྱེ་བ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་གཏན་ཆོགས་
བཞིན་རྩ་ལ་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་རྟགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར་།

ཆ་༩ ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་ན་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་སྤང་བ།

གཉིས་པ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། རྟགས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་ན་དཔེ་ལ་
མི་འཇུག །མིན་ན་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་མི་རུང་ངོ་ཞེན། ཆོས། དེས་གཟུང་དངོས་སུ་སྐྱུར་བའི་རྣམ་

གཙོད་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་བྱད་པར་དང་ངེས་གཟུང་ལྟ་བུ་ཅིག་ཏུ་
 སྐྱར་བ། བྱད་པར་ཅན་དང་ངེས་གཟུང་ལྟ་བུ་ཅིག་ཏུ་སྐྱར་བ། བྱ་བ་དང་ངེས་གཟུང་ལྟ་བུ་ཅིག་ཏུ་
 སྐྱར་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ། རྣམ་གཙོད་ཀྱི་དོན་གོ་བའི་རག་ཡིན་ན་ངེས་གཟུང་དང་ངེས་སུ་
 སྐྱར་བས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། ངེས་གཟུང་དང་ངེས་སུ་མ་སྐྱར་ཡང་བརྟེན་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་རྣམ་
 གཙོད་ཀྱི་དོན་གོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནག་པ་འཕོང་སྟེན་ཞེས་པ་འཇམ། ནག་པ་དང་སྤྱི་
 སྐྱབ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྤྱི་འཕོང་སྟེན་ཞེས་པ་འཇམ། རྩོན་པོ་མཚོ་སྟེན་སུ་འབྱུང་ཞེས་པ་
 བཞེན་ནོ། །དེས། བྱས་པ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ན་ཁྱོད་བྱས་པ་ལ་རྗེས་སུ་
 མི་འགོ་བས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱས་མི་ལྟ་བུ་རྣམ་གཙོད་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཀྱིས་ཁྱོད་བྱས་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་ཕྱིར། མ་ལྟོང་གི་མི་ཚོའི་དགོས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དགུ་པོ་སོ་སོའི་དགོས་པ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན། །ཡང་དག་གཉིས་དང་
 མཉན་བྱ་རྒྱས་པར་བཤད། །དག་ག་རྟགས་ལོགས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱ་མཚན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རུང་། བྱོགས་ཚེས་ཅན་ཀྱི་རབ་དབྱེ་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་པ་
 ལ་བྱས་པ་དང་། ཚུལ་བྱུང་བཞོད་པའི་ཡང་དག་གཉིས་དང་། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་དེ་གཉིས་
 བཞོད་པའི་འགལ་རྟགས་གཉིས་གསུངས་པ་ཚེས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རུང་བཞེན་དང་འབྲས་
 བུའི་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་འགོ་བྱུང་པ་ལ་མཐུན་བྱོགས་ལ་འཇུག་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཚུང་། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་མཉན་བྱ་དང་གཞལ་བྱ་རྟགས་སུ་བཞོད་པའི་གཏན་
 ཚིགས་གཉིས་གསུངས་པ་ཚེས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱོག་པ་རྒྱུང་པ་ཅན་དང་རྗེས་འགོ་རྒྱུང་པ་
 ཅན་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལ་ཚུང་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷག་ །སྐྱ་ཚུལ་བྱུང་དུ་
 སྐྱབ་པས་མི་རྟག་པ་དང་། རྟག་པ་སྐྱབ་པ་ལ་ལུས་ཅན་མིན་པ་དང་། ཚུལ་མ་བྱུང་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་མི་
 རྟག་པ་བཞོད་པའི་གཏན་ཚིགས་གསུམ་གསུངས་པ་ཚེས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྟགས་ཡང་
 དག་གི་བྱོག་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡང་དག་གཉིས་པོ་རྒྱས་པར་བཤད། །བྱད་པར་མཉན་བྱ་རྒྱས་པར་
 བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡང་དག་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ཚུལ་བཤད། །གཉིས་སུ་སྤྱེ་བའི་དགོས་པ་
བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རུང་། བྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་རབ་དབྱེ་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར། བྱས་པ་རང་
བཞིན་ཏྟགས་ཀྱི་དཔེར་སྟོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། འབྲས་ཏྟགས་ཐམས་ཅད་མཐུན་
བྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུལ། སྐབས་འདིར་རྩོལ་བྱུང་
འབྲས་ཏྟགས་ཀྱི་དཔེར་སྟོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྩོལ་བྱུང་མ་ལུལ་བའི་ཉན་ཤེས་དེ་
རང་རྒྱུ་མི་ཏྟག་པའི་འབྲས་བུར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩོལ་བྱུང་མ་ལུལ་བའི་ཉན་ཤེས་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱ་ཏྟག་པའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་ཏྟག་པ་དེས་ཁྱོད་ལ་ཡན་མི་འདོགས་པའི་
ཕྱིར། རྟོས། རྩོལ་བྱུང་མ་ལུལ་བའི་ཉན་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བརྒྱུད་ནས་སྐྱ་མི་ཏྟག་པ་
བརྒྱབ་ཀྱས་ཏེ། ཁྱོད་སྐྱ་མི་ཏྟག་པའི་འབྲས་བུར་བྱུང་པའི་ཕྱིར། འདྲི། རྩོལ་བྱུང་གིས་རང་བཞིན་
གྱི་ཏྟགས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་བྱུང་བྱུང་དེ་ལས་ལོགས་སུ་བྱས་པ་རང་བཞིན་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་དཔེར་
སྟོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་གྱི་ཏྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་མཐུན་བྱོགས་ལ་རྣམ་
གཉིས་སུ་འཇུག་པས་མ་བྱུང་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟེན། སྐབས་འདིར་རང་དོན་
ལེའུར་བཤད་ཟིན་པའི་འབྲས་རང་གི་གཏན་ཆོགས་གཉིས་བཤད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
རང་དོན་རྟེན་དཔག་ཏུ་བཤད་ཟིན་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་དང་། གཞན་དོན་རྟེན་དཔག་
གཉིས་བརྗོད་བྱེད་བྱེད་ཏུ་ཏྟགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས། སྐབས་འདིར་ཆོས་ཅན། རྩོལ་
བྱུང་ལས་ལོགས་སུ་མི་མཐུན་བྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་
དཔེར་བརྗོད་སྟོས་མི་དགོས་ཏེ། རྩོལ་བྱུང་དེས་དེ་བྱུང་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཡོད། སྐབས་འདིར་འབྲས་རང་གི་གཏན་ཆོགས་གཉིས་སུ་སྤྱེ་གསུངས་པ་
ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཏུ་འབྱུང་བ་ལ། ཁྱབ་པའི་རྩ་བ་བདག་
གཅིག་དང་དེ་བྱུང་གང་རུང་ཏུ་འབྲེལ་བ་བྱུང་དགོས་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷན།
དེ་ལྷར་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལྷན་པ་ཅན་སོགས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ལ་འབྲེལ་བ་
གཉིས་པོ་གང་རུང་མ་བྱུང་པས་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་མིན་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འབྲེལ། ལུན་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སོགས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པ་ལ་
འབྲེལ་པ་གཞན་བཏགས་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལ་བདག་
གཅིག་གི་དང་དེ་བྱུང་གང་རུང་གི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་ན་འབྲེལ་པ་གཞན་མེད་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་ལུས་
དེ་མ་གྲུབ་ན། འབྲེལ་པ་གཞན་ཡོད་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་མི་ལུས་པའི་ཡིང་།

གཉིས་པ་བྱད་པར་མཉན་བྱ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཟླ་ལ་ཟླ་པ་གྲུབ་པ་
དགག། དེས་ན་མཉན་ཟླ་མཚུངས་པར་བསྟན། །ཚུལ་དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ལ་སྐྱར་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། འབྲེལ་པ་ཡོད་མིང་བརྟགས་ཏེ་དགག །མི་མ་བླན་སྟོགས་ལ་བརྟགས་
ཏེ་དགག །ཐལ་བའི་དོན་ལ་བརྟགས་ཏེ་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། རིགས་པ་ཅན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་པ་ན་མེ། གསོན་ལུས་ཆོས་ཅན། བདག་དང་
 བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོག་སྟོགས་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འདི་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་ཀྱང་། མི་མཐུན་
 སྟོགས་ཁོ་ན་ལས་ལྟོག་པའི་ལྟོག་བྱབ་རྒྱུ་པ་དང་། སྟོགས་ཆོས་ཡོད་པས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཙོ་
 ཞེན། ལྟོག་སྟོག་སྟོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བདག་ལ་འབྲེལ་པ་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་
 གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་རྒྱབ་པའི་ལྟོག་རྒྱུ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱོར་
 ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟེན་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དེ་སྐྱོར་
 ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་ལ་བདག་གཅིག་གི་དང་དེ་བྱུང་གང་རུང་གི་
 འབྲེལ་པ་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་སྤང་གིས་མཉམ་བུ་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་རྒྱབ་པའི་
 ལྟོག་པ་རྒྱུ་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོགས་སུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། ལ། སྟོགས་སྤང་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ཀྱིས་དེའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་རྒྱབ་པའི་ལྟོག་རྒྱུ་ཁྱབ་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་དེ་སྐྱོར་
 ཀྱི་ལྟོག་པ་རྒྱུ་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོགས་སུ་བཤད་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་མ་མཐོང་ཙམ་གྱིས་
 ལྟོག་བྱབ་ཁྱབ་པར་འདོད་པའི་སྟོ་ངོ་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་དེ་ལྟར་རྒྱབ་པའི་ལྟོག་བྱབ་རྒྱུ་པ་ཅན་གྱི་
 གཏན་ཆོགས་སུ་བཤད་པ་གང་ཞིག། །དེ་དེ་སྐྱོར་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 གལ་ལ། གལ་ཏེ་གསོན་ལུས་ལ་བྱབ་བྱེད་སྟོག་མེད་ལྟོག་པས་བྱབ་བྱེད་བདག་མེད་ཀྱང་ལྟོག་པའི་
 ཕྱིར་ན། བདག་བཅས་སུ་ཁྱབ་པོ་ཞེན། སྟོག་སྟོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མེད་པ་དེ་བདག་མེད་ཀྱི་

ཁྱབ་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཁྱོད་བདག་ལ་འབྲེལ་བ་སྐྱབ་དགོས་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་བདག་ལ་འབྲེལ་བ་མ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ། གལ་ཏེ་མ་སྐྱབ་སྟེ། བདག་ལ་དེ་བྱུང་བྱུ་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་ཞེན། གཤམ། རྫོག་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བདག་ལ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་མ་སྐྱབ་པར་ཐལ། བདག་དང་ཁྱོད་གྱི་རྒྱ་འབྲས་གྱི་འབྲེལ་བ་བསྐྱབ་བྱེད་གྱི་མངོན་སུམ་སྤྲུགས་གསུམ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྫོག་སོགས་གྱི་རྟགས་གྱིས་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྤྲུགས་གྱི་མཚན་གཞི་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལོ་ཞེན། གཞུན། བདག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གསོན་ལུས་ལ་ཡོད་པ་དང་། བུམ་སོགས་ལ་མེད་པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྣང་རུང་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྒྲོར་གྱི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་བདག་རྫོགས་པར་ཚད་མས་གཤམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྫོག ཁྱད་པར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་རྫོག་གཉིས་གསོན་ལུས་ལ་ཡོད་མེད་མཚུངས་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྣང་རུང་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཐལ་བས་གཞོད་པ་མེད་པར་བསྟན། གཞོད་པ་ཡོད་པའི་རྒྱབ་བྱེད་དགག གཞོད་པ་མེད་པའི་རྒྱབ་བྱེད་འགོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱ་ལུས་ཆོས་ཅན། རྫོག་སོགས་མེད་པར་ཐལ། བདག་མེད་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་བཞིན་ལོ་ཞེན། རྫོག་སོགས་ཆོས་ཅན། བདག་དེ་ཁྱོད་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གསོན་ལུས་ལ་བདག་མེད་ན་ཁྱོད་མེད་པར་ཐལ་བ་འཕེན་མི་རིགས་པར་ཐལ། བདག་དེ་ཁྱོད་གྱི་རྒྱ་མིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཤམ། གསོན་ལུས་ཆོས་ཅན། བུམ་སོགས་དང་རྫོག་མེད་པར་མཚུངས་པར་ཐལ། བུམ་སོགས་དང་བདག་མེད་པ་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། གཞུན། བུམ་སོགས་ཆོས་ཅན། བདག་དང་བཅས་པར་ཐལ། གསོན་ལུས་དང་གཞུན་བྱུང་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། མི། གལ་ཏེ་བུམ་པ་བདག་བཅས་སྐྱབ་ཀྱང་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་མི་འདོད་དོ་ཞེན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བདག་བཅས་སྐྱབ་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་བཅས་སྐྱབ་ཚད་མས་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་རྫོག་སོགས་གྱི་རྒྱ་གང་ཞེན། རྫོག རྫོག་དང་མིག་འབྱེད་འཛུམ་སོགས་

ཚོས་ཅན། བདག་ལས་སྒྲིམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱ་བྱ་འདོད་སོགས་ལས་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར། རྩ་
འདོད་སོགས་ཚོས་ཅན། བདག་ལས་སྒྲིམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱ་ལུལ་དང་། དབང་པོ་དང་། སྒོ་སྒྲ་
མ་ལས་སྒྲིམ་གིང་། དེ་ཡང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྒྲ་མ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ། སྒྲིག་སོགས་ཚོས་
ཅན། བདག་ལས་མ་སྒྲིམ་ཏེ། བདག་པུན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེས་ན་མཉན་སྒྲིག་མཚུངས་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་བཞི་སྟེ། ལྷོག་པ་སྐྱབ་པའི་མཉན་
སྒྲིག་མཚུངས་པར་བསྟན། །མི་མཚུངས་པ་ཡི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་དགག། སྒྲིག་སོགས་འབྲུལ་པ་མེད་
པའི་རྒྱ་མཚན་དགག། སྒྲིག་སོགས་ལྷོག་པ་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་མཚན་དགོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འབྲུལ། རྩོགས་སྒྲུང་གིས་འབྲུལ་ཚོས་ཅན་གྱི་རབ་དབྱེའི་སྐབས་སུ་མཉན་བྱ་
སྒོས་པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཉན་བྱའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་དང་།
སྒྲིག་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་པ་འབྲུལ་པ་མཚུངས་པར་
བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཁྱད་པར་བརྗོད། སོ་སོར་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ལ། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་འབྲུལ་པར་མི་མཚུངས་ཏེ། སྒྲིག་སོགས་དེ་དེ་སྒོར་གྱི་ལྷོག་
པ་རྒྱང་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཡང་། མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་
པ་འབྲུལ་པའི་ཕྱིར་ཞེས།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཉན་བྱ་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་མཚན་སྒྲིག་ལ་མཚུངས། སྒྲིག་ལ་ལྷོག་
ཁྱབ་ཡོད་ན་རྗེས་འགོ་གྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཅི། མཉན་བྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་འབྲུལ་ལས་ལྷོག་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཀྱིས་ལྷོག་པ་འབྲུལ་ན། མཉན་བྱ་ཚོས་ཅན། དེ་སྒོར་གྱི་མཐུན་འབྲུལ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བའི་རྒྱ་
མཚན་གྱི་ལྷོག་པ་འབྲུལ་པར་ཐལ། དེ་སྒོར་གྱི་མཐུན་འབྲུལ་ལས་ལྷོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱིས་ལྷོག་
པ་འབྲུལ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲིག་སོགས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་
སྐྱབ་པའི་ལྷོག་པ་འབྲུལ་པར་ཐལ། དེ་སྒོར་གྱི་མཐུན་འབྲུལ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱབ། དེ་ཚོས་ཅན། དེ་སྒོར་གྱི་མཐུན་འབྲུལ་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་སྒོར་གྱི་མི་

མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལས་ཕྱོག་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་སྤང་ཆོས་ཅན། སྒྲོར་བ་སྒྲོར་གཅིག་གི་ཕྱོག་པ་
གྲུབ་ན་རྗེས་འགོ་གྲུབ་པར་བཞེད་དེ། ཡང་ན་དོན་གྱིས་གོ་བས་གང་ཡང་རུང་བས་གཉིས་ཀ་རབ་
ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ། སྒོག་སོགས་ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲོར་གྱི་ཕྱོག་པ་ལས་ལྷན་
པར་ཐལ། དེ་སྒྲོར་གྱི་རྗེས་འགོ་ལས་ལྷན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཁས་སྤངས་བརྗོད། དེ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྒྲུབ། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲོར་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལས་ཕྱོག་སྟེ། དེ་སྒྲོར་གྱི་
མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ཕྱོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྒྲོར་གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་མེད་པ་གང་ཞེས། མེད་པ་
ཕྱོག་གཞི་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མེད་པ་ཕྱོག་གཞི་མ་ཡིན་པར་མི་གྲུབ། གྲུབ་ཀྱང་མཐུན་ཕྱོགས་མེད་
པར་མ་ངེས་པའོ། །

དང་པོ་ལ་དྲུག་སྟེ། ཕྱོག་པ་དགག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ། །ཤིན་ཏུ་འགལ་བ་གྲུབ་པར་འགྱུར། །
ཕྱོག་པ་དགག་ཏུ་མེད་པའི་ཚུལ། མེད་པའི་ཐ་སྟངས་ཆད་པར་ཐལ། །དགག་པའི་དོན་ཡང་ཆད་
པར་ཐལ། །རང་གི་ཕྱོགས་ལ་དགག་སྒྲུབ་འཐད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མེད། མེད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྒོག་སོགས་ཕྱོག་པ་དེ་ཡང་དགག་ཏུ་མི་རུང་
པར་ཐལ། ཁྱོད་ཕྱོག་གཞིར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཕྱོག་ །རིགས་པ་ཅན་པ་ཆོས་ཅན། འགལ་བ་ཁས་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒོག་
སོགས་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་དོན་གྱིས་ཁས་སྤངས་
ཤིང་། རེ་རེ་ལ་མེད་པ་དངོས་སུ་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གྲུལ། སྒོག་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྒྲུབ་པའི་
མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཕྱོག་པ་དེ་དགག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། སྒྲུབ། གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དཔྱད་པའི་
སྐབས་འདིར་ཆོས་ཅན། ཐ་སྟངས་ཀྱུན་ཆད་པར་ཐལ། སྒྲུབ་པའི་ཐ་སྟངས་དང་དགག་པའི་ཐ་སྟངས་
གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ནི། ཡོད། ལུམ་པ་དགག་པའི་དོན་མེད་པར་ཐལ། ལུམ་པ་ཡོད་པའི་གཞི་དང་ལུམ་པ་
མེད་པའི་གཞི་གང་རུང་ཡིན་ན་ལུམ་པ་དགག་པའི་གཞི་མིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། གཤམ། གཤམ་ཏེ་
ཡུལ་དུས་ལ་ལྷོས་ནས་ལུམ་པ་དགག་པས་སྒྲོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཡུལ་དུས་ལ་ལྷོས་ནས་ལུམ་པ་
འགོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལུམ་པ་ཡོད་པའི་ཡུལ་དུས་ལ་ཡང་ལུམ་པ་དགག་ཏུ་མི་རུང་། ལུམ་
པ་མེད་པའི་ཡུལ་དུས་ལ་ཡང་ལུམ་པ་དགག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

དུག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྒྲ་ཡི་དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་འཇུག། སྤྱི་རོལ་དོན་ལ་འཇུག་པ་དགག།
འབྲུལ་ངོར་དགག་སྒྲུབ་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ། དངོས་མེད་ཡིན་ན་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་བསྟན་དུ་མི་རུང་བས་མ་བྱབ་པར་
ཐལ། དགག་སྒྲུབ་རང་མཚན་ལ་དངོས་སུ་མི་འཇུག་པར་སྒྲ་དོན་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ།
རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་སྒྲ་དོན་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཐ་སྟོན་དུ་དགག་སྒྲུབ་འཇུག་ཏུ་རུང་སྟེ། ཁྱོད་སེལ་
ངོར་དགག་སྒྲུབ་དང་འབྲེལ་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ། གཤམ་ཏེ་རང་མཚན་ལ་དགག་སྒྲུབ་དངོས་སུ་བྱེད་ན། དོན་རང་མཚན་ཚོས་
ཅན། ཁྱོད་ལ་དགག་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་དགག་སྒྲུབ་
དངོས་སུ་འཇུག་པ་གང་ཞིག། ཁྱོད་ཀྱི་བྱས་མི་རྟག་ཐམས་ཅད་ཁྱོད་དང་རྩལ་གཅིག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཐ། གཤམ་ཏེ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྟག་པ་བཀག་པ་དང་བྱས་པ་སྒྲུབ་པ་གཉིས་
གཞི་མཐུན་དུ་འདྲར་མི་རུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་བྱས་མི་རྟག་ཁྱོད་ལས་རྩལ་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། འཕེལ་འགྲིབ་མེད་ཀྱང་འཕེལ་འགྲིབ་ལྟ་བུར་སྣང་། །དོན་ལ་མེད་
ཀྱང་ཚད་མས་གཞོད་པ་མེད། །འབྲུལ་པ་ཡིན་ཀྱང་འབྲུལ་པར་གྲེས་པ་མེད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྟེ། རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་ལུམ་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་བསྟན་དུ་
རུང་སྟེ། ཁྱོད་སེལ་ངོར་དགག་ཚོས་གསར་དུ་འགྲིབ་པ་དང་། སྒྲུབ་ཚོས་གསར་དུ་འཕེལ་བ་ལྟ་
བུར་སྣང་བའི་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མེད། རྟོག་པ་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བའི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྟོན་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་
དོན་ལ་མེད་ཀྱང་ཚད་མས་མི་གཞོད་དེ། ཁྱོད་རང་མཚན་ཐ་དད་ལ་བརྒྱུད་ནས་བརྟེན་པའི་འཇིག་

ཉེན་གྱི་ཐ་སྟོན་དོན་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་ལྷ་ར་ན་རང་མཚན་རྣམས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་ཅེ་ན། ཉེ།
མིག་དབང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཅིག་ཉིད་ལ་ཐ་དད་ཅེས་བརྗོད་དུ་རུང་སྟེ། ཁྱོད་དོན་གཅིག་ཡིན་པ་
གང་ཞིག མིག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་མིན་པ་ལས་ཐ་དད་ཉན་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་ལས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཐ། དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་རྟོག་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཀྱང་ཁྱོད་
འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མི་ཤེས་ཏེ། ཁྱོད་སྒྲུབ་བརྟགས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཀྱང་མཐུན་སྟོགས་མེད་པར་མ་ངེས་པ་ནི། ཡོད། བདག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མེད་
པར་ཚད་མས་མ་ངེས་པར་ཐལ། གསོན་ལུས་ལ་ཁྱོད་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གལ་
ཏེ་སངས་རྒྱས་པས་བདག་མེད་པར་ཁས་སྐྱེད་སྒྲུབ་ཅེ་ན། ཁྱ་ས། སངས་རྒྱས་པའི་ཁས་
སྐྱེད་སྒྲུབ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁས་སྐྱེད་སྒྲུབ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཁྱོད་ལ་བདག་མེད་པར་མི་
གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཁས་སྐྱེད་སྒྲུབ་ཚད་མ་མིན་པའི་ཕྱིར། མེད། སྟོག་སྟོགས་ཆོས་ཅན། མཐུན་
སྟོགས་བདག་བཅས་ལས་ལྟོག་པ་མེད་པར་མ་ངེས་པར་ཐལ། མཐུན་སྟོགས་བདག་བཅས་དེ་ཡོད་
མེད་གང་རུང་དུ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མི་མཐུན་སྟོགས་བདག་མེད་ལས་
ལྟོག་པ་མ་ངེས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། བདག་ཡོད་མེད་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་
ལ་ཡོད་པར་མ་གྲུབ་ན། ཅིག་ཤོས་ལ་ལྟོག་པ་མི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྟོག་སྟོགས་དེ་བདག་
མེད་ཀྱི་ཁྱོད་པར་བྱམ་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བས་བདག་མེད་ལ་ལྟོག་པར་གྲུབ་ཅེ་ན། གསལ།
སྟོག་སྟོགས་ཆོས་ཅན། མཐོང་རུང་གི་བྱམ་སྟོགས་ལ་མ་དམིགས་པ་ཙམ་གྱིས་བདག་མེད་མཐུང་
དག་ལ་མེད་པར་མ་ངེས་པར་ཐལ། མཐོང་རུང་དུ་མེད་པས་བདག་མེད་འགའ་ཞིག་ལ་ཡོད་པར་
སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མཁྱེགས་པ་འགའ་ཞིག་མཚན་གྱིས་མི་ཆོད་ཀྱང་ལ་ལ་ཆོད་པར་འགྱུར་
བ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་སྟོག་སྟོགས་ལྟོག་པ་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་མཚན་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འགལ་བ་ངེས་པ་
མེད་པའི་ལྟོག་པ་འབྲུལ། འབྲེལ་བ་ངེས་པ་མེད་པའི་ལྟོག་པ་འབྲུལ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཡོད། སྟོག་སྟོགས་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་ལས་ལྟོག་པར་མ་ངེས་པར་ཐལ།
བདག་དང་འབྲེལ་པ་གཉིས་པོ་གང་རུང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ལྟོག སྟོག་སྟོགས་བདག་མེད་ལས་

ལྷོག་ཏུ་རྒྱག་ནའང་། གསོན་ལུས་ཚས་ཅན། བདག་མེད་ལས་ལྷོག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བདག་
བཅས་སུ་མི་གྲུབ་པར་ཐལ། ཚས་དེ་ལ་ལྷོག་པ་མེད་ན་ཚས་དེ་ལ་ཡོད་པས་མ་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས་བྲུངས་ཏེ། རློག་སྟགས་དེ་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟེགས་ལས་
ལྷོག་པ་མེད་ཀྱང་དེ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲལ། གསོན་ལུས་དེ་བདག་མེད་མ་ཡིན་པ་དང་
བདག་བཅས་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། རློག་སྟགས་དེ་སྐོར་གྱི་མཐུན་སྟེགས་
ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པ་དང་ལྷོག་པ་མེད་པའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྷོག་པ་འབྲེལ་པ་ངེས་ལ་ལྷོས། །ངེས་བྱེད་མེད་པའི་ལྷོག་པ་འབྲེལ་
པའོ། །

དང་པོ་ནི། འཇུག། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཚས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་ངེས་པ་
མེད་ན་མི་འབྱུང་གི་འབྲེལ་པ་ངེས་པ་ལ་ལྷོས་ཏེ། མེད་ན་མི་འབྱུང་གི་འབྲེལ་པ་ངེས་པའི་སྟོབས་
ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། མེད། མེད་ན་མི་འབྱུང་གི་འབྲེལ་པ་ཚས་
ཅན། ཁྱོད་ངེས་པ་ཁྱོད་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་ལྷོས་ཏེ། ཁྱོད་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་
ཁྱོད་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དེ་བྱུང་འབྲེལ་པའི་ངེས་བྱེད་མེད། །བདག་གཅིག་འབྲེལ་པའི་ངེས་
བྱེད་མེད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དེ་བྱུང་འབྲེལ་པའི་ངེས་བྱེད་དངོས། །བདག་སྟོག་གཉིས་ལ་དེ་མ་
གྲུབ། །ངེས་བྱེད་དེ་ལ་ཚད་པ་སྤྲོང་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འབྲས། མེ་དུ་ཚས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱ་འབྲས་སུ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་དེ། མཛོན་
སུམ་སྟེགས་གསུམ་གང་རུང་གིས་ཁྱོད་རྒྱ་འབྲས་སུ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ། རློག་སྟགས་ཚས་ཅན། ཁྱོད་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་པའི་འབྲས་
རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་གི་འབྲས་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་བདག་ཡན་བྱེད་
དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་བཞི་སྟེ། ལྷོག་པ་འབྲེལ་ན་འབྲས་བྱ་མིན། །འབྲེལ་ཡང་འབྲས་བྱ་ཡིན་པ་

དགག། ཀླུ་ལ་འབྲུལ་པའི་དབེར་བརྗོད་དགག། འབྲུལ་པ་མེད་ཚུལ་བསྟུས་སྟེ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཀླུ་འབྲས་ཡིན་ན་ལྷོག་པ་གྲུབ་པ་མ་ངེས་ཏེ། དུ་བ་མེ་འབྲས་ཡིན་ཀྱང་མེ་
མེད་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར་ཞེན། འབྲས། དུ་བ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་མེ་འབྲས་མིན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་མེ་མེད་པར་ཡང་རྒྱ་གཞན་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འབྲས་བུ་རྒྱ་ལ་ལྟོས་
པའི་བྱིར། ཚྭ་གས། འབྲས་བུ་རྣམས་ཚོས་ཅན། རྩ་སྟེ་ཚྭ་ཚྭ་ཚྭ་གས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཚྭ་གས་རིགས་མི་
འདྲ་བ་དུ་མ་ལས་སྦྱས་པའི་བྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རིགས་གཅིག་ཏུ་
འགྱུར་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འདྲི། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་དེས་མེ་མེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་མེའི་འབྲས་བུ་དུ་བ་
གཉིས་ཀ་བསྐྱེད་པས་དུ་བ་མེ་མེད་ལ་ལྷོག་པ་འབྲུལ་ལོ་ཞེན། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཚོས་ཅན། རང་
བཞིན་གཅིག་མིན་པར་ཐལ། མེ་མེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་མེའི་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར།
དེ་ཚོས་ཅན། མེ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩ་མའི་གཏན་ཚིགས་དེའི་བྱིར། དེས། དེ་
ཚོས་ཅན། ཁྱོད་མེ་ཡོད་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་དུ་བ་བསྐྱེད་པ་དེ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དུ་བ་སྐྱེད་བྱེད་
ཡིན་ན་ཁྱོད་མེ་ཡོད་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། དེས། དུ་བ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ལས་དུ་ལྡན་གྱི་
ལ་མེ་ཡོད་དུ་རྟགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་དེ་སྟོར་གྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྒྱ་ཚྭ་ཚྭ་གས་པ་མི་འདྲ་བས་འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་བསྐྱེད་པ་ཡོད་དེ། རྒྱ་
དང་འོ་མས་རང་འབྲས་རུལ་བ་གཅིག་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེན། རྒྱ། རྒྱ་དང་འོ་མ་ཚོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱིས་རང་འབྲས་རུལ་བ་གཅིག་བསྐྱེད་པ་དེ་རྒྱ་ཚྭ་ཚྭ་གས་རིགས་མི་འདྲ་བ་ལས་འབྲས་བུ་རིགས་
གཅིག་བསྐྱེད་པའི་དབེར་ཡང་དག་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཤེར་བར་རིགས་གཅིག་པའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་རང་འབྲས་རུལ་བ་གཅིག་བསྐྱེད་པའི་བྱིར། ཅི། རྒྱ་དང་འོ་མ་ཚོས་ཅན། རྩ་སྟེ་ཐ་དད་
དང་རྩ་སྟེ་གཅིག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་བསྐྱེད་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་མ་ལ་
ཐ་དད་དུ་སྦྱང་བའི་བྱིར་ཞེན། ཐ། དེ་ཚོས་ཅན། རྩ་སྟེ་ཐ་དད་དང་རྩ་སྟེ་གཅིག་གཉིས་ཀ་མིན་པར་
ཐལ། རྩ་སྟེ་ཐ་དད་ཁོན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། གཤེར་བར་རིགས་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ།
གཤེར་བ་འཛིན་པའི་སྟོང་ཁོན་མཐུན་གྱི་རྒྱར་མཚུངས་པའི་བྱིར། དེ། ཅན་གྱི་མེ་དང་ལྷག་པའི་མེ་

ཚོས་ཅན། མེར་རིགས་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། མེར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དོན་མཐུན་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
 བཞི་པ་ནི། མེར། དུ་བ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་མེ་ཙམ་ལ་མི་འབྲུལ་ཏེ། ཁྱོད་མེ་ཙམ་གྱི་འབྲས་ལུ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་ལུ་གཞན་ཡང་ཚོས་ཅན། རང་རྒྱལ་མི་འབྲུལ་ཏེ། དུ་བ་མེ་ལ་མི་འབྲུལ་བ་
 གང་ཞིག། རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དུ། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་དེ་མེ་ཡོད་མ་ཡིན་ན་དེའི་འབྲས་ལུ་
 དུ་བ་མིན་དགོས་ཏེ། དུ་བ་དང་བྱུང་གིང་གི་འགྱུར་བ་བསྐྱེད་པའི་ཚེ་ཁོང་བསྐྱེད་པ་ལ་མེར་འཛིན་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པའི་ངེས་བྱེད་མེད་པ་ནི། ཅི། སྟོག་སྟོགས་ཚོས་ཅན།
 ཁྱོད་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དང་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་རྩལ་དེ་
 རིགས་ཅན་གཞན་ལ་སྐྱར་བ་ནི། ལྷོག། རྟོགས་སྤང་གིས་ལྟོགས་ཚོས་ཅན་གྱི་རབ་དབྱེར་མཉན་བྱ་
 སྟོས་པའི་མཉན་སྟོག་གཉིས་པོ་ལྷོག་པ་འབྲུལ་པར་བསྟན་པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་
 ལྟོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་གྱིས་ལྷོག་པ་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་
 གཏན་ཚིགས་མིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དགག་རྟགས་ལོགས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུ་མཚན་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡང་དག་གཉིས་
 གྱི་གྲུབ་རྩལ་བཤད། རྩལ་དེས་མ་དམིགས་གཞན་ཡང་གྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་གྲུབ། ལྷང་རུང་རང་བཞིན་མ་དམིགས་
 གྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དཔེར་བརྗོད་ཡང་དག་གཉིས་ཀྱིས་གྲུབ། ལྷང་རུང་སྟོག་སྟོགས་
 འབྲུལ་པས་གྲུབ། དཔེར་བརྗོད་གྲུབ་ལ་ཅོད་པ་སྟོང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱ། ལྟོགས་སྤང་ཚོས་ཅན། ལྟོགས་ཚོས་ཅན་གྱི་རབ་དབྱེར་འཆད་པའི་སྐབས་སུ།
 འབྲས་རང་གི་གཏན་ཚིགས་ལས་ལོགས་སུ་རྒྱ་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་
 མ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ལྷོག་པ་མི་འབྲུལ་བ་བསྟན་
 པས་རྒྱ་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་རྗེས་འགོ་མི་འབྲུལ་བ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ། རྒྱ་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དགག་

བྱའི་ཆོས་དེ་ཡིན་ན་སྤང་རུང་ཡིན་དགོས་ཏེ། བདག་སྟོན་གཉིས་ལ་ལྟོག་པ་འབྲུལ་པར་བསྟན་པ་
དེས། ཁྱོད་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་ཡིན་ན་སྤང་རུང་ཡིན་དགོས་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འདྲིས། འོ་ན་འདི་གཉིས་སྐྱབ་རྟགས་གཉིས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ།
དེ་གཉིས་གྱིས་འདི་གཉིས་གྱི་ཁྱབ་པ་འབྲུལ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱ་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འབྲས་རང་གི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་གཉིས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གྱི་སྐྱབ་ཆོས་ཡིན་ན་དགག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ། འབྲས་རང་གི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་
གཉིས་གྱི་སྐྱབ་ཆོས་ཡིན་ན་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དགག་རྟགས་གཉིས་ལས་ལོགས་སུ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད།
སྐྱབ་རྟགས་གཉིས་ལས་ལོགས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱ་མཚན་གྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བྱ་སྟངས་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པས་ལོགས་སུ་བསྟན། །བྱ་སྟངས་འབའ་ཞིག་
གྲུབ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། རྒྱ་ཁྱབ་བྱེད་
མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ལས་ཁྱོད་གྱི་དཔེར་བཞིན་ལོགས་སུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
ཁྱོད་བྱ་སྟངས་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞི་ལ་སྦྱར།

གཉིས་པ་ནི། ཡུལ། བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་བུམ་པས་དག་
པའི་ཤར་གཞིར་བུམ་པ་ཡོད་དེས་གྱི་དོན་འགོག་པར་མི་བྱེད་དེ། ཁྱོད་གྱིས་དེར་བུམ་པ་ཡོད་དེས་
གྱི་བྱ་སྟངས་འབའ་ཞིག་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དམིགས། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་དེར་བུམ་པ་
མེད་དེས་གྱི་དོན་སྐྱབ་པར་མི་བྱེད་དེ་ཁྱོད་གྱིས་དེར་བུམ་པ་མེད་དེས་གྱི་བྱ་སྟངས་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྤང་། བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་མེད་དེས་གྱི་བྱ་
སྟངས་དེ་ཁྱོད་གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཡང་ཁྱོད་གྱི་རྟགས་ལས་བུམ་པས་དག་པའི་
ཤར་གཞིར་བུམ་པ་མེད་དེས་གྱི་བྱ་སྟངས་འབྱུང་རུང་དུ་གྲུབ་སྟེ། སྤང་རུང་གི་ཆོས་གཞན་གྱི་སྟེང་དུ་
ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ལས་མེད་དེས་གྱི་བྱ་སྟངས་གྲུབ་པ་མཐུན་དཔེར་བུས་ནས་ཁྱོད་གྱི་རྟགས་
ལས་བུམ་པས་དག་པའི་ཤར་གཞིར་བུམ་པ་མེད་དེས་གྱི་བཟང་བུར་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཅི། དཔེར་

ན་དོན་གཞན་སྤྱི་མའི་རྗེས་སུ་འགོ་སྤྲོད་བྱ་ས་དང་། དོན་གཞན་སྤྱི་མའི་རྗེས་སུ་འགོ་སྤྲོད་བྱ་ས་པོ་ལས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཐ་སྙད་རྒྱབ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཐ་སྙད་རྟོགས་སྒྲིབ་པའི་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱབ་རྟགས་གཉིས་ལས་ལོགས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་རྒྱབ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན། །རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་གྲུབ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཚོས་ཅན། བྱོགས་ཚོས་ཅན་གྱི་རབ་དབྱེ་འཆད་པའི་རྒྱབས་སུ་འབྲས་རང་གི་གཏན་ཚིགས་ལས་ལོགས་སུ་བྱོད་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་མ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱོད་ཡིན་ན་མཐར་རྒྱ་ཚོགས་གྲངས་ཚང་གི་རྟགས་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་རུང་རྒྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་བས་བྱབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞི་འཛིན་མངོན་སུམ་རྒྱ་ཚོགས་ཡིན། །གཏན་ཚིགས་གཞི་འཛིན་མངོན་སུམ་ཡིན། །དེས་ན་ཐ་སྙད་འབྱུང་རུང་གྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཅིག །བུམ་པས་དག་པའི་ས་སྟོགས་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། བྱོད་ལས་རང་འབྲས་དཔྱད་ཤེས་གཉིས་སྟེ་བར་འགྱུར་ཏེ། བྱོད་ལས་ས་སྟོགས་འདི་ནི་དམིགས་སོ་སྟམ་པའི་ངེས་ཤེས་དང་། བུམ་པ་འདི་ནི་མ་དམིགས་སོ་སྟམ་པའི་ངེས་ཤེས་གཉིས་སྟེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྤྱོད་ལ་རྒྱབས་འདིར་གཅིག་དམིགས་ཞེས་པ་དང་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་སྟོས་པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དོན་གྱི་དབྱེ་བ་སྟོ་ལས་གྲུབ་ཅིང་། སྟོའི་དབྱེ་བ་སྟོ་རང་ཉིད་ལས་གྲུབ་པར་ཤེས་པའི་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏེ། གལ་ཏེ་སྟོའི་དབྱེ་བ་ཡང་སྟོ་གཞན་ལས་གྲུབ་དགོས་ན། དོན་གྱི་དབྱེ་བ་ཚོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་རྒྱབ་བྱེད་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྟོའི་དབྱེ་བ་ལས་གྲུབ་དགོས་ཤིང་། སྟོའི་དབྱེ་བ་སྟོ་གཞན་གྱིས་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྟེན་བུམ་པས་དག་པའི་ཤར་གཞིར་བུམ་པ་མེད་ངེས་སུ་རྒྱབ་པའི་རྒྱབས་འདིར་ཚོས་ཅན། དངོས་སུ་བུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་བཞོད་ཀྱང་མཐར་བུམ་པས་དག་པའི་ས་སྟོགས་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་རྟགས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། དངོས་སུ་བཞོད་པའི་བུམ་པ་ཆད་མས་

མ་དམིགས་པའི་དོན་ཕྱིར་ཆོལ་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེས། བུམ་པས་དག་པའི་ཤར་གཞིར་བུམ་པ་མེད་ངེས་སུ་རྒྱབ་པ་
ལ་བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆོན་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་མ་དམིགས་
པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་རྒྱབ་མི་དགོས་ཏེ། ཁྱོད་ཁྱོད་སྤོང་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལས་
གྲུབ་པའི་སྒྲོན་ས་བུམ་པས་དག་པའི་ཤར་གཞི་འཛིན་པའི་དབང་མངོན་བུམ་པ་མེད་ངེས་ཀྱི་ཐ་
སྟངས་འབྱུང་རུང་རྒྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན། གཞན་དུ་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་
རྒྱབ་དགོས་ན་བུམ་དག་གི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བུམ་པ་མེད་པར་རྒྱབ་པའི་རྒྱབ་བྱེད་ཐུག་
མེད་དུ་འབྱུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་བུམ་པ་མེད་པ་དེ་བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པས་རྒྱབ་དགོས།
དེ་ཡང་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་རྒྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ནའོ། །

གཉིས་པ་རྩུལ་ངེས་མ་དམིགས་གཞན་ཡང་གྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒྲ་མས་མི་སྒྲང་མ་
དམིགས་གྲུབ། བྱི་མས་འགལ་ལྷ་དམིགས་པ་གྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་རབ་དབྱེ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་མི་སྒྲང་བ་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་ཀྱི་དཔེར་བརྟོད་ལོགས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། མི། ཤ་ཟ་ཚད་མས་མ་
དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་རབ་དབྱེ་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་
ཤ་ཟ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་ཡོད་ངེས་མིན་པར་རྒྱབ་པའི་གཏན་
ཆོགས་འབྲས་རང་གི་གཏན་ཆོགས་ལས་ལོགས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་མཐར་དེ་
ཉེར་རྒྱབ་པའི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་སུ་སོང་བའི་ཕྱིར། འབྲས། ཤ་ཟ་ཚད་མས་མ་
དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཤ་ཟ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་
ཤ་ཟ་མེད་ངེས་སུ་རྒྱབ་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་ཡིན་ན་ཤ་ཟ་མེད་ངེས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་
དགག་བྱ་མེད་ངེས་སུ་རྒྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེས། མེད་ངེས་ཀྱི་
ཐ་སྟངས་རྒྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མི་སྒྲང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་
དགག་བྱ་མེད་ངེས་སུ་རྒྱབ་མི་རུས་པར་བཤད་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། ཁྱོད་སྒྲང་རུང་མ་དམིགས་
པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒྲོར་བའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ཚུལ་བཤད། །རྒྱུད་འགལ་སྒྲོར་བ་རྒྱས་པར་
བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱོམས་ཚེས་ཅན་གྱི་རབ་དབྱེ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པ་
དང་། འགལ་ལྷ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་ཅི་ཕྱིར་ལོགས་སུ་མ་བསྟན་ཞེ་ན།
རང་། སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྒྲོར་བ་འགོད་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་
དུ་མ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་སྒྲོར་བ་འགོད་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པ་ཉགས་སུ་སྒྲུར་བ་
དང་འགལ་ལྷ་དམིགས་པ་ཉགས་སུ་སྒྲུར་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡོད། འགལ་བ་ཚེས་ཅན།
ཁྱོད་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་ལྷ་ན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་ཡན་ཚུན་སྤང་འགལ་གཉིས་སུ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚད། ཡན་ཚུན་སྤང་འགལ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་
དངོས་འགལ་དང་དངོས་འགལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་རྒྱུད་འགལ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། ལྟོས་བཅས་ཡིན་ན་ངེས་པ་འགལ། །ལྟོས་མེད་ཡིན་ན་ངེས་པ་གྲུབ། །
དེ་ལ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་། །ངེས་པ་གྲུབ་ཚུལ་བསྟན་ཏེ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ། གལ་ཏེ་ངེས་གྲུར་དང་ལྟོས་བཅས་མི་འགལ་ཏེ། ལུམ་པ་འཛིག་པར་ངེས་
གྲུང་འཛིག་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱ། ལུམ་པའི་འཛིག་པ་ཚེས་ཅན།
ལུམ་པ་ལ་ཡོད་ངེས་མིན་པར་ཐལ། ལུམ་པའི་རྒྱ་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་དང་
བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དདོས། གལ་ཏེ་ལུམ་པའི་རྒྱ་ལས་ལུམ་པའི་འཛིག་པ་སྟེ་ལ་དེས་ལུམ་པ་
འཛིག་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། ལུམ་པ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ལས་འཛིག་པ་གཞན་སྟེ་ཞེས་པའི་བརྒྱུད་
པར་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཛིག་པ་འཛིག་རྒྱ་ལས་སྟེས་པའི་ཕྱིར། གལ། ལུམ་པ་ཚེས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་དེས་ཁྱོད་ཀྱི་འཛིག་པ་དོན་གཞན་བསྟེད་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་དེས་ཁྱོད་ཀྱི་འཛིག་པ་
ཁྱོད་དང་རྩལ་གཅིག་བསྟེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འཛིག་རྒྱ་ལས་སྟེས་པའི་ལུམ་པའི་འཛིག་པ་དེ་
ལུམ་པ་དང་རྩལ་གཅིག་ཡིན་ནས་ལུམ་པ་ལས་རྩལ་གཞན་ཡིན།

དང་པོ་ལྟར་ན། དེ། ལུམ་པ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འཛིག་པ་སྟེད་བྱེད་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ལས་གཞན་མི་
དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་འཛིག་པ་ཁྱོད་དང་རྩལ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཛིག་རྒྱ་དོན་

གཞན་ཆོས་ཅན། ལུས་པའི་འཛིག་པའི་རྒྱ་མིན་པར་ཐལ། ལུས་པའི་འཛིག་པ་ལ་ཕན་འདོགས་
བྱེད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལྟོས། ལུས་པ་ཆོས་ཅན། རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཛིག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱལ་ས་
འཛིག་པའི་དོ་བོར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མར་མེ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། ལྟོས། གལ་ཏེ་ལུས་པ་ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་ཀྱང་དངོས་པོར་ཡོད་པ་མིན་པར་
ཐལ། གྲུབ་ཙམ་ནས་འཛིག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལ་བྱུང་པ་མེད་པར་ཐལ། གྲུབ་ཙམ་ནས་
འཛིག་པའི་ཕྱིར་ན་དངོས་པོ་ཡིན་པས་བྱུང་། དངོས་མེད་ཡིན་ན་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཛིག་པའི་ཕྱིར་
པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། གང་། གང་ཞིག་ཆོས་དེའི་དོ་བོར་འགྱུར་བ་རང་རྒྱལ་ས་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་
མེད་པ་ཆོས་དེའི་དོ་བོ་ཡིན་ན་ཆོས་དེའི་དོ་བོར་ངེས་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་སྐྱེས་པའི་རྒྱ་ཆོགས་སྐད་
ཅིག་ཐ་མས་སྐྱེས་པའི་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་བཞིན། ལུས་པ་ཡང་འཛིག་པའི་དོ་བོར་
འགྱུར་བ་རང་རྒྱལ་ས་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་འཛིག་པའི་དོ་བོ་ཡིན་ན་ཞེས་པའི་དག་དེ་
ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་ཐེས་དཔག་ཡིན་ཏེ། སྤར་ཆོལ་རང་གི་ཆད་མས་མཐོང་བའི་ཚུལ་གསུམ་
སྐབས་སུ་བབ་པས་ཕྱིར་ཆོལ་ལ་ལྷག་ཆད་དང་བུལ་བར་སྟོན་པའི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་མར་དགེ་བ་

གསུམ་པ་ཐ་མར་དག་བ་གཞུང་གི་ཆེ་བ་བརྗོད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཉོགས་པར་དཀའ་བ་རྒྱ་
བོའི་དཔེ་དང་སྦྱར། གཞན་ལ་ཕན་པ་ཉི་མའི་དཔེ་དང་སྦྱར་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྟོ། བརྟན་བཅོས་རྣམས་འགྲེལ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་བོ་ཆེན་པོའི་རྒྱན་དང་ཆོས་མཚུངས་
ཏེ། དང་པོར་དཔལ་ལྷན་གྲགས་པའི་སྟོ་གོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ལས་བྱུང་ཞིང་ཕྱིས་ཀྱང་དེར་ཐིམ་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ། དེ་ཆོས་ཅན། ཉི་མའི་དཀྱིལ་ལ་ཁོར་དང་ཆོས་མཚུངས་ཏེ། ལྷ་བ་རན་
པའི་ཆད་ཆེད་སྟེག་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་ཆོས་ལྷ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། ཁ་མར་དགེ་བ་ རྒྱ་བོ་ཆེན་པོའི་རྒྱན་དང་ཆོས་མཚུངས་ཏེ།

གསུམ་པ་བསྐྱར་བ་མཐར་ཕྱིན་མཇུག་གི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚུམ་བུའི་གང་གིས་བརྒྱུ་མས་
པའི་ཚུལ། སྦྱར་བུའི་གང་གིས་སྦྱར་བའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་སོགས་སོ། །
 གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྒྲ་འགྲུར། བར་འགྲུར། བྱི་འགྲུར་རོ། །
 དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སོགས་སོ། །
 གཉིས་པ་ནི། དཔལ་ལྷན་དམ་པའི་ལས་ལ་མངོན་དགས་པ། སོགས་སོ། །
 གསུམ་པ་ནི། དུས་བྱིས་སའི་སྟངས་སོགས་སོ། །

མཆུག་ཅད།

དཔལ་ལྷན་གྲགས་པའི་གསུང་རབ་པ་སྟོའི་ཚལ། སྦྱོན་མེད་དག་གི་ཉི་མས་བྱེ་བ་ལས། འོན་
 བཟང་མངར་བའི་རོ་ལྷན་བཅུད་འདི་ལ། འོན་གཉེར་བུང་བ་འཁོར་ཞིང་བསྟེ་བར་གྱིས། སྦྱོས་
 ངན་ཐེང་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་བརྒྱད་དང་། བྱང་བུའི་འཁར་གཞིང་གཅིག་ནས་གཅིག་བྱོ་དང་། །
 དུ་མའི་ཟེར་སྦྱོས་གཅིག་ནས་གཅིག་སྟེལ་གྱི། སྦྱོན་གསུམ་སྒྲ་ངས་ནས་ཚུལ་བཞིན་ཁོ་བོས་བཤད། །
 འདི་སྒྱར་དགོ་བ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་གང་། ཡིད་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་མཛེས་པ་གང་ཐོབ་དེས། མཁའ་
 མཉམ་འགོ་ལ་དམ་ཚེས་ཆར་པ་ནས། དགའ་བདེའི་འདོད་ཀྱི་ཕྱོགས་བཅུར་བྱུང་པར་ཤོག །

རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དག་དོན་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ཉི་མ་ཞེས་བྱ་བ་
 འདི་ནི་ལྷག་བསམ་མགོ་བོ་དཀར་ཞིང་། རྣམ་དཔྱོད་སྟོབས་པའི་གཤོག་པ་བརྒྱངས་པ་གོ་སྟོན་
 བསོད་ནམས་སེང་གས་བྱུང་བསྟན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་དགོན་པར་སྒྱུར་བའི་ཡི་གེ་པ་ནི་གཞོན་ནུ་
 བཟང་པོའོ། །

འདི་བསྒྲུབས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡི། དགོ་བ་གང་དང་གང་ཐོབ་པ། དེས་ནི་སྟེ་བོ་ཐམས་ཅད་
 གྱིས། བདེ་གཤེགས་ཤེས་རབ་ཐོབ་པར་ཤོག འགོ་བའི་སྟེག་བསྐལ་སྒྲན་གཅིག་ལ། བདེ་བ་
 ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གནས། བསྟན་པ་རྟེན་དང་བཀྲུང་སྟེ་དང་། བཅས་ཏེ་ཡུན་རིང་གནས་
 རྒྱར་ཅིག དགོའོ། དགོའོ། དགོའོ། །

༄༅། རྩེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པར་འགྲེལ་བ་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་
དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ། །

ནི་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འགྲེལ་བ་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

༄༅། །ནམ་མཁའ་ཁྱབ་པར་གར་སྟབས་སྒྱུར་བའི་སྒྲིལ་ཉི་མ་འཆར་ཀའི་དགྲིལ་ལྟར་
མཛེས། །ནམ་མཁའི་མཐའ་གྲས་སྒྲ་ཆེན་སྒྲོགས་པའི་གསུང་ནི་ཡི་གེ་དྲུག་པ་དོ་རྩེའི་སྒྲ། །ནམ་
མཁའི་ལམ་ལ་རབ་རྒྱ་གནས་པའི་ཐུགས་ནི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མེ་བོ་ཆེ། །ནམ་མཁའི་མཐའ་ལ་
ལོངས་སྟོད་མཛད་ལ་འདུད་དོ་ཡེ་ཤེས་སྒྲུང་བ་ལམ་མེ་སྟོལ། །རིགས་པའི་གཙུག་རྒྱུན་ཕྱོགས་གྲང་
གྲགས་པའི་གཞུང་། །རིགས་པ་མཐུན་པས་རི་བཞིན་སྟེ་བའི་སྟོལ། །རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་ཁ་
འབྱེད་ལེགས་བཤད་འདི། །རིགས་པ་དོན་གཏེར་སྒྲུལ་ལྟན་རྣམས་ལ་སྒྲིལ། །^{༡༡} ཤེས་བྱ་ཆུ་ལྷོག་ནས་གཏན་ལ་དབབ་པ།

རྩེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འགྲེལ་བ་ཚད་མ་རིགས་
པའི་གཏེར་གྱི་དོན་གསལ་བར་བཤད་པ་འདི་ལ་གཉིས་ཏེ། ཤེས་བྱ་སྒྲིལ་ཕྱོག་ནས་གཏན་ལ་དབབ་
པ་དང་། ཤེས་བྱེད་ཚད་མའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བའོ། །^{༡༢} ཤེས་བྱ་ཆུ་ལྷོག་ནས་གཏན་ལ་དབབ་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཤེས་བྱའི་ཡུལ། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ། སྒྲོ་ངེས་ཡུལ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བའོ། ^{༡༣} མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་སྒྲོའི་རིག་པར་བྱ་བ། དེ་དང་ཁྱབ་མཉམ་པའི་ཤེས་བྱའི་མཚན་
ཉིད། སྒྲོའི་ཡུལ་དུ་བྱར་རུང་བ། གཞལ་བྱའི་མཚན་ཉིད། ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། གཞི་བྱུང་གྱི་
མཚན་ཉིད། ཚད་མས་དམིགས་པ། ཡོད་ངེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཚད་མས་བཟུར་རུང་བའོ། ^{༡༤} ཤེས་བྱ་ཆུ་ལྷོག་ནས་གཏན་ལ་དབབ་པ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་ལུགས་དགག་པར་ལུགས་བཞག་ཅོད་པ་སྒྲུང་བའོ། ^{༡༥} གཞན་ལུགས་

དང་པོ་ནི། བོད་ཁ་ཅིག་སྒྲུང་ཡུལ་དང་། གཟུང་ཡུལ་དོན་གཅིག་པས་དོན་སྒྲིལ་དེ་རྟོག་པའི་

གཟུང་ཡུལ་དང་། མེད་པ་གསལ་བ་དེ་རྟོག་མེད་ལོག་གེས་གྱི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །

འདི་དགག་པ་ལ་རིགས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ལོག་གེས་གཉིས་པོ་ཚེས་ཅན། འབྲུལ་གེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུང་ཡུལ་ཅན་གྱི་གེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྟོན་སྒྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་གཉིས་པོ་ཚེས་ཅན། མཐོང་རུང་གི་ཡུལ་ན་གནས་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱི་གེས་པས་མཐོང་བར་ཐལ། རང་སྣང་བའི་གེས་པ་ལས་རྣམས་ཐ་དད་པའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་རང་འབྲུལ་ལག།

གཉིས་པ་ལ་ལྷ་སྟེ། ཡུལ་དུ་བྱས་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཡུལ་བཞིར་དབྱེ་བ། རོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་བདེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། འཇུག་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་མངོན་ལྟོག་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་རང་སྒྱི་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། མཐར་ཐུག་གི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་ཏུ་བསྟུ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཚེས་གང་ཡུལ་བཞིར་འགྱུར་དབྱེད། ཡུལ་ཅན་གང་ལ་ཡུལ་བཞིར་ཡོད་དབྱེད། ཡུལ་བཞི་སོ་སོའི་རོ་བོའོ། །

དང་པོ་ནི། ཚེས་ཐམས་ཅད་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་སོ་སོ་ལ་སྟོས་ནས། སྣང་ཡུལ། ཞེན་ཡུལ། འཇུག་ཡུལ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ལ། གཟུང་ཡུལ་ནི་མངོན་སྟེ་པས་ཕྱིའི་སྒྲེ་མཆེད་ལྷ་པོ་ཁོ་ན་ལ་འཇོག་ཅིང་། སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་ལ་གཟུང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྟོག་མེད་མ་འབྲུལ་བའི་གེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྣང་ཡུལ་ཡོད་ཅིང་། རྟོག་མེད་འབྲུལ་གེས་རྣམས་ལ་སྣང་ཡུལ་མེད། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྣང་ཡུལ་ཡོད་དོ། །གཟུང་ཡུལ་ནི། རྟོན་རིག་མངོན་སྟུམ་གཉིས་པོ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅིང་། ཞེན་ཡུལ་ནི། རྟོག་པ་རྟོན་མཐུན་རྣམས་ལ་ཡོད། འཇུག་ཡུལ་ནི། ཚད་མ་དང་། རྫོང་བྱེད་སྒྲ་རྟོན་མཐུན་དང་། སྒྲེས་བུ་རྣམས་ལ་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་ལ། སྣང་ཡུལ། གཟུང་ཡུལ། ཞེན་ཡུལ། འཇུག་ཡུལ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེས་རྣམ་པར་གཏད་པའི་སྒྲོ་ནས་སྣང་བའོ། །རྣམ་མེད་དུ་དངོས་སུ་སྣང་བ་གང་རུང་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ། རྟོག་མེད་གེས་པའི་དང་། རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རྣམ་པ་གཏད་པའི་སྒྲོ་ནས་སྣང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་དང་། རྣམ་པ་མ་གཏད་པའི་སྒྲོ་ནས་སྣང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་

བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། དོན་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུང་དོན་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་མུང་བྱ་ལྟ་བུའོ། རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ནི་དོན་སྤྱི་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་ཡུལ་བཞིའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་སྣང་ཡུལ་ནི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལས་རྗེས་གཞན་དུ་མེད་ཅིང་། རང་དུས་སུ་སྣང་བ་ལ་འཛིག་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་མུང་བྱ་དང་། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བའི་མེད་པ་གསལ་བ་དང་། རྟོག་པ་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བའི་དོན་སྤྱི་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་ལ་འཛིག་ཅིང་། བར་པ་ནི་ཤེས་པ་དེའི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱིར་སྣང་ཡུལ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་རིགས་གཏིར་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ་དབྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རང་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་རང་འབྲའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏོད་བྱེད་གྱི་བྱེད་ཅོ། །དབྱེ་ན། ཡུལ་ཅན་གྱི་སྟོན་ནས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་དང་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་གཉིས། ཡུལ་གྱི་སྟོན་ནས་གཟུགས་སྐྱེད་རོ་རིག་བྱ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རང་འཛིན་སྣངས་ཀྱི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་སྟོས་ཞེན་ནས་རིག་པར་བྱ་བ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་རྟོག་པ་ཚད་མའི་ཞེན་ཡུལ་དང་། བཅད་ཤེས་གྱི་ཞེན་ཡུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་དེ་ཉིད་དེས་དངས་པའི་བཅད་ཤེས་གྱི་ཞེན་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །

བཞི་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཡུལ་ཅན་དོན་མཐུན་གྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོའོ། །དབྱེ་བ་ལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྟོན་ནས་དབྱེ་ན་སྤར་ལྟར་གསུམ་ལས་དང་པོ་ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་དཔག་གི་འཇུག་ཡུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དོན་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་འཇུག་ཡུལ་ནི་བྱེད་པའི་གྱི་དོན་རང་མཚན་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་འཇུག་ཡུལ་ནི་ཤེས་པ་རང་མཚན་དང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་འཇུག་ཡུལ་ནི་མདོ་སྟེ་པ་ལྟར་ན་བདག་མེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྤང་པོ་རང་མཚན་དང་། རྣམ་རིག་པ་ལྟར་ན་ཚས་ཉིད་རྣམས་ཡིན་ཅོ། རྗེས་དཔག་གི་འཇུག་ཡུལ་ནི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་ལ་འཛིག་གོ། སྐྱའི་འཇུག་ཡུལ་ནི་བ་ལང་རང་མཚན་པ་དེ་བ་ལང་ཞེས་པའི་སྐྱ་དོན་མཐུན་གྱི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་རོ་བོའི་སྒོ་ནས་བདེན་པ་གཉིས་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པས་བཅོམ་པ་ལམ་སྒོས་གཞིག་
 པ་ན་དེར་འཛིན་གྱི་སྒོ་མི་འཇུག་པ་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། དཔེར་ན་བཅོམ་པ་ན་
 དེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་མི་འཇུག་པ་བུམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྒོས་རྩལ་རྩལ་བརྒྱད་སོ་སོ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཅོམ་པ་ན་དེར་འཛིན་གྱི་
 སྒོ་མི་འཇུག་པ་འཛིག་རྟེན་ན་གསལ་པའི་ཆུ་ལྟ་བུ་ལོ། །བཅོམ་པ་ལམ་སྒོས་གཞིག་པ་ན་དེར་འཛིན་
 གྱི་སྒོ་འཇུག་པ་དེ་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། དཔེར་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ལྟ་བུ་ལོ་
 ཞེས་འདོད་དེ། མཛོད་ལས། གང་ལ་བཅོམ་དང་སྒོ་ཡིས་གཞན། །བསལ་ན་དེ་སྒོ་མི་འཇུག་པ། །
 བུམ་ཆུ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །ཡོད་དེ་དོན་དམ་ཡོད་གཞན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 མདོ་སྡེ་བས་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ལུས་པ་དང་མི་ལུས་པའི་ཚོས་གཉིས་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
 དུ་འདོད་དེ། དོན་དམ་དོན་བྱེད་ལུས་པ་གང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་། སེམས་ཙམ་པས།
 གང་ལ་དངོས་སུ་དམིགས་ནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱས་སུ་རུང་བ་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་
 མཚན་ཉིད་དང་། གང་ལ་དངོས་སུ་དམིགས་ནས་རྣམ་བྱང་རྒྱས་པས་བྱབ་པ་དེ་དོན་དམ་བདེན་
 པའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞེད་དེ། ཀུན་བདུས་ལས། གང་ལ་དམིགས་ནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
 འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་དམིགས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའོ། །གང་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པར་
 བྱང་བ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་དམིགས་པ་ནི་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་།
 དབུ་མ་པས། མཐོང་བ་ཡང་དག་པའི་འཛིན་སྤངས་ཀྱིས་གཟུང་བྱ་དེ་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་
 ཉིད་དེ། དཔེར་ན་འབགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཉམ་གཞག་གི་འཛིན་སྤངས་ཀྱིས་གཟུང་བྱ་ལྟ་བུ་ལོ། །མཐོང་
 བ་བརྟུན་པའི་འཛིན་སྤངས་ཀྱིས་གཟུང་བྱ་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། དཔེར་ན་སོ་
 སྒྲེའི་སྒྲོའི་དངོས་ཡུལ་ལྟ་བུ་ཞེས་བཞེད་དེ། འཇུག་པ་ལས། དངོས་ཀུན་ཡང་དག་བརྟུན་པར་
 མཐོང་བ་ཡིས། །དངོས་རྟེན་རོ་བོ་གཉིས་ནི་འཛིན་པར་འགྱུར། །ཡང་དག་མཐོང་ཡུལ་གང་དེ་དེ་
 ཉིད་དེ། །མཐོང་བ་བརྟུན་པ་འདྲ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གསུམ་པ་འཇུག་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མདོན་གྲོག་གཉིས་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་མཚན་ཉིད་ལ་དོན་སྤྱི་ལ་མ་ལྟོས་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་། དོན་སྤྱིའི་སྒོ་ནས་
 རྟོགས་པར་བྱ་བའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། མངོན་གྱུར་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། རྟོག་གྱུར་གྱི་དབྱེ་བ་གཉིས།
དང་པོ་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་བ་དང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ལ་ཚོས་ཅན་དང་། ཚོས་ཉིད་གཉིས།

དང་པོ་ལ་དོན་དང་ཤེས་པ་གཉིས་སོ། །ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་བ་ལ། རྟོག་མེད་མ་
ལསུལ་པའི་སྒྲོན་ནས་དང་། རྟོག་མེད་ལསུལ་ཤེས་གྱི་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་དོན་
རིག་མངོན་སུམ། རང་རིག་མངོན་སུམ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་མངོན་གྱུར་དང་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ནི། གཟུགས་སོགས་དོན་ལྡན། །གཉིས་པ་ནི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །གསུམ་པ་ནི་ཚོས་
ཉིད་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལྷ་གཉིས་དེ་ལྷ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །
གཉིས་པ་རྟོག་གྱུར་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་
སྣང་ལྟར་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི་བུམ་པ་དེ་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་རྟོག་གྱུར་ཡིན་པ་དང་། ཤེས་པ་ནི་རང་རྒྱུད་གྱི་
ཤེས་པ་དེ་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་མེད་པའི་གང་ཟག་ལ་རྟོག་གྱུར་ཡིན་པ་དང་། ཚོས་
ཉིད་ནི་སོ་སྒྲེལ་རྟོག་གྱུར་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་བ་ལ། རྗེས་དབག་གི་སྒྲོ་
ནས་དབྱེ་བ་དང་། ཚད་མིན་གྱི་སྒྲོའི་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་
དབག་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དབག་གྲགས་པའི་རྗེས་དབག་ལ་རྟོག་གྱུར་གསུམ་ནི་གཏན་ཚིགས་གསུམ་
པོ་དེའི་བསྐྱུབ་བྱ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཅད་ཤེས། ལོག་ཤེས། ཐེ་ཚོམ་ལ་རྟོག་གྱུར་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
སྟོན་པོ་དེ་སྟོ་འཛིན་དབང་མངོན་གྱིས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་ལ་རྟོག་གྱུར་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་
པ་ནི་སྒྲ་རྟག་པ་དེ་སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་རྟོག་གྱུར་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། སྒྲ་རྟག་མི་
རྟག་གང་རུང་དེ་དེ་ལྟར་ཐེ་ཚོམ་བ་བའི་ཐེ་ཚོམ་མངོན་གྱུར་པ་ལ་དེ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་
རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ན་མངོན་གྱུར་ཡིན་པས་མ་བྱུང་ཅིང་། རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་
ལ་རྟོག་གྱུར་ཡིན་ན་རྟོག་གྱུར་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ཀྱི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་ན་ཡོད་

པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་ན་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།
 ཐེ་ཚོམ་ལ་ལྟོག་གྱུར་ཡིན་པ་ལ་ནི་དོན་ལ་གནས་པའི་བྱུགས་རྣམས་ལྟོག་གྱུར་ཡིན་ལ། ཅིག་ཤོས་
 བྱི་ལྟོག་གྱུར་མ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་འདྲུག་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་རང་སྤྱི་གཉིས་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལ།

ས། དང་པོ་ནི་རིམ་བཞིན། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་དངོས་པོ་དང་།
 ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་ཐུན་མོང་བར་སྣང་བའི་སྒྲོ་བཏགས་སོ། །ཡང་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གནས་
 པའི་དངོས་པོ་དང་། ཐུན་མོང་བར་སྣང་བའི་སྒྲོ་བཏགས་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། དེ་ནི་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པར་གནས་པའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། ཅེས་གསུངས་པའི་དངོས་
 རྟུགས་གཉིས་ལས་ཤེས་སོ། །གཉིས་པ། རང་མཚན་ལ་དབྱེ་ན། དོན་དང་ཤེས་པ་རང་མཚན་
 གཉིས། དང་པོ་ལ་བྱི་དོན་བཅའ་པོ་དང་ནང་དོན་བཅའ་པོ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཟུགས་སོགས་ཕྱིའི་
 སྒྲི་མཆེད་ལ། གཉིས་པ་ལ་མིག་སོགས་ནང་གི་སྒྲི་མཆེད་ལཱོ། ཤེས་པ་རང་མཚན་ལ་དབྱེ་ན།
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོགས་དུག་ལའོར་དང་བཅས་པ་ཡོད་དོ། །

སྤྱི་མཚན་ལ་དབྱེ་ན། བོད་སྤྱི་རབས་པ་རྣམས། ལྟོག་པ་མེད་དགག་གི་སྤྱི་དང་། སྤྱིའི་
 གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་གཉིས་གསུངས་ཀྱང་། གཞུང་ལས་བཤད་པ་ནི། དངོས་པོ་དང་། དངོས་མེད་
 དང་། གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱི་གསུམ་སྟེ། དངོས་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ། །བརྟེན་ཕྱིར་སྤྱི་
 དེའང་རྣམ་པ་གསུམ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་གཅིག་ལ་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་སྤྱི། ཐ་དད་
 ལ་གཅིག་ཏུ་སྤྱད་པའི་སྤྱི། གཅིག་ལ་གཅིག་ཏུ་སྤྱད་པའི་སྤྱི། ཐ་དད་ལ་ཐ་དད་དུ་སྤྱད་པའི་སྤྱི་དང་
 བཞིར་དབྱེར་རུང་སྟེ། གཞན་སེལ་ལ་དེ་ལྟར་བྱེ་བ་གང་ཞིག །སྤྱི་དང་སྤྱི་མཚན་གཞན་སེལ་གསུམ་
 གནད་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལཱ་པ་མཐར་ཐུག་གི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་ཏུ་བསྟུ་བ་ནི། འོ་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་
 གཅིག་གཞལ་བྱ། ཞེས་སོགས་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པའི་དོན་རི་ལྟར་སྟུམ་ན།
 སྤྱིར་རྟོག་གའི་གཞུང་ལུགས་ལས། དང་པོ་བྱུང་མཐའ་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་ཐམས་ཅད་ལ་བྲགས་
 པའི་ཚད་མ་ངོས་བཟུང་ནས། དེ་དང་འདྲ་བའི་སྟོན་པ་ཚད་མའི་སྒྲིམ་བུར་བསྐྱབ་པ་སྐབས་ཀྱི་དོན་

ཡིན་ཏེ། མི་བསྐྱེ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་ངོས་བཟུང་ནས། དེའི་འོག་ཏུ། དེ་ལྟར་བཅོམ་ལྟན་ཚད་མ་
 ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་ཐམས་ཅད་ལ་གྲགས་པའི་ཚད་
 མའི་དོན་ནི། རྣམ་ངེས་ལས། ཡན་པ་དང་མི་ཡན་པ་ཐོབ་པ་དང་སྤྱོད་བཞི་ངེས་པར་ཡང་དག་པའི་
 ཤེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པས་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བརྟན་པ་ལྟར་ཡན་གཞོད་རྣམས་པའི་
 ཡུལ་ལ་སྤང་དོར་བྱེད་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚད་མས་སྤང་བྱའི་ཡན་པ་
 རྣམས་པའི་ཡུལ་དང་། དོར་བྱའི་གཞོད་པར་རྣམས་པའི་ཡུལ་ནི་རང་མཚན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རང་མཚན་
 ཁོ་ནས་ཡན་གཞོད་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་མཚན་གྱིས་དེ་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་སྤང་དོར་འབྲས་ཅན་པས། །
 སྤྱིས་བྱ་ཐམས་ཅད་འཇུག་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དོན་བྱེད་རྣམས་པ་མ་ཡིན་ལ། །དོན་གཉེར་བརྟགས་
 པས་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་མཚན་གཅིག་ཉིད་ལ་དོན་རིག་མཛོན་སྲུ་
 འཇལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཆོ་གཟུང་ཡུལ་དང་། རྗེས་དཔག་འཇལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཆོ་ཞེན་ཡུལ་
 ཡིན་ལ། ཚད་མ་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཆོ་མི་བསྐྱེ་བས་ན་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་
 ཏེ། འདི་ལ་དགོངས་ནས། རིགས་གཏིར་རང་འགྲེལ་ལས། རང་མཚན་དེ་ཉིད་དངོས་སུ་འཇལ་ན་
 གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ལ། ལྷོག་གྱུར་དུ་འཇལ་ན་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་ཅིང་། གཉིས་ཀ་ཡང་སྤྱིས་བྱ་ཐམས་ཅད་
 མི་བསྐྱེ་བས་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དངོས་སུ་འཇལ་ན་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་མཛོན་
 གྱུར་དུ་མཇལ་ན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པ་ཆོག་གོགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །མདོར་ན་རང་མཚན་
 གཅིག་ཉིད་ལ་ཚད་མ་མཛོན་རྗེས་གཉིས་འཇལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཆོ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་ལ་
 རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་ཡོད་ཀྱང་འཇུག་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ནི། རང་གི་མཚན་
 ཉིད་གཅིག་གཞལ་བྱ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་འབྲུལ་བ་མེད་པ་སྟེ། ལྟའི་འགྲེལ་པར། དེ་
 ལྟར་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ན་རང་གི་ངོ་བོ་དང་། གཞན་གྱི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 དག་གི་མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲ་བ་དང་། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཞག་ནས་ཞེས་གསུངས་
 སོ། །

རང་ཚྭ་ལ་གྱུང་ག།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤྱོད་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། འབྲུལ་ཤེས་ཡུལ་མེད་ལ་རྩོད་པ་སྤྱོད་བ་དང་།
 གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་རྩོད་པ་སྤྱོད་བའོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་སྟོང་བ། འོན་ཏྲེ་དང་
མེད་པ་གསལ་བ་ཡུལ་དུ་མཚུངས་པའི་ཚུད་པ་སྟོང་བ། མྱོང་བ་དང་འགལ་བ་སྟོང་བ། དགག་པ་
ཚད་མས་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་སྟོང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རང་མཚན་གཅིག་ཉིད་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་འཇལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཆོ་
འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཁོ་ན་ཡིན་ན། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླུང་གིས་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་གསུངས་
པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། སྟོན་མེད་དེ། རང་མཚན་གཅིག་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒྲོན་ནས་རྟོགས་པ་དང་།
གཞན་དོན་སྤྱིའི་སྒྲོན་ནས་རྟོགས་པའི་རྟོགས་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པས་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་བཞག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འོན་ཏྲེ་དོན་ལ་མེད་ཀྱང་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན། མེད་པ་གསལ་བ་ཡང་དེ་དང་
མཚུངས་སོ་ཞེན། སྟོན་མེད་དེ། ལྷ་མ་ནི་རང་མཚན་མ་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་ཡུལ་རང་
མཚན་ཐོབ་པ་ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་མ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་རང་མཚན་མ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་
ཡུལ་རང་མཚན་ཐོབ་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ལྷ་ཡུལ་རང་མཚན་མ་ཡིན་ན། ཤེས་
པ་ལ་གསལ་བར་སྤང་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། སྟོན་མེད་དེ། རྟོག་པ་ལ་གསལ་བར་སྤང་བའི་རྣམ་
པའི་ཆ་དང་། དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཤེས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ནི།
སྤྱི་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ནི། དངོས་མེད་འཇལ་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་མེད་པར་ཐལ། ལྷང་
དོར་བྱེད་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ན། རང་མཚན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེན།
སྟོན་མེད་དེ། དངོས་མེད་འཇལ་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་དེས་རང་མཚན་ཡོད་མེད་དབྱེད་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། དེ་དག་གི་དོན་རིགས་གཏེར་ལས། ཡུལ་གཉིས་བཞེད་པས་གཞོད་ཅེ་ན། ཞེས་པ་ནས།
བརྒྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་འགལ་བ་མེད། །ཅེས་པའི་བར་གྱི་ཚིགས་བཅད་ཕྱེད་དང་ལྷའི་དོན་མ་ལུལ་
བར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ལ། ཚུད་པ་དང་། ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གཟུང་ཡུལ་གྱི་
གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུང་ཡུལ་མཁས་
པས་བཀག། ཤེས་པར་གྱུར་པའི་གཟུང་ཡུལ་འདིར་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ།
གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། གཞན་གྱིས་བཏགས་པ་དགག་པ། བདེ་བར་
གཤེགས་པའི་ལུགས་བརྒྱབ་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལྷ་སྟེགས་ངོ་བོ་ཉིད་རྒྱར་སྤྱོད་པ་རྣམས་

གཉིས་ལས། གོང་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཚུངས་དེ་མདོ་སྡེ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ན། གཏན་ཚིགས་དང་
 བོ་མ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ལྷགས་ལ་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་ཕྱི་དོན་ཉིད་གཟུང་ཡུལ་དུ་འཛིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 སེམས་ཙམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལྷགས་ལ་གཟུང་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
 པའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས། རིགས་གཏེར་དུ། རི་
 སྤྱིད་ཕྱི་རོལ་ཁས་ལེན་པ། རྟེན་སྤྱི་རྒྱ་ལ་གཟུང་ཡུལ་ཟེར། །ཤེས་བྱ་ནང་གིར་ཞུགས་པ་ན། །ཡུལ་
 དང་ཡུལ་ཅན་གྲུབ་པ་མེད། །ཅིས་གཟུངས་སོ། །ཡུལ་བརྟག་པའི་རབ་རྒྱ་བྱེད་པ་སྟེ་དང་པོ་བཤད་
 ཟིན་ཏོ། ། །༥༩ ཤེས་ཅིང་ཏི་མ།

༥༩ གཉིས་པ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བསྟུ། དེ་དག་གི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་
 པ་དང་གསུམ། གྲ་མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། སྒོའི་མཚན་ཉིད་རིག་པ། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་གསལ་ཞིང་མྱོང་བའོ། །གྲ་དེ
 གཉིས་པ་ནི། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་གཉིས། རོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན།
 འབྲུལ་པ་དང་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་གཉིས། འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཤིང་བཅད་པ་ལྟར་
 ཡུལ་ལ་མ་ཞུགས་པ་དང་། འཇུག་བཞིན་པ་དང་། ཞུགས་ཟིན་པ་གསུམ་མོ། གྲ་དེ་དག་གི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ།

གསུམ་པ་ལ། དགག་བཞག་གཉིས་ལས། པ་དགག་པ།

དང་པོ་ལ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྒོན་གྱི་མཁས་
 པ་ཕྱ་པ་ཆེན་པོ་སོགས་ན་རེ། ཚད་མིན་གྱི་སྒོ་ཐམས་ཅད་ཡིད་དཔྱོད། སྒྲུང་ལ་མ་ངེས་པ། བཅད་
 ཤེས། འོག་ཤེས། ཐེ་ཚོམ་དང་ལྷར་འདུས་པ་ལས། ལྷ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་
 བ་གཉིས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཡིད་དཔྱོད་ལ། མཚན་ཉིད་ནི། ཏྲགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་སྒྲོག་གྱུར་
 གྱི་དོན་བདེན་པ་གསལ་དུ་ངེས་པའི་རིག་པ། དབྱེ་ན། རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད། རྒྱ་
 མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡིད་དཔྱོད། རྒྱ་མཚན་མ་ངེས་པའི་ཡིད་དཔྱོད་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། བ་མེས་ཀྱི་ཁྱོན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་དོ་སྒྲུབ་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ནི། མ་ངེས་པ་དང་མ་གྲུབ་པའི་ཏྲགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་བདེན་པ་མཐའ་
 གཅིག་རྒྱ་འཛིན་པའི་སྒོ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་མ་ངེས་ཀྱང་བྱས་ཏྲགས་ལས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ལྟ་
བུའོ། །སྤང་ལ་མ་ངེས་པའི་སྒོའི་མཚན་ཉིད། ལོག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒོ་འདོགས་དང་མི་འགལ་བར་དོན་
རང་གི་མཚན་ཉིད་སྤང་བའི་སྒོ། དབྱེ་ན། ཡུལ་རྣམ་པ་མི་གསལ་བའི་དང་། ཡིད་མ་གཏད་པའི་
དང་། འབྲུལ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཟིན་པའི་སྤང་ལ་མ་ངེས་པའི་སྒོ་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོ་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེ། སྒོན་པོའི་རྒྱད་ཅིག་
མ་ལ་སྤང་ལ་མ་ངེས་པ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཏྲག་པ་ནང་དུ་བསྐྱུས་པའི་གནས་སྐབས་
ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་གྱི་མིག་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡིད་ཉ་ཕྱིས་ལ་དདུལ་དུ་འབྲུལ་པའི་
སྐབས་ཀྱི་ཉ་ཕྱིས་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །བཅད་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སྤང་ཏྲགས་ཟིན་གྱི་
བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་དོན་ལ། ལོག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒོ་འདོགས་དང་འགལ་བར་འཇུག་པའི་རིག་པ།
དབྱེ་ན། མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་དང་། ཏྲག་པ་བཅད་ཤེས་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒོ་འཛིན་མངོན་
སུམ་རྒྱད་ཅིག་གཉིས་པ་མཇུག་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ངེས་
ཤེས་དང་། རྗེས་དཔག་གི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་བྲན་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །ཐེ་ཆོམ་དང་ལོག་ཤེས་ནི་ལལ་
ཆེར་མཐུན་པས་འོག་རང་ལུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་ཡིད་དཔྱོད་རང་གི་ངོ་བོ་དགག། །སྤང་ལ་མ་ངེས་པ་ཚད་མིན་གྱི་
སྒོ་ཡིན་པ་དགག། །བཅད་ཤེས་མ་ཏྲགས་པ་ལས་ཚད་མིན་གྱི་སྒོ་གཞན་ཡིན་པ་དགག་པ་གསུམ་
ལས།

དང་པོ་ལ་སྦྱིར་དགག་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐྱ་མི་ཏྲག་པ་ངེས་
པའི་ཡིད་དཔྱོད་དེ་ཏྲགས་སུ་བཞོད་ཅུམ་ལ་ལྟོས་སམ་མི་ལྟོས། གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེ་ཆོས་ཅན་ཐེ་
ཆོམ་དུ་ཐལ། ཁྱེད་བ་དང་ཏྲགས་གང་རུང་ལ་མ་ལྟོས་པར་དམ་བཅའ་ཅུམ་འཛིན་པའི་ཏྲག་པ་ཡིན་
པའི་བྱིར། དང་པོ་ལྟར་ན། ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་ལྟོས་སམ། ལྟར་སྤང་ལ་ལྟོས། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིབ་ཀྱིས་བདེན་པ་གསར་དུ་
ཏྲགས་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མ་ཏྲགས་ལོག་ཏྲག་ཐེ་ཆོམ་གསུམ་
ལས་གཞན་དུ་སྦྱར་པའི་ཚད་མིན་གྱི་སྒོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྤང་གསུམ་པོ་གང་

རུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱད་དགག། རྒྱ་མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་
ཡིད་དཔྱད་དགག། །ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཡིད་དཔྱད་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བ་
མེས་ཀྱི་ཁྱོན་པ་རྟིང་པ་ན་ཆུ་ཡོད་དོ་སྟུམ་པའི་སྟོ་དེ་ཚོས་ཅན། རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱད་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། སྤར་ཆུ་ལེན་པ་མཐོང་པ་སོགས་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མ་ངེས་
པའི་དང་། མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོ་ཐམས་ཅད་ཡིད་དཔྱད་དུ་ཐལ། རྒྱ་མཚན་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་གི་ཡིད་དཔྱད་དེ་ཡིད་དཔྱད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཐོས་བྱུང་གི་
ཤེས་པ་དེ་ཡིད་དཔྱད་ཡིན་ལོ་ཞེན། མི་འཐད་དེ། ལུང་དེ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་པའི་ལུང་དང་། གནོད་
བྱེད་ཡོད་པའི་ལུང་དང་། གནོད་སྐྱབ་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ལུང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་
རང་གི་ཞེན་དོན་ངེས་པའི་སྟོ་ནི། ཚད་མའི་ཁོངས་སུ་འདུས། གཉིས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོ་ནི།
ལོག་ཤེས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུས། གསུམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོ་ནི། ཞེན་དོན་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་བྱེ་
བྲག་གིས་འཇོམ་བཞེན་ཐེ་ཚོམ་དང་མ་རྟོགས་པའི་སྟོ་འཁོར་ཁོངས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སྤར་ལ་མ་ངེས་པ་དགག་པ་ནི། མཛོན་སུམ་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་པས་མ་བྱལ་
པར་ཐལ། མཛོན་སུམ་ཡིན་ན་སྤར་ལ་མ་ངེས་པ་ཡིན་པས་བྱལ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོན་སུམ་གྱིས་
རང་ཡུལ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བཅད་ཤེས་དགག་པ་ནི། སྟོ་འཛིན་མཛོན་སུམ་གྱི་
རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྟོན་པོ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཚད་མའི་གྱི་སྟོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་དུ་མ་
འདུས་པའི་ཚད་མའི་གྱི་སྟོ་བཞི་པར་འཛིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མ་རྟོགས་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རང་རྒྱ་ཚད་མ་སྤར་མས་བཟུང་བེན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་སྟོ་གང་ཞེག། །དེ་རྟོགས་པའི་བྱེ་
བེན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོ་འཛིན་མཛོན་སུམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཚོས་ཅན། བཅད་ཤེས་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། བཅད་ཤེས་དང་། རོ་བོ་ཡུལ་དུས་འཛིན་སྤངས་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །^{དང་འགག་ག}

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། སྤྱིར་སྟོ་འཛིན་ལ། ཚད་མ་དང་། ཚད་མའི་གྱི་སྟོ་གཉིས་
ལས།

དང་པོ་འོག་ཏུ་འཆད་ཅིང་། གཉིས་པ་ལ། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། གངས་ཀྱི་དབྱེ་བསྟུ། སོ་སོའི་

རྣམ་གཞག་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། མི་བསྐྱུ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ། འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་
གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། རོ་བོའི་སྒོ་ནས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཚད་མིན་གྱི་སྒོ་
དེ་ལ། འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། ཡུལ་དེ་ལ་མ་རྟོགས་
པ་ཙམ་དང་། དེ་ལ་ཅུ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཇུག་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་
པའི་བྱིར་ཏེ། གཏན་ཚིགས་ལྷང་སྒྲུང་གི་བྱེད་པ་དེ་ལ་ཕྱོགས་རྟོགས་པའི་མཐུ་མེད་པ་དང་། དེ་ལ་
སོམ་ཉི་སྟེང་པ་དང་། དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་གསུམ་དུ་རིས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཕྱོགས་ལ་མཐུ་
མེད་སོམ་ཉི་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །རོ་བོའི་སྒོ་ནས་མ་རྟོགས་པའི་སྒོ་གཅིག་
ཏུ་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གསུམ་ཀས་ཀྱང་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་མ་རྟོགས་པར་མཚུངས་པའི་བྱིར་
དེས་ན་ཚད་མིན་གྱི་སྒོ་གསུམ་ཀ་རོ་བོའི་སྒོ་ནས་མ་རྟོགས་པའི་སྒོ་དང་། ཚད་མ་གཉིས་ཀ་ཡང་
རང་གི་རོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། གཞལ་བྱ་དེ་ཡང་མཐར་རང་མཚན་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་
ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ལ། མ་རྟོགས་པའི་སྒོ། ལོག་ཤེས། ཐེ་ཚོམ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། མཚན་
ཉིད། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་ཡུལ་དེ་དང་དེ་མིན་གང་རུང་དུ་རྟོགས་པས་སྟོང་པའི་ཤེས་
པ། གཉིས་པ་ལ། རང་ཡུལ་དེ་ལ་གཏན་མ་ཞུགས་པ་དང་། ཞུགས་ཀྱང་དབྱེད་པ་མ་རྟོགས་པ་
དང་། རྟོགས་ཀྱང་མ་རྟོགས་པའི་སྒོ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྟོག་གེ་མི་ཤེས་པའི་
གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་འཛིན་པའི་སྒོ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་རྒྱུ་གམ་མི་རྟག་ཅེས་
དྲིས་པ་ན་དེ་དབྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྒོ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ལ། རྟོགས་བྱའི་ཡུལ་མེད་ནས་དང་།
རྟོགས་བྱེད་གྱི་སྒོ་བསྐྱེད་ནས་དང་། ཤེས་བྱའི་ཡུལ་མིན་ནས་མ་རྟོགས་པའི་སྒོ་དང་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ནི། བཅད་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་རྒྱུ་འཛིན་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་རྒྱུད་བསྐྱེད་པའི་གང་
ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པས་སྐྱེད་སྐྱེད་ཅིག་མ་མ་རྟོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡུལ་དུས་རང་
བཞིན་གྱིས་བསྐལ་བའི་དངོས་པོ་མ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ལྟ་བུའོ། །ལོག་ཤེས་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
མཚན་ཉིད་ནི། རང་ཡུལ་གསལ་བར་སྒྲུང་བའམ་འགལ་རྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཡུལ་མཐུན་

གཅིག་ཏུ་འཛིན་ན་ཡང་རང་ཡུལ་ལ་དེ་མིན་གྱིས་གཞོད་པའི་ཤེས་པའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། རྟོག་པ་དང་། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐག་ཁྲ་ལ་སྐྱུལ་དུ་འཛིན་བ་ལྟ་བུ་ནམ་པ་ལ་འབྱུལ་བ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་སྡོན་པོ་ལ་འདས་པའི་སྡོན་པོར་འཛིན་བ་ལྟ་བུ་ལ་འབྱུལ་བ་དང་། ཤ་བ་དང་བྱག་པ་གཉིས་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་བ་ལྟ་བུ་ཡུལ་ལ་འབྱུལ་བ་དང་གསུམ་མོ། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ལ། སྐྱེ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་དབང་ཤེས་འབྱུལ་བ་དང་། མི་ལམ་གསལ་སྣང་གི་ཤེས་བ་ལྟ་བུ་ཡིད་ཤེས་འབྱུལ་བ་གཉིས་ཡོད་དོ། ཐེ་ཚོམ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ལ། ཁ་ཅིག་དེ་འཛིན་ན་ཡང་དེ་མིན་སྲིད། ཅེས་པའི་དོན་དུ་བསམས་ནས། དེར་འཛིན་ན་ཡང་དེ་མིན་སྲིད་པའི་སློབ་པ་མི་འཐད་དེ། སྐྱེ་རྟག་པར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་ཚོས་ཅན། མཚན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སློབ་པ་ཞིག་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་ཡིན་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ། དེ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ། དེར་འཛིན་ན་ཡང་དེ་མིན་དུ་འཛིན་པ་སྲིད་པའི་སློབ་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་སློབ་ཇུས་གཅིག་ལ་བྱེད་དམ། སློབ་ཇུས་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། ཐེ་ཚོམ་ཡིན་ན། མངོན་གྲུང་བ་ཡིན་པས་བྱེད་པར་ཐལ། ཐེ་ཚོམ་ཡིན་ན། སློབ་ཇུས་གཅིག་གི་མཚན་ཉིད་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྐྱེ་རྟག་པར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་ཚོས་ཅན། མཚན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སློབ་པ་ཞིག་དུས་ཕྱིས་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་འཛིན་པར་འགྱུར་བར་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། དེར་འཛིན་ཡང་དེར་འཛིན་པའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པར་དེ་མིན་དུ་འཛིན་པ་སྲིད་པའི་རྟོག་པའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། མངོན་གྲུང་བ་དང་། བག་ལ་ཉལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གང་ལ་ཐེ་ཚོམ་དངོས་སུ་ཞུགས་པ་སྟེ། སྡོན་སྟེག་བྱས་པ་ལས་མཐོ་རིས་ཐོབ་བམ་མི་ཐོབ་སྟམ་པ་ལྟ་བུའོ། ། དབྱེ་ན་ཆ་མཉམ་པར་འཛིན་པ་དང་། ཤས་ཆེར་འཛིན་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྐྱེ་རྟག་གམ་མི་རྟག་སྟམ་པ་ལྟ་བུའོ། ། གཉིས་པ་ལ། དོན་འགྱུར་དང་། དོན་མི་འགྱུར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྐྱེ་རྟག་གམ་མི་རྟག་པལ་ཆེར་མི་རྟག་ལས་ཆེ་སྟམ་པ་ལྟ་བུའོ། ། གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་རྟག་གམ་མི་རྟག་པལ་ཆེར་རྟག་ལས་ཆེ་སྟམ་པ་ལྟ་བུའོ། ། གཉིས་པ་བག་ལ་ཉལ་ནི། སྐྱེ་མ་ནང་གི་ས་བོན་ལྟ་བུ་སྐྱེ་

དང་ཕྱད་ན་ཅེ་གཉིས་སུ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དམ་བཅའ་ཙམ་ལ་བརྟེན་པ་མ་མེས་གྱི་ཁྱོན་པ་རྟེན་པ་
ན་ཚུ་ཡོད་དམ་སྟུམ་པ་དང་། དེ་ན་ཚུ་མེད་དམ་སྟུམ་པ་དང་། མ་ངེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོ་
ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན་རེ། བྱས་རྟགས་ལས་སྟུ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་དེ་ཐེ་ཚོམ་དུ་ཐལ།
གཞལ་བྱའི་རྟགས་ལས་སྟུ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་དེ་ཐེ་ཚོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སྟོན་མེད་དེ།
བྱས་རྟགས་ལས་སྟུ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་དེ་བྱས་པ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་ལ་གཞོད་པ་ཙན་
གྱི་ཚད་མ་བསྟན་པས་བསྟོགས་ལ། གཞལ་བྱའི་རྟགས་ལས་སྟུ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་དེ་གཞལ་བྱ་
དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་ལ་གཞོད་པ་ཙན་གྱི་ཚད་མ་བསྟན་པས་མི་བསྟོགས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་ལ་
གཞོད་པ་ཙན་གྱི་ཚད་མ་བསྟན་ཚུ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཞལ་བྱ་སྟུ་རྟག་པར་བསྟུང་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ལ་གཞོད་པ་ཙན་གྱི་ཚད་མ་བསྟན་པས་དེ་བསྟོགས་གོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ།
གཞལ་བྱ་དེ་དེ་སྟོར་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་གྲེས་ཀྱང་། གཞལ་བྱ་ལ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་
སུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་བྱེད་གྱི་སྟོ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་གཉིས་པ་བཤད་ཟིན་
ཏོ། ། །

ཁ་ལྷན་དེས་ལྟར་རྟགས་པའི་ཚུགས་

། གསུམ་པ་སྟོ་དེས་ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་ལ་བཞི་སྟེ། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་རྟོགས་ཚུལ། སྤང་བ་
དང་སེལ་བའི་རྟོགས་ཚུལ། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་གྱི་རྟོགས་ཚུལ། འགལ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་
རྟོགས་ཚུལ་ལོ། །
གསུམ་དང་བྱེ་བྲག་གི་རྟོགས་ཚུལ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་རྟེ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཙན་གྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་
རྟོགས་ཚུལ་ཁྱད་པར་དུ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་མཚན། གསལ་བ། དངོས་པོ། རྩམ། ལོག་
པ། དོན་དམ་པ་རྣམས་དངོས་པོའི་དོན་དུ་མཐུན་རྟེ། དོན་བྱེད་ལུས་པ་དང་། ཡན་ཚུན་མ་འབྲེས་
པར་གནས་པ་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་གྲུབ་པ་དང་། སྦྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤང་དོར་བྱ་བའི་
འཇུག་ལྟོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ལོག་པ་དང་། རྩམ་དང་། དངོས་པོ་ཡིན་ན། རང་
མཚན་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། དེའང་གཞན་ལས་ལྟོགས་པ་དང་། གཞན་ལས་ལོག་པ་ཞེས་བྱ་བའི།
ཞེས་དང་། ཀྱན་ལ་རྩམ་དང་དངོས་བརྗོད་པའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ།

གཞུང་གི་ཚིག་ཟུར་ལ་ཡོད་པའི། ལོག་པ་དང་། རྩེ་དང་། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་དོན་ལ་ཡོད་པ་
 དང་། སེལ་བའི་ཡུལ་དུ་གྲུབ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། སྤྱི་མཚན་དང་། སྤྱི་དང་། གཞན་སེལ་
 དང་། རྟོག་པ་དང་། རྣམ་གཅོད་དང་། འབྲེས་པ་དང་། འབྲེས་པ། ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་དོན་བྱེད་
 མི་རྣམས་པར་མཚུངས་ཏེ། དོན་ལ་མི་གནས་པ་དང་། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་
 པ་དང་། རྣམ་རྟོག་གིས་སྒྲོ་བཏགས་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པར་གཞན་སེལ་གྱི་སྒྲོས་བཞག་
 པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བཤད་པའི་རང་མཚན་སོགས་དང་། སྤྱི་མཚན་སོགས་ནི་
 ཡུལ་དང་། རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ནི་སྒྲོ་དང་། སྒྲུབ་བ་དང་སེལ་བ་ནི་འཛིན་སྒྲུངས་སུ་ཤེས་པར་
 བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྣམ་གཞག་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱིའི་མཚན་
 ཉིད་ཐུན་མོང་བར་སྒྲུབ་བའི་སྒྲོ་བཏགས། དབྱེ་ན། རིགས་སྤྱི། དོན་སྤྱི། ཚོགས་སྤྱི་གསུམ། དང་
 པོའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་ལྟོས་ནས་རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལྟོག་པའི་ལྟོག་པ་
 ཚིག་རྒྱུད་དུ་སྒྲུབ་བའི་སྒྲོ་བཏགས། དཔེར་ན་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བུམ་གསལ་རྣམས་བུམ་མིན་
 ལས་ལོག་པར་སྒྲུབ་བའི་སྒྲོ་བཏགས་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། སྒྲུབ་བཏགས་གཅིག་ཏུ་
 འབྲུལ་པའི་སྒྲོ་བཏགས། དཔེར་ན་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྒྲུབ་བ་ལ་བྱི་རོལ་བུམ་པར་སྒྲོ་
 བཏགས་པའི་སྒྲོ་བཏགས་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད། རུལ་རྩེ་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་རགས་
 པར་སྒྲུབ་བའི་སྒྲོ་བཏགས། དཔེར་ན་རུལ་རྩེ་བརྒྱད་འདུས་པ་ལ་བུམ་པར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་སྒྲོ་
 བཏགས་ལྟ་བུའོ། །བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད། རིགས་མི་མཐུན་དང་རིགས་མཐུན་ལས་ཀྱང་ལྟོག་པའི་
 ལྟོག་པ་ཉིས་ཚོགས་སུ་སྒྲུབ་བའི་སྒྲོ་བཏགས། དཔེར་ན་གིང་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ག་པར་སྒྲུབ་བའི་སྒྲོ་
 བཏགས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། ཐད་ཀའི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་དང་། གོང་མའི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་
 གཉིས་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། འདི་དག་གྱང་སྒྲོ་བཏགས་ལ་འཛིན་ཚུལ་གཞུང་དོན་གྱི་སྒྲུབས་
 སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་རྣམ་གཞག་ལ། དགག་བཞག་སྒྲུབ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། རིགས་པས་དགག་
 པ་དང་། ལུང་གིས་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤྱི་གསལ་རྩེ་གཞན་དུ་འདོད་པ་
 དགག། སྤྱི་གསལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དགག། སྤྱི་དངོས་མེད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་གཞན་

དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། སྤྱི་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། ཉི་ཆོ་བའི་སྤྱི་བ་ལང་ཉིད་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་བྱུང་ཅིང་། དེ་དང་རྩལ་ཐ་དད། རྟག་པ་དང་། ཆ་
མེད་དང་། གསལ་བ་རྣམས་དང་འདྲུ་བའི་འབྲེལ་བ་ཐག་པ་ལྟ་བུས་སྤྱེལ་ནས་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་
བ་ལང་དུ་མ་ཐག་པ་གཅིག་གིས་སྤྱེལ་ནས་བཏགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཉིད་གསལ་བ་རྣམས་ལ་སྤྱི་
སྒོ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་འགོག་པ་ལ་གཞུང་ལས་མང་དུ་
གསུངས་ཀྱང་། རིགས་པའི་གཙོ་བོ་ནི་ཤིང་གསལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་རྩལ་གཞན་པའི་ཁྱོད་གྱི་
སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་དེ། དེ་སྤང་རུང་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལ། གངས་ཅན་
པའི་འདོད་པ་བརྗོད་པ། དེ་དང་རིགས་གཅིག་པའི་གངས་ཅན་པའི་འདོད་པ་བརྗོད་པ། གཉིས་ཀ་
ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་དགག་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གངས་ཅན་པ་རྣམས། བདག་དང་།
རང་བཞིན་དང་། ཆེན་པོ་དང་། ར་རྒྱལ་དང་། དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་ །དེ་ཙམ་ལ། འབྱུང་བ་ལྟ་སྟེ།
ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཉིར་ལྟར་གངས་ངེས་པ་ལས་བདག་ནི་རྣམ་འབྱུང་ཐམས་ཅད་གྱི་ཟ་བ་པོ་སྟེ།
དེ་ཉིད་ལ་ཤེས་པ་དང་། རིག་པ་དང་། སྤྱེས་བྱ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །རང་བཞིན་ནི་རྣམ་འབྱུང་ཐམས་
ཅད་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལ། རྒྱ་དང་། སྤྱི་དང་། གཙོ་བོ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །དེས་ན། རྒྱ་ཡིན་
ན། སྤྱི་དང་། གཙོ་བོ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་ཀྱང་། རང་བཞིན་ལ་ནི་དེ་གསུམ་མིང་གི་རྣམ་གངས་སུ་
འབྱུང་ལ། འབྲས་བུ་དང་། རྣམ་འབྱུང་དང་། གསལ་བ་དང་། བྱེ་བྲག་རྣམས་ནི་མིང་གི་རྣམ་
གངས་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་སྤྱི་གཙོ་བོ་དེ་ཆ་མེད་རྩལ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི།
དེ་དང་མཐུན་པར་བོད་རྣམས་ཀྱང་། ཤ་པ་དང་ལྷག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་བྱུང་
པའི་ཤིང་ཙམ་དང་། བཱེ་བྱུང་ལ་སོགས་པའི་སྒོན་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པའི་སྒོ་ཙམ་དོན་ལ་ཡོད་
ཅིང་རང་གི་གསལ་བ་རྣམས་དང་རྩལ་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་ལ། དེས་མཆོན་ནས་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་
སྤྱི་གསལ་ཐམས་ཅད་རྩལ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྩང་རུང་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་ །རྣམ་པར་བརྟགས་ནས་དགག་ །ཏ་ཅང་ཐལ་བས་དགག་པའོ། །
དང་པོ་ནི། ཤིང་གསལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་རྩལ་གཅིག་པའི་ཁྱོད་གྱི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་པར་
ཐལ། དེ་ཡོད་ན་དེ་ཁྱོད་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་དགོས་པ་ལས་མ་དམིགས་

པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། རོ་བོ་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པ་ནི། ཤིང་སྤྱི་དེ་ག་པའི་རྩ་མེན་ནས་
 མིན། མིན་ན་དེ་ཚོས་ཅན། དེ་དང་རྩ་མེན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྩ་མེན་པའི་ཕྱིར།
 ཡིན་ན། རྟུག་པ་དེ་ཤིང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤིང་སྤྱི་དེ་ག་པའི་རྩ་མེན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྟུག་དུ་ཡང་།
 གཞན་དུ་དངོས་པོ་ལས་ལྟོག་པ། དངོས་པོར་མི་འགྱུར་འདི་འདི་ལས། །ཐ་དད་ཅེས་ནི་བརྟོག་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱུ་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པ་ནི། ཤིང་སྤྱི་དེ་ག་པའི་རྒྱུ་ལས་སྤྱེས་
 སམ་མ་སྤྱེས། མ་སྤྱེས་ན་དེ་ཚོས་ཅན། དེ་དང་རྩ་མེན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་ལས་མ་སྤྱེས་
 པའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེ། འདིར་ཡང་། ཐ་དད་རྒྱུ་ཐ་དད་ལས་ཡིན། ཞེས་དང་། རྩལ་ལས་ལས། དེ་
 གྲུབ་ན་མ་གྲུབ་པའམ། རྒྱུ་ཐ་དད་པ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་དུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ལོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །
 སྤྱི་འཛིག་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པ་ནི། ག་པ་སྤྱི་འཛིག་གྱེད་པའི་ཚེ་ཤིང་སྤྱི་སྤྱི་འཛིག་གྱེད་དམ་མི་
 གྱེད། མི་གྱེད་ན་དེ་ཚོས་ཅན། དེ་དང་རྩ་མེན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩལ་སྤྱི་འཛིག་གྱེད་པའི་ཚེ་དེ་
 སྤྱི་འཛིག་མི་གྱེད་པའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེས་ན་ལྷན་ཅིག་སྤྱི་བ་དང་། འཛིག་པ་
 དག་དང་ཐམས་ཅད་ལ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་སྦྱོར་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་གཅིག་ཅེས་བྱ་
 བ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བའམ། མིང་ཐ་དད་པར་ཟད་དེ་དོན་ཁས་སྤངས་ནས་དེ་རྟུག་དུ་བརྟོག་པའི་
 ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྱེད་ན་ག་པ་སྤྱི་འཛིག་གྱེད་པའི་ཚེ་དེ་དང་ཡུལ་ཐ་དད་པའི་
 ཤིང་གསལ་རྣམས་དང་། དུས་ཐ་དད་པའི་ཤིང་གསལ་རྣམས་དང་། རྩལ་པ་ཐ་དད་པའི་ཤིང་
 གསལ་རྣམས་སྤྱི་འཛིག་གྱེད་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་དང་རྩ་མེན་གཅིག་པའི་ཤིང་སྤྱི་སྤྱི་འཛིག་གྱེད་པའི་
 ཕྱིར། རྩལ་སྟེ། ཐ་དད་པ་མེད་ན་ཅིག་ཅར་སྤྱི་འཛིག་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་
 ཏུ་ཅད་ཐལ་བ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་མི་ཞེགས་པར་ཐལ་བ། དབང་གེས་རྟོག་བཅས་སུ་ཐལ་བ།
 འགལ་བ་རྩ་མེན་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཤིང་གསལ་ཐམས་ཅད་ལ་རྩལ་པའི་
 ཤིང་སྤྱི་རྩ་མེན་གཅིག་པ་ཡོད་ན། མགོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ལ་རྩལ་པའི་ཡན་
 ལག་ཅན་རྩ་མེན་གཅིག་པ་གཅིག་ཡོད་པར་ཁས་སྤངས་ན་ཅིས་འགོག། གཤམ་ཉེ་དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་
 ལ་ལག་སོགས་གཡོ་ན་ཐམས་ཅད་དག ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། གཡོ་མི་
 གཡོ་དང་བསྐྱིབས་མ་བསྐྱིབས་བསྐྱར་མ་བསྐྱར་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་འགལ་བ་རྣམས་རྩ་མེན་གཅིག་

ལ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤིང་གསལ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པའི་ཤིང་སྤྱི་རྩུ་གཅིག་པ་མེད་པར་
ཐལ། དེ་ཡོད་ན། ཤ་པ་གཡོ་བ་ན་ཤུག་པ་དང་རྩུ་གཅིག་པའི་ཤིང་སྤྱི་གཡོ་བ་དང་། ཤ་པ་
བསྐྱབས་ན་ཤུག་པ་དང་རྩུ་གཅིག་པའི་ཤིང་སྤྱི་བསྐྱབས་པ་དང་། ཤ་པ་ཚོན་གྱིས་བསྐྱར་བ་ན་
ཤུག་པ་དང་རྩུ་གཅིག་པའི་ཤིང་སྤྱི་ཚོན་གྱིས་བསྐྱར་བར་ཐལ་བའི་སྤོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
པ་ནི། ཤ་པ་འཛོན་པའི་དབང་མངོན་ཚོས་ཅན། ཤ་པ་དང་རྩུ་གཅིག་པའི་ཤིང་སྤྱི་སྤང་ཡུལ་དུ་
བྱེད་པར་ཐལ། ཤ་པ་དང་རྩུ་གཅིག་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་
བསྐྱབས་པས་འཇུག་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། རྟོག་པར་ཐལ། སྤྱི་སྤང་
ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དོན་སྤྱི་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་ན་རྟོག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་
ཀྱང་། རིགས་སྤྱི་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་ན་རྟོག་པ་ཡིན་པས་མ་བྱབ་པོ་ཞེ་ན། དོན་སྤྱིར་མ་འདུས་པའི་
རིགས་སྤྱི་འདོད་པ་ནི་རྩར་མ་འདུས་པའི་རྒྱ་མཚོ་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པས་སྤྱི་བ་དཔོན་ངན་པའི་
དུག་རྩུས་ཕྱོས་པའི་བསྐྱབ་ཆོལ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བརྟག་གཅིག་ཏུ་འབྱུལ་པའི་སྤྱོ་བརྟགས་ལས་མ་
གཏོགས་པའི་རིགས་སྤྱི་མི་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། སྤྱི་སྤང་ལ་སོགས་པའི་རྩུ་གཅིག་པ་དང་
པ་རྣམས་དང་། སྤང་སུན་ལ་སོགས་པའི་འགལ་བ་ཀྱན་ཀྱང་རྩུ་གཅིག་ཏུ་ཐལ། སྤྱི་སྤང་གཉིས་
ཀ་དང་རྩུ་གཅིག་ཡིན་པ་དང་། སྤང་སུན་གཉིས་ཀ་དང་རྩུ་གཅིག་ཡིན་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གསལ་བ་དུ་མ་ལ་བྱབ་པའི་སྤྱི་རྩུ་སྤང་མ་གྲུབ་པར་མ་ཟད་ཡན་ལག་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་ཡན་ལག་
ཅན་དུ་བཞག་པ་དང་། སྤྱི་ཕྱི་མ་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་རྒྱན་དུ་བཞག་པ་དང་། ཡི་གེ་དང་། མིང་
དང་། ཚིག་རྣམས་ཀྱང་རྩུ་གཅིག་ཏུ་སྤང་མ་གྲུབ་པོ། །

གསུམ་པ་སྤྱི་དངོས་མེད་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་གཞན་དགག་པ་ལ། དངོས་དང་། རྩོད་པ་
སྤང་བ་གཉིས་ལས། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་སྤྱི་ཡིན་ན། དངོས་མེད་ཡིན་དགོས་ཤིང་། རང་གི་བྱེ་
བྲག་དུ་མ་གྲུབ་ན་སྤྱི་ཡིན་པས་བྱབ་པ་སྤེ་བདུན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་གཞུགས་སྤྱི་ལ་
སོགས་པ་དང་། མེ་ཆུ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལུས་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྟག་པ་ཡིན་ནོ།
ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་དགག་པ་ལ། མངོན་སུམ་དང་། དངོས་སྤྱོད་སྤྱི་རྩུ་གཅིག་པ་དང་། ལུང་དང་།
ཁས་བྱངས་དང་། རང་ཚིག་གིས་གཞོད་པ་ལྟ་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱི་ཚོས་ཅན། ཉན་ཤེས་མངོན་

སུམ་གྱིས་ཁྱོད་མཉན་བྱ་ཡིན་པར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཉག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྐྱ་
 མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉན་ཤེས་མཛོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི།
 སྐྱ་ཉག་པ་ཡིན་པ་ལ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་གཞོད་དེ། བྱས་པའི་ཉག་ལས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་སྟེ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་བསྐྱབ་
 པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། འཛིག་པ་ཡོད་ཅུམ་འབྲེལ་པ་ཅན། ཉིད་ཕྱིར་
 སྐྱ་ནི་མི་ཉག་ཉིད། ཅིས་དང་། གང་ཡོད་དེ་འཛིག་བུམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་ཡོད་ཅུམ་རང་བཞིན་
 ཉགས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་རིག་བྱེད་པས་རིག་སྐྱ་ཉག་པར་འདོད་པ་
 དེ། དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྲགས་གྱིས་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་དུ་མས་འགོག་པ་དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ།
 རིག་སྐྱ་ཉག་པ་ཡིན་པ་དེ་དོན་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་བྱས་ཉགས་གྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་
 པར་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་སྐྱ་རང་མཚན་པ་དེ་མི་ཉག་པར་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པས་གོང་དུ་གསུངས་པའི་ལུང་
 དང་འགལ་བའི་སྒྲིན་མེད་དོ་ཞེན། འོ་ན་སྐྱའི་གཞན་སེལ་ལ་རང་མཚན་དུ་སྒྲོམ་པ་ལ་དགག་སྐྱབ་
 དངོས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ། རང་མཚན་ལ་དགག་སྐྱབ་དངོས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན།
 བྱས་ཉགས་ལས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་དངོས་སུ་མ་བསྐྱབ་པར། སྐྱ་རང་མཚན་པ་མི་ཉག་པར་དངོས་སུ་
 བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་དང་ཁས་སྤངས་འགལ་ཞིང་། བྱི་མ་ལྟར་ན། སོང་ཚད་གྱི་ཉགས་ཚོས་དོན་
 གསུམ་གཞན་སེལ་དུ་འདོད་པ་དང་འགལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་རང་གི་ཚད་མར་ཁས་སྤངས་པའི་གཞུང་ལུགས་ལས། རྗེས་དང་ལྷོག་པ་སྤྱི་བྱེ་
 བྲག །བསྐྱབ་དང་གཞན་སེལ་རྟོག་མི་རྟོག །གཞན་དག་རྣམ་གཞག་གཞན་དུ་འཆད། ཁོ་པོ་
 གཞུང་བཞིན་འཆད་པར་འདོད། ཅིས་པའི་འབྲེལ་པར་རྗེས་དང་སྤྱི་ནི་ཡུལ་དང་། རྟོག་པ་དང་
 རྟོག་མེད་གཉིས་སྟོད་དང་། སྤང་བ་དང་སེལ་བ་གཉིས་འཛིན་སྤངས་སུ་སོ་སོར་ངས་པར་བཤད་པ་
 དང་འགལ་ཏེ། དངོས་པོ་དང་རྗེས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྤྱིར་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟོ་པ་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མཛད་པའི་ཚོས་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ལས། ཁ་ཆེ་པ་ཆེན་གྱི་ཞལ་ནས། ཅུམ་
 ཅུམ་མང་པོ་ངས་མི་ཤེས། སྒྲན་པོ་དོན་ལ་ཡོད་ཅིས་གསུངས་པས་གཞན་སེལ་གྱི་གནད་ཐམས་
 ཅད་གོ་བར་གསུངས་པ་དང་ཡང་འགལ་ཏེ། སྒྲན་པོ་སྤྱིར་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་དེས་

གཞན་སེལ་གྱི་གནད་ཐམས་ཅད་གོ་བའི་ཚུལ་རིམ་རྒྱུ་མ་ན། སློན་པོ་དང་སྐུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
དོན་རང་མཚན་གྱི་སྟེང་ན་རང་རང་གི་གནས་ཚུལ་རིམ་བཞིན་གནས་པས་དགག་སྐྱབ་བྱར་
མེད་ཀྱང་། སློན་པོ་སློམ་ན་དང་། སྐུ་ཏྲག་པ་ལ་སོགས་པར་སློའོ་འདོགས་པ་ཡོད་པས་སློའོ་འདོགས་རི་
སྟེད་ཡོད་པ་དེ་དག་བསལ་བའི་ཆེད་དུ་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆོ་སྐུ་མི་ཏྲག་པར་བསྐྱབ་
པའི་གཞན་སེལ་གྱི་སློང་འོ་སྐུ་ཏྲག་པ་དེ་བསལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་རྩིས་དང་ལྟོག་པ་སོ་སོར་མ་
བྱེ་བའི་སྐུ་ཙམ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྐུ་ཏྲག་པར་འདོད་པ་དག་གིས་
ནི། དོན་ལ་གནས་པའི་སྐུ་དང་། སེལ་འོ་སྐུ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་ཡིན་པས་འཇུག་པའི་ཆོ།
དེ་ལྟར་དུ་རུང་ཡང་། གནས་ལུགས་འཆད་པའི་ཆོ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་གཞན་སེལ་གྱི་གནད་མ་གོ་བ་
སྟེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས། འཆད་ཆོ་རྣམ་པར་བྱེ་བས་མཁས། །འཇུག་ཆོ་གཅིག་ཏུ་
འབྱུལ་བས་ཐོབ། ཅིས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྟ་བུ་ནི། སྐུ་ཏྲག་ཅེས་པ་ནི། དངོས་སུ་སྐུ་ཏྲག་པར་
སྐྱས་ཤིང་། སྐུ་ཞེས་སྐྱས་པའི་ཤུགས་ལ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་ཤིང་རྩིས་སུ་
གྱུབ་ན། དེ་ག་པ་དང་རྩིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཚད་མ་དེ་མངོན་སུམ་དང་རྩིས་
དཔག་གང་ཡིན། ཞེས་འདྲི་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་རྩིས་པར་གྱུར་པའི་ཚད་མ་རྩིས་དཔག་དང་།
རྩིས་མེད་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་མ་མངོན་སུམ་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་མ་
མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ག་པ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་ཤིང་དེ་ག་པ་དང་རྩིས་གཅིག་དང་། ག་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཤིང་དེ་ག་པ་དང་རྩིས་གཞན་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཤིང་མེད་དོ།
ཅེས་མཚུངས་པར་བསྟེན། །གལ་ཏེ་ཤིང་ཆོས་ཅན། ག་པ་དང་རྩིས་གཅིག་དང་རྩིས་གཞན་གང་
རུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་ག་པ་གཉིས་ཀ་རྩིས་སུ་གྱུབ་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་ཚད་མ་ཆོས་ཅན།
མངོན་རྩིས་གང་རུང་བལ། ཚད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། བསྐྱལ་པའི་བར་དུ་མཚུངས་སོ། །གལ་ཏེ་སྐུ་
གསལ་རྩིས་གཅིག་དང་རྩིས་ཐ་དད་དབྱེད་ནས་བཀག་པས་སྐུ་རྩིས་སུ་གྱུབ་པ་མི་ཁེགས་པར་
ཐལ། རྩིས་སུ་གྱུབ་ན་རྩིས་གཅིག་དང་རྩིས་ཐ་དད་གང་རུང་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། འོ་
ན་ལྷ་བ་གཉིས་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་དེ་མངོན་སུམ་དང་རྩིས་དཔག་གང་ཡིན་དབྱེད་ནས་བཀག་
པས་དེ་ཚད་མ་ཡིན་པར་མི་ཁེགས་པར་ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་ན་མངོན་རྩིས་གང་རུང་ཡིན་པས་མ་

ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལུང་གིས་དགག་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྤྱི་ཡི་སློ་ཡང་བསྐྱད་པ་ཡིན།
 །ཞེས་དང་། རྟོག་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཉིད་ཀྱིས། །སྤྱི་ཡི་དོན་ནི་བཏགས་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། སྤྱི་
 བོ་དངོས་མེད་དོ་བོ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་དེ་དབང་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །དེས་ན་སྤྱི་ཡི་ཚོས་རྣམས་ནི། །མངོན་
 སུམ་མིན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། བྱེད་དང་བཞི་པ་ལས། གཞན་ཡང་སྤྱི་དོན་གཞན་དུ་
 རྟོགས་པ་འདི་ཞེས་སོགས་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་། བརྗོད་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་དེ་དངོས་མིན། །ཞེས་སོགས་
 སྤྱི་དངོས་མེད་དུ་བསྐྱབ་པའི་རིགས་པ་བརྒྱད་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ལུང་གིས་དགག་པ་རྣམས་ནི་
 ཚོས་ཀྱི་བྲགས་པའི་གཞུང་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་འདོད་པ་རྣམས་འགོག་པ་ཡིན་ལ།
 རིགས་པས་དགག་པ་རྣམས་ནི་དེ་དང་གངས་ཅན་གཉིས་ཀ་ཐུན་མོང་དུ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་
 གངས་ཅན་འགོག་པའི་ཚེ་ཤིང་སྤྱི་ཚོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་ཤིང་གསལ་རྣམས་དང་རྩིས་གཅིག་དང་
 རྩིས་ཐ་དད་དབྱེད་ནས་འགོག་པས་ཚོག་མོད་ཀྱི། བོད་དག་གིས་ཤིང་སྤྱི་དངོས་པོ་བར་མ་གྲུབ་ཀྱི་
 ཤིང་སྤྱི་དང་དངོས་པོའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་སྤྱི་བ་
 གཡོགས་ལྟར་ན་ཤིང་གསལ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིར་གྱུར་པའི་ཤིང་སྤྱི་ཚོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་དགག་པར་
 བྱུང་། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྟན་གྱི་ཤིང་འཛིན་རྟོག་པའི་དོར་ཤིང་མ་ཡིན་
 ལས་ལོག་པར་སྤང་བའི་གཞན་སེལ་ནི་སྤྱི་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་དོན་དམ་པར་
 མ་གྲུབ་ཀྱང་གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སློ་དོར་གྲུབ་པས་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་ཁེགས་ན་བྱེ་བྲག་
 ཁེགས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་གྲུབ་ན་སྤྱི་གྲུབ་པས་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲུལ་པས་དངོས་པོ་
 གཅིག་ལྟར་རྟོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་སྟེ་གཞན་སེལ་
 ལ་དགག་སྐྱབ་བྱས་པས་རང་མཚན་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཞན་སེལ་ནི་དངོས་པོར་མེད་ལ་
 རང་མཚན་ལ་དགག་སྐྱབ་དངོས་སུ་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཞེན་སྦྱོན་མེད་དེ། གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་
 མ་ལོག་པའི་རྟོག་པས་དོན་དང་སེལ་བ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་ནས་དགག་སྐྱབ་བྱས་པས་འཇུག་
 ཡུལ་རང་མཚན་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་གསུམ་
 པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

༥ གཉིས་པ་སྣང་བ་དང་སེལ་བའི་རྟོགས་ཚུལ་ལ། འཇུག་ཚུལ་སྒྱིར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་གཉིས་ལས།^{༥༡} འཇུག་ཚུལ་སྒྱིར་བསྟན་པ་དང་།

དང་པོ་ནི། རྟོག་མེད་ཤེས་པ་རང་ཡུལ་ལ་སྣང་བའི་སྒྲོ་ནས་འཇུག་སྟེ། སྣང་བ་ཙམ་གྱིས་བྱ་བ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རང་ཡུལ་ལ་སེལ་བའི་སྒྲོ་ནས་འཇུག་སྟེ། སྣང་བ་ཙམ་གྱིས་བྱ་བ་མི་རྟོགས་པར་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གཉིས་ལས། སྣང་བ་ལ་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་གཉིས། སེལ་བ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། ^{༥༢} སོ་སོའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྣང་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་དངོས། ཞར་ལ་སེལ་འཇུག་དང་བསྐྱབ་འཇུག་དབྱེད་པའོ། དང་པོ་ལ། སྣང་བ་དང་སེལ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྟོག་མེད་ཤེས་པས་ཡུལ་མཐོང་ཚུལ་གྱི་བྱེད་པར་རོ། གཉིས་པ་ལ། རྟོག་མེད་འབྲུལ་བའི་སྣང་བ་དང་། མ་འབྲུལ་བའི་སྣང་བ་གཉིས་ལས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། རང་མཚན་མེད་པར་གསལ་བར་སྣང་བའི་བཟུང་རྣམ། དབྱེ་ན་དབང་ཤེས་འབྲུལ་པའི་སྣང་བ་དང་ཡིད་ཤེས་འབྲུལ་པའི་སྣང་བ་གཉིས་སོ། གཉིས་པ་རྟོག་མེད་མ་འབྲུལ་བའི་སྣང་བ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་བསྐྱབ་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྟོག་མེད་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ལ་རང་དབྱེས་སུ་གསལ་བར་སྣང་བའི་སྣང་བ། གཉིས་པ་ལ་དབྱེ་ན། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་བ་དང་། དོན་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་བ་གཉིས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ། ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས། སྒྲོའི་འཛིན་སྟངས། སྒྲོ་དོན་མཐུན་པར་བསྐྱབ་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དུ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབས་སྒྲོན་པོ་དང་། དེའི་མི་རྟག་པ་རྣམས་ཐ་དད་དུ་འདོད་དེ། སྒྲོན་པོ་དེ་གཟུགས་གྱི་ཕུང་པོ་དང་། དེའི་མི་རྟག་པ་དེ་ལྟར་མིན་འདུ་བྱེད་གང་ཞིག ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་དེ་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བདུས་ལས། སྒྲོན་པོ་རྣམས་ཡོད་དང་། དེའི་མི་རྟག་པ་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་བེ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་པོ་གཅིག་གི་སྟེང་གི་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་ལ་རྣམས་གཞན་ལྟ་ཞོག ཁྲོག་པ་འང་ཐ་དད་དུ་མེད་དེ། དེ་གསུམ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ནི་རྟོག་པ་ཁོ་ན་ལ་སྣང་བ་ཡིན་གྱི། རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཤ་པ་དང་ཤུག་པ་གཉིས་ལ་དོན་ལ་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་ཕུང་ཟད་མེད་དེ། ཤ་པའི་

རྩིས་ཡིན་ན། རྒྱག་པའི་རྩིས་མ་ཡིན་དགོས། རྒྱག་པའི་རྩིས་མ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྒྲོན་པའི་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་དོན་ལ་རྩིས་གཞན་དུ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་
གྱིས་དབང་ཤེས་ལ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུང་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་འཛིན་དབང་མངོན་ལ་སྒྲོན་པོ་སྒྲུང་བའི་ཆེ་དེའི་
བྱས་མི་རྟག་གཉིས་རྩིས་གཅིག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། ཤ་རྒྱག་གཉིས་དོན་ལ་རྩིས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་རྟག་མེད་ཤེས་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཤ་བ་སྒྲུང་བའི་ཆེ་རྒྱག་པ་མི་སྒྲུང་
བ་ཡང་ཡོད། རྒྱག་པ་སྒྲུང་བའི་ཆེ་ཤ་བ་མི་སྒྲུང་བ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གཉིས་ཆར་སྒྲུང་
བའི་ཆེ་རྩིས་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ། མཐུན་ཚུལ་དངོས། དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་དགོད་པ། དེས་ན་མངོན་སུམ་མ་
ངེས་པར་བསྐྱབ་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་རྟག་མེད་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་དང་། དེའི་ཡུལ་
ཕྱི་དོན་གཉིས་པོ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་དོན་རྩིས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ན་དེ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་
དུ་སྒྲུང་བ་དང་། དེ་རྩིས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན་དེ་ལ་ཡང་རྩིས་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི།
གང་དོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྩིས་གཅིག་ཡིན་ན། མངོན་སུམ་ལ་མཐོང་མ་མཐོང་གི་ཆ་གཉིས་མེད་
པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་བེདྲུཅ་མཐོང་བ་ན་དེའི་སྒྲོན་པོ་མཐོང་བ་བཞིན་བུམ་པ་དང་དེའི་བྱས་མི་རྟག་
གསུམ་གྱང་དོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྩིས་གཅིག་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱོགས་ཚས་ནི་
ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དང་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཁྱབ་པ་ནི་
བེདྲུཅ་མཐོང་བ་ན་དེའི་སྒྲོན་པོ་མཐོང་བ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བས་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །
གསུམ་པ་ནི། མངོན་སུམ་གྱིས་རང་ཡུལ་ངེས་པ་མེད་དེ། དེས་ཡུལ་དེ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཡུལ་དེ་
ལ་ཆད་མར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ད་ནི་མ་ངེས་པ་ཇི་ལྟར་མངོན་སུམ་གྱིས་བཟུང་
བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་དང་། རྣམ་ངེས་ལས། འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་རང་རིག་པ།
བརྗོད་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མའོ། །ཞེས་དང་། རིགས་ཐིགས་ལས། དེ་ལ་
དངོས་ཡུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་ཁོ་ན་ཆད་མའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གལ་ཏེ་ཡོད་མེད་ངེས་པའི་འབྲས་ཅན་མིན། ཕྱིར་ན་ཆད་མ་ཉིད་མི་འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་པ་
དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། དེ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་འདྲེན་པ་དང་། གཞན་སྟོབས་

གྱིས་ངེས་པར་འདྲན་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སེལ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞུང་ལས་བཤད་པའི་ཚུལ། འགྲེལ་པ་མཁན་གྱིས་
བཀྲལ་བའི་ཚུལ། ས་སྐྱ་པའི་བཞེད་པ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མ་མདོར། སེལ་བ་
བཏགས་པའི་རབ་བྱེད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གསུངས་ལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ལེའུ་དང་པོར་རང་
བཞིན་གྱི་ཏགས་གྱི་ཏགས་ཆོས་གྱི་འབྲེལ་པ་སྐྱབ་བྱེད་ལས་འཕྲོས་ནས་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་
རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། མདོན་སུམ་གྱི་ལེའུར་སྐྱེ་དངོས་མེད་དུ་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་དང་། མདོན་
སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་
གཞན་དོན་ལེའུར་ཡང་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ལ། གཞན་སེལ་
གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། གཞན་སེལ་གཉིས་གྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཁན་པོ་
ཞི་བ་འཆོ་དང་། བར་པ་འབྱུང་གནས་དང་། ཤྲུག་སྟོ་གསུམ་གྱི་བཞེད་པ་སྟེ། ལྷག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་ཕྱིར། ཞེས་པས་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དང་། སྐྱི་ཡི་སྟོ་ཡང་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་པས་སྟོའི་
གཞན་སེལ་དང་། མཐུན་དངོས་གཞན་གྱི་དངོས་དག་ལས་ཞེས་པས་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་བསྟན་
པར་བཞེད་དོ། །དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་གྱིས་བུམ་འཛིན་རྟོག་པས་བུམ་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཆོ། བུམ་
པ་རང་མཚན་པ་ནི་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་དང་། བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་བཟུང་རྣམ་ནི་སྟོའི་གཞན་སེལ་
དང་། བུམ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ནི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དུ་བཞེད་ཅིང་། བྱི་མས་ནི་བུམ་
འཛིན་རྟོག་པས་བུམ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྟོ་ནས་བུམ་པ་ཡུལ་དུ་བྱེད་དགོས་པས་བུམ་མིན་
རྣམ་པར་བཅད་པའི་ཆ་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དང་། བུམ་པ་སྣང་བའི་སྟོ་བཏགས་སྟོའི་གཞན་
སེལ་དུ་འདོད་ཅིང་། དེ་ཉིད་སྟོའི་དངོས་གྱི་བརྫོད་བྱར་ཡང་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་
ཆོས་མཆོག་གིས་སེལ་བ་བསྐྱབ་པར་ངེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སེལ་བ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་
ཡུལ་གྱི་སེལ་བ་གཉིས་ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་ཆེན་མོར། མེད་པར་དགག་པའི་གཞན་སེལ་བ་དང་།
སྟོ་བཏགས་པའི་གཞན་སེལ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟངས་མཛད་ནས། ངོས་འཛིན་ནི་བུམ་མིན་རྣམ་པར་
བཅད་ཙམ་དང་། བུམ་པར་སྣང་བའི་སྟོ་བཏགས་གཉིས་ལ་འདོད་པ་སྡུ་མ་དང་འདུའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ།

སེལ་བ་ལ་ཅོད་པ་སྒྲིང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཡུལ་དེའི་དངོས་འགལ་བཅད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡུལ་དེར་
སྒྲིང་བའི་སྒྲོ་བཏགས་སོ། །དེ་ལ་དངོས་འགལ་བཅད་པ་དང་། རིགས་མི་མཐུན་བཅད་པ་དང་།
དེ་མིན་བཅད་པ་རྣམས་ནི་དོན་གཅིག་ཅིང་། གཞན་སེལ་དང་། སེལ་བ་དང་། ལྷོག་པ་དང་། རྣམ་
གཅོད་བཞི་པོ་ནི་དོན་ལྷོག་ཀྱང་གཅིག་ཉིད་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་གཅིག་གིས་མཚོན་ནུས་ལ། སྤྱི་
དང་སྤྱི་མཚན་ནི་དེ་དག་དང་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་ཀྱང་དོན་ལྷོག་ནི་གཞན་འཚོལ་དགོས་སོ། །
དངོས་འགལ་བཅད་པའི་དོན་ཡང་། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བུམ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་བུམ་
པའོ་སྒྲུམ་པའི་འཛིན་སྒྲངས་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་། རང་ལ་སྒྲིང་བའི་བུམ་པའི་རྣམ་པ་དེ་ཕྱི་རོལ་
བུམ་པར་ཞེན་པ་དེ་བུམ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་ལྷོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་བུམ་པའོ་སྒྲུམ་དུ་ཞེན་པ་
ཡིན་གྱི་འདི་ཀ་བའོ་སྒྲུམ་དུ་ཞེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་
སྒྲུམ་དངོས་འགལ་བཅད་ནས་འཇུག་པ་ཡང་བུམ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་ནས་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲུ་
དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་། དེ་ལས་དོན་གོ་བ་བུམ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་ལྷོས་པ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་
ཞེས་པའི་སྒྲུ་ཐོས་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་སྤྱི་བ་ཡིན་གྱི་ཀ་བ་སོགས་འཛིན་པའི་
རྟོག་པ་མི་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས། སྒྲུ་གཉིས་བྱེད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། །ཕན་ཚུན་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ །དེའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། མཚན་གཞི་
གཅིག་གི་སྟེང་དུ་གནད་མ་ལུས་པ་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་དང་།
སྤྱིའི་འཛིན་སྒྲངས་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ། གཞན་སེལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ནི་རྫོད་བྱེད་གྱི་སྒྲུ་དང་རྟོག་པ་
གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་གྱི་དངོས་ཡུལ་དངོས་པོར་མེད་ཅིང་། ཞེན་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་བྱས་མི་
རྟག་སོགས་དོན་ལ་ཐ་དད་མེད་པ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་གནས། ཀ་བུམ་སོགས་དོན་ལ་རྗེས་ཐ་དད་པ་
རྣམས་གཞན་དང་འབྲེ་བ་མེད་པར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་ཞེན་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་མཚན་དང་།
མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲིང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་མཚན་གཉིས་དོན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་
བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ན་རེ། བྱས་པ་དེ་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབས་པའི་གྲུབ་ཟིན་བསྐྱབ་པའི་མ་གྲུབ་པའི་
གཏན་ཚིགས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་མི་རྟག་གཉིས་དོན་ལ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་པ་ཚོས་

ཅན། ལུམ་པ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བར་ཐལ། སྐྱ་དང་དབྱེར་མེད་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཞེན།
དེའི་ལན་ལ་སློའི་འཇུག་ཚུལ་ཤེས་དགོས་པས། གཉིས་པ་སློའི་འཛིན་སྐྱངས་འཆད་བ་ལ། སྐྱིར་
རྟོག་སློའི་འཛིན་སྐྱངས་དེ་ལ་ཐ་དད་ལ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ། གཅིག་ལ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ། ཐ་དད་
ལ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ། གཅིག་ལ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་བཞི་ལས། ཕྱི་མ་གཉིས་གོ་སྤྲོ་ཞིང་།
དང་པོ་གཉིས་འཆད་བ་ལ། ཐ་དད་ལ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་བ་ལ་སྐྱོ་འདོགས་པའི་སྐྱུ་ སྐྱོ་
འདོགས་པའི་སློའི་རྣམ་པ། སྐྱོ་བཏགས་པའི་དགོས་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གཞན་སེལ་
གི་སློ་རོར་གིང་གསལ་རྣམས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྷན་པར་མཆོད་ཉིད་གཅིག་པ་དང་། མའི་
གསལ་བ་རྣམས་སྒྲེག་པའི་འབྲས་བུ་གཅིག་པ་ལ། འདི་ནི་གིང་རོ། །འདི་ནི་མེའོ། །ཞེས་གཅིག་ཏུ་
སྐྱོ་འདོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གང་དང་གང་ལས་དོན། །ལྷོག་བ་དེ་ཡི་རྒྱ་ཅན་གྱིས། །རིགས་
དབྱེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཞན་སེལ་གི་སློ་རོར་མཆོད་ཉིད་གཅིག་པའི་ཡུལ་
རྣམས་ལ་ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་ཆགས་གི་དབང་གིས་རྣམ་པར་རྟོག་པས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན་
ཏེ། ཐ་དད་དངོས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས། །དོན་གཅིག་ཏུ་ནི་སྒྲུང་བའི་སློ། །གང་གི་རང་གི་ངོ་བོ་
ཡིས། །གཞན་གི་ངོ་བོ་སྒྲིབ་བྱེད་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཡུལ་དུས་ཐ་དད་
པའི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་དགག་སྒྲུབ་ཅིག་ཅར་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གིང་མེད་ཅེས་
བརྗོད་པ་ནི་གིང་གསལ་ཐམས་ཅད་མེད་པར་གོ་བ་དང་། གིང་གསལ་གང་རུང་ཅིག་ཡོད་ཅེས་
བརྗོད་པ་ནི། གིང་ཡོད་པར་གོ་བ་བཞིན་ནོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས། འགའ་ཞིག་ཅིག་ཅར་ཀུན་
རྟོགས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་ཡང་སྒྲར་ལྟར་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྐྱའི་སྤྲེང་གི་སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་གསུམ་
དོན་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ལྷོག་བ་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོད་ཡོད་དེ། སྐྱ་དེ་དེ་གསུམ་མ་ཡིན་པ་
ལས་ལོག་པར་དོན་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཕྱིར་དངོས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་གསུམ་པོ་དེ་རྗེས་བྱེད་གི་སྐྱས་ཐ་དད་དུ་བརྗོད་
ཅིང་། རྟོག་བ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བ་ལྟར་རྟོག་བ་དེ་ཉིད་གྱིས་དོན་ལ་ཡང་ཐ་དད་དུ་ཞེན་ཏེ། དེ་ཕྱིར་
ཁྱད་པར་གང་ཞིག་ཆོས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པས་སྐྱ་

བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་དུ་བྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་བྱེ་ནས་རྟོག་རྩེ་རྟགས་ཚེས་དོན་གསུམ་ཐ་དད་དུ་སྒྱར་བས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚེས་དང་ཚེས་ཅན་ལྟམ་གཞག་དང་ཞེས་པ་ནས། དམ་པའི་དོན་ལ་འཇུག་བྱའི་ཕྱིར། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་དང་། དེའི་བྱད་པར་གྱི། །རྟོགས་འགྱུར་བ་དག་རབ་ཏུ་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གནད་འདི་ཤེས་ན། སོང་ཚོད་ཀྱི་རྟགས་ཚེས་དོན་གསུམ་རང་མཚན་ཡིན་མིན་གྱི་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གནས་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་དེའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་གོ། དང་པོ་ལ། རྟོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན་ཡོད་པ་གཞན་སེལ་དང་། མེད་པ་གཞན་སེལ་གཉིས་སམ། ཡང་ན་དངོས་པོའི་གཞན་སེལ་དང་། དངོས་མེད་ཀྱི་གཞན་སེལ་གཉིས་སོ། །དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཡུལ་ཅན་སྒྲོ་རྟོག་གི་སྒྲོ་ནས་གཉིས་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་པ་སྒྲའི་གཞན་སེལ་དང་། ཡོད་པ་སྒྲའི་གཞན་སེལ་གཉིས། མེད་པ་སྒྲའི་གཞན་སེལ་དང་། མེད་པ་སྒྲའི་གཞན་སེལ་གཉིས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོའི་གཞན་སེལ་དང་། དངོས་མེད་ཀྱི་གཞན་སེལ་ལ་ཡང་བསྐྱེདོ། །འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ། མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་དང་། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་གཉིས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། དངོས་པོའི་གཞན་སེལ། དངོས་མེད་ཀྱི་གཞན་སེལ། མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྟོག་རྩེ་དོན་བྱེད་མི་རྣམས་པར་རྣམ་པར་བཅད་ནས་དངོས་པོར་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་བཏགས། གཉིས་པ་ལ། མངོན་གྱུར་ལ་ངེས་པའི་གཞན་སེལ་དང་། ལྷོག་གྱུར་ལ་ངེས་པའི་གཞན་སེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དོན་རང་མཚན་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་ལྟ་བུ་སྟེ། མཐོང་བ་འགའ་ལ་འང་ཤེས་པ་གང་། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གིས་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི། མངོན་སུམ་གྱིས་དོན་རང་མཚན་མཐོང་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྒྲོ་རྟོག་གི་དངོས་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་སྟེ། དབྱེ་ན་བདེན་པ་རྗེས་དཔག་གི་གཞན་སེལ། མི་བདེན་པ་ལོག་ཤེས་ཀྱི་གཞན་སེལ། གཉིས་ཆར་དོགས་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གཞན་སེལ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྗེས་དཔག་གི་

དངོས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་དོན་སྤྱི་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྟོག་ངོར་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་
བཅད་པའི་སྒོ་ནས་གནས་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པར་སྤང་བའི་སྒོ་བཏགས་ཏེ། སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་
ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲ་རྟག་པར་སྤང་བ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཐེ་ཚོམ་ཡང་རྟོག་
པ་ལས་མ་འདས་པས་གང་ལ་དོགས་པ་དེ་དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པར་སྤང་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་
དངོས་མེད་གྱི་གཞན་སེལ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། དངོས་མེད་སྤང་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱ་
མཚན་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྟོག་ངོར་དོན་བྱེད་རྣམ་པ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་དངོས་མེད་དུ་
སྤང་བའི་སྒོ་བཏགས། གཉིས་པ་ནི། དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་སྤིང་བ་བུམ་མེད་གྱི་གཞན་སེལ་ལྟ་བུ་
དང་། དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྤིང་བ་རི་བོང་རྩ་མེད་གྱི་གཞན་སེལ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཡོད་དོ། །གསུམ་
པ་ལ། དངོས་མེད་སྤང་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་བའི་འཐད་པ་དང་། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། དངོས་མེད་དེ་རྣམ་པར་རྟོག་པས་གཞན་སེལ་བའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་སྤང་
བའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགག་བྱ་དངོས་པོ་བསལ་བའི་སྒོ་ནས་ཤེས་བྱར་བཞག་པ་
ཡིན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཤེས་བྱར་འཛིན་བྱིར་མེད་པ་ལ། ཉེས་
པ་དག་ཏུ་ཐལ་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལ། དངོས་པོ་དང་མཚུངས་པའི་
རྩོད་པ་སྤོང་བ། ཚད་མ་དང་འགལ་བའི། བྲགས་པ་དང་འགལ་བའི། ལུང་དང་འགལ་བའི་རྩོད་
པ་སྤོང་བ་སྟེ་བཞི་ཡོད་པ་ནི་གཞུང་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། མིང་གི་རྣམ་གངས་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། རྟོག་ངོར་དགག་བྱ་མེད་དགག་རྣམ་པར་བཅད་ནས་བསྐྱབ་པའི་རྣམ་པར་སྤང་
བའི་སྒོ་བཏགས་ཏེ། གྲུབ་པ་སྤང་བའི་གཞན་སེལ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་ལྷགས་འདི་ལ་མ་
ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་དང་། མ་ཡིན་དགག་དང་། སེལ་བའི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་དོན་གཅིག་ཅིང་།
འདི་ལ་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པ་དང་། དགག་བྱ་དངོས་སུ་མ་བཅད་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས།
དང་པོ་ནི། བུམ་དག་གི་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞན་སེལ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། བྱི་མ་ནི་བསྟན་ཟེན་མ་ཐག་པའོ། །
བཞི་པ་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ལ། མཚན་ཉིད། མིང་གི་རྣམ་གངས། དབྱེ་བ་དང་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ནི། རྟོག་ངོར་བསྐྱབ་པ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་དགག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྤང་བའི་སྒོ་

བཏགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དང་། མེད་དགག་དང་། མེད་པ་གཞན་སེལ་དང་། དངོས་མེད་གྱི་གཞན་སེལ་རྣམས་ནི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཀྱང་། བྱི་མ་གཉིས་ལ་དོན་ལྡན་གཞན་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དགག་བྱ་ཡོད་མེད་གྱི་སྒྲོ་ནས་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ནི་དངོས་མེད་གྱི་གཞན་སེལ་གྱི་དབྱེ་བ་དང་འདྲོ། །

གསུམ་པ་མཚན་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་གནད་མ་ལུས་པ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། དགག་བྱ་བཅད་ཚུལ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས། སོ་སོའི་སྒྲོ་དོན། མཚན་གཞི་གཅིག་གིས་བསྟན་པ་དངོས་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། རྫོང་བྱེད་གྱི་སྒྲོ་དང་། རྟོག་པ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོ་ཡུལ་གྱི་དངོས་འགལ་བཅད་ནས་འཇུག་དགོས་ཏེ། སུམ་པར་ཆུ་འོན་ཅིག་ཅེས་པའི་སྒྲོ་དེ་སུམ་པ་ལས་གཞན་ཁྱོར་བ་སོགས་སུ་ཆུ་ལེན་པ་དེ་མ་བཅད་ན་ཆུ་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སུམ་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། ཆུ་འོན་ཅིག་ཅེས་པའི་སྒྲོ་དེས་ཆུ་ལས་གཞན་ཕྱག་དར་ལ་སོགས་པ་ལེན་པ་མ་བཅད་ན་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་ཆུ་ཞེས་སྒྲོས་པ་དོན་མེད་པའི་བྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འོན་ཅིག་ཅེས་པའི་སྒྲོ་དེས་ལེན་པ་ལས་གཞན་མི་ལེན་པར་རྣམ་པར་མ་བཅད་ན་འོན་ཅིག་ཅེས་པའི་སྒྲོ་བརྗོད་པ་ཡང་དོན་མེད་པའི་བྱིར་དང་། དེ་དག་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་ལ་ཡང་སྒྱར་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་གཞན་དུ་སྒྱུར་བ་དོན་མེད་འགྱུར་ཞེས་པའི་རང་འགལ་དུ་དབར་ན་སུམ་པས་ཆུ་འོན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ལ་གལ་ཏེ་སུམ་པ་དང་སྟོམ་པས་ཆུ་ཅི་འདྲ་ཡང་རུང་བ་ཞིག་སྒྲང་པར་འདོད་པར་གྱུར་ན་ནི་ཆུ་འོན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ཁོ་ན་བརྗོད་པར་བྱ་བར་འགྱུར་གྱི་སུམ་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱག་དར་རམ། གཞན་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་སྒྲང་བར་བྱ་དགོས་པར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་གྱུར་ན་ནི་འོན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་ལས་ལ་འཕངས་པ་ཅན་ཁོ་ན་བརྗོད་པར་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲང་པའམ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའམ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་གཞན་ཅུང་ཟད་གཅིག་ཡིན་པར་འདོད་ན་ནི་དེའི་ཆོ་འོན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆོག་དོན་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་ཐ་སྟངས་དུ་འདོགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་རྣམ་པར་བཅད་པར་བྱ་བ་འགལ་ཞིག་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། གཞན་དུ་དོགས་པ་མེད་ན་སྒྱུར་བར་མི་རུང་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དངོས་འགལ་བཅད་པའི་ཆ་དེ་ཉིད་ལ། རྣམ་གཅོད་དང་། གཞན་སེལ་དང་།
སེལ་བ་དང་། རྟོག་པ་སྟེ་མིང་གི་རྣམ་གངས་བཞི་གསུངས་ཤིང་། དངོས་འགལ་བཅད་ནས་ཡུལ་
དེར་སྤང་བའི་ཆ་ལ་སྦྱི་དང་། སྦྱི་མཚན་དང་། འབྲེལ་བ་དང་། འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པའི་མིང་གི་
རྣམ་གངས་དུ་མ་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དངོས་འགལ་རྣམ་པར་བཅད་པས་རྣམ་གཅོད་ཅེས་
གསུངས་ཏེ། དེ་ཡི་དེ་དག་རྣམས་ལས་འདི། །མི་གཅོད་ན་ནི་དེ་རི་ལྟར། །གལ་ཏེ་འདི་ལ་རྣམ་
གཅོད་ཡོད། །ཅེས་དང་། རྣམ་པར་གཅོད་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་དང་། རྣམ་གཅོད་བརྗོད་
པར་བྱེད་པས་གྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དངོས་འགལ་སེལ་བས་ན་གཞན་སེལ་དང་།
སེལ་བ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། བསལ་བྱ་དངོས་སུ་སྟོས་པ་དང་། མ་སྟོས་པའི་བྱུང་པར་རོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་དེ་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཡུལ་ཅན་གྱིས། །ཞེས་དང་། དེ་ཅུམ་སེལ་བའི་སྟོད་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །དངོས་འགལ་ལས་ལྟོག་པས་ན་ལྟོག་པ་སྟེ། ལྟོག་པ་ལ་ནི་བརྟེན་པ་ཅན། །ཞེས་
སོགས་ལྟོག་པའི་ཐ་སྟངས་མང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསལ་བ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བས་ན་
སྦྱི་དང་བྱན་མོང་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ན་སྦྱི་མཚན་ཏེ། སྦྱི་ཡི་དབྱེད་ཡུལ་དུ་བརྟེན་ཏེ། །ཞེས་
དང་། མདོ་ལས། མཚན་ཉིད་གཉིས་གཞལ་བྱ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོག་ངོར་འབྲེལ་བ་ལྟ་
བུ་སྤང་བས་འབྲེལ་བ་དང་། གཞན་དགག་བྱ་བཅད་པ་ལ་ལྟོས་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བས་འབྲེལ་བ་སྟེ།
འབྲེལ་པའི་དོན་གཅིག་གཅོད་པ་ན་ཞེས་དང་། འབྲེལ་བརྟག་ལས། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
གྱི། །འབྲེལ་བ་ཡང་དག་ཉིད་དུ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། ཤིང་དང་ཤིང་མིན་
གྱི་གཞན་སེལ་གཉིས་པོ་མཚན་གཞིར་བྱས་ནས་སྤར་གྱི་དབྱེ་བ་ཐམས་ཅད་གཏན་ལ་དབབ་པར་
བྱ་སྟེ། ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་དུ་སྤང་བའི་སྟོང་བཏགས་དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་གཅོད་ཞེས་བརྗོད་དེ་
ཤིང་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་བ་མཁན་པོ་དག་གིས་ལྟོག་པ་དང་།
གཞན་སེལ་མཚན་ཉིད་པ་མེད་དགག་དུ་འདོད་པ་ནི་འདིས་འབྲུལ་གཞི་བྱས་པར་སྤང་སྟེ། །ཁོ་བོ་
ནི་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་དུ་ཞུགས་ནས་གང་མོ་འཆོར་རོ། །ཡང་དེ་ཆོས་
ཅན། གཞན་སེལ་དང་སེལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དངོས་འགལ་སེལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། ལྟོག་པ་ཞེས་

བརྗོད་དེ། དངོས་འགལ་ལས་ལྷོག་པར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། སྤྱི་དང་སྤྱི་མཚན་ཞེས་བརྗོད་དེ། ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་བྱན་མོང་དུ་རྗེས་འགོ་བྱེད་པར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། འདྲེས་པ་དང་འབྲེལ་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། ཤིང་གསལ་རྣམས་ཤིང་གི་དོན་གཅིག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། ཡོད་པ་གཞན་སེལ་དང་། དངོས་པོའི་གཞན་སེལ་ཞེས་བརྗོད་དེ། ཤིང་གི་དོན་བྱེད་མི་རྣམས་པ་བཅད་ནས་ཤིང་གི་དངོས་པོར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། སྤྱིའི་གཞན་སེལ་དང་། སྤྱིའི་གཞན་སེལ་ཞེས་བརྗོད་དེ། ཤིང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྱིའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤིང་འཛིན་རྟོག་པའི་དངོས་ལུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ཤིང་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་བྲངས་པ་ཡིན་ན། གཞན་སེལ་དེ་མངོན་གྱུར་ལ་ངེས་པའི་གཞན་སེལ་དང་། གཞན་དུ་ན་ལྷོག་གྱུར་ལ་ངེས་པའི་གཞན་སེལ་ཏེ། འདི་ལ་ཡང་ཤ་པའི་རྟགས་ལས་ཤ་པ་དང་ལྷན་པའི་གཞིར་ཤིང་རྟོགས་པའི་ཆེ་སྒར་གྱི་གཞན་སེལ་དེ་ཉིད་བདེན་པ་ལ་འཇུག་པ་རྗེས་དབུགས་གི་གཞན་སེལ་དང་། ཤིང་མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ཆེ་མི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་པ་ལོག་པའི་གཞན་སེལ་དང་། ཤིང་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོས་ཟ་བའི་ཆེ། གཉིས་ཀར་དོགས་པ་ཐེ་ཆོས་ཀྱི་གཞན་སེལ་དུ་འགྱུར་རོ། །ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཞེས་བརྗོད་དེ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཤིང་མིན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མིན་དུ་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་བཏགས་དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་གཅོད་ཅེས་བརྗོད་དེ། དགག་བྱ་ཤིང་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་ལྷོས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་སེལ་དང་། སེལ་བ་དང་། ལྷོག་པ་གསུམ་པོ་ལ་ཡང་སྒྱུར་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྤྱི་ལ་སོགས་པ་བཞེད་པོ་ཡང་ཤིང་མིན་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་འགོ་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། མེད་པ་གཞན་སེལ་དང་། དངོས་མེད་ཀྱི་གཞན་སེལ་ཞེས་བརྗོད་དེ། ཤིང་གི་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་རྣམས་པར་བཅད་ནས་ཤིང་གི་དངོས་པོ་མེད་པར་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡང་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་སྤྱིད་པའི་མེད་པ་གཞན་སེལ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་དགག་བྱ་ཤིང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཞེས་གྱུར་བརྗོད་དེ། དགག་བྱ་བསྐྱབ་པ་བཅད་ནས་དགག་པའི་རྣམས་པར་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་རྟོག་པ་ལུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་གིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པའི་ཚུལ་བདེ་སྤྲུག་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ཚུངས་སྤྱོད་པ་བཞི། གཞུང་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་

ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ཕྱིར་གཞན་
སེལ་ཡུལ་ཅན་གྱིས། ཞེས་དང་། རྣམ་གཅོད་བརྗོད་པར་བྱེད་པས་གྲུབ། ཁྱེད་པས་སེལ་འཇུག་
བསྟན་པ་ཡིན་པས་རིགས་མི་མཐུན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒྲོ་ནས་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ། སེལ་
འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རིགས་གཏིང་ལས། དངོས་འགལ་བཅད་ནས་འཇུག་པ་ནི། །
གཞན་སེལ་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་བཤད། ཁྱེད་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འཛིན་པ་རང་དབང་ཅན། །
ཞེས་པས་སྐྱབ་འཇུག་བསྟན་པ་ཡིན་པས་རིགས་མི་མཐུན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་མི་སྟོས་པར་སྒྲང་
བ་ཅམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་སྐྱབ་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་འོ། །གཉིས་པ་ནི། སེལ་
འཇུག་ལ་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། སྒྲོ་ཏྲོག་གཉིས། འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན་སེལ་འཇུག་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་པ་དང་། མ་ལོག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒྲོ་ཏྲོག་དོན་མི་མཐུན་དང་། གཉིས་པ་ནི། སྒྲོ་ཏྲོག་
དོན་མཐུན་རྣམས་ཡིན་འོ། །སྐྱབ་འཇུག་ལ་དབྱེ་ན་ལུལ་པ་དང་། མ་ལུལ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
ཏྲོག་མེད་ལོག་ཤེས་རྣམས་ཡིན་འོ། །གཉིས་པ་ནི། མངོན་སུམ་རྣམས་ཡིན་འོ། །སྒྲང་བ་དང་སེལ་
བ་བརྟག་པའི་རབ་རྩ་བྱེད་པ་སྟེ་བཞི་པ་བཤད་ཅིན་ཏོ། ། །

ག ༡ བཞིན་བྱ་དང་ཚོད་ཅིང་ཅི་རྟོགས་ཚུལ།

༥ ། གསུམ་པ་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་གྱི་ཏྲོགས་ཚུལ་ལ་དགག་གཞག་སྒྲང་གསུམ་
ལས། ^{ཕ ༡} དགག་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་མཚན་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དགག། སྒྱི་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་
དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དོན་རང་མཚན་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དགག། ཤེས་པ་རང་མཚན་བརྗོད་
བྱ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ལྷ་སྟེགས་བརྗོད་པ་དང་། རང་སྟེ་གནས་མ་སྤེལ་སྟེ་པ་ན་རེ། ལུམ་པ་རང་
མཚན་པ་དེ་ལུམ་པ་ཞེས་པའི་སྤྱི་དངོས་གྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ཏེ། ལུམ་པ་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ན་
ལྷ་སྟེར་བའི་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ།
རང་མཚན་ལ་བརྗོད་དངོས་སུ་སྒྱུར་ན་བརྗོད་མི་ཤུག་པོས་རང་མཚན་རེ་རེ་བཞིན་དུ་བརྗོད་དགོས་
པ་ལས་དེ་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་མཚན་ཡུལ་དུས་རྣམས་པ་སོ་སོར་དེས་པ་ནི་མཐའ་ཡས་པའི་

ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བད་དུས་ཀྱི་བདའི་དངོས་ཡུལ་དེ་ཐ་སྟོད་ཀྱི་དུས་ན་མེད་པར་ཐལ། རང་
མཚན་ལ་བད་དངོས་སུ་སྒྱུར་བ་གང་ཞིག །བད་དུས་ཀྱི་རང་མཚན་དེ་ཐ་སྟོད་ཀྱི་དུས་ན་མེད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། བད་དུས་སུ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་བད་དངོས་སུ་སྒྱུར་བས་ཐ་སྟོད་ཀྱི་དུས་སུ་བུམ་པ་
གོ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་བུམ་པ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དེ་ཚས་ཅན། ཁྱོད་
ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་བད་དངོས་སུ་སྒྱུར་བ་དེ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་བུམ་པ་རང་མཚན་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲིལ་བརྟེན་ནས་བུམ་པ་རང་མཚན་གསལ་བར་སྒྲུབ་པའི་
ཤེས་པ་སྒྲེབ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་པ་རང་མཚན་པ་དེ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲིལ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་མངོན་སུམ་ལ་ཡང་བུམ་པ་རང་མཚན་
གསལ་བར་མི་སྒྲུབ། རྗེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་ལ་ཡང་དེ་གསལ་བར་མི་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི།
ཁ་ཅིག །ཤེས་པ་རང་མཚན་རྗོད་བྱེད་སྒྲིལ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ།
རིགས་པ་སྤྲ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སྒྱིལ་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རིགས་སྒྱིལ་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱ་ཡིན་
པ་དགག་པ་དང་། སྒྲོན་ཁོ་ན་སྒྱིལ་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེད་བྱ་པ་ན་རེ།
དོན་རང་མཚན་དང་། ཤེས་པ་རང་མཚན་རྗོད་བྱེད་སྒྲིལ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ན། རི་སྐད་དུ་
བཤད་པའི་རིགས་པས་གཞོད་ཀྱང་གསལ་བ་རྣམས་དང་རྗེས་གཞན་པའི་རིགས་སྒྱིལ་རྗོད་བྱེད་སྒྲིལ་
དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་གསལ་བ་རྣམས་ལ་སྒྲིལ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། བ་གསལ་རྣམས་དང་རྗེས་གཞན་པའི་བསྒྱེལ་ཚས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བ་ལང་ཞེས་པའི་བད་སྒྱུར་བ་
ལ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་དེ་ལྟར་དུ་སྒྱུར་བས་ཐ་སྟོད་ཀྱི་དུས་སུ་བ་ལང་གོ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ།
དཔེར་ན་བུམ་པ་ལ་བད་སྒྱུར་བས་བ་ལང་མི་གོ་བ་བཞིན་ལོ། །གལ་ཏེ་སྒྲིལ་མེད་དེ། སྒྱིལ་རྗེས་
གཞན་པ་དང་འབྲེལ་པའི་རང་མཚན་ལ་བད་སྒྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྒྱིལ་རྗེས་གཞན་པ་དོར་
བའི་རང་མཚན་ལ་བད་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྒྲིལ་ཞེས་ཀྱིས་ཤེས་པའི་ཐེམ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་སྒྱིལ་
རྗེས་གཞན་པ་དང་འབྲེལ་པའི་རང་མཚན་ལ་ཡང་བད་མི་སྒྲིལ་བར་ཐལ། དེ་མཐའ་ཡས་པར་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་བོད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དོན་རང་མཚན་དང་། ཤེས་པ་རང་མཚན་དང་།

དོན་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱི་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ན། ལུ་སྤྲེགས་བྱེད་ལ་བཀོད་པའི་སྤྱི་ཁོ་ན་ཡོད་ཀྱང་རྟོག་པ་ལ་
སྤང་བའི་དོན་སྤྱི་ཁོ་ན་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པས་སྤྱི་ཁོ་ན་མེད་དོ། ཅས་ཟེར་རོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲེག་པ་
ན་རེ། དོན་བྱམ་པ་དང་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྤྲོ་དང་། བྱམ་འཛིན་གཤམ་པ་ལས་རྩལ་གཞན་པའི་བྱམ་
པར་སྤང་བའི་མིང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། ལྷོ་ལྷིང་བར་སྤང་བའི་མཚན་མའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བྱམ་
པའི་མིང་མཚན་ལུན་མིན་འདུ་བྱེད་དེ་ཁོ་ན་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྤྲོའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ནོ།
ཞེས་ཟེར་རོ། །མི་འཐད་དེ་བྱམ་པའི་མིང་མཚན་ལུན་མིན་འདུ་བྱེད་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བྱམ་པ་
ཞེས་པའི་བརྟུ་སྤྲེག་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་དེ་ལྟར་དུ་བརྟུ་སྤྲེག་པས་བྱམ་པ་གོ་བར་མི་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་ལ་བརྟུ་སྤྲེག་པས་བ་ལང་གོ་བར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་སྤྱི་ཁོ་ན་མེད་དེ། དེ་དང་བྱམ་པ་གཉིས་པོ་ལྷོ་ལྷིང་བའི་རྣམ་པ་འདྲ་བས་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་
འབྲུལ་ནས་བྱམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་བརྟུ་སྤྲེག་ནས་བྱམ་པ་ལ་
འཇུག་པར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཡུལ་དུས་ཀྱན་ཏུ་བྱམ་པའི་མིང་མཚན་དེ་བྱམ་
པར་འབྲུལ་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་དུས་འགའ་ཞིག་ཏུ་བྱམ་པ་དེ་ཡང་བྱམ་པའི་མིང་མཚན་དུ་འབྲུལ་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་གཉིས་འདྲ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
སྐད་དུ་ཡང་། གལ་ཏེ་དོན་ལ་ཚུལ་འདྲ་ལས། །འབྲུལ་འཇུག་གྱུར་ན་དུས་ཀྱན་དང་། །ཡུལ་ལ་
འབྲུལ་མིན། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འདི་ལ་ཡུལ་ཀྱན་ཏུ་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
ཡུལ་འགའ་ཞིག་ཏུ་དེ་གཉིས་སོ་སོར་གསེར་པ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། དུས་ཀྱན་ཏུ་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་
འབྲུལ་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་བྱེད་བྱེད་སྤྲེག་པ་བཞིན་སྤྲེག་པ་རིགས་གཏིང་རང་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པར་
སྤང་རོ། །^{༡༥༩ གསལ་པ།}

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། དེའི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ་དང་
གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རིམ་བཞིན། བརྟུ་སྤྲེག་གོ་བར་བྱ་བ་དང་།
དོན་གོ་བར་བྱེད་པའི་བརྟུ་སྤྲེག་།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྲེག་མོང་གི་དབྱེ་བ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྲེག་མོང་

མ་ཡིན་པའི་དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱུ་མ་བུ་བ་བཞེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། འཆད་དུས་ཀྱི་
བཞེད་བྱ་ཞེད་བྱེད་གཉིས། འཇུག་དུས་ཀྱི་བཞེད་བྱ་ཞེད་བྱེད་གཉིས་ལས། འཆད་དུས་ཀྱི་བཞེད་
བྱ་ཞེད་བྱེད་ལ་དངོས་ཀྱི་བཞེད་བྱ་ཞེད་བྱེད་དང་། ཞེན་པའི་བཞེད་བྱ་ཞེད་བྱེད་གཉིས། དངོས་ཀྱི་
བཞེད་བྱ་ནི་བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་ལྟ་བུའོ། །དངོས་ཀྱི་ཞེད་བྱེད་ནི་བུམ་པ་ཞེས་བཞེད་པའི་སྐྱ་སྤྱི་ལྟ་
བུའོ། །ཞེན་པའི་བཞེད་བྱ་ནི་བུམ་པ་རང་མཚན་ལྟ་བུ་དང་། ཞེན་པའི་ཞེད་བྱེད་ནི་བུམ་པ་ཞེས་
བཞེད་པའི་སྐྱ་རང་མཚན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེར་སངས་སྤྱི་དངོས་ཀྱི་བཞེད་བྱ་ཡིན་ན། རང་མཚན་མ་
ཡིན་པས་བྱུང་པ་ཙམ་ཞིག་རིགས་གཉེར་ལ་ཞེ་སྟོན་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོ་ལ་སྤྱང་ན་ཡང་། དངོས་
ཀྱི་ཞེད་བྱེད་ཡིན་ན། རང་མཚན་མ་ཡིན་པས་བྱུང་པ་ད་དུང་སྟོ་ལ་མི་ཤོང་བར་སྤྱང་ངོ་། །བདག་
ཉིད་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་ལ་བྱུང་བར་མེད་དེ། སྐྱ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་རྟོག་པ་
ལ་སྐྱ་འདིས་དོན་འདི་བཞེད་པར་འདུག་གོ་སྐྱམ་པའི་ཞེད་བྱེད་དུ་སྤྱང་བ་ལ་དངོས་ཀྱི་ཞེད་བྱེད་
དང་། བཞེད་བྱར་སྤྱང་བ་ལ་དངོས་ཀྱི་བཞེད་བྱར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇུག་དུས་ཀྱི་བཞེད་བྱ་
ལ་དངོས་དང་ཞེན་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་མེད་དེ། འཇུག་པའི་ཆོ། རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་དང་དོན་རང་
མཚན་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇུག་དུས་ཀྱི་ཞེད་བྱེད་ལ་ཡང་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་
མེད་དེ། དེའི་ཆོ་རྟོག་པ་ལ་སྤྱང་བའི་སྐྱ་སྤྱི་དང་། ཉན་ཤེས་ལ་སྤྱང་བའི་སྐྱ་རང་མཚན་པ་གཉིས་
པོ་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རོ་བོའི་སྟོ་ནས་དབྱེ་བ། ཡུལ་ཀྱི་སྟོ་ནས་དབྱེ་བ། བྱེད་ལས་ཀྱི་སྟོ་
ནས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་བཞེ་སྟེ། ཡི་གེ་ [མིང་། ཆོག་ །རག་གོ་ །དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་ནི།
རང་གི་རོ་བོའི་སྟོ་ནས་བཞེད་དོན་མི་སྟོན་པར་བཞེད་དོན་སྟོན་པའི་མིང་ཆོག་གཉིས་ཀྱི་གཞིར་
ཁྱུར་པའི་སྤྱི་རྒྱུད་ཅིག་དུ་མ་ཆོགས་པའི་བཏགས་ཡོད། དབྱེ་བ་ལ། འཕགས་ཡུལ་བ་ལྟར་ན་
དབྱངས་ཡིག་བཅུ་བཞེ་དང་། གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་ཡོད་དེ། ཤུནྟི་པས། འདིར་ནི་
དབྱངས་ཡིག་བཅུ་བཞེ་སྟེ། །གསལ་བྱེད་རྣམས་ནི་སུམ་ཅུ་བདུན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁོད་ཡུལ་
བ་ལྟར་ན་དབྱངས་ཡིག་བཞེ་དང་། གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་སུམ་ཅུ་ཡོད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཡི་དང་།

ལྷ་དང་། ཨེ་དང་། ཨོ་དང་བཞིའོ། གཉིས་པ་ནི། ཀ་ནས་ཨའི་བར་སྤྲུལ་ཅུའོ། མིང་ལ་མཚན་
ཉིད་ནི། ཡི་གེ་དུ་མ་འདུས་པ་ལས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་སྟོན་བྱེད་དུ་སྤང་བའི་སྒྲ་སྦྱིའོ། དེ་བྱེད་པ་ལ་
དངོས་མིང་དང་། བཏགས་མིང་གཉིས་ལས། མཚན་ཉིད་རིམ་བཞིན། དོན་དེ་ལ་འདོད་ཀྱལ་བས།
ཐོག་མར་བདུ་སྤང་ཞིང་ཐ་སྟོན་གྱི་དུས་སུ་དོན་དེ་འབྲེལ་མེད་དུ་གོ་བྱས་གྱི་མིང་དང་། དངོས་མིང་
དུ་འཇུག་པའི་གཞི་དང་དོན་དེ་འདྲ་འབྲེལ་གང་རུང་གྲུབ་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཕྱིས་རྗེས་གྲུབ་
ཏུ་བདུ་སྤང་བའི་མིང་ངོ་། དེ་ལྟར་ཡང་། རི་ལྟར་གྲགས་ལས་གྲུབ་གང་ཡིན། དངོས་དང་དེ་དང་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གང་ལ་དེ་སྐད་བརྗོད་པ་ལ་པ། ཞེས་གསུངས་སོ། དངོས་མིང་ལ་དབྱེ་ན་
བཤད་པ་རྒྱ་མཚན་ཙན་གྱི་དངོས་མིང་དང་འཇུག་པ་རྒྱ་མཚན་ཙན་གྱི་དངོས་མིང་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། ལུ་མ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །
བཏགས་མིང་ལ་དབྱེ་ན། འདྲ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལ་སེང་གོ་ཞེས་པ་དང་། སྤྲོ་འགའ་ཞིག་ལ་བྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་
ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། གཉིས་པ་ལ། བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་དང་། དེ་བྱེད་འབྲེལ་
བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། སྦྱི་མིང་བྱེད་བྱས་ལ་བཏགས་པ་དང་། བྱེད་བྱས་གི་
མིང་སྦྱི་ལ་བཏགས་པ་དང་། ཚོགས་པའི་མིང་ཡ་གྲུལ་ལ་བཏགས་པ་དང་། ཡ་གྲུལ་གྱི་མིང་ཚོགས་
པ་ལ་བཏགས་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། མིག་ཤེས་གྱི་ཡུལ་ལ་གཟུགས་སུ་བཏགས་པ་ལྟ་བུའོ། །
གཉིས་པ་ནི། རྒྱུན་གསུམ་ལས་སྦྱེས་པའི་ཤེས་པ་ལ་དབང་ཤེས་སུ་བཏགས་པ་ལྟ་བུའོ། གསུམ་
པ་ནི། ཡི་གེའི་ཆ་ཤས་ཀྱང་སྤོང་གི་ཤེས་པ་ལས་སྦྱེས་ཤིང་ཉན་ཤེས་གྱིས་ཐོས་པ་ལ་ཡི་གེ་ཀྱན་
སྤོང་གི་ཤེས་པ་ལས་སྦྱེས་ཤིང་ཉན་ཤེས་གྱིས་ཐོས་པར་བཏགས་པ་དང་། རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་
གཅིག་ཚོགས་པ་ལ་རས་ཡུག་ཚོགས་པ་ལྟ་བུའོ། བཞི་པ་ནི། རི་སྒྲ་དང་ནས་གྱི་ལྷ་གྱུ་ཞེས་པ་ལྟ་
བུའོ། གཉིས་པ་ལ། རྒྱ་མིང་འབྲས་བུ་ལ་བཏགས་པ་དང་། འབྲས་བུའི་མིང་རྒྱ་ལ་བཏགས་པ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། ཉི་མའི་འོད་ཟེང་ལ་ཉི་མར་བཏགས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། བསྐྱབ་འག་ཡང་
དག་ལ་རྗེས་དཔག་ཏུ་བཏགས་པ་ལྟ་བུའོ། ཡང་མིང་ལ་དབྱེ་ན། བཤད་པ་རྒྱ་མཚན་ཙན་གྱི་མིང་
དང་། འཇུག་པ་རྒྱ་མཚན་ཙན་གྱི་མིང་གཉིས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི།

ཤིང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་གཉིས་མཚོ་སྐྱེས་ཞེས་པའི་མིང་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན་བཤད་འཇུག་གཉིས་
 ཀ་ཡོད་པ། དེ་གཉིས་ཀ་མེད་པ། བཤད་དུ་ཡོད་ལ་འཇུག་ཏུ་མེད་པ། འཇུག་ཏུ་ཡོད་ལ་བཤད་དུ་
 མེད་པའི་མུ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་བརྒྱ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྩོ་བ་ལྟ་
 བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྤལ་བ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ནི། སྐམ་ལས་སྐྱེས་པའི་བརྒྱ་
 ལྟ་བུའོ། །འདི་གཉིས་དངོས་མིང་དང་། བཏགས་མིང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་པ་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་
 མིང་ལ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཅིང་། བྱི་མ་ནི་དངོས་མིང་ཁོ་ན་ཡིན་པར་མངོན་ནོ། །ཚིག་གི་མཚན་ཉིད།
 མིང་དུ་མ་འདུས་པ་ལས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་བྱད་པར་དང་བཅས་པ་སྟོན་བྱེད་དུ་སྤང་བའི་སྐྱ་སྤྱིའོ། །དག་
 ཚིག་གཉིས་གྱི་སྐྱེས་བྱེད་པའི་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཚིག་དུ་མ་འདུས་པ་ལས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་བྱད་པར་
 དང་བཅས་པ་དེ་ཡང་སྐྱེས་བྱེད་འཇུག་ལྟོག་གི་ཡུལ་དུ་སྟོན་བྱེད་དུ་སྤང་བའི་སྐྱ་སྤྱིའོ། །ཡང་མིང་
 ཚིག་དག་གསུམ་ཀ་ལ་དབྱེ་ན། དང་པོ་ངོ་བོ་བཟོད་པ། གཉིས་པ་བྱ་བ། གསུམ་པ་བྱེད་པ། བཞི་
 པ་དགོས་ཆེད། ལྷ་པ་འབྱུང་ཁུངས། རྒྱག་པ་འབྲེལ་བ། བདུན་པ་གནས་གཞི། བརྒྱད་པ་བོད་པ་
 བཟོད་པ་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །དང་པོ་ནི་ཤིང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་ཤིང་ལ་བྱ་བ་བཅུ་ཅས་པ་ལྟ་
 བུའོ། །གསུམ་པ་ནི་ཤིང་གིས་མེ་བྱས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ནི་ཤིང་ལ་རྒྱ་དྲོངས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །
 ལྷ་པ་ནི་ཤིང་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱག་པ་ནི་ཤིང་གི་ཡུལ་ག་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །
 བདུན་པ་ནི་ཤིང་གི་སྟེང་ན་བྱ་ཆར་གནས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བརྒྱད་པ་ནི། གྱི་ཤིང་ཁྱེད་ཤོག་ཅེས་
 པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དག་ལ་སྐྱ་རང་མཚན་པ་དང་། སྐྱ་སྤྱི་གཉིས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཞེན་པའི་
 རྩོད་བྱེད། གཉིས་པ་ནི། དངོས་གྱི་རྩོད་བྱེད་དེ། མིང་ཚིག་དག་གསུམ་ཅི་རིགས་པའི་ཁོངས་སུ་
 འདུས་སོ། །

གཉིས་པ་ཡུལ་གྱི་སྟོན་ནས་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་བཟོད་པའི་སྐྱ། རིགས་
 དང་ཚོགས་པ་བཟོད་པའི་སྐྱའོ། །དང་པོ་ནི། བྱད་གཞི་དེའི་བྱད་པར་གྱི་ཚོས་གཞན་རྣམས་མི་སྟོང་
 བར་བྱད་གཞི་དེ་བཟོད་པའི་སྐྱ་དེ་བྱད་གཞི་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་ཚོས་ཅན་བཟོད་པའི་སྐྱའི་མཚན་ཉིད།
 བྱད་གཞི་དེའི་བྱད་པར་གྱི་ཚོས་གཞན་རྣམས་སྤངས་ནས་བྱད་གཞི་དེའི་བྱད་ཚོས་འགའ་ཞིག་
 བཟོད་པའི་སྐྱ་དེ་བྱད་གཞི་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་ཚོས་བཟོད་ཀྱི་སྐྱའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བྱད་པར་

གཞན་ནི་སྤྱོད་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་དང་། ལ་ལར་སོར་མོའི་ལྷན་པ་ཞེས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་། རྟོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲའི་མཚན་ཉིད་རིམ་
བཞིན། རིགས་ཅན་དུ་མ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་རིགས་སྤྱི་དངོས་སུ་གོ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲ་དང་། རུལ་
རྗེས་དུ་མ་ཚོགས་པའི་ཚོགས་སྤྱི་དངོས་སུ་གོ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲ་སྟེ། ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲ་དང་། ལུས་པ་
ཞེས་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུའོ། །ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲ་རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་ཀྱང་ཤིང་རིགས་སྤྱིར་ཁས་ལེན་
ནི་མི་དགོས་ཏེ། དེའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་རིགས་སྤྱིར་འཛིག་པའི་ཕྱིར་ལོ། །སྤྱི་དོན་དུ་བྱིས་པ་ནི།
ལུ་ཡུག་པའི་ལུགས་བྱིས་ཤིང་གཞན་ལུགས་འགོག་པའང་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པས་འདི་དང་འགལ་
བར་མི་སེམས་སོ། །

གསུམ་པ་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། མི་ལྷན་ནམ་གཅོད། གཞན་ལྷན་ནམ་གཅོད། མི་
སྤྱི་དམ་གཅོད་ཀྱི་དག་གསུམ་ལས། འདི་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རིམ་
པ་བཞེན་རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་དེ་སྟོ་ཡུལ་དུ་མི་འཆར་བར་ནམ་པར་བཅད་ནས་འཆར་བར་
སྟོན་པའི་དག་དང་། རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་ལས་གཞན་པ་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བར་ནམ་པར་
བཅད་ནས་དེ་ཁོ་ན་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བར་སྟོན་པའི་དག་དང་། རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་དེ་མི་
སྤྱི་དམ་ནམ་པར་བཅད་ནས་དེ་སྤྱི་དམ་སྟོན་པའི་དག་གོ། །གཉིས་པ་ལ། དེས་གཟུང་སྒྱུར་བའི་
ནམ་གཅོད་ཀྱི་དག་གསུམ་དང་། དེས་གཟུང་མ་སྒྱུར་བའི་ནམ་གཅོད་ཀྱི་དག་གསུམ་ལས། དང་པོ་
ནི། རིམ་པ་བཞེན། སྒྲ་བྱས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་དང་། སྒྲ་ཁོ་ན་མཉམ་བུ་ཡིན་ཞེས་དང་། མཚོ་སྐྱེས་
ལ་སྟོན་པོ་སྤྱི་དམ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་པའི་དག་བཞེན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ། ཁྱད་གཞི་རྒྱུད་པའི་ནམ་
གཅོད་ཀྱི་དག་གསུམ་དང་། ཁྱད་གཞི་དང་ཁྱད་ཚོས་སྒྱུར་བའི་ནམ་གཅོད་ཀྱི་དག་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ནི། ལུས་པ་ཞེས་པའི་དག་གཅིག་ལ་གསུམ་ཆར་ཆར་རོ། །ཁྱི་མ་ནི། འག་པ་འཕོང་སྐྱེན་མི་
སྐྱེན་བྱིས་པའི་ཆོ་ནག་པ་འཕོང་སྐྱེན་ཞེས་པའི་དག་དང་། །ནག་པ་དང་སྤྱི་དམ་གཉིས་གང་འཕོང་
སྐྱེན་བྱིས་པའི་ཆོ་སྤྱི་དམ་འཕོང་སྐྱེན་ཞེས་པའི་དག་དང་། མཚོ་སྐྱེས་ལ་སྟོན་པོ་སྤྱི་དམ་སྤྱི་དམ་
པའི་ཆོ་མཚོ་སྐྱེས་ལ་སྟོན་པོ་སྤྱི་དམ་ཅེས་པའི་དག་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་དེའི་དོན་དེས་པར་བྱ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤྱི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དངོས་པོར་མེད་

པར་བསྟན་པ། གཞི་མེད་ལ་འབྲུལ་ནས་བད་སྟོར་བའི་ཚུལ། གཞི་མེད་ལ་བད་སྟོར་བས་རང་
 མཚན་ཐོབ་པའི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲིའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དངོས་པོར་མེད་དེ། ཤེས་བྱ་
 ཐམས་ཅད་དོན་རང་མཚན་དང་། ཤེས་པ་རང་མཚན་དང་། དོན་སྤྱི་དང་། སྤྱི་སྤྱི་དང་བཞིར་འདུས་
 པ་ལས། དང་པོ་གཉིས་ནི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་མ་གཉིས་པོ་དངོས་པོར་མེད་པའི་
 སྤྱིར། གཉིས་པ་ནི། དོན་ལ་སྤྱི་རྩོལ་དོན་དུ་མེད་ཀྱང་རྟོག་པས་སྤྱི་རྩོལ་དོན་དུ་འབྲུལ་པ་ལ་བད་
 སྟོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་རྟོག་པ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
 འབྲུལ་པ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལས་བུམ་པར་སྒྲ་བའི་རྣམ་པ་སྒྲུ་ཞིང་རྣམ་པ་དེ་བུམ་པར་མེད་
 ཀྱང་བུམ་པར་འབྲུལ་ནས་འདི་ནི་བུམ་པའོ་ཞེས་བད་སྟོར་བར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གནད་འདི་མ་
 ཟེན་པར་སྤྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲ་བ་རྣམས་ལ་སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་བརྗོད་བྱ་དངོས་འཛིན་ཚུལ་དུ་
 མ་བྱུང་ཞིང་དཔལ་ལྷན་ཕྱོགས་སྒྲ་བ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་རིགས་པ་གིན་ཏུ་ཞིབ་པའི་གནད་ཀྱང་འདི་ཉིད་
 ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། སྒྲ་བརྟག་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་པ་ལ་བད་སྟོར་བས་རང་མཚན་ཐོབ་པར་
 འགྱུར་ཏེ། བད་དུས་སུ་ཡང་སྒྲ་བརྟག་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་ནས། བད་སྟོར། ཐ་སྦད་ཀྱི་དུས་སུ་ཡང་
 སྒྲ་བརྟགས་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་ནས་འཇུག་པར་འགྱུར་བས་གང་རུང་ཅིག་ཐོབ་པ་གང་ཞིག །སྒྲོ་
 བརྟགས་ལ་ཐོབ་རྒྱ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གནད་འདི་ཡང་། འཇམ་དབྱངས་བླ་མའི་ཞལ་སྤྲུལ་སྤྱི་
 ཚོས་གཉིས་གཅིག་པ་མི་སྤྱིད་ཅིང་། །ཕྱོག་ལ་རོ་བོ་མ་གྲུབ་པས། །ཕྱོག་པ་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །
 ལོག་པའི་དངོས་པོ་གྲུབ་པར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པས་སྒྲལ་བ་དང་ལྷན་ན་མི་གོ་བའི་དོན་
 མེད་དོ། །

༨༩ ལྟངས།

གསུམ་པ་ཚུད་པ་སྟོང་བ་ལ། དངོས་པོའི་སྤྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པ་སྟོང་བ་
 མོགས་ལྷ་གསུངས་པ་ནི་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་གཞུང་དོན་གྱི་སྒྲ་བས་སུ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །
 བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྤྱི་ལྷ་པ་བཤད་ཟེན་ཏོ། །

གཤམ་འགྲུབ་པ་དང་འབྲེལ་བའི་རྟོགས་ཚུལ།

༥ བཞི་པ་འབྲེལ་བ་དང་འགལ་བའི་རྟོགས་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། འབྲེལ་པའི་རྣམ་གཞག་
 དང་། འགལ་བའི་རྣམ་གཞག་གོ། །

༨༩ འབྲེལ་པའི་རྣམ་གཞག།

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དོན་ལ་འབྲེལ་བ་དགག། འབྲོ་དོར་འབྲེལ་བ་བསྐྱབ། འབྲེལ་བ་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་སྦྱར་དགག་པ་དང་། སོ་སོར་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དོན་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་དེ། དངོས་པོ་ལ་ཡང་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ། དངོས་མེད་ལ་ཡང་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་པོ་ལ་རང་གཞན་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཚད་ཅིང་རང་ནི་གཞན་ལ་མ་འབྲེས་པར་གནས། གཞན་ནི་རང་ལ་མ་འབྲེས་པར་གནས་པའི་བར་ན་སྤང་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དངོས་པོ་རང་མཚན་རྣམས་ལ་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་དེ། གངས་ཅན་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་དུ་མ་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པ་ནི་མི་སྲིད་ལ་གསལ་བ་རང་མཚན་གཅིག་ཉིད་རང་ཉིད་རང་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་བརྟག་ལས། གཞན་དབང་ཁོ་ནར་འབྲེལ་བ་ནི། །གྲུབ་ན་གཞན་དབང་ཅི་ཞིག་ཡོད། །དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི། །འབྲེལ་བ་ཡང་དག་ཏུ་ན་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བོད་ཁ་ཅིག་དངོས་མེད་ལ་དངོས་འབྲེལ་གྲུབ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་བསྐྱབ་ཚེས་དངོས་པོར་མེད་པས་དངོས་འབྲེལ་མི་སྲིད། དགག་ཚེས་དོན་ལ་མེད་པས་ལྟོག་འབྲེལ་ཡང་མི་སྲིད་ན། འབྲེལ་བ་གཏན་མེད་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་དངོས་མེད་ལ་དངོས་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ངེས་མི་ལུས་པས་ལྟོག་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ནི་མི་འཐད་དེ། དངོས་མེད་ལ་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་དངོས་འབྲེལ་ཡོད་ན་རང་བཞིན་གྱི་དངོས་པོར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལས་སྤང་བའི་དངོས་འབྲེལ་ཡོད་ན་རྒྱ་འབྲས་གྱི་དངོས་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཚེས་གང་ཞིག་ཚེས་གཞན་མི་འདོར་བ་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་འདྲེ་བ་མེད་པས་དོན་དམ་པར་ཚེས་གཞན་མི་འདོར་བ་དེ་མེད། དངོས་མེད་ནི་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པས་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་བརྟག་ལས། འགའ་ཡང་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི། །གཉིས་ལ་གནས་གྱིས་གཞན་དུ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་བའི་སྐྱ་དོན་ཡང་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་པ་དང་ཕྱི་རོལ་བ་གཉིས་ཀས་འབྲེལ་བའི་སྐྱ་སམ་བརྒྱ་ཞེས་ཡང་དག་པར་བཅིངས་

པའམ། དྲུག་བརྒྱ་ཞེས་སོ་སོར་བཅིངས་ཤིང་གཉིས་ཡན་ཚུན་མི་འདོར་བ་ལ་འདོད་ལ། དེ་ཡང་
སྒར་ལྟར་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་དགོངས་ནས་བཅོམ་ལྷན་
འདས་གྱིས་མདོ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་དགག། ་དེ་བྱུང་གི་
འབྲེལ་བ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་དགག། ་དེ་ལས་གཞན་པའི་འབྲེལ་བ་དགག་པའོ། ་དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་
ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་སུ་འདུས་པ་ལས་དངོས་མེད་ལ་བདག་གཅིག་གི་
འབྲེལ་བ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་མེད་རང་ཉིད་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ་དངོས་པོ་ལ་
བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་པོ་དེ་རྗེས་ཐ་དད་དང་རྗེས་གཅིག་གཉིས་སུ་
འདུས་པ་ལས། དང་པོ་ལ། བདག་གཅིག་འབྲེལ་བའི་དོན་མི་གནས། བྱི་མ་ལ་ལྷོག་པ་གཅིག་དང་
ཐ་དད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། འབྲེལ་བའི་དོན་མི་གནས། བྱི་མ་ལ། ལྷོག་པ་ཐ་དད་དོན་ལ་
ཡོད་ན་ལྷོག་པ་རྗེས་སུ་གྲུབ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ་གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྗེས་ལ་
འབྲེལ་བ་དགག། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རིགས་ལ་འབྲེལ་བ་དགག་པའོ། ་དང་པོ་ལ། རྒྱ་འབྲས་རིམ་གྱིས་
པ་ལ་འབྲེལ་བ་དགག་པ་དང་། རྒྱ་པ་ལ་འབྲེལ་བ་དགག་པ་དང་། ལྷོས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་དགག་
པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྗེས་ཐ་དད་དུས་མཉམ་ནམས་ལ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་མི་སྲིད་
ཅིང་། དུས་མི་མཉམ་པའི་མེད་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་མི་ཡོད་
པའི་དུས་སུ་འབྲས་བུ་དུ་བ་མ་སྦྱེས་དུ་བ་སྦྱེས་པའི་དུས་སུ་རྒྱ་མེ་འགགས་ཟིན་ནས་དངོས་པོར་
མེད་པས་གང་རུང་ཅིག་དངོས་པོར་ཡོད་ཆེ་ཅིག་ཤོས་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་བརྟག་
ལས། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཡང་། ་དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པས། ་གཉིས་ལ་གནས་
པ་ཅི་ལྟར་གྲུབ། །

གཉིས་ལ་མི་གནས་ཇི་ལྟར་འབྲེལ། ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་
འབྲེལ་བ་ནི་ཆོས་གཉིས་ལ་ལྷོས་མི་དགོས་ཀྱི་མེད་པ་སོ་སོ་བ་རེ་རེའི་སྟེང་དུ་གཉིས་ཆར་གྱི་འབྲེལ་
བ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེན། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཆོས་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཡན་ཚུན་
ལྷོས་མེད་ཀྱི་མེད་པ་སོ་སོ་བ་གཅིག་མཐོང་བ་ན་གཉིས་ཆར་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་ཐལ་བ་དང་།

ཡན་ཚུན་ལྟོས་པ་མེད་ཀྱང་རྒྱ་ལྟོས་ཡིན་ན་འབྲས་ཏྲགས་དང་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་
རྣམས་གོ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་བརྟག་ལས། དེ་མེད་པ་ཡང་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། །གཅིག་ལ་འཇུག་པ་འབྲེལ་པ་མེད། །ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །གསུམ་པ་ལ་
གཉིས་ཏེ། ཡན་འདོགས་པ་ལ་འབྲེལ་པ་དགག། །མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་དགག་པའོ།
དང་པོ་ནི། །གལ་ཏེ་མེ་ཡན་འདོགས་བྱེད་དང་དུ་བ་ཡན་གདགས་བྱ་ཡིན་པས་འབྲེལ་པ་ནི་དེ་
གཉིས་ཀ་ལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡན་འདོགས་བྱེད་དང་གདགས་བྱ་
གཉིས་གང་རུང་ཅིག་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་ཆེ་ན་ཅིག་ཤོས་དངོས་པོར་མེད་པས་དངོས་པོ་དང་
དངོས་མེད་ལ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་བརྟག་ལས། འདི་ནི་གཞན་དུ་
འདུག་པ་ན། །ཅི་སྟེ་དེ་གཉིས་གཅིག་ལ་ལྟོས། །ལྟོས་པས་ཡན་པ་བྱེད་པར་འགྱུར། །མེད་ན་རི་
ལྟར་ཡན་པར་བྱེད། །ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། །གལ་ཏེ་རྒྱ་ལ་མ་ལྟོས་པ་འབྲས་བུའི་ཐ་སྙད་མ་བྱུང་བ་ཙམ་ལ་འབྲེལ་པར་
འདོད་དོ་ཞེ་ན། རྩ་གཡས་གཡོན་དང་། ཡ་ལོ་ཚུལ་ལོ་དང་། རིང་ཐུང་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་སུ་འགྱུར་ཏེ། རྩ་གཡས་པ་སོགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་གཡོན་པ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་བརྟག་ལས། ཅི་སྟེ་དོན་གཅིག་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། །དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་
ཉིད་ཡིན་ན། །གཉིས་ཉིད་ལ་སོགས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། །གཡས་གཡོན་རྩ་ཡང་དེ་ཉིད་ཐོབ། །ཅིས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་པ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རིགས་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པ་ནི། རྒྱ་འབྲས་རང་མཚན་
པ་ལ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་མ་གྲུབ་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རིགས་ལ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན།
མི་འཐད་དེ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རིགས་དེ་རྒྱ་འབྲས་ཉིད་ལ་བྱེད་དམ། དེ་ལས་གཞན་པ་ལ་བྱེད། དང་
པོ་ལྟར་ན། རྒྱ་འབྲས་ལ་འབྲེལ་པ་དོན་ལ་བཀག་པའི་རིགས་པ་མཚུངས་ལ། བྱི་མ་ལྟར་ན་རིགས་
དེ་རང་གི་གསལ་བ་རྣམས་དང་རྩལ་གཅིག་ཡིན་ན། །གངས་ཅན་པས་སྤྱི་གསལ་རྩལ་གཅིག་ཏུ་
འདོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་མཚུངས་ཤིང་། རྩལ་གཞན་ཡིན་ན། བྱེ་བྲག་པས་སྤྱི་གསལ་རྩལ་
གཞན་དུ་འདོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་
འབྲེལ་པ་དགག་པ་ནི། འདིས་ནི་ལྷན་དང་འདུ་བ་དང་། །ཁྱད་པར་དང་ནི་ཁྱད་པར་ཅན། །བྱེད་

དང་ཐུད་པ་ལ་སོགས་པ། །འབྲེལ་པར་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན། །ཞེས་ཏེ་གཞུང་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་
རྟོགས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་སློང་ར་འབྲེལ་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སློས་རིམ་སྒྲེལ་བའི་ཚུལ་དང་། དེ་
ལྟར་སྒྲེལ་བའི་འབྲེལ་པའི་རྣམ་གཞག་གོ། །

དང་པོ་ནི། རི་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པས་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་
སློང་ར་གྲུབ་སྟེ། དོན་བུམ་པ་གཅིག་ཉིད་ལ་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་སྐྱོད་གིས་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་
པ་དང་། སྐད་ཅིག་གིས་འཛིག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱས་སྒྲིད་པ་མ་ཡིན་པ་གསུམ་རྣམ་པར་བཅད་
པའི་སྐོ་ནས་བུམ་པ་དང་། མི་རྟག་པ་དང་། བྱས་པའི་ལོག་པ་གསུམ་ཐ་དད་དུ་བྱེ་སྟེ། གཅིག་ཏུ་
སྐད་པའི་སྐྱོད་གིས་བུམ་པ་འདི་ནི་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་བྱིར། ཞེས་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བའི་ཡུལ་
ལ་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པར་འཛིག་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་རྣམ་རྟོག་རང་དགའ་བས་རྒྱ་མཚན་མེད་
པར་དབྱེ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པས་ལོག་པ་ཐ་དད་ལས་ལོག་པར་བཏགས་པ་
ལྟར་དོན་ལ་ཡང་གནས་གིང་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་ལྟར་དབྱེ་བསྐྱེད་བྱས་པས་འཇུག་ཡུལ་རང་
མཚན་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། མིང་དོན་གང་ལྟར་ལན་ཚུན་དུ། །ཐ་དད་འདི་ཡི་ས་བོན་ཡིན། །
ཞེས་དང་། འཛིག་རྟེན་རིམ་གྲགས་དེ་ལ། །དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་ནི། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐར་བཤད་པའི་རིགས་པས་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་དོན་ལ་མ་
གྲུབ་ཀྱང་སློང་ར་གྲུབ་སྟེ། སྐར་གྱི་མི་དང་ད་ལྟར་གྱི་དུ་བ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱངས་པའི་མ་
དམིགས་པ་སྐྱགས་གསུམ་ལ་སོགས་པས་ད་ལྟར་གྱི་དུ་བ་འདི་ནི་སྐར་གྱི་མི་དེ་ལས་སྐྱེས་པའོ། །
ཞེས་སྒྲེལ་བར་བྱེད་པའི་ཡུལ་ལ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པར་འཛིག་པའི་བྱིར་ཏེ། འབྲེལ་བརྟག་ལས།
མངོན་སུམ་མ་དམིགས་པ་དག་ལས། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་སྒྱུད་ཡུལ་རྣམས། །འབྲེལ་པའི་དོན་
བཞིན་ཡང་དག་དོན། །སྟོན་པའི་རྣམ་རྟོག་ལོག་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་ལས། དོན་དམ་
པར་ནི་ཡོད་པ་ལ་ཡང་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་པ་
འདི་དག་ནི་སློས་བཀོད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱེད་དོ། །ཅིས་གསུངས་པའི་བྱིར་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ།
འབྲེལ་པའི་མཚན་ཉིད། སྐྱོད་ན། དབྱེ་བའོ། དང་པོ་ནི། ཚོས་གང་ཞིག་གཞན་སེལ་བྱིན་ཅི་མ་

ལོག་པའི་སྒྲོ་ངོར་ཚོས་གཞན་མི་འདོར་བའོ། །

གཉིས་པ་ནི། འབྲེལ་པའི་སྐད་དོད་ལ་བརྒྱ་ཞེས་འབྲུང་ལ་དེ་ཡང་སྐ་བརྒྱ་ཞེས་པ་ནི་ཡང་
དག་པར་བཅིངས་པ་དང་། བྲ་ཏི་བརྒྱ་ཞེས་པ་ནི་སོ་སོར་བཅིངས་པ་སྟེ། གཞན་སེལ་གྱི་ངོར་ཚོས་
གཉིས་མི་འབྲེལ་བར་བཅིངས་པས་ན་འབྲེལ་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དབྱེ་བ་དངོས་དང་།
འབྲེལ་བ་གང་ལ་གནས་པའི་རྟེན་ངོས་གཟུང་པའོ། །དང་པོ་ལ། དབྱེ་གཞི། དབྱེ་ངོ་། གང་གིས་
འབྲེད་པའི་རྒྱ་མཚན། ཇི་ལྟར་བྱེ་བའི་དོན། ཇི་སྟེད་བྱེ་བའི་གངས་ངེས་དང་ལྷ་ལས། དང་པོ་ནི།
འབྲེལ་བ་ཅམ་མོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་དང་། དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་གཉིས་སོ། །
མཚན་ཉིད་རིམ་བཞིན། ཚོས་གང་ཞིག་སེལ་ངོར་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཚོས་གཞན་
མི་འདོར་བ་དང་། གང་ཞིག་སེལ་ངོར་དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཚོས་གཞན་མི་འདོར་བའོ། །
གསུམ་པ་ནི། རང་བཞིན་གཅིག་པ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སོ། །བཞི་
པ་ནི། གཞི་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ནས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ཏུ་བ་དེ་རང་གི་སྤྱི་ལ་ལྟོས་ནས་བདག་གཅིག་
ཏུ་འབྲེལ། རང་གི་རྒྱ་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་བྱུང་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞི་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་ངོ་བོ་
ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། ཚོས་དེ་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་ན་དེ་ལ་དེ་བྱུང་ཏུ་འབྲེལ་བར་འགལ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །ལྷ་པ་ནི། འབྲེལ་བ་དེ་ལ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ངོ་བོ་
ཐ་དད་གཉིས་སུ་འདུས་པ་ལས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་བདག་གཅིག་འབྲེལ་
དང་། ངོ་བོ་ཐ་དད་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་དེ་བྱུང་འབྲེལ་ཏུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི་
ཁ་ཅིག་ །དངོས་མེད་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པས་འབྲེལ་བ་བཞག་ཏུ་མེད་ལ། དངོས་པོ་ལ་འབྲེལ་
བ་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འབྲེལ་བ་དོན་དམ་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་བཞག་
ཏུ་མེད་ཅིང་། སྒྲོས་བྱས་པ་ནི་དངོས་མེད་ལ་ཡང་བཞག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་བརྟག་ལས།
འབྲེལ་བ་སྒྲོ་ཡིས་བྱས་པ་ནི། མེད་པ་ལ་ཡང་གང་གིས་འགོག་ །ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་
ཅིག །རྩམ་ལ་འབྲེལ་བ་བཞག་ཏུ་ཡོད་ཀྱིས། རིགས་ལ་འབྲེལ་བ་བཞག་ཏུ་མེད་ཅིས་པ་ཡང་སྤྲ་
མས་ཞིགས་སོ། །ཁ་ཅིག །སྐད་ཅིག་ལ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་བཞག་ཏུ་མེད་དེ། དེ་ལ་པན་འདོགས་
པའི་བྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ། །མི་གནས་བྱ་བ་ག་

ལ་ཡོད། །ཅེས་དང་། འདིར་ཡང་། རྒྱད་ཅིག་ཉིད་ཕྱིར་བྱ་གང་ལས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ནི་མི་འབད་དེ། རྒྱད་ཅིག་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་བྱ་བ་ཡོད་ཀྱང་། ཐ་མལ་པའི་སྒོས་
ངས་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ངས་ལས། དངོས་པོ་རྒྱད་ཅིག་མ་རྣམས་ནི་ཕན་འདོགས་པ་སྤྱིད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ངས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་བསྐྱབ་བ།
མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ། དེ་དག་གང་གིས་ངས་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་ངས་བྱེད་དང་། དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་ངས་
བྱེད་དོ། །

དང་པོ་ལ། ཐ་སྙད་བསྐྱབ་གྱི་འབྲེལ་བ་ནི་མཚན་མཚོན་གཉིས་ཀྱང་མིང་དོན་གཅིག་ཏུ་
འབྲེལ་བ་ལ་བདག་གཅིག་པའི་བརྟེན་ཆ་བྱས་པས་འབྲུབ་གྱི་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་མེད་ལ་སྦྱི་དང་བྱེ་
བྱག་གི་འབྲེལ་བ་ཡང་ལྷོག་པ་ཆེག་སྐྱང་དང་ལྷོག་པ་ཉིས་ཚོགས་ལ་བདག་གཅིག་པའི་བརྟེན་ཆ་
བྱས་པས་འབྲུབ་གྱི་དོན་ལ་རྩལ་གཅིག་པ་བཀག་ཟེན་ཏོ། །དོན་བསྐྱབ་གྱི་འབྲེལ་བ་ནི་རྟགས་
ཚོས་སེལ་ངོར་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་གང་གིས་འབྲུབ་ཅེན། འདི་ལ་
རྩ་བའི་རྟགས་འགོད་པ་དང་། དེའི་ཚུལ་བསྐྱབ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་ཡོད་ཅུམ་
དང་། འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཡང་། །ཞེས་དང་། འཛིག་པ་ཡོད་ཅུམ་འབྲེལ་བ་ཅན། །ཉིད་ཕྱིར་སྐྱ་
ནི་མི་རྟག་ཉིད། །ཅེས་སོགས་གཞུང་གི་གནས་སྐབས་ལས་ཆེར་དུ་ཡོད་པ་རྟགས་སུ་འགོད་པར་
གསུངས་ཤིང་། འཛིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་འབྲས་བུ་རྟགས་སུ་
བཀོད་པ་དང་། ཡོད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གཉིས་གསུངས་སོ། །འདིར་ཁ་ཅིག་སྐྱ་ཇི་བཞིན་དུ།
ཡོད་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བར་ཁས་ལེན་པ་ནི་བོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལ་ཅུང་ཟད་མི་བདེ་སྟེ། སྐྱ་མི་རྟག་
པར་བསྐྱབ་པ་ལ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཡོད་པ་དང་། དངོས་པོ་གཉིས་སྐྱ་གར་ན་བྱ་མ་ཞེས་སྐད་
དོད་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པས་འགའ་ཞིག་ཏུ་དངོས་པོ་དང་། འགའ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པར་བསྐྱར་བ་ཡིན་ཀྱང་
སེལ་ངོར་ཡོད་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་སྟོན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། སྦྱི་ཡོད་པར་ནི་རབ་ཏུ་བསྐྱགས། །ཞེས་དང་། ལྷོག་པ་ཀུན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་དང་།

ལྷོག་པ་མཚུངས་པ་ཉིད་དག་ནི། །ཡོད་ཉིད། ཅེས་དང་། རིགས་གཏེར་ལས་ཀྱང་། དེ་མིན་རང་
བཞིན་ལས་ལྷོག་པ། །དངོས་པོ་ཀྱན་ལ་ཡོད་པ་དེ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་གང་བྱས་
པའམ་དངོས་པོ་ཡིན་ན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་སྒྲིལ་དང་བྱས་པའམ་
དངོས་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་སྒྱུར་བ་གཉིས་ལས། སྒྲ་མ་ནི། བྱེད་པར་ལྷོས་པ་བ་དང་། བྱི་མ་ནི་
རང་བཞིན་དག་པ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ། བྱོགས་ཚེས་བསྐྱབ་པ་དང་། བྱབ་པ་བསྐྱབ་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲ་དེ་རང་རྒྱ་ལས་སྒྲེས་པར་མདོན་སྒྲུལ་སྒྲུགས་གསུམ་ལ་སོགས་པས་ངེས་པར་
བྱེད་ལ། དེའི་རྟགས་ལས་བྱས་པར་ངེས་པར་བྱེད་ཅིང་། དོན་བྱེད་ལུས་པའི་རྟགས་ལས་དངོས་
པོར་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། ལྷོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དང་། གཞོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། གང་རང་གི་རྒྱ་ལས་གཞན་པ་ལ་མི་ལྷོས་པར་དེའི་ངོ་བོར་འགྱུར་ན་དེའི་ངོ་བོར་
ངེས་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་རྒྱ་ཚིགས་པ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་དེ་རང་གི་རྒྱ་ལས་གཞན་ལ་མི་ལྷོས་པར་
རང་འབྲས་སྒྲིད་པ་བཞིན། བུམ་པ་ཡང་རང་གི་རྒྱ་ལས་གཞན་ལ་མི་ལྷོས་པར་འཛིག་པ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་པའོ། །གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་སྟེ། བུམ་པ་འཛིག་པ་ཐོ་བ་སོགས་དང་། ཤིང་འཛིག་པ་
མེ་ལ་ལྷོས་པའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་འགོག་པ་ལ། ཚས་དོན་གཞན་གྱི་རྒྱ་མཚན་ཅན། །ཞེས་སོགས་དང་།
མེ་ལས་དོན་གཞན་གྱུར་པ་དག །ཅེས་སོགས་གསུངས་སོ། །འདིར་འཛིག་པ་རྒྱ་མེད་དུ་བཤད་
པའི་དོན་ལ་འཛིག་པར་བྱ་རྒྱུའི་དངོས་པོ་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་བུམ་པའི་འཛིག་པར་བྱས་པ་སངས་རྒྱས་
པའི་ལུགས་དང་། བུམ་པ་ཞིག་ནས་བུམ་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་བུམ་པའི་འཛིག་པ་བྱས་པ་བྱེ་
བྱག་པའི་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་སྒྱུར་བའི་ཚེ་བུམ་པའི་རྒྱ་ལས་གཞན་པའི་འཛིག་རྒྱ་མེད་
ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། བྱི་མ་ལ་སྒྱུར་བའི་ཚེ་རྒྱ་གཏན་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་གཞོད་པ་
ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ནི། དབང་ཕྱུག་པ་རྣམས་བྱ་རོག་པལ་ཆེར་ནག་པོ་ཡིན་ཀྱང་དཀར་པོ་སྤྲིད་པ་
ལྟར། དངོས་པོ་པལ་ཆེར་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཀྱང་། དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་འགལ་ཞིག་
རྟག་པ་ཡིན་པས་གཏན་ཚིགས་དངོས་པོ་མི་མཐུན་བྱོགས་ལ་ཞུགས་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། གངས་
ཅན་པ་རྣམས་སྒྲིལ་སོགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་དངོས་པོ་གཙོ་བོས་བྱས་ཀྱང་རྟག་པ་ཡིན་པས་

གཏན་ཚིགས་བྱས་པ་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཞུགས་ཞེས་ཟེར་བའི། དང་པོ་འགོག་པ་ལ། གང་རིམ་
 དང་ཅིག་ཅར་གྱིས་དོན་བྱེད་ལུས་པས་སྟོང་ན་དངོས་པོས་སྟོང་བས་བྱུང། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་
 བཞིན། དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་པའི་ཏྲག་པ་ཡང་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱིས་དོན་བྱེད་ལུས་པས་སྟོང་བ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་གཏན་ཚིགས་དངོས་པོ་དང་། མི་མཐུན་སྟོགས་ཏྲག་པའི་གཞི་མཐུན་ལ་གཞོད་པ་སྟོན་
 པའོ། །འདིར་བཀོད་ཚོད་ལ་དབང་ཕྱག་ཏྲག་པ་བཀོད་ཀྱང་སོང་ཚོད་ལ་དེའི་སྐྱོད་ཚོས་ཅན་དུ་
 སོང་བས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་མེད་དོ། །ཕྱི་མ་འགོག་པ་ལ། གང་རིམ་འགར་སྐྱེན་ཏྲག་པས་སྟོང་བས་
 བྱུང། དཔེར་ན་མར་མེའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་བཞིན་སྐྱོ་ཡང་རིམ་འགའ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཏན་
 ཚིགས་བྱས་པ་དང་མི་མཐུན་སྟོགས་ཏྲག་པའི་གཞི་མཐུན་ལ་གཞོད་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པའོ། །འོ་ན་
 དེ་གཉིས་གང་རུང་གིས་བྱུང་བ་བསྐྱབ་ལུས་པས་གཉིས་ཀ་བསྟན་མི་དགོས་སོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ལ་
 ལ་ཅིག་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ལམ་སྟོང་དུ་སྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞོད་པ་
 ཅན་གྱིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འཛིགས་པར་བསྐྱབ་པར་བྱེད་ཅིང་དེའི་གོང་དུ་སྟོས་མེད་ཀྱི་དངོས་
 པོ་ཐམས་ཅད་རང་གི་རྒྱ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་ལ་སྟོས་མེད་དུ་འཛིག་པར་བསྐྱབ་དགོས་པའི་བྱིར་
 ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཏན་ཚིགས་གཉིས་ཀྱིས་བསལ་བྱའི་ལོག་རྟོག་སོ་སོར་ཡོད་པའི་བྱིར་
 ཏེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འཛིག་པར་འདོད་པ་ལ་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་མི་འཇུག། མི་འཛིག་
 པར་འདོད་པ་ལ་སྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་མི་འཇུག་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་ལོག་རྟོགས་གཉིས་ཀྱི་
 གཉེན་པོར་གཏན་ཚིགས་གཉིས་སོ་སོར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མི་འཛིག་པའི་
 གཉེན་པོར་གཞོད་པ་ཅན་དང་། བྱིར་འཛིག་ཀྱང་རང་གི་རྒྱ་ལས་བྱིས་བྱང་བའི་འཛིག་རྒྱ་དོན་
 གཞན་ལ་སྟོས་ནས་འཛིག་པའི་ལོག་རྟོག་གི་གཉེན་པོར་སྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་གསུངས་པའི་
 བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་པ་རིས་བྱེད་ལ་གཉིས་ཏེ། རིས་བྱའི་རྒྱ་འབྲས་རིས་བཟུང་བ་དང་།
 དེ་རི་ལྟར་རིས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རིམ་བཞིན། རང་གི་དོན་གཞན་
 བྱི་མ་ལ་ཕན་བདགས་སྟོབས་ཀྱིས་དེའི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་བྱས་དང་། རང་གི་དོན་གཞན་སྲ་མས་
 ཕན་བདགས་སྟོབས་ཀྱིས་དེའི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ། དགག་བཞག་སྤང་

གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་ཁ་ཅིག ཁྲོད་མ་སྤྲུགས་ལྷན་ངེས་ཏེ། དང་པོར་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་
པའི་ཚད་མ། དེ་ནས་མེ་དམིགས་པའི་ཚད་མ། དེ་ནས་དུ་བ་དམིགས་པའི་ཚད་མ། དེ་ནས་མེ་མ་
དམིགས་པའི་ཚད་མ། དེ་ནས་དུ་བ་མ་དམིགས་པའི་ཚད་མས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་
རོ། །མི་འཐད་དེ། གནས་སྐབས་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་སྤྲུགས་ལྷན་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་སུ་ངེས་པར་བྱེད་མི་
ལུས་རང་བཞིན་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་སྤྲུགས་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་སུ་ངེས་པར་བྱེད་ལུས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གཏན་ཚིགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་གནས་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་རྩ་སྐྱོད་དང་། ཉི་
མའི་འོད་ཟེར་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས། དེ་ནས་རྩ་སྐྱོད་དམིགས། དེ་ནས་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དམིགས།
དེ་ནས་རྩ་སྐྱོད་མ་དམིགས། དེ་ནས་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་མ་དམིགས་པ་ཡང་ཡོད་པས། དེ་གཉིས་ཀྱང་
རྒྱ་འབྲས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཏན་ཚིགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་བཞིན་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་ལ་
མ་དམིགས་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་རྗེས་འགོ་སྤྲུགས་གསུམ་དང་། དམིགས་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་ལྟོག་
པ་སྤྲུགས་གསུམ་གང་རུང་གིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་ངེས་པར་བྱེད་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་སྤྲུགས་ལྷ་
ངེས་པར་དགོས་ན། རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ན། སྟོན་མཐའ་དང་ཕྱི་མཐའ་གཉིས་ཀར་ངེས་དགོས་པར་
ཐལ། རྒྱ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ན། དང་པོར་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་པ་དང་།
མཐར་ཡང་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཚད་མ་སྤྲུགས་གསུམ་
གྱིས་ངེས་ཚུལ་ལ། དམིགས་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་ལྟོག་པ་སྤྲུགས་གསུམ་ཁོན་དགོས་པར་འདོད་པ་
ཡང་མི་འཐད་དེ། རྒྱ་འབྲས་སུ་ངེས་ན་སྟོན་མཐའ་མ་ངེས་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། སྟོན་མཐའ་མ་ངེས་པའི་རྒྱ་འབྲས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། ཕྱི་མཐའ་མ་ངེས་
པའི་རྒྱ་འབྲས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དམིགས་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་
སྤྲུགས་གསུམ་སྟེ། དང་པོར་འབྲས་བུ་དུ་བ་སྟེ་བ་མཐོང་། དེ་ནས་སྟེ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མ་མཐོང་། དེ་ནས་
སྟེ་བའི་འབྲས་བུ་མ་མཐོང་བའི་གཞན་སེལ་གྱི་གྲོས་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །ཕྱི་མ་ནི། མ་དམིགས་པ་
སྟོན་དུ་འགོ་བའི་སྤྲུགས་གསུམ་ཁྱད་པར་ཅན་ཏེ། དང་པོ་ས་ཕྱོགས་དག་པར་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་སྤྱང་
རུང་མ་དམིགས་པ་ལས་མེ་མཐོང་བའི་རྗེས་སུ་རྟོགས་པས་མའི་གཞན་སེལ་བཟུང་། དེ་ནས་དུ་བ་
མཐོང་བའི་རྗེས་སུ་རྟོག་པས་དུ་བའི་གཞན་སེལ་བཟུང་ནས་ད་ལྟར་གྱི་དུ་བ་འདི་སྤང་གི་མེ་དེ་

མེད་ན་མི་འབྱུང་ཞེས་རྟོག་བཅས་ཀྱི་སྒོས་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྤྱགས་གསུམ་གང་རུང་གིས་ངེས་ན་འབྲེལ་བརྟག་ལས། གང་ཞིག་མཐོང་ན་
མ་མཐོང་མཐོང་། ཉེ་མ་མཐོང་ན་མ་མཐོང་བ། །འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ནི། །སྟོན་པའི་སྒྲེ་བོ་
མེད་ཀྱང་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན་སྒྲོན་མེད་དེ། ངེས་བྱེད་གཉིས་ཆར་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་བཞིན་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྤྱགས་
གསུམ་གང་རུང་གིས་ངེས་པར་བྱེད་ལུས་ཏེ། རྒྱ་ལ་བརྟེན་པའི་མཐའ་གསུམ་ཁེགས་ཤིང་། འབྲས་
བུའི་མཚན་ཉིད་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གཉིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །སྤང་མ་དམིགས་པས་རྒྱ་གཞན་ལས་
སྒྲེ་བ་ཁེགས་ཤིང་། འབྲས་བུའི་ལྷོག་པ་འགྲུབ་ལ་སྤང་མེད་པ་དང་ཕྱིས་སྒྲེ་བ་དམིགས་པ་གཉིས་
ཀྱིས་གཏན་མི་སྒྲེ་བ་དང་། རྒྱ་མེད་ལས་སྒྲེ་བ་ཁེགས་ཤིང་། འབྲས་བུའི་རྗེས་འགོ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་
རོ། །

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ངེས་བཟུང་བ་ནི། །ཁ་ཅིག་འབྲེལ་བ་དོན་རང་མཚན་གྱི་རྗེས་སུ་
འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དོན་རང་མཚན་པན་ཚུན་རྗེས་འགོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགལ་ཞིག་སྒྲ་དོན་
ཁོ་ན་ལ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། སྒྲ་དོན་དངོས་མེད་ལ་འབྲེལ་བ་བྱས་པས་རང་མཚན་གོ་བར་མི་
ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ལུགས་ནི། སྒྲ་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་འབྲེལ་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོས། དུ་
བ་དང་། མི་དང་། བྱས་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བཟུང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཆོ་གོ་བྱེད་རྗེས་
འགོ་བ། །སྒྲི་ཡིས་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་གང་གིས་
ངེས་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱོགས་ངེས་ངེས་པ་གཞན་གྱི་ལུགས་དང་། གཉིས་ཀ་དགོས་པ་རང་
གི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དཔྱོད་པས་ངེས་པ་ནི་ཁ་ཆེ་བ་དེ་བྱེད་དགའ་བ་ན་རེ།
གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་ངེས་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱི་འབྲེལ་བ་དཔྱོད་པས་ངེས་དགོས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཚད་མས་ངེས་པ་ནི། ཉི་ལོག་པའི་བརྗེ་ཏ་རྣམས་ཞལ་མཐུན་པར་སྤང་
བཤད་པ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་ངེས་པའི་ཚད་མས་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་དེ། དཔེ་ལ་
རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་འདོན་པའི་ཚད་མ་དང་། དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འགོག་པའི་ཚད་མ་གཉིས་
ཀྱིས་ཡོང་ན་ཡོད་པའི་རྗེས་འགོ་དང་། ལོག་ན་ལྷོག་པའི་ལྷོག་པ་གྲུབ་པས་སྒྲི་བྱུང་འགྲུབ་པའི་

ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚད་མ་ལ་མ་སྟོས་པའི་དབྱེད་པའང་གཞན་སེལ་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་སྲིད་པས་མི་ངེས་ལ། མངོན་སུམ་ཡང་མ་ངེས་ན་འདྲུག་ལྡོག་གི་ཐ་སྙད་མི་འགྲུབ། ངེས་ན་
རྟོག་དབྱེད་ལས་མ་འདས་པས་རྗེས་དཔག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁེགས་ཀྱང་རྟོག་དབྱེད་མེད་ན་
མཐུན་ཕྱོགས་དང་འབྲེལ་བ་མི་གྲུབ་པས་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེས་པའི་ངེས་པ་རྟོག་དབྱེད་ཀྱིས་
འབྲེལ་བ་ངེས་ཏེ། འབྲུལ་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ལྟར་རྟོགས་ཞེས་དང་། དབྱེད་པ་ནི་དོན་བྱེད་པར་
རུང་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་རྩ་བྱེད་པ་སྟེ་
དུག་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། །། དང་འགལ་བའི་རྣམ་གཞག

༥ ། གཉིས་པ་འགལ་བའི་རྟོགས་རྒྱུ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞིའི་
རབ་རྩ་དབྱེ་བཤོ། །

དང་པོ་ལ། དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ལ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེདགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་ཁ་ཅིག་འགལ་བའི་
མཚན་ཉིད་ཐ་དད་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པའམ། གང་ཞིག་གྲུབ་ན་གང་ཞིག་བཀག་པ་ལ་མི་འབྲུལ་
པ་སྟེ། སྟོན་པོ་གྲུབ་ན་སྟོ་མིན་བཀག་པ་ལ་མི་འབྲུལ་བ་ལྟ་བུའོ། །དབྱེ་ན་རྣམ་ཅིག་མི་གནས་
འགལ་དང་། ཡན་རྒྱུན་སྤངས་འགལ་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག་གང་གིས་དབེན་
ཞིང་སྤང་གཉེན་ལྷན་ལྷན་རྒྱུན་འགོགས་སུ་མི་རུང་བའམ། གང་ཞིག་གང་གིས་དབེན་ཞིང་ཡན་
རྒྱུན་ཐད་ན་གཞོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའོ། །དེ་ཡང་སྟོབས་མཉམ་ན་གཞོད་པ་མཉམ་སྟེ། མཉམ་དུ་གི་
བ་ལྟ་བུའོ། །སྟོབས་མི་མཉམ་ན་སྟོབས་ཆེ་བས་གཞོད་པ་ཆེ་བ་དང་། སྟོབས་རྒྱུང་བས་གཞོད་པ་
རྒྱུང་བར་བྱེད་དེ། ལྷན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། ཆོས་གང་ཞིག་རང་གི་
དགག་བྱས་དབེན་པའམ། གང་ཞིག་ཡིན་པ་གྲུབ་ན་དེ་མིན་བཀག་པ་ལ་མི་འབྲུལ་བ་སྟེ། དཔེར་
ན་སྟོན་པོ་ཡིན་པ་གྲུབ་ན་སྟོ་མིན་བཀག་པ་ལ་མི་འབྲུལ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཁལ་ཏེ་ཆ་གང་གཉིས་ཀྱི་
རྒྱུན་ཡན་རྒྱུན་སྤངས་འགལ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་འདོད་དེ། ཆ་གང་གཉིས་ལ་འགལ་བ་གཉིས་ངོ་པོ་
གཅིག་རྩ་ཡོད་པར་ཆོས་མཚན་རྒྱུང་བ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རྒྱུན་མི་སྟོག་ཀྱང་ཞེས་པ་
མཚན་ཉིད་ཀྱི་རུང་བ་དུ་བསྐྱབ་ནས་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གཅོད་པར་འདོད་དོ། །དབྱེ་ན་དངོས་

འགལ་དང་རྒྱུད་འགལ་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། རྣམ་བཅད་དང་། ཡོངས་གཙོད་གྲུབ་སྡེ་
 རྣམ་གཅིག་པའམ་གང་ཞིག་གང་གིས་དབེན་ཞིང་རང་གི་དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ལྡོག་ཅམ་དུ་
 གནས་པ་སྟེ། གཞི་གཅིག་གི་སྡེ་དུ་སྡེ་མིན་བཀག་པས་སྡོན་པོ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པའི་
 མཚན་ཉིད། འགལ་ལྷ་གཉིས་ཀའམ་གང་རུང་གཅིག་རྣམ་བཅད་དང་ཡོངས་གཙོད་གྱིས་ཁྱད་པར་
 དུ་བྱས་པ་སྟེ། སྡོན་པོ་དང་། སེར་པོ་ལྟ་བུའོ། །དབྱེན་དངོས་འགལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དང་
 མ་བྱས་པ་གཉིས་སོ། །དེ་དག་གྲང་རྣམ་དང་ལྡོག་པ་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་དུག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་
 དངོས་འགལ་ནི་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུའོ། །རྣམ་ལ་དངོས་འགལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་
 བྱི་རྟག་པ་དང་། བྱས་པ་ལྟ་བུའོ། །མ་བྱས་པ་ནི་སྡོན་པོ་དང་། སེར་པོ་ལྟ་བུའོ། །ལྡོག་པ་དངོས་
 འགལ་ནི་མེད་དགག་ཡིན་མིན་དང་། གཏན་ཚིགས་ཡིན་མིན་ལྟ་བུའོ། །ལྡོག་པ་ལ་དངོས་འགལ་
 གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ནི་མེད་དགག་དང་། ཤེས་བྱའི་ལྡོག་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་
 པ་དང་། བྱས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟ་བུའོ། །མ་བྱས་པ་ནི་བྱས་ལྡོག་དང་། མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པ་
 ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སྟུའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་ནི་ཚོས་གྱི་གྲགས་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དུ་བ་
 དེ་མི་དང་འགལ་བ་དང་། བྱས་ལྡོག་དེ་མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་
 འགལ་བ་སྦྱེའི་མཚན་ཉིད་དང་། བྱེ་བྲག་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཚང་བའི་བྱིར་རོ། །
 འདོད་ན། དུ་བ་དེས་མི་འགོག་པ་དང་བསྐྱབ་པ་གཉིས་ཀ་རྩུས་པར་ཐལ་བ་དང་། བྱས་པ་དེས་མི་
 རྟག་པ་འགོག་པ་དང་བསྐྱབ་པ་གཉིས་ཀ་རྩུས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་དེ་དག་ལ་འགལ་བ་དང་
 འབྲེལ་པའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་བྱབ་ན་འགལ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་འགལ་ལྷ་
 འགོག་པ་དང་། འབྲེལ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་འབྲེལ་ཡུལ་བསྐྱབ་པའི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པར་
 ཐལ་ལོ། །དུ་བ་ཚོས་ཅན། མི་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་ཐལ། མི་དང་འགལ་བའི་བྱིར། ལྱབ་སྟེ། རྣམ་ངེས་
 ལས། དེའི་བྱིར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར་རོ། །ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་འདོད་པ་ཡང་མི་
 འཐད་དེ། དེ་གཉིས་གང་ལ་གནས་པའི་ཡུལ་དང་བྱེད་པ་ཐ་དད་པའི་བྱིར་ཏེ། ལྟན་ཅིག་མི་གནས་
 འགལ་ནི་ཡུལ་འགལ་ལྷ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ལ་གནས། བྱེད་པ་འགལ་ལྷ་ཡོད་པར་

འགོག། །ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ནི་ཡུལ་འགལ་སྒྲ་གང་རུང་གཅིག་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་གནས།
བྱེད་པ་འགལ་སྒྲ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་ཕྱིར། །ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཕན་ཚུན་གཞོད་བྱེད་དུ་
འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། །བདག་འཛིན་དེ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་
ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བརྒྱད་འགལ་ལ་དངོས་འགལ་གྱིས་བྱུང་བར་དུ་མ་བྱས་པ་ཡོད་པ་ཡང་མི་
འཐད་དེ། །བརྒྱད་འགལ་དུ་འཛིན་པ་དེ་དངོས་འགལ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་
ལུགས་བཞག་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་སུ་འདུས་པ་ལས། །དང་པོ་ལ་
འགལ་བ་བཞག་ཏུ་མེད་ཅིང་།

གཉིས་པ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་དང་། །གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་དང་།
རྗེས་ཐ་དད་དང་གསུམ་ལས། །དང་པོ་ལ། །བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་འཛིན་པས་འགལ་བ་མི་
སྲིད་ཅིང་། །གཉིས་པ་ལ། །ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་འཛིན་གོ། །གསུམ་པ་ལ། །གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་
དང་། །ཕན་བྱ་ཕན་བྱེད་དང་། །ཕན་གཞོད་གང་ཡང་མེད་པ་གསུམ་ལས། །དང་པོ་ལ་ལྷན་ཅིག་མི་
གནས་འགལ་འཛིན་སྟེ། །ཆ་གང་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལ། །དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་འཛིན་སྟེ། །མེ་དུ་
ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ལ། །འགལ་འབྲེལ་གང་ཡང་མེད་དེ། །སྔ་སེར་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་འགལ་བའི་
མཚན་ཉིད་དུ། །ཆོས་གང་ཞིག་ཆོས་གཞན་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་གཞི་ལ་མ་
བཀར་བའི་སྐྱེ་རིས་ཙམ་ཡིན་ལ། །གཞི་ལ་བཀར་ན། །ཆོས་གང་ཞིག་ཆོས་གཞན་ལ་གཞོད་པར་
བྱེད་པ་དེ་ཆོས་གཞན་དེ་དང་འགལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་ཁ་ཅིག་རྟོག་གའི་
གཞུང་ལས་གནས་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྔ་སེར་ལ་སོགས་པ་འགལ་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་
ཞེན་མི་འགལ་ཏེ། །དེ་ནི་རྟ་དང་འབྲེལ་བའི་བ་སྤང་ཞེས་འབྲེལ་བའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་བཞིན་
དུ་ཐ་དད་ཕན་ཚུན་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པ་ཙམ་ལ་འགལ་བའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག་མཚན་ཉིད་དེ་མི་འཐད་དེ། །ཆོས་གཅིག་ལ་འགལ་བ་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་དེ་འགལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །འགལ་བར་འཛིན་པ་
ལ་ཆོས་གཉིས་དགོས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་ཆ་བ་དང་གཤེར་བ་དེ་མེ་ཆུའི་མཚན་ཉིད་དུ་
བཞག་ན་ཅིས་འགོག་གཤམ་ཏེ་མི་འཐད་དེ། །ཆ་བས་ཆུ་ལ་མ་བྱུང་། །གཤེར་བས་མེ་ལ་མ་བྱུང་།

དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པ་མེད། མཚན་ཉིད་སོ་སོར་འཛིག་ན། མཚན་བྱ་ཡང་སོ་སོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོཞེ་ན། སྤྲ་མ་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། གནོད་བྱེད་གྱིས་གནོད་བྱ་ལ་མ་བྱལ། གནོད་བྱས་གནོད་བྱེད་ལ་མ་བྱལ། དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པ་ནི་མེད། མཚན་ཉིད་སོ་སོར་འཛིག་ན་མཚན་བྱ་ཡང་སོ་སོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཕན་བྱ་ཕན་བྱེད་དུ་གྱུར་བ་དེ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་ཐལ་བ་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གནད་ཀྱི་དོན་ནི་དུ་བ་མཚན་གཞིར་གཟུང་ནས་མི་དང་འབྲེལ་ཞེས་འཛིག་པ་བཞིན་དུ་གནོད་བྱེད་མཚན་གཞིར་བཟུང་ནས་གནོད་བྱ་དེ་དང་འགལ་ཞེས་འཛིག་དགོས་སོ། །འདི་ལ་ཡང་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་མ་བཟུང་བར་སྦྱི་ཙམ་གྱིས་དབང་དུ་བྱས་ན་ཕན་ཚུན་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཡིན་པ་དང་། གནོད་བྱེད་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་། གནོད་བྱ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། རྟག་མི་རྟག་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་གཤམ་རབ་དེ་བདག་འཛིན་ལ་གནོད་བྱེད་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལས་ཕྱོག་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ཕན་ཚུན་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཡིན་པ་ནི་མི་སྲིད་དེ། བུམ་པའི་སྟེང་དུ་རྟག་པས་མི་རྟག་པ་ལ་གནོད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། བུམ་མའའི་སྟེང་དུ་མི་རྟག་པས་རྟག་པ་ལ་གནོད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་ཁོ་བོས་རྟོགས་སོ། །

གཉིས་པ་མཚན་གཞིའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད། འགལ་བ་གནས་པའི་ཡུལ། གནོད་བྱ་བརྟོག་པའི་དུས། འགལ་བ་ངས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའོ། །

དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག །ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དངོས་པོ་གཉིས་ལ་གནས་པའི་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད། ཅས་ཟེར་བ་དེ་མི་འཐད་དེ། གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཚོགས་པའི་སྦྱི་མི་སྲིད་ཅིང་། ཡ་གྲུལ་འགོད་ན་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལྟར་མ་བྱལ་བོ། །དེས་ན་རང་ལུགས་ལ་འགལ་བ་གནས་པའི་ཡུལ་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་གཉིས་ལ་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་འཛིག་ཅིང་། དེ་ལ་གནས་པའི་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད། སྦྱི་གཅིག་ཏུ་འཛིག་པ་ནི་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་དགོངས་པ་སྟེ། རང་གི་རྒྱུ་མ་གཏུགས་པར་འབྱུང་བ་ན་ཚོས་གཞན་ཉེ་བས་རྒྱས་མེད་

དུ་སྐྱེ་བ་དེ་ལྟར་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་གནོད་བྱའི་མཚན་ཉིད། རྒྱུན་མ་གཏུགས་
པར་འབྱུང་བ་ཅན་གཞན་ལུས་མེད་དུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ། ལྟར་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་གཞིར་
གྱུར་པའི་གནོད་བྱེད་གྱི་མཚན་ཉིད། ཆོས་གང་ཞིག་ ཆོས་གཞན་ཡོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་དེ་ཆོས་
གཞན་དེ་དང་ལྟར་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེན་སྒྲོའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ལྟར་ཅིག་
མི་གནས་འགལ་དང་། དོན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ལྟར་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
ངེས་ཤེས་དང་སྒྲོ་འདོགས་ལྟ་བུའོ། གཉིས་པ་ནི། ཆ་རེག་དང་གང་རེག་ལྟ་བུའོ། གཉིས་པ་ནི།
ལྟར་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ནི་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དང་། འགལ་སྒྲ་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་མི་གནས་ཏེ།
ལྟར་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡང་དངོས་པོར་ཡོད་དགོས་པའི་
ཕྱིར་རོ། གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཆ་རེག་དང་གང་རེག་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་སྤང་ན་ལྟར་ཅིག་མི་
གནས་འགལ་མ་ཡིན་ཅིང་། སྤང་མ་ཐག་ཏུ་བཅོམ་པ་ཡིན་ན་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུས་མཉམ་དུ་
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ། དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་ཁ་ཅིག་ སྤང་གཉེན་
གཉིས་བྱ་རྩོགས་གྱི་སྐད་ཅིག་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ལྟར་ཅིག་ཏུ་གནས་ནས་གསུམ་པ་ལ་སྤང་བྱའི་
རྒྱུ་ལྟག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་རོ། ཁ་ཅིག་ད་ལྟར་ནས་སྤང་གཉེན་གཉིས་དོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་གྱི་བར་དུ་རྒྱུན་རིང་དུ་འགོགས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྒྱུན་ལུན་རིང་དུ་
ལྟར་ཅིག་ཏུ་གནས་ན་ལྟར་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཆོས་མཚན་གསལ།
ཆ་གང་གཉིས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་སྤང་། གཉིས་པ་ལ་གང་རེག་ལུས་མེད་དུ་སྐྱེ། ཤིན་ཏུ་ལྷུར་ན་
སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་གང་རེག་གི་རྒྱུ་ལྟག་ ལྟག་པ་བུལ་བའི་མུ་མཐའ་ནི་གཟུང་དུ་མེད་དོ། །
ཅེས་ཟེར་རོ། མི་འཐད་དེ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་གང་རེག་ལུས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
ཆ་རེག་དང་སྤང་བའི་གང་རེག་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་དེས་རང་གི་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་སྐྱེད་པ་སྤྱིད་
པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། གཉིས་པ་ལ། དོན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་གནོད་བྱ་ལྟག་པའི་དུས་དང་། སྒྲོའི་ངོ་
བོར་གྱུར་པའི་གནོད་བྱ་ལྟག་པའི་དུས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཆ་གང་གཉིས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་
ལ་སྤང་། དེ་གཉིས་སྤང་བའི་ཆ་རེག་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོས་ལྟར་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་དང་། གང་རེག་སྐད་
ཅིག་མ་དང་པོས་ཉེར་ལེན་བྱས་ནས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་རང་གི་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་སྐྱེད་པའི་ལུས་

པ་མེད་པའི་གང་རེག་སྒྲེ། སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་གང་རེག་མི་སྒྲེ་བ་ལ་རྒྱན་ལྗོག་པར་འཛོག་པ་
 ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ལུས་མེད་དུ་སྒྲེ་བ་ལ། སྤང་དགོས་པ་ལ། སྤང་ལུན་གཉིས་སྤང་པ་མེད་དོ་ཅེ་ན་
 མི་འགལ་ཏེ། ལུན་པའི་སྐད་ཅིག་སྤང་མས་སྤང་བ་དང་ཉེ་བའི་སྐད་ཅིག་བྲི་མ་སྒྲེད་པའི་ཚོ། སྤང་
 བའི་སྐད་ཅིག་སྤང་མས་ལུན་པ་དང་ཉེ་བའི་སྐད་ཅིག་བྲི་མ་སྒྲེད་ལ། དེ་ནས་སྤང་བ་དང་ཉེ་བའི་ལུན་
 པ་ལུས་མེད་དུ་སྒྲེདོ། །བྲིས་ལུན་པ་ལུས་མེད་འགགས་པ་ཉིད་སྤང་བ་སྒྲེས་པ་ཡིན་པས་སྒྲེ་འགག་
 དུས་མཉམ་སྟེ། སྤང་མདའི་མཐོ་དམན་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ངས་ཤེས་ཀྱི་
 དངོས་རྒྱ་དང་སྒྲོ་འདོགས་ལུས་མེད་གཉིས་དངོས་སུ་སྤང། སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་ངས་ཤེས་སྒྲེས་
 པ་དང་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་རྒྱན་ལྗོག་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ། དོན་གྱི་འགལ་བ་ལ་ཚུད་པ་སྤྲོད་པ་
 དང་། སྤྲོད་འགལ་བ་ལ་ཚུད་པ་སྤྲོད་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་གཞུང་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
 བཞི་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དོན་ལ་འགལ་བ་དགག་སྤྲོད་པར་འགལ་བ་བསྐྱབ། འགལ་བ་རྟགས་སུ་
 སྤྲོད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དོན་ལ་འགལ་བ་མ་གྲུབ་སྟེ། ལུན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་གནོད་
 བྱ་དང་གནོད་བྱེད་གཉིས་ནི་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པས་དེ་བྱུང་འབྲེལ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁགས་ལ། ཡན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་འགལ་ལྷག་དང་གཅིག་དངོས་པོར་མེད་
 པས་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་དོན་ལ་གྲུབ་པའི་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྲོད་པ་
 འགལ་བ་གྲུབ་སྟེ། གནོད་བྱེད་ལུས་ལུན་དང་གནོད་བྱ་ལུས་མེད་གཉིས་མདོན་སུམ་སྤྲུགས་གསུམ་
 ཀྱིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་ངས་པར་བྱེད་ཅིང་། ཡན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་འགལ་ལྷག་དང་གཅིག་ཚད་
 མས་བཀག་ཅིང་། ཅིག་ཤོས་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་འགལ་བར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་
 བེ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ཡན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐ་དད་
 ལ་འགལ་བ་འཛོག་པའི་ཚུལ། ཡན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཐ་དད་ཀྱི་
 རྣམ་གཞག་དང་། གཅིག་གི་རྣམ་གཞག་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྩིས་ཐ་དད་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་ཐ་དད་ལས་
 སྒྲེས་པ་སྟེ། སྤྲེལ་ལེ་ལྷ་གྲུ་དང་། བས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་ལྟ་བུའོ། །ལྗོག་པ་ཐ་དད་ནི་ཤེས་པ་ལ་རྣམ་པ་ཐ་
 དད་དུ་སྤང་བ་སྟེ། བྲས་མི་རྟག་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ལ། རྩས་གཅིག་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པ་སྟེ། བྱས་མི་རྟག་ལྟ་བུའོ། །ཕྱོག་
པ་གཅིག་ནི་ཤེས་པ་ལ་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་འཆར་བ་སྟེ། བྱས་པ་དང་བྱས་པ་ལྟ་བུའམ་ཚད་མ་དང་
ཡང་དག་ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐ་དད་ལ་ཕན་བྱ་ཕན་བྱེད་དང་། གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་
དང་། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པ་གསུམ་ལས། བར་པ་ཉིད་ལ་འཛོག་གོ། །གསུམ་པ་ལ། མཚན་
ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ཁ་ཅིག་ །ཕན་ཚུན་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ཏུ་གྱུར་ཅིང་
འགལ་ལྷོད་དོས་པོར་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ཆོགས་པའི་སྤྱི་མི་
སྤྲིད་ཅིང་། ཡ་གུལ་མཚན་ཉིད་ཏུ་འཛོག་ན་ཅིག་ཤོས་ལ་མ་ཁྲབ་པའི་བྱིར་རོ། །རང་ལུགས་ནི།
ཆོས་གང་ཞིག་ཆོས་གཞན་ཡིན་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་དེ་ཆོས་གཞན་དེ་དང་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་
མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ལ་དངོས་འགལ་དང་བརྒྱད་འགལ་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཁ་ཅིག །
རང་གི་དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ལྟོག་ཅམ་ཏུ་གནས་པ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྟོན་པོ་ཆོས་
ཅན། སྟོ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་ལྟོག་ཅམ་ཏུ་གནས་པར་ཐལ། དེ་དང་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་བྱིར་
འདོད་ན། སྟོ་འཛོན་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ཏུ་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་རྣམ་པཅད་ལ་དགག་བྱ་རྣམ་པར་
བཅད་ནས་ཡོངས་གཅོད་ལ་དེར་གྲུབ་པ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། འདུས་མ་
བྱས་དང་དངོས་འགལ་ཏུ་ཐལ། རྣམ་པཅད་ལ་འདུས་མ་བྱས་རྣམ་པར་བཅད་ནས་ཡོངས་གཅོད་
ལ་འདུས་བྱས་སུ་གྲུབ་པའི་བྱིར་ རང་ལུགས་ནི། ཆོས་གང་ཞིག་ཆོས་གཞན་ཡིན་པ་ལ་དངོས་སུ་
གཞོད་བྱེད་དང་བརྒྱད་ནས་གཞོད་བྱེད་དེ་རིམ་པ་བཞིན་ཆོས་གཞན་དེ་དང་དངོས་འགལ་དང་།
བརྒྱད་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཡང་ན་རང་མིན་དང་དངོས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་མིན་
འགོག་པའོ། །དབེར་ན་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུའོ། །རང་མིན་གྱི་བྱབ་བྱེད་འགོག་པ་དེ། རང་
མིན་གྱི་བྱབ་བྱེད་དེ་དང་བརྒྱད་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབེར་ན། བྱས་པ་དང་། རྟག་པ་དང་།
དངོས་པོ་དང་། རྟག་དངོས་དང་། དེས་དངོས་དང་། ལྟོས་བཅས་ལྟ་བུའོ། །བརྒྱད་འགལ་ཡིན་ན།
དངོས་འགལ་གྱིས་བྱབ་པར་ཏུ་བྱས་པ་དགོས་པའི་དོན་ཡང་། དངོས་འགལ་གྱི་འགལ་ལྷོག་གཞོད་
བྱེད་དེ་དང་ཡིན་བྱབ་མཉམ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་དངོས་འགལ་གྱི་གཞོད་བྱ་དེ་
དང་བརྒྱད་འགལ་ཡིན་ལ། དངོས་འགལ་གྱི་གཞོད་བྱ་དགག་པ་དེ་དང་ཡིན་བྱབ་མཉམ་དང་།

དེའི་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་ནི་གནོད་བྱེད་དེ་དང་བརྒྱད་འགལ་མ་ཡིན་ཏེ། གནོད་བྱེད་གནོད་བྱེད་དེ་
 དང་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །རང་མིན་གྱི་བྱེད་འགོག་པའི་དོན་ཡང་བྱས་པའི་རང་
 མིན་ནི་མ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་བྱེད་ཀྱི་ཉག་པ་ཡིན་པས་དེ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཀ་བ་
 དང་བུམ་པ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་མ་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པ་གྲུབ་པས་ཅིག་ཤོས་ཡིན་
 པ་འགོག་མི་རུས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། བུམ་པ་ཡིན་པ་ཉག་ས་སུ་བཀོད་ནས་ཀ་བ་མ་
 ཡིན་པར་བསྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་ནི་མེད་ཅིང་། བུམ་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཀ་བ་མ་ཡིན་
 པར་གྲུབ་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་སྟོབས་གྱིས་ཡིན་གྱིས་ཕན་ཚུན་སྤངས་
 འགལ་གྱི་སྟོབས་གྱིས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པ་ཙམ་གྱི་དགག་
 བྱ་ནི་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཉག་ས་གྱིས་འགོག་སྟེ། འདི་ལྟར་བུམ་པ་ཚོས་ཅན། ཀ་བ་མ་ཡིན་
 ཏེ། ཀ་བར་སྣང་རུང་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་
 དངོས་འགལ་གྱི་འགལ་ལྷན་ཉག་ས་སུ་བཀོད་ནས་ཅིག་ཤོས་འགོག་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་ནི་མེད་
 ཅིང་། དེས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་བརྒྱད་འགལ་ཉག་ས་སུ་བཀོད་ནས་འགལ་ལྷན་འགོག་སྟེ། འདི་
 ལྟར་བུམ་པ་ཚོས་ཅན། ཉག་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འགལ་བ་བརྟག་
 པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བདུན་པའོ། །ཤེས་བྱ་སྤྱི་ལོག་ནས་གཏན་ལ་དབབ་པ་རྣམས་བཤད་ཟིན་
 ཏོ། ། །

ཀླུ་ཤེས་བྱེད་ཚད་མའི་རང་བཞིན་དེས་ལང་བྱ་བ།

༥ གཉིས་པ་ཤེས་བྱེད་ཚད་མའི་རང་བཞིན་དེས་ལང་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་གྱི་
 རྣམ་གཞག་དང་། མཚོན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །

༥༡ མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤྱིར་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚད་མའི་
 མཚན་ཉིད་དེས་ལང་བྱ་བ། མཚན་ཉིད་གྱིས་མཚོན་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ལ་ཚོས་གསུམ་གྱིས་བྱེད་པར་བསྐྱབ་པ། བྱེད་ཚོས་
 གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་དེས་ལང་བྱ་བ། ཚོས་གསུམ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་
 ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་ཉིད། མཚོན་བྱ། མཚན་གཞི་གསུམ་གྱིས་བྱེད་པར་རང་རིག་གི་སྟོབས་གྱིས་

འགྲུབ་སྟེ། ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ན་གཞན་དང་མི་འདྲ་
བའི་རྣམ་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་སྒྲོ་སྟོ་མ་འབྲུལ་བས་ཞེན་དུ་རུང་བ་དང་། དེའང་གཞི་དང་བཅས་པར་
འཆར་བའི་བྱིར་རོ། །དཔང་ལོས། ལྷག་ཅེས་པའི་སྒྲོ་གཅིག་ཉིད་ལོ་རྩ་བས་རེས་མཚན་གཞི་དང་།
རེས་མཚན་བྱ་ལ་བསྒྱར་བ་ཡིན་པས་འདི་གཉིས་དོན་གཅིག་ལ། དེང་སང་མཚན་མཚན་གཞི་
གསུམ་གྱི་སྒྱུར་བ་བྱེད་པ་ནི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོའི་བརྟུ་ཆད་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཤེས་བྱ་ཤེས་
བྱེད་ཤེས་གཞི་གསུམ། བརྟུ་བྱ་རྟུ་བྱེད་བརྟུ་བྱེད་གཞི་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དགོས་པར་ཐལ་
བའི་བྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་རྣམ་པར་བྱེ་བར་བྱ་སྟེ། སྒྱིར་མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་བྱ་ལ་
མཚན་ཉིད་དུ་བྱས་པ་དང་། མཚན་བྱེད་ལ་མཚན་ཉིད་དུ་བྱས་པ་གཉིས། བྱི་མ་ལ་འདུས་བྱས་གྱི་
མཚན་ཉིད་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་དེ་ལོ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་
སྐད་ཅིག་མ་ལྟ་བུ་དེ་མིན་ལས་འབྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཚན་བྱ་དང་
མཚན་གཞི་དོན་གཅིག་སྟེ། སྟག་བསྐལ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་མི་རྟག་སོགས་བཞི་པོ་དེས་མཚན་
གཞི་ཉིད་ལེན་གྱི་གཟུགས་སུ་རྟ་བུ་ཡང་མཚན་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་
མངོན་པ་དང་། ཅུ་ཤེར་ལས། མཚན་བྱ་དང་མཚན་གཞི་དོན་གཅིག་དུ་གསུངས་སོ། །བྱི་མ་ལྟར་ན།
མཚན་བྱ་དང་མཚན་གཞི་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། ཆད་མའི་མཚན་ཉིད་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་གསུངས་པ་
དེས་མཚན་གཞི་མངོན་རྗེས་གང་རུང་རེ་རེ་མཚན་མི་ལུས་པའི་བྱིར་རོ། །མཚན་མཚན་གཞི་གསུམ་
གྱི་སྒྱུར་བ་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་འདི་ལ་དགོངས་ལ། འདི་ཉིད་རྟོག་གའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལས་
བཤད་དེ། ཆད་མ་མདོར། གཞན་དོན་བསྐྱུ་བ་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཆོས་ལྟ་གསུངས་པ་ལ། རྣམ་འགྲེལ་
དུ་མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་མི་སྲིད་གསུམ་གྱི་སྒྱུ་གཅོད་པའི་སྟོ་ནས་མཚན་ཉིད་རྣམ་དག་དུ་འགྱུར་བ་
གསུངས་ལ་དེའི་ཆེ་མཚན་བྱ་དང་མཚན་གཞི་ཁྱད་པར་མེད་ན་ཆོས་ལྟ་པོ་དེས་སྒྲོ་དང་མི་རྟག་པའི་
ཆོགས་དོན་ལ་ཡང་སྒྱུ་ན་གསུམ་གཅོད་ལུས་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོའི་བརྟུ་
ཆད་མིན་ན། མདོ་རྟེན་རྒྱུན་ལས། སངས་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ། ཡན་འདོགས་བྱིར་ནི་
མཚན་གཞི་དང་། མཚན་ཉིད་དང་ནི་མཚན་པ་དག །རབ་དུ་བྱེ་བས་ཡང་དག་བཤད། ཅེས་
གསུངས་པ་རྗེ་ལྟར་དྲང་། འདི་ལ་ཡང་ཡན་གདགས་བྱིར་ནི་ཤེས་གཞི་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་

སུན་འབྱེན་སྒྲུབ་པ་དེས་ན་ལེགས་པར་སོམས་ལ་སྒྲིམ་གྱི།

གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་བྱ། མཚན་གཞི་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ།
 མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་མི་དགོས་པ་འདོད་པ་དགག། དགོས་པའི་མཚན་ཉིད་གཞག། དེའི་
 བསལ་བྱ་སྒྲིན་ཅན་གྱི་རབ་རྒྱ་དབྱེ་བའོ། དང་པོ་ནི་ཁ་ཅིག མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་མི་
 དགོས་ཏེ། རོན་ཕྱོག་རྩ་སྟེང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དགོས་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རེ་ཞེས་ཟེར་རོ། །
 ཡང་ཁ་ཅིག མཚན་ཉིད་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ལས། དོན་ལ་མཚན་ཉིད་
 གཞན་མི་དགོས་ཀྱང་དོན་དེ་མཚན་གཞིར་བཞག་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་མཚན་པའི་མཚན་
 ཉིད་འཛིག་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྩ་སྟེང་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པོ་ཅེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་དོན་
 ལ་དགོས་ཀྱང་སྒྲིན་མེད་དེ། ཐ་སྙད་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ལ་མཚན་ཉིད་ལོག་
 སོགས་འདུས་པ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། དེ་ལྟར་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཐུག་མེད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་
 བ་གཏན་ཚིགས་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། དེ་ལ་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་
 དགོས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ཐུག་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྒྲིབ་བ་གསུམ་པར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་རོ། བྱི་མ་
 ཡང་མི་འཐད་དེ། རྣམ་འཛིག་གི་རྒྱ་མ་ངེས་པར་རྣམ་གཞག་གི་འབྲས་བུ་ངེས་སམ་མ་ངེས། ངེས་
 བ་མཚན་ཉིད་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། མཚན་ཉིད་མེད་ཀྱང་མཚན་བྱ་གོ་བའི་ཕྱིར། མ་ངེས་
 བ་རྩ་བའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ཐུག་མེད་ཀྱི་བྱི་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། དེས་ན་རང་ལུགས་ནི་མཁས་པས་གཏན་ཚིགས་དང་། མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མཐོང་བ་ཙམ་
 གྱིས་ཐ་སྙད་འགྲུབ་ལ། རྒྱན་པོ་ལ་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཉགས་སུ་བཀོད་པའི་ཐ་སྙད་བསྐྱབ་གྱིས་
 འགྲུབ་ཅིང་། ཤིན་རྒྱུན་པོ་ལ་ནོག་སྒྲིག་ཤལ་གྱི་དོན་ཕྱོག་གཉིས་བར་གསུངས་པ་དང་། མགྱིན་
 བར་བཀས་པ་འཕྱང་བ་ལ་སོགས་པ་བརྟེན་སྒྲིབ་དགོས་པ་སྲིད་དོ། དེ་ཙམ་བརྟེན་ཀྱང་མི་གོ་བ་
 བྱི་ཐ་སྙད་བསྐྱབ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རྒྱན་པོ་ལ་ཐ་སྙད་རི་ལྟར་བསྐྱབ་སྒྲིམ་ན། ནོག་སོགས་
 འདུས་པ་མཚན་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པ་ན་གང་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ཕྱོག་གྲུབ་པ་ཡིན་ན་མཚན་
 ཉིད་ཡིན་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་ཕྱོ་ཕྱིར་བ་བཞིན། ནོག་སོགས་འདུས་པ་འང་དངོས་འགལ་གཅོད་
 པའི་དོན་ཕྱོག་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པས་འགྲུབ་ཅིང་། དེ་ཉིད་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་ཡང་གང་དངོས་

འགལ་གཙོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་ལ་མཚན་ཉིད་གྱི་བརྟུར་ཏེ། ཡལ་ག་དང་ལྷན་པ་ལ་གིང་གི་
བརྟུར་བ་བཞིན། ཞེས་པ་ཉིད་གྱིས་འགྲུབ་ལ། སྦྱོར་བ་འདི་གཏོགས་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ལ་བཀར་ཏེ་
བརྟུར་བ་ཉིད་གྱིས་ཤེས་པར་སྤོམ་ཏོ། །

གཉིས་པ་ལ། དགག་བཞག་གཉིས་ལས། །དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག །མཚན་ཉིད་གྱི་མཚན་ཉིད་
མཚོན་བྱ་རྣམ་འཛོག་གི་རྒྱ་མཚན་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་རྟགས་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་
བསྐྱབ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འགའ་ཞིག་རྣམ་ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཚད་བ་ཡིན་ལ། ཚོས་
གསུམ་པོ་ཡང་སྦྱར་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ། རང་གི་མཚོན་བྱ་ལས་གཞན་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པ།
མཚན་གཞི་ལ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དང་། འགའ་ཞིག་མཚོན་བྱའི་དོན་ལྡོག་གཞི་ལ་གྲུབ་
པ་ཅེས་ཟེར་བ་གཉིས་ཀ་ཡང་མི་འཐད་དེ། མཚན་ཉིད་དུ་གོ་བ་མཚོན་བྱ་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གཉིས་པ་ནི། དངོས་འགལ་གཙོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་སྟེ། དངོས་འགལ་གཙོད་པ་ཞེས་
པས་རིགས་མི་མཐུན་རྣམ་པར་གཙོད་ལ། འོ་ན་མཚོན་བྱ་དང་མཚན་གཞི་ཡང་དེར་འགྱུར་རོ་སྟེ།
ན་དོན་ལྡོག་ཅེས་པས་མཚོན་བྱ་དང་མཚན་གཞིའི་ལྡོག་པ་གཙོད་དོ། །གྲུབ་པ་ཞེས་པ་ནི་དོན་ལྡོག་
སྟེ་སྟོས་གང་ལ་གྲུབ་པའི་གཞི་རང་མཚན་དང་སྦྱོར་དོན་སོ་སོར་མ་བྱེ་བའི་ལྟ་ལྟོས་པ་ལྟ་བུ་གཟུང་རོ། །
འདིར་རྩ་ཆོག་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་ངོར་བྱས་ནས་དངོས་འགལ་གཙོད་པའི་དོན་ལྡོག་ཡིན་ཞེས་པ་
སྒྲིའི་བཞིན་དུ་འཛོག་པ་ནི་འབྲེལ་པར་གྲུབ་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྦྱར་བའི་ལུས་
པ་མ་ཐོན་པའོ། །གསུམ་པ་ལ། དགག་གཞག་སྦྱང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བོད་སྡེ་རབས་པ་
རྣམས། མཚན་ཉིད་གྱི་སྒྱུར་བསྟར་རང་ལྡོག་རྣམས་སུ་མ་གྲུབ། དོན་ལྡོག་གཞན་འགྱུར། མཚན་
གཞི་ལ་མི་གནས་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་གང་ཞིག །རང་གི་ཐ་སྙད་ལས་རང་
དབང་དུ་མ་གྲུབ་པ་སྟེ། །དབྱེ་ན། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བ་ལང་ཉིད་ལྟ་བུ་རང་གི་ཐ་སྙད་དང་།
བ་ལང་གི་མགོ་བོ་ལྟ་བུ་རང་གི་ཐ་སྙད་གྱིས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པ་བཞོད་པ་གཉིས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། རང་གི་ཐ་སྙད་ལས་རང་དབང་དུ་གྲུབ་ཀྱང་། རང་མཚོན་བྱའི་དོན་ལྡོག་མ་
ཡིན་པའོ། །དབྱེ་ན་བཞི་སྟེ། རྟར་མཚོན་པ་ལ་ལོག་སོགས་འདུས་པ་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་པ་དང་། བ་ལང་
གི་མཚན་ཉིད་དུ་ལྡོག་ཤལ་བྱ་བོ་བཞོད་པ་ལྟ་བུ་མ་བྱུང་བ་དང་། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མགོ་

ལྷན་ལྷ་བྱ་བྱུང་བ་ཆེས་པ་དང་། མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ལྷ་བྱ་བྱུང་མཉམ་པའི་
 རྟོན་ལྷོག་གཞན་འགྲུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། རང་གི་ཐ་སྙད་ལས་རང་དབང་དུ་གྲུབ་ཀྱང་གང་མཚན་
 བར་བྱ་བའི་གཞི་ལ་རི་ལྷར་དགོད་བྱ་ལྷར་མ་གྲུབ་པའོ། །དབྱེ་ན་བཞི་སྟེ། འགལ་ནས་མི་གནས་
 པ། ལྷོག་པ་ཐ་དད་མེད་ནས་མི་གནས་པ། རྟོན་ལྷོག་ཐ་དད་མེད་ནས་མི་གནས་པ། མཚན་གཞིའི་
 རྩོགས་གཅིག་ལ་མ་བྱུང་ནས་མི་གནས་པའོ། །དཔེར་བཞེད་རིམ་པ་ལྷར། རྟ་དང་། འོག་སོགས་
 འདུས་པ་དང་། བ་ལང་དང་སྟོག་ཆགས་ཅམ་བ་ལང་དུ་མཚན་པ་ལ་འོག་སོགས་འདུས་པ་བཞོད་
 པ་ལྷ་བྱའོ། ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་ནི་མི་འཐད་དེ། འདི་དག་སྦྱོར་བར་བཞོད་ནས་སྦྱོན་བཙི་ན་
 མཚན་ཉིད་མཚན་བྱ་ལས་རྟོན་ལྷོག་གཞན་དུ་གྲུར་པ་སྦྱོན་དུ་མི་འཐད་དེ། སྦྱོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་
 མཚན་པ་ལ་བསྐྱབ་ཆོས་དོར་བ་བཞོད་པའི་ཆོ། བསྐྱབ་ཆོས་དོར་བ་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་ལ་མི་
 སྤྱིད་པའི་རྟོན་ལྷོག་གཞན་འགྲུར་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱོར་བར་མ་བཞོད་པ་ལ་སྦྱོན་བཙི་ན་
 མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པ་མི་དགོས་ཏེ། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འོག་སོགས་འདུས་པ་བཞོད་པ་
 སྦྱོན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུང་གིས་དགོངས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པའི་གཙུག་རྒྱུན་
 གཉིས་གྱིས་ཀུན་བཀྱས་དང་སྡེ་བཀྱས་ལས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་གཞན་པ་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོན་ཐམས་ཅད་བསྡུ་ན་མ་བྱུང་བྱུང་
 ཆེས་མི་སྤྱིད་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ། རང་ལྷོག་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོའང་སྦྱོན་དུ་
 འགོ་བའི་ཆ་ཐམས་ཅད་གསུམ་པོ་འདིར་འདུས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྦྱོབ་དཔོན་གྱིས་ཚད་མའི་མཚན་
 ཉིད་མི་བསྐྱབ་པའི་གཤམ་པ་ལ་མ་བྱུང་བྱུང་ཆེས་མི་སྤྱིད་གསུམ་གྱི་སྦྱོན་སྦྱོར་བ་གཞུང་ལས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། རྩོགས་སྐྱང་གིས་གཞན་རྟོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། རོ་བོའི་རྟོན་
 སོགས་ཆོས་ལྷ་གསུངས་པའང་རྣམ་འགྲེལ་དུ་མ་བྱུང་བྱུང་ཆེས་མི་སྤྱིད་གསུམ་གྱི་སྦྱོན་སེལ་བར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱི་རྣམ་གཅིད་ཀྱང་མི་ལྷན་དང་། གཞན་ལྷན་དང་། མི་སྤྱིད་རྣམ་གཅིད་
 གསུམ་དུ་འདུས་པར་གཞན་རྟོན་ལེའུར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྷ་བྱའི་སྦྱོན་ཕན་གསུམ་པོ་རེ་
 རེ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་གཉིས་ལས། མ་བྱུང་པའི་སྦྱོན་ཕན་གྱི་མཚན་ཉིད།
 མཚན་ཉིད་གང་ཞིག །མཚན་གཞིའི་རྩོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ། དཔེར་ན་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་

ནོག་སོགས་འདུས་པ་ཁྲ་བོ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁྱབ་ཆེས་པའི་སྐྱོན་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་
ཉིད་གང་ཞིག །མཚན་གཞི་ལ་ཁྱབ་ཅིང་མཚོན་འདོད་མེད་པར་ཞུགས་པ། དཔེར་ན་བ་ལང་གི་
མཚན་ཉིད་མགོ་ལྷན་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །མི་སྲིད་པའི་སྐྱོན་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག་མཚོན་
འདོད་ལ་རི་ལྷར་དགོད་བྱ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའོ། །དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། རང་ལྷོག་མ་གྲུབ་ནས་མི་སྲིད་པ་
དང་། རང་ལྷོག་གྲུབ་ཀྱང་མཚོན་འདོད་ལ་མི་སྲིད་པའོ། །དང་པོ་ལ། རང་གི་ཐ་སྐད་དང་། ཐ་སྐད་
ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་བཀོད་པ་གཉིས། གཞན་གྱི་ཐ་སྐད་དང་། ཐ་སྐད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་
པ་བཀོད་པ་གཉིས་ཏེ་བཞིའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རོ་བོ་ཐ་དད་ནས་མི་སྲིད་པ། རང་ལྷོག་ཐ་
དད་མེད་ནས་མི་སྲིད་པ། དོན་ལྷོག་ཐ་དད་མེད་ནས་མི་སྲིད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་པོའི་ཆོས་
ལ་དཔེར་བརྗོད་ན། རྩ་ས་ཐ་དད་པ། རྟ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ནོག་སོགས་འདུས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་
བུ་དང་། ལྷོག་པ་ཐ་དད་པ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་སྐད་ཅིག་མ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དངོས་མེད་ཀྱི་
ཆོས་ལ་དོན་སྦྱི་དངོས་མེད་དུ་མཚོན་པ་ལ། དབང་ཤེས་འབྱུང་པས་བཟུང་བ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །
གཉིས་ཀའི་ཆོས་ལ་ཤེས་བྱ་མེད་དགག་ཏུ་མཚོན་པ་ལ་སྒྲིའི་ཡུལ་དུ་བྱར་མི་རུང་བ་བཀོད་པ་ལྟ་
བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞི་ལྷོག་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་སྟེ། དངོས་པོ་ལ་ནོག་སོགས་འདུས་པ་བ་
ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ནོག་སོགས་འདུས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དངོས་མེད་དང་གཉིས་ཀའི་ཆོས་ལ་
ཡང་འགྲེལ། གསུམ་པ་ནི། རང་གི་མཚོན་བྱ་མཚན་གཞིར་བྱས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་བཀོད་པ་སྟེ།
དངོས་པོ་ལ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ནོག་སོགས་འདུས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་གཉིས་ལ་
ཡང་འགྲེལ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི་གལ་ཏེ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་འདི་དག་མཚན་གཞིར་
བཀོད་པ་ལ་བརྩི་ན། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་སྒྲིག་ཤལ་ཁྲ་བོ་བཀོད་པ་འདི་མ་ཁྱབ་པར་མི་འགྱུར་
ཏེ། དཀར་ཟལ་ལ་བཀོད་ན་སྐྱོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། །ནག་སྐྱར་ལ་བཀོད་ན་མི་སྲིད་པ་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་རོ། །མ་བཀོད་པ་ལ་བརྩི་ན་མཚན་གཞིའི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པར་མཚུངས་སོ་ཤེ་
ན། སྐྱོན་ཐམས་ཅད་བཀོད་པ་ལ་བརྩི་ཡང་སྐྱོན་སྤྲུལ་མ་མེད་དེ། དཀར་ཟལ་མཚན་གཞིར་འཛོག་ལ།
དེ་བ་ལང་ཙམ་དུ་མཚོན་པའི་ཆོ། ནོག་སོགས་འདུས་པ་ཁྲ་བོས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་མཚོན་བྱ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། །ཁ་ཅིག་

མཚན་མཚོན་དོན་ལ་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། མཚན་ཉིད་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་དེ་
 མཚོན་བྱ་མིང་གིས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པ་དེ་མཐོང་བས་རྟོག་བཅས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་
 བ་སྟན་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བདའི་དུས་སུ་མཚན་ཉིད་རྒྱ་མཚན་
 དུ་བྱས་ནས་བཏགས་པ་དེ་ཕྱིས་མཚན་ཉིད་མཐོང་བས་བད་པར་བྱས་ནས་གཞོད་བ་སྟན་ལ་
 འདུག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། གཉིས་པ། རང་ལུགས་ནི་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད། རྒྱ་མཚན་
 ཅན་གྱི་རྒྱ་སྒོ་གྲུབ་པ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་ཅན་ཞེས་པ་ནི་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་བ་ལྟ་བུ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཞེས་པའི་
 དོན་ཡིན་ལ། རྒྱ་ནི་བ་སྟན་བརྗོད་པའི་རྒྱ་དང་། རྒྱ་ནི་དེ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཏེ། དེ་གང་ལ་གྲུབ་
 པ་རང་མཚན་དང་། རྒྱ་དོན་སོ་སོར་མ་བྱེ་བའི་བྱམ་པ་ལྟ་བུའོ། གསུམ་པ་ཙོང་པ་སྤྱང་བ་ནི།
 མཚན་མཚོན་རྫས་གཅིག་མ་ཡིན་ན། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་འགལ་ལོ་ཞེན་སྒྲིབ་མེད་དེ། གཞན་
 སེལ་གྱི་རྒྱོས་གཅིག་ཏུ་བཟུང་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་ལྟོག་པ་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་པ་ལ་
 རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་རབས། ཀུན་ཏུ་བ་སྟན་པའི་ཚད་མ་ལ་མི་བསྐྱབ་བར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 གསུམ་པ་མཚན་གཞི་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་གྱི་རྟོན་
 བྱེད་པའོ། །པོད་དག །མཚན་མཚོན་སྒྲིབ་མེད་ཟུང་གཅིག་གི་རྟོན་བྱེད་པ་ཞེས་འདོད་པ་ནི། མཚན་
 ཉིད་དང་ལྟན་པའི་གཞི་ཐོག་མར་ངོས་བཟུང་ནས་མཚན་ཉིད་དེས། མཚན་གཞི་དེ་ལ་མཚོན་བྱ་
 གསར་དུ་བསྐྱབ་དགོས་པའི་དོན་མ་རྟོགས་པའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། མཚན་གཞི་མཚན་ཉིད་
 པ། བ་ལང་གི་མཚན་གཞིར་དཀར་ཟལ་གཟུང་བ་ལྟ་བུ་དང་། བཏགས་པ་བ་སྒྲིབ་ཡོན་བརྩི་བའི་
 གཞིར་གྱུར་པ་བ་ལང་གི་མཚན་གཞིར་རྟ་ལྟ་བུ་གཉིས་སོ། །

གསུམ་པ་ཚོས་གསུམ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས་ཏེ། རི་ལྟར་མཚོན་པའི་ཚུལ་དང་།
 ཡན་ཚུན་ངེས་པའི་རྣམ་གཞག་གོ །དང་པོ་ལ། རང་ལྟོག་ཡིན་པར་མཚོན་ཚུལ་དུག །གཞན་ལྟོག་
 མིན་པར་མཚོན་ཚུལ་དུག་ལས། དང་པོ་ནི། རོག་སོགས་འདུས་པ་མཚན་གཞིར་བཞག་ནས་
 མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་མཚོན། དངོས་འགལ་གཙོད་པའི་དོན་ལྟོག་གྲུབ་པ་ཞེས་སྒྱིར་མཚན་ཉིད་དུ་
 མཚོན་པ་དང་། ཡང་དེ་མཚན་གཞི་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་མཚོན། བ་ལང་གི་དངོས་
 འགལ་གཙོད་པའི་དོན་ལྟོག་གྲུབ་ཅས་བྱེ་བྲག་སྒྱིར་བ་འདིར་གཏོགས་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མཚོན་

ཚུལ་གཉིས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བ་ལང་གི་ཐ་སྟངས་མཚན་གཞིར་བཟུང་ནས་སྤྱིར་མཚོན་བྱར་མཚོན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་སྒྱུར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་མཚོན་བྱར་མཚོན་ཚུལ་གཉིས་དང་། དཀར་ཟལ་མཚན་གཞིར་བཟུང་ནས་སྤྱིར་མཚན་གཞི་དང་། བྱེ་བྲག་སྒྱུར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་མཚོན་ཚུལ་གཉིས་ཀྱང་བསྐྱེས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། བ་ལང་གི་ཐ་སྟངས་དང་། དཀར་ཟལ་མཚོན་གཞིར་བཞག་ནས་སྤྱིར་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་མཚོན། དངོས་འགལ་གཙོད་པའི་དོན་ལྡན་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་སྤྱིར་མཚོན་ཚུལ་དང་། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་མཚོན། བ་ལང་གི་དངོས་འགལ་གཙོད་པའི་དོན་ལྡན་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱེ་བྲག་གི་མཚོན་ཚུལ་གཉིས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཞོག་སོགས་འདུས་པ་དང་། དཀར་ཟལ་མཚན་གཞིར་བཟུང་ནས་སྤྱིར་མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་སྒྱུར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པར་མཚོན་ཚུལ་གཉིས་དང་། ཡང་བ་ལང་གི་ཐ་སྟངས་དང་ཞོག་སོགས་འདུས་པ་མཚན་གཞིར་བཟུང་ནས་སྤྱིར་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་སྒྱུར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་པར་མཚོན་ཚུལ་གཉིས་ཏེ་དུག་གོ། །དེ་ལྟར་དུག་ལས། བཞི་ཡང་དག་ཡིན་ཅིང་། དཀར་ཟལ་སྤྱིར་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་པར་མཚོན་པ་དང་། བ་ལང་གི་ཐ་སྟངས་དང་ཞོག་སོགས་འདུས་པ་སྤྱིར་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་པར་མཚོན་པ་གཉིས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། བ་ལང་བྲ་བོའི་ཐ་སྟངས་མཚོན་པ་ལ་མཚན་ཉིད་སྒྱུ་མེད་ཡིན་པ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷག་པོར་གྱིས་ཚེས་ཐམས་ཅད་མཚན་གཞི་སྒྱུ་མེད་དུ་འགྱུར་བ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། མཚན་མཚོན་གཉིས་གྲངས་མཉམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་གཅིག་ལ་མཚོན་བྱ་དུ་མ་དང་། མཚོན་བྱ་གཅིག་ལ་མཚན་ཉིད་དུ་མ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པས་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་ལྟར་བ་འདི་ནི་བུམ་པའི་ཞེས་བཟུང་བའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་རྣམས་ཡོད་དང་། མཚོན་བྱ་བརྟགས་ཡོད་དུ་ངེས་ཏེ། མཚན་ཉིད་དོན་གྱི་ལྡན་པ་དང་། མཚོན་བྱ་མིང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་རྣམས་ཡོད་རྣམས་སུ་གྲུབ་པའི་ཚེས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་མཚན་མཚོན་དོན་ལ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་བཀག་ཟེན་ལ། ཉན་ཐོས་སྟེ་པ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སྒྲིག་གནས་ཀྱི་འཛིག་མཚོན་བྱ་འདུས་བྱས་ལས་རྣམས་གཞན་དུ་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། མཚན་ཉིད་དེས་

མཚོན་བྱ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་ནི་མཚོན་མི་རྣམས་པ་ཁས་བླངས་ལ། ཐ་དད་ལྷན་པར་མཚོན་ན་འདུས་
བྱས་བུམ་པ་ལྟ་བུ་དེ་མི་རྟག་པ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་གྱི་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་
ས་བོན་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་དང་། བསྐྱེད་བྱ་གཅིག་ལ་གཏན་ཚིགས་དུ་མ་རུང་བ་
ལྟར་མཚོན་ནི་དགེ་གཅིག་གིས་མཚོན་བྱ་དུ་མ་མཚོན་པ་དང་། མཚོན་ནི་དུ་མས་མཚོན་བྱ་གཅིག་
མཚོན་པས་གངས་མི་མཉམ་ཞེས་གསུངས་པ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ། མཚོན་ནི་དེས་མཚོན་བྱ་དེ་
དེ་མ་ཡིན་ལས་ཐ་དད་དུ་མ་བྱེན་མཚོན་བྱ་དེ་མཚོན་མི་རྣམས་ལ། འབྱེད་ན་དེ་མིན་དུ་མཚོན་མི་
རྣམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མིན་དེ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མི་བསྐྱུ་བ་དང་མ་ཤེས་དོན་གསལ་
གཉིས་ཀ་ཚད་མའི་མཚོན་ནི་དང་། རོ་བོའི་དོན་སོགས་ཚོས་ལྷ་གཞན་དོན་བསྐྱེད་བྱ་ཡང་དག་
དང་། གཞན་དོན་ཕྱོགས་ཡང་དག་གཉིས་ཀྱི་མཚོན་ནི་དུ་ཁས་བླངས་ཏེ། ཉེས་པ་བྱེད་རང་
ལའང་མཚུངས་སོ་སྟུམ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། མི་བསྐྱུ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་མཚོན་ནི་དགེ་གཅིག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དོན་བསྐྱེད་བྱ་ཡང་དག་དང་། གཞན་དོན་ཕྱོགས་ཡང་དག་གཉིས་ཀྱི་
མཚོན་བྱ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་བྱེད་བྱ་ཏུ་ཚད་མའི་མཚོན་ནི་དེས་པར་བྱ་བ་ལ་
གཉིས་ཏེ། མཚོན་ནི་དེས་གཟུང་བ་དང་། དེས་སྒྲོ་འདོགས་ཅི་ལྟར་གཅོད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་
ལ། དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་གཞུང་ལས། ཚད་མའི་མཚོན་
ནི་དམི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་དང་། མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་གསུངས་པ་དེ། མཚོན་ནི་རྣམས་གངས་
པའམ་སོ་སོ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲོ་བ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྒྲོ་ནི་གང་རུང་རེ་རེས་ཀྱང་སོ་སོར་མཚོན་རྣམས་
པས་མཚོན་ནི་སོ་སོར་འདོད་དེ། འགྲེལ་པར། དེ་ལྟར་ན་ཚད་མའི་མཚོན་ནི་དམི་བསྐྱུ་བ་གཅིག་
བཤད་དོ། །མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་གཞན་མཚོན་ནི་དགེ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱེད་མཛད་པས་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་དང་། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ལས། དང་
པོའི་མཚོན་ནི་དམ་ཤེས་དོན་གསལ་ཡིན་གྱི། མི་བསྐྱུ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བཅད་པའི་དོན་ཐོབ་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་མའི་མཚོན་ནི་དམི་བསྐྱུ་བ་དང་མ་ཤེས་དོན་གསལ་ཚོགས་པ་ཡིན་ཏེ། བཅད་
པའི་དོན་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཚོས་མཚོག་ནི་རྣམས་པའམ་
འདི་དག་གིས་དོན་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་འཇུག་པ་ན་དོན་བྱ་བ་ལ་བསྐྱུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་

བྱ་བའི་ཚིག་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པའི་མི་བསྐྱུ་བ་ཁྱད་པར་སྐྱུ་ལྡན་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་གསུམ་ནི། རོ་བོའི་ཁྱད་པར་དོན་འཐོབ་བྱེད་གི་རུས་པ། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པ། བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་དོན་ཡོངས་སུ་གཅོད་བྱེད་ལ་གནས་པའི་རུས་པའོ། །དེ་ལ་རོ་བོའི་ཁྱད་པར་གྱིས་དངོས་པོར་འཛིན་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་གཅོད། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་མི་སྲིད་པ་གཅོད། བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་བྱུང་ཆེས་པ་གཅོད་ལ། མ་བྱུང་པ་གཅོད་པ་ཞིག་ཁ་བསྐྱང་རོ། །བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ནི་ཚད་མའི་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱམ་ཟེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ནམས་ནི། བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ཚེས་གསུམ་ལྡན་ཏེ། རོ་བོའི་ཁྱད་པར་བསྐྱོག་ཕྱོགས་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བ། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སྐྱར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་པ། འཛིན་སྐྱངས་གྱི་ཁྱད་པར་དོན་ལ་མི་འབྲུལ་བའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་ལས་མི་འཐད་པའི་ཆ་དགག་ན་ལུགས་དང་པོ་ལ། ཚད་མ་དེ་མཚོན་བྱ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་མཚན་ཉིད་དོན་ཕྱོག་གཉིས་གྱིས་འཛིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། །རང་ལ་ནི་མི་མཚུངས་ཏེ། མི་བསྐྱུ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་དོན་ཕྱོག་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་སང་གི་བོད་དག་འདི་ལྟ་དབང་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་ཞེས་པ་མཚན་ཉིད་གྱི་ཟུར་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲུབ་ཏེ། །དེ་ནི་མ་བརྟགས་པར་རང་དགར་སྒྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་རང་ལྟར་ན། གསར་དུ་ཞེས་པའི་མཚན་ཉིད་གྱི་ཟུར་ཚེས་ཅན། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་གྱི་ཟུར་དང་པོ་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཟུར་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱུ་ཆར་ཁས་བླངས། ལུགས་གཉིས་པའང་མི་འཐད་དེ། ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་རྒྱ་མཐོང་པར་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་འདི་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལུགས་གསུམ་པའང་མི་འཐད་དེ། མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པའི་ཚིག་དེ་ལ་མ་བྱུང་པ་གཅོད་པའི་རུས་པ་མེད་ན། གཞན་ནས་ཁ་བསྐྱང་བས་ཚིག་སྐྱུ་མ་སྒྲིན་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ཚད་མའི་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཞེས་པའང་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ནི་མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ལ་འདོད་པར་སྐྱང་ལ། དེ་དང་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའང་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འདོད་ན། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ལ་མཚན་ཉིད་གྱི་སྒྲིན་གསུམ་སྒྲིང་བར་

མཛད་པའི་གཞུང་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལུགས་བཞི་པ་འང་མི་འཐད་དེ། ཡུལ་གྱི་བྱུང་བར་
སྐར་མ་རྟོགས་པ་ལ་རྣམ་པ་ཅད་མེད་པས་མི་དགོས། རོ་བོའི་བྱུང་བར་སྐྱོ་འདོགས་གཅོད་པས་
མངོན་སུམ་ལ་མ་བྱལ། རོན་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་དོན། རོན་རི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད་ན་
མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀ་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེས་པའི་དབང་གིས་རང་དོ་བོས། །མ་ཡིན་དུ་མའི་
བདག་སྐྱོན་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་འཆད་པ་ནི། གཞུང་སྐྱེ་བྱི་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཤད། མི་བསྐྱེད་
བའི་དོན་བཤད། དེས་ན་ཆོག་གཞན་བསྐྱེད་མི་དགོས་པར་གྲུབ་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
ཆད་མ་བསྐྱེད་མེད་ཅན་གཤམ་པ། །ཞེས་པས་ཆད་མ་མདོའི་གཞུང་ཀུན་གྱི་དགོངས་པར་འགྱུར་བའི་
ཆད་མའི་དོན་ཐོག་བསྐྱེད་རྟེ། ཆད་མ་མདོར་ཆད་མའི་གྲངས་དེས་འཆད་པའི་སྐྱབས་སུ་འང་མི་
བསྐྱེད་པའི་གཤམ་པ་རྣམས་ཆད་མའི་གྲངས་དེས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཤིང་། བསྐྱེད་པའི་གཤམ་པ་
རྣམས་དེའི་ཁོངས་སུ་མི་གཏོགས་པར་གསུངས་པ་དང་། མངོན་སུམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་འང་རྟོག་མེད་ཀྱི་
གཤམ་པ་གཞིར་བཞག་ལ། མི་བསྐྱེད་པའི་གཤམ་པ་རྣམས་མངོན་སུམ་ཡང་དག་དང་། བསྐྱེད་པའི་གཤམ་
པ་རྣམས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྐྱེད་དུ་བཤད་པ་དང་། རྗེས་དབག་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་འང་བསྐྱེད་བྱ་
ལ་མི་བསྐྱེད་པའི་གཏན་ཆོགས་རྣམས་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་དང་། བསྐྱེད་བྱ་ལ་བསྐྱེད་པའི་གཏན་
ཆོགས་རྣམས་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྐྱེད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མདོའི་དགོངས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན།
ཕྱོགས་གྲང་གིས་གཞུང་གི་ཆ་འགའ་ཞིག་ཏུ་མ་གཤམ་གྱི་དོན་གསལ་ཆད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་དངོས་སུ་
གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། མི་འགལ་རྟེ། དེ་གཉིས་དོན་ཐོག་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་
ནི། མ་གཤམ་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་ཞེས་པས་བསྐྱེད་རྟེ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་འདིར་ཆད་མ་མདོའི་
མཆོད་བརྗོད་འཆད་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པས་མདོའི་དགོངས་པར་གྱུར་པའི་ཆད་མའི་དོན་ཐོག་ཐོག་
མར་སྟོན་པའང་སྐྱབས་སུ་བབས་རྟེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆད་མ་ཡིན་པ་ཡང་གཙོ་བོར་མི་བསྐྱེད་པའི་
སྐྱོན་སྐྱེད་གཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེ་བྱི་གཉིས་ཀ་ཡང་རང་མཚན་ཡོད་མེད་གང་རུང་དུ་
གཏོགས་པར་དོན་ལ་མཐུན་རྟེ། མི་བསྐྱེད་པའི་དོན་འཆད་པའི་སྐྱབས་སུ་ཡང་། དོན་བྱེད་རྣམས་པར་
གནས་པ་ནི་མི་བསྐྱེད་ཞེས་དང་། མ་གཤམ་དོན་གསལ་གྱི་དོན་འཆད་པའི་སྐྱབས་སུ་ཡང་། རང་གི་

མཆན་ཉིད་མི་ཤེས་པ། །ཤེས་པ་གང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བ་སྟོད་པའི་ཆོད་མ་དང་།
དོན་དམ་པའི་ཆོད་མ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་མི་བསྐྱུ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་ཀ་འཇུག་སྟེ། དེ་གཉིས་
དོན་ཕྱོག་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། བྱེད་པ་པོ་གང་གིས་མི་བསྐྱུ་བ། ལས་གང་ལ་
མི་བསྐྱུ་བ། ཚུལ་རི་ལྟར་མི་བསྐྱུ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཤེས་པ་དོན་རི་ལྟར་གནས་པ་
ལྟར་ཡོད་པ་ལ་ཡོད་པར་ཤེས། མེད་པ་ལ་མེད་པར་ཤེས་པར་དེ་ཉིད་མི་བསྐྱུ་བའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དོན་རང་མཆན་ཡོད་པས་དེ་ལ་འཇུག་ན་དོན་བྱེད་རྣམ་པ་ལ་མི་བསྐྱུ། དོན་
རང་མཆན་མེད་པས་དེ་ལས་ཕྱོག་ན་དོན་བྱེད་མི་རྣམ་པ་ལ་མི་བསྐྱུ་བའོ། །གསུམ་པ་ནི། རང་
མཆན་ལ་ཞུགས་ན་དེ་ཐོབ་པ་ལ་མི་བསྐྱུ། རང་མཆན་མེད་པས་དེ་ལས་ཕྱོག་ན་དེ་མེད་པ་ལ་མི་
བསྐྱུ་བའོ། །དེས་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཡུལ་གྱི་མི་བསྐྱུ་བ་དེ་ཆོད་སྟེ།
རང་ཉིད་གཞལ་བྱར་འཛིག་པའི་ཆེ་དོན་བྱེད་རྣམ་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཅད་ཤེས་དང་ཐེ་
ཆོམ་ལ་བྱ་བའི་མི་བསྐྱུ་བ་ཆོད་པ་སྤྲིད་དེ། དེ་རང་མཆན་ལ་ཞུགས་པས་རང་མཆན་ཐོབ་པ་སྤྲིད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་བྱེད་པ་པོའི་མི་བསྐྱུ་བ་མ་ཆོད་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་འཛིན་སྟངས་མ་འབྱུལ་བ་
ཡིན་དགོས་པ་ལས། བཅད་ཤེས་ནི་ཆོད་མ་སྟེ་ཕྱིའི་གཟུང་བའི་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པས་འཛིན་
སྟངས་འབྱུལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡུལ་གྱི་མི་བསྐྱུ་བ་དང་། བྱ་བའི་མི་བསྐྱུ་བ་ཙམ་གྱིས་
འདིའི་མི་བསྐྱུ་བའི་གོ་མི་ཆོད་དེ། འདིའི་མི་བསྐྱུ་བ་ཡིན་ན། ཆོས་སུམ་ལྟན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།
།གསུམ་པ་ནི། མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོད་མའི་མཆན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཚྭ་གས་ཏེ། འདིའི་མི་
བསྐྱུ་བ་ལ་ཆོས་སུམ་ལྟན་དགོས་པས་བྱེད་པ་པོའི་མི་བསྐྱུ་བ་ལ་གསར་ཏོགས་གྱི་དོན་ཆོད་བའི་
ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གསར་དུ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྟོས་མི་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་རྣམ་བཅད་མེད་ཅིང་སྟོས་པའི་
སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་ངེས་ལས། འདི་དག་གིས་དོན་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་འཇུག་པ་
ན་དོན་བྱ་བ་ལ་བསྐྱུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། འདིར་ཡང་ཆོད་མ་བསྐྱུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ།
།ཞེས་དང་། བསམ་པ་ལ་ནི་བསྐྱུ་མེད་ཕྱིར། །འབྱུལ་པ་ཡིན་ཡང་ཆོད་མ་ཉིད། །ཅེས་དང་། བསྐྱུ་
མེད་ཕྱིར་ཏེ་ཆོད་མ་ཉིད། །ཅེས་དང་། བསྐྱུ་བ་མེད་ཅན་གང་ཡིན་དེ། །བསྐྱོམ་བྱུང་མཛོན་སུམ་ཆོད་
མར་འདོད། །ཅེས་དང་། ཆོད་མ་ཉིད་ནི་བཀག་པ་སྟེ། །བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་རོ་དེ་དོན་དུ་འང་། །ཞེས་

སྐུ་མཁའ་ལྷ་མ་འགྲེལ་དེས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ཀྱིས་མི་བསྐྱུ་བ་ཚད་མ་ཚད་གི་སྒོ་ནས་ཚད་མ་ཡིན་མིན་གྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་པར་སྤང་གི། །གསར་དུ་ཞེས་པའི་ཚིག་བསྐྱེད་པ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་གཏིར་རྩ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། འདི་ཁོ་ན་གསུངས་ཤིང་། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་སྒྲོན་གྱི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་འདི་བཞིན་དུ་མཛད་པས་བཅད་ཤེས་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པར་བྱས་ནས། གསར་དུ་ཞེས་པའི་ཚིག་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་འཆུགས་པས་སྐྱུང་ཅིང་དུ་དོར་བར་བྱའོ། །གསུམ་པ་རྩྱེད་པ་སྤང་བ་ནི། མི་བསྐྱུ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས། རང་མཚན་རྟོགས་པར་དོན་ལ་མཐུན་ན་དངོས་མེད་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ལ་མ་བྱུང་བའི་སྒྲོན་ཡོད་དོ་ཞེ་ན་སྒྲོན་མེད་དེ། དེས་ལུལ་རང་མཚན་མེད་པར་གཞལ་བས་དོན་བྱེད་མི་ལུས་པར་མི་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དུང་དཀར་པོ་སེར་འཛིན་གྱི་དབང་ཤེས་དང་། སྒྲོན་ཤིང་འགོ་བར་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཚད་མར་ཐལ། མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། དེས་དུང་སེར་པོ་དང་། སྒྲོན་ཤིང་འགོ་བར་འཛིན་པ་གང་ཞིག་། དེ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་དེས་སྒྲོ་འདྲགས་སེལ་པའི་རྩལ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཙང་བྱ་སྒྲོ་འདྲགས་ཀྱི་རང་
བཞིན། གཙོད་བྱེད་དེས་པའི་རང་བཞིན། དེས་དེ་རི་ལྟ་དེས་པའི་རྩལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་
ཉིད་ནི། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལས་མཐའ་གཞན་དུ་རྟོག་པའི་ཞེན་སྒོ། དབྱེ་ན་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་
དང་ཐེ་ཚོམ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཀྱི། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་རྣམས་ནི་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་འདྲགས་
དང་དེས་ཤེས་གཉིས་ཀ་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་མི་འབྱུང་བ་གང་ཞིག །སྒྲུབ་
གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་དང་། སྒྲུབ་གཉིས་མེད་པར་དེས་པའི་དེས་ཤེས་གཉིས་གང་ཟག་གཅིག་
གི་རྒྱད་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རང་ཡུལ་དོན་དང་མཐུན་
པར་མཐའ་གཅིག་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གང་ཞིག །དེར་འཛིན་གྱི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པར་དེ་མིན་དུ་
འཛིན་པ་མི་སྤྲིད་པ། དེས་བཏགས་མ་སྟེ་བའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། ཡང་དག་པའི་དེས་པ་དང་།
ལོག་པའི་དེས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒྲུམ་རྟག་པར་དེས་པའི་དེས་ཤེས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། སྒྲུབ་
རྟག་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་ལྟ་བུའོ། །ཁྱིམ་ནི། དེས་ཤེས་ཀྱི་བསལ་བྱུང་བྱུང་པའི་སྒྲོ་འདྲགས་ཡིན་
པས་དེས་པ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ནོ། །དོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། ཚད་མར་གྱུར་པའི་དེས་པ་དང་།

ཚད་མ་མིན་པའི་ངེས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྗེས་དཔག་ཐམས་ཅད། གཉིས་པ་ནི། མདོན་སྤུམ་
དང་རྗེས་དཔག་གིས་དངས་ནས་སྐྱེས་པའི་ངེས་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །མདོན་སྤུམ་ནམས་ནི་གཙོད་བྱེད་
ངེས་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ཡུལ་སྤང་བ་ཙམ་གྱིས་བྱ་བ་རྫོགས་པ་ཡིན་པས་རང་ཡུལ་
ངེས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། ཀླན་ཏུ་ཐ་སྟོད་པའི་ཚད་མ་ནི། རང་མཚན་ཡོད་མེད་ལ་
འཇུག་ལྟོག་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་མེད་ངེས་པའི་འབྲས་ཅན་མིན། བྱིར་ན་ཚད་མ་ཉིད་མི་འགྱུར། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རང་སྟོབས་གྱིས་ངེས་པ་འདྲན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེན། ཚད་མ་
འགའ་ཞིག་རང་སྟོབས་གྱིས་ངེས་པ་འདྲན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཅིང་། འགའ་ཞིག་རང་ལས་བྱིས་བྱུང་
བའི་ཚད་མ་གཞན་སྟོབས་གྱིས་འདྲན་པ་ཡིན་ནོ། །ངེས་ཤེས་གྱིས་སྟོ་འདོགས་བཅད་པའི་དོན་
ཡང་སྟོ་འདོགས་གྱི་ས་བོན་རྒྱན་གཙོད་པའི་རྒྱས་པ་ནི་ངེས་ཤེས་ལ་མེད། སྟོ་འདོགས་མདོན་གྱུར་
བ་ནི་ཡིད་ཡུལ་གཞན་ལ་ཡངས་པས་ཀྱང་མི་འབྱུང་བས་ངེས་ཤེས་སྐྱེས་ནས་དེའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་
བར། སྟོ་འདོགས་འབྱུང་མི་སྲིད་པ་ལ་ངེས་ཤེས་ཀྱི་སྟོ་འདོགས་གཙོད་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་གྱིས་མཚན་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་བཞི་སྟེ། མཚན་བྱའི་
དབྱེ་བ། མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ། མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་བཤད་
པ། དེས་དགག་སྐྱབ་རི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་དུག་སྟེ། གང་ལ་དབྱེ་བའི་གཞི། གང་
དབྱེ་བའི་ངོ་བོ། གང་གིས་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན། རི་ལྟར་བྱེ་བའི་དོན། རི་སྟེད་བྱེ་བའི་གངས་ངེས།
བྱེ་བ་སོ་སོའི་སྒྲ་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་བོད་ཁ་ཅིག ཚད་མ་དབྱེ་གཞི་ཡིན་གྱི་ཡང་དག་ཤེས་པ་དབྱེ་
གཞི་མ་ཡིན་ཏེ། བཅད་ཤེས་དང་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱང་ཡང་དག་ཤེས་པ་ཡིན་པས་དབྱེ་གཞི་རྒྱ་ཆེས་
བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་དག་ཤེས་པ་བཀག་
པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཚོག་གིས། དོན་བྱེད་པར་སྤང་བའི་ཚད་མ་དང་། དོན་བྱེད་རྒྱས་
པ་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མེས་བཙུ་སྟེག་གི་དོན་བྱེད་པར་སྤང་བ་
ལྟ་བུ་སྐྱེས་བྱའི་དོན་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་རྒྱར་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། བྱི་མ་ནི། མེ་དང་ཚུལ་སོགས་པ་རྒྱང་
པ་སྤང་བ་སྐྱེས་བྱའི་དོན་གྲུབ་ཀྱི་བརྒྱུད་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་དབྱེ་གཞི་མ་ཡིན་ཏེ།
མི་བསྐྱུ་བ་རང་ཉིད་གྱིས་ངེས་ཟེན་པས་བསྟན་བཅོས་སུ་དབྱེད་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོན་

སུམ་ཁོ་ནས་ངེས་པས་མངོན་རྗེས་གཉིས་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱི་མ་ཁོ་ན་དབྱེ་གཞི་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། སྤྱི་དབྱེ་གཞིར་མི་རུང་བར། བྱེ་བྲག་བྱེ་ནས་དབྱེ་གཞིར་དགོས་ན།
 མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་དགོས་པས་ཉ་ཅད་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །
 རང་ལུགས་ནི། ཚད་མ་དང་། ཡང་དག་ཤེས་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པས་
 གཉིས་ཀ་ཡང་དབྱེ་གཞིར་རིགས་ཏེ། འདིར་གཞལ་བྱ་གཉིས་བྱིར་ཚད་མ་གཉིས་ཞེས་ཚད་མ་དང་།
 རྣམ་ངེས་སུ། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དབག་ཅེས་བྱ་
 བའོ། །ཞེས་ཡང་དག་ཤེས་པ་དབྱེ་བའི་གཞིར་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། མངོན་སུམ་
 དང་། རྗེས་དབག་གཉིས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལ། ཟློང་བ་ལ་བརྟེན་
 བས་རྟོགས་པའི་ཚུལ་དང་། རྟགས་ལ་བརྟེན་བས་རྟོགས་པའི་ཚུལ་གཉིས་སམ། རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་
 བས་རྟོགས་པའི་ཚུལ་དང་། གཞན་གྱི་ངོ་བོའི་སྒོ་བས་རྟོགས་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །
 བཞི་པ་ནི། མངོན་རྗེས་གཉིས་པོ་ཐ་དད་བཞིའི་ནང་ནས་གང་ཡིན་ཞེན། རྩོམ་གྱི་ན་རེ། གཅིག་པ་
 བཀག་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་ནི་ཉམས་སུ་ཟློང་བའི་ཆ་ཤེས་པ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་དང་།
 རྗེས་དབག་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དྲི་མའི་ཆ་ཡིན་པས་གཟུང་ཡུལ་དངོས་པོར་མེད་པས་དེ་འཇལ་
 བྱེད་གྱི་རྗེས་དབག་ཀྱང་དངོས་པོར་མེད་པའི་བྱིར་བ། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཉིས་ཀ་དངོས་པོ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། རྗེས་དབག་གི་གཟུང་ཡུལ་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཆ་ནས་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་ལ།
 འབྲུལ་ཤེས་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཡུལ་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་གཅིག་ཏུ་འདོད་
 པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཡུལ་
 ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཏུ་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྗེས་དབག་སྤྱིར་མངོན་སུམ་དང་ངོ་
 བོ་ཐ་དད་དང་། བྱེ་བྲག་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ན། དེ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་མངོན་རྗེས་གཉིས་སྒྲིའི་ངོ་བོར་གཅིག་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དབག་ཉིད་ལ་
 མངོན་སུམ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ལྟན་པའི་བྱིར་རོ། །ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་འཛོག་སྟེ།
 ལ་མེ་ཡོད་ཏུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དབག་དེ། ལ་དང་མེའི་ཚོགས་དོན་ལ་ལྟོས་ནས་རྗེས་དབག་ཡིན་
 ལ། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ལྟོས་ནས་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྗེས་དབག་དེ་ཡུལ་ལ་ལྟོས་

ནས་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་བྱེ་བྲག་
 རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ན། མངོན་སུམ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་དགོས་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་མངོན་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་
 བྱིར་ཞེ་ན། རྒྱུན་དང་ངོ་མེད་དེ། ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་དད་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན། རྗེས་དཔག་དེ་རྗེས་
 དཔག་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་སོང་བའི་ཆོ་རྗེས་དཔག་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་རང་རིག་མངོན་སུམ་
 དུ་འཛོག་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་ཆོ་རྗེས་དཔག་དེ་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་དུ་མི་འཛོག་པའི་བྱིར་
 རོ། རྒྱུན་གཉིས་པ་ཡང་མེད་དེ། བྱེ་བྲག་གི་པ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ན། ཤིང་ཅམ་དང་ངོ་བོ་
 གཅིག་ཡིན་དགོས་ཀྱང་། གི་པ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ན། ཤིང་ཅམ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་མི་
 དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །ལྟ་བུ་ནི། རང་སྤྲེལ་ཁ་ཅིག་ཚད་མ་ལ། མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་ལུང་ཚད་མ་
 གསུམ་དུ་ངེས་པར་འདོད་ཅིང་། སྒྲིབ་དཔོན་སྒྲིབ་པས་དེའི་སྤྲིང་དུ་དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཚད་མ་དང་།
 བཞིར་གྲངས་ངེས་པ་དང་། བྱིར་རོལ་པ་ཁ་ཅིག །དེའི་སྤྲིང་དུ་དོན་གྱིས་གོ་བ་དང་། དངོས་པོ་མེད་
 པའི་ཚད་མ་སོགས་མང་དུ་ཡོད་པར་འདོད་ན། འདིར་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གང་ཞེ་ན། རང་ལུགས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་བསྒྲུབ་པ་ནི། འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་གཅིག་ཉིད་ལ།
 རྟོགས་ཚུལ་གྱིས་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་ངེས་པས། རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡང་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་
 ཞེས་པའོ། །གཞན་ལུགས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་འགོག་པ་ལ་མདོར། ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་
 དང་། རྒྱད་པར་མཐོང་བ་ངོ་ཤེས་ཀྱི་སྒོ་ཚད་མ་ལུང་པོ་གསུམ་པར་འདོད་པའི་གྲངས་མང་པའི་
 བྱོགས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་དགག་པར་གསུངས་ཤིང་། རྣམ་འགྲེལ་དུ། དེའི་སྤྲིང་དུ་རྒྱུང་འཕེན་པས་ཚད་
 མ་མངོན་སུམ་གཅིག་ལུང་འདོད་པ་གྲངས་ཉུང་བའི་བྱོགས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ཡང་གསུངས་
 གོ། །དུག་པ་ནི། སྤྱིར་མིང་ལ་བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ལྷས་བྱིན་ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་མིང་ལ་ལྟོས་པ་
 དང་། ཤིང་ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་རིགས་ལ་ལྟོས་པ་གཉིས་སོ། །ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པ་ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་བཤད་པ་རྒྱ་མཚན་ཅན་དུ་བྱས་པའི་མིང་དང་། ལུས་པ་ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་འཇུག་པ་རྒྱ་
 མཚན་ཅན་དུ་བྱས་པའི་མིང་གཉིས་སོ། །འདི་ལ་བཤད་འཇུག་འགལ་བ་དང་། མི་འགལ་བ་དང་།
 འགལ་ཞིང་མི་འགལ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བྱི་འུ་ཉིལ་བརྒྱུང་ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་དང་། བྱ་ལུག་རྗེ་

མོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་པ་དང་། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་ནི། འགལ་འདུ་མུག་སུམ་པ་སྟེ། དཔེར་ན། མཚོ་སྐྱེས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན།
འཇུག་པ་ནི་པར་ལ་འཇུག་ལ། བཤད་ན་མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་མཚོ་སྐྱེས་སོ། །དེ་ལ་གསུམ་
ལས། མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་པར་ལ་བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཅིང་། སྐམ་ལས་སྐྱེས་པའི་པར་ལ་
འཇུག་ཏུ་ཡོད་ཅིང་བཤད་དུ་མེད་ལ། མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐམ་པ་ལ་བཤད་དུ་ཡོད་ཀྱང་འཇུག་ཏུ་
མེད་ལ། འོ་ན་སྐམ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྤོང་དུམ་ལྟ་བུ་བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་མུ་བཞི་པ་ཅི་
ཕྱིར་མི་བགྱང་ཞེན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ནི་མཚོ་སྐྱེས་ཀྱི་མིང་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་
མངོན་སུམ་ལ་སུ་གསུམ་དང་། རྗེས་དཔག་ལ་སུ་གཅིག་སྟེ། མངོན་སུམ་གྱི་སྐད་དོད་དུ། བྲ་ཏི་
ཨ་ཏཱ་ཞེས་པའི་བྲ་ཏི་ནི་སོ་སོ་དང་། ཨ་ཏཱ་ནི་དབང་པོ་ལ་འཇུག་པས་དབང་པོ་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་པས་
ན་མངོན་སུམ་ཞེས་པར་འགྱུར་ལ། དེའང་མངོན་སུམ་དང་པོ་གཉིས་ལ་བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀ་
ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་འཇུག་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་བཤད་དུ་མེད། དབང་ཤེས་འབྲུལ་པ་རྣམས་ལ་
བཤད་དུ་ཡོད་ཀྱང་འཇུག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྗེས་དཔག་གི་སྐད་དོད་དུ་ཨ་ལུ་ལྟ་ན་ཞེས་འབྲུང་
བའི་ཨ་ལུ་ནི་ཕྱིས་སམ་རྗེས་ལ་འཇུག་ཅིང་། སྤྲ་ཅི་འཇུག་པ་ལ་འཇུག་པས་ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་
ཅིང་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་འཇུག་པའི་དོན་གྱིས་ན་རྗེས་དཔག་ཅེས་བཤད་འཇུག་
གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་མུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ།
མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་དང་། རྗེས་དཔག་གི་མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་
དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་དང་། ཡིན་པ་
ལ་མ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཡུལ་ལ་འབྲུལ་པ་དང་། དུས་ལ་འབྲུལ་པ་
དང་། རྣམ་པ་ལ་འབྲུལ་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོག་པ་དགག་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ནོར་
བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་འཛིན་པའི་སྟོང་དོན་བུ་རང་མཚན་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མར་འདོད་པ་
མི་འཐད་དེ། ནོར་བུ་རང་མཚན་པས་རང་ངོས་ནས་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་མ་གཏད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདི་སློ་རིགས་གང་ཡིན་དཔྱད་པ་ལ། ལྷ་ཤྲུག་གཉིས་ཀྱིས་ནོར་བུའི་འོད་ཀྱི་རྟགས་ལས་གཞི་དེར་
ནོར་བུ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཏུ་བཞེད་པ་དང་། རྒྱུ་མཛད་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱིས་མངོན་
སུམ་དུ་བཞེད་པ་དང་། ཆོས་མཆོག་གིས་ལོག་ཤེས་སུ་བཞེད་པ་དང་གསུམ་ལས། བྱི་མ་ཉིད་
གཞུང་གི་དགོངས་པ་སྟེ། དང་པོར་ནོར་བུའི་འོད་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ། དེ་ནས་ནོར་བུའི་འོད་ལ་
ནོར་བུར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས། དེ་ནས་ནོར་བུ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་རྒྱག་པས་ནོར་བུ་ཉིད་
མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་དང་། ཡང་ལོག་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་རིས་ཟེར་ནས་ནོར་བུའི་འོད་དུ་
ངེས་པའི་རྟགས་ལས་གཞི་དེར་ནོར་བུ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག། དེ་ནས་དེས་དྲངས་པའི་
བཅད་ཤེས། ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ནོར་བུའི་མདུན་དུ་ཕྱིན་པའི་ཆོ། རྒྱར་ལྷར་ནོར་བུ་མཐོང་བའི་
མངོན་སུམ་སྐྱེས་པ་སྟེ་སློ་རིགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ནང་ནས། ནོར་བུ་སློན་མའི་འོད་དག་ལ། ཞེས་
པའི་སྐབས་སུ་དབུས་བྲངས་པ་ནི་ལོག་ཤེས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ནམ་
བྱེད་ལ་ཉིན་བྱེད་དུ་འབྲལ་ནས་ཉིན་བྱེད་གྱི་བྱ་ཆ་མིས་པའི་མི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ཉིན་བྱེད་གྱི་བྱ་ཆ་
ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མར་འདོད་བའང་མི་འཐད་དེ། ཉིན་བྱེད་གྱི་བྱ་ཆ་དེས་རང་ངོས་ནས་རང་
འབྲའི་རྣམ་པ་མ་གཏང་པའི་བྱིར་རོ། གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་དུང་དཀར་སེར་འཛིན་གྱི་དབང་ཤེས་
དེ་དུང་གི་ཁ་དོག་ལ་འབྲལ་ཡང་དབྱིབས་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་དང་། ལྷོན་གྱིང་འགྲོར་སྤང་གི་
དབང་ཤེས་དེ་ལྷོན་གྱིང་སྤོང་པའི་ཆ་ལ་འབྲལ་ཡང་། ལྷོན་གྱིང་རང་མཚན་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་
ཚད་མར་འདོད་བའང་མི་འཐད་དེ། དུང་གི་དབྱིབས་དང་ལྷོན་གྱིང་རང་མཚན་པ་ལ་མངོན་སུམ་
གྱི་ཚད་མ་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་དང་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་པའི་དུང་གི་ཁ་དོག་དང་། ལྷོན་གྱིང་སྤོང་
པའི་ཆ་ལ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། ཡང་ཁ་ཅིག །དུང་དཀར་འཛིན་
པའི་མིག་ཤེས་དེ་དུང་གི་རིག་བྱ་འཇམ་པ་དང་། ལྷོ་བ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་དང་། མེ་རྒྱུ་ཁ་
དོག་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རིག་བྱ་ཆ་བ་དང་། གཤེར་བ་ལ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་
ཚད་མ་ཡིན། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རིག་བྱ་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལ་ལུས་དབང་དོན་
མེད་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་དེ་རིག་བྱ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། འོ་ན་དུང་གི་ཁ་དོག་མིག་ཤེས་
ཀྱིས་མཐོང་བའི་རྗེས་སུ་འདི་ལ་རིག་བྱ་འདི་དང་འདི་ཡོད་ཅེས་པའི་སློ་སྐྱེ་བ་དེ་རི་ལྷ་བུ་ཞེ་ན། དེ་

ནི་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྩལ་གཞན་ལས་དུས་མཉམ་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་རྩལ་གཞན་དཔོག་པ་རྒྱུ་འཛིན་རྩལ་སྤྲོད་པའི་རྩལ་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་ཁ་ཅིག །སྒོ་རྒྱུ་ཀྱི་བུམ་པ་ལ་མཛོད་ལུགས་ཀྱི་བུམ་པར་འབྱུལ་དུས་ཀྱི་སྒོ་རྒྱུ་ཀྱི་བུམ་པར་འཛིན་པའི་མིག་གེས་ལྟ་བུ་ཡུལ་ལ་འབྱུལ་བ་དང་། སྤྱོད་པའི་བུམ་པ་ལ་ཕྱི་དོའི་བུམ་པར་འབྱུལ་དུས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་བུམ་པར་འཛིན་པའི་མིག་གེས་ལྟ་བུ་དུས་ལ་འབྱུལ་བ་དང་། བུམ་པའི་དམར་པོ་ལ་སྒྲུམ་བུའི་དམར་པོར་འབྱུལ་དུས་ཀྱི་བུམ་པའི་དམར་པོ་འཛིན་པའི་མིག་གེས་ལྟ་བུ་ནམ་པ་ལ་འབྱུལ་བ་གསུམ། སྒོ་རྒྱུ་ཀྱི་བུམ་པ་སོགས་དོན་རང་མཚན་གསུམ་པོ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དོན་རང་མཚན་གསུམ་པོ་དེས་གེས་པ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་རང་ངོས་ནས་རང་འབྲའི་རྣམ་པ་གཏད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྩལ་དཔག་ཡིན་པ་ལ་མིན་པར་རྟོག་པ་དགག། མིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཁ་ཅིག །ཁོར་བུའི་འོད་ཀྱི་རྟགས་ལས་གཞི་དེར་ནོར་བུ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནི་རྩལ་དཔག་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། ནོར་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན། རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་མེད། ནོར་འོད་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་མ་གྲུབ། འོད་ཅན་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས། འོན་སྐྱེའི་ལྷ་གྲུའི་རྟགས་ལས་གཞི་དེར་སྐྱེའི་ས་བོན་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་རྩལ་དཔག་ཚད་མ་མི་སྤྲོད་པར་ཐུབ། སྐྱེའི་ས་བོན་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་མེད། སྐྱེའི་ལྷ་གྲུ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་མ་གྲུབ། ལྷ་གྲུ་ཅན་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི་ཁ་ཅིག །དུ་བའི་རྟགས་ལས་དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་རྟག་པའི་མེ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་དེ་རྩལ་དཔག་ཚད་མར་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག །ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལ་ལ་ཚོས་ཅན། རྟག་པའི་མེ་ཡོད་དེ། དོན་དམ་པའི་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་རྣམས་ཚོད་ལ་འབྱུལ་ཡང་སང་ཚོད་ལ་མ་འབྱུལ་བ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་སྐྱེའི་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟག་པའི་མེ་དང་དོན་དམ་པའི་དུ་བ་མ་གྲུབ་ཀྱང་མེ་ཅན་དང་དུ་བ་ཅན་གྲུབ་པས་སྒྲིན་མེད་དོ་སྒྲུམ་ན་མི་འཐད་དེ། ལྷ་དཔར་བྱེད་ཚོས་རྟག་པའི་མེ་དང་དོན་དམ་པའི་དུ་བ་མ་གྲུབ་ན། དེས་ལྷ་དཔར་དུ་བུས་པའི་མེ་ཅན་དང་དུ་བ་ཅན་ཡང་མ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞུང་ལས་བསྟན་པའི་ཚུལ། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་བའི་ཚུལ། འཐད་པའི་བྱོགས་ངེས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་དང་། མཚན་གཞི་མདོན་རྗེས་གཉིས་སུ་ངེས་ན་མཚན་གཞི་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡོད་པར་རང་ལས་ངེས་པ་ཡིན་ནམ། གཞན་ལས་ངེས་པ་ཡིན། དང་པོ་སྟར་ན། འགའ་ཡང་ཚད་མ་དང་། ཚད་མིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ། རྒྱུངས་པ་མེད་པས་བསྟན་བཅོས་ལས་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། གཉིས་པ་སྟར་ན། དེ་ལའང་ངེས་བྱེད་གཞན་དགོས་པས་ངེས་བྱེད་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ལ། རང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས། བྱ་སྟངས་ལས་ནི་ཚད་མ་ཉིད། བསྟན་བཅོས་རྒྱུངས་པ་རྒྱོག་བྱེད་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། དམ་ཟེ་ཆེན་པོས་གཞན་ངེས་ཁོ་ན་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་གཞན་ངེས་ཡོད་ན་ངེས་བྱའི་ཚད་མ་དང་། ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་གམ་ཐ་དང་དབྱེད་པས་འཛིག་པས་རང་ངེས་ཁོ་ནར་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་རང་ངེས་གཞན་ངེས་གཉིས་འདོད་ཀྱང་། མཚན་བྱ་ཚད་མའི་ཐ་སྟངས་ཀྱི་སྟོན་ནས་འབྱེད་པ་དང་། གཞན་དག་མཚན་གཞིའི་སྟོན་ནས་འབྱེད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ཡུལ་གྱི་སྟོན་ནས་འབྱེད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ནས་འབྱེད་པར་འདོད་པ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། དང་པོ་བཞི་པོ་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། བྱི་མ་གཉིས་དོན་གཅིག་པས་རང་ལུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འབྱུང་ངོ་། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞུང་གང་གིས་རང་ངེས་གཞན་ངེས་སུ་འཛིག་པའི་ཚུལ། མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་ངེས་གཟུང་བ། ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། མཚན་གཞི་མདོན་རྗེས་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་མཚན་ཉིད་མི་བསྐྱུ་བ་དང་། ཤེས་པ་གཉིས་ཡོད་པར་གང་ལས་ངེས་ཤེ་ན། ཚད་མས་དངས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ངེས་ཤེས་དེའང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དངས་པ་ཡིན་ནམ། གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་དངས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཆ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲན་ལུས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི། རང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས། ཞེས་པ་སྟེ། འདིས་ཀྱང་ཏུ་ཐ་སྟངས་པའི་

ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་དོན་ལྷོག་གསལ་བའི་ཆ་ལ་རང་ངེས་ཚད་མ་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་།
 དེས་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་མི་བསྐྱུ་བ་ལའང་རང་ངེས་སུ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དང་
 རང་གི་འཇུག་ཡུལ་ལ་རང་ངེས་ཡིན་པ་དོན་གཅིག་པ་གང་ཞིག །རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་གསལ་
 བའི་ཆ་དེ་ཉིད་ཐ་སྟད་དུ་དེའི་འཇུག་ཡུལ་དུ་འཛིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་བསྐྱུ་བ་ཡོད་པ་ལ་རང་
 སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པའང་ཡོད། གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པའང་ཡོད་ཅིས་པ་ནི། ཐ་སྟད་ལས་ནི་
 ཚད་མ་ཉིད། །ཅིས་པ་སྟེ། ཐ་སྟད་ནི་ངེས་པ་སྟོའི་ཐ་སྟད་ངེས་ཤེས་ཡིན་ལ། ཚད་མ་ཉིད་ཅིས་པ་ནི་
 ཚད་མའི་དོན་ལྷོག་མི་བསྐྱུ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ངེས་ཤེས་དེ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པ་
 དང་། གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་གཞུང་སྤྲུལ་ཤེས་པའི་
 དོན་ལྷོག་ལ། རང་ངེས་ཁོ་ན་དང་། ཕྱི་མས་ཚད་མའི་དོན་ལྷོག་ལ། རང་ངེས་གཞན་ངེས་གཉིས་
 ཡོད་པར་བསྟན་ཅིང་། འོག་ནས་འཆད་པའི་རང་ངེས་གཞན་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཐམས་ཅད་འདི་
 ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་ངེས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། ཚད་མ་གང་ཞིག །
 རང་གི་གཞལ་བྱའི་དོན་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པས་རང་སྟོང་རང་རིག་མངོན་སུམ་
 ཀྱིས་རང་ཉིད་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པ། གཞན་ངེས་
 ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། ཚད་མ་གང་ཞིག །རང་གི་གཞལ་བྱའི་དོན་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་
 འདྲེན་མི་རྒྱས་པས་རང་སྟོང་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཀྱིས་རང་ཉིད་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་ལ་
 ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་མི་རྒྱས་པར་ཚད་མ་གཞན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་དགོས་པའོ། །
 མཚན་གཞི་ལ་རྗེས་དཔག་ཐམས་ཅད་ནི་རང་ངེས་ཚད་མ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་ཚད་བའི་
 ཏྲགས་ལས་བསྐྱབ་བྱ་མ་ངེས་ན་རྗེས་དཔག་ཏུ་མི་རུང་ཞིང་། ངེས་ན་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ངེས་པ་རང་
 སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་ལྷ་ལྷག་ཚེས་མཆོག་གིས་འགྲེལ་པ་
 གསུམ་ཆར་ལས་རྗེས་དཔག་རང་ངེས་ཁོ་ནར་བཤད་དོ། །མངོན་སུམ་ལ་བཞི་ལས། ཁ་ཅིག །
 རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ནི་རང་ངེས་ཚད་མ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སྟོ་གོས་ཆེན་པོས་མཐོང་ཉིད་ལས། །
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་བྱེད། །ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འདིའི་སྟོ་
 གོས་ཆེན་པོ་ནི་མངོན་སུམ་ཀྱིས་མཐོང་བའི་དོན་ལ་འབྲུལ་རྒྱ་མེད་པས་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་

འདྲེན་རྒྱས་པ་ལ་འཛོག་པ་ཡིན་གྱིས། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཁོ་ན་ལ་འཛོག་པ་སྐབས་ཀྱི་དོན་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ངེས་ཤེས་མེད་པས་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་
མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་རང་
ངེས་གཞན་ངེས་གང་ཡང་མེད་པ་སྲིད་ཅིང་། འཕགས་པ་རྟོག་བཅས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ནི་
རང་ངེས་ཁོ་ནའོ། །རང་རིག་མངོན་སུམ་རྣམས་ནི་རང་ངེས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་
གཙོ་བོ་ཤེས་པའི་དོན་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་གྱིས་འདྲེན་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། འཇུག་ཡུལ་གྱི་རྩིས་
ཐམས་ཅད་ལ་རང་ངེས་ཆད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་འཛོན་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་རྒྱུད་བསྐྱེད་པའི་གང་ཟག་
གི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རིག་མངོན་སུམ་དེས་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་གྱིས་འདྲེན་མི་
རྒྱས་པའི་ཕྱིར། འཇུག་ཡུལ་གྱི་ཐ་སྟོད་ལ་ཡང་རང་ལས་ངེས་གྱིས་མ་ཁུབ་སྟེ། རྒྱུད་འཕེན་གྱི་རྒྱུད་
ཀྱི་རྩིས་དཔག་ཉམས་ཐྱིང་གི་རང་རིག་མངོན་སུམ་དེས་རྩིས་དཔག་གི་ཐ་སྟོད་ལ་ངེས་པ་རང་
སྟོབས་གྱིས་འདྲེན་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ནི་རྒྱུན་མེད་པས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ངེས་ཤེས་
འདྲེན་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ན། གཞན་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་དང་། ཡིད་མངོན་ཀྱང་
ཏུ་ཐ་སྟོད་པའི་ཆད་མའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་ཆོས་མཆོག་གིས་དོན་བྱེད་
སྤང་གི་མངོན་སུམ་གོམས་པ་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་རང་ངེས་དང་། འཇུག་པར་བྱེད་པའི་
མངོན་སུམ་ནི་འབྲུལ་རྒྱུ་མེད་ན་རང་ངེས་དང་ཡོད་ན་གཞན་ངེས་ཡིན་ཅིང་། འདི་ལ་གསུམ་ཡོད་
པར་བཞེད་དོ། །རིགས་གཏིང་ལས། དོན་བྱེད་སྤང་གི་མངོན་སུམ་དང་། གོམས་པ་ཅན་གྱི་མངོན་
སུམ་སོ་སོར་བྱེད་ནས། དེ་གཉིས་རང་ངེས་དང་འབྲུལ་རྒྱུ་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ། དང་པོ་བ་དང་ཡིད་མ་
གཏད་པ་གཉིས་བསྐྱན་པས་གཞན་ངེས་ཀྱི་ཆད་མར་བཞེད་དོ། །དེ་ལ་དོན་བྱེད་སྤང་གི་མངོན་
སུམ་ནི་མས་བཙོ་སྟེག་གི་དོན་བྱེད་བཞིན་པར་སྤང་བའི་མེ་འཛོན་དབང་མངོན་ལྟ་བུའོ། །གོམས་
པ་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་ནི་ཡུལ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པས་སྤྱི་རིས་ཟེན་པའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུའོ། །
དང་པོ་བ་ནི་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་གི་རིགས་འདྲ་སྤར་མ་མཐོང་བ་གསར་དུ་མཐོང་བ་སྟེ། བ་མེན་
དང་པོ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུའོ། །ཡིད་མ་གཏད་པ་ནི་རྟོག་པ་ནང་དུ་བསྐྱས་པའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་གཟུགས་འཛོན་དབང་མངོན་ལྟ་བུའོ། །འབྲུལ་རྒྱུ་ཅན་ནི་རྒྱེན་གསུམ་ལས་དངོས་སུ་

སྒྲིམ་ཀྱང་། ཕྱི་ནང་གི་འབྲུལ་རྒྱ་འགའ་ཞིག་གིས་གོགས་བྱས་པས་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་
 མི་རྒྱས་པ་སྟེ། དེ་ལ་དབྱེན། སྤང་བ་རང་ལས་ངེས་ཤིང་བདེན་པ་གཞན་ལས་ངེས། སྤྱི་རང་ལས་
 ངེས་ཤིང་བྱད་པར་གཞན་ལས་ངེས། སྤང་བ་ཉིད་ཀྱང་གཞན་ལས་ངེས་པ་དང་གསུམ་ལས། དེ་རེ་
 རེ་ལ་ཡང་དོན་ཚན་བཞི་བཞིའི་སྟོན་སྒྲུབ་ཀྱི་ལ་དབབ་ན། དང་པོ་ལ་མཚན་གཞི་ནི། དོན་ལ་མི་
 ཡིན་ཅིང་རྟོག་པས་མེ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཟེ་དུས་ཀྱི་རྒྱུ་རིང་པོའི་དམར་འབར་བ་འཛིན་པའི་དབང་
 མངོན་ལྟ་བུ་ལྟོ། །དེ་དམར་འབར་བ་མེའི་ཁ་དོག་ཡིན་པའི་ཆ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རྟོག་བྱལ་
 མ་འབྲུལ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གཞན་ངེས་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ཐག་རིང་བ་དང་། སྤྱི་མའི་
 མེ་དང་ཞོར་བུའི་འོད་ལ་སོགས་པའི་འབྲུལ་རྒྱས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།
 ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ནི་ཕྱིས་མའི་མདུན་དུ་ཕྱིན་ནས་བཙོ་སྟེག་གི་དོན་བྱེད་པར་མཐོང་བའི་སྟོབས་
 ཀྱིས་སམ། མངོན་སུམ་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པས་སྤྱི་རིས་ཟེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སམ། དུ་བ་སྟེ་བར་
 མཐོང་བའི་རྟགས་ལས་མེ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་སྟོབས་སམ། མེའི་དྲི་ལ་སོགས་པ་
 སྟེ་མཆེད་ཀྱི་རྗེས་གཞན་གྱི་རྟགས་ལས་མེ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་
 པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་མཚན་གཞི་ནི། དོན་ལ་ག་བ་ཡིན་ཅིང་། རྟོག་པས་ག་བ་ཡིན་མིན་ཐེ་
 ཚོམ་ཟེ་དུས་ཀྱི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་བཅས་པ་འཛིན་པའི་དབང་མངོན་ལྟ་བུ་སྟེ། ཚོས་གཞན་
 གསུམ་ནི་སྤྱི་མ་ལ་དཔགས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ལ་མཚན་གཞི་ནི། ཁ་ཅིག་ཡིད་གཟུགས་མཛེས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་དུས་ཀྱི་སྤྱི་
 འཛིན་ཉན་ཤེས་ལྟ་བུ་ལྟོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཡིད་གཟུགས་མཛེས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་
 དེས། སྤྱི་འཛིན་ཉན་ཤེས་སྟེ་བའི་རྒྱས་པ་ཉམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་གཞན་ཆགས་ཞེས་
 རྒྱས་ཉམས་ཆོ། །ཤེས་པ་སྟེ་བ་མ་མཐོང་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྟོག་པ་ནང་
 དུ་བསྤྱུས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ལ་ཡང་ཚོས་གཞན་
 གསུམ་ནི་སྤྱི་མ་ལ་དཔགས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི་ཁ་ཅིག་ །ངེས་བྱའི་ཚད་མ་དང་།
 ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་ན་ཚད་མ་ཕྱི་མ་བཅད་ཤེས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། ཐ་དང་ན་ཡུལ་
 གཞན་དངོས་པོར་གྲུབ་པས། གཞན་དངོས་པོར་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། གཞན་

དག་ན་རེ། འཇུག་ཡུལ་གཅིག་དང་སྒྲུང་ཡུལ་ཐ་དད་ཡིན་པས་སྒྲིན་གཉིས་ཀ་ལས་གྲོལ་ལོ་ཞེས་
 ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཚད་མ་སྒྲུ་མའི་འཇུག་ཡུལ་རྟག་པར་ཐལ་བ་དང་། ཚད་མ་ཕྱི་མ་བཅད་
 ཤེས་སུ་ཐལ་བ་དང་། མདོན་སུམ་གྱི་འཇུག་ཡུལ་དང་། སྒྲུང་ཡུལ་དོན་གཞན་དུ་མེད་པས་ཁས་
 གཏུངས་འགལ་བའི་སྒྲིན་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་ལུགས་ནི། ཚད་མ་སྒྲུ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་
 འཇུག་ཡུལ་རྟག་གཅིག་ལ། རྒྱས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པས་སྒྲིན་གཉིས་ཀ་ལས་གྲོལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་
 གཞན་དེས་ཚད་མར་འདོད་པའི་ཚད་མ་དེ་རང་ཡུལ་ལ་སྒྲོ་འདྲགས་མི་གཙོད་ན་ཚད་མ་མ་ཡིན་
 ཞིང་། གཙོད་ན་རང་དེས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེན་སྒྲིན་མེད་དེ། མདོན་སུམ་ཡུལ་ལ་ཚད་མར་འགྱུར་བ་
 སྒྲོ་འདྲགས་གཙོད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ གངས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་
 མྱོང་བའི་རང་རིག་མདོན་སུམ་ཚོས་ཅན། རང་ཉིད་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་ལ་དེས་པ་རང་
 སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་ནུས་སུ་ཐལ། རང་དེས་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་དྲངས་བའི་དེས་
 ཤེས་དེས། གངས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རིག་མདོན་སུམ་དེ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་དེས་
 པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གངས་ཅན་པ་དེས་མདོན་སུམ་གྱིས་བདེ་བ་མི་མྱོང་བར།
 བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་རྟོལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེན། འོན་རྒྱུད་འཕེན་པ་དེ་རྗེས་དཔག་
 ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་མེད་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་རྟོལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 ལ་མེ་ལྷན་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས་ལ་དང་མེའི་ཚོགས་དོན་དེས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་
 འཕེན་པའི་རྒྱུད་ལ་རྗེས་དཔག་དེས་པའི་དེས་ཤེས་ཡོད་ཀྱང་རྗེས་དཔག་གི་ཐ་སྙད་ཁས་མི་ལེན་
 ཞིང་། དེའི་དོན་དེས་པ་ལ་དེས་པར་འཛོག་པ་ནི་སྐབས་འདིའི་གནད་ཀྱི་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་དེས་དགག་སྐྱབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། དགག་སྐྱབ་ཀྱི་ནམ་དབྱེ་དང་།
 དེ་ཚད་མས་རྟོགས་ནས་དགག་སྐྱབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད།
 གྲོས་ཡོངས་གཙོད་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ། དབྱེན་སྒྲུང་བའི་སྐྱབ་པ་དང་། སེལ་བའི་སྐྱབ་པ་གཉིས།
 དང་པོའི་མཚན་ཉིད། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པས་ཡོངས་གཙོད་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ། མཚན་གཞི་ནི།
 དེའི་སྒྲུང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་མཚན་རྣམས་སོ། །གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། རྟོག་གྲོས་ཡོངས་
 གཙོད་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་སྒྲོ་བཅགས། མཚན་གཞི་ནི། ཡོད་པ་གཞན་སེལ་རྣམས་སོ། །དགག་

པ་ལ་གཉིས་ལས། ལྷ་དང་བའི་རྒྱལ་པའི་ལྷས་ཕྱེ་བའི་དགག་པའི་མཚན་ཉིད། སྒྲོས་རྣམ་བཅད་དུ་
 རྟོགས་པར་བྱ་བ། དབྱེ་ན་མ་ཡིན་དགག་དང་། མེད་དགག་གཉིས། དང་བོའི་མཚན་ཉིད། རྟོག་སྒྲོས་
 དགག་བྱ་དགག་པ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་ཡོངས་གཙོ་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ། འདི་དང་སེལ་བའི་
 རྒྱལ་པ་དོན་གཅིག་གོ། །གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། རྟོག་སྒྲོས་དགག་བྱ་བ་རྒྱལ་པ་རྣམ་པར་བཅད་
 བས་རྣམ་བཅད་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ། འདི་དང་མེད་དགག་དོན་གཅིག་གོ། །རིགས་གཉེར་རང་
 འབྲེལ་ལས། དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་ཚོས་གཞན་འཕེན་པ་དང་མི་འཕེན་པ་འདི་གཉིས་ཀྱི་
 མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི། དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཡང་སེལ་ངོར་ཡིན་ཞིང་།
 ཚོས་གཞན་འཕེན་པ་དང་མི་འཕེན་པ་ཡང་སེལ་ངོར་ཡིན་ལ། སེལ་ངོར་དགག་རྒྱལ་གཉིས་དང་།
 མེད་དགག་མ་ཡིན་དགག་གཉིས་དོན་གཅིག་པའི་དོན་ནོ། །ཚོས་གཞན་འཕེན་པ་ལ་ཡང་ཚིག་
 ཟེན་ལ་འཕེན་པ་དང་། དོན་གྱིས་འཕེན་པ་གཉིས་ལས། དང་བོ་ནི། རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་བྲུམ་དག་
 གི་ས་ཕྱོགས་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་བྲུམ་པ་ལྟ་བུའོ། །སེལ་བའི་རྒྱལ་པའི་
 ལྷས་ཕྱེ་བའི་དགག་པའི་མཚན་ཉིད། སྒྲོས་དགག་བྱ་བ་རྒྱལ་པ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་རྣམ་བཅད་
 ཅུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་སྟེ། འདི་དང་མེད་དགག་གཉིས། མཚན་ཉིད་གཅིག་གིས་མཚན་པར་བྱ་
 བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས། །དང་བོ་ནི། རྩོན་གྱི་མཁས་པ་ཕྱེ་བ་སོགས་
 བ་ཤེ། དངོས་རྟོགས་དང་། རྒྱགས་རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རིམ་བཞིན་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣང་
 བའི་སྒོ་ནས་སྒོ་འདོགས་གཙོད་པ་དང་། དོན་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་སྒོ་འདོགས་གཙོད་
 པ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། རྗེས་དཔག་ཐམས་ཅད་རྒྱགས་རྟོགས་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 གཉིས་པ་ནི། བརྒྱལ་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གསུམ། མངོན་སུམ་གྱིས་བྲངས་པའི་ངེས་
 ཤེས་གྱིས་སེལ་བའི་རྒྱལ་པ་འམ་མ་ཡིན་དགག་རྒྱལ་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་རྟག་འཛིན་གྱི་འབྲུལ་རྒྱ་དང་
 བྲལ་བའི་རྒྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་བྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་དེས་རྒྱ་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་ཚོ། རྒྱ་མི་
 རྟག་པར་བྲུབ་པའི་ཐ་སྣང་བྱེད། འབྲུལ་རྒྱ་ཡོད་ན་ཕྱིས་རྟགས་ལས་རྒྱ་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་ཚོ་རྒྱ་
 མི་རྟག་པར་བྲུབ་པའི་ཐ་སྣང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དགག་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གསུམ།

མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་གྱིས་དགག་པ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་མཁས་པས་དག་
འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་
གྱིས་ས་ཕྱོགས་སུ་བུམ་པ་མེད་པར་ངེས་པའི་ཆོ་བསྐྱེད་པས་དག་པའི་ཐ་སྟངས་བྱེད། རྟོག་པ་མཁོངས་
པས་བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལས་ས་ཕྱོགས་སུ་བུམ་པ་མེད་པར་ངེས་པའི་ཆོ་བསྐྱེད་
པས་དག་པའི་ཐ་སྟངས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། མངོན་སུམ་ཤུགས་རྟོགས་མེད་ན་སྒྲོབ་དཔོན་
གྱིས་གཞུང་གི་ཆ་འགར་ཤུགས་ལས་རྟོགས་པའི་དོན་གྱིས་གོ་བ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་
ཞེ་ན་སྒྲོན་མེད་དེ། དེ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་བྱེད་པའམ་ཚུལ་གསུམ་གོམས་པ་ལས་སྒྲོ་བར་བའི་རྗེས་
དཔག་སྒྲེ་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚན་ཉིད་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ། རབ་བྱེད་བརྟུང་
པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། །

༣༩ མཚན་གཞི་མོ་མའི་དོན་གཏན་ལ་དབང་བ།

༥ གཉིས་པ་མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་དཔག་གོ།

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མངོན་སུམ་ཡང་དག །ལོག་ཕྱོགས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ ཚད་མ་
དང་འབྲས་བུའོ། །

བ/ མངོན་སུམ་ཡང་དག

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད། མཚན་བྱའི་དབྱེ་བ། མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་ནོ། །

དང་པོ་ལ་དགག་བཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱ་བ་སོགས་མངོན་སུམ་དང་། མངོན་
སུམ་ཚད་མ་སོ་སོར་བྱེ་ནས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འབྲལ་པའི་རིག་པ།
བྱི་མའི་མཚན་ཉིད། སྒར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ལ་སྦྱང་སྟབས་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། གཉིས་སུ་བྱེ་བ་གཞུང་ལས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒར་མ་རྟོགས་པ་
ལ་རྣམ་བཅད་མེད་ཅིང་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་མངོན་སུམ་གྱི་རང་ལྡན་ལ་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
པ་ལ་མཚན་ཉིད་དངོས་དང་། དེའི་དོན་ངེས་བར་བྱ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལོག་རྟོག་སེལ་
བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲལ་བའི་རིག་པ་འཇམ། རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་དབང་དུ་
བྱས་ན། མ་འབྲལ་པའི་རིག་པ་དེ། མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་ཚད་

མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྱུལ་བ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ཚད་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་
མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྟོག་བྲལ་གྱི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ། མ་འབྱུལ་བའི་དོན་ངེས་པར་བྱ་
བ། གཉིས་ཀའི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བྲལ་བྱ་རྟོག་པ་ནི། སྐྱོད་ཅེས་པའི་རྟོག་པ་
སྟེ། རྣམ་འབྱུལ་ལས། ཤེས་གང་གང་ལ་སྐྱོད་ཅེས། །དེ་ནི་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན། ཞེས་དང་།
རྣམ་ངེས་ལས། རྟོག་པ་ནི་བརྗོད་པ་དང་འབྲེལ་རུང་བའི་ཤེས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་རུང་
བསྟོས་པའི་དགོས་པ་གང་ཞེ་ན། རྒྱ་གར་བ་ཁ་ཅིག །བད་ལ་མ་བྱང་བའི་བྱིས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པ་
བསྟུ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ། སྐྱོད་ཅེས་པའི་སྟོ་དེས། དེ་ལ་མ་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྐྱབ་པ་ནི་ཅིག་
ཤོས་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། རུང་བ་འཛིན་པའི་སྟོ་དེས་བད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པ་ལ་མ་བྱབ་
པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རུང་བ་འཛིན་པའི་རིགས་ལ་འཛིན་པས་སྟོན་མེད་ཅེ་ན། སྐྱ་མ་ལ་ཡང་མཚུངས་
ཏེ། འབྲེས་པ་འཛིན་པའི་རིགས་ལ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་འདྲིར་བརྟན་གྱི་བྲལ་བ་རྟོག་
པའི་མཚན་ཉིད། སྐྱོད་ཅེས་པ་འཛིན་པའི་དང་། སྐྱོད་ཅེས་རུང་འཛིན་པའི་དང་། སྐྱོད་
འཛིན་པའི་དང་། དོན་སྟེ་འཛིན་པའི་ཞེན་སྟོ་རྣམས་བྱད་པར་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་དང་
བྲལ་བའི་ཚུལ་ནི། རང་ལྟོག་ལ་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་མི་ལྟན་པ་སྟེ། དེའི་དོན་ཡང་རང་མཚན་
གཞིར་བཟུང་བའི་ཆེ་སྒར་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་མ་ཚང་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག །རྣམ་རིག་པ་ལྟར་
མི་བསྐྱབ་པ་ལ་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག །དོན་དམ་པ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ལ་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག །
གཟུང་དོན་ལ་མ་འབྱུལ་བ་ལ་འདོད་པ་ཡོད་ཀྱང་། རིགས་པས་གཞོད་པས། རང་ལུགས་ནི། རྣམ་
ངེས་ལས། དེ་ལ་མ་འབྱུལ་བ་ནི་རབ་རིབ་དང་། ལྷུང་དུ་བསྐྱོར་བ་དང་། ལྷུང་ཞུགས་པ་དང་
འབྱུལ་བ་ལ་སོགས་པས་འབྱུལ་པར་མི་སྦྱེད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དབང་པོ་དང་། ཡུལ་
དང་། བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་འབྱུལ་རྒྱས་འབྱུལ་པར་མི་སྦྱེད་པའོ། །འོ་ན་རྟོག་པ་ཡང་མ་འབྱུལ་བར་
འགྱུར་ཏེ། འབྱུལ་རྒྱ་དེ་དག་གིས་འབྱུལ་པར་མི་སྦྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། སོགས་ཁོངས་
ནས། ཐོག་མེད་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི། རྣམ་པར་རྟོག་པས་ཡོངས་སྒྲུབ་པ། ཞེས་དང་།

གང་དེ་འབྲུལ་བ་ཐོག་མེད་པའི། །དུས་ཅན་མཐོང་གོམས་གྱིས་སྒྲུལ་ཡིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་
བསྟན་པའི་འབྲུལ་རྒྱ་དེ་འདྲན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། འོན་ཏྲོག་བྲལ་དང་མ་འབྲུལ་བ་
གཉིས་ཀ་ཡང་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བ་ལ་དགོངས་སམ། ལོག་ཏྲོག་སེལ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་
ཞེ་ན། ཡང་དག་པ་ན་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པས་རིགས་མི་མཐུན་མཐའ་དག་སེལ་བྱས་ཀྱང་། ཏྲོག་
བྲལ་སྒྲོས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་པ་དང་རིགས་པ་ཅན་པ་སོགས། དབང་ཤེས་ཏྲོག་པ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་
མ་འབྲུལ་བར་འདོད་པའི་ལོག་ཏྲོག་དང་། ཁ་ཅིག །འཇུག་ཡུལ་ལ་མ་འབྲུལ་བས་ཀྱང་མ་འབྲུལ་
བའི་གོ་ཚད་པས་རྗེས་དཔག་ཀྱང་མ་འབྲུལ་བ་ཡིན་ནམ་སྟེ་མ་པའི་ལོག་ཏྲོག་བསྒྲོག་པའི་ཆེད་དུ་
སྒྲོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་མཚོན་བྱའི་དབྱེ་བ་ལ་ལྟ་སྟེ། གང་ལ་དབྱེ་བའི་གཞི། གང་དབྱེ་བའི་ངོ་བོ། གང་
གིས་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན། ཇི་ལྟར་བྱེ་བའི་དོན། ཇི་སྟེད་བྱེ་བའི་གངས་སོ། །དང་པོ་ནི། མ་
འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཙམ་མོ། གཉིས་པ་ནི། དབང་པོ་དང་། ཡིད་དང་། རང་རིག་དང་། རྣལ་
འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་སྟེ་བཞི་པོ། གསུམ་པ་ནི། ཡུལ་གྱི་སྟོན་ནས། ཡུལ་གཞན་རིག་པ་དོན་རིག་གི་
མངོན་སུམ་གཉིས། རང་རིག་པ་རང་རིག་གི་མངོན་སུམ། རང་གཞན་མེད་པར་རིག་པ་རྣལ་འབྱོར་
མངོན་སུམ་མོ། ཏྲེན་གྱི་སྟོན་ནས་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་དོན་རིག་གཉིས། གཞན་དབང་ཙམ་ལ་
བརྟེན་པ་རང་རིག་ ཏྱིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་པ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མོ། གང་ཟག་གི་སྟོན་ནས་སོ་
སྟེ་མངོན་སུམ་དང་། འཕགས་པའི་མངོན་སུམ་གཉིས་སོ། །བཞི་པ་ནི་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་
དད་མ་ཡིན་ཏེ། བཞི་ཀ་ཡང་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པ་ཙམ་ཡང་
མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་གཞན་གསུམ་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་ཐ་དད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ།
མངོན་སུམ་གཞན་གསུམ་པོ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མངོན་
སུམ་གཞན་གསུམ་པོ་རྗེས་ཐ་དད་དང་། དེ་གསུམ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ལ།
ཡུལ་གྱི་སྟོན་ནས་ཐ་དད་ཡིན་ནོ། །ལྟ་བུ་ནི། མངོན་སུམ་བཞི་པོ་མདོ་སྟེ་ལྷགས། བྱེ་བྲག་སྒྲུ་
གསུམ་རྣམ་རིག་གཉིས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་ཁ་ཅིག །སྒྲུ་ཇི་བཞིན་དུ། རྣམ་རིག་པའི་
ལྷགས་ལ། དབང་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་གཉིས་མེད་པས། བཞིར་བྱེ་བ་མདོ་སྟེ་པ་ཁོ་ནའི་ལྷགས་

ཡིན་ཞེས་སྒྲུབ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དམིགས་བརྟག་ལས། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ། དབང་
 མངོན་གྱི་རྒྱུན་གསུམ་བཤད་པས་དབང་མངོན་ཁས་སྤང་དགོས་ཤིང་། དབང་མངོན་འདོད་ན་ཡིད་
 མངོན་གྱང་འདོད་དགོས་པར་རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་ཉིད་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་
 གཞུང་དེའི་དོན། རྣམ་ཡུལ་ལ་མ་འཕྲུལ་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་
 པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དབང་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་གཉིས། གང་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སོང་བའི་རྣམ་ཡུལ་
 དེ་ལ། མ་འཕྲུལ་བར་རྣམ་རིག་པས་གྱང་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་གཞུང་འདིའི་
 དགོངས་པ་རྩི་ལྟར་ཞེན། ཐ་སྙད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། དབང་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་གཉིས་པོ་ཕྱི་
 རོལ་གྱི་དོན་ལ་ཚད་མར་རྣམ་རིག་པས་ཁས་སྤངས་གྱང་། འདིར་བརྟན་གྱི་གངས་རེས་ནི་དོན་
 དམ་གནས་ལུགས་ལ་དབྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚེ། དབང་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་
 གཉིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་ཚད་མར་འགྱུར་བར་མི་སྲིད་པར། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་
 ཁོ་ནར་འགྱུར་བས། མངོན་སུམ་དང་པོ་གསུམ་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་གྱང་གཅིག་ཅིང་། ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་
 གྱང་གཅིག་པས། རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་བཞག་ལ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ནི་ཡུལ་ཚས་ཉིད་ལ་
 ཚད་མ་ཡིན་པས་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་གྱང་། ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཐ་དད་དུ་བཞག་གོ། །
 མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་བཞི་ཆར་ཡང་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་མངོན་སུམ་ནི་ཤེས་
 པ་དང་། དབང་མངོན་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་། ཡིད་མངོན་ནི་དེའི་ཡུལ་ལས་རྫས་གཞན་པའི་ཕྱི་
 རོལ་གྱི་དོན་དང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་ཚད་མར་འཛོག་པ་ནི་གནས་
 ལུགས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། མངོན་སུམ་གྱི་གངས་རེས་
 པ་ནི་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཆོ་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་
 བཞེར་བྱེ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཚད་འབྲས་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་དབང་
 ཤེས་གྱི་ཚད་འབྲས་བཞག་པའི་ཆོ་རང་རིག་འབྲས་བྱར་གསུངས་པ་དང་། རིགས་གཏེར་རྩ་འགྲེལ་
 ལས། ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་མངོན་སུམ་ལ་བཞིར་བྱེ་བའི་ཆོ། ཕྱི་དོན་ཁས་སྤངས་དགོས་པས། མདོ་སྡེ་
 པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་སུ་གསུངས་པ་རྣམས་གནད་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས། རིགས་གཏེར་རྩ་
 བའི་ཆོག་ཀྱང་གཉིས་པོ་དེའི་མགོར་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཞེས་པའི་ཆོག་འདི་སྦྱར་ཤེས་ན་གནད་ཐམས་

ཅད་རང་གྲོལ་དུ་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་དབང་མངོན་ལ་ཡང་བཞི་སྟེ།
མཚན་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ། མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་གྱི་
ཚད་མ། མཚན་བྱའི་སྒྲ་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལས་
དངོས་སུ་སྦྱེས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲལ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ།
བདག་རྒྱུན་གྱི་སྒྲོ་ནས་མིག་གི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ནས། ལུས་གྱི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་
བར་ལ། དམིགས་རྒྱུན་གྱི་སྒྲོ་ནས་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ནས་རིག་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་
བར་ལ། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་སྒྲོ་ནས་རང་ངེས་དབང་མངོན་དང་། གཞན་ངེས་དབང་མངོན་གཉིས་
སོ། །གསུམ་པ་ལ་བཞི་སྟེ། དབང་པོ་ལས་སྦྱེས་པའི་དང་། གཞན་རིག་གི་ཤེས་པའི་དང་། རྟོག་
བྲལ་གྱི་དོན་དང་། མ་འབྲལ་བའི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ། བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་ངེས་
བཟུང་བ་དང་། དེ་ལས་སྦྱེས་པར་བསྐྱབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་
ལས། གྲུབ་མཐའ་འགའ་ཞིག་ལ་གྲགས་པའི་དབང་པོ་མི་འགྲུབ་ཀྱང་རྟོག་གཟུགས་ཅན་འདི་དག་
ལ་ཡོད་པའི་ཡུལ་ལྡེ་ལ་འཛིན་རྒྱས་ཤིག་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་བྱེད་དབང་རྒྱས་པ་ཡི། །ངོ་བོ་གང་ཡིན་
དབང་པོ་འང་ཡིན། །ཞེས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་དོན་ཡང་མངོན་པ་ལས་གྲགས་པ་ལྟར་
ཟར་མའི་མེ་ཏྲོག་ལྟ་བུ་སོགས་དང་། རྣམ་རིག་པ་ལྟར་ཀྱན་གཞིའི་སྟེང་གི་རྒྱས་པ་སོགས་འདིར་
རིགས་པས་མི་འགྲུབ་ཀྱང་། རྒྱུན་གཞན་ཚང་ཡང་དབང་རྟོག་འདི་དག་ལ་ཡོད་པའི་རྒྱས་པ་ཞིག་མ་
ཚང་ན་དབང་ཤེས་མི་འབྱུང་བའི་རྟགས་ལས་རྒྱས་པ་དེ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཅིང་། རྒྱས་པ་དེ་ཡང་བཅའ་
ཤེས་གང་རུང་ལས་མ་འདས་པ་ལས་ཤེས་པར་མི་འཐད་དེ། དབང་ཤེས་ཡིན་ན། དབང་ཤེས་མ་
སྦྱེས་པའི་སྣང་ནས་ཡོད་པས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། ཡོད་ཤེས་ཡིན་ན་དབང་རྟོག་འདི་དག་ལ་
བརྟེན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བཅའ་པོར་གྲུབ་པས་གཟུགས་ཅན་ཙམ་ཞིག་ཁས་སྤངས་
ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལས་སྦྱེས་པར་རྗེས་འགྲུའི་སྒྲོ་ནས་འགྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་
དབང་དོན་བར་མ་ཆད་དང་། འབྲས་བུ་དབང་ཤེས་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་པ་ལས། དང་པོར་
དབང་དོན་བར་མ་ཆད་པར་དམིགས། དེའི་རྗེས་སུ་ཡུལ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དམིགས་

པས། དེ་ལ་ཡོད་པའི་རྩལ་པ་ཞིག་ལ་བརྟེན་པར་འབྲུབ་སྟེ། མེ་དུ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་ལྷོག་པས་
ཀྱང་འབྲུབ་པོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་པ་མདོ་སེམས་
གཉིས་ཀ་མཐུན་ཀྱང་། མདོ་སྟེ་པས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དུ་འཛོག་པ་ནི། བྱི་རིལ་གྱི་ཡུལ་ལ་
ལྷོས་ནས་འཛོག་དགོས་པ་ས། གཞན་རིག་གི་ཤེས་པར་འདོད་ལ། སེམས་ཙམ་པས་རང་ལས་
གཞན་པའི་ཡུལ་ལ་ཚད་མར་མ་སོང་བས་རང་རིག་ཉིད་དུ་འདོད་དེ། དེས་ན་གཞན་རིག་མེད་པའི་
བྱིར། །རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ཚད་མ་མདོར།
མིང་དང་རིགས་སོགས་སྦྱར་བ་ཡིས། རྟོག་པ་དང་བྲལ་མངོན་སུམ་མོ། །ཞེས་དམ་བཅའ་ཙམ་
གསུངས་ཤིང་། རྣམ་འགྲེལ་འདིར། དེ་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་མང་དུ་གསུངས་ཀྱང་། རིགས་པའི་
གཙོ་བོ་ནི། དེ་བྱིར་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་སྟོ། །ཐམས་ཅད་ཁྱད་པར་ཡུལ་ཅན་ཡིན། ཞེས་པ་སྟེ།
དབང་མངོན་ཚེས་ཅན། རྟོག་བྲལ་ཡིན་ཏེ། བྱི་དོན་རང་མཚན་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་
པའི་བྱིར། ཞེས་པ་འོ། །བཞི་པ་ནི། དབང་མངོན་ཚེས་ཅན། མ་འབྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། འབྲལ་རྒྱས་
འབྲལ་བ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། དོན་རང་མཚན་གྱི་རང་ངོས་ནས་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏད་པའི་
ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ལ་སྐྱ་དོན་སྦྱར་བ་སྟེན་པ་དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་ནས་རྒྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དབང་མངོན་དེ་རྒྱེན་གསུམ་ཆར་ལས་སྐྱེས་པར་མཚུངས་ཀྱང་། དམིགས་
རྒྱེན་དང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་པར། བདག་རྒྱེན་གྱི་སྒོ་ནས་སྦྱར་དབང་
མངོན་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་སྟེ། བདག་
དབང་པོ་ཐུན་མོང་མིན་རྒྱུའི་བྱིར། །དབང་ཤེས་ཡིན་ཏེ་རྩ་སྐྱབ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བདག་
རྒྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་དེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས། དེའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བདེ་སྐྱག་
ཏུ་གོ་རུས། གཞན་གཉིས་དེ་ལས་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཚད་མ་མདོར། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་རྒྱ་ཡི་བྱིར། །
དེ་ཡི་ཐ་སྙད་དབང་པོས་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱེན་ལ་ཡང་གསུམ་སྟེ། མཚན་
ཉིད། མཚན་བྱའི་སྐྱ་དོན། མཚན་གཞི་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། རིག་པ་གང་ཞིག །

ཚོས་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚད་པར་རང་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་རིག་པ་གཙོ་བོར་གསལ་རིག་ཏུ་སྒྲིང་
བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཤེས་པར་མཚུངས་པས་ན་མཚུངས་པ། ཚོས་གཞན་གྱིས་
བར་མ་ཚད་པས་ན་དེ་མ་ཐག་པ། སྒྲིང་པར་བྱེད་པས་ན་རྒྱུ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་སྟོམས་
འཇུག་གཉིས་ལ་སོགས་པ་སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ལྷ་ལས་ལྷང་བའི་ལྷང་སེམས་ཀྱི་
མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་གང་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་དང་པོའི་འཇུག་སེམས་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་པ་
དང་། ཁ་ཅིག་ཀྱང་གཞི་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དང་པོའི་འཇུག་སེམས་དང་
འབྲས་བུའི་བར་དུ་དུས་རིང་པོས་ཚད་པ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀྱང་གཞི་རྣམ་རིག་པའི་ལྷགས་ལ་
འཐད་ཀྱང་མདོ་སྤེལ་པའི་ལྷགས་ལ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ལོ། །དེས་ན་གནས་སྐབས་དེ་དག་ཏུ་ཡིད་གྱི་
ཤེས་པ་མི་གསལ་བ་ཡོད་པས་དེ་ལྷང་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ་བདག་རྒྱུ་ལ་
མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། སྒྲོལ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་གི་བདག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་
དབང་མངོན་ཡུལ་སོ་སོར་འཛིན་རྒྱས་པའི་ཆ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྒྲིང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དེ། རང་གི་
བདག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་དབང་མངོན་གྱི་བདག་རྒྱུ་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤར་
བཤད་ཟེན་ཏོ། །གསུམ་པ་ནི། གང་གི་དབང་གིས་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྤྲང་གི་ཡུལ་འཛིན་རྒྱས་རང་
དབང་དུ་སྒྲིང་པར་བྱེད་པས་ན་བདག་རྒྱུ་ལོ། །གསུམ་པ་དམིགས་རྒྱུ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་།
མཚན་གཞི་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྣམ་ཤེས་དེའི་སྤྲང་གི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པའི་ཆ་གཙོ་བོར་དངོས་
སུ་སྒྲིང་བྱེད་ཀྱི་ཕྱི་དོན་དེ་རྣམ་ཤེས་དེའི་དམིགས་རྒྱུ་གྱི་མཚན་ཉིད། རྣམ་རིག་པ་ལྟར་ན། ཕྱི་དོན་
གྱི་ཆ་བརྟུ་རྒྱས་པ་ཞེས་སྤྱད་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚོས་མངོན་པ་བ་རྣམས། དམིགས་པ་ཚོས་རྣམས་
ཐམས་ཅད་དེ། ཅེས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་འདོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་ཕྱི་དོན་ཉིད་
ལ་འཛིན་དགོས་པས་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྡེ། །འོན་ཀྱང་གཟུང་དོན་དང་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་
པར་ནི། རྣམ་པ་གཏོད་པ་ཙམ་གྱི་ཆ་ནས་དམིགས་རྒྱུ་དང་། རང་དོས་ནས་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་
གཏོད་པའི་ཆ་ནས་གཟུང་དོན་དུ་འཛིན་པས། གཟུང་དོན་ལ་དམིགས་རྒྱུ་གྱིས་ཁྱབ་ཀྱང་རྣམ་
ཤེས་དེའི་དམིགས་རྒྱུ་ལ་རྣམ་ཤེས་དེའི་གཟུང་དོན་གྱིས་མ་ཁྱབ་པོ། །

གཉིས་པ་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་གསུམ་སྟེ། རོ་བོ་དོས་བཟུང་བ། རང་བཞིན་གཏན་ལ་

དབབ་པ། ཚུད་པ་སྒྲོང་བའོ། །དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྒྱུན་གསུམ་ལ་དབྱེད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་དང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཡིད་དབང་ལས་དངོས་སུ་སྒྲུབ་ཤིང་གཟུང་དོན་ཅན་གྱི་ཤེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་སོགས་ལྟའོ། །གསུམ་པ་ལ། བདག་རྒྱུན་ནི། དབང་ཤེས་རྒྱུན་ལྡན་དུ་འབྱུང་བའི་ཆོ། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ། ཡིད་མངོན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་ཡིན་ཏེ། ཡིད་མངོན་ཡིན་ན། དོན་རིག་ཡིད་མངོན་ཡིན་དགོས་ཤིང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་དོན་རིག་ཡིད་མངོན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་། བདག་རྒྱུན་གཉིས་རྩིས་གཅིག་ཡིན་པ་གང་ཞིག་། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དེ་དབང་ཤེས་ཉིད་དུ། རྣམ་འགྲེལ་ངེས་གཉིས་ཆར་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ནི་རི་སྐད་བཤད་པའི་བདག་རྒྱུན་དེ་ཉིད་ཡིད་མངོན་སྒྲོང་བ་གསལ་རིག་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཆ་ནས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དུ་འཛོག་སྟེ། རྣམ་ངེས་སུ། དབང་ཤེས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས། བྱུང་ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས། །དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས་བྱུང་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དམིགས་རྒྱུན་ནི། དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་དམིགས་རྒྱུན་ནི་ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་དམིགས་རྒྱུན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིད་མངོན་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་དུས་སུ་འདས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐད་ཅིག་ཉིད་ཕྱིར་འདས་པ་ཡིས། །དོན་མཐོང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེའི་རིགས་འདྲ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དེ་ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་། དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་གཉིས་ཀའི་གཟུང་དོན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། རྒྱེ་བའི་ཚུལ། དེ་ཚད་མར་བསྐྱབ་པ། རྒྱེ་བའི་གནས་སྐབས་ལ་དབྱེད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དབང་མངོན་ལྷ་འགགས་པའི་རྩིས་སུ་ཡིད་མངོན་ལྷ་ཅིག་ཅར་རྒྱེ་འཕམ་མི་སྒྲེ། མི་སྒྲེ་ན་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་ལས་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་མི་འབྲུབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། རྒྱེ་ན་གང་ཟག་གཅིག་རྒྱུད་དུ་མར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་རྒྱེ་ཡང་གང་ཟག་གཅིག་རྒྱུད་དུ་མར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་མེད་དེ། རང་དུ་རང་རིག་གི་རྒྱུན་གཅིག་གིས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་དབང་ཤེས་ལྷ་དང་རྟོག་པ་ཅིག་ཅར་རྒྱུས་པའི་ཆོ་གང་ཟག་གཅིག་རྒྱུད་དུ་མར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་

ཡོད་དོ། །འོ་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུད་རེ་རེ་བཤོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་
འགལ་ལོ་ཞེན་སྒྲིན་མེད་དེ། ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྣང་དུ་ཁ་ནང་བལྟས་ལ་རང་རིག་གི་རྒྱན་
གཅིག་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་མངོན་ལྡེ་ལ་རྒྱན་མེད་པས་དེ་དག་ཉམས་སུ་ཕྱུང་བའི་རང་
རིག་ལ་ཡང་རྒྱན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་དེ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་
བདེན་པ་ཤེས་པ་མ་འབྲུལ་བས་བཟུང་བའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་མངོན་སུམ་གཞན་བཞིན་དུ་རང་
སྟོབས་གྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་མི་ལུས་ཏེ། རྒྱན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་
ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་དབང་ཤེས་གྱི་ཡུལ་རྒྱལ་སྤྱི་བའ་ཡིན་ཡང་ཐ་
སྙད་དུ་ཡུལ་གྱི་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བཤད་པའི་རྣམ་གངས་འགོད། འཐད་པའི་བྱོགས་ངེས་བཟུང་།
དེ་ལ་རྩོད་པ་སྟོང་བཤོ། །

དང་པོ་ལ། རྒྱན་གྱིས་དང་པོར་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ །དེ་ནས་ཡིད་མངོན་སྐད་
ཅིག་མ་གཅིག་ །དེ་ནས་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་སྟེ་བ་སོགས། མགོ་དབང་མངོན་གྱིས་
འཛིན་ཞིང་མཇུག་ཡིད་མངོན་གྱིས་བརྟུལ་ལོ། །ཞེས་བཞེད་པར་ཁ་ཆེ་པའི་ཆེན་དཔོན་སྟོབ་གྱི་
གསུང་སྟོས་ལས་འབྱུང་ངོ་། །སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་དབང་མངོན་གྱི་རྒྱན་རྫོགས་པའི་མཇུག་
དུ། ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྟེ་བ་ཡིན་གྱི་སྤྲོ་རོལ་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མིག་གཟུགས་ལ་འཇུག་
པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཟུགས་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་མིག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། གཞན་དུ་ནི་མིག་ཤེས་གྱི་མཚན་གཞི་རྟེན་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཞེད་དོ། །བྲམ་ཟེ་ཆེན་
པོས་དང་པོར་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་སྟེ་ཞིང་། དེའི་རྗེས་སུ་དབང་མངོན་གྱི་རྒྱན་མ་
རྫོགས་གྱི་བར་དུ། དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་གངས་མཉམ་དུ་སྟེ་བ་ཡིན་ལ། དབང་མངོན་དེ་
རང་གི་རིགས་འདྲ་སྤྱི་མ་ལས་བྱུང་བས་རྒྱན་ཡོད་ཅིང་། ཡིད་མངོན་དེ་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྤྱི་མ་
ལས་མ་བྱུང་བར་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དབང་མངོན་ལས་བྱུང་བས་རྒྱན་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །
དེ་ལྟར་ལུགས་གསུམ་ལས། དང་པོ་རྒྱན་གྱི་བཞེད་པ་དེ་མི་འཐད་དེ། དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་དང་
པོའི་དུས་སུ་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་རྒྱུན་གསུམ་ཚད་བས། དངོས་རྒྱ་ལས་དངོས་

འབྲས་སྒྲེ་བ་ལ་སྤྲུལ་ཀྱང་གོགས་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དུ་ན་དཔྱིད་པ་བས་དབང་
 ཤེས་ཕྱང་བྱ་ཕྱིར་བྱེད་སྤེལ་ནས་སྒྲེ་བར་འདོད་པ་ན། སྤྱོད་དཔོན་གྱིས་རང་ཡུལ་བར་མ་ཆད་དུ་མི་
 སྤང་བར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་འདི་ལ་ཡང་འབྲུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཚོས་མཚོག་གི་
 བཞེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དབང་མངོན་གྱི་རྒྱན་མ་རྫོགས་པའི་གོང་དུ་ཡིད་མངོན་གྱི་རྒྱན་གསུམ་
 ཚང་བས་ཡིད་མངོན་སྒྲེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། གལ་ཏེ་དབང་མངོན་གྱིས་གོགས་
 བྱེད་དོ་སྤྲུལ་ན་དེའང་མི་འཐད་དེ། དངོས་རྒྱུ་ལས་དངོས་འབྲས་སྒྲེ་བ་ལ་གོགས་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། གཞན་དུ་ན་རྒྱན་གྱི་མཐར་ཡང་གོགས་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། གཉིས་པ་ནི། མདོ་ལས། དགོ་
 སྤྱོད་དག་གཟུགས་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མིག་དང་ཡིད་ལ་བརྟེན་པའོ། ཞེས་དང་། ཚད་
 མ་མདོར། ཡིད་ཀྱང་དོན་དང་། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། ཡིད་ཀྱང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་
 དམིགས་ཤིང་ཉམས་སུ་ཕྱོད་བའི་རྣམ་པས་འབྲུག་པ་སྟེ། རྟོག་པ་མེད་པ་འབའ་ཞིག་གོ། ཅིས་དང་།
 དེའི་དོན་རྣམ་ངེས་ལས། དབང་ཤེས་དེ་མ་ཐག་རྒྱེད་ལས། བྱུང་ཁིང་དེ་དོན་དེ་མ་ཐག འཛིན་
 པར་བྱེད་པ་ཡིད་ཀྱང་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། སྒྲེ་རྒྱུལ་ངོས་
 བཟུང་བ་དང་། མངོན་སུམ་སོགས་ཀྱི་འགྲོས་བརྩི་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་
 མ་དང་པོ་དང་དུས་མཉམ་པའམ་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་མངོན་ཡིན་ན། རང་གི་དེ་མ་
 ཐག་རྒྱེད་དབང་མངོན་ལས་བྱུང་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་དང་
 པོའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་ཁིང་། དེ་ལ་ཡང་དབང་མངོན་གྱི་རྒྱན་རྫོགས་པའི་མཐར་འབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་
 ཏེ། ཚོས་མཚོག་ལ་བརྫོད་པའི་སྒྲོན་གནས་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་མ་རྫོགས་པར་འབྱུང་བ་ལ་ཡང་།
 རྒྱན་ལྟར་སྤེལ་མར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པར། དུས་མཉམ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། རྒྱལ་ནི་དབང་
 མངོན་སྐད་ཅིག་དང་པོས་བདག་རྒྱེད་དང་དེ་མ་ཐག་རྒྱེད་བྱས། དེ་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱི་དོན་
 གྱིས་དམིགས་རྒྱེད་བྱས་ནས། དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་དུས་མཉམ་པར་ཡིད་མངོན་
 སྐད་ཅིག་དང་པོ་རྗེས་ལོགས་སུ་སྒྲེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་བརྩམས་ཏེ་དབང་མངོན་གྱི་རྒྱན་མ་རྫོགས་
 བར་གྲངས་མཉམ་དུ་སྒྲེ་བ་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་ནི། དེའི་ཚེ་མངོན་སུམ་གྱི་འགྲོས་བརྩི་ན་འགྲོས་
 གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཁ་ཕྱིར་བལྟས་ལ་དབང་མངོན་དང་། ཡིད་མངོན་གྱི་འགྲོས་གཉིས། བར་

བལྟས་ལ་དེ་གཉིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་འགྲོས་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དམིགས་ཀྱིན་གྱིས་འགྲོས་ལྟར་འགྱུར་རྟེ། ཀྱིན་གསུམ་ཚན་པ་ལྟ་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་པའི་ཚོ། དབང་
མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལྟ་དང་། ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལྟ་སྟེ་བཅུ་སྟེ་ཡང་གཟུགས་འཛིན་
དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་གཉིས་
དམིགས་ཀྱིན་གྱི་སྒྲོ་ནས་གཟུགས་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་ཏུ་འཛིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཚོ་
ཡིད་བྱེད་གྱི་འགྲོས་བསྐྱར་ན་བདུན་དུ་འགྱུར་རྟེ། ཡིད་བྱེད་གྱི་སྒྲོ་ནས་རང་ངེས་གཞན་ངེས་གཉིས་
སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཚྱོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ལྟ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱིས་ཚྱོད་པ་སྤོང་བ། འགྲེལ་བྱེད་གཞན་གྱིས་
ཚྱོད་པ་སྤོང་བ། བོད་རྒྱམས་ཀྱིས་ཚྱོད་པ་སྤོང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ལྟ་སྤོང་བ་ནི་འཛིན་པ་
ན། །ཞེས་སོགས་ཏེ་གཞུང་དོན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོན་གྱིས་
མི་གཞོད་དེ། ཡིད་མངོན་གྱིས་ལུལ་ངེས་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་ཅིང་སྟེལ་མར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཚོས་
མཆོག་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོན་གྱིས་མི་གཞོད་དེ། དབང་མངོན་གྱི་རྒྱལ་མ་རྟོགས་པར་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི།
རྒྱལ་རྟོགས་པའི་མཐའ་ཁོ་ནར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། མིག་བྱེད་པ་དང་ལྟ་ན་པའི་ཚོ་གཟུགས་གསལ་
སྤང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་མིག་ཤེས་མིན་ན། མིག་ཤེས་གྱི་མཚན་གཞི་མི་རྟོན་པར་ཐལ་བས་
མི་གཞོད་དེ། གཞན་དུ་ན་ཡིད་བྱེད་པ་དང་ལྟ་ན་པའི་གཟུགས་གསལ་སྤང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཐམས་
ཅད་ཡིད་མངོན་མ་ཡིན་ན། ཡིད་མངོན་གྱི་མཚན་གཞི་མི་རྟོན་པར་མཚུངས་ཤིང་། མིག་ཤེས་ལ་
གཟུགས་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཚོ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་གཟུགས་གསལ་བར་སྤང་བ་ཡང་མེད་པར་
ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འགྲོས་གསུམ་གྱི་ཐ་སྟད་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྤོང་
བ། ངེས་ཤེས་འདྲེན་མི་འདྲེན་གྱི་བྱེད་པར་མེད་པར་ཐལ་བ་སྤོང་བ་དང་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི།
ཉ་དབོན་ན་རེ། འགྲོས་གསུམ་གྱི་ཐ་སྟད་མི་འཐད་དེ། ཕྱི་བལྟས་ལ་དོན་རིག་གི་འགྲོས་གཉིས་
ཡོད་པ་ལྟར། རང་བལྟས་ལ་དེ་གཉིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་གི་འགྲོས་གཉིས་ཏེ། ཡང་ན་
འགྲོས་བཞིར་འགྱུར་ཞིང་། རང་བལྟས་ལ་དེ་གཉིས་རང་རིག་ཏུ་གཅིག་པ་ལྟར། ཕྱི་བལྟས་ལ་ཡང་
དེ་གཉིས་དོན་རིག་ཏུ་གཅིག་པས་ཡང་ན་འགྲོས་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་མངོན་

སུམ་ལ་བཞིར་དབྱེ་བ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དབང་ཡིད་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གསུམ། དེ་
 གསུམ་ཉམས་སུམ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་སྟེ། ཡང་ན་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་ལ་དེ་གསུམ་རང་རིག་ཏུ་
 གཅིག་ན་སྡེ་མ་གསུམ་དོན་རིག་ཏུ་གཅིག་པས་ཡང་ན་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚུར་
 མཐོང་ལ་དེའི་ཚེ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མ་གཏོགས་པའི་མངོན་སུམ་ལེའུར་བཤད་པའི་མངོན་
 སུམ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བས་མངོན་སུམ་བཞིའི་ནང་ནས་མངོན་སུམ་གསུམ་གྱི་འགོས་ཚང་
 ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་འགོས་གསུམ་དུ་མ་ངེས་ཏེ། དམིགས་རྒྱུན་སོགས་གྱི་འགོས་བརྩི་ན་
 ལྷ་དང་བདུན་དུ་ཡང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་
 ཚད་དུ་དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་གངས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་ན། དེ་གཉིས་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ལུས་མི་
 ལུས་གྱི་བྱང་པར་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས། འདིའི་ལན་དུ་རིགས་གཏེར་ལས། དབང་པོ་གཟུགས་
 ཅན་ལས་དབང་སྐྱེ། །དེས་ན་དབང་ཤེས་རྒྱན་བཅས་ཡིན། །ཡིད་དབང་ལས་ནི་ཡིད་དབང་མིན། །
 དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་དེ་རྒྱན་མེད། །ཅེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐད་ཅིག་
 སྡེ་མ་ལས་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བས་སྐྱེ་གསུམ་པའི་རྒྱན་ཉལ་བུ་ཉག་པ་མེད་ཀྱང་
 རིགས་འདྲ་སྐྱེ་བ་བར་མ་ཆད་པའི་རྒྱན་ཡོད་ལ། ཡིད་གྱི་དབང་པོ་ནི་དབང་ཤེས་སྡེ་མ་འགགས་མ་
 ཐག་པ་ཅམ་ཡིན་པས། ཡིད་གྱི་དབང་པོ་གཞན་ལས་གཞན་མི་སྐྱེ་བས་རྒྱན་མེད་པའི་ཕྱིར། སོ་སོ་
 སྐྱེ་བོས་མཚམས་སྦྱོར་མ་ལུས་པས་རང་ལས་ངེས་མ་ལུས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་ཁ་
 ཅིག །སྐྱེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཡིད་དབང་ལས་ཡིད་དབང་མི་སྐྱེ་བ། རིགས་གཏེར་གྱི་དགོངས་པར་
 བྱས་ནས། དེ་འགོག་པ་ནི་ཁས་སྒྲངས་མེད་པའི་དགག་པ་ལ་དགའ་བ་ཅམ་དུ་ཟད་དེ། ཡིད་དབང་
 ལས་ཡིད་དབང་མི་སྐྱེ་བ་རིགས་གཏེར་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེ་ཉིད་དགོངས་
 པར་བྱས་ནས་སྐབས་པར་བྱེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ཡིད་དབང་
 ཡིན་ཅིང་། དབང་ཤེས་སྡེ་མ་ལས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཡིད་མངོན་གྱི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་
 པའི་ཡིད་དབང་སྡེ་མ་ལས་ཕྱི་མ་མི་སྐྱེ་བ་དགོངས་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དབང་མངོན་
 རྐད་ཅིག་རེ་རེ་བཞིན་དུ་ཡིད་མངོན་གྱི་བདག་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག །ཡིད་མངོན་དུ་
 གྱུར་པའི་ཡིད་དབང་ལས་ཡིད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་དབང་མི་སྐྱེ་བའི་དོན་དུ་འདོད་པ་ཡང་ཚིག་

གི་དོན་ལ་མ་ཞུགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་ལས་དབང་སྤྱེ། ཞེས་པའི་དོན་ཡང་
དབང་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་ལས་དབང་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་དབང་པོ་གཞུགས་
ཅན་སྤྱི་ཞེས་པ་ལ་སྒྱུར་དགོས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དགོངས་པ་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ།
དབང་མངོན་ལ་རྒྱུན་ཡོད་དེ། དབང་མངོན་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་རྣམས་རྒྱུན་ལས་ལོགས་སུ་གྱུར་
པའི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་སྒྲ་མ་ལས་ཕྱི་མ་སྤྱི་བའི་ཕྱིར། ཡིད་མངོན་ལ་རྒྱུན་མེད་
དེ། ཡིད་མངོན་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་རྣམས་རྒྱུན་ལས་ལོགས་སུ་གྱུར་པའི་བདག་རྒྱུན་ཡིད་དབང་སྒྲ་
མ་ལས་ཕྱི་མ་སྤྱི་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷབ་སྟེ། ཡིད་མངོན་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་རྒྱུན་དེ་དབང་མངོན་
གྱི་རྒྱུན་ཡིན་གྱི་ཡིད་མངོན་གྱི་རྒྱུན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་མའི་གཏན་ཚིགས་བྱུང་སྟེ། ཡིད་མངོན་
གྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་། བདག་རྒྱུན་གཉིས་རྣམས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབང་མངོན་གྱི་
རྒྱུན་གསུམ་ལ་རྣམས་རྒྱུན་མི་འདྲ་བ་གསུམ་སོ་སོར་ཡོད་ཅིང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་རྣམས་རྒྱུན་དེ་
དབང་མངོན་རང་གི་རྣམས་རྒྱུན་ཡིན་པས་དབང་མངོན་ལ་རྒྱུན་ཡོད་ལ། ཡིད་མངོན་གྱི་དེ་མ་ཐག་
རྒྱུན་དང་། དམིགས་རྒྱུན་གཉིས་ལ་རྣམས་རྒྱུན་སོ་སོར་ཡོད་ཀྱང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་། བདག་
རྒྱུན་གཉིས་ལ་རྣམས་རྒྱུན་སོ་སོར་མེད་ཅིང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་རྣམས་རྒྱུན་དེ་ཡང་དབང་མངོན་གྱི་
རྣམས་རྒྱུན་ཡིན་གྱི། ཡིད་མངོན་རང་གི་རྣམས་རྒྱུན་མ་ཡིན་པས་རྒྱུན་མེད་པ་ནི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
འདིའི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་འདི་རྟོགས་པ་ས་སྤྱི་བ་རྒྱུ་ལ་རྒྱུ་ཉིད་རྣམས་སུ་ཁོ་
བོ་ལས་གཞན་མ་བྱུང་ངོ་། །

གསུམ་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ནི་ཚད་མ་མདོར། ཆགས་ལ་སོགས། །རང་རིག་རྟོག་པ་
མེད་པ་ཅན། ཞེས་པའི་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དོན་གཏན་ལ་དབང་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད། མཚན་
གཞི། རྣམ་གཞག་ལ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པར་བྱེད་པའི་འཛིན་
རྣམས་སྟེ། དེ་ལ་སྒྲོ་ནི་ཡོངས་གཙོད་པ། །འཛིན་པའི་རྣམ་པར་འདོད་པ་སྟེ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།
ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ཀྱང་། རང་སྟོག་ནས་རང་རིག་
མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པས། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་དེ། རང་རིག་མངོན་
སུམ་གྱི་མཚན་གཞི་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་པ་དང་། གཉིས་སྒྲུང་མེད་པའི་རང་རིག་

མངོན་སུམ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སློ་གཅིག་ཉིད་གཟུང་ཙམ་དང་འཛིན་ཙམ་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་བ་
 བ། གཟུང་བར་སྒྲུབ་བ་མུང་བྱ་དང་། འཛིན་བར་སྒྲུབ་བ་མུང་བྱེད་དུ་སྒྲུབ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་
 སྒྲུབ་བའི་རང་རིག་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲེད་གི་རང་གི་ངོ་བོ་མུང་
 ཅམ་དུ་སྦྱེས་པའི་ཆ་དེ་ཉིད་དོ། །གསུམ་པ་ལ། ཤེས་པ་ཡིན་ན། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་
 སུམ་ཡིན་པས་བྱུང་མ་བྱུང་དབྱེད། རང་རིག་དང་གཞན་རིག་འགལ་མི་འགལ་དབྱེད། རང་རིག་
 ལ་ཡུལ་ཡོད་མེད་དབྱེད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྲ་རབས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཉིས་སྒྲུབ་
 ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ལ། རང་གི་ངོ་བོ་གསལ་ཅམ་གྱི་ཆ་དང་། ཡུལ་གཞན་རིག་པའི་ཆ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི། འཛིན་ཙམ་ཡིན་པས། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། བྱི་མ་ནི། གཟུང་
 ཙམ་ཡིན་པས་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྲོ། །འོ་ན་བྱེ་བྲག་པས།
 སངས་རྒྱུས་པའི་ངོར་ཆོར་བ་བདེ་བ་ཆོས་ཅན་། རང་གི་ངོ་བོ་མི་རིག་པར་ཐལ། ཡུལ་གཞན་རིག་
 པའི་བྱིར། ཞེས་པ་འདི་ལ་འདོད་ལན་འདེབས་རིགས་པར་ཐལ་བ་དང་། སྤྲ་འཛིན་དབང་མངོན་
 ཆོས་ཅན། སྤྲ་པོ་མི་རིག་པར་ཐལ། རང་གི་ངོ་བོ་མི་རིག་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་འདི་རང་རིག་མེད་
 པར་འདོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁས་སྤངས་དེའི་བྱིར།
 འདོད་ན། ཙམ་ངེས་ལས། དམིགས་པ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ན། འོ་ན་མཐོང་རབ་ཏུ་འགྱུར་མི་
 འགྱུར། ཞེས་དང་། འདིར་ཅི་སྟེ་རང་དངོས་མི་རིག་ན། ཁྲི་ལྟར་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་རིག་ ཅིས་
 གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །རང་ལུགས་ལ་ཤེས་པ་ཡིན་ན། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་
 ཡིན་པས་བྱུང་བ་བསྐྱུང་བ་ལ་ལུང་རིགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཆད་མ་མདོར། རྟོག་པའང་
 རང་རིག་ཉིད་དུ་འདོད། འོ་ན་ལ་མ་ཡིན་དེ་རྟོག་བྱིར། ཞེས་དང་། ཙམ་འགྲེལ་ལས། རང་གི་ངོ་
 བོ་སྒྲོ་དོན་མིན། འདི་བྱིར་དེ་ལ་ཀུན་མངོན་སུམ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། སྤྲུབ་བྱེད་འགོད་པ་ནི།
 སྤྲ་འཛིན་དབང་མངོན་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བྱུང་བྱར་གྱུར་པའི་
 ཙམ་པ་དེ། སྤྲ་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱལ་གཉིས་སྤྲུབ་པར་བྱེད་
 པས་ཀྱང་། རང་རིག་པལ་ཆེར་གྲུབ་པ་ཡིན། ཞེས་སོ། འདི་ཡང་གྲུབ་སྟེ། བྱིས་ཀྱི་བྱན་པའི་
 རྟགས་ལས་སྤྲ་འཛིན་དབང་མངོན་ལ་རང་དུས་སུ་མུང་བྱེད་ཡོད་པར་གྲུབ་ཅིང་། མུང་བྱེད་རྫས་

གཞན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲན་པ་ལས་ཀྱང་བདག་རིག་གྲུབ། ཟེས་སོ། །རང་ཐྱོང་མེད་པ་ལ་
གཞོད་བྱེད་བརྟེན་པ་ནི་བདེ་སོགས་ལ་ཐྱོང་བྱེད་རྣམས་གཞན་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཐྱོང་བྱེད་
ཡོད། རང་ཐྱོང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་གཞན་གྱིས་
ཐྱོང་བ་ཡིན་ནམ། ཕྱིས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་རྣམས་གཞན་གྱིས་ཐྱོང་བ་ཡིན། ཞེས་དབྱེད་ནས། གཞུང་
ནས་བཤད་པའི་གཞོད་བྱེད་རྣམས་བརྟེན་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་གཉིས་འགལ་ཏེ། ཆོས་
གཅིག་ལ་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། གཞན་རིག་ཡིན་པས་མ་བྱལ་ཅིང་། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་
རིག་ཡིན་ན། རང་རིག་ཡིན་པས་མ་བྱལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ། དབང་
ཡིད་གཉིས་པོ་དེ་གང་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སོང་བའི་ཡུལ་རང་ལས་རྣམས་གཞན་པ་ཡོད་པས། དོན་
རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་གྱི། རང་རིག་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ལ། རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ལ། དེ་གཉིས་
མངོན་སུམ་དུ་སོང་བའི་ཡུལ་རང་ལས་རྣམས་གཞན་མེད་པས་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་ལེན་ནོ། །
དེ་ལྟར་བྱས་ན། རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ལ། མངོན་སུམ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་དང་། དམིགས་བརྟག་
ལས། དབང་མངོན་གྱི་རྒྱུ་གསུམ། སེམས་ཙམ་རང་ལུགས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ངོས་བཟུང་
མཛད་པ་མི་འགལ་ཞིང་། ཚད་འབྲས་གཉིས་པར་དབང་ཤེས་གྱི་ཚད་འབྲས་ལ་ཡང་རང་རིག་
འབྲས་བུར་བཞག་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་འབྱུང་ངོ་། །གསུམ་པ་ནི། རིགས་གཏིང་རང་
འགྲེལ་ལས། རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་ཡུལ་མེད་པར་བཤད་ཅིང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་བདག་
ཡུལ་དུ་བཞག་པ་ན། །གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་འབྲས་གནས་པ། །འདི་ནི་ཀུན་ལ་སྦྱར་བར་བྱ། །
ཅེས་དང་། དེས་པར་སློང་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ། ཅིག་ཅར་དུ་ནི་ཐྱོང་འགྱུར་བའི། །ཡུལ་ནི་དེ་ལས་
གཞན་ཉིད་དུ། །རྣམ་གང་གིས་ནི་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཐུང་བྱ་དེ་
ཉིད་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་བཤད་པ་རྣམས་གྱི་དགོངས་པ་གང་ཞེན་འདི་ལ་ཁ་ཅིག །ཐ་
སྟོད་དང་དོན་དམ་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་རང་རིག་ལ་ཡུལ་མེད་པ་སྒྲི་རི་བཞིན་དུ་འཆད་པ་ནི་མི་
རིགས་ཏེ་ཐ་སྟོད་དུ་རང་རིག་ལ་ཡུལ་མེད་ན་ཐ་སྟོད་དུ་གཟུང་རྣམ་དེ་འཛོན་རྣམ་གྱི་གཞལ་བྱ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག །དོན་དམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀྱང་ཡུལ་ཡོད་དེ། འཇུག་
ཡུལ་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲུབ་ནི། ཚད་མའི་

མཚན་ཉིད། མི་བསྐྱ་བའི་ཤེས་པ་དང་། མི་བསྐྱ་བ་དེ་ཡང་། མི་བསྐྱ་ལས་དང་བྱེད་པོ་དང་། །བྱ་བ་
གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན། །ཞེས་བྱུང་བར་གསུམ་ལྟ་བུ་གསུངས་པ་དང་། དབྱེ་ན་མངོན་རྗེས་
གཉིས་སུ་ཡོད་པས། རང་སྤྱི་གཉིས་གཞུང་གྱི་བྱེད་ཅེས་པའི་རྣམ་བཞག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དུ་ཐ་
སྟོང་པའི་ཚད་མའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དོན་མ་རྟོགས་པའོ། །གནད་ཀྱི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། །དོན་
དམ་རིགས་པས་དབྱུང་པའི་ཆོ། རང་རིག་ལ་ཡུལ་མེད་དེ། དེའི་ཆོ་གཟུང་རྣམ་འཛིན་རྣམ་གྱི་ཡུལ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆོ་སྟོབས་གཅིག་ལ་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དཔེར་ན་དོན་དམ་རིགས་པས་དབྱུང་པའི་ཆོ། སྐྱ་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་རྟགས་ཚོས་དོན་གསུམ་
དབྱེར་མེད་པས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཐ་སྟོང་དུ་རང་རིག་མངོན་
སུམ་ལ་ཡུལ་ཡོད་དེ། ཐ་སྟོང་དུ་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ལ་ཚད་འབྲས་གཞུང་གསུམ་བཞག་ཏུ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཐ་སྟོང་དུ་སྐྱ་གཅིག་ཉིད་ལ་རྟོག་པས་སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་པའི་ལྟོག་པ་གསུམ་
སོ་སོར་བྱེ་ནས་རྟགས་ཚོས་དོན་གསུམ་དུ་བཞག་པས། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་འཐད་
པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་དོན་དམ་ལ་དགོངས་ནས། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྟོབས་དག་རྣམ་པར་དབྱེར་
མེད་ཀྱང་། །ཞེས་དང་། གཟུང་བ་འཛིན་པ་རིག་པ་དག །ཡོད་པ་མིན་ཡང་ཞེས་དང་། རིགས་
གཏེར་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། རང་རིག་ལ་ཡུལ་མེད་པར་གསུངས་སོ། །ཐ་སྟོང་ལ་དགོངས་ནས་
རྣམ་འགྲེལ་གྱི་སྐར་གྱི་གཞུང་གཉིས་དང་། འདི་ཉིད་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཏུ། མཐོང་བ་ཐིམ་ཅི་ལོག་རྣམས་
ཀྱི། །གཟུང་བ་འཛིན་པ་རིག་པ་དག །ཐ་དད་ལྟ་བུ་ཞིང་རྟོག་བྱར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། གཞུང་གྱི་
དང་། །འཇལ་བྱེད་འབྲས་བྱར་གནས་པ་འདི། །ཅི་ལྟར་རྗེས་སུ་སྟངས་བཞིན་བྱ། །ཞེས་སོགས་
གཟུང་རྣམ་འཛིན་རྣམ་གྱི་ཡུལ་དང་གཞུང་གྱི་ཡིན་པའི་རྣམ་གཞག་མང་དུ་གསུངས་སོ། །མདོར་ན་
དོན་དམ་པར་སྟོབས་གཅིག་ལ་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་དང་། ཚད་འབྲས་གཞུང་གསུམ་བཞག་ཏུ་
མེད་ཀྱང་། ཐ་སྟོང་དུ་དེ་དག་གི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་རྣམས་
ཀྱི་དོན་རྟོགས་ན། འདིའི་མཐའ་ཚད་པར་འགྱུར་ཞིང་། འཆད་ཚུལ་གཞན་ལ་ནི་སྟོང་པོ་མ་ཐོང་ངོ་། །

བཞི་པ་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ནི། བདེ་བར་གཤེགས་པས་ཚོས་རྣམས་ལ་ཚོས་ཀྱི་མིག་
རྒྱལ་མེད་ཅིང་བྱི་མ་དང་བྲལ་བ་རྣམ་པར་དག །ཅེས་གསུངས་པ་དང་། ཚད་མ་མདོར། རྣམ་འབྱོར་

ནུམས་ཀྱི་སྒྲ་མས་བསྟན། །མ་འདྲེས་པ་ཡི་དོན་ཙམ་མཐོང་། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྣལ་
འབྱོར་ཤེས་པ་སྤར་བཤད་པ། །དེ་དག་གི་དེ་སྒོམ་བྱུང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གཏན་ལ་
དབབ་པ་ལ། གསུམ་སྟེ། རང་བཞིན་ངོས་བཟུང་བ། ཡུལ་ལ་ཚད་མར་འགྱུར་ཚུལ། རྒྱབ་བྱེད་ཀྱི་
རིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྒྱ་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་
སྐྱོན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་སྒོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
ལ་བརྟེན་ནས་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས།
ཉན་ཐོས། རང་རྒྱལ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གསུམ། དེ་ལ་སྒྲོབ་མི་སྒྲོབ་
ཀྱི་སྒོ་ནས་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། ཉན་ཐོས་སྒྲོབ་པ་དང་མི་སྒྲོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གཉིས། རང་
རྒྱལ་མི་སྒྲོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ། ཐེག་ཆེན་སྒྲོབ་པ་དང་མི་སྒྲོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་
སུམ་གཉིས་ནུམས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སྤྲང་བཅས་སྤྲང་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཅུར་འགྱུར་ཏེ།
ལྟ་བོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་བློ་གྱིས་བསྟུས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གཉིས་
གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ། དེ་མཐར་ཕྱིན་པའི་དུས། ཐབས་ལ་སྟོས་པ་འབྲས་
བུའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེས་ཉེར་ལན་དང་། ཐབས་སྟིང་
རྗེ་ཆེན་པོས་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རི་ལྟ་བུ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་འགྲུབ་ཅིང་།
དེ་ལས་ལྟོག་པས་རི་སྟེང་པ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མཐར་ཕྱིན་པའི་དུས་ནི་བརྩོན་འགྲུས་ལྟར་བས་ཆོ་གསུམ་ལ་མཐར་ཕྱིན་པ་
ཡིན་ཏེ། ལྟར་བ་སྟིང་བ་གསུམ་གྱི་མཐར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་
མངོན་སུམ་བསྐལ་པ་བརྒྱས་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། བསེ་རུ་བསྐལ་པ་བརྒྱ་ཡི་རྒྱས། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བསྐལ་པ་གངས་མེད་གསུམ་གྱིས་མཐར་
ཕྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གངས་མེད་གསུམ་ལ་སངས་རྒྱས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི།
ཉན་རང་དགྲ་བཙུག་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་
ཏེ། དེས་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐབས་སྟིང་རྗེ་དཔལ་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་

པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཏེ། དེས་
 མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐབས་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐལ་པ་གངས་མེད་གསུམ་
 དུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། རྣམ་པ་དུ་མར་ཐབས་མང་པོ། །ཞེས་སོགས་དང་།
 ཉོན་མོངས་མེད་དང་ནད་མེད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ཏོ། །གཉིས་པ་ཡུལ་ལ་ཚད་མ་འགྱུར་
 རྒྱལ་ལ་ཁ་ཅིག །རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཚད་མ་དང་། གཉིས་པ་བཅད་ཤེས་སུ་འདོད་པ་
 མི་འཐད་དེ། མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་པའི་ཤེས་པར་གྲུབ་པས། ཚད་མར་གྲུབ་
 པ་བཞིན་དུ་འདི་ཡང་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་རང་ཡུལ་མ་རེས་ན། དེ་
 རང་མཚན་ཡོད་མེད་ལ་འཇུག་ལྷོག་བྱེད་པ་མི་འཐད་ཅིང་། དེས་ན་རྟོག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན་སྟོན་
 མེད་དེ། སོ་སོ་སྟེ་བོའི་ཚད་མས་རང་སྟོབས་དང་། གཞན་སྟོབས་གང་རུང་གིས་རེས་པ་བྱངས་པའི་
 སྟོན་པས་འཇུག་ལྷོག་བྱེད་ཅིང་། འཕགས་པ་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་རྣམས་རང་བཞིན་
 དུ་གནས་པའི་ཚེ། སོ་སྟེ་དང་འདྲ་ལ། སྟོན་གནས་མཁྱེན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་
 པའི་ཚེ། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་ལྷོག་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། རྟོག་པའི་བག་ཆགས་དང་བྲལ་
 བ་རྣམས། ཉིང་རེ་འཛིན་ཁོ་ནའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་ལྷོག་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཡེ་ཤེས་དེས། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་མཁྱེན་ནམ་མི་མཁྱེན་ཞེན། སྤྲ་རབས་པ་ཁ་ཅིག །དེས་
 ད་ལྟར་བ་དངོས་སུ་མཁྱེན་ཅིང་། འདས་མ་འོངས་ལྷགས་ལ་མཁྱེན་པ་ཡིན་ཞེས་དང་། ཁ་ཅིག །
 དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་སྟོན་པ་མཁྱེན་པ་ཡིན་ཞེས་དང་། ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡེ་
 ཤེས་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ། མི་འཐད་དེ། མངོན་སུམ་ལྷགས་རྟོགས་བཀག་ཟིན་ཅིང་། འདས་
 མ་འོངས་ཀྱིས་རང་དོས་ནས་རྣམ་པ་གཏད་པ་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་རྣམས་སུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཞིང་།
 བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་རྣམ་པ་ཤར་ན་ཡུལ་ཅན་རྟོག་པར་འགྱུར་ལ། བྱི་མ་ལྟར་ན་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་དེས་ཤེས་བྱ་མཁྱེན་རྒྱལ་རྒྱུ་མཐོང་གི་སྟོས་
 དཔག་པར་མི་ལུས་ཏེ། དེས་དེ་མཁྱེན་རྒྱལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པར་གནས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྒྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལ། རོ་བོ་རྒྱབ་པ། མཚན་ཉིད་བརྒྱབ་པ། གྲུབ་པ་ལ་མི་
 འཐད་པ་སྤངས་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། འདས་པ་བྱུང་ཟིན་བརྒྱབ་པ་དང་། མ་འོངས་པ་ན་

འབྱུང་འབྱུར་བསྐྱབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཚོག་གི་བྱུང་པར་ངེས་བྱུར་ན། རྩོན་བྱུང་བ་ཡང་
དཔག་པར་ནུས། ཞེས་གསུངས་སོ། ། རྩོན་གྱིས་གང་གཞན་ལ་འཆད་པ་ལ་དོན་དང་མཐུན་ཅིང་
འགལ་བ་མེད་ན། ཡུལ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱེད། དཔེར་ན་རང་རང་གི་ཡུལ་འཆད་པ་
བཞིན། གཞུང་འབུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྩོམ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱང་གཞན་ལ་འཆད་པ་ལ་དོན་དང་མཐུན་
ཅིང་འགལ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་རྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་རྟོགས་པའི་རྣལ་
འབྱོར་མངོན་སུམ་སྟོན་དུ་སོང་བར་གྱུ་བོ། གཉིས་པ་ལ། རྟོགས་འགོད་པ་དང་། རྩལ་བསྐྱབ་པ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ཕྱིར་ཡང་དག་ཡང་དག་མིན། ཞེས་སོགས་དང་། འདི་ལྟར་གོམས་པ་སྡུ་མ་
དང་། ཞེས་སོགས་གྱིས་སྟོན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པའི་སྟོ་ཆོས་ཅན། གོམས་སྐྱེན་དང་མ་བྱལ་
བར་གོམས་པར་བྱས་ན་གོམས་བྱའི་དོན་ལ་གསལ་སྤང་འབྱུང་བ་ངེས་ཏེ། རྟེན་བརྟན་པ་གོམས་པ་
རང་གི་རང་གིས་བྱུང་པར་དུ་འབྱུར་བ་དེ་བསྟོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ།
ཕྱོགས་ཆོས་བསྐྱབ་པ་དང་། རྩལ་བ་བསྐྱབ་པའོ། ། དང་པོ་ལ། རྟེན་བརྟན་པ་བསྐྱབ་པ། གོམས་པ་
རང་གི་རང་གིས་བྱུང་པར་དུ་འབྱུར་བ་བསྐྱབ་པ། དེ་བསྟོམ་པ་བསྐྱབ་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ།
རིག་པའི་སྟོན་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་བསྐྱབ་པ་དང་། ཕྱི་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་བསྐྱབ་པ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། དེ་ཕྱིར་ངེས་པར་གང་ཉིད་གྱི། ཞེས་སོགས་དང་། རྣམ་ཤེས་མིན་པ་རྣམ་ཤེས་གྱི།
ཉིར་ལེན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་གྱུ་བ། རྩེས་པ་སྟེ། སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། རིག་པ་སྡུ་མ་
སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཕྱོགས་ཆོས་རང་རྒྱུད་ལ་ཕྱོང་བས་གྱུ་བ་ཅིང་། རྩལ་
བ་བསྐྱབ་པ་ལ། རྩལ་ལ་མཛོས་པ་བ་རྣམས་ན་རེ། སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རིག་པ་དེ་རིག་པ་སྡུ་མ་སྟོན་
དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་སྡུ་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་དུ་ཚད་མ་གྱུ་བ་པའི་ལེའུར་
གསུངས་པའི་སྐྱེ་བ་སྡུ་མ་མེད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་སྤྱད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ། བདག་འཛིན་དང་བཅས་པའི་གསལ་བ་ཐུག་མེད་དུ་བསྐྱབ་པ་དང་། བདག་
འཛིན་མེད་པའི་གསལ་བ་ཐུག་མེད་དུ་བསྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ཕྱིར་སྟོན་གནས་པ་ཡི་རྟེན། །
ཞེས་སོགས་ཆོག་རྒྱུག་གིས་སྟོན་ཏེ། བདག་འཛིན་དང་བཅས་པའི་འཆི་ཁ་མའི་རིག་པ་ཆོས་
ཅན། རིག་པ་ཕྱི་མར་མཚམས་སྦྱར་བར་ངེས་ཏེ། རིག་པ་ཕྱི་མར་མཚམས་སྦྱར་བའི་རྒྱ་ཆོགས་ཚང་

ཞིང་གོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ཚོགས་ཚང་བ་ནི། བདག་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་ལས་ཉོན་གཉིས་
 ཚང་བ་ཡིན་ལ། གོགས་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི།
 འདོད་ཆགས་བྲལ་བས་གནས་པ་ནི། །བརྩེ་བའམ་ཡང་ན་ལས་ཀྱིས་ཡིན། །ཞེས་ཏེ། ལྷག་བཙས་
 བྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཙུམ་པ་ཆོ་འདིར་རིག་པ་བྱི་མར་མཚམས་སྦྱར་བའི་རྒྱ་
 ཚོགས་ཚང་སྟེ། བདག་འཛིན་མེད་ཀྱང་སྣ་མའི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་
 ཚེན་དགྲ་བཙུམ་པ་རིག་པ་བྱི་མར་མཚམས་སྦྱར་བར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་སྤྱང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ལྷག་མེད་དུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཆོ་རིག་པ་བྱི་མར་མཚམས་སྦྱར་བ་མེད་
 པས་རྟེན་བརྟན་པར་མི་འགྲུབ་པོ་ཞེ་ན། འདིར་རྟེན་བརྟན་པ་ནི་སོ་སྟེའི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྟོ་
 དེ་ནལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་རྟེན་བརྟན་པར་བསྐྱབ་པ་ཡིན་གྱི། དེ་སྟེས་ནས་རྟེན་
 བརྟན་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དེ། གོམས་པས་བསྐྱབ་པ་མེད་ཅེ་ན། །ཞེས་པའི་ལན་དུ།
 རྟེན་བརྟན་པར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སེམས་ལས་བརྩེ་སོགས་གོམས་སྟེ་བ། །ཅེས་
 སོགས་ཏེ། བརྩེ་བ་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྟོ་ཆོས་ཅན། །ཁྱེད་གོམས་པ་ལས་
 རང་གི་རང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་ཏེ། ལུས་ཀྱི་འབད་རྩོལ་ལ་མི་སྟོས་པར་སེམས་ཀྱི་སྤྱང་དུ་
 འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་དེ་བསྟོམ་པ་ནི། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་
 གྲུབ་པོ། གཉིས་པ་ཁྱབ་པ་བསྐྱབ་པ་ནི། རྟེན་བརྟན་པ་བསྟོམ་པ་རང་གི་རང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་
 འགྱུར་བ་དེ་བསྟོམ་པ་ཡིན་ན། གོམས་བྱའི་དོན་ལ་གསལ་སྤང་འབྱུང་བར་ངེས་པས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་
 ལྷ་སྤུའི་སྟོ་དེ་གསལ་སྤང་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་འགལ་སྐྱེན་གྱི་གོགས་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
 འདོད་འཛིགས་གོམས་པའི་སྟོ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་བསྐྱབ་པ་ནི། རྟོག་བྲལ་དང་མ་
 འབྱུལ་བ་གཉིས་ཀ་ཡང་། ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་གསལ་སྤང་ཐོབ་པས་འགྲུབ་སྟེ། སྦྱིར་གསལ་
 བར་སྤང་བས་རྟོག་མེད་འགྲུབ་ཅིང་། བྱི་བྲག་ཡང་དག་པའི་དོན་གསལ་བར་སྤང་བས་མ་འབྱུལ་
 བ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་གྲུབ་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤོང་བ་ལ། སྤང་བ་སྤུན་ཚོགས་མི་འཐད་པ་སྤོང་བ་དང་།
 ཡེ་ཤེས་སྤུན་ཚོགས་མི་འཐད་པ་སྤོང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྟོན་མོངས་པ་གཏན་ནས་སྤངས་པའི་

སྤངས་པ་མེད་དེ། གྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་སྤོང་མི་ལུས་པ་དང་། ལུས་ཀྱང་སྤོང་བའི་
 ཐབས་མེད་པ་དང་། ཡོད་ཀྱང་མི་ཤེས་པ་དང་། ཤེས་ཀྱང་སྤངས་པ་སྤྲར་ལྷོག་པའི་བྱིར། ཞེས་
 རྩོད་པའི་རིགས་བཞི་ལས། ལན་གྱི་རིགས་ཀྱང་བཞི་སྟེ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཏེ། །
 ཞེས་སོགས་དང་། སྤོང་ཉིད་ལྟ་དང་དེ་འགལ་བྱིར། ཞེས་སོགས་དང་། རྒྱ་ཡི་རང་བཞིན་ཤེས་པ་
 ཡིས། ཞེས་སོགས་དང་། བདག་ལྟའི་ས་བོན་སྤང་བའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ།
 གོམས་པ་མི་སྤྲོད་པ་སྤོང་བ་དང་། སྤྲོད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མི་སྤྲོད་པ་སྤོང་བ་གཉིས། དང་
 བོ་ནི། སྤྲོང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་། སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྤོ་གོམས་པ་ལས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་མི་
 འཐད་དེ། མཚོངས་པ་གོམས་པ་ལས་མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕེལ་བ་དང་། རྒྱ་བསྐྱོས་པ་ལས་མཐའ་
 མེར་མི་འགྱུར་བ་དང་། གསེར་གྱི་ལྷ་བ་སྤྲར་ཡང་ལྷོག་པ་བཞིན། ཞེས་པའི་རྩོད་པའི་རིགས་
 གསུམ་ལས། ལན་གྱི་རིགས་ཀྱང་གསུམ་སྟེ། སེམས་ལ་བརྟེ་སོགས་གོམས་སྟེ། བ། ཅིས་སོགས་
 དང་། བརྟེ་རང་ས་བོན་ལས་བྱུང་བ། ཅིས་སོགས་དང་། སྤྲར་ལྷོག་རུང་བར་འགྱུར་བྱས་གང་། །
 ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་གཉིས་བསྐྱོམས་པས་སེམས་རྒྱུད་དེའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་བ་
 སྤྲོད་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མེད་དེ། ཤེས་བྱའི་གངས་ལ་མཐའ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེན་དེའི་ལན་
 བོ། དགོས་པའི་དོན་ཀྱང་མཁྱེན་པས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཤེས་བྱའི་དོན་ཀྱང་མཁྱེན་པས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བསྐྱབ་པ་གཉིས། དང་བོ་ནི། མི་ཤེས་སྟོན་
 པར་བྱེད་པ་ལ། ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་བཞིའོ། །གཉིས་པ་ནི། མདོར། ཡིད་ཆེས་ཆོག་ནི་མི་
 བསྐྱུ་བའི། སྤྱི་ལས་རྩེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད། ཅིས་དང་། འདིར། སྤང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། །
 ཞེས་སོགས་སོ། །མདོན་སུམ་ཡང་དག་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

བདེ་ལོག་ རྩོགས་ མདོན་ ལྷ་ རུང་ ལྷ་ རུང་ །

༥ གཉིས་པ་ལོག་ཕྱོགས་མདོན་སུམ་ལྷ་རྒྱར་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།
 དང་བོ་ནི། འབྲུལ་པའི་ཤེས་པའོ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟོག་པ་དང་། རྟོག་མེད་མདོན་
 སུམ་ལྷ་རྒྱར་དོ། །
 དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རྟོག་པ་འབྲུལ་པའི་ཤེས་པའོ། །དབྱེ་བ་ནི་མདོན་པས།

འབྲུལ་དང་ཀྱེ་རྫོག་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་དཔག་རྗེས་སུ་དཔག་ལས་བྱུང་། འབྲུལ་དང་མངོན་འདོད་
 ཅེས་བྱའོ། ཞེས་དུག་ཏུ་གསུངས་པའི་འབྲུལ་པའི་ཤེས་པ་ནི། སྤྲིག་རྒྱུ་ལ་རྒྱུར་འཛིན་པ་དང་། ཐག་ཁ་
 ལ་སྤྲུལ་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་ལྟ་བུའོ། ཀྱེ་རྫོག་པའི་ཤེས་པ་ནི། བ་ལང་གི་སྤྲི་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་
 བུའོ། རྗེས་དཔག་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་ནི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་དུ་
 བྱས་པ་སྟེ། སྤྲི་མ་ནི་རྟགས་འཛིན་སེམས་དང་། སྤྲི་མ་ནི་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་ཡིན་པར་རྒྱལ་
 དབང་སྒྲོས་གསུངས་སོ། འབྲུལ་དང་མངོན་འདོད་གཉིས་ནི། རྟགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་དབང་དུ་
 བྱས་པ་སྟེ། སྤྲི་མ་ནི་འདས་པའི་དོན་དུན་པའི་དུན་ཤེས་དང་། སྤྲི་མ་ནི་མ་འོངས་པའི་དོན་མངོན་
 པར་འདོད་པའི་སྒོའོ། རྟོག་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པས་གསུམ་དུ་བསྐྱས་པའི་ཚུལ་ནི་ཀྱེ་རྫོག་
 པའི་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་དང་། འབྲུལ་པའི་ཤེས་པ་ལ་དོན་གཞན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་
 པའི་རྟོག་པ་དང་། སྤྲི་མ་བཞི་ལ་སྤྲི་ལྟ་བུར་པའི་དོན་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། རྟོག་
 མངོན་སུམ་ལྟར་སྤྲུལ་དུ་བསྐྱབ་པའི་དགོས་པ་ནི། དང་པོ་གཉིས་དུགས་པ་ཅན་པས་དབང་ཤེས་སུ་
 འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་ཡོད་པས་དེ་བསལ་བའི་སྤྲི་དུ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། སྤྲི་མ་བཞི་མངོན་སུམ་མ་
 ཡིན་པར་སྤྲི་རོལ་པས་ཀྱང་གྲུབ་མོད། སྤྲི་མ་གཉིས་དབང་ཤེས་མ་ཡིན་པར་བསྐྱབ་པའི་མཐུན་
 དཔེ་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། དབང་སྤྲི་མ་མིན་པར་གྲུབ་དོན་དུ། གཉིས་བཤད་འབྲུལ་པར་
 མཐོང་སྤྲི་རོ། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད་ནི། རྟོག་མེད་འབྲུལ་པའི་ཤེས་པ་འོ། འབྲུལ་དང་མངོན་འདོད་ཤེས་
 འབྲུལ་པ་དང་། ཡིད་ཤེས་འབྲུལ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤྲི་ཤད་འཛིན་སྤྲུལ་གི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་
 རྟེ། མངོན་སུམ་ལྟར་སྤྲུལ་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཅན་ཅན། ཞེས་པས་སྟོན་ཏོ། གཉིས་པ་ནི། མི་ལམ་གསལ་སྤྲུལ་
 གི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་རྟེ། གཉིད་ལོག་པ་འཕམ་སད་པ་ན། གསལ་བར་སྤྲུལ་བ་ཅན་སྒོ་གང་། རྟོག་རྟོག་
 མེད་ཅེས་པས་སྟོན་ཏོ། མངོན་སུམ་ལྟར་སྤྲུལ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

དཔེ་ཚོད་མ་དང་འབྲས་བུ།

༥ གསུམ་པ་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚད་འབྲས་གང་ལས་འབྲོས་
 པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་འབྲོས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གོ། དང་པོ་ནི། མདོའི་དབང་དུ་

བྱས་ནས། མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དབག་ཚད་མའོ་མཚན་ཉིད་གཉིས་གཞལ་བྱ། ཅེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་འདིར། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཚད་མ་ལ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་སྐབ་བྱེད་དུ། གཞལ་བྱ་ལ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པ་བཀོད་པ་ན། ཚད་མ་གཉིས་པོ་དེས་གཞལ་བྱ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་བྱ་བའམ། འབྲས་བུ་ཅི་ཞིག་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གཞལ་བྱའི་གངས་ངེས་གྱིས་ཚད་མའི་གངས་ངེས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཚད་མ་གཉིས་པོ་དེས་གཞལ་བྱ་གཉིས་པོ་དེ་རྟོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་དེ། མངོན་སུམ་གྱིས་རང་མཚན་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རྟོགས། རྗེས་དབག་གིས་རང་མཚན་གཞན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་ཤིང་། དེའི་དངོས་ཡུལ་ལ་སྤྱི་མཚན་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྟེ། རྣམ་ངེས་ལས། ཡང་ཚད་མ་འདིའི་འབྲས་བུ་གང་ཞིག་ཡིན། གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའོ། ཇེ་ནི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ཚད་མ་གང་ཞིག་ཡིན། གང་ལས་བར་ཆད་མེད་པར་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་འདིས་དེ་ཉིད་འགྲུབ་པའོ། ཞེས་སོ། ། མངོན་སུམ་གྱིས་རང་མཚན་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་སྟོན་པ་མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ་རྗེས་དབག་གིས་རང་མཚན་གཞན་སྤྱིའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་སྟོན་པ་རང་དོན་དང་། གཞན་དོན་གྱི་ལེའུ་ཡིན་པ་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་། རྟོགས་བྱེད་གྱི་མངོན་སུམ་དེ་རི་ལྟ་བུ་རྟོགས་བྱའི་རང་མཚན་ནི་གང་། དེས་དེ་རྟོགས་པའི་སྐབ་བྱེད་ཅི་ཞེ་ན། དང་པོ་སྟོན་པ་ནི། མངོན་སུམ་བཞི་ཆར་གྱི་སྐབས་སུ་རྟོག་བྲལ་བསྐྱབ་པའི་རིགས་པ་རྣམས་དང་། མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་གི་དོན་གྱིས་མ་འབྲུལ་བ་སྟོན་པ་རྣམས་སོ། །

གཉིས་པ་སྟོན་པ་ནི། དབང་མངོན་གྱི་སྐབས་སུ། རུལ་ཕྱུག་བྱེད་པར་ཅན་དམིགས་སྐྱེན་དུ་བསྐྱབ་པ་དང་། ཡིད་མངོན་གྱི་སྐབས་སུ། དབང་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་གྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་གཟུང་དོན་དུ་བསྟན་པ་དང་། རང་རིག་གི་སྐབས་སུ་མྱོང་བྱ་ཤེས་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། རལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡང་དག་པའི་དོན་དུ་བསྐྱབ་པ་རྣམས་སོ། །

གསུམ་པ་སྟོན་པ་ནི་ཚད་འབྲས་གྱི་གཞུང་རྣམས་ཏེ། དོན་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་དོན་རང་མཚན་རྟོགས་ཏེ། དེའི་རྣམ་ལྟར་དུ་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི། ཚད་འབྲས་དང་པོའི་གཞུང་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་ཤེས་པ་རང་མཚན་རྟོགས་ཏེ། དེ་མྱོང་བའི་ངོ་བོར་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་

པ་ནི། ཚད་འབྲས་གཉིས་པའི་གཞུང་རྣམས་སོ། །ཚད་འབྲས་དང་པོའི་སྐབས་སུ་དོན་གྱི་རྣམ་ལྟན་
 དུ་སྐྱེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དོན་རྟོགས་པར་འཛིག་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཡང་རང་ལ་དངོས་སུ་སྤྲང་བ་དེ་
 ཉིད། ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་དོན་ལ་རང་རིག་འབྲས་བྱ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ནི། བྱི་
 རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་སོ། །ཚད་འབྲས་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ།
 གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ལ་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་དུ་འཛིག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་སྒྲོ་འབྲུལ་པའི་
 རོར་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་དུ་སྤྲང་བ་ཙམ་ལ་འཛིག་པ་ཡིན་གྱི། དོན་ལ་ཐ་དད་དུ་ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ནི། སྒྲོ་བདག་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཚད་འབྲས་གསུངས་པའི་དགོས་པ། དགོས་པ་ཅན་གྱི་ཚད་འབྲས་
 དངོས། རྣམ་གཞག་དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་དང་།
 ཡོངས་གཙོ་ཀྱི་དགོས་པ་འོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱིའི་དགོས་པ་དང་། སོ་སའི་དགོས་པ་གཉིས། དང་པོ་
 ནི། བྱི་རོལ་པས་བྱ་བྱེད་རྣམས་གཞན་དུ་འདོད་པ་འགོག་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་གཞན་གྱི་སྟེ་པ་
 ཁ་ཅིག་ །དབང་ཤེས་ལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བ་དང་། རང་རིག་མེད་པར་འདོད་པས་དེ་གཉིས་
 འགོག་པ་རིམ་པ་ལྟར་ཚད་འབྲས་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་གཞུང་རྣམས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཚད་མས་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་གཞལ་བྱ་
 རྟོགས་པ་ཚད་མའི་རང་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚད་འབྲས་
 སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་དང་། ཚད་འབྲས་སོ་སའི་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཚད་འབྲས་རྣམ་
 གཞན་དུ་འདོད་པའི་ལྷགས་དགག་ །རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ལྷགས་བཞག་ །དེ་ལ་
 རྩོད་པ་སྒྲོང་བའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
 རྣམ་འབྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་མཐོང་དང་དབང་འབྲེལ་དང་། །བྱུང་པར་གྱིས་ནི་སྒྲོ་དེ་དག །ཅིས་ཚད་
 མ་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་། དེ་ཉིད་རིགས་གཏེར་ལས། ལྷ་དང་ངེས་པ་ཚད་འབྲས་དང་། །ཐུད་དང་
 དོན་རྟོགས་ཚད་འབྲས་འདོད། །བྱུང་པར་བྱུང་པར་ཅན་དེར་སྒྲུ། །ལ་ལ་དབང་ཤེས་ཚད་འབྲས་
 འདོད། །ཅིས་ཚད་མ་དང་འབྲས་བྱ་གཉིས་ཀ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཡང་བྱི་རོལ་པ་རྣམས་བྱ་བྱེད་རྣམ་
 གཞན་དང་། ཚད་མ་དང་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དང་། སྒྲོ་ལ་དོན་གྱི་རྣམ་པར་མ་ཤར་བར་

འདོད་པ་འདྲ་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ནི། དཔྱོད་པ་པས་དང་པོར་དོན་ལ་ལྟ་བའི་རྟོག་མེད་གི་
ཤེས་པ་ནི་ཆོད་མ། དེའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་དངོས་ཆོས་དང་། རིགས་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་ལ་
ཞེན་པའི་སྒྲོ་ནི་འབྲས་བུར་འདོད་དོ། རིགས་པ་ཅན་པས་དབང་པོ་དང་དོན་ལྡན་པ་ཆོད་མ། དེའི་
རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་དོན་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་ཡང་དབང་པོ་དོན་གང་དང་
འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡིན་གི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། བྱེ་བྲག་པས་ཡོན་ཏན་ལ་
སོགས་པའི་བྱད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ཆོད་མ། བྱད་པར་ཅན་རྗེས་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འབྲས་བུར་འདོད་
དོ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲེ་བས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཆོད་མ། དེ་ལས་བྱུང་བའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཤེས་
པ་འབྲས་བུར་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྤྱིར་དགག་པ་དང་། སོ་སོར་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་དག་མི་འཐད་
དེ། ཆོད་མར་འདོད་པ་དེ་དག་གིས་འབྲས་བུར་འདོད་པ་དེ་དག་བསྐྱབ་པར་མི་རུས་པའི་བྱིར་ཏེ།
དེ་གཉིས་རྗེས་གཞན་ཡིན་པའི་བྱིར་། གཉིས་པ་ནི། དཔྱོད་པ་པའི་ཆོད་འབྲས་མི་འཐད་དེ། སྒྲོ་ལ་
དོན་གི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་དོན་ལ་ལྟ་བ་མི་འཐད་པའི་བྱིར་། བྱེ་བྲག་པའི་ཆོད་འབྲས་དེ་ཡང་མི་
འཐད་དེ། ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་འཇལ་བའི་སྒྲོ་དེ་ཡོན་ཏན་དང་རྗེས་གཉིས་བཟུང་མ་བཟུང་གིས་
བྱད་པར་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་གི་རྣམ་པར་མ་ཤར་བར་མཚུངས་པའི་བྱིར་། ཡང་ཆོད་མ་
དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ལུལ་ཐ་དད་ཡིན་ནམ་གཅིག་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་གཉིས་ཆོད་འབྲས་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། བྱི་མ་ལྟར་ན། སྒྲོ་བྱི་མ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། རིགས་པ་ཅན་པའི་ཆོད་
འབྲས་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བུམ་པའི་གཟུགས་
རྟོགས་པའི་ཆེ་དེའི་དྲི་ཡང་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་བདག་རྒྱེན་དུ་གྱུར་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་
ཅན་པ་དེ། དེ་གཉིས་དང་ལྡན་པར་བྱད་པར་མེད་པའི་བྱིར་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲེ་བའི་ཆོད་འབྲས་ཀྱང་མི་
འཐད་དེ། མིག་དབང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲོན་པོ་རྟོགས་པ་དང་། སེར་པོ་རྟོགས་པའི་དོན་རྟོགས་
སོ་སོར་འབྱེད་མི་རུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སེར་པོ་རྟོགས་པའི་དབང་ཤེས་དང་། སྒྲོན་པོ་རྟོགས་པའི་
དབང་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་བྱད་པར་མེད་པའི་བྱིར་། གཉིས་པ་ནི། ལུལ་ཅན་ཆོད་མའི་བྱེད་
པ་འཇུག་པའི་གཞི། བྱེད་པ་དངོས། བྱེད་པ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཏེ། ཆོད་མའི་སྤྲེང་གི་བྱ་བྱེད་

ལས་གསུམ་ལ་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཞལ་བྱ་ནི་བྱེད་པ་འཇུག་
 པའི་གཞི་སྟེ་སྟོན་པོ་ལྟ་བུའོ། །འབྲས་བྱ་ནི་བྱེད་པ་དངོས་ཏེ། སྟོན་པོ་རྟོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚད་མ་
 བྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཏེ། སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེས་ན་ཚད་མ་དང་འབྲས་
 བྱ་གཉིས་རྣམ་པར་བཞག་འཛོག་གི་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་གྱི། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ནི་མ་ཡིན་
 བོ། །མདོའི་རང་འབྲེལ་ལས། འདི་ལ་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་དུ་ཚད་མ་ལས་འབྲས་བྱ་
 རོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ནི་མེད་ཀྱི་ཞེས་དང་། འདིར་ཡང་། དེ་རྣམ་གཞག་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། ཆ་
 དག་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་བཞག །ཅིས་དང་། རིགས་གཏེར་ལས། དེས་ན་རྣམ་པར་བཞག་འཛོག་གི །
 རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ལ་ཚད་འབྲས་འདོད། །ཅིས་སོ། །སྐྱབས་འདིར་ཚད་མ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་དང་།
 བྱེད་པ་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། རྣམ་པར་འཛོག་བྱེད་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་
 ཞིང་། འབྲས་བྱ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་དང་། བྱ་བ་དང་། མཚོན་བྱ་དང་། རྣམ་པར་གཞག་བྱ་རྣམས་དོན་
 གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། ལས་ནི་གཙོ་བོར་གཞལ་བྱ་ལ་འཇུག་ཅིང་། སྐྱབས་འགའ་
 ཞིག་ཏུ་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ལས་ཀྱན་གྱིས་ནི་སྐྱབ་བྱེད་དག །ཅིས་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་ལས་
 དེ་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐྱབས་འདིར་གཞལ་བྱ་ལ་དོན་དང་ཤེས་པ་གཉིས། འབྲས་
 བྱ་ལ་དོན་རིག་དང་རང་རིག་གཉིས། ཚད་མ་ལ་གཟུང་རྣམ་དང་། འཛོན་རྣམ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ།
 འཛོན་རྣམ་ཚད་མར་བྱས་པའི་ཚོ། འབྲས་བྱ་རང་རིག་ཏུ་ངེས་ཀྱང་། གཟུང་རྣམ་ཚད་མར་བྱས་པའི་
 ཚོ། འབྲས་བྱ་དོན་རིག་ཏུ་མ་ངེས་ཏེ། གཟུང་རྣམ་ཚད་མར་བྱས་ནས་དོན་རྟོགས་པར་བསྐྱབ་པའི་
 ཚོ། འབྲས་བྱ་ལ་དོན་རིག་འབྱུང་ཞིང་། རང་ལ་དངོས་སུ་སྤང་བའི་རྣམ་པ་རྟོགས་པར་བསྐྱབ་པའི་
 ཚོ། འབྲས་བྱ་ལ་རང་རིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཅིའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་མདོན་སུམ་གྱི་ཚད་འབྲས་མ་
 བཤད་ཅེ་ན། ཚད་འབྲས་འདི་དག་ནི་ཀྱན་ཏུ་ཐ་སྟངས་པའི་ཚད་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། རང་ངེས་
 གཞན་ངེས་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཚད་འབྲས་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ནི། ཚད་འབྲས་ཀྱི་ཐ་སྟངས་ལ་
 སྟོལ་ཆེན་པོ་གསུམ་སྤང་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་ཚས་མཚོག་གིས་དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ལ་དང་པོ་དང་།
 རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ལ་གཉིས་པ་དང་། ཕྱི་དོན་ཡོད་ཀྱང་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ལ་གསུམ་
 པའི་ཐ་སྟངས་མཛད་ཅིང་། དེང་སང་བོད་ཐམས་ཅད་ལ་གྲགས་ཆེ་བར་སྤང་མོད་ཀྱིས། ཚད་འབྲས་

གྱི་རིགས་མ་ལུས་པར་འདུ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དེ་ཡི་ངོ་བོ་ལས་དོན་ངེས། །ཞེས་པའི་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་བསྟན་པའི་ཚད་འབྲས་མ་ཚད་བས་གར་སོང་དྲིས་ན་མཛུབ་མོས་མཚོན་དགོས་སོ། །སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་སློམ། བྱ་བ་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཅེས་ཏེ། །ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་ལ་དང་པོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟངས་མི་མཛད་པར་དེ་བཀག་ནས། རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་གྱི་ཚད་འབྲས་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་བྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། །ཅེས་པས་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་ཚེ་རྣམ་རིག་རྒྱ་ཡིས་ཡུལ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ལ་དབྱེད་ན། རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་དང་། ཐ་སྟངས་དུ་དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་དང་། དེ་ལ་ཡང་དབྱེད་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱར་འགྱུར་བ་དང་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ནི་ལེགས་མོད་གྱི་སྒར་གྱི་དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས། ཚད་འབྲས་གྱི་ཁོངས་སུ་མི་བགང་བ་དང་། ཚད་འབྲས་གསུམ་པ་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་སུ་འདོད་པ་ནི་རྩང་ཟད་མི་ལེགས་ཏེ། གཞུང་འདི་དག་སྒར་གྱི་མངོན་སུམ་དང་པོ་གསུམ་ཆར་གྱི་ཚད་འབྲས་སྟོན་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་དབྱེད་ན། རང་རིག་འབྲས་བྱར་འགྱུར་བ་སྟོན་བྱེད་གྱི་གཞུང་མེད་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །གང་དག་སློབ་དཔོན་འདིའི་ལུགས་ལ། གང་ཚེ་རྣམ་རིག་ཅེས་སོགས་དོན་རིག་འབྲས་བྱར་གསུངས་པས་ཚད་འབྲས་དང་པོའི་དོན་བསྟར་འཆད་པ་དང་། འཛིན་བདག་གེས་པའི་སྟེ། རྣམ་རིག་པ་ཅམ་གྱི་ཕྱོགས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཚད་འབྲས་གསུམ་པ་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་སུ་སྒྲ་བ་ནི། སློབ་དཔོན་འདིའི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཤད་པའོ། །འགའ་ཞུ་ཀུན་བལ་ས་སྐྱ་པའི་བཞེད་པ་ནི། ཚད་འབྲས་གྱི་གཙོ་བོ་དོན་རིག་དང་། རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཐ་སྟངས་དུ་དོན་རིག་འབྲས་བྱར་བསྟན་པ་དང་། དབྱེད་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱར་བསྟན་པའི་སྐབས་བཞི་ལས། དང་པོ་གཉིས་པོ་ཚད་འབྲས་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་མངོན་སུམ་གྱིས་རང་མཚན་རྟོགས་པའི་སྐབས་བྱེད་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། མངོན་སུམ་དང་པོ་གཉིས་གྱིས་དོན་རང་མཚན་རྟོགས་པའི་སྐབས་བྱེད་ནི། དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་དང་། མངོན་སུམ་གསུམ་པས་གེས་པ་རང་མཚན་རྟོགས་པའི་སྐབས་བྱེད་ནི། རང་རིག་གི་ཚད་

འབྲས་ཡིན་ལ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་ནི། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་བདག་གིས་དབེན་པའི་
 ཡུང་པོ་རང་མཚན་རྟོགས་པར་འདོད་པས། རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་མ་འདས་ཤིང་། དེ་རྟོགས་
 པའི་རྒྱུ་བྱེད་ལུགས་འདིར། རྣལ་འབྱོར་རྟོགས་པ་བསམ་མི་བྱེད། ཅེས་དང་། བསམ་གྱིས་མི་
 བྱེད་ཡེ་ཤེས་ཅན། ཉེ་ཡི་མཁྱེན་པ་དཔག་མི་རུས། ཞེས་པ་ལྟར་ན། སྐབས་འདིར་དེའི་ཚད་
 འབྲས་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གཉིས་ལས། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་སྐབས་
 ཟུ། བྱེད་གས་སྐྱེ་བ་བཀག་ནས། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་བསྐྱེད་པ་ན། བྱེད་བསྐྱེད་པར་བྱེད་ཅེས་ཏེ།
 ཞེས་པ་ནས། སྟོབ་འདོགས་པས་ནི་འདུག་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པའི་བར་རོ། རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ལ།
 ཐོག་མར་རྣམ་བདེན་བརྟུན་གཉིས་ཆར་གྱིས་ཁས་ལེན་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་སྐྱེ་རིས་ནི། མདོ་སྡེ་
 པའི་ལུགས་བཀག་ནས་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་བསྐྱེད་པ་སྟེ། དོན་རིགས་གང་ཡིན། ཞེས་པ་ནས།
 འདིའི་རྣམ་པ་གཉིས། ཞེས་པའི་བར་རོ། སྐྱེ་རིས་འདི་རྣམ་བདེན་བརྟུན་གཉིས་ཆར་གྱིས་ཁས་
 ལེན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། རྣམ་བདེན་པའི་ལུགས་ལ་གཟུང་རྣམ་བདེན་བྱུང་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་
 ཆོ་རང་རིག་མཚན་ཉིད་པ་འབྲས་བུ་དང་། རྣམ་བརྟུན་པའི་ལུགས་ལ། གཟུང་རྣམ་སྟོབ་བཏགས་
 གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆོ་རང་རིག་བཏགས་པ་བ་འབྲས་བུར་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་
 རྣམ་བདེན་པའི་ལུགས་བཀག་ནས། རྣམ་བརྟུན་པའི་ལུགས་བསྐྱེད་པ་ནི། གང་གི་དངོས་པོ་རྣམ་
 དབྱེད་ན། ཞེས་པ་མན་ཚད་གྱིས་སྟོན་ཏོ། ཉེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཐ་སྟད་དུ། དོན་རིག་འབྲས་བུར་
 འགྱུར་བའི་ཚུལ་ལ། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ནི། ཚད་འབྲས་དང་པོ་ཉིད་གྱིས་སྟོན་ཏེ། དེར་དོན་རིག་
 འབྲས་བུར་གསུངས་པ་ནི་ཐ་སྟད་དུ་ཡིན་གྱི། དབྱེད་ན་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ནི། གང་ཆོ་རྣམ་རིག་རྒྱ་ཡིས་ཡུལ། ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གསུམ་གྱིས་
 སྟོན་ཏེ། མདོར། དེ་ཡི་ངོ་བོ་ལས་དོན་ངས། ཞེས་པའི་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དོན་ནོ། ལུགས་གཉིས་ཆར་
 གྱི་ཐ་སྟད་དུ་དོན་རིག་འབྲས་བུ་ལའང་དབྱེད་ན། རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་
 ཡོད་ན་ཡང་། ཞེས་སོགས་གྱིས་སྟོན་ཏེ། དེ་དང་འདྲ་བའམ་གཞན་འདྲ་འདྲ་རུང་། ཞེས་ཕྱི་དོན་
 གཞལ་བྱར་འཛོག་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུགས་འདི་ཕྱོགས་སྒྲུང་གསལ་པའི་
 དགོངས་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ལུས་པ་མེད་པར་སྒྲུང་བས་འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འཆད་པ་

ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ནི། འདི་ནི་དོན་དང་འབྲས་བྱེད་པ། དོན་གྱི་ངོ་བོ་
ལས་གཞན་མིན། དེ་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ཡི། སྐྱབ་བྱེད་གཞལ་བྱའི་རང་བཞིན་ཉིད། །
ཅས་དང་། དེ་ཡིས་བདག་ཉིད་འཛིན་པ་སྟེ། དོན་རྟོགས་པ་ཡིས་ཞེས་པའི་གཞལ་བྱ་ཞེས་པ་དང་།
དོན་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞལ་བྱ་སྟེན། དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཞེས་དང་། གཞལ་བྱའི་རང་བཞིན་ཞེས་དང་།
དོན་གྱི་བདག་ཉིད་ཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚད་མ་སྟེན། གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ཡི་ཞེས་དང་། དོན་རྟོགས་
པ་ཡི་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲས་བྱ་སྟེན་ཏེ། འདི་ལ་དགོངས་ནས། ཚས་མཚག་གིས་དོན་གཞལ་
བྱ། དོན་དང་འབྲ་བ་ཚད་མ། དོན་རྟོགས་པ་འབྲས་བྱ་ཞེས་པ་ནི་དང་པོའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །
གཞལ་བྱ་ལ་ཡང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་དང་། སྟོན་པོ་ལྟོག་
ན་མོ་དང་། སྟོན་པོ་རྣམས་གང་གཞལ་བྱར་བྱས་ཀྱང་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །འདིར་ཚད་མ་ལ་དོན་གྱི་
ངོ་བོ་དང་། དོན་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ནི་དོན་གྱི་རང་ངོས་ནས་གཏད་པའི་རྣམ་པ་ལ་
དགོངས་པ་ཡིན་གྱི་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པར་ནི་མི་བཟུང་ངོ། །འབྲས་བྱའི་སྐབས་སུ་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་
དང་། དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་ནི་མི་བཟུང་སྟེ། དེ་དག་ནི་རྗེས་དབུག་ལའང་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་རོ། དོན་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བྱར་བྱེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། མདོ་སྡེ་པའི་
ལུགས་ལ་དབང་གེས་ཀྱིས་དོན་དངོས་སུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དོན་རྟོགས་པའི་མདོན་སུམ་འབྲས་
བྱར་བྱས་པའི་ཚོ། རྟོག་བྲལ་མ་འབྱུལ་པའི་རིག་པ་ཚད་མར་འཛིག་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། མདོན་
སུམ་གྱིས་དོན་རྟོགས་པ་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་ཡིན་གྱི། མདོན་སུམ་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པའི་
སྐབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིའི་ཚད་འབྲས་ནི། སྟོན་པོ་གཞལ་བྱ། རང་གི་གཟུང་དོན་སྟོན་
པོའི་སྟོབས་ལས་སྟོན་པོའི་རྣམ་ལུན་དུ་སྐྱེས་པའི་གེས་པ་ཚད་མ། སྟོན་པོ་རྟོགས་པའི་མདོན་སུམ་
འབྲས་བྱའོ། །འདི་ནི་འདིར་བསྟན་གྱི་ཚད་འབྲས་གང་རུང་ཡིན་ན། དོན་རིག་མདོན་སུམ་ཡིན་
པས་ཁྱབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། གཞུང་གིས་བསྟན་ཚད་ལྟར་ན། སྟོན་པོ་གཞལ་བྱ། སྟོན་པོ་འཛིན་
དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གཟུང་དོན་སྟོན་པོའི་སྟོབས་ལས་སྟོན་པོའི་རྣམ་ལུན་དུ་སྐྱེས་པ་ཚད་མ། སྟོ་
འཛིན་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གྱིས་སྟོན་པོ་རྟོགས་པ་འབྲས་བྱ་ཅས་པར་སྟང་ངོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་རིག་སྐྱ་བའི་ཚད་འབྲས་ལ་གཉིས་ཏེ། དོན་དམ་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་

དང་། ཐ་སྙད་དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་གཏེར་རང་འབྲེལ་ལས།
 སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལྟར་ན། གཟུང་བ་འཛིན་པ་རིག་པ་དག །ཡོད་པ་མིན་ཡང་གཞལ་བྱ་
 དང་། །འཇལ་བྱེད་འབྲས་བུར་གནས་པ་འདི། །རི་ལྟར་སྒྲུང་བ་བཞིན་དུ་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར། རྣམ་བཅས་པ་དག་གཟུང་བར་སྒྲུང་བ་གཞལ་བྱ། དེར་འཛིན་པར་སྒྲུང་བ་ཚད་མ། རང་རིག་
 མཚན་ཉིད་པ་འབྲས་བུར་འདོད་པས། གཞལ་བྱ་དང་ཚད་འབྲས་བདེ་སྟག་མྱོང་བ་ལྟར། དུས་དང་
 རོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་དོ། །རྣམ་བརྟུན་པས་དོན་དུ་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་བཏགས་གཞལ་བྱ། དེ་འཛིན་པའི་
 ཤེས་པ་ཚད་མ། རང་རིག་བཏགས་པ་བའི་ཐ་སྙད་འབྲས་བུར་འདོད་པས་གཞལ་བྱ་དང་། ཚད་
 འབྲས་གཉིས་སྒྲོ་སྟགས་སྒྲུང་བ་ལྟར་གཅིག་པ་བཀག་པར་འདོད་དོ། ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ།
 སྦྱིར་བཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་མདོ་སེམས་གཉིས་ཆར་གྱིས་འདོད་ཀྱང་།
 བཟུང་རྣམ་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེ་པས་བྱི་རོལ་དོན་ལས་སྦྱེས་པའི་སྒྲོ་ནས་དེའི་
 རྣམ་པར་ཤར་བ་ལ་གཟུང་རྣམ་དང་། རྣམ་བདེན་པས། བྱི་དོན་མེད་ཀྱང་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་
 གིས་ཤེས་པ་ཉིད་བཟུང་བར་སྒྲུང་བ་ལ་བཟུང་རྣམ་དུ་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་བདེན་
 པས། དེ་ཉིད་གཞལ་བྱར་བྱས་ནས། དེ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་འཛིན་རྣམ་ཚད་མ་དང་།
 དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མཚན་ཉིད་པར་འབྲས་བུར་འདོད་དོ། །བཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱར་
 བྱས་པའི་ཚད་འབྲས། རྣམ་བདེན་པ་ལ་སྦྱར་བ་ཡང་འདི་ལ་དགོངས་ཏེ། ཚད་འབྲས་གཉིས་པའི་
 སྐབས་ཀྱི་བཟུང་རྣམ་དེ། བྱི་དོན་མེད་ཀྱང་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཤེས་པ་ཉིད། གཟུང་འཛིན་
 གཉིས་སུ་སྒྲུང་བའི་བཟུང་རྣམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། འདིར་འགའ་ཞིག་ནི་འགའ་ཞིག་གི་ །བག་
 ཆགས་རབ་རྟུ་སད་བྱེད་པ། །དེ་བྱིར་སྒྲོ་ནི་རྣམ་ངེས་ཀྱི། །བྱི་རོལ་དོན་ལྟོས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པས་སོ། །རྣམ་བརྟུན་པས། དོན་དུ་སྒྲུང་བའི་བཟུང་རྣམ་སྒྲོ་བཏགས་གཞལ་བྱ། དེ་
 དངོས་སུ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཚད་མ། དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་སྒྲུང་བའི་རང་རིག་བཏགས་པ་བ་
 འབྲས་བུར་བཞེད་དོ། །དེ་དངོས་སུ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་སྟེ། བཟུང་རྣམ་སྒྲོ་བཏགས་དེ་རང་མིན་
 པས་དེ་ལ་རང་རིག་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཀྱང་། རང་གི་རོ་བོ་ལ་རང་རིག་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ།
 རང་བདག་ཡུལ་དུ་བཞག་པ་ན། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་རང་རིག་མཚན་ཉིད་པའི་ཚད་

འབྲས་དེ། རྣམ་བརྟུན་པས་ཀྱང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན། བཟུང་རྣམ་ཤེས་པ་བདེན་པ་
མདོ་སྡེ་པ་དང་རྣམ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་དང་། དོན་ཤེས་གང་དུ་ཡང་མི་བདེན་པ་རྣམ་
བརྟུན་པའི་ལུགས་སུ་རྟོགས་ན། གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆེ། འབྲས་བྱ་ལ་རང་རིག་
མཚན་ཉིད་པ་དང་བཏགས་པ་བ་འབྱུང་བའི་བྱད་པར་ལ་སྐྱོངས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེར་
སང་བཟུང་རྣམ་ཡིན་ན། ཤེས་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་རྣམ་བརྟུན་པའི་ཡང་ལུགས་སུ་སྒྲིབ་པ་དེ་དག་
གིས་ནི་བསྐྱལ་པའི་བར་དུ་འབད་ཀྱང་དོན་དེ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ལ། རྣམ་བདེན་བརྟུན་གྱི་བྱད་
པར་ལ་ཡང་སྐྱོངས་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་བདེན་བརྟུན་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཐ་སྟངས་དུ། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འགྱུར་བའི་སྡོན་
པོ་གཞལ་བྱ། བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་ཤེས་པ་ལ་སྡོན་པོ་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་གཟུང་རྣམ་ཚད་
མ། ཐ་སྟངས་དུ་ཕྱི་དོན་སྡོན་པོ་རིག་པའི་དོན་རིག་མངོན་སུམ་འབྲས་བྱར་བཞེད་དེ། འདི་བསྐྱབ་པ་
ལ་ལུང་གིས་བསྐྱབ་པ་དང་། རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་དང་། ཐ་སྟངས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དང་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ནི། དམིགས་བརྟག་ལས། རང་གི་ཤེས་བྱའི་ངོ་བོ་ནི། ཕྱི་རོལ་ལྟར་སྒྲུང་གང་ཡིན་
ཏེ། དོན་ཉིད་རྣམ་ཤེས་ངོ་བོའི་ཕྱིར། དེ་རྒྱུན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཆོག་
ཀྱང་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས། ཐ་སྟངས་དུ་ཕྱི་དོན་འཛོག་པའི་གཞི་ངོས་བཟུང་ནས། དོན་ཉིད་ཅེས་པས་
ཐ་སྟངས་དུ་དོན་ཉིད་དུ་འཛོག་པར་བསྟན། རྣམ་ཤེས་ངོ་བོའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་དོན་ལ་ཤེས་པ་རང་གི་
ངོ་བོ་ཡིན་པར་བསྟན། ཆོག་ཀྱང་ཐ་མས་ཐ་སྟངས་དུ་མེད་ན་མི་འབྱུང་གི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པས་
དམིགས་རྒྱུན་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་ངེས་ལས། དོན་གནས་པ་ནི།
རང་རིག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རང་རིག་པ་ཡིན་ཡང་འབྲས་བྱ་ལས་འདི་ནི་དོན་
རིག་པར་ཡིན་པར་ལྟོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་འབྲེལ་ལས། དོན་འཛོག་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཕྱིར། རང་
རིག་ཡིན་ཡང་དོན་རིག་འདོད། ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་། ཐ་སྟངས་དུ་དོན་རིག་ཏུ་འཛོག་པའི་
དབང་ཤེས་འདི་ཉིད་ལ་རང་དུས་སུ་སྒྲུང་བ་དེ་དོན་ལ་ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ཡང་དབང་ཤེས་
དེའི་འབྲས་བྱ་ངེས་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིབ་ངོ་བོར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པས་ཐ་སྟངས་དུ་དོན་དུ་འཛོག་ཅེས་པ་
སྟེ། འབྲས་བྱ་ལས་ཞེས་པ་ནི་དབང་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ངེས་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཆོ་ཤེས་

བྱ་དོན་དུ་ནི། །བཞག་ཕྱིར་ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་དོན་དུ་རྣམ་པར་ངེས། །ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་སྒྲུབ་
 དངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་བྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བསྟན་ཅིང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བསྟུས་
 བས་རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་ལས། ཐ་སྙད་ཀྱན་རྩོམ་ཏུ་མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་
 ཡིན་ཏེ། དོན་འཛོག་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཕྱིར། །རང་རིག་ཡིན་ཡང་དོན་རིག་འདོད། །ཅིས་གསུངས་
 ལ། གང་ལྟར་ཡང་སློ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་
 ཐམས་ཅད་ལ། གནས་ལུགས་དབྱེད་པའི་རིག་ངོར་འཛོག་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་
 ཐ་སྙད་ལ་རི་ལྟར་གྲགས་པ་ལྟར་འཛོག་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པས། འདིར་ཡང་དེ་ཉིད་ངེས་པར་
 དགོས་ལ། དེ་ལ་སློ་ཚུལ་གཉིས་དང་། རང་རིག་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་པས་དབྱེད་པའི་ཚེ། དབང་
 ཤེས་ལ་རང་དུས་སུ་སྒྲུབ་བ་དེ་བྱི་དོན་ཡིན་པ་ཞེས་ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་དེ་ཉིད་ལ་བྱི་
 དོན་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་དེ། གང་ཕྱིར་རི་ལྟར་དོན་བདག་སྟེ། །ཤེས་ལ་གནས་པ་དེ་ལྟ་བུ། །འདི་ནི་
 དེ་ལྟར་གནས་སོ་ཞེས། །ངེས་བྱེད་བདག་ཉིད་རིག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དབང་ཤེས་
 ལ་རང་དུས་སུ་སྒྲུབ་བ་འདི་ཉིད་ལ། འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཙང་མི་གཙང་དང་། སྟོན་པོ་ཡིན་
 མིན་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཐ་སྙད་དུ་བྱི་དོན་ཡིན་པ་འདི་ལ་ཡང་། བག་ཆགས་
 བརྟན་པའི་ཤེས་པ་དགོས་པར་རྣམ་ངེས་ཀྱི་ལུང་གིས་ཤེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་གང་ཞེན། གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་ཐམས་ཅད་
 ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་ལ་ངེས་པ་སྟོའི་ཐ་སྙད་དང་།
 ངེས་ཤེས་ངེས་དྲངས་པའི་བརྟོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་ལ། བརྟོད་པ་སྟོའི་ཐ་སྙད་དུ་འཛོག་སྟེ། དེ་ལྟ་
 བུའི་ངེས་ཤེས་དྲངས་པའི་ཚད་མ་ལ། ཀུན་དུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མར་འཛོག་པ་ནི། རྣམ་ངེས་ལས་
 གསལ་བར་འབྱུང་ཞིང་། དེའི་དོན་རིགས་གཏེར་ལས་ཅི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབྱུང་གི། །འོད་གཞན་
 རྣམས་ལ་ཚིག་ཙམ་ཡང་མི་སྒྲུབ་ན། དོན་ལྟ་ཅི་སྟོས་སོ། །འདི་ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་ངེས་ཟིན་ན། དངོས་
 པོ་སྒྲུབ་པའི་ལུགས་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ན་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་པ་དང་། དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་ཁྱབ་པ་ནི།
 གནས་ལུགས་དབྱེད་པའི་རིག་ངོར་ཡོད་པ་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གྱི་བྱེད་པར་ཡིན་པ་ཡང་རྟོགས་པར་
 འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་དོན་རིག་གི་ཆོད་འབྲས་ལ་དོགས་པ་དབྱད་ནས་རང་རིག་འབྲས་བྱར་བསྟན་པ་
ལ་གསུམ་སྟེ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། ཟུང་པ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་དེས་ལས།
གང་གི་རང་བཞིན་གཅིག་ཉིད་ལ་གཅིག་གིས་ཡིད་དུ་འོང་ལ་གཞན་གྱིས་ནི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་
མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། གཞན་ལ་ཡང་ཐད་པ་མེད་པའི་སྒྲ་དང་། གྲི་ལ་སོགས་པའི་བྱད་
པར་གྱིས་སྟོག་ཆགས་ཀྱི་བྱེད་གཞན་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་མི་སྦྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཕྱི་
རོལ་ཡུལ་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་དབང་གཤམ་སོ་སོ་ལ་རྣམ་པ་ཐད་དུ་གཏོད་པར་བཤད་པས། སེམས་
ཙམ་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་མ་ཡིན་ལ། སེམས་ཙམ་པའི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཅིང་། ལུགས་
དེ་ལ་ཐ་སྟད་དུ་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱར་འཐད་པས། མདོ་སྟེ་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
གཉིས་ལས་གཞན་པའི་རང་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་བསྟན་བཅོས་འདིར་མི་འབྱུང་བས། དངོས་
བསྟན་གྱི་ཆོད་འབྲས་འདི། མདོ་སེམས་གཉིས་ཀའི་ལུགས་སུ་གྲུབ་པོ། །འོན་ཀྱང་ཕྱི་དོན་གཞལ་
བྱར་འཛོག་ཚུལ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་ཅིང་། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་བཟུང་རྣམ་ལ་ཡང་བྱད་པར་ཡོད་པས།
རང་རིག་གི་མུང་བྱ་ལ་ཡང་བྱད་པར་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྟོམ་ནི། གཞུང་གི་སྐབས་དང་གཞལ་བྱ་ཡང་སྒྲ་དང་། ཆོད་མ་འབྲས་བྱ་
དབྱད་དང་མ་དབྱད་དང་། ཡིད་ཆེས་ལུང་ལས་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀ་ལ། །འབྲས་རྟོགས་ཚུལ་
འདི་འཐད་པར་ཁོ་བོས་མཐོང་། ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ལ་དོན་ཆོད་བདུན་ལས། དང་པོ་གཞུང་གི་
སྐབས་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྱུར་བ་ནི། མདོ་སྟེ་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་ན། དོན་རིག་གི་ཆོད་འབྲས་རྟོགས་
ནས་རྣམ་རིག་པའི་ཆོད་འབྲས་མ་བྱུང་གི་བར་དེར་འབྱུང་རིགས་ཏེ། མདོ་སྟེ་པའི་དོན་རིག་གི་ཆོད་
འབྲས་ཁོ་ན་ལ་དོགས་པ་དབྱོད་བྱེད་ཡིན་ཞིང་། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
སེམས་ཙམ་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་ན། རང་རིག་ཅེས་ནི་རབ་ཏུ་བཤད། ཅེས་པའི་འག་ཏུ་འབྱུང་
བར་རིགས་ཏེ། གློ་བདག་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དེ། བཟུང་རྣམ་
གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆོད་འབྲས་ལ་དོགས་པ་དབྱོད་བྱེད་ཡིན་པས། གཞུང་འདིས་བར་དུ་བཅད་
པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མདོ་སྟེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ། དོན་རིག་
འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆོད་འབྲས་དང་། རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ཀྱི་བཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ་ལ། རང་

རིག་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་དང་། བ་སྟན་དུ་བྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ་བ་སྟན་དུ་དོན་རིག་
འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་གཉིས་ཏེ། གསུམ་བཤད་ཟེན་པའི་རྗེས་སུ། ཚད་འབྲས་འདི་
འབྱུང་བས་བཟུང་ནམ་གཞལ་བྱ་ལ་རང་རིག་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་མ་ཟད། བྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བྱས་
པ་གཉིས་པོ་ལ་ཡང་། རྗེས་ཀྱི་རིས་ཤེས་ཀྱི་གཞན་ངོ་ལ་ལྟོས་ནས་དོན་རིག་འབྲས་བྱར་བཞག་པ་
ཡིན་གྱི། འོག་ནས་འཆད་པའི་སློ་ཚུལ་གཉིས་དང་། རང་རིག་བསྐྱབ་པའི་རིགས་པས་དབྱེད་ན།
རང་རིག་འབྲས་བྱར་རིགས་ཏེ། དབང་ཤེས་ཀྱི་རང་དུས་སུ་སྒྲུབ་བ་འདི་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་
ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་བཟུང་ནམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྟོན་པས་འདིས་ཀྱང་གཉིས་ཀའི་ལུགས་སུ་
གྱུབ་པོ། །

གཉིས་པ་གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྱུར་བ་ནི། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་བྱི་དོན་ལྟོག་ན་མོ་
གཞལ་བྱ་དང་། རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ལ། བ་སྟན་དུ་བྱི་དོན་གཞལ་བྱར་འབད་པའི་ཚུལ། སྒར་
བཤད་ཟེན་པས་འདིས་ཀྱང་གཉིས་ཀའི་ལུགས་སུ་གྱུབ་པོ། །གསུམ་པ་ཡང་སྒྲ་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྱུར་
བ་ནི། མདོ་སྡེ་པ་ལ་སྒྱུར་བའི་ཆོ་བཟུང་ནམ་གཞལ་བྱ་ལ་རང་རིག་འབྲས་བྱར་མ་ཟད་བྱི་དོན་
གཞལ་བྱ་ལ་ཡང་ཞེས་སྒྱུར་ལ། རྣམ་རིག་པ་ལ་སྒྱུར་བའི་ཆོ་རིགས་པས་དབྱེད་པའི་ཆོ་བྱི་དོན་མེད་
མོད། བ་སྟན་དུ་བྱི་དོན་ཡོད་ན་ཡང་ཞེས་སྒྱུར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས། འདིས་ཀྱང་གཉིས་ཀའི་ལུགས་
སུ་གྱུབ་པོ། །བཞི་པ་ཚད་མ་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྱུར་བ་ནི། བྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆོ་བཟུང་ནམ་
ཚད་མ་ཡིན་པ་ནི། མདོ་སེམས་གཉིས་ཆར་གྱིས་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། སྒྲ་མས་བྱི་དོན་ལྟོག་ན་མོ་
གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆོ་དེས་བཞག་པའི་རྣམ་པ་ཚད་མར་འདོད་ཅིང་། བྱི་མས་བ་སྟན་དུ་བྱི་དོན་
གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆོ་བ་སྟན་དུ་དོན་རིག་པར་འཛོག་དགོས་ལ། དེ་ཡང་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་
བཟུང་ནམ་ཁོ་ནས་འཛོག་རྩས་ཀྱི་གཞན་གྱིས་འཛོག་མི་རྩས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ཀྱང་གཉིས་
ཀའི་ལུགས་སུ་གྱུབ་པོ། །ལྷ་པ་འབྲས་བྱ་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྱུར་བ་ནི། དབྱེད་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱ་
ཡིན་པ་ཡང་། མདོ་སེམས་གཉིས་ཆར་གྱི་ལུགས་ཏེ། མདོ་སྡེ་པས་བྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆོ་
ཚུལ་གཉིས་གྱུབ་པར་འདོད་ཅིང་། ཚུལ་གཉིས་གྱུབ་པས་རང་རིག་གྱུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚུལ་གཉིས་
སྒྱུབ་པར་བྱེད་པས་ཀྱང་། །རང་རིག་ལལ་ཆེར་གྱུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་

རིག་པ་ལ་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་པ་མེད་པས། དབྱད་ན་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ལས་འོས་
མེད་པའི་ཕྱིར་འདིས་ཀྱང་གཉིས་ཀའི་ལུགས་སུ་གྱུབ་བོ། །དྲུག་པ་དབྱད་མ་དབྱད་གཉིས་ཀ་ལ་
སྦྱར་བ་ནི། མདོ་སེམས་གཉིས་ཆར་གྱིས་ཀྱང་དབང་གཤམ་ལ། རང་དུས་སུ་སྦྱང་བ་འདི་མ་དབྱད་ན་
ཕྱི་དོན་ཡིན་པ་དང་། དབྱད་ན་གཤམ་པ་རང་གི་ངོ་བོར་འདོད་པར་ཁྱད་པར་མེད་དེ། མདོ་སྡེ་པས་ནི།
ཕྱི་དོན་སྒྲིག་ན་མོའི་རྣམ་དབྱེ་མི་གཤམ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ངེས་གཤམ་དེས་ཀྱང་སྦྱིར་ཕྱི་རོལ་གྱི་
དོན་ངེས་པར་འདོད་ཅིང་། རྣམ་རིག་པས་ནི། བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་དབང་གཤམ་གྱིས་བྱངས་
པའི་ངེས་གཤམ་གྱི་ངོར་དབང་གཤམ་ལ་རང་དུས་སུ་སྦྱང་བ་ནི་ཕྱི་དོན་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་།
གཉིས་ཀས་ཀྱང་དབྱད་པའི་ཆོ་བཟུང་རྣམ་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ཀྱང་གཉིས་ཀའི་ལུགས་
སུ་གྱུབ་བོ། །བདུན་པ་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་བ་ནི། སྦྱར་བྱངས་པའི་དབང་གཤམ་གྱི་
ཡུལ་ཐུན་མོང་བ་ཡོད་པའི། རྣམ་ངེས་གྱི་ལུང་དང་། རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་
ཡོད་པའི་ལུང་རྣམས་དང་། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་སྒོ་རྩལ་གཉིས་པ་དང་། རང་རིག་བསྐྱུབ་པའི་
གཞུང་རྣམས་ནི། ཕྱི་དོན་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་མ་སྒྲངས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས། མདོ་སེམས་གཉིས་
ཆར་གྱི་ལུགས་ཡིན་པ་རྣམས་ནི། དངོས་བསྟན་གྱི་ཆད་འབྲས་མདོ་སེམས་གཉིས་ཆར་གྱི་ལུགས་
ཡིན་པའི་ལུང་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་དང་འབྲ་བའམ་གཞན་འབྲའང་རུང་། །ཞེས་པས་ཀྱང་གཉིས་ཀའི་
ལུགས་སུ་གྱུབ་སྟེ། དེ་དང་འབྲ་བ་ཞེས་པ་ནི། ཕྱི་དོན་དང་འབྲ་བ་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ།
གཞན་འབྲ་ལ། ལྷས་མི་འབྲ་བ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། སྦྱར་བས་པ་ཁ་ཅིག །གཞན་བག་ཆགས་དང་
འབྲ་བ་ཞེས་བཤད་པ་དོན་གཅིག་པར་སྦྱང་སྟེ། རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་
དེ་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་བསྟུན་ནས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ས་སྦྱ་པ་རྫོངས། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་དང་
སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་བརྟུན་གྱི་ཆད་འབྲས་བཞི་བཤད་ཟེན་ནས། དེ་ལྟར་གྱུབ་མཐའ་བཞི་ལས།
སྒོ་བ་དཔོན་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་ན་མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་མཛད་ལ། ཤེས་བྱ་ནང་ལ་འཇུག་པ་
ན་རྣམ་མེད་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ། །གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་དོན་དམ་པར་རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཡིན་
ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་གི་ངོ་བོ་དཔྱོད་པ་ན། །རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་བཤད། །ཅེས་
གསུངས་པས་སོ། །ཐ་སྙད་ཀྱུན་རྫོབ་ཏུ་མདོ་སྡེ་པ་ལྟར། དོན་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཡིན་ཏེ། དོན་འཛིག་

དེ་ཡི་བདག་ཉིད་མྱིར། རང་རིག་ཡིན་ཡང་དོན་རིག་འདོད། ཅེས་གསུངས་ལ། གང་ལྟར་ཡང་སྒོ་
 ཚུལ་གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་རིག་ལྟར་ན་ཡང་། མྱོ་རོལ་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། ཚུལ་གཉིས་
 བརྗོད་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པས་དོན་ཤེས་པ་དང་། སྒོ་ཤེས་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡིན་ལ། རྣམ་རིག་པ་
 ལྟར་ན། མྱོ་རོལ་དོན་ལྟོས་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་མྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པས་
 སོ། །སྒོ་གཅིག་ལ་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པས་ཡུལ་དང་ཤེས་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །ཁོ་པོ་ཅག་
 གྲང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཚུལ་འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲང་རོ། །པོད་པལ་ཆེར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་
 འབྲང་མོད། དེ་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་ལུགས་ཀྱི་རིགས་པ་མ་ཤེས་པར་ཟད་དོ། ཅེས་གསུངས་སོ། །
 རིགས་གཏེར་གྱི་དགོངས་པ་འདི་ལས་གཞན་དུ་འཆད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། རིགས་གཏེར་རྩ་འགྲེལ་
 གང་ན་ཡོད་སྟོན་དགོས་སོ། །འོ་ན་སྐབས་འདིའི་ཆད་འབྲས་རིམ་ལྟར་བཤེས། སྤར་གྱི་དོན་རིག་གི་
 ཆད་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་དང་། ཆད་མ་གཞིར་བྱས་ནས་འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་ཐ་སྟོན་དུ་མྱི་
 དོན་སྟོན་པོ་རིག་པ་ཡིན་ཡང་དབྱད་ན་རང་གི་ངོ་པོ་རིག་པའི་མཛོན་སུམ་འབྲས་བུ་ཅེས་སྒྱུར་པ་
 ཉིད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། རྒྱལ་དབང་སྒོས། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་བཞེན་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་
 འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། ལྟས་འཛིན་བདག་ཤེས་པའི་སྟེ། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་
 རྟོགས་བཞེན་ནོ། །ཞེས་རྣམ་རིག་པ་དཔེར་བྱས་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ནང་གིར་སྒྲུབ་པའི་རྟོགས་ཀྱི་
 དོགས་པ་བསྐྱབ་པའི་མྱིར། ཞེས་རྣམ་རིག་པ་རྟོགས་སྤར་བྱས་པའི་མྱིར་ན་རྣམ་རིག་པ་ལ་སྒྱུར་པ་
 མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་མྱི་དོན་བཀག་ནས། རྣམ་རིག་པ་
 ཙམ་གྱི་ཆད་འབྲས་དང་། ཐ་སྟོན་དུ་མྱི་དོན་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཆད་འབྲས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
 བཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ་ལ། རང་རིག་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་དེ་ཉིད་ཡིན་པས། དེའི་
 རྟོགས་བཞེན་དུ་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་འཛིན་རྣམ་ཆད་མར་འགྱུར་རོ། ཞེས་དོགས་པ་བསྐྱབ་
 བེད་དེའི་ལན་བཏབ་པའི་མྱིར་རོ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་རྩོད་སྤྱོད་རྣམས་ནི། རང་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་
 གཞག་རྟོགས་ན། རང་གོལ་དུ་འགྱུར་བས་འདིར་མ་སྟོས་སོ། །བཞི་པ་རྣམ་རིག་པའི་ཆད་
 འབྲས་ལ་དོགས་པ་དབྱད་ནས། རང་རིག་མཆོན་ཉིད་པའི་ཆད་འབྲས་ངོས་བཟུང་བ་ནི། མདོར།
 དེ་ལྟར་རྣམ་པ་དུ་མ་རིག་པའི་ཤེས་པ་དུ་མ་ཉི་བར་སྒྲངས་པ་དེ་ལྟར་ཆད་མ་དང་། གཞལ་བྱ་ཉིད་

དུ་ཉེ་བར་འདོགས་ཏེ་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་པ། གང་ཆོས་སྣང་བ་དེ་གཞལ་བྱ། ཁྲོད་མ་དང་ནི་དེ་ཡི་འབྲས། །
འཛིན་ཀླུ་རིག་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་གསུམ་ཐ་དད་དུ་མ་བྱས། །ཞེས་དང་། དེའི་དོན་ཀླུ་འགྲེལ་
འདིར། གློ་བདག་ཀླུ་པར་དབྱེར་མེད་ཀྱང་། །ཞེས་པ་ནས། རང་རིག་ཅེས་ནི་རབ་རྟུ་བཤད། །
ཅེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་གློ་བདག་ཅེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གསུམ་གྱིས། གཟུང་
འཛིན་རིག་གསུམ་པོ་དོན་ལ་ཐ་དད་དུ་མེད་ཀྱང་། གློ་འཁྲུལ་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བར་བསྟན།
གཟུང་བ་འཛིན་པ་རིག་པ་དག །ཅེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གིས་སྣང་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས།
ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ཀླུ་གཞལ་བྱས་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཞེས་སོགས་
ཆོགས་བཅད་གསུམ་གྱིས། གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་གྱི་ནང་ནས། གཟུང་ཀླུ་བ་དེན་མེད་དུ་
བསྐྱབ་པའི་རིགས་པ་བསྟན། དེས་ན་སྤར་ཚད་འབྲས་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་བཟུང་ཀླུ་གཞལ་
བྱར་བཞག་པ་ཡང་བདེན་བརྟུན་མ་བྱེ་བ་ཡིན་ཞིང་། རང་རིག་འབྲས་བྱར་བཞག་པ་ཡང་དངོས་
བཟགས་མ་བྱེ་བ་ཡིན་པས། ཀླུ་བ་དེན་བརྟུན་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་
བཟུང་ཀླུ་གློ་བདགས་སུ་བསྐྱབ་པས་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་རང་རིག་བཟགས་པ་བ་ཡིན་པ་ཀླུ་བ་
པའི་ལྷགས་བསྐྱབ་པའོ། །དེ་གསུམ་དོན་ལ་ཐ་དད་དུ་མེད་ཀྱང་འཁྲུལ་རོར་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ལ།
ཚུད་པ་གློད་བཞི། ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་མཐོང་བ་ལས། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གསུམ་མོ། །
འོ་ན་ཀླུ་བ་རྟུན་པའི་ལྷགས་ཀྱི་རང་རིག་མཚན་ཉིད་པ་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་ཀླུ་
གཞལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེན། དེ་ལ་གློ་ནི་ཡོངས་གཙོད་པ། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་བཞི་སྟེ། འདི་
ནི་གཞུང་གི་སྐབས་ཀླུ་བ་རྟུན་པའི་ཡིན་ཀྱང་། རང་རིག་ཁས་ལེན་པའི་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་
ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རིགས་གཏེར་ལས། དེ་ལ་རང་རིག་ཚད་འབྲས་ནི། །
ཀླུ་གཞལ་གྱུ་བ་མཐའ་པལ་ཆར་མཐུན། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་འདིའི་གཞུང་གིས་བྱེད་དུ་འབྲེན་
པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་གློ་ཚུལ་གཉིས་དང་རང་རིག་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ།
ཚུལ་གཉིས་བསྐྱབ་པ་དང་། རང་རིག་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། གང་ཟག་གང་གི་རོར་
བསྐྱབ། གློ་གང་གི་བསྐྱབ། བསྐྱབ་བྱ་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ། ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་

བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱི་དོན་ཁས་སྤངས་པའི་ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་ནི་སྤར་
 རྒྱལ་མདོ་སྤེ་པ་དང་། བྱི་དོན་ཁས་སྤངས་པའི་ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་ནི། སྤར་
 རྒྱལ་སེམས་ཙམ་པས་བྱི་རྒྱལ་གྱི་བྱག་ཏུ་སྐྱབ་པ་མན་ཆད་གྱི་དོར་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། སློ་ནམ་མེད་དུ་
 འདོད་པའི་རྒྱལ་བའི་དོར་བསྐྱབ་དགོས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། དོན་སྤང་གི་ཤེས་པ་ཐམས་
 ཅད་དེ་སྤར་དུ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རང་དུས་སུ་སྤང་བ་དེ་བྱི་དོན་ཡིན་པ་བཀག་ནས། ཤེས་
 པའི་དོར་བསྐྱབ་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཚུལ་གཉིས་ཙམ་
 བྱི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱི་རྒྱལ་ལ་གྲུབ་ཟིན་པའི་བྱིར། སློ་གཅིག་ཉིད་ལ་ཉམས་སུ་སྦྱང་
 བ་འཛིན་ནམ་གྱི་ཚུལ་དང་། ཡུལ་དུ་སྤང་བ་བཟུང་ནམ་གྱི་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་བསྐྱབ་
 པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱི་རྒྱལ་ལ་གྲུབ་ཟིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱི་མ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་དོན་རང་བཞིན་ཉིད་མ་གྲུབ། །དེ་ཡང་ཡང་དག་དྲན་ལས་གྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །
 བཞི་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ཚྭ་གས་སྤང་གིས། ཡུལ་ཤེས་དེ་ཡི་ཤེས་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དུས་བྱིས་
 དྲན་པ་ལས་ཀྱང་སྤྲེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞུང་ལས་བསྟན་ཚུལ་སྤྱིར་
 བསྟན། དཀའ་བའི་གནས་བྱེད་བྱག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། གཞུང་དང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་
 བསྐྱབ་པ་དང་། གཞུང་བྱི་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞུང་དེའི་དོན་ལ་
 རྩོགས་སྤང་གིས་བཤད་པའི་རིགས་པ་གཉིས་དང་། ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་རིགས་པ་ལྷ་
 སྤེ་བདུན་ཡིན་པར་མཛད་ཏེ། དེས་པར་སློ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ། །ཞེས་པའི་སྤེ་འགྲེལ་དུ་ལྟས་དེ་དེ་
 ལྟར་ན་ཡུལ་གྱི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཤད་པའི་བྱིར། དེས་པར་སློ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
 སོགས་པས་བདག་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་པ་གཞན་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །ཅེས་དང་། འདིར་ཡང་སྟོན་
 བྱི་སྤར་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། ཡུལ་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
 བཤད་ན། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཚུལ་གཉིས་རབ་ཏུ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་བྱི་
 མ་ལྷ་པོ་ཚྭ་གས་སྤང་གི་གཞུང་གི་དོན་ལ་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་རིགས་པས་ཚུལ་གཉིས་བསྐྱབ་པ་ཡིན་
 པར་གསལ་བའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དྲན་པ་ལས་ཀྱང་བདག་རིག་གྲུབ། །ཅེས་སོགས་
 ཀྱིས་སྟོན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་འགོད་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་ངོས་བཟུང་
བ། དགོད་བྱའི་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་བསྐྱབ། དེ་ལ་ཅོད་པ་སྤྱོད་བའོ། །
དང་པོ་ནི། ཕྱི་དོན་ཁས་སྒྲུངས་པའི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་དང་། ཁས་མ་སྒྲུངས་པའི་ལྷན་ཅིག་
དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་སྟེ་པའི་ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ།
གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅམ་པའི་ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡིན་པས། གཉིས་ཀ་ཡང་བྱེ་
བྱག་ཏུ་སྐྱབ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ངོར་འགོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོ་རྣམ་མེད་དུ་འདོད་པའི་རྒྱལ་པའི་ངོར་
འགོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་དོན་ནི། དོན་དུ་སྤྱང་བའི་དབང་ཤེས་དང་། དེ་
ལ་རང་དུས་སུ་དོན་དུ་སྤྱང་བ་གཅིག་ཡིན་ལོ། །ཆོས་ཀྱི་དོན་ནི་རྣམ་ངེས་ལས། སྟོ་དང་དེ་སྟོ་
གཞན་མ་ཡིན། ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཡུལ་ནི་དེ་ལས་གཞན་ཉིད་དུ། རྣམ་གང་
གིས་ནི་འགྲུབ་པར་འགྱུར། ཞེས་པ་ལྟར་ན། རྣམ་གཞན་བཀག་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ཞིང་།
ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྟོན་པོར་སྤྱང་བ་མཐོང་བ་ཡིན། ཞེས་དང་། རྣམ་ཤེས་འཁྲུལ་པས་སྒྲ་
བ་གཉིས། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། ལྷས་སྤྱོད་པ་ཡང་། གང་ཞིག་གང་དམིགས་པ་ན་དམིགས་
པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར་ན། རྣམ་གཅིག་ཡིན་པ་བསྐྱབ་བྱའི་
ཆོས་ཡིན་ཏེ། སྟེ་མ་ནི་རྣམ་བརྟུན་པ་དང་། ཕྱི་མ་ནི་རྣམ་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །
མཐུན་དཔེའི་དོན་ནི། ཁ་ཅིག གླེ་བ་གཉིས་སྤྱང་གི་དབང་ཤེས་དང་། དེ་ལ་རང་དུས་སུ་གླེ་
གཉིས་སུ་སྤྱང་བའི་རྣམ་པ་བཞིན་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ཉིད་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་ལ་སྤྱང་བའི་སྒྲ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ།
དམིགས་བརྟག་ལས། རྣམ་སུ་མེད་དེ་གླེ་གཉིས་བཞིན། ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྣམ་
ཤེས་འཁྲུལ་པས་སྒྲ་བ་གཉིས། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་ལྷས། དཔེར་ན་སྒྲ་བ་གཅིག་ལ་
མིག་འཁྲུལ་པ་ཅན་གྱིས། གཞན་གཉིས་འཛིན་པ་དེ་བཞིན་ཞེས་དང་། ཆོས་མཆོག་གིས། གླེ་
གཉིས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་བཞིན་ནོ། ཞེས་དང་། རིགས་གཏེར་ལས། རྣམ་གཞན་ཡིན་ན་རྟགས་
མི་སྤྱིད། གླེ་གཉིས་སྤྱང་བཞིན། ཞེས་གླེ་གཉིས་སུ་སྤྱང་བ་ཁོ་ན་དཔེར་བཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
གཏན་ཆོགས་ཀྱི་དོན་ནི་རྣམ་བརྟུན་པ་ལྟར་ན། ལྷན་ཅིག་པ་ནི་ཡུལ་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྱང་བ་ཡིན་

ལ། དམིགས་པ་ནི་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། དེས་པ་ནི་བྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་བཤེན་པ་ལྟར་ན།
 དམིགས་པ་ནི་མྱོང་བ་ཡིན་ལ་གཞན་སྡུ་མ་དང་འདྲའོ། །དེས་ན་རྣམ་བརྟུན་པ་ལྟར་ན། དུས་
 མཉམ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བའི་ཐ་སྟོད་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གང་ཞིག །ཅིག་ཅར་སྒྲུང་བའམ་འཛིན་པས་
 བྱབ་པ། རྣམ་བཤེན་པ་ལྟར་ན་མྱོང་བས་བྱབ་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། བློགས་ཆོས་ནི། རང་རིག་
 མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། རྗེས་བྱབ་ནི། མཐུན་དཔེ་དབང་གེས་འབྱུལ་པ་ལ་སྒྲུང་
 བའི་ལྷ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྟོང་དུ་གྲུབ་སྟེ། གཏན་ཆོགས་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་དང་། བསྐྱབ་
 ཆོས་རྗེས་གཞན་མ་ཡིན་པ་གཉིས་དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷོག་བྱབ་ནི། མི་མཐུན་
 དཔེ་རྗེས་གཞན་ལ་གཏན་ཆོགས་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་འགོག་པར་བྱེད་དེ། སྦྱར་ཐ་དད་ལ་
 དུས་མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དུས་མི་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་ལྟན་ཅིག་
 དམིགས་ངེས་ཞིགས་ལ། གཉིས་པ་ལ། ལྷོག་པ་ཐ་དད་དང་། རྗེས་ཐ་དད་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི། འདིའི་མཐུན་དཔེ་ཡིན་ལ། བྱི་མ་ལ། ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་
 ཞིགས་ཏེ། དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་རྗེས་གཞན་ཡིན་པས་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་རྩོད་པ་
 སྟོང་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་རྩོད་པ་སྟོང་བ་དང་། སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་
 རྩོད་པ་སྟོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་སྟོབ་དཔོན་དགོ་བསྐྱངས་ན་རེ། ཁྱེད་ཀྱི་ལྟན་
 ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། འགལ་བ་དང་།
 མ་ངེས་པའི་སྟོན་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་ནི། ལྟན་ཅིག་བཟུང་བས་གཉིས་འཛིན་སྟོ། །
 གཅིག་པར་འདོད་ན་དེ་མ་གྲུབ། ཅིས་ཏེ། སྦྱིས་བྱ་དུ་མས་པན་ཚུན་ལྷ་བ་གཅིག་ལ་དམིགས་པ་
 བ། པན་ཚུན་ལྷ་བ་འཛིན་པའི་གེས་པ་མ་དམིགས་ཀྱང་ལྷ་བ་གཅིག་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ། །སྦྱིས་
 བ་སྦྱོན་མེད་དེ། སྦྱིས་བྱ་དུ་མ་ལ་ལྷ་བ་གཅིག་སྒྲུང་བ་ན་བག་ཆགས་མཐུན་པར་སང་པ་ཡིན་གྱི།
 ལྷ་བ་གཅིག་དུ་མར་སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྦྱིས་བྱ་དུ་མས་མི་ལམ་མཐུན་པར་མིས་
 པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཆོགས་འདི་འགལ་གང་གིས་བྱིར། །འཛིག་རྟེན་ན་ནི་ལྟན་
 ཅིག་སྟེ། གཞན་མ་ཡིན་པ་དག་ལ་མེད། །དེ་ཕྱིར་ལྷོག་པས་བྱབ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཏེ། ལྟན་
 ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ནི་འགལ་ཏེ། ལྟན་ཅིག་ཡིན་ན་དུ་མ་ཡིན་དགོས། དུ་མ་

ཡིན་ན་རྩལ་གཞན་མིན་པ་འགལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲུལ་ན་སྒྲོན་མེད་དེ། འདིར་ལྷན་ཅིག་
པའི་དོན་ནི། གཉིས་སུ་སྒྲུང་ཡང་གཉིས་སུ་མི་བདེན་པ་ལ་འཛིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི།
ཐ་དད་ཡིན་ན་མ་ངེས་ཏེ། །སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་གཞན་སེམས་དང་། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་
དག་གིས་ཀྱང་། །གཏན་ཚིགས་འདི་ནི་ལུས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཏེ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་།
སོ་སྦྱེའི་ཤེས་པ་གཉིས་པོ་ཚོས་ཅན། །རྩལ་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། །ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་། །སྒྲུང་བ་དང་། །གཟུགས་ཚོས་ཅན། །རྩལ་གཞན་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། །ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒྲུལ་ན། །ཐལ་བ་དང་པོའི་གཏན་ཚིགས་
མ་གྲུབ་སྟེ། །སོ་སྦྱེའི་ཤེས་པ་ཉམས་སུ་ཁྱུང་བའི་རང་རིག་མདོན་སུ་ཚོས་ཅན། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་དམིགས་པར་ཐལ། །སོ་སྦྱེའི་ཤེས་པ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་། །ཐལ་བ་གཉིས་པ་ལ་འདོད་དེ།
མདོ་སྟེ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྩལ་གཞན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཐལ་བ་གསུམ་པ་ནི། །གཟུགས་དམིགས་པ་སྒྲུང་བ་ལ་ལྟོས་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར། །དེ་གཉིས་
རྩལ་གཞན་མ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། །ལྷགས་གོང་དམར་འབར་བར་གྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་
དམིགས་པ་སྒྲུང་བ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་བྱི་ལ་ལྟ་བུའི་ངོར། །གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་སྟེ། །དེའི་གཟུགས་
དམིགས་པའི་ཆེ་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པ་ཡང་ཡོད། །སྒྲུང་བ་དམིགས་པ་ན་གཟུགས་མ་དམིགས་པ་
ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། །གལ་ཏེ་ཕྱི་དོན་མེད་ན། །ས་བོན་གྱིས་སྒྱུ་གྱུ་སྦྱེད་པ་
སོགས་རྒྱ་འབྲས་དང་། །དུ་བའི་རྟགས་ལས་མེད་པོགས་པ་སོགས་ཤེས་བྱ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་མེད་པར་འཕྱར་རོ། །ཞེན། །སྒྲོན་མེད་དེ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་བག་ཆགས་བརྟན་
པའི་ཤེས་པ་ལ་ས་བོན་དང་སྒྱུ་གྱུ་སྒྲུང་བ་དང་། །དུ་བ་དང་མེར་སྒྲུང་བ་ལ་རྒྱ་འབྲས་དང་ཤེས་བྱ་
ཤེས་བྱེད་སོགས་འཛིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །འདི་ལྷར་བྱེད་རང་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ལ།
ས་བོན་དང་སྒྱུ་གྱུ་དོན་གཞན་སྟེ་ཕྱི་རྩལ་སུ་འགོ་ལྟོག་བྱ་ས་དང་བྱེད་པ་པོ་ལ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འཛིག་པ་
དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་དོན་མེད་ཀྱང་བག་ཆགས་བརྟན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ས་བོན་དུ་སྒྲུང་བའི་རྣམ་རིག་དང་།
སྒྱུ་གྱུ་སྒྲུང་བའི་རྣམ་རིག་དོན་གཞན་སྟེ་ཕྱི་རྩལ་སུ་འགོ་ལྟོག་བྱ་ས་དང་བྱེད་པ་པོ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འཛིག་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མེད་དུ་སོགས་དེར་སྒྲུང་བའི་རྣམ་རིག་ལ་འཛིག་ན་དུ་བའི་རྟགས་ལས་མེ་

དཔོག་པ་མེད་པར་ཐལ། མེད་སྣང་གི་སྒོ་དེ་དྲུང་སྣང་གི་སྒོ་འི་འབྲས་ལུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲུང་
 སྣང་གི་སྒོ་དེ་མེད་སྣང་གི་སྒོ་འི་སྤྱོད་ལ་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མེད་སྣང་གི་སྒོ་དེ། དྲུང་
 སྣང་གི་སྒོ་འི་བག་ཆགས་སད་བྱེད་གི་རྒྱུ་ཡིན་པས་རྒྱུ་མེད་དོ་སྟེ་མ་ན། དེ་ལྟར་ན་དྲུང་སྣང་གི་
 སྒོ་དེ་ཡང་མེད་སྣང་གི་བག་ཆགས་སད་བྱེད་གི་རྒྱུ་ཡིན་པས་རྒྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་འབྲས་ལུ་
 བསྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ལ་མེ་དུ་སོགས་རྒྱ་འབྲས་སུ་འཛོག་པའི་
 ཚུལ་དང་། དེས་ན་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་ནམ་གཞག་འཐད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
 མེད་སྣང་གི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ཅན་གི་ལར་སྣང་གི་སྒོ་དེ་དྲུང་སྣང་གི་སྒོ་འི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཐ་སྣང་
 དུ་མེ་ལས་དུ་བསྐྱེས། ཞེས་འཛོག་པ་ཡིན་གི་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་མེ་ལས་དུ་བསྐྱེ་བ་མ་ཡིན་
 ཞིང་། མེད་སྣང་གི་སྒོ་ལས་དྲུང་སྣང་གི་སྒོ་སྐྱེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་རྒྱུད་དེར་རུང་བག་
 ཆགས་ཀྱི། སྤྱིང་པོ་ཅན་ཉིད་དུ་བར་ནི། །སྣང་བའི་སྒོ་ནི་སད་བྱེད་པ། །དེས་ན་མེ་ལས་དུ་བ་
 ཡིན། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དྲུང་སྣང་གི་སྒོ་གསལ་བར་སད་པའི་རྟགས་ལས་ལར་སྣང་གི་
 སྒོ་འི་སྣང་དུ་བག་ཆགས་གསལ་བ་སད་པ་ཅན་གི་མེད་སྣང་གི་སྒོ་སྐྱེད་པའི་རྟུས་པ་ཡོད་པར་
 རྟོགས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལ་འད་དུ་བར་སྣང་བའི་སྒོ། །བག་ཆགས་གསལ་བ་སད་པ་ཅན། །
 མེད་སྣང་བ་ཡི་སྒོ་ཉིད་ནི། །རྟོགས་འགྱུར་མེ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འགོད་
 པའི་ཆེ་དེ་ལྟར་དུ་འགོད་དམ་ཞེ་ན། མེ་དུ་སྣང་བ་ལས་གཞན་མེ་དུ་མ་གྲུབ་པ་འདོད་པ་ལྟར་ན།
 དུ་ལྟན་གི་ལར་སྣང་བར་ཆོས་ཅན། མེད་སྣང་བ་ཡོད་དེ། དུ་བ་སྣང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 འགོད་ཅིང་། གང་དག་མེ་དུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་གེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ལྟར་ན། དུ་ལྟན་
 གི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་དོ། །སྒྲིབ་དཔོན་གྱི་སྒོ་
 ལ་སོགས་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་གི་མེ་དཔོག་པ་ན་ད་ལྟར་བ་ཡིན་ལ། སེམས་ཀྱི་མེ་དཔོག་པ་ན་མ་
 འོངས་པ་ཡིན་ཞིང་། གེགས་མེད་ན་མི་བསྐྱུ་བར་གཉིས་ཀ་མཚུངས་སོ། །དེས་ན་མེད་སྣང་གི་སྒོ་སྐྱེད་
 རྟུས་པའི་གེས་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་དུ་བ་སྣང་བའི་སྒོ་མེ་ལས་སྐྱེས། ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་མེ་དཔོན་ལས་མ་
 ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྒྱ་ཆོས་དཔོག་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་རང་
 རིག་བསྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་སྒྲུབ་གིས། དུན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་གསུངས་ཤིང་། སྒྲིབ་

དཔོན་གྱིས་ནི་ཚུལ་གཉིས་གྲུབ་པས་རང་རིག་པལ་ཆེར་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དང་། དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་
རིགས་པ་གཞན་དུ་མས་བསྐྱབ་པ་དང་། དྲན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་རིག་བསྐྱབ་པ་གསུམ་
གསུངས་ཏེ། གཞུང་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །འདི་མ་དཔེར་ཆད་དམ་སྙམ་སྟེ་སྟེ་བདུན་
རབ་གསལ་ལས་བཤུས་པའོ། མཆན། མདོན་སྙམ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ། རབ་བྱེད་
དགུ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཤམ་ རྩམ་ དཔག་བཤད་པ།

༥ གཉིས་པ་རྩམ་དཔག་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་དོན་རྩམ་དཔག་དང་། གཞན་དོན་རྩམ་
དཔག་གོ། །^{༥༡} རང་དོན་རྩམ་ དཔག་

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྟགས་ལས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་བློ་སྟེ། ཚད་མ་
མདོར། རྩམ་དཔག་རྣམ་གཉིས་རང་དོན་ནི། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་བའོ། །ཞེས་
སོ། །རང་དོན་རྩམ་དཔག་དང་། རྩམ་དཔག་ཚད་མ་རྣམས་ནི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པས་
མཚན་ཉིད་ལོགས་སུ་མི་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གང་གིས་རྟོགས་པའི་རྟགས་དང་། དེས་རྟོགས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་
བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྟོས་གཞི་ཕྱོགས་གསུམ་བཤད་པ་དང་། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་རྟགས་ཀྱི་
རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཚུལ་དང་པོའི་ལྟོས་གཞི་ཕྱོགས། རྩམ་སུ་འགོ་ལྟོག་གི་ལྟོས་གཞི་
མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས། དེ་དག་ལྟོས་གཞིར་འཛོག་པའི་འཐད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་སུ་གྲུབ་ན་ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་ན་བསྐྱབ་བྱ་
གྲུབ་ཟིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། མ་གྲུབ་ན་ཕྱོགས་ཚོས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེན། སྟོན་མེད་དེ། སྤྱིར་རྟོག་གེའི་བསྟན་བཅོས་ལས། ཕྱོགས་དང་། རྩམ་སུ་དཔག་བྱ་དང་།
བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཅེས་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པས། དེ་དག་གཤམ་འདོད་

ཚེས་ཅན་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་ལ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག། ་དེ་དག་གི་ཚོགས་དོན་ལ་དངོས་
 མིང་དུ་འཇུག་པ་ལས། འདིར་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། ་དེ་གཉིས་ལ་ཕྱོགས་གཉི་
 མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཕྱོགས་མཚན་ཉིད་པ་དེའི་ཕྱོགས་རེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉི།
 དཔེར་ན་རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ཚོགས་པ་ལ་རས་ཡུག་ཚོགས་ཅས་པ་ལྟ་བུའོ། ་བཏགས་པའི་
 དགོས་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཚེས་ལ་བསྐྱབ་བྱར་བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཁྱབ་པ་གཏན་ལ་
 འབབས་པའི་སྐབས་སུ། གཏན་ཚོགས་བསྐྱབ་བྱའི་རྗེས་འགོ་བ། ཞེས་མ་སྟོས་པར། གཏན་
 ཚོགས་ཚེས་གྱི་རྗེས་འགོ་བ། ་ཞེས་སྟོས་ན་འགལ་ཏགས་ཀྱང་དགག་བྱའི་ཚེས་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་
 བས། ་ཏགས་ཡང་དག་ཡིན་ནམ་སྟེ་པའི་ལོག་རྟོག་སྒྲིབས་དེ་བསལ་བའི་ཆེད་དང་། སྐབས་
 འགལ་ཞེག་ཏུ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་བདེ་བའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། ་ཚེས་ཅན་ལ་བསྐྱབ་བྱར་བཏགས་པའི་
 དགོས་པ་ནི། ཏགས་ཚུལ་དང་པོ་གཏན་ལ་འབབས་པའི་སྐབས་སུ་ཤེས་འདོད་ཚེས་ཅན་ལ་
 ཕྱོགས་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་ཕྱོགས་གྱི་ཚེས་སུ་གྲུབ་པ་ཏགས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་ཞེས་སྟོས་པ་
 ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་མ་བཏགས་པར་ཚེས་ཅན་གྱི་ཚེས་སུ་གྲུབ་པ་ཏགས་ཚུལ་དང་པོ་
 ཡིན། ཞེས་སྟོས་ན་འབྲུལ་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་མཐའ་རྣམས་བཀག་ན་རྩོད་པ་ཡུན་
 རིང་དུ་འགོར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་འདོད་ཚེས་ཅན་གྱི་ཚེས་སུ་གྲུབ་པ་ཏགས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་
 ཞེས་དངོས་མིང་དུ་བརྗོད་ན་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་རོ། ་གཏན་ཚོགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་
 ལྟར་ན་མཐུན་དཔེའི་ཚེས་ཅན་གྱི་ཚེས་སུ་གྲུབ་པའང་ཏགས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་ནམ་སྟེ་པའི་ལོག་
 རྟོག་སྒྲིབ། དེ་སྒྲིས་ན་མིག་ཤེས་གྱི་གཟུང་བྱའི་ཏགས་ཀྱིས་སྒྲིབ་ཏུ་མི་ཏག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏགས་ཚུལ་
 དང་པོ་གྲུབ་བམ་སྟེ་པའི་ལོག་རྟོག་སྒྲིབ། དེ་སྒྲིས་ན་དེ་སྒྲིབ་ཀྱི་ཏགས་ཡང་དག་ཡིན་ནམ་སྟེ་པའི་
 ལོག་རྟོག་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ་གཉིས་པའང་གྲུབ་སྟེ། གལ་ཏེ་ཚེས་ཅན་གྱི་ཚེས་སུ་གྲུབ་པ་ཞེས་
 པས་ཤེས་འདོད་ཚེས་ཅན་གྱི་ཚེས་སུ་གྲུབ་པ་ལ་གོ་སྟེ། མཐུན་དཔེའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་དང་།
 དེའི་ཆས་ཁྱབ་པ་ཞེས་པས་དཔེའི་ཚེས་ཅན་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། མི་འཐད་
 དེ། དེ་ལྟར་ན་ཚེས་ཅན་གྱི་ཚེས་སུ་གྲུབ་པ་ཏགས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་ན། ཚེས་ཅན་དེའང་མཐུན་
 དཔེའི་ཚེས་ཅན་མིན་ནོ། ཞེས་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པ་མ་སྟོས་ན་གྲུབ་བཞིན་དུ་སྐྱར་

ཡང་བསྐྱེད་པ་དོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྒྲོས་ན་རྩོད་པ་ཡུན་རིང་དུ་འགོར་བའི་བྱིར་རོ། །གསུམ་
པའང་གྲུབ་སྟེ། གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ཚོས་ཞེས་བརྗོད་ན་བཏགས་མིང་དུ་འགྱུར། ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་
ཞེས་བརྗོད་ན་འབྲུལ་གཞི་ཡོད་པས་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་སུ་གྲུབ་པ་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་
ཡིན་ཞེས་སྒྲོས་རིགས་ཏེ། འབྲུལ་གཞི་མེད་ཅིང་རྟོགས་སྒྲུབ་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་
ལྟར་ན་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་རྗེས་འགོ་ལྡོག་པ་ཞེས་ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་པ་ཡི་གེ་མི་མཉམ་
པ་དང་། ཕྱོགས་ཚོས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་མེད་དང་། །ཞེས་པའི་སྟེབས་སྒྲུབ་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་
དེ་སྤང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར་། མདོར་ན་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ལ་ཕྱོགས་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་
ནས་ཕྱོགས་ཞེས་པ་དེ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། འབྲུལ་གཞི་མེད་ཅིང་སྟེབས་སྒྲུབ་ཉམས་པ་
སྤངས་ནས་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར་། དེས་ན་ཚུལ་དང་པོའི་
ལྟོས་གཞི་ཕྱོགས་ནི་ཕྱོགས་བཏགས་པ་བ་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ཡིན་པས་དེའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཚོས་
ཅན་གང་གི་སྟེང་དུ་གྲུབ་བསལ་མེད་པའི་བསྐྱུབ་བྱའི་ཚོས་གྱི་དཔག་གཞིར་བཟུང་བ་སྟེ། བསྐྱུབ་
བྱའི་ཚོས་ཅན་དང་། རྩོད་གཞིའི་ཚོས་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་དེ་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྡོག་གི་ལྟོས་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་བཤད་པ་
ལ། དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བོད་པལ་ཆེར་སྒྲོར་བ་སྒྲོར་གཅིག་གི་མཐུན་
ཕྱོགས་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱོགས་སྤང་པོ་གསུམ་པ་མེད་ཅིང་། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ཡང་དག་གི་སྐབས་སུ་མཐུན་ཕྱོགས་
དང་། འགལ་རྟགས་གྱི་སྐབས་སུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། མ་ངེས་པའི་སྐབས་སུ་ཅི་རིགས་པར་
འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དགག་སྐྱུབ་སྒྲོ་རོར་བྱེད་པ་གང་ཞིག །སྒྲོ་
རོར་སྤང་པོ་གསུམ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། མཉན་བྱ་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྐྱུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
ཡོད་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་སྐྱུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་
བའི་བྱིར་དང་། ཕྱོགས་ལ་ལྟོས་པའི་རྟགས་གྱི་ཚུལ་ཡང་གཉིས་སུ་ངེས་པར་ཐལ་བ་སོགས་
རིགས་པ་དུ་མས་གནོད་པའི་བྱིར་། ལུང་གིས་ཀྱང་གནོད་དེ། རྣམ་ངེས་ལས། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་སྟེའི་
སྒྲ་དེ་ནི་ཕྱོགས་ཉིད་ཡིན་གྱི། ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཉིད་ནི་མ་

ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་བརྟགས་པ་དང་། གཅིག་ཏུ་སོ་སོར་ངེས་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
 སོ། །ལུང་འདིས་ཤེས་འདོད་ཚེས་ཅན་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་ཀྱིས་སྟོང་མི་སྟོང་བརྟག་པའི་གཞི་དང་།
 མཐུན་ཕྱོགས་གང་ལ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་ཚོལ་བས་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་ཀྱིས་མི་སྟོང་པར་ངེས་པ་དང་།
 མི་མཐུན་ཕྱོགས་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་ཀྱིས་སྟོང་པར་ངེས་པའི་དགོས་པ་དག་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་
 བེ། ཚུལ་གསུམ་གྱི་ལྟོས་གཞིའི་ཕྱོགས་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་
 ཡུང་པོ་གསུམ་པ་ཡོད་དེ། ཤེས་འདོད་ཚེས་ཅན་ནི་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་ཡིན་གྱིས། གཅིག་ཏུ་སོ་
 སོར་ངེས་པ་མ་ཡིན་པས་ཡུང་པོ་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ཞེས་པའི་ཚིག་ཟུར་གྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱོགས་དང་། ཕྱོགས་ཚེས་ཞེས་པའི་ཚིག་ཟུར་གྱིས་བསྟན་
 པའི་ཕྱོགས་གསུམ་པོ་དེ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་ལྟོས་གཞི་སོ་སོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མཐུན་
 ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གང་ལ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་ཚོལ་བས་བསྐྱབ་ཚུལ་ལྟར་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་
 ལྟར་དུ་ངེས་པའི་སྟོན་པ་བསྐྱབ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྟོ་སྟེས་པའི་ཆེ་ཆུང་གཞི་དེ་དང་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་ཀྱི་སྟེས་དོན་མཐུན་པར་བཟུང་དུ་རུང་བ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
 གང་ལ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་ཚོལ་བས་བསྐྱབ་ཚུལ་ལྟར་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་ཀྱིས་སྟོང་པར་ངེས་པའི་སྟོ་
 བས་བསྐྱབ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྟོ་སྟེས་པའི་ཆེ། ཆུང་གཞི་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་ཀྱི་
 སྟེས་དོན་མི་མཐུན་པར་བཟུང་དུ་རུང་བའོ། །དབྱེ་ན་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས། རྟགས་ལྟར་སྒྲུང་གི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། རྟགས་
 ཡང་དག་གི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གང་ལ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་ཚོལ་བས་བསྐྱབ་ཚུལ་ལྟར་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་ཀྱིས་མི་སྟོང་པར་ངེས་པའི་སྟོན་པ་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་ཇེས་དཔག་སྟེས་པའི་ཆེ།
 ཆུང་གཞི་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་ཀྱི་སྟེས་དོན་མཐུན་པར་ངེས་སུ་རུང་བ། རྟགས་ཡང་དག་གི་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་ཀྱིས་སྟོང་པར་ངེས་པའི་སྟོན་པ་ཞེས་དང་། ཆུང་
 གཞི་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་ཀྱི་སྟེས་དོན་མི་མཐུན་པར་ངེས་སུ་རུང་བ་ཞེས་སྟུང་། གཞན་འདྲ། དེ་
 ལ་དབྱེ་ན། རང་དོན་སྒྲུབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། གཞན་
 དོན་སྒྲུབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ།

བསྐྱབ་དག་ཡང་དག་ལ་མ་ཉོས་པར་སྒོ་བྱུང་བའི་དྲགས་ལས་བསྐྱབ་བྱ་དྲྀགས་པའི་རྗེས་དཔག་
སྐྱེས་པའི་ཆོ་ཞེས་སྐྱུར། གཞན་འདྲ། བྱི་མ་ལ་གང་ལ་དྲགས་སུ་སོང་བའི་སྐོལ་བས་ཞེས་པའི་
ཆབ་ཏུ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་བྱིར་སྐོལ་གྱི་ཞེས་སྐྱུར། གཞན་འདྲ། གཏན་ཆོགས་ལྷར་སྐྱང་གི་
མཐུན་བྱོགས་གྱི་མཚན་ཉིད། གང་ལ་དྲགས་སུ་སོང་བའི་སྐོལ་བས་བསྐྱབ་ཚུལ་ལྷར་བསྐྱབ་བྱའི་
ཆོས་ཀྱིས་མི་སྟོང་པར་ངེས་པའི་སྐོ་ནས་བསྐྱབ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཚད་མིན་གྱི་སྒོ་སྐྱེས་
པའི་ཆོ། ཚུད་གཞི་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གྱི་སྒྲིས་དོན་མཐུན་པར་བཟུང་དུ་རུང་བ། གཏན་ཆོགས་
ལྷར་སྐྱང་གི་མི་མཐུན་བྱོགས་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པར་ངེས་པའི་སྐོ་ནས་
ཞེས་དང་། དོན་མི་མཐུན་པར་བཟུང་དུ་རུང་བ་ཞེས་སྐྱུར། གཞན་འདྲ། དབྱེ་ན་འགལ་དྲགས་
གྱི་མཐུན་བྱོགས་མི་མཐུན་བྱོགས་གཉིས། མ་ངེས་པའི་དྲགས་གྱི་མཐུན་བྱོགས་མི་མཐུན་བྱོགས་
གཉིས། དང་པོ་ལ་འགལ་དྲགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་དྲྀག་
སྐྱེས་པའི་ཆོ་ཞེས་དང་། བྱི་མ་ལ་མ་ངེས་པའི་དྲགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
འཛིན་པའི་ཐེ་ཆོས་སྐྱེས་པའི་ཆོ་ཞེས་སྐྱུར། གཞན་འདྲ། གལ་ཏེ་བསྐྱབ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
འཛིན་པ་དང་། ཐེ་ཆོས་འགལ་ལོ་སྐྱུ་མ་ན་ཐེ་ཆོས་བག་ལ་ཉལ་གྱི་གནད་གོ་ན་མི་འགལ་བ་ནི་སྒོ་
བརྟག་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །མ་གྲུབ་པའི་དྲགས་ལ་མཐུན་བྱོགས་མི་མཐུན་བྱོགས་མི་བརྟེན་བ་ནི་
དྲྀག་གི་བའི་གསང་ཆོག་སྟེ་བྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོགས་དགའའི་སྐབས་སུ་ཤེས་སོ། །འདི་
དག་ཀྱང་གཞི་ལ་སྐྱུར་བའི་ཆོ་དེ་བསྐྱབ་གྱི་ཆོག་ལྷག་ཆད་མེད་པར་སྐྱུར་ནས་ངེས་པར་བྱའོ། །
འདི་ནི་རྣམ་ངེས་ལས། མཐུན་པའི་བྱོགས་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་སྒྲིས་དོན་མཐུན་པའོ། །དེ་མེད་
པ་ནི་མི་མཐུན་པའི་བྱོགས་ཆོས་སོ། །དེ་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་ལས་ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་བའི་བྱིར།
ཆོས་གཞན་ལ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དགག་པའི་དོན་གྱི་བྱིར་རོ། །དེ་ལ་
ཡོད་པར་གྲུབ་པ་སྐྱད་པའི་ངེས་པར་བཟུང་བས་ནི་གཞན་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་
དང་པོ་རང་ལ་སྲུག་གཉིས་སྐྱེས་གྱུར་ཏེ། །ན་ར་དང་ནི་སྟེད་མེད་སྲུ་ཉིད་དོ། །ཅེས་དང་། རིགས་
གཏེར་ལས། བྱོགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གྱི་སྒྲིས། །མཚུངས་དང་མི་མཚུངས་བྱོགས་གཉིས་
ཡིན། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། འདིར་ལན་དངོས་ནི་ཆང་བར་དུ་དུ་བ་མེ་དང་

འབྲེལ་པར་ངེས་ནས་ལ་ལའང་དུ་བས་མེ་གྲུབ་པ་ན་མཐུན་དཔེ་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་འཛོག་གོ། །དེས་ན་དུ་བ་དང་མེའི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པའི་ཚང་བར་འདི་དང་ལ་གཉིས་མེ་དང་ལྷན་པར་མཐུན་ནོ། །ཞེས་ཆོལ་བས་བསྐྱབས་ནས་ཕྱིར་ཆོལ་ལ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དེ་གངས་ཅན་འདིར་འདི་རིམ་ལྔ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་གཞན་མི་སྤང་ངོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ། རྩོད་པ་དང་། ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྩབ་པ་ངེས་པའི་དུས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་ཟིན་པར་ཐལ་བ། མ་ངེས་དང་པོ་འགལ་བར་ཐལ་བ། ཡང་དག་གི་རྩོད་གཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཐལ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྩབ་པ་ངེས་པའི་དུས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་པའི་སྟོན་ཡོད་དེ། རྩབ་པ་ངེས་པ་ལ་རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་དགོས། དེ་ངེས་པ་ལ་ཤེས་འདོད་ཚེས་ཅན་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་ཀྱི་སྤྱིས་དོན་མཐུན་པ་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཞལ་བྱ་དེ་སྐྱ་རྟག་པར་བསྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོན་ལ་འཇུག་པར་ཐལ། སྐྱ་དང་རྟག་པ་ཚེས་མཐུན་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྤྱིར་ཀྱི་འགལ་རྟགས་སུ་ཐལ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། སྐྱ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཐལ། སྐྱ་དེ་སྐྱ་དང་མི་རྟག་པར་ཚེས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་ཉིད་རང་དང་ཚེས་མཐུན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལན་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྤང་བྱངས་པའི་འགྲེལ་པ་ཉིད་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ནང་དུ་བཀོད་ཟིན་པས་སྟོན་སྟོང་མི་དགོས་སོ། །གཉིས་པའི་ལན་ནི། ཕྱིར་ཆོལ་གྱི་དོར་རྟག་པའི་གཞན་སེལ་ཡོད་པས་སྐྱ་དེ་དེ་དང་ཚེས་མཐུན་པར་སྤང་བས་སྟོན་མེད་དོ། །གསུམ་པའི་ལན་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་པར་མ་ངེས་པའི་གོང་དུ་སྐྱ་རྟག་པར་ངེས་པ་མེད་པས་སྟོན་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་ལྟས་གཞིར་འཛོག་པའི་འཐད་པ་ནི། ཤེས་འདོད་ཚེས་ཅན་དེ། ཕྱོགས་ཚེས་ཀྱི་ལྟས་གཞི་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཤེས་འདོད་ཚེས་ཅན་ལ་དགོད་བྱ་ལྟར་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པའི་དབང་གིས་ཕྱོགས་ཚེས་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། མཐུན་ཕྱོགས་དེ་རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་གྱི་ལྟས་གཞི་ཡིན་ཏེ། རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོན་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལྟར་མཐུན་པར་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པའི་དབང་གིས་རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དེ་ལྟོག་ཚུལ་གྱི་ལྟས་གཞི་ཡིན་ཏེ། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལྟར་

ལྷོག་པ་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པའི་དབང་གིས་ལྷོག་ཚུལ་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར།
གལ་ཏེ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། ཡོད་པས་བྱུང་བར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་ན། ལྷོག་ཚུལ་གྲུབ་དགོས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དེ་ལྷོག་ཚུལ་གྱི་ལྷོས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
སྒྲིན་མེད་དེ། སྒྲོའི་ཡུལ་དུ་བྱར་རུང་གི་རྟགས་ལས་བྱམ་པ་ཤེས་བྱར་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་རིང་བོང་རྩའི་
སྤྲོང་དུ་ཤེས་བྱ་ལྷོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོའི་ཡུལ་དུ་བྱར་རུང་ལྷོག་པ་དེ་ལྷོག་ཚུལ་གྱི་ལྷོས་གཞིར་
འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཕྱོགས་གསུམ་པོ་དེ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་ལྷོས་གཞི་ཡིན་ཏེ། རྟགས་སུ་བཀོད་
ཚད་ཀྱི་སྒྲིན་ཡོན་བརྩི་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལ་ལྷོས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྟགས་ཡང་དག་དང་།
རྟགས་ལྟར་སྤང་དང་། དེ་དག་གི་ངེས་པ་བསམ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། མཚན་བྱའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་མཚན་ཉིད་དུ་ངེ་ལྟར་འགྲོ་བའི་
ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལྷོག་པ་སྒྲིན་པ་སྒྲོང་
ཀྱི་རྩེ་ན་རེ། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་ཞེས་པའི་ཚུལ་གཅིག་ཡིན་
ཞེས་དང་། བོད་ཁ་ཅིག ཕྱོགས་ཚས་དང་རྩེས་འགྲོའི་ཚུལ་ལས། ཕྱོགས་ཚས་དང་ལྷོག་པའི་
ཚུལ་ཏེ། ཚུལ་གཉིས་ཡིན་ཞེས་དང་། རིགས་པ་ཅན་པ་ཤེས་འདོད་ལ་མཐོང་བ་སྤྲོ་མ་ཅན།
མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བ་ལྷག་མ་ཅན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་སྒྱི་ལ་མ་མཐོང་བ།
ཚད་མ་གཉིས་དང་འགལ་བ་མེད་པ་སྟེ། ཚུལ་བཞི་ཡིན་ཞེས་དང་། ཁ་ཅིག ཚུལ་གསུམ་དང་།
ངེས་པ་སྟེ་བཞི་ཞེས་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག ཚུལ་གསུམ་དང་། སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། གཞོད་པ་
མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཏེ་ལྷ་ཞེས་དང་། ཅ་ར་ཀ་པ་སོགས་ཚུལ་གསུམ་དང་། གཞོད་པ་མེད་པའི་
ཡུལ་ཅན་དང་། བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གངས་གཅིག་པ་དང་། ངེས་པ་སྟེ་དུག་ཡིན་ཞེས་པ་
རྣམས་ནི་མི་འཐད་དེ། ཚུལ་གསུམ་མ་ཚད་ན་བསྐྱབ་བྱ་དཔོག་མི་རྩས་པས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་
འགྱུར་ཞིང་། ཚུལ་གསུམ་ཚད་ན་མཚན་ཉིད་གཞན་རྣམས་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བོད་པ་ལ་
ཆེད། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཕྱོགས་ཚས་དེ་

ཆས་བྱབ་པ་ནི། །ཞེས་འབྱུང་ན་དེ་ལྟར་འཐད་དུ་ཚུགས་ཀྱང་། རྟོགས་ཚེས་དེ་ཆས་བྱབ་པ་ཡི། །
 གཏན་ཚིགས་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་ཐིགས་ལས། ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ནི་
 རྗེས་སུ་དབག་པར་བྱ་བ་ལ་ཡོད་པ་དང་། མཐུན་པའི་རྟོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་
 རྟོགས་ལ་མེད་པར་ངེས་པའོ། །ཞེས་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ནི་ཞེས་པས་རྟགས་ཡང་དག་
 གི་མཚན་ཉིད་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །ཞེས་གཏན་ཚིགས་དེ་ཚུལ་གསུམ་ལྡན་པའི་
 གཞིར་གསུངས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཉིད་དུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚད་མ་མདོར། ཚུལ་གསུམ་
 རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཚུལ་གསུམ་ལྡན་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་གཏན་ཚིགས་
 ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་ཀྱི། ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་
 གསུངས་པའི་གཞུང་གཅིག་གྱང་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་དོ། །གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད་དངོས་དང་།
 ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་དང་།
 ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་དང་། རྟོགས་ཚེས་དེ་ཆས་བྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་།
 རྟོགས་ཚེས་གྲུབ་ཅིང་འབྲེལ་པ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་གང་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་གྱང་བྱང་
 པར་མེད་དེ། ཚད་མ་མདོར། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་ཞེས་དང་། རིགས་ཐིགས་ལས། ཚུལ་
 གསུམ་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ནི་ཞེས་དང་། འདིར་རྟོགས་ཚེས་དེ་ཆས་བྱབ་པ་ཡི། །གཏན་ཚིགས་
 ཞེས་དང་། རིགས་གཏེར་ལས། རྟོགས་ཚེས་གྲུབ་ཅིང་འབྲེལ་པ་ངེས། །གཏན་ཚིགས་མཚན་
 ཉིད་སྟོན་མེད་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འབྲེལ་ལས། དེས་ན་རྟོགས་ཚེས་དེ་ཆས་བྱབ་པ་
 དང་། འབྲེལ་པ་གྲུབ་པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་གོ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། རྟོགས་ཚེས་
 ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཤེས་འདོད་ལ་རྟགས་འཛིན་པའི་ཚད་མས་དངས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས། རྟགས་
 ཤེས་འདོད་ཚེས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་སྟོན་པ་གཙོ་བོར་
 བསྐྱབ་དགོས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་ལོ། །རྗེས་འགོའི་ཚུལ་གྱི་མཚན་ཉིད། རྟགས་ཚེས་ཀྱི་འབྲེལ་
 པ་མཐོང་བའི་ཚད་མས་དངས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་རྟགས་སུ་དགོད་བྱ་མཐུན་རྟོགས་ཁོ་ན་ལ་

བསྐྱབ་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་སྒོ་ནས་གཙོ་བོར་བསྐྱབ་དགོས་པའི་རྟགས་
གྱི་ཚུལ་ལོ། །ལྷོག་ཚུལ་གྱི་མཚན་ཉིད། རྟགས་ཚོས་གྱི་འབྲེལ་བ་མཐོང་བའི་ཚད་མས་བྱངས་
པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་རྟགས་སུ་དགོད་བྱ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མེད་པ་
ཉིད་དུ་ངེས་པའི་སྒོ་ནས་གཙོ་བོར་བསྐྱབ་དགོས་པའི་རྟགས་གྱི་ཚུལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལ། རྟགས་
གྱི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚུལ་གསུམ་དང་། བསྐྱབ་དག་གི་བསྟན་བྱུང་གྱུར་པའི་ཚུལ་གསུམ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་དུ་བ་ཁོ་ནའི་ཚོས། །དབྱེར་མེད་ཡིན་གྱི་ཚོས་གཞན་མེད། །
ཅེས་པའི་གཞུང་གིས་བསྟན་པ་སྟེ། རྟགས་གྱི་མཚན་གཞི་བྱས་པའི་སྟེང་གི་ཚོས་ཅན་སྐྱས་མི་ལྟན་
ཅམ་གཙོད་ཀྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆ་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཆ་དང་།
མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྟག་པ་ལ་མེད་པར་ངེས་པའི་ཆ་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་ནི། རྟགས་གྱི་མཚན་
གཞི་གཞན་སེལ་ཡིན། །ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་དུ། དེ་ལ་རྩོད་གཞི་ལ་མི་ལྟན་ཅམ་གཙོད་དུ་གྱུབ་
པ་ནི་ཕྱོགས་ཚོས་སོ། །རྟགས་གྱི་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་འགོ་བཙུག་པ་ནི་རྗེས་འགོ་ལོ། །བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་
ལོག་སྟོབས་ཀྱིས་རྟགས་ལྷོག་པ་ནི་ལྷོག་པ་ལོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་བསྟན་ཏེ། སྐྱབས་པ་ཡིན་
པ་དང་། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་དང་། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་པ་གསུམ་མོ། །འོ་
ན་རྟགས་གྱི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚུལ་གསུམ་མ་བཟོད་ན་དེ་ལ་བྱན་པ་སྦྱེད་མི་ལུས་པས་བསྐྱབ་དག་
དོན་མེད་ཅིང་། བཟོད་ན་དེ་གཉིས་གྱི་བྱང་པར་བྱེད་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྦྱོན་མེད་དེ། ཚོས་
མཐུན་སྦྱོར་གྱི་བསྐྱབ་དག་གིས་རྗེས་བྱབ་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་བཟོད་། ཚོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་
བསྐྱབ་དག་གིས་ལྷོག་བྱབ་མི་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་བཟོད་པ་གང་རུང་གིས་རྟགས་གྱི་རོ་བོར་གྱུར་
པའི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་ལ་བྱན་པ་བསྦྱེད་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག །བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཚན་གཞིར་བརྒྱུད་པ་ནི་གཞུང་དང་འགལ་ཏེ། རིགས་ཐིགས་ལས།
རྗེས་སུ་འགོ་བཙུག་པ་དག་ནི་ཕན་ཚུན་ཅམ་པར་གཙོད་པའི་འགལ་བའོ། །ཞེས་དང་། ཅམ་
ངེས་ལས། འོ་ན་རྟགས་ཚུལ་གཉིས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་སུ་འགོ་བཙུག་པ་དང་།
ལྷོག་པ་དག་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ནི་དག་གཅིག་གིས་ཀྱང་བསྟན་པར་ལུས་པའི་
ཕྱིར། སྦྱོར་བ་བསྐྱས་པར་བཟོད་གྱི་ཚུལ་བསྐྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་འོ། །ཞེས་དང་། རིགས་གཏེར་

ལས། དབག་གཞིར་བཟུང་བ་ཤེས་འདོད་ཡིན། །དེ་ལ་གྲུབ་པ་ཕྱོགས་ཚོས་སོ། །ཞེས་པའི་རང་
འགྲེལ་དུ། ཤེས་འདོད་ལ་རྟགས་མངོན་སུམ་མམ། རྗེས་སུ་དབག་པ་ལས་གྲུབ་པ་ནི་ཚུལ་དང་
པོ་ཕྱོགས་ཚོས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱ་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས། །ཡོད་
མེད་ངེས་པའི་རྗེས་འགོ་ལྟོག་ །ཅེས་པའི་རང་འགྲེལ་དུ། རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་འབྲེལ་པ་ཚད་
མས་ངེས་ནས་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་འགོ་བ་རྗེས་འགོ། །བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལྟོག་ན་རྟགས་
ལྟོག་པ་ནི་ལྟོག་པའི་ཚུལ་ལོ། །འདི་དག་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟངས་དུ་ངེས་པར་མི་རྒྱས་པས་
དཔེའི་སྟངས་དུ་ངེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། རིགས་གཏེར་ལས། ཚུལ་གཉིས་པ་དང་རྗེས་འགོ་ཡི། །
ལྟོག་པ་འཕེན་པའི་སྒྲིན་གཉིས་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་དེ་མཚན་ཉིད་དུ་རི་ལྟར་འགོ་བའི་ཚུལ་ལ། ཚུལ་གསུམ་ངེས་རུང་ཙམ་ཞིག་དོན་རང་
མཚན་ལ་ཡང་ཡོད་པས་གོ་བྱེད་དུ་འགོ་བ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་དགོས་ཏེ། དབང་ཤེས་ཀྱི་སྒྲ་
ཡུལ་འཛིན་རྒྱས་ལ་མི་ཟེར་བ་ལྟར། རྟགས་ཀྱི་སྒྲ་ཡང་གོ་རྒྱས་ལ་མི་ཟེར་བར་གོ་བྱེད་ལ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་ཚད་མ་མདོར། རྗེས་དབག་བྱ་དང་དེར་མཚུངས་ལ། །
ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པར་ནི། །ངེས་པ་ཞེས་དང་། དེའི་དོན་རྣམ་ངེས་ལས་ཐ་མར་སྒྲོས་པའི་
ངེས་པ་ཉིད་ནི་ཚུལ་གསུམ་ཀ་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིའི་རྩོད་པ་སྤྱོད་པ་ལ།
ངེས་པ་ལ་རྣམ་བཅད་མེད་པར་སྤྱོད་བ། དོན་གྱི་ཚོས་སུ་མི་འཐད་པ་སྤྱོད་བ། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་
སྤྱོད་བ་དང་གསུམ་ལས། བྱི་མ་ལ་ཡང་ལྟར་ཡོད་པའི་གཉིས་པ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས་འདི་ལྟར་
གསུངས་ཏེ། གཉིས་པ་རྟགས་ལས་རྟགས་འཛིན་མི་སྒྲིབ་པར་ཐལ་བ་ནི། ཚུལ་གསུམ་མ་ངེས་པའི་
སྤར་རྟགས་མ་ཡིན་པས་དེ་ལས་རྟགས་འཛིན་སྒྲིབ་པ་དེ་རྟགས་མ་ཡིན་པ་ལས་རྟགས་འཛིན་སྒྲིབ་
བར་འཇུར་རོ། །འདོད་ན། དངོས་གང་ཅི་ལྟ་བུར་གྱུར་པ། །དེ་འདྲ་དེ་ནི་རྟགས་སེམས་ཀྱི། །རྒྱ་
ཡིན་དེ་ལས་དེ་ལྟ་ཡི། །དངོས་ལ་དེས་བསྐྱེད་རྟགས་ཅན་གྱོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་
ཞེ་ན། །ཁོ་པོ་ཅག་རྟགས་སུ་དགོད་བྱའི་དོ་བོ་དུ་བ་དང་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་རྟགས་འཛིན་སྒྲིབ་
བར་འདོད་ཀྱི། རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་ལས་སྒྲིབ་པར་མི་འདོད་དོ། །ཅེས་གསུངས་

སོ། །དེ་དག་གི་དོན་འཆད་པ་ལ་སྤྱིར་རྟགས་འཛིན་སེམས་ལ་རྒྱ་བོད་ཀྱི་འདོད་པ་མི་འབྲ་བ་མང་
 ཏུ་འདུག་ན་ཡང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིའི་དགོངས་པ་རྒྱལ་བཞིན་དུ་བཤད་པ་ལ་བཞི་སྟེ།
 མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། སྒྲུ་རྒྱལ། ལུང་དང་སྒྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་གསུམ་ངེས་པའི་སྟོན་དུ་
 རྟགས་སུ་དགོད་བྱ་བ་བྱུང་བའི་བཅད་ཤེས་གང་ཞིག། །རང་འབྲས་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གི་
 བརྒྱད་པའི་རྒྱར་འགྲུར་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། འབྲས་རྟགས་ལ་དུ་བ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་
 རྗེས་སུ་སྒྲེས་པའི་དུ་བ་ངེས་པའི་བཅད་ཤེས་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལ་སྒྲུ་འཛིན་མངོན་སུམ་
 གྱིས་སྒྲུ་བྱས་པར་ངེས་པའི་ངེས་པ་རང་སྟོབས་གྱིས་དྲངས་ལུས་ན་མངོན་སུམ་དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲེས་
 པའི་སྒྲུ་བྱས་པར་ངེས་པའི་བཅད་ཤེས་ལྟ་བུ་དང་། རང་སྟོབས་གྱིས་དྲངས་མ་ལུས་ན་སྒྲུ་བྱས་པར་
 རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་དྲངས་པའི་བྱས་པ་འཛིན་པའི་བཅད་ཤེས་ཏེ། བྱས་རྟགས་གྱིས་སྒྲུ་
 མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་སུ་འགྲུར་བ་ལྟ་བུའོ། །དགག་རྟགས་ལ་དག་འཛིན་
 དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་ས་ཕྱོགས་འདི་ནི་དམིགས་སོ། །བུམ་པ་འདི་ནི་མ་དམིགས་སོ་སྟུང་
 པའི་རྟོག་པ་གཉིས་དྲངས་པའི་བྱི་མ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། དུ་བ་ངེས་པའི་བཅད་ཤེས་དེས།
 དུ་བ་ཉིད་ལ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་། མེ་དུའི་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་བྱུང་བ་འཛིན་
 པའི་རྟོག་པ་གཉིས་དྲངས་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་གསུམ་བར་མ་ཆད་དུ་ངེས་པའི་ཆོ་བསྐྱབ་དག་ལ་མི་
 ལྟོས་པར་ལ་མེ་ཡོད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྒྲུ་བའོ། །འདི་ནི་རང་དོན་རྟགས་ཀྱི་དབང་དུ་
 བྱས་པ་སྟེ། འདི་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་དྲན་པ་ནི་རྒྱལ་གསུམ་ངེས་པའི་སྟོན་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་
 མེད་དོ། །ཡང་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་དུ་བ་ངེས་པའི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་གསུམ་གཞི་སོ་སོའི་སྟེང་དུ་ངེས་
 པ་དེ་བརྗེད་ཟིན་ནས། བྱིས་བསྐྱབ་དག་བཞེད་པའི་ཆོ་རྒྱལ་གསུམ་དྲན་པའི་དྲན་པ་སྒྲིས་ནས་དེ་
 ལས་རྗེས་དཔག་སྒྲུ་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་རྒྱལ་གསུམ་ངེས་པའི་སྟོན་དང་དྲན་པ་གཉིས་ཆར་གྱིས་
 ཆོད་ཀྱང་གཉིས་ཀ་དྲན་པར་མཚུངས་པས་དྲན་པས་ཆོད་ཅེས་སྟོས་སོ། །རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལ་
 ཡང་ལལ་ཆར་འདི་དང་འབྲེལ་བ་ཞིང་། ཕྱོགས་ཆོས་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་ཆོ་ཕྱོགས་ཆོས་
 རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་དྲངས་པའི་བཅད་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་གསུམ་བར་མ་ཆད་དུ་ངེས་ན་
 རང་དོན་རྟགས་དང་། རྒྱལ་གསུམ་གཞི་སོ་སོའི་སྟེང་དུ་ངེས་ནས་བརྗེད་ན་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་

གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡང་སྤྲོ་མ་དང་འདྲོ། །དགག་ཏྲགས་ལ་ཏྲགས་འཛིན་སེམས་ཏྲགས་
 སུ་དགོད་བྱ་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བའི་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་། མཐར་ཁྱུ་ལས་འབྲས་ལུ་བསྐྱབ་པའི་གཏན་
 ཚིགས་སུ་སོང་བའི་ཚེ་གཏན་ཚིགས་དེ་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་རྟོག་གི་བའི་གསང་ཚིག་ཏུ་སྤྲང་ངོ་། །དེང་
 སང་ཚུལ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བྲན་པ་འདོད་པ་ཞེས་པ་ནི་མ་བཏགས་པ་སྟེ། རྩོད་གཞིའི་སྟེང་དུ་
 ཏྲགས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་། དཔའི་སྟེང་དུ་བྱུང་བ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་
 འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་དོན་ཏྲགས་ལ་ནི་ཐོག་མར་བྱུང་བ་བྲན་ནས་དེའི་རྗེས་
 སུ་ཕྱོགས་ཚོས་བྲན་པ་ལས་རྗེས་དཔག་སྟེ། དུ་བ་སྟོ་བུར་དུ་མཐོང་བའི་ཚེ་དུ་བ་ཡོད་ན་ནི་མི་
 ཡོད་པས་བྱུང་། འདི་ནའང་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མི་ཡོད་དོ་སྟུམ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་
 དོན་སྐབས་ལ་ཕྱོགས་ཚོས་སྟོན་འགོ་ཅན་ལ་ནི་ཕྱོགས་ཚོས་ཐོག་མར་བྲན་ཅིང་། བྱུང་བ་སྟོན་
 འགོ་ཅན་ལ་ནི་བྱུང་བ་ཐོག་མར་བྲན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱར་རྒྱར་པའི་ཉན་ཤེས་རིམ་པ་དེ་ལྟར་དུ་
 སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ནི། ཕྱོགས་སྤང་གིས་ཏྲགས་འཛིན་སེམས་ཏྲགས་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་
 སྤང་གི་དབྱེ་བར་བཤད་པ་དང་། དེ་དང་རྗེས་དཔག་གི་བར་དུ་བྲན་པས་ཚོད་པར་བཤད་པ་དང་།
 རྣམ་འགྲེལ་འདིར། ཏྲགས་ཀྱི་འབྲས་ལུ་དང་། ཏྲགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱར་གསུངས་པ་དང་།
 ལྟས་ཏྲགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་དུ་བ་དང་། སྐྱེ་ལྟན་འཛིན་པའི་སྟོ་ཏྲགས་འཛིན་སེམས་སུ་གསུངས་པ་
 དང་། ཤས་ཏྲགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་མངོན་སུམ་ཀྱི་ཕྱིས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། ཉི་སྤྱོད་
 ཀྱིས་ཏྲགས་ཀྱི་ཤེས་པ་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། སྤྲར་བྲངས་པའི་
 རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་ལས། ཁོ་བོ་ཅག་ཏྲགས་སུ་དགོད་བྱའི་ངོ་བོ་དུ་བ་དང་བྲས་པ་སོགས་
 ལས་ཏྲགས་འཛིན་སྐྱེ་བར་འདོད་ཀྱི། ཏྲགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་ལས་སྐྱེ་བར་མི་
 འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡུགས་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་གནས་པ་ནི་སྟོན་ཆད་
 གཞན་གྱིས་མ་མཐོང་བར་སྤྲང་ངོ་། །མདོར་ན། ཏྲགས་འཛིན་སེམས་བྱུང་གཞི་འཛིན་པའི་སྟོ་
 དང་། ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་བྱུང་ཚེས་འཛིན་པའི་སྟོ་ཡིན་པར་ཤེས་ན་ཡུགས་འདི་རང་གོལ་དུ་
 འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ནི། རིགས་གཏེར་ལས། ཏྲགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་གཞན་སེལ་
 ཡིན། ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྲོ་མི་ཏྲག་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་བྱས་པ་ཏྲགས་སུ་སོང་བའི་ཚེ། རང་

མཚན་དང་སྐྱོདོན་གང་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ཞེ་ན། བྱས་པ་སྐྱམ་མི་ཉག་པར་བསྐྱབ་པའི་ཉགས་
ཡང་དག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཉག་དོར་སྐྱོདོན་དང་རང་མཚན་སོ་སོར་མ་བྱེ་བའི་བྱས་པ་ཙམ་ཉགས་ཡང་
དག་ཡིན་ཏེ། དེས་སྐྱོདོན་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འཛིན། རང་མཚན་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འཛིན་
པར་བྱས་པ་ཙམ་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་འཛིན་པའི་བྱིར། རྗེས་ཀྱི་ཉག་པས་སོ་སོར་བྱེ་བའི་ཆོ་རང་
མཚན་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། རང་མཚན་ལ་དགག་སྐྱབ་དངོས་སུ་བྱེད་མི་རུས་པའི་བྱིར།
སྐྱོདོན་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། སྤར་གྱི་ཉག་པ་ལ་སྤར་བའི་བྱས་པ་དེ་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་
གང་ཞིག །དེ་ཉིད་སྐྱོདོན་ལས་མ་འདས་པའི་བྱིར། དེས་ན་བྱས་པ་སྐྱམ་མི་ཉག་པར་བསྐྱབ་པའི་
ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཉག་པ་ལ་སྤར་བའི་བྱས་པ་དེ་ཉིད་གཞན་སེལ་ཡིན་པས་གཞན་
སེལ་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་མཚན་བྱའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི། གཞུང་ལས། མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྷན་བ་ཡི། །
གཏན་ཚིགས་དབྱེ་སྒོ་དུ་མར་འགྱུར། །ཆོས་ཀྱི་གསལ་པས་སྒྱུར་བ་ཡི། །སྒོ་ནས་གསུམ་དུ་ངེས་
པར་མཛད། །ཅེས་དངོས་པོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་སྒོ་ལ། སྒྱུར་བའི་སྒོ་ནས་གཅིག་སྟེ་དུག་ཏུ་མཛད་
ཀྱང་། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རིགས་མ་ལུས་པར་བསྐྱས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དབྱེ་སྒོ་བཅུ་སྟེ། སྒྱུར་
བའི་སྒོ་ནས། འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས། བསྐྱབ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས། བསྐྱབ་
བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས། འབྲེལ་པའི་སྒོ་ནས། ཉགས་སུ་དགོད་བྱའི་སྒོ་ནས། འགོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་
ནས། རྒྱལ་བའི་སྒོ་ནས། བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྒྱུར་བའི་སྒོ་ནས་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་གསུམ་དུ་འདུས་
ཏེ། དགག་ཉགས་ཐམས་ཅད་མཐར་སྤར་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་འདུས་པས་དཔེ་
གཅིག་གི་སྟེང་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་རུས། སྐྱབ་ཉགས་གཉིས་དཔེ་སོ་སོའི་སྟེང་དུ་གཏན་ལ་
འབེབས་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་ལ་རྣམ་འབྲེལ་ལས། མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ལས་འཕྲོས་
ནས་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤར་བཤད་མཇུག་ཏུ་བཤད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འབྲས་རང་གི་
གཏན་ཚིགས་ཐོག་མར་གསུངས་ལ། རྣམ་ངེས་ལས། འབྲས་རང་གི་ཉགས་ལས་འཕྲོས་ནས་
ཉགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་སྐྱབ་བྱེད་མཇུག་ཏུ་བཤད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མ་དམིགས་པའི་གཏན་

ཚིགས་ཐོག་མར་གསུངས་ཤིང་། རིགས་གཏེར་ལས་ཀྱང་གོ་རིམ་འདི་ལྟར་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལ་
 དང་པོ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
 དགག་བྱ་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས། དེ་ནི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་གི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་མཚན་ཉིད་གཅིག་གིས་མཚན་རྟུས་པའི་མཚན་བྱ་མིང་གི་རྣམ་
 གངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ནི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཐ་སྟང་
 བྱས་པ་སྟེ། མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་མཐར་དགག་བྱ་ཚད་མས་མ་དམིགས་
 པའི་སྒྲོ་ནས་དགག་བྱ་འགོག་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགག་པ་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །མི་
 དམིགས་པ་ལས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགག་རྟགས་ཡང་དག་ནི་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཐ་སྟང་བྱས་པ་སྟེ། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དེ་དགག་པ་ཡིན་ན། རྟགས་སུ་
 དགོད་བྱ་དགག་སྐྱབ་གང་ཡིན་ཀྱང་དགག་རྟགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 བྱས་པ་ཚོས་ཅན། དགག་རྟགས་སུ་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲའི་སྟེང་དུ་རྟག་པ་འགོག་
 པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། སྐྱ་རྟག་
 པ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱབ་པའི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། གཉིས་པ་དབྱེ་
 བ་ལ། མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པའི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་དང་། སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་
 དགག་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད།
 གསུངས་པའི་དགོས་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། ཚྱོད་གཞིའི་སྟེང་དུ་དགག་བྱའི་ཚོས་མེད་ངེས་
 སུ་སྐྱབ་མི་རྟུས་ཤིང་ཡོད་ངེས་སུ་འགོག་རྟུས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས། གཉིས་པ་
 ནི། བོད་པ་ལ་ཆེར་མཐུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཚོས་ཅན། ཤ་ཟ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་
 འཇུག་སྟེ། ཞེས་དང་། ཐ་སྟང་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་སྟེ། །ཞེས་སོགས། ཚིག་ཟེན་ལ་འགོད་
 པ་ནི་བཀོད་ཚོད་དང་གྲུབ་ཚོད་ཀྱི་བྱད་པར་མ་བྱེ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་ལ་ཡང་བྱམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན། བྱམ་པ་མེད་ངེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་དོན་
 མཐུན་མི་འཇུག་སྟེ། ཞེས་སོགས་འགོད་དགོས་པ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མེད་ལ་
 མི་འཇུག་འབྲས་བུ་ཅན། །ཞེས་དང་། འཇུག་པར་མི་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་

གཏན་ཚིགས་དང་པོས་མཐར་དགག་བྱ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྟད་འགོག་པར་བསྟན་པ་ལྟར། ཟུ་
མཚན་ཅན་གྱི་རྒྱ་ཤེས་གྲུབ། ཁྱིམ་དང་། བད་ཏུན་བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་གོ། ཁྱིམ་པས་གཏན་
ཚིགས་གཉིས་པས་མཐར་དགག་བྱ་མེད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྟད་བསྐྱབ་པར་བསྟན་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་འགོད་ཚུལ་སྟོན་མེད་ནི་ཤ་ཟ་སྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ངོར་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་
ཚོས་ཅན། ཤ་ཟ་ཡོད་ངེས་མ་ཡིན་ཏེ། ཤ་ཟ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་རང་
བཞིན་གྱིས་སྐལ་པའི་སྐལ་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། ཡུལ་དང་དུས་ཀྱིས་སྐལ་བ་ལ་ཡང་སྐྱར་
བར་བྱ་སྟེ། རྣམ་ངེས་ལས། སྐལ་དོན་གསུམ་ཀ་ལ་ཡང་སྐྱར་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །
གསུམ་པ་ནི། རྟོགས་ཚོས་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་དང་། དེ་ཉམས་སུ་སྦྱང་
བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་སྟེ། དང་པོ་དེས་མདུན་གྱི་གཞི་འདི་དམིགས་སོ་སྟམ་པ་དང་།
གཉིས་པ་དེས་འདིར་ཤ་ཟ་མ་དམིགས་སོ་སྟམ་པའི་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལྷབ་
འབྲེལ་ཤ་ཟ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། ཤ་ཟ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྟད་དོན་མཐུན་གཉིས་རྒྱ་
འབྲས་སུ་ངེས་པས་གྲུབ་པོ། །བཞི་པ་ནི། གཞན་སྡེ་ཁ་ཅིག །རྟགས་མི་མཐུན་ཚུགས་ལ་མ་
མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་རྟགས་མི་མཐུན་ཚུགས་ལ་མེད་པར་ངེས་པའི་ལྷོག་པ་གྲུབ་པ་དང་། རྒྱང་
འཕེན་པས་རྒྱུ་བ་སྡེ་ཕྱི་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་བར་དོའི་ལུས་དང་རག་སྐྱབ་པ་དང་། ཆགས་བྲལ་
གྱི་གཞི་མཐུན་དབང་མངོན་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ན་མེད་པ་དང་། དཔྱོད་པ་བས་རྣལ་འབྱོར་
མངོན་སུམ་དབང་མངོན་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ན་མེད་པར་འདོད་པ་རྣམས་དགག་པའི་ཆེད་དུ་
ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་གསུངས་ཤིང་། དགག་བྱའི་ཚོས་དེ་གང་ཟག་དེ་དག་གི་ངོར་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་
སྟད་དོན་མཐུན་འགོག་ལུས་ཀྱང་མེད་ངེས་སུ་བསྐྱབ་མི་ལུས་ཏེ། དགག་བྱ་དེ་དག་གང་ཟག་དེ་ལ་
སྐལ་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྐྱང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་དགག་བྱའི་ཚོས་མེད་ངེས་སུ་བསྐྱབ་ལུས་པའི་
ཚུལ་གསུམ་ཚད་བའི་གཏན་ཚིགས།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་དང་། འགལ་རྒྱ་དམིགས་པའི་གཏན་

ཚིགས་ཡང་དག་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྣམ་གཞག་གོ། །དང་
 པོ་ནི། སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག། །དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་སྒྲ་
 བཀག་པའི་མེད་དགག་རྟགས་སུ་སོང་བ། གཉིས་པ་ལ་སྒྲ། ལྷབ་བྱེད། རང་བཞིན། དངོས་
 འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་བཞི་ལས། རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་
 མཚན་ཉིད། འབྲེལ་སྒྲ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག། །དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་རྒྱ་
 བཀག་པའི་མེད་དགག་རྟགས་སུ་སོང་བ། དཔེར་ན། མེ་མེད་མཚན་དུས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ན་ཚོས་ཅན།
 དུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ལྷབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་
 མཚན་ཉིད། གང་ཞིག། །དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་ལྷབ་བྱེད་བཀག་པའི་མེད་
 དགག་རྟགས་སུ་སོང་བ། དཔེར་ན། ཤིང་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་བྲག་རྫོང་ན་ཚོས་ཅན།
 ཤ་པ་མེད་དེ་ཤིང་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 གི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག། །རྟགས་ཚོས་གཉིས་པོ་དེ་མཚན་ཉིད་དང་། མཚོན་བྱར་སོང་བ།
 དཔེར་ན། ལུས་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ན་ཚོས་ཅན། ལུས་པ་མེད་དེ། ལུས་པ་
 ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 གི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག། །དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་དངོས་འབྲས་བཀག་པའི་མེད་དགག་རྟགས་སུ་
 སོང་བ། དཔེར་ན། དུ་བས་དབེན་པའི་རྩིག་སྒོར་ན་ཚོས་ཅན། དུ་བའི་དངོས་རྒྱ་མེད་དེ།
 དངོས་འབྲས་དུ་བ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ལ། རྒྱལ་གསུམ་ངེས་བྱེད།
 འགལ་མི་འགལ། གངས་ངེས་པ། གསུངས་པའི་དགོས་པ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་བྱེད་བྲག་
 ཏུ་བཤད་པ་དང་ལྷ་ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་བྱོགས་ཚོས་པ་ལ་ཆེར་མཛོད་སུམ་གྱི་
 སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། མེ་མེད་མཚན་དུས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་མཐོང་བའི་དབང་མཛོད་ཉམས་སུ་
 བྱོང་བའི་རང་རིག་མཛོད་སུམ་ངེས་མེད་མཚན་དུས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་འདི་ནི་དམིགས་སོ། །འདིར་མེ་
 མ་དམིགས་སོ་སྟུམ་པའི་ངེས་ཤེས་གཉིས་འདྲན་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་མཛོད་སུམ་གྱི་
 སྟོབས་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན། བ་སྤྱད་འབའ་ཞིག་བསྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་
 པ་ཡིན་ནོ། །ལྷབ་འབྲེལ་དུ་བ་མེ་ལས་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ།

དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པས་བྱབ་པའི་རྗེས་བྱབ་བྱུང་ན། མེ་མེད་ན་དུ་བ་མེད་པས་བྱབ་པའི་ཕྱོག་
བྱབ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅི་ལྟར་དངོས་ཉིད་བསྐྱབ་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་དང་། རྒྱ་དང་རོ་བོ་ཕྱོག་
ཉིད་ཀྱིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་བྱུང་ཚུལ་
སྡེ་མས་རིགས་འགྲེ། །བྱབ་འབྲེལ་ག་པ་གིང་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་
མས་བྱུང་སྟེ། རྒྱབ་བྱེད་རིགས་འགྲེ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་ནི། དགག་གཞི་
འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ཉམས་སུ་ཁྱུང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་པ་ཡིན་ཏེ།
དེས་དེར་དེ་མ་དམིགས་པ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲེན་ལུས་པའི་ཕྱིར། །བྱབ་འབྲེལ་ནི་དེ་
སྟོར་གྱི་རྟགས་ཚོས་གཉིས་མཐར་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མས་བྱུང་པ་ཡིན་
ནི། །དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་མངོན་སུམ་གྱི་བྱེད་པས་བྱུང་སྟེ། དུ་བས་དབེན་
པའི་རྟིག་སྟོར་མཐོང་བའི་དབང་མངོན་ཉམས་སུ་ཁྱུང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་བྲངས་པའི་
ངེས་ཤེས་དེས་དེར་དུ་བ་མ་དམིགས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། །བྱབ་འབྲེལ་འགལ་དམིགས་དང་འབྲ་
བས་ལོག་ཏུ་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞི་འགལ་ཏེ། རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་ཡིན་ན། རྟགས་
ལོག་དང་ཚོས་ལོག་ལ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་བྱུང་དགོས། །བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་ཡིན་ན།
རྟགས་ལོག་དང་ཚོས་ལོག་ལ་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་བྱུང་དགོས། རང་བཞིན་མ་དམིགས་
པ་ཡིན་ན། རྟགས་ལོག་དང་ཚོས་ལོག་ལ་མཚན་མཚོན་གྱི་འབྲེལ་པ་བྱུང་དགོས། དངོས་འབྲས་
མ་དམིགས་པ་ཡིན་ན། རྟགས་ལོག་དང་ཚོས་ལོག་ལ་དངོས་རྒྱ་དངོས་འབྲས་གྱི་འབྲེལ་པ་བྱུང་
དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འབྲེལ་ལྷན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་ལ་བཞི་པོ་དེར་
བྲངས་ངེས་ཏེ། དེ་ལ་དགག་བྱའི་ཚོས་གྱི་རྒྱ་བཀག་པ་དང་། རང་བཞིན་བཀག་པ་དང་།
འབྲས་བུ་བཀག་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་རྒྱུ་མ་དམིགས་པ། གཉིས་པ་ལ། ཕྱོག་པ་ཐ་དང་
པའི་རང་བཞིན་བཀག་པ་དང་། ཕྱོག་པ་གཅིག་པའི་རང་བཞིན་བཀག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ནི། བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ། གཉིས་པ་ནི། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ། གསུམ་པ་ལ་འབྲས་
བུ་ཙམ་བཀག་པ་དང་། དངོས་འབྲས་བཀག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོས་ནི། དགག་བྱ་མེད་ངེས་
སུ་བསྐྱབ་མི་ལུས་གིང་། གཉིས་པ་ནི། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི།

འབྲས་བུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་སྤོང་བ་ལ་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་སྤོང་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པའི་
 ཕྱིར་དུ། རྒྱ་མ་དམིགས་པ། སྤྱིར་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་སྤང་ན་འགྱུར་བའི་སྤྲུག་
 བསྐྱེད་ཡང་སྤངས་པས་བྱེད་པས་བྱེད་པ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡང་སྤོང་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་
 པའི་ཕྱིར་དུ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་དང་། གངས་ཅན་པས་རྒྱ་དུས་ན་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་དང་།
 བྱེད་པས་གསོན་ལུས་ལ་བདག་ཡོད་པ་འདོད་པ་སོགས་ལ་དེ་དག་མེད་དེ། ཡོད་ན་ཚད་མ་ལ་
 སྤང་དུ་རུང་དགོས་པ་ལས། ཚད་མ་ལ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་རང་བཞིན་མ་
 དམིགས་པ་དང་། གངས་ཅན་པས་གཙོ་བོའི་སྒྲ་དོན་དངོས་པོའི་ཉེར་ལེན་ཅན་དུ་འདོད་པ་དགག་
 པའི་ཕྱིར་དུ་དངོས་འབྲས་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ལུ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ།
 ཕྱིར་རྒྱལ་ངོས་བཟུང་བ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་བསྟུ་ཆུལ། ཐ་སྟད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཏུ་འགྱུར་
 བའི་ཆུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དོན་ལྟོགས་མཐོང་ཡང་བད་ཤུག་པར་མི་རྒྱས་པའི་རྒྱལ་བ་ཤིན་ཏུ་
 རྒྱུངས་པའི་ངོར་འགོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་རྒྱུངས་དོན་ཏེ། །ཞེས་དང་། ཡུལ་ཡོད་ན་ཡང་
 རྒྱུངས་པས་འདིར། །གཞན་དག་རྗེས་སུ་མི་བརྗོད་པ། །བྱུང་བ་དང་ནི་ཚོས་མཐུན་ལས། །བད་
 ཤུག་བྱེད་པ་འབབ་ཞིག་གོ། །ཅེས་དང་། རིགས་གཏེར་ལས། རྒྱུངས་པ་ལ་ནི་བད་ཤུག་པའི། །
 ཐ་སྟད་བསྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དགོས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་བཞིན་མ་
 དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་བཀོད་ཚེད་ལ་དགག་རྟགས་ཡིན་ཀྱང་། མཐར་རང་
 བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་ཏེ། མཐར་རྒྱ་ཚོགས་གངས་ཚང་གི་རྟགས་ལས་འབྲས་
 བུ་འབྱུང་རུང་བསྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་བསྐྱབ་པས་ན། །
 འདི་ནི་རང་བཞིན་ནང་འདུས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་རིལ་ལུ་བྱུང་ཞེ་ན། དག་འཛིན་
 དབང་མཛོན་ཚོས་ཅན། ལུམ་པ་མེད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྟད་འབྱུང་རུང་ཡིན་ཏེ། ལུམ་པས་དག་པའི་
 ས་སྟོགས་འཛིན་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སྤང་གྱི་བྱེད་པ་པོའི་ངོས་ནས་འགོད་པ་དེ་
 ཉིད་ནོ། །དེང་སང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་གཞུང་འདིའི་དོན་རྣམ་འཛོགས་གི་རྒྱ་ལས་རྣམ་གཞག་
 གི་འབྲས་བུ་ངེས་པ་ལ་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ཙམ་གྱིས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་མ་ངེས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དོན་ལེའུར། གཅིག་དམིགས་ཉམས་སུ་བྱོང་བ་ལས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་

གཞུང་དོན་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ལུམ་པ་མེད་ངེས་ཀྱི་དོན་ལྡོག་ལུམ་པ་
ཚད་མས་མ་དམིགས་པས་བྱུང་གྱང་ལུམ་པ་མེད་ངེས་ཀྱི་བརྟུ་སྒྲུར་མི་ཤེས་པ་ལ་དེའི་བརྟུ་འབའ་
ཞིག་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པས་ཐ་སྟོན་འབའ་ཞིག་བསྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་འཛོག་གོ། །

གཉིས་པ་འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་
པོ་ནི། ལྷང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་
དགག་བྱའི་ཚོས་མེད་ངེས་སུ་བསྐྱབ་ཅུས་པའི་བསྐྱབ་པ་རྟགས་སུ་སོང་བ། གཉིས་པ་ལ། ལྷན་
ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་ལྷ་དམིགས་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྣམ་གཞག་དང་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ནི། འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་
ནས་རང་གི་བྱུང་འབྱེལ་ངེས་དགོས་པ། གཉིས་པ་ལ། དགག་གཞག་གཉིས། དང་པོ་ལ་
གཉིས་ཏེ། དབྱེ་ཚུལ་དགག་པ་དང་། སྒྲིབ་བ་འགོད་ཚུལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྩ་རབས་
པ་ཁ་ཅིག །གང་རེག་དང་། གང་རེག་གི་དངོས་རྒྱ་དང་། གང་འབྲས་སྒྲིལ་བྱེད་དང་། དེའི་
བྱུང་བ་བཟེའི་རེག་པ་ལྟ་བུ་རེ་རེ་འགོག་པ་ལ། ཚ་རེག་དང་། ཚ་རེག་གི་དངོས་རྒྱ་དང་། ཚ་
རེག་གི་དངོས་འབྲས་དང་། དེའི་བྱུང་བ་ཅན་གྱི་མི་ལྟ་བུ་བཞི་ཆར་སྒྲིབ་བས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་
བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཚ་རེག་གི་དངོས་རྒྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་གང་རེག་སྒྲིབ་
བཞི་འགོག་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། ཚ་རེག་གི་དངོས་རྒྱ་ནི། རང་གི་སྒྲིབ་ཅིག་
གཉིས་པར་མ་སྦྱེད་ངེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་མི་མ་ངེས་པར་དེ་ངེས་མི་ཅུས་ལ། མེས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་
པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན། མི་རྟགས་སུ་སོང་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་བུ་རྟགས་སུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག །དགག་བྱའི་ཚོས་ལ་སྟོབས་ཆེན་པོ་སྒྲིབ་བ་ནི། དེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་པའི་
ལུགས་ལ་གོང་བུ་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་ཇུས་བརྒྱད་འདུས་ཀྱི་གོང་བུར་ཁས་སྤངས་པ་དང་། མདོ་སྟེ་
པས་ཚ་རེག་དང་གང་རེག་གང་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ཡོད་ཀྱི། གང་མ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་མེད་པའི་
བྱེད་པར་མ་བྱེད་པའོ། །ཁ་ཅིག །གཏན་ཚིགས་ལ་མི་སྟོབས་ཆེན་པོ་སྒྲིབ་བ་ནི། ཚ་གང་གཉིས་
པོ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དུ་སོང་བའི་ཚ་གང་སྟོབས་ཆེན་པོ་དེས་སྟོབས་རྒྱུད་བ་དེ་རྒྱན་གཙོད་

པར་བྱེད་པ་དང་། གཏན་ཚིགས་ཚད་མས་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དགག་བྱའི་ཚོས་མེད་པ་ཙམ་
 ཞིག་འགྲུབ་པའི་བྱེད་པར་མ་བྱེད་པ་སྟེ། གཏན་ཚིགས་མེ་སྟོབས་རྒྱུད་པ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་
 དེས་ན། རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དང་སྟོབས་མཉམ་པའམ་སྟོབས་ཆེ་བའི་གང་རེག་མེད་པར་
 འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་སང་པལ་ཆེར། སྐད་ཅིག་གསུམ་ལ་དོན་འགལ་ལྟོག་ བྱེད་པ་གསུངས་
 པས། ཆ་གང་གཉིས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་གནས་པ་ཙམ་ལ་བསམས་ནས་དགག་བྱའི་
 ཚོས་ལ་རྒྱུན་ཆགས་སྦྱོར་བའང་ཕྱོགས་ཚོས་ཚད་མས་དྲངས་པའི་བཅད་ཤེས་ཀྱིས་དེས་དགོས་པའི་
 གནད་མ་རེག་པ་སྟེ། སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་གནོད་བྱ་ལྟོག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱོགས་ཚོས་
 དེས་ན་གནོད་བྱ་ཙམ་མེད་པར་གྲུབ་སྟེ། གནོད་བྱེད་སྦྱེས་ནས་སྐད་ཅིག་གསུམ་ལོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 བོད་པལ་ཆེར། ཚོས་ཅན་ལ་བྱུང་བ་ཞོན་པ་ཞེས་དང་། གཏན་ཚིགས་ལ་བྱུང་བར་ཞོན་པའི་
 དངོས་པོ་ཞེས་པའི་ཞིབ་ཆ་སྦྱོར་བ་ནི་ཚིག་འབྲི་ལ་འཛེམ་པར་སྦྱང་ནའང་། དེས་གྲང་ཚིག་འབྲི་
 གཙོད་མི་རུས་ཏེ། དག་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་གཞུང་དང་། རིགས་
 གཏེར་རང་འགྲུལ་གྱི་དགོངས་པ་འགོད་ཚུལ་སྦྱོན་མེད་ནི། འགལ་ཁྲ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེས་
 པའི་གཞི་ཚོལ་ཕྱིར་ཚོལ་གཉིས་ཀའི་མཐུན་སྦྱར་དུ་གྲུབ་པ་ཚོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་འགལ་ཁྲ་ཅིག་
 ཤོས་མེད་དེ། འགལ་ཁྲ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པ་སྟེ་འོག་ནས་འབྱུང་
 རོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞུང་ལས་རྣམ་གཞག་མང་བཤད་ཀྱང་། །འགོག་རུས་སྡེ་མ་བཅུ་གཉིས་
 ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལེའུ་དང་པོའི་རང་འགྲུལ་དུ་བརྒྱད། རྣམ་དེས་སུ་བཅུ། རིགས་
 ཐིགས་སུ་བཅུ་གཅིག་བཤད་ཀྱང་། བཅུ་གཉིས་སུ་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། འགལ་བའི་རང་བཞིན་
 དམིགས་པ་བཞི། འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་བཞི། འགལ་བའི་བྱུང་བྱེད་དམིགས་པ་བཞི་
 རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བཞི་ནི། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ།
 རྒྱ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ། འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ།
 བྱུང་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་བཞི་ནི་རིམ་པ་བཞིན། མེ་ཚད་མའི་སྟོབས་
 ཀྱིས་དེས་པའི་ཤར་གཞིར་ཚོས་ཅན། གང་རེག་དང་། གང་འབྲས་སྡེ་ལོང་བྱེད་དང་། གང་རེག་
 གི་དངོས་རྒྱུ་དང་། ཁ་བའི་རེག་པ་མེད་དེ། མེ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་

བཞི་ནི། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་
 དམིགས་པ། འབྲས་བྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ། རྒྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་
 འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་བཞི་ནི་རིམ་བཞིན། རྩ་བ་དྲག་འཕྱར་བ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་
 ཤར་གཞིར་ཆོས་ཅན། ཆོས་བཞི་འདྲ། རྩ་བ་དྲག་འཕྱར་བ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་བྱིར།
 གསུམ་པ་བཞི་ནི། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རྒྱབ་བྱ་དམིགས་པ། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་རྒྱབ་བྱ་
 དམིགས་པ། འབྲས་བྱ་དང་འགལ་བའི་རྒྱབ་བྱ་དམིགས་པ། རྒྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རྒྱབ་བྱ་
 དམིགས་པ་བཞི་ནི་རིམ་བཞིན། ཅན་མེ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཤར་གཞིར་ཆོས་ཅན།
 ཆོས་བཞི་འདྲ། ཅན་མེ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་བྱིར། འདི་དག་ལ་དེར་སང་ཤེས་བྱ་ཆོས་
 ཅན་རྩ་བ་བཟུང་ནས་སྒྲིན་གཏོང་བ་ལྟ་བུ་ཞི་འདོད་ལ་མི་སྟོགས་པའི་ཆོག་སྒྲིན་བཅད་དགོས་ན།
 ངེས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་འགོད་དགོས་པ་འདྲ་སྟེ། འགོད་ཚུལ་ནི་སྒྲིན་ཅན་ཡིན་
 བོ། །གསུམ་པ་རྣམ་གཞག་ལ། ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད། གངས་ངེས་པ། གསུངས་པའི་དགོས་
 པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། བྱོགས་ཆོས་མདོན་སུམ་གྱི་བྱེད་པས་གྲུབ། རྒྱབ་འབྲེལ་དངོས་སུ་
 རྟགས་དེ་དགག་བྱའི་ཆོས་དང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དུ་ངེས་པ་དང་། མཐར་བཏག་གཅིག་
 གི་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཐམས་ཅད་མཐར་
 དགག་བྱ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་སྟོན་ནས་དགག་བྱ་འགོག་པར་མཚུངས་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་
 པ་ལ། ཅན་གྱི་རྩ་བ་གང་རེག་སྒྲིར་བཞི་འགོག་པའི་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རྒྱབ་བྱའི་
 འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་སོགས་བཞི་དང་བཅས་པས་བཅུ་དྲུག་རྩ་འཁྱར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །
 དེ་ནི་བྱིས་པའི་གཏམ་སྟེ། རྩ་བ་དྲག་ཕྱར་བས་འགོག་ལུས་པ་ནི་མེ་མ་མཐོང་བར་རྩ་བ་མཐོང་
 བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཅན་མེ་མ་ངེས་པར། ཅན་གྱི་རྩ་བ་ངེས་པ་མེད་ཅིང་། དེའི་ཆོ་
 ཅན་མེ་རྟགས་སུ་འཁྱར་བ་ཡིན་གྱི། ཅན་གྱི་རྩ་བ་རྟགས་སུ་འཁྱར་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་
 བཞི་པོ་དེ་ཡང་མི་འཐད་ཅིང་། ཆ་རེག་གི་དངོས་རྒྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞི་པོ་ཡང་མི་འཐད་པས་
 བཅུ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། བདག་མེད་རྟགས་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲེས་ན་
 བདག་འཛིན་འགོག་ལུས་པས་དེ་སྟོང་བ་ལ་བདག་མེད་རྟགས་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲེ་དགོས་སོ། །ཞེས་

ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ།
མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྣམ་གཞག་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
དག་གང་ཞིག །ལན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་བྱ་བ་འབྲེལ་ངེས་དགོས་པའོ། །
གཉིས་པ་ལ། བྱ་བ་བྱེད་འགལ་དམིགས་དང་། དེར་འདུས་པའི་ཆེད་མའི་གཞོད་འགལ་དམིགས་
པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲ་ཚེས་ཅན། རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱས་པ་འམ་དངོས་པོའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པའི་རྗེས་
བྱེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་མེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཏེ། འདི་ལ་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་ལོག་རྟོག་གི་དབལ་
བཅོམ་པ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱིས་ལྟོས་མེད་ལ་ངེས་ཤེས་སྐྱེད་པ་དང་། དེས་རྗེས་བྱུང་བྱུང་པའི་
རྒྱལ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་སྟེ་མང་པོས་བཀྱར་བ་སོགས། གཏན་ཚིགས་དེ་གཉིས་
ལ་སྦྱར་འཛིག་པས་བྱུང་བྱུང་། བྱུང་ཅོམ་ནས་འཛིག་ངེས་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིས་འབྱུང་གི་འཛིག་
རྒྱས་འཛིག་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འདོད་པ་ལ། གང་དེ་དང་དེའི་ངོ་བོར་འགྱུར་བ་
ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན། དེ་དང་དེར་མ་ངེས་པས་བྱུང་།
དཔེར་ན། གོས་ཚོན་ཅན་བཞིན། བུམ་པ་འཛིག་པའང་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་དང་
བཅས་པར་ཁས་སྤངས་སོ། །ཞེས་པ་ནི་ལྟོས་པས་ངེས་པ་འགོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ནི། དེའི་རྗེས་སུ་གང་དེ་དང་དེའི་ངོ་བོར་ངེས་པ་ཡིན་ན། དེ་དང་དེར་འགྱུར་བ་ཕྱིས་
འབྱུང་གི་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་མར་མེ་སྐྱད་ཅིག་མཐའ་མ་འཛིག་པ་ཕྱིས་
འབྱུང་གི་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་བཞིན། བུམ་པ་ཡང་འཛིག་ངེས་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ནི་ངེས་
པས་ལྟོས་པ་འགོག་པའི་རང་རྒྱུད་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་བྱུང་པའི་ཆོག་དང་དེར་
འགྱུར་བ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རྒྱ་ལས་སྦྱིས་པ་ཡིན་ན། བྱུང་ཅོམ་ནས་
དེའི་ངོ་བོར་ངེས་པས་བྱུང་། དཔེར་ན། ལྷ་གྱའི་རྒྱ་ཚོགས་ཐ་མ་བྱུང་ཅོམ་ནས་ལྷ་གྱ་སྐྱེད་ངེས་པ་
བཞིན། བུམ་པ་འང་རང་རྒྱུ་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་བུམ་པའི་རྒྱ་ལས་
སྦྱིས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ནི་གཏན་ཚིགས་བྱས་པ་འམ་དངོས་པོ་ལ་ཡང་མཐར་འཛིག་པ་ཅོམ་དུ་མ་

ཟད་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཛིག་པས་བྱབ་པའི་རྗེས་བྱབ་གྲུབ་ཚུལ་ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སོ། །
འདི་དག་ལ་ཡང་སྤར་ངེས་པས་ལྟོས་པ་འགོག་པའི་ཆོ་སྤྱོད་འཛིག་ངེས་རྟགས་སུ་སོང་བ་ཙམ་དང་།
ལྟོས་མེད་གྱིས་ངེས་པ་བསྐྱབ་པའི་ཆོ་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཛིག་ངེས་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་གཉིས་
སྤར་ཆོལ་ལ་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་། ཕྱིར་ཆོལ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་པའི་ཚུལ་དང་གསུམ་རྒྱུ་རྣམས་
འགྲེལ་གྱི་གཞུང་དང་སྤར་ཚུལ་དང་། སྐབས་འདིར་གཏན་ཆོགས་སུ་བགྱང་བ་ནི་བར་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་པའི་ཚུལ་རྣམས་ངག་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ས་པཏ་གྱི་དགོངས་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་རྟགས་པ་
ནི་གཞན་སུ་ཡང་གང་ན་ཡང་མི་སྤར་ངོ་། །གསུམ་པ་ལ། ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད། བྱངས་ངེས་པ།
གསུངས་པའི་དགོས་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྤར་མའི་ཕྱོགས་ཆོས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
དང་འདྲ། ཕྱི་མའི་ཕྱོགས་ཆོས། ཡང་ན་འདིར་ནི་མི་དམིགས་པའི། རྟགས་ལས་འཛིག་པ་གྲུབ་
པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་སྟོབས་གྱིས་གྲུབ་བོ། །གཉིས་ཀའི་བྱབ་འབྲེལ་དངོས་སུ་ཕན་
ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ། མཐར་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་བོ། །
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་གཉིས་སུ་བྱངས་ངེས་པ་ནི་དངོས་པོའི་བྱངས་ངེས་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་ཆོས་ཅན།
རྟག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དེ་གཉིས་སུ་མ་འདུས་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ངོ་། །དེས་ན་དགོས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་བྱངས་ངེས་ཡིན་ཏེ། བྱས་རྟགས་གྱིས་སྤྱོད་པ་
བར་བསྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱབ་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་སྤར་པ་དང་། རྒྱ་ཆོགས་བྱངས་ཆོད་གི་རྟགས་ལས་
འབས་བྱ་འབྱུང་བུང་ཙམ་བསྐྱབ་ལུས་གྱི། འབྱུང་ངེས་སུ་བསྐྱབ་མི་ལུས་སོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་
གཉིས་པ་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། བཤད་ཟིན་པ་དེ་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྣམ་གཞག་
དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཚུད་གཞིའི་སྟེང་དུ་ཞེ་འདོད་གྱི་བསྐྱབ་ཆོས་རང་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་
མེད་དུ་བསྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆོད་པའི་བསྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་རྟགས་གྱི་
སྟོན་ནས་དབྱེ་བ་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་སྟོན་ནས་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་
བཞིན་བྱད་པར་བྱེ་བྲག་ལ། །ལྟོས་པ་འམ་འོན་ཏེ་འབའ་ཞིག་པ། །ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་ལས།
བྱད་པར་དག་དང་ལྟོས་པས་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་གཉིས་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་བོད་རྣམས་གྱིས་

མི་འདྲ་བ་དུ་མ་མཛད་པར་སྤང་ན་ཡང་། གཞུང་ལུགས་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་བྱང་པར་ལ་མ་ལྟོས་
པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། བྱང་པར་ལ་ལྟོས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་ཡོད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །
གཉིས་པ་ལ། རང་གི་ཚས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལ་ལྟོས་པ་དང་། འབྲེལ་པ་གཞན་གྱི་ཚས་ལ་ལྟོས་པ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ལྟོས་པ་ཁོང་ན་ཡོད་པ་བྱས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལྟོས་པ་དངོས་སུ་
བརྗོད་པ་རྒྱུན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་པ་བཀོད་པ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲེ་བས་བྱང་པར་དུ་
བྱས་པའི་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། དོན་བསྐྱབ་དང་། ཐ་སྙད་བསྐྱབ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་བྱས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་
བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན་མུ་སྟེགས་བྱེད་གཏན་ཚིགས་གཞན་དུ་འདོད་པའི་རྒྱ་ཚོགས་གྲངས་ཚང་
གི་རྟགས་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་རུང་བསྐྱབ་པ་དང་། དུ་བའི་རྒྱ་རྩས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ལས་
འདུས་བྱས་ཀྱི་དུ་བ་བསྐྱབ་པ་རྣམས་གཏན་ཚིགས་གང་དུ་འདུས་ཞེ་ན། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
ཡང་དག་གི་ཁོངས་སུ་འདུའོ། །

གསུམ་པ་རྣམ་གཞག་ལ། རྒྱལ་གསུམ་ངེས་བྱེད་དང་། གསུངས་པའི་དགོས་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། འབྲེལ་པ་བརྟག་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ཏེ། གཉིས་པ་ནི། ཚས་ཀྱི་
སྟོན་བཞིའི་ནང་ནས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། དེའི་དགོས་
པ་ནི་གནས་སྐབས་མངོན་མཐོ་དང་། མཐར་ཐུག་ངེས་ལེགས་ཐོབ་པའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་
འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པས། བྱེ་བྲག་ཆེ་འདིར་མི་རྟག་པར་རྟོགས་ཤིང་། དེ་རྟོགས་པས་
ཆེ་འདིའི་བདེ་བ་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་མི་དགེ་བ་མི་གསོག་ཅིང་། དགེ་བ་གསོག་པར་བྱེད། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཕྱི་མ་མངོན་མཐོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པས་ཚས་
ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ཤིང་། དེ་རྟོགས་པས་འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཐར་
པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུས་གྲོལ་བར་འགྱུར། སྒྲོམ་པ་ལྷག་མ་དེ་དོན་ཡིན། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འབྲས་རྟགས་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྣམ་གཞག་དང་གསུམ་

ལས། དང་པོ་ནི། བསྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག ༼ཅོད་གཞིའི་སྤྲེང་དུ་ཞེ་འདོད་གི་བསྐྱབ་
ཆོས་རང་ལས་རྗེས་གཞན་དུ་ཡོད་པ་བསྐྱབ་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་བོད་རྣམས། རྒྱ་དངོས་བསྐྱབ་
གི་འབྲས་རྟགས། རྒྱ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་རྟགས། རྒྱ་སྟོན་སོང་བསྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས།
རྒྱའི་བྱད་པར་བསྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས། རྒྱ་ཡོད་ཅམ་བསྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་དང་ལྷར་མཛད་
ཀྱང་། འདི་པའི་ལུགས་གི་འབྲས་རྟགས་ལ་དངོས་དང་། ཆ་མཐུན་ཁོངས་སུ་བསྡུ་བ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། འབྲས་རྟགས་ཐམས་ཅད་རྒྱ་སྟོན་སོང་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཀྱང་། བསྐྱབ་ཚུལ་གི་སྟོན་སྟེན་
དབྱེ་ན། རྒྱའི་ཕྱོག་པ་བསྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས། རྒྱ་སྟོན་སོང་བསྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས། རྒྱ་
ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་རྟགས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྟན་གི་ལ་ལ་
མེ་ཅམ་བསྐྱབ་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོག་ཅམ་གི་རྟགས་ལས་རིག་བྱེད་གི་ཆོག་སྐྱེས་བྱས་
བྱས་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། བམ་མཁའི་དུ་བའི་རྟགས་ལས་མདུན་གི་བམ་མཁའི་དུ་བ་མེ་སྟོན་སོང་
དུ་བསྐྱབ་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། དག་སྐྱ་བའི་རྟགས་ལས་དག་སྐྱ་བའི་སྐྱེས་བྱ་ལྟ་སྟེན་གི་
བཛོད་འདོད་གི་རྣམ་པ་གར་བར་བསྐྱབ་པ་དང་། དུ་བའི་རྟགས་ལས་དུ་ལྟན་གི་ལ་ལ་བྱང་གིང་
གི་འབྱུང་བ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། དུ་བ་དག་ལྟར་བའི་རྟགས་ལས་དེ་དང་ལྟན་པའི་ལ་ལ་མེ་
ད་ལྟ་བ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། མཚན་མོ་ནགས་མེ་འབར་བའི་རྟགས་ལས་དེ་འབྲ་བའི་རི་ལ་
དུ་བ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། བྱ་རམ་གི་རོ་ད་ལྟ་བའི་རྟགས་ལས་ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་བྱ་ལ་བྱ་
རམ་གི་གཟུགས་ད་ལྟ་བ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་སོགས་སོ། །བོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་
ནི་རྒྱ་སྟོན་སོང་བསྐྱབ་གི་འབྲས་རྟགས་གི་ཁོངས་སུ་བསྡུ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཆ་མཐུན་ཁོངས་སུ་བསྡུ་བ་ནི། སུ་སྟེགས་བྱེད་རྟགས་ལོགས་པར་འདོད་པ།
རྒྱ་སྐྱར་གི་རྟགས་ལས་རྒྱ་དང་། རྒྱ་མི་གཡོ་བ་དང་། རྒྱ་ཤུག་གནས་པའི་རྟགས་ལས་རྟེན་བརྟན་
པ་དཔོག་པ་སོགས་ནི། དོན་གཞན་རྒྱ་སྟེན་སོང་རྟེན་སྟེན་མས་ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར་ན་འབྲས་
རྟགས་གི་ཁོངས་སུ་བསྡུ་བའོ། །གསུམ་པ་རྣམ་གཞག་ལ། རྒྱ་ལ་གསུམ་རེས་བྱེད་དང་། གསུངས་
པའི་དགོས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འབྲས་རྟགས་གི་ཕྱོགས་ཆོས་སལ་ཆེར་མཛོན་སུམ་གིས་
འབྲུབ་སྟེ། དུ་ལྟན་ལའི་སྤྲེང་གི་དུ་བ་མཐོང་བའི་མཛོན་སུམ་དེས། དུ་ལྟན་གི་ལ་ལ་དུ་བ་ཡོད་

པར་ངེས་པའི་ངེས་གེས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་བྱངས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྗེས་དཔག་གིས་འགྲུབ་པའང་ཡོད་
 དེ། དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་བཀའ་བརྒྱུད་སྟོང་པ་རང་གིས་བསྟན་དོན་
 རྟགས་པའི་ཚད་མ་སྡེ་མ་སྟོན་སོང་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་དེ་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
 རྩབ་འབྲེལ་ནི། དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པོ། །གཉིས་པ་ནི། དབྱེད་པ་
 བས་དངོས་པོ་རྣམས་རིགས་མི་མཐུན་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་གི་གཉེན་པོར་
 རྒྱའི་ལྷག་པ་བསྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་དུ་བ་དེ་མེ་ལས་སྐྱེ་ཞིང་མེ་མེད་
 བརྒྱ་བྱེན་གྱི་སྒྲི་པོ་ལས་མི་སྐྱེ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱང་འཕེན་པས་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རིག་པ་
 དེ་རིག་པ་སྡེ་མ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བ་དང་། དབྱེད་པ་བས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བྱུང་བའི་མེད་པ་
 དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་པས་རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་གི་གཉེན་པོར་རྒྱ་སྟོན་
 སོང་བསྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་གསུངས་ཏེ། དེས་རིག་པ་ཡིན་ན་རིག་པ་སྡེ་མ་སྟོན་དུ་སོང་བ་དང་།
 དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་ན། བསྟན་དོན་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སྟོན་དུ་
 སོང་བ་དང་། འབྲས་བུ་ཡིན་ན་རང་རྒྱ་སྟོན་དུ་སོང་དགོས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དབང་ལྷག་
 པས་སྟོད་བརྟུང་གི་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དབང་ལྷག་གིས་བྱས་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་གི་
 གཉེན་པོར་རྒྱ་ཚོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་རྟགས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
 རང་གི་ཉེར་ལེན་དང་། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་བྱེད་པ་པོ་
 མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྩབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་དང་། རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། མཚན་ཉིད་རིམ་བཞིན།
 རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །རང་གང་ལ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་རྟོག་པས་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་
 ལ་འགོད་བསྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ངེས་པ་དང་། མ་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ལ། རང་བཞིན་
 དང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒྲ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་གར་གཞིར་ཚོས་ཅན། བུམ་
 པ་མེད་དེ། བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁྱི་མ་ལ་འབྲས་རང་མ་

དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དུ་ལྷན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ།
དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། དུང་སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། ཅུ་ལ་བ་ལས་
བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། མེ་མེད་མཚན་དུས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ན་ཆོས་ཅན། དུ་བ་
མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས། ཡིད་ཆེས།
གྲགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་གསུམ་ལས། རང་དོན་ལེའུར་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་གཙོ་བོར་སྟོན་
པས་འདི་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འབའ་ཞིག་སྟོན་པའི་གནད་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་མ་གཉིས།
གཞན་དོན་ལེའུར། དེ་ལ་ཁས་སྤངས་འབྲས་རྟགས་ཏེ། འཕྲོ་ལ་གྲགས་པ་རང་བཞིན་རྟགས། །
ཞེས་པས་སྟོན་པས། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དབྱུང་
གསུམ་གྱིས་དག་པའི་དོན་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་གི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཤིན་ཏྲོག་
བསྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་འབྲས་རྟགས་གང་ཞིག །ལུང་ཚིག་རྟགས་སུ་སོང་བའོ། །གཉིས་
པ་ནི། བཀའ་བརྒྱུད་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྟན་དོན་རྟགས་པའི་ཆང་མ་སྤུ་སྤུ་སྟོང་
བ་ཡིན་ཏེ། དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྟེ། བསྟན་དོན་ལ་མཛོན་
ཟུར། རྟོག་ཟུར། ཤིན་ཏྲོག་ཟུར་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་གཉིས་ལུང་ཚིག་གི་རྟགས་ཀྱིས་
བསྐྱབ་པ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུར་རྒྱས་པར་བཀག་པས་ན། ཞེ་འདོད་ཤིན་ཏྲོག་ཟུར་
བསྐྱབ་པའོ། །འདི་ལ་སྤར་བས་པ་དག་ཡིད་ཆེས་ལ་རང་ཚིག་དང་ལུང་ཚིག་གཉིས་ཡོད་པས་དེ་
གཉིས་རྟགས་སུ་སོང་བའི་ལུང་ཚིག་གཉིས་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་། སྤྱི་མ་དག་རྒྱ་མཚན་མེད་
པར་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བར་འདོད་པ་ནི་སྤྱི་དོན་དུ་བཀག་
ཟེན་ཏེ། གསུམ་པ་ནི། མཛོན་ཟུར་སྟོན་པ་ལ་མཛོན་སུམ་གྱིས་གནོད་པ་མེད། རྟོག་ཟུར་གྱི་
གཙོ་བོ་འཕགས་པའི་བདེན་བཞི་སྟོན་པ་ལ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་གནོད་པ་མེད།
ཤིན་ཏྲོག་ཟུར་སྟོན་པ་ལ་རང་ཚིག་དངོས་ལུགས་དང་། ཁས་སྤངས་སྤུ་སྤུ་འགལ་བ་མེད་པ་སྟེ།
འདིའི་ཆོས་ཅན་དུ་གཟུང་བར་བྱ་བ་ལ་གཞལ་བའི་གནས་གསུམ་ཆར་སྟོན་པ་ཞིག་དགོས་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་གཉིས་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་གཞོད་པ་མེད་པའི་སྒྲིལ་གྱིན་གློག་སྟོན་པའི་སྐབས་
དེར་བསྟན་དོན་ལ་མི་བསྐྱབ་བར་བསྐྱབ་པ་སྐབས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་གྲགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ། གྲགས་པ་དངོས་བརྟགས་སྤྱེ་བ་དང་།
གྲགས་ཏྲགས་ངོས་བཟུང་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གྲགས་པ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ན། རྫོང་
བྱེད་ཀྱི་སྒྲིལ་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་དོན་ཐམས་ཅད་དེས་བརྫོད་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
དོན་ཐམས་ཅད་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིལ་བརྫོད་རུང་ཡིན་པ་དེ་གྲགས་པ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། གྲགས་
པའི་ཡུལ་ལ་གྲགས་པའི་མིང་གི་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་
ཀྱིས་གཞོད་པ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀྱིས་གཞོད་ཅེས་བཏགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཐ་སྙད་
ལས་ནི་སྒྲིལ་པ་ཡི། །ཚོས་དེ་གྲགས་པའི་སྒྲིལ་ཡིས་བརྫོད། །མངོན་སུམ་སོགས་ཀྱི་གཞུལ་བྱ་
ཡང་། །འཇལ་བྱེད་སྒྲིལ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་བརྫོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གྲགས་པ་བཏགས་པ་བ་
འདི་ལ་གཞུང་ལས་སྒྲུབ་བྱི་གྲགས་པ་ཞེས་བརྫོད་དོ། །གཉིས་པ་ལ། ཡུལ་རུང་བར་བསྐྱབ་པ་
དང་། ཡུལ་ཅན་རུང་བར་བསྐྱབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རི་བོང་ཅན་ཚོས་ཅན། ལྷ་བ་
ཞེས་པའི་སྒྲིལ་བརྫོད་དུ་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ལྷ་བ་ཞེས་
པའི་སྒྲིལ་ཚོས་ཅན། དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་སྟེ། འདོད་པའི་དབང་གིས་འཇུག་པའི་སྒྲིལ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །

བཞི་པ་བསྐྱབ་ཚུལ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། དོན་བསྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་དང་། ཐ་
སྙད་བསྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གཉིས། འདི་གཉིས་གཞུང་ལུགས་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་རང་
བཞིན་གྱི་ཏྲགས་ཀྱི་དབྱེ་བར་བཞེད་ཀྱང་། རང་འགྲེལ་སྟོང་ཐུག་བྱེད་དང་བཞི་པར། རྒྱ་དང་
བྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་དམིགས་པ་དག་ནི་གཉིས་ཀའི་ཡང་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རང་བཞིན་
མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་བསྐྱབ་དང་། རྒྱ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་
གཏན་ཚིགས་གཉིས་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་བསྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་དབྱེ་སྒྲོ་ལོགས་སུ་བྱས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས་ལ་འདི་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་
ནི། འབྲས་ཏྲགས་ལས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པ་སྟེ། འབྲས་ཏྲགས་ཡིན་ན་དོན་བསྐྱབ་ཀྱི་གཏན་

ཚིགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྷ་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། དགག་རྟགས་ཡང་དག་དང་། སྐྱབ་རྟགས་
ཡང་དག་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལྷ་ར་བཤད་པའི་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་སོ། །ཕྱི་
མ་ནི། འབྲས་རང་གི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་སོ། །

དུག་པ་འབྲེལ་པའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དེ་
བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས། དང་པོ་ལ། དངོས་འབྲེལ་བདག་གཅིག་
གི་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། རྟོག་འབྲེལ་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྷ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་
གཏན་ཚིགས་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། དངོས་འབྲེལ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། རྟོག་
འབྲེལ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འབྲས་རྟགས་རྣམས་དང་། གཉིས་པ་ནི།
རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་སོ། །འོ་ན་འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་
འབྲེལ་པ་གང་ལ་བརྟེན་ཞེ་ན། མཐར་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ། མཐར་དགག་བྱ་
ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་དགག་བྱ་མེད་ངེས་སུ་བསྐྱབ་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བདུན་པ་རྟགས་སུ་འགོད་བྱའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། མེད་དགག་རྟགས་སུ་སོང་བ་དང་། མ་
ཡིན་དགག་རྟགས་སུ་སོང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་
རྣམས་སོ། །ཕྱི་མ་ནི། འགལ་ལྷ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་། འབྲས་རང་གི་གཏན་
ཚིགས་རྣམས་སོ། །

བརྒྱད་པ་འགོད་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད་དང་། ཡོད་འགོད་
གཉིས། དང་པོ་ལ། བསྐྱབ་ཚུལ་ཡིན་བསྐྱབ་དང་། ཡོད་བསྐྱབ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒྲ་ཚོས་
ཙན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། ཕྱི་མ་ནི། བར་སྒྲུང་གི་དུ་བརྩོ་ཡོང་པོ་འདི་ཚོས་
ཙན། རང་རྒྱ་མེ་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། དུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལ། བསྐྱབ་
ཚུལ་ཡིན་བསྐྱབ་དང་། ཡོད་བསྐྱབ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒྲ་ཚོས་ཙན། མི་རྟག་སྟེ། ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་དང་། ཕྱི་མ་ནི། དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་ཚོས་ཙན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་

པ་ལྟ་བུའོ། །

དགྲ་པ་ཚོལ་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། གཞན་དོན་
 སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། ལྷ་རིག་གིས་ཕྱིར་ཚོལ་གྱི་ངོར་མ་
 བཀོད་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས། དཔེར་ན་དུ་བ་གྲོ་བུར་བའི་རྟགས་ལས་དེ་མ་
 ཐག་ཏུ་མེ་ཡོད་པར་རྟགས་པའི་རྩེས་དཔག་སྒྲིམ་པའི་ཆེ་དུ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཕྱི་མའི་མཚན་ཉིད།
 ལྷ་རིག་གིས་ཕྱིར་ཚོལ་གྱི་ངོར་བཀོད་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས། དཔེར་ན་ལྷ་རིག་
 ཚོལ་ནམ་དག་གིས་ཕྱིར་ཚོལ་ནམ་དག་གི་ངོར། སྒྲ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 བཀོད་པའི་ཆེ་བྱས་པ་ལྟ་བུའོ། །བརྩུ་བ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རྣམ་དེས་ལས།
 འགལ་རྟགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་ནི་རེས་འགའ་ཚོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སམ། ཚོས་ཅན་ཀྱི་སྒོ་ནས་སམ།
 དེའི་བྱད་པར་ཀྱི་སྒོ་ནས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཐ་དད་དུ་བྱེད་དོ། ཅེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས།
 རིགས་གཏེར་ལས། དངོས་བྱགས་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གྱི། འགལ་བ་བརྗོད་འདོད་སྟོབས་ཀྱིས་
 ཡིན། ཅེས་གསུངས་པའི་དབྱེ་བ་དེ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ་སྦྱར་ན། ལ་ལར་དངོས་སུ་
 བརྗོད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག ལ་ལར་བརྗོད་པའི་བྱགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་
 འགྱུར་བ་དང་། ལ་ལར་ཚོས་བརྗོད་པ་དང་། ལ་ལར་ཚོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་གཏན་
 ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་བཞི་ནི་རིམ་པ་བཞིན། སྒྲ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་དང་། བྱས་པ་ཚོས་ཅན། རང་འབྲས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་སྦྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་
 ལ་ལྟོས་ནས་རང་འབྲས་སྦྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། སྒྲ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ལས་དོན་
 གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། མི་རྟག་པའི་སྒྲ་ཚོས་ཅན། ཡོད་དེ། བྱས་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་དེས་ལས། འགལ་བ་བཞིན་དུ་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་། །
 ཅི་སྟེ་ཐ་མི་དད་ཅེ་ན། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་སུ་ཡིས་འགོག་ ཅེས་དང་། དེའི་དོན་རིགས་གཏེར་
 ལས། ཡང་དག་ལ་ཡང་མཚུངས་ཞེ་ན། བྱེད་པ་ཚུང་ཕྱིར་བཏང་སྟོམས་མཛད་ ཅེས་གསུངས་
 གོ། །

གཉིས་པ་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྦྱང་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི།

ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། མ་གྲུབ་པ་དང་། མ་རེས་པ་དང་། འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་གསུམ། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྟོགས་ཚུལ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། གློ་བོར་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟོགས་པ་ལྟོས་ཏེ་མ་གྲུབ་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཚུལ་ཕན་གྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པ། རྟགས་གྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པ། དེ་དག་གི་རྟོགས་རེ་ལ་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། ཐོག་མར་ཚུལ་ཕན་གྱི་ངོ་བོ་མི་སྲིད་ནས་མ་གྲུབ་པ་ནི། བདག་ཚུལ་ཕན། ཐམས་ཅད་ལ་ཁུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་གང་བཞོད་ཀྱང་འབྲེལ། །གཉིས་པ་སྲིད་ཀྱང་ཚུད་གཞིར་མ་གྲུབ་པ་ནི། སྒྲ་ཚུལ་ཕན། མཉན་བྱ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའམ། མཉན་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ་རྟགས་གང་བཞོད་ཀྱང་འབྲེལ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མི་སྲིད་ནས་མ་གྲུབ་པ་ནི། སྒྲེས་བྱ་འདི་ཚུལ་ཕན། བདག་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་གི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའམ། རི་བོར་རྩས་ཐུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་སྲིད་ཀྱང་ཤེས་འདོད་དང་མ་འབྲེལ་ནས་མ་གྲུབ་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ནས་མ་གྲུབ་པ་ནི། སྒྲ་ཚུལ་ཕན། མི་རྟག་སྟེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ཐོག་པ་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ལས། གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་པ་ནི། སྒྲ་ཚུལ་ཕན། མི་རྟག་སྟེ། སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། ཚུལ་རྟགས་ཐ་དད་མེད་པ་ནི། སྒྲ་ཚུལ་ཕན། མི་རྟག་སྟེ། མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞི་ཚུལ་ཐ་དད་མེད་པ་ནི། སྒྲ་ཀྱི་ཚུད་གཞིར་མ་གྲུབ་པའི་ཁོངས་སུ་འདུས་པ་ལ་དགོངས་ནས་ལོགས་སུ་དབྱེ་བ་མ་མཛད་དོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་རྟོགས་རེ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟགས་ཚུལ་ཕན་གྱི་རྟོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་ཀྱི་རྟོགས་གཅིག་ཚུལ་ཕན་ལ་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་རིགས་སྒྲི་ཚུལ་ཕན་དུ་བཞག་པ་དང་། ཚུལ་སྒྲི་ཚུལ་ཕན་དུ་བཞག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཤིང་ཚུལ་ཕན། སེམས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། ཉལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཉལ་བའི་དོན་ལོ་མ་ལུམས་པ་ལ་བྱེད་ན་ཚུལ་ཕན་གྱི་རྟོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པའམ། གཉིད་ལོག་པ་ལ་བྱེད་ན་

ཏྲགས་ཀྱི་རོ་བོ་མ་གྲུབ་པ་མཉམ། གྲུབ་མཐའ་ལ་སྟོན་ནས་ཕྱིར་སྐོལ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ། །ཡང་
 སྒྲུ་ཆོས་ཙན། མི་ཏྲག་སྟེ། ཚུལ་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ན། ཚུལ་བྱུང་དེ་སྒྲའི་བྱེ་བྱག་
 བྱེད་པ་ལྟེ་ཤུན་ལས་བྱུང་པའི་སྒྲུ་ལ་གྲུབ་ཀྱང་། རྩ་སྒྲུ་དང་། རྩུང་སྒྲུ་སྟགས་ལ་མ་གྲུབ་པས་
 ཏྲགས་ཆོས་ཙན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་སྟེ། འདི་སྟོན་ཙན་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ནི་སྒྲུ་
 མ་ཉལ་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་ཤིང་ཐམས་ཅད་སེམས་ལྡན་དུ་བསྐྱབ་པ་སྐོལ་པའི་ཞེ་འདོད་ཡིན་པས་
 ཆོས་ཙན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པས་སྟོན་ཡིན་ལ། འདི་ནི་ཚུལ་བྱུང་གི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྒྲུ་
 ཐམས་ཅད་མི་ཏྲག་པར་བསྐྱབ་པ་སྐོལ་པའི་ཞེ་འདོད་མ་ཡིན་པས་ཆོས་ཙན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་
 མ་གྲུབ་པ་སྟོན་མ་ཡིན་ཞེས་པར་མངོན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཆོས་ཙན། གཏན་
 ཆོགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། འདིས་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་དུ་མཆོཅ་རྣམ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་
 བ། ཚུལ་གསུམ་རེ་རེ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདིར་ཡང་སྟོན་ཙན་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ནི།
 སྐོལ་པས་ཚུལ་གསུམ་ཆར་ཆོགས་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པར་འདོད་ཀྱི། རེ་རེ་བ་བསྐྱབ་པར་མི་
 འདོད་པས། རེ་རེ་བ་ལ་མ་གྲུབ་པ་སྟོན་མ་ཡིན་པར་མངོན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་འང་རིགས་སྟེ།
 ཏྲགས་སུ་བྱས་པ་དང་། ཆོགས་སྟེ་ཏྲགས་སུ་བྱས་པའི་ཆོ་མཆུངས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ།
 གྲུབ་མ་གྲུབ་མཆུངས་པ་ནི། སྒྲུ་ཙམ་ཆོས་ཙན་དུ་བབྱུང་ནས་ཏྲག་པ་ཏྲགས་སུ་བཀོད་ན་མ་གྲུབ་པ་
 བཞིན་ཏྲག་པ་ཆོས་ཙན་དུ་བབྱུང་ནས་བྱས་པ་ཏྲགས་སུ་བཀོད་ན་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དེ། འདི་
 སྟོན་ཙན་ནོ། །གྲུབ་པར་མཆུངས་པ་ནི། སྒྲུ་ཆོས་ཙན་དུ་བབྱུང་ནས་བྱས་པ་ཏྲགས་སུ་བཀོད་ན་
 སྒྲའི་བྱས་པ་གྲུབ། སྒྲུ་མ་ཡིན་གྱི་བྱས་པ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། བྱས་ཙམ་གྲུབ་པས་མི་སྟོན་པ་བཞིན་ནོ། །
 སྒྲུ་ཙམ་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཚུལ་བྱུང་གྲུབ། ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཚུལ་བྱུང་ཙམ་གྲུབ་
 པས་མི་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུ་གྱི་དེ་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་འཇུགས་པའོ། །གཉིས་པ་ཆོགས་སྟེ་ཏྲགས་སུ་
 བྱས་པའི་ཆོ་མཆུངས་པ་ནི། ལྷ་བ་གཉིས་སྒྲུང་གི་དབང་གེས་ཆོས་ཙན་དུ་བབྱུང་ནས་རྟོག་བྲལ་མ་
 འབྲུལ་བ་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པ་ན། ཡ་གྲལ་རྟོག་བྲལ་གྲུབ་ཀྱང་མ་འབྲུལ་བ་མ་གྲུབ་པས་རྟོག་བྲལ་
 མ་འབྲུལ་པའི་ཆོགས་པ་མ་གྲུབ་པ་བཞིན། ཆོགས་སྟེ་ཚུལ་གསུམ་ཆོགས་པ་ཆོས་ཙན་དུ་བབྱུང་
 བས་འདི་ཙམ་གྱིས་ཏྲགས་སུ་མཆོཅ་རྣམ་པ་བཀོད་པ་ན། ཏྲགས་དེ་ཆོགས་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་

ཕྱོགས་ཚོས་རྒྱུ་པ་ལ་མ་གྲུབ་པས་ཚོགས་པའི་དོ་བོ་མ་གྲུབ་པར་མཆུངས་པ་སྟེ། ཕྱོགས་ཚོས་གྱི་
སྒྲིན་ཡིན་མིན་ནི་མི་མཆུངས་སོ། །

གཉིས་པ་སློ་དོར་མ་གྲུབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཚས་ཅན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་། ཉགས་ལ་ཐེ་
ཚོམ་ཟ་བ་དང་། དེ་གཉིས་གྱི་འབྲེལ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས།
ངེས་རུང་མེད་ནས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ནི། ཤ་ཟའི་བྱམ་པ་ཚོས་ཅན་དུ་བཞག་པ་དང་། ངེས་རུང་ཡོད་
ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ནི། རོར་བུའམ་སྒྲིན་མེར་མ་ངེས་པ་ན་རོར་བུ་ཚོས་ཅན་དུ་བཞག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།
ཉགས་ཚོས་གང་བཞོད་ཀྱང་འདྲའོ། །གཉིས་པ་ལ་འདང་ངེས་རུང་མེད་ནས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ནི། བྱམ་
པ་ཚོས་ཅན་མི་ཉགས་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། ངེས་རུང་ཡོད་
ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ནི། དུ་བ་དང་རྒྱུངས་པ་གང་རུང་མ་ངེས་པའི་ཆེ། སྒྱ་རྩས་དང་ལྷན་པའི་ལ་ལ་
ཚོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། ངེས་
རུང་མེད་ནས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ནི། རྩོན་གྱི་དགེ་བ་ཚོས་ཅན། ཡོད་དེ། ད་ལྟར་གྱི་བདེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ངེས་རུང་ཡོད་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ནི། རི་སྤལ་གསུམ་གྱི་དབྱུས་མ་ན་ཚོས་
ཅན། མ་བྱ་ཡོད་དེ། མ་བྱའི་སྒྱ་གགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ཚོ་ལ་བ་ལ་ལྟོས་
ནས་མ་གྲུབ་པ་ལ། སྤར་ཚོལ་དང་། ཕྱིར་ཚོལ་ལ་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གྲངས་
ཅན་པས་སློ་བདེ་ཚོས་ཅན། སེམས་མེད་ཡིན་ཏེ། སྒྱེ་འཛིག་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཞོད་
པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཅེར་བུ་པས་སངས་རྒྱས་པའི་དོར་གིང་ཚོས་ཅན། སེམས་ལྷན་
ཡིན་ཏེ། བྱན་པ་བཤུས་ན་འཆི་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །འདི་ལ་ཡང་འཆི་བའི་དོན་ཆེ་དང་སློག་
འདོར་བ་ལ་བྱེད་ན་ཉགས་གྱི་དོ་བོ་མ་གྲུབ། གྲུབ་མཐའ་ལ་ལྟོས་ན་ཕྱིར་ཚོལ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་
མ་གྲུབ་པའོ། །མདོར་ན་ཉགས་སུ་དགོད་བྱའི་དོན་ཅོད་གཞིའི་སྟེང་དུ་ཚོལ་ཕྱིར་ཚོལ་གཉིས་གྱི་
མཐུན་སྦྲང་དུ་གྲུབ་ན། སྒྱ་མཐུན་སྦྲང་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་སངས་
རྒྱས་པས། བྱེ་བྲག་པའི་དོར། འབྲུང་བཞིའི་རྩལ་ཕྱན་ཚོས་ཅན། མི་ཉགས་སྟེ། ལུས་ཅན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཞོད་པའི་ཆེ་འབྲུང་བཞིའི་རྩལ་ཕྱན་ལ་ལུས་ཅན་གྱི་སྒྱ་དྲེ་མིང་ཐམས་ཅད་དུ་
སོང་བ་མ་ཡིན་པའི་རྩས་གྱི་མཚན་ཉིད་བྱེ་བྲག་པ་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། ལུས་ཅན་གྱི་དོན་རིག་བྱ་

ཅན་གྲུབ་པས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །ཏྲགས་ཀྱི་དོན་མ་གྲུབ་ན། སྐྱ་གྲུབ་ཀྱང་
གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྤར་བཤད་པའི་གངས་ཅན་པ་དང་། གཅེར་བུ་པས་
སངས་རྒྱུ་པའི་དོར་བཞོད་པའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་ལྟ་བུའོ། །མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་
ཐམས་ཅད་བསྟན་ན་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ལས་བྱེ་བའི་དུག །སློང་ར་མ་གྲུབ་པ་ལ་གསུམ་
ལས་བྱེ་བའི་དུག་སྟེ། བཅུ་གཉིས་སུ་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་རེ་ལ་མ་
གྲུབ་པ་ལ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཆ་རྒྱུས་ནི་ཏྲགས་ཀྱི་དོ་བོ་མ་གྲུབ་པར་འདུས། གྲུབ་མཐའ་ལ་ལྟོས་
པའི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཆ་རྒྱུས་ནི་ཚོས་ཅན་ནམ་ཏྲགས་ཀྱི་དོ་བོ་མ་གྲུབ་པར་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། མཚན་གཞི་སོ་སོའི་
དོན་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གང་ལ་ཏྲགས་སུ་སོང་བའི་ཚོལ་བས་བྱུང་བའི་ཚུལ་རྣལ་མ་
དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གང་རུང་དུ་མ་ངེས་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་
སུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ལ་ཚུད་པ་སྟོང་བ། དཔེ་དང་ཚུད་གཞིར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་
དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ལས་གཞན་ལ་མི་
འཇུག་པའི་ཆེ་བུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས། གཞན་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་བུན་མོང་བའི་གཏན་
ཚིགས། གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ལས་གཞན་པའི་དོན་གང་ལ་བྱེད། ལྷོག་
པ་གཞན་ལ་བྱེད་དམ། རྩས་གཞན་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། གཉན་བྱ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་བསྐྱབ་
པའི་བུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་སྐྱ་ལས་ལྷོག་པ་གཞན་རྩ་སྐྱ་
སོགས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་བྱས་སྟོང་དེ་སྐད་ཅིག་གིས་སྟོང་པ་དོན་བྱེད་ལུས་པས་
སྟོང་པར་བསྐྱབ་པའི་བུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐད་ཅིག་གིས་སྟོང་
པ་ལས་རྩས་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ཀའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ་ཏྲགས་སུ་གཟུང་
བྱ་དེ་ཤེས་འདོད་ལས་གཞན་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་ལ་ངེས་པར་ལུས་པ་ལ་
བུན་མོང་བ་དང་། མི་ལུས་པ་ལ་བུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། དོ་བོ་
ཐ་དད་ལ་དཔེ་དང་ཚུད་གཞིར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་དང་། དོ་བོ་གཅིག་ལ་འང་གཞན་སེལ་གྱི་འཇུག་
ཚུལ་གྱི་དཔེ་དང་ཚུད་གཞིར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མེ་དང་མི་ཏྲག་པ་བསྐྱབ་

པ་ན་ལ་དང་། སྐྱ་ཚྱོད་གཞི་དང་། ཚང་བར་དང་བུམ་པ་དཔེར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལ།
 ཐ་སྙད་གྲུབ་མ་གྲུབ་གྱིས་འགྱུར་བ་དང་། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གིས་འགྱུར་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
 བུམ་ལྟོག་ཚེས་ཅན། གཞན་སེལ་གྱི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་སྟེ། དངོས་འགལ་བཅད་ནས་འཇུག་པར་
 བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་པའི་ལྟོག་པ་བཞིན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། རྒྱབ་ཆེ་ཆུང་ནི།
 ཤེས་བྱ་ཙམ་ཚེས་ཅན། རང་བཞིན་མེད་དེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བུམ་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན་དངོས་མེད་གྱི་ཤེས་བྱ་བཞིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཚྱོད་གཞི་དང་
 དཔེར་རུང་ན་མཉན་བྱའི་རྟགས་གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པ་ན་སྐྱ་ཙམ་ཚྱོད་གཞི་དང་། ར་སྐྱ་
 དཔེར་རུང་བར་མཚུངས་སོ་ཞེན། མི་མཚུངས་ཏེ། དངོས་མེད་གྱི་ཤེས་བྱའི་སྟེང་དུ་སྐྱར་གྱི་རྒྱབ་
 འབྲེལ་ངེས་ནས་ཤེས་བྱ་ཙམ་གྱི་སྟེང་དུ་མ་ངེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ར་སྐྱའི་སྟེང་དུ་མཉན་བྱ་ལ་མི་
 རྟག་པས་རྒྱབ་པ་ངེས་ནས་སྐྱ་ཙམ་གྱི་སྟེང་དུ་མ་ངེས་པ་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཙམ་འཛིན་
 པའི་ཚད་མས་གཅིག་དང་དུ་བུམ་པ་གྲུབ་ཅིང་། སྐྱ་ཙམ་འཛིན་པའི་ཚད་མས་མཉན་བྱ་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱ་ཚེས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། སྐྱའི་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ར་སྐྱ་
 བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ཡང་བྱེ་བྲག་དཔེར་འགྱུར་བའོ། །གཉིས་པ་རྒྱབ་མཉམ་པ་ནི། མངོན་སུམ་
 ཚེས་ཅན། ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། དམ་པོ་ལས་ལོག་ནས་རིག་པའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་
 མངོན་སུམ་བཞིན། ཞེས་བཀོད་པ་ན། མངོན་སུམ་ཚྱོད་གཞི་དང་། རང་རིག་དཔེར་འགྱུར་བའོ། །
 མདོར་ན་གཞན་སེལ་གྱི་སྐྱོ་ནས་སྟོང་ར་གྲུབ་མ་གྲུབ་གྱི་རྒྱད་པར་ཡོད་ན་རྩ་ས་དང་ལྟོག་པའམ།
 སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གམ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚོན་བྱ་གང་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ། གང་སྟོང་ར་བསྐྱབ་
 སྐྱ་བ་དཔེར་བྱས་ཏེ། དཀའ་བ་ཚྱོད་གཞིར་འགྱུར་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
 གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་དང་། ཐུན་མོང་བའི་མ་ངེས་པའོ། །
 དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཞིག །གང་ལ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་ཚློལ་
 བས་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་ལ་མ་མཐོང་བ། དབྱེ་ན། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མེད་ནས་མ་མཐོང་བ། གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ། མཐུན་ཕྱོགས་
 ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་བཞི་ནི་རིམ་པ་བཞིན། སྐྱ་

ཚོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་དང་། སྐྱེས་བྱ་འདི་ཚོས་ཅན། ལྷ་ལས་
 ཚོ་འཕྲོས་ཏེ། མིག་དང་ལྷན་པའི་བྱིར་ཞེས་དང་། རིག་སྐྱ་རྟག་པར་འདོད་པའི་རྫོལ་བའི་དོར།
 སྐྱ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་བྱིར། རིག་བྱེད་གྱི་སྐྱ་བཞིན་ཞེས་དང་། བཅ་མཁའ་ཚོས་
 ཅན། རྟག་སྟེ། མ་བྱས་པའི་བྱིར། རིག་བྱེད་གྱི་སྐྱ་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལ།
 མཚན་ཉིད་ནི། མ་དེས་པའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཞིག །གང་ལ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་རྫོལ་བས་
 མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་ལ་མཐོང་བ། དབྱེ་ན། དཔེས་གྱི་མ་དེས་པ་དང་། ལྷག་
 ལྷན་གྱི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། ཐུན་མོང་གི་མ་དེས་པའི་
 གཏན་ཚིགས་གང་ཞིག །གང་ལ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་རྫོལ་བས་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 གཉིས་ཀ་ལ་མཐོང་བ། དབྱེ་ན། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་མཐོང་བ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
 བྱབ་བྱེད། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་མཐོང་བ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱབ་བྱེད། མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་མཐོང་བ། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་མཐོང་བ་རྣམས་རིམ་པ་
 བཞིན། སྐྱ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་དང་། རྫོལ་བ་ལས་བྱུང་སྟེ།
 མི་རྟག་པའི་བྱིར་ཞེས་དང་། རྫོལ་བ་ལས་མ་བྱུང་སྟེ། མི་རྟག་པའི་བྱིར་ཞེས་དང་། རྟག་སྟེ།
 རིག་བྱེད་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་
 དོན་ཡང་། བྱེ་བྲག་པས་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་ཐུན་རྟག་པ་དང་། རིག་བྱེད་གྱི་གཞི་མཐུན་དུ་ཁས་
 གཏུངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། གང་ཞིག །གང་ལ་རྟགས་སུ་
 སོང་བའི་རྫོལ་བས་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་ལ་མཐོང་། ཅིག་ཤོས་ལ་མ་མཐོང་
 བ། དབྱེ་ན། ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་དང་། འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཚིགས་
 གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཞིག །གང་ལ་
 རྟགས་སུ་སོང་བའི་རྫོལ་བས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཡང་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་མ་དེས་པའོ། །དབྱེ་ན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ།
 མེད་ཀྱང་མི་འགལ་བ། འགལ་ཡང་མ་དེས་པ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་བཞིན། དག་སྐྱ་བའི་སྐྱེས་བྱ་ལ་
 རོལ་པོ་ཚོས་ཅན། ཀླན་མཁྱེན་མ་ཡིན་ཏེ། དག་སྐྱ་བའི་བྱིར། ཁ་བྱིར་བལྟས་གྱི་སྐྱེས་བྱ་འདི་

ཆོས་ཅན། རྩོམ་པ་ལོན་ཏེ། ལྷ་བྱིན་གྱི་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱས་པ་དང་རྟག་པ་འགལ་བར་
མ་དེས་པའི་རྒྱལ་བའི་དོར་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་
པའི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག །གང་ལ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་རྒྱལ་བས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མཐོང་
མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་ཡང་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པར་མ་དེས་པའོ། །དབྱེ་ན། མཐུན་སྟོགས་
ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ། མེད་ཀྱང་མི་འགལ་བ། འགལ་ཡང་མ་དེས་པ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་
བཞིན། རྩར་གྱི་གསུམ་པོ་དེའི་བསྐྱབ་ཆོས་ལྟོག་པའོ། །ཡང་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆོགས་སྟེ་ལ་
ལྷག་ལྷན་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོས་གྱི་ལྷག་མ་དང་ལྷན་པས་ན་ལྷག་ལྷན་
དུ་འཛོག་ལ། སྐབས་འདིའི་ལྷག་ལྷན་ནི་ཡང་དག་དང་འགལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་ལྷག་མ་དང་ལྷན་
པས་ན་ལྷག་ལྷན་དུ་འཛོག་གོ །

གསུམ་པ་འགལ་བའི་གཏན་ཆོགས་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
སྟོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོགས་གང་ཞིག །གང་ལ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་རྒྱལ་བས་བྱུང་བའི་རྒྱལ་
བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་དེས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ། དངོས་པོའི་སྒྲོན་པ་དབྱེ་བ་དང་། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་
ནས་དབྱེ་བ་དང་། དབྱེ་བ་གཞན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། འབྲེལ་
བའི་དབང་གིས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། སྒྲོར་བ་ལ་ལྟོས་ནས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་
ནི། རང་བཞིན་འགལ་བ་དང་། འབྲས་བུ་འགལ་བའི་གཏན་ཆོགས་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ་མ་
དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཐམས་ཅད་མཐར་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པས། དེའི་
འགལ་བ་ཡང་འབྲེལ་བའི་སྒྲོན་པ་རང་བཞིན་འགལ་བར་འདུས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལ་རང་བཞིན་
འགལ་བ་ནི། སྐྱེ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་དང་། འབྲས་བུ་འགལ་བ་ནི།
དུང་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། རྒྱལ་བྱུང་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་འབྲས་བུ་འགལ་
བ་དང་། མཐུན་སྟོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་རང་བཞིན་འགལ་བ་གཉིས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་
རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་གྱི། འབྲས་བུ་འགལ་བར་སོང་རྒྱལ་ནི། དུང་སྐྱེ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་མ་
འབྲུལ་བ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་སྐྱེ་རྟག་པ་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། རྒྱལ་བྱུང་མ་འབྲུལ་བའི་ཉན་ཤེས་ཡིན་
པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ལ་སྒྲོར་བའི་སྒྲོན་པ་གསུམ་

དུ་འབྱེད་ན། དེ་དག་བསྐྱོག་པའི་འགལ་ཏྲགས་ཀྱང་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། སྤར་གྱི་གཉིས་པོ་དེའི་
སྤར་དུ་བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན། སྤར་རུང་གི་བུམ་པ་ཡོད་དེ། སྤར་རུང་གི་བུམ་
པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་རྣམས་སོ། །

གཉིས་པ་བརྟན་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ། དགག་གཞག་སྤར་གསུམ་ལས། དང་པོ་
ནི། ཚོས་མཚོག་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པས། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས། དེ་ནི་རེས་འགལ་ཚོས་ཀྱི་སྒྲོ་
ནས་སམ། ཚོས་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ནས་སམ། དེའི་བྱད་པར་གྱི་སྒྲོ་ནས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ཐ་དད་དུ་
བྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་བསམ་ནས་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གྱི་དོ་བོ་འགོག་པའི་འགལ་
ཏྲགས་གཉིས། བྱད་པར་འགོག་པའི་འགལ་ཏྲགས་གཉིས་ཏེ་བཞི་ནི་རིམ་པ་བཞིན། སྒྲ་ཚོས་
ཅན། ཏྲག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། དངོས་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་ཚོས་ཅན། ཏྲག་སྟེ།
འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། མིག་སོགས་ཚོས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་
གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་གིང་བསགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། མིག་སོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཡུལ་ཅན་ཚོས་ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་གིང་བསགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།
ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་དག་ནི་མི་འཐད་དེ། ཚོས་ཅན་གྱི་དོ་བོ་འགོག་ན་ཕྱོགས་ཚོས་མི་འབྲུབ་ལ།
ཕྱོགས་ཚོས་མ་བྲུབ་ན་འགལ་ཏྲགས་སུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་བརྟན་གཞན་གསུམ་པོ་
ཡང་མི་འཐད་དེ། འདི་དག་བརྟན་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གྱི་
འགོག་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བྱེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། འགལ་བ་བརྟན་ཚུལ་ལ།
བརྟན་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་བཞི་སྟེ། ལ་ལ་དངོས་སུ་འགལ་བར་བརྟན་པ་ནི། མི་ཏྲག་པའི་
སྒྲ་ཏྲག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གཏན་ཚིགས་བྱས་པ་བཞེད་ན་དངོས་སུ་འགོག་པའི་འགལ་ཏྲགས་སུ་
འགྱུར་རོ། །ལ་ལ་བརྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་འགལ་བ་བརྟན་པ་ནི་ཏྲག་པ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ཞེས་པ་
ལྟ་བུ་སྟེ། གཏན་ཚིགས་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱིས་དོན་བྱེད་ལུས་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་ན་
ཤུགས་ཀྱིས་འགོག་པའི་འགལ་ཏྲགས་སུ་འགྱུར་རོ། །ལ་ལ་ཚོས་ཀྱི་བྱད་པར་གྱི་སྒྲོ་ནས་འགལ་
བ་བརྟན་པ་ནི། མིག་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གཏན་ཚིགས་འདུས་
བསགས་བཞེད་ན། ཚོས་ཀྱི་བྱད་པར་འགོག་པའི་འགལ་ཏྲགས་སུ་འགྱུར་རོ། །ལ་ལ་ཚོས་ཅན་

གྱི་བྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་འགལ་བ་བརྗོད་པ་ནི། གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་
ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གཏན་ཚིགས་འདུས་བསགས་བཀོད་ན། ཚོས་ཅན་གྱི་བྱད་པར་འགོག་པའི་
འགལ་རྟགས་སུ་འགྱུར་རོ། །འདི་དག་ཀྱང་དགག་བྱའི་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
འདོད་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ནི་གཉིས་ཀ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡང་དག་ལ་ཡང་
མཚུངས་ཤིང་། བྱེད་པ་ཚུང་ཕྱིར་བཏང་སྟོམས་མཛད། ཁྱེད་གསུངས་ཏེ། ལྷ་ར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
གསུམ་པ་དབྱེ་བ་གཞན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་ནི། བྱངས་ཅན་པས། མིག་སོགས་ཚོས་ཅན།
གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདུས་བསགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་
སོགས་པ་བཞིན། ཞེས་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་ཚོས་ཅན་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྟེང་དུ་ཞེ་འདོད་
འདུས་པ་མ་ཡིན་པ་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལྟོག་པ་བསྐྱབས་པས་ཞེ་འདོད་འགོག་པའི་འགལ་
རྟགས་ཞེས་པ་སྤྲོ་མ་གཉིས་ལས་གཞན་གསུམ་པ་ཞིག་ཅི་ཕྱིར་མི་འདོད་ཅེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་དག་ཏུ་
བརྗོད་པ་དང་། ཞེ་བས་འདོད་པ་གཉིས་བསྐྱབ་བྱར་བྱེད་པར་མེད་པས་སྤྲོ་བ་གྱི་ཚོས་དང་ཚོས་
ཅན་གྱི་འགལ་བ་གཉིས་གྱི་ཁོངས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་གཏན་ཚིགས་དེ་དག་གི་ངེས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་ངེས་པ་
དང་། དེ་དག་གི་རྣམ་པ་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟགས་སུ་བཀོད་ཚོད་ལ་བཞིར་བྱངས་ངེས་ཏེ།
རྟགས་ཕྱོགས་གྱི་ཚོས་སུ་མ་གྲུབ་པ་དང་། གྲུབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་
ལྟར་སྟངས། གཉིས་པ་ལ། བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་པར་ངེས་པ། འགོག་པར་ངེས་པ། གཉིས་ཀ་མ་
ངེས་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཡང་དག གཉིས་པ་ནི། འགལ་བ། གསུམ་པ་ནི།
མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞི་པོ་དེ་ལ་
རྣམ་པ་ཡང་བཞི་ཡོད་དེ། མ་གྲུབ་པས་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཡང་བསྐྱེད་མི་རུས། མ་ངེས་
པས་ཐེ་ཚོམ། འགལ་བས་མི་འདོད་པའི་ངེས་པ། ཡང་དག་གིས་འདོད་པའི་ངེས་པ་བསྐྱེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། མཁས་པ་རྣམས་གྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུས། ཕྱོགས་ལ་མཐུ་མེད་སོམ་ཉི་དང་། མི་འདོད་
འདོད་པའི་ངེས་སྐྱབ་བྱེད། ཁྱེད་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དེས་རྟགས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ནི།
རིགས་གཏིང་ལས། སྐབས་འདིར་བཤད་ཀྱང་། རབ་བྱེད་གྱི་གཞུང་ངོ་སྟོན་པ་དང་། རྟན་

འབྲེལ་གྱི་ཆེ་བས་གཞན་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །རང་དོན་རྗེས་དཔག་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་
བྱེད་པ་སྟེ་བཙུ་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ངའ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་

༥ གཉིས་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ལ་མདོ་དང་རྣམ་འབྲེལ་ལས་གཞན་དོན་གྱི་དག་དང་།
གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་དང་། རྩོགས་ཚེས་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བཤད་
ཀྱང་། འདིར་རིགས་གཏར་ལས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་གཏན་ཚིགས་གྱི་འོག་ཏུ་བཤད་པ་དང་
བསྐྱབ་ནས་འཆད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྩོགས་པར་བྱ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་བཤད་པ། རྩོགས་པར་བྱེད་
པའི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་འགོད་པ། མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ། རྩོགས་ལ་གནོད་
པའི་བསལ་བ་བརྗོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བསྐྱབ་བྱ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་དང་། རྟགས་ཀྱི་རྩལ་ཡུལ་དང་། རྟགས་
ཅན་དང་། རྩོགས་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་གཅིག་གིས་མཚོན་ཏེ། གོ་ལ་
བས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་བླངས་པའོ། །དེ་ཡང་མདོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དང་པོ་བཞི་པོ་རིགས་སྟོ་
ནས་གསུངས་པའི་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་བླངས་པར་འདུས་པར་གསུངས་ལ་དེ་ལ་མ་བསལ་བ་ཚང་མ་
ཚང་གི་བྱེ་བྲག་གིས་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་དུ་འགྱུར་རོ། །འདིར་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་དབང་དུ་
བྱས་ནས། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བཙན་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལྟར་བསྟན་པ། ཡོངས་གཅོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཅིག་
ཏུ་བསྐྱབ་པ། དེ་དག་ལ་ཚུད་པ་སྒྲིང་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། ངོ་བོ་ཁོ་ན་
བསྟན་བྱ་བ། །བདག་ཉིད་འདོད་དང་མ་བསལ་བ། །ཞེས་ཚེས་ལྷན་དུ་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་
རེ་རེ་ལ་ཡང་དོན་དང་རྣམ་བཙན་ངོས་གཟུང་བ་གཉིས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ངོ་བོའི་དོན་ནི་
བསྐྱབ་བྱར་བཟུང་བ་ན་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དེན་རུང་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཚད་མས་གྲུབ་པ་
དེན་རུང་ནི། ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་ངེས་ཟིན་པ་ད་ལྟར་ཚིག་བརྗོད་པ་ཙམ་གྱིས་
དོན་དེན་པ་སྟེ་དེ་ནི་བསྐྱབ་བྱར་མི་འགྱུར་བས་དེ་མ་ཡིན་པ་ཅིག་དགོས་ཞེས་པའོ། །དེའི་རྣམ་
བཙན་ནི། དམ་བཙན་ཙམ་ཉིད་ན་ཐ་སྟོན་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་ཟིན་གཅོད་པ་སྟེ། ཐ་སྟོན་དུ་ཚད་

མས་གྲུབ་ན་ཚད་མས་བྲངས་པའི་ངེས་པ་སྒྲོའི་ཐ་སྟད་བཅད་ཤེས་ཀྱིས་ངེས་པ་གཅིག་དགོས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དོན་དམ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་ཟིན་པ་ནི་མི་གཅོད་དེ། ཕྱིར་ཁོ་ལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱ་འཛིན་
མདོན་སུམ་དེས་དོན་དམ་པ་རྒྱ་མི་རྟག་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་དོན་ནི་དག་ཏུ་མ་བཟོད་
ཀྱང་ཞེ་བས་བསྐྱབ་བྱུང་འདོད་པའོ། །དེའི་རྣམ་བཅད་ནི་མུ་སྟེགས་བྱེད་དག་ཁོ་ལ་བས་མ་བཟོད་
ཅིང་། ཕྱིར་ཁོ་ལ་གྱིས་དངོས་སུ་མ་ཐོས་ན་བསྐྱབ་བྱུ་མ་ཡིན་པར་བསམས་ནས། མིག་སོགས་
ཆོས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པར་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་ཕྱིར།
མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ཞེས་བཟོད་པ་ན་གཞན་དོན་གྱི་མིང་གི་བཏགས་ནས་བདག་
ཤེས་རིག་གི་སྒྲིམ་བུའི་དོན་བྱེད་པར་བསྐྱབ་པ་སྐྱུ་ཐབས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ལ་ཞེ་འདོད་མ་ཡིན་པ་གཞན་
དོན་བྱེད་པ་བསྐྱབ་བྱུང་འདོད་པ་གཅོད་དོ། །དེའི་དགོས་པ་ཡང་བདག་དོན་བྱེད་པ་དཔེ་ལ་རྗེས་
འགོ་མེད་པས་བསྐྱབ་བྱུ་སྒྲོན་ཅན་ཡིན་ཅེས་བསྟན་པའི་ཆེད་དེ། སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་གྱིས།
བདག་གཞན་ཅེ་ན་དེ་མ་གྲུབ་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཚུལ་དེས་གཉིས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ལ་ཡང་རྗེས་
འགོ་མེད་པའི་སྒྲོན་བསྟན་ཏེ། རྒྱུང་འཕེན་པས་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། མདོན་པར་གསལ་བའི་
སེམས་པ་ཅན་གྱི་ལུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིམ་བུ་དང་བུམ་པ་གང་ཡང་རུང་བས་གཉིས་པ་དང་
བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱིག་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲིམ་
བུའི་གཉིས་པ་དང་བཅས་པ་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་ཆོས་ཡིན་ཅིང་དེ་དཔེ་ཕྱིག་པ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱོགས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
བྱ་བའང་བསལ་ཏེ། དེ་གཉིས་ཆོགས་པའི་སྒྱི་བཀོད་ན་ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་འགོ་གཉིས་ཀ་མེད།
གང་རུང་གི་སྒྱི་འགོད་ན་ཅིག་ཤོས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནི་ཁོ་ལ་བས་ཁས་
བླངས་པའི་བསྟན་བཅོས་ནས་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱུ་མ་ཡིན་པས་ཁོ་ལ་བ་
བདག་ཉིད་འདོད་པ་དེ་ཉིད་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱུ་ཡིན་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །དེའི་རྣམ་བཅད་ནི། ཁ་
ཅིག་བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་པར་མཐོང་བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་བྱུ་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཞོད་ན་འང་
གཏན་ཆོགས་དང་དམ་བཅའི་སྒྲོན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རྒྱ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་
པའི་ཆོ་བསྟན་བཅོས་ནས་སྒྲ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་བས་གཏན་ཆོགས་དང་

དམ་བཅའི་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་ཞེས་ཟེར་བ་གཅོད་དོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་
 རིགས་པ་ལུང་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྐྱ་མི་རྟག་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཆོ་ལུང་དོན་གང་
 གིས་ཀྱང་མི་གཞོད་ལ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་ལུང་དོན་ལ་པར་དབྱད་པའི་དགོས་པ་ནི་
 གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་པར་འཕོ་བ་ན་རིགས་པ་དང་མི་འགལ་བའི་ལུང་ཁས་ལེན་པའི་ཆད་
 ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཁོ་ནའི་དོན་ནི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཁོ་ནར་
 འདོད་པ་ཅེས་པའོ། །དེའི་རྣམ་བཅད་ནི། བསྟན་བྱའི་སྐྱ་དུས་གསུམ་ཆར་ལ་འཇུག་ལ། འདི་
 བྱི་བྱས་པའི་སྐྱ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཅིང་། རང་ཉིད་དང་འདོད་པ་གཉིས་དེའི་བྱེད་པར་ཡིན་པས་གཙོ་
 བོའི་ཞར་ལ་གཉིས་པོ་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ལ་འཇུག་ལ། དེ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་དཔེར་མ་གྲུབ་
 པ་ལ་ཡང་། བྱབ་ཆེས་པས་དེ་གཉིས་ཀྱང་དམ་བཅའ་འགྱུར་བ་བཅད་པའི་ཆད་ཡིན་ནོ། །གལ་
 ཏེ་ཀ་ཏའི་རྒྱུན་ད་ལྟར་བ་ལ་འཇུག་པས་འདོད་པའི་སྐྱ་ད་ལྟར་བ་ལ་འགྱུར་ལ། དེས་ན་བྱབ་ཆེས་
 པ་མེད་དོ་ཅེ་ན། རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར། འདོད་པའི་བྱིངས་ཨེལ་བ་
 ཡིན་ལ་དེ་ལ་ཀུན་བདུས་སུ་ནིལ་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པས་མ་འོངས་པ་ན་བསྟན་བྱ་གཅོད་མི་རུས་
 རིགས་སྒྲོར་ནིལ་ཡན་ལག་ཡིན་པས་དེ་གཅོད་རུས་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཚིག་ལྷའི་གོ་རིམ་ལ་ཀུན་
 བདུས་སུ་འདོད་པ་ལས། བདག་ཉིད་ཐོག་མར་སྟོས་པ་ནི་ཆོལ་བ་བདག་ཉིད་འདོད། ཅེས་
 འདོད་པ་པོ་བདག་ཉིད་དང་སྐྱར་བའི་ཆད་ཡིན་ལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལས་བསྒྲིག་ཏེ་
 གསུངས་པ་ནི། འདོད་པའི་དོན་ཞེ་འདོད་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་བསྟན་པ་ན་ཆོལ་བས་ཁས་
 གྲུངས་པའི་ལུང་དོན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོལ་བས་ཞེ་འདོད་ཡིན་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་རོ་
 ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་གྲུངས་པ་གཅིག་དགོས་ཞེས་འཕྲོས་ཚུལ་གེས་
 པའི་ཆད་དུ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་ལུགས་འདིར་ཡང་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །བསྟན་བྱ་བ་ཞེས་པའི་
 དོན་རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་རྟགས་ཀྱིས་བསྟན་བྱ་བ་ཞེས་ཚིག་སྟེན་པས་མི་འགལ་ལོ། ཞེས་
 གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ལ་བསྐྱབ་བྱར་སོང་བའི་སེལ་བའི་སྟོང་ཡུལ་དུ་
 བསྟན་པར་བྱ་བ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། རང་དོན་དང་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་འཇུག་གོ། །
 དེ་ཡང་སྐྱ་མི་རྟག་པ་མཐོང་བས་མཐོན་སུམ་ལ་ནི་སྐྱ་མི་རྟག་པས་རང་དོན་ནས་རྣམ་པ་གཏད་པས་

རྟགས་གྱིས་སྟོན་མི་དགོས་ལ། དེ་རྟགས་པའི་རྗེས་དབག་ལ་ནི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་བའི་རྟགས་གྱིས་
སྟོན་ཞེས་པ་སྟེ། སྐུ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་། །མཛོན་པར་འདོད་པ་སྟོན་གྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
སྟོན་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཡང་ན་
ཞེས་པ་འདམ་ག་ཅན་གྱི་ཚིག་ཡིན་པས། བློགས་ཚིག་བསྐྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་འདོད་པ་ལྟར་
ན། བསྐྱབ་དག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཞེས་འདོད་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་ཐོག་མར་བསྐྱབ་
བྱ་དངོས་སུ་བརྗོད་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་བསྐྱབ་དག་གི་སྟོན་མཚན་མའི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཞེས་
པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཁོན་ལ་འཇུག་གོ། །རིགས་གཏིང་རང་འགྲེལ་
ལས། གལ་ཏེ་བློགས་ཀྱི་ཚིག་སྐྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་པས་བསྟན་བྱ་བ་མི་འཐད་དོ་ཅེ་ན། མི་འགལ་ཏེ།
ཁྱེད་བསྐྱབ་བྱ་ཁ་ཐོག་ཏུ་འབྱེན་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་འང་བསལ་བ་བཞི་མ་ཞུགས་པ་ཅིག་བསྟན་
པར་བྱའོ། །ཞེས་དགོངས་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། གལ་ཏེ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་དུ་ཆུག་ན་ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་སོ། །མ་བསལ་བའི་དོན་ནི་བསལ་བ་བཞི་མ་
ཞུགས་པའོ། །དེའི་རྣམ་གཅད་ནི་བསལ་བ་བཞི་ཞུགས་པ་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྐྱངས་སུ་མི་རུང་བས་
དེ་གཅོད་པའོ། །

གཉིས་པ་ཡོངས་གཅོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་པ་ནི། རིགས་སྟོན་པ། བསྐྱབ་བྱར་
འདོད་པ་བློགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བློགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
བསྐྱབ་བྱ་ཁས་སྐྱངས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རིགས་སྟོན་གཞུང་ཁ་ཅིག་ལས། བསྐྱབ་པར་བྱ་
བ་ཉིད་དུ་འདོད་པར་འགྱུར་བ་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་མ་བསལ་བ་དེ་ཡང་བློགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་
འབྱུང་བ་ལྟར་ན་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྐྱངས་པ་ནི། བློགས་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དག་
ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་ཚད་མས་མ་བསལ་བ་ཅིག་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རོ་བོ་
ཚིག་ཐུད་བདག་ཉིད་འདོད། །ཚིག་གིས་དེ་ཡིས་མཚན་ཉིད་བཞི། །ཞེས་མདོ་ནས་གསུངས་པའི་
ཟུར་དང་བོ་བཞི་ལོགས་སུ་བཀར་ནས་དེ་ཉིད་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྐྱངས་བློགས་མཚན་ཉིད། ཅེས་
རིགས་སྟོན་ནས་གསུངས་པའི་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྐྱངས་པར་འདུས་ལ། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཡང་དག་
ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་ཚད་མས་མ་བསལ་བ་ཅིག་དགོས་ཞེས་པ་ནི། །ཁས་སྐྱངས་དེ་ཡང་ཚད་མ་ནི།

།དག་གིས་བཀག་མེད་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གིས་འཆད་པའི་ཚུལ་དང་འབྱོར་
 རོ། །ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། རིགས་སྒྲིའི་ལུང་དངས་པའི་ཆོ་བསྐྱབ་བྱ་འདོད་པ་ཚུགས་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མི་སྣང་ཞིང་། རྣམ་གཅིད་ལ་ལྟོས་ནས་ལྷ། ཡོངས་གཅིད་ལ་ལྟོས་ནས་གཅིག་
 ཏུ་བསྐྱབ་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་འགོས་ལྟར་ན། མདོའི་ལྷ་ཆར་ཡང་རིགས་སྒྲིའི་གཅིག་པུ་དེ་ཉིད་དུ་
 འདུས་ཞེས་པའི་དོན་དུ་སྣང་བས། དེ་ལྟར་ན་ཚུགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། བསྐྱབ་བྱར་ཁས་
 གྲངས་སུ་རུང་བ་ཞེས་པར་སྣང་སྟེ། རང་འགྲེལ་ཉིད་ལས། མ་བསལ་བ་ནི་བསལ་བ་བཞི་མ་
 ལྷགས་པའོ། །དེའི་རྣམ་གཅིད་ནི་བསལ་བ་བཞི་ལྷགས་པ་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་གྲངས་སུ་མི་རུང་བས་
 དེ་གཅིད་པའོ། །ཞེས་དང་། འོན་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱའི་མཆོན་གཞི་རུང་བའི་ཆོགས་དོན་རྟོགས་པས་
 བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པར་བརྟུན་དོ་ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རྣམ་འགྲེལ་ལས།
 མཆོན་ཉིད་བཞི་ལོགས་སུ་བཀར་བ་ནི་མ་བསལ་བ་རིགས་སྒྲིའི་དོགས་གཅིད་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
 འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ་བདག་ཉིད་ཆོག་སྟེ་དོ་བོའི་སྐྱེ་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གིས་
 མཆོན་ཉིད་ལྷ་ཆར་གྱི་མ་བྱབ་བྱབ་ཆེས་སེལ་ཚུལ་སྒྲོས་ནས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་གྲངས་སུ་གསུམ་མཆོན་
 ཉིད། ཅེས་པས་རུང་བ་དོན་གྱིས་ཆང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྣང་གི་ལྷ་ཆར་ཡང་རིགས་སྒྲིའི་
 གཅིག་པུ་དེ་ཉིད་དུ་འདུས་ཏེ། རིགས་མི་མཐུན་ཆད་མས་བསལ་བ་ལ་ནི། ཆད་མས་གཞོད་པས་
 རུང་བའི་དོན་མ་ཆང་ཞིང་། གཞན་བཞི་ལ་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་གྲངས་བའི་དོན་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་
 པ་ནི་ཆོག་རྟེན་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་སྟོན་ནོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་གྲངས་སུ་རུང་བ་དེ་ཡང་ཆད་
 མས་མ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆད་མས་བསལ་བ་ནི་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་གྲངས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་
 ཞེས་པ་ནི། ཁས་གྲངས་དེ་ཡང་ཆད་མ་ནི་ཞེས་སོགས་གྱིས་སྟོན་ཏེ། སྣང་གི་རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་
 དངས་པ་དང་གིན་ཏུ་འབྱོར་རོ། །རྣམ་དབྱེད་དང་སྐལ་བ་གཉིས་ཀ་དང་ལྷན་པ་དག་གི་དགའ་
 སྟོན་མཛོད་ཅིག །ཀར་རུང་གཅིག་མ་ཆང་ན་མ་ཐོབ་ཉེན་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྟོང་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མ་བྱབ་པ་སྟོང་བ་ནི། རང་
 དོན་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་མ་བྱབ་སྟེ། ཁས་གྲངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས། སྟོན་མེད་དེ།
 དེའི་ཆོ་དངོས་སུ་ཁས་གྲངས་པ་མེད་ཀྱང་སྐྱབ་བྱེད་སྟོ་བྱར་བ་ཡིན་པས་བསྐྱབ་བྱའང་སྟོ་བྱར་དུ་

འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་པས་བྱུགས་ལ་ཁས་སྒྲངས་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་བྱབ་ཆེས་པ་སྤོང་བ་ནི།
སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་དམ་བཅས་པ་ལ་བྱབ་ཆེས་ཏེ། དཔེར་ན་སྐྱ་རྟག་གམ་མི་རྟག་བྱིས་པ་ན་ལ་
མེ་དང་ལྷན་ནོ་ཞེས་དམ་བཅས་པའང་བསྐྱབ་བྱར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །འདོད་ན་དེ་ཚར་གཅད་
པའི་གནས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྒྲངས་ན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་མོད་གྱི་ཆ་
གཞན་གྱི་སྒྲོན་ས་ཚར་གཅད་པ་མི་འགལ་ལོ། །

གསུམ་པ་རྟགས་ལ་མཚུངས་པ་སྤོང་བ་ནི། བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཁས་སྒྲངས་པ་དགོས་པ་ལྟར་
རྟགས་ལ་ཡང་ཁས་སྒྲངས་པ་ཅི་སྟེ་མི་དགོས་ཞེ་ན་མི་མཚུངས་ཏེ། རྒྱལ་གསུམ་གྲུབ་ན་ཁས་མ་
སྒྲངས་ཀྱང་རྟགས་སུ་འགྱུར་ལ། མ་གྲུབ་ན་ཁས་སྒྲངས་ཀྱང་མི་འགྱུར་ཞིང་། བསྐྱབ་བྱ་ལ་ནི་
དངོས་སམ་བྱུགས་གིས་ཁས་སྒྲངས་ནས་རྟགས་གིས་བསྐྱབ་པའི་བྱིར་རོ། །མདོར་བསྟན་ན་བསྐྱབ་
བྱའམ་ཕྱོགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་མདོ་ལྟར་ན་རོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྡེ་ཚར་ཞིང་རྟགས་
གིས་བསྟན་པར་བྱ་བ། རིགས་སྒྲོ་ལྟར་ན་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྒྲངས་སུ་རུང་བའོ། །དབྱེ་ན་རང་
དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་དང་། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གཉིས་ལས། མཚན་ཉིད་རིམ་
བཞིན། སྤར་རྒྱལ་གིས་བྱིར་རྒྱལ་གྱི་དོར་བསྐྱབ་བྱར་མ་བཟུང་བ་གང་ཞིག་ཅེས་དང་། བཟུང་བ་
གང་ཞིག་ཅེས་པའི་མཐུག་ཏུ་གཞུང་གཉིས་གྱི་དོན་སོ་སོར་འགོད་དོ། །གཞུང་གཉིས་གྱི་དོན་ལྟོག་
སོ་སོ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལོག་རྟོག་དང་རིགས་མི་མཐུན་གཉིས་ཀ་སེལ་བ་དང་རིགས་མི་མཐུན་
རྒྱུང་པ་སེལ་བའམ། རྣམ་གཅད་ལ་ལྟོས་པའམ། ཡོངས་གཅོད་ལ་ལྟོས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།
།གཉིས་པ་མཚན་གཞི་དོས་བཟུང་བ་ནི། འོ་ན་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་གཞི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་རང་
མཚན་གྱི་ཆོགས་དོན་ནམ་བཟགས་པའི་ཆོགས་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བཟགས་པའི་ཆོགས་དོན་མ་
ཡིན་ཏེ། སྐྱ་དོན་རྒྱུང་པ་ལ་དགག་སྐྱབ་བྱས་པས་རང་མཚན་གོ་བ་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ།
།དངོས་པའི་ཆོགས་དོན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རང་མཚན་ལ་དགག་སྐྱབ་དངོས་སུ་བྱེད་མི་རུས་པའི་
བྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་གཉིས་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་སྐྱ་དོན་ལ། རང་མཚན་དུ་འབྱུལ་པའི་ཆོགས་དོན་
ཉིད་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ཏེ། སྒོས་རང་མཚན་དུ་སྒྲོམ་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱ་དོན་ལ་དགག་སྐྱབ་
དངོས་སུ་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཆོགས་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན་

ཅེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་སྐྱོད་ཡང་སྐྱོད་ནང་དང་རང་མཚན་སོ་སོར་མ་བྱེ་བ་ཡིན་ཅིང་། མི་རྟག་པ་དེ་
 ཡང་སྐྱོད་ནང་དང་རང་མཚན་སོ་སོར་མ་བྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་བྱེ་ན་སྐྱའི་སྐྱོད་ནང་མི་རྟག་པའི་
 སྐྱོད་གི་ཚོགས་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཅེས་པ་འདམ། སྐྱོད་རང་མཚན་དང་མི་རྟག་པ་དང་རང་མཚན་གི་
 ཚོགས་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཅེས་པ་འགྲུར་ལ། དེ་ལ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གི་སྐྱོན་གནས་པའི་
 བྱིར་ཞེས་པ་འོ། །འདིས་མཚོན་ནས་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱས་བུམ་པ་བརྗོད་ཅེས་པ་ལ་བརྗོད་བྱ་
 རྗོད་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡང་། སྐྱོད་ནང་དང་རང་མཚན་སོ་སོར་མ་བྱེ་བ་སྟེ་གཞན་དུ་ཡང་ན་དངོས་གི་
 བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཁོ་ནར་འགྲུར་ཞིང་། ཡང་ན་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཁོ་ནར་འགྲུར་བའི་
 བྱིར་རོ། །འདི་གོ་བ་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་བ་སྤང་ངོ་། །

གསུམ་པ་བྱོགས་ལ་གཞོད་པའི་བསལ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་དང་། སོ་སའི་
 རང་བཞིན་ནོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བསྟུ། རྩོད་པ་སྟོང་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་
 བོ། དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ན་དེ་དངོས་སུ་སེལ་རྒྱས་གི་འགལ་བ་བྱུབ་པ་འོ། །དེའང་དཔེར་མཚོན་
 བ་སྐྱོད་རྟག་པ་ཚོས་ཙན། ཁྱོད་ལ་མཚན་ཉིད་དེ་ཚང་སྟེ། ཁྱོད་གི་སྐྱབ་བྱེད་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་
 ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་ལ་མ་སྟེས་པར་སྐྱ་མི་རྟག་པ་དེས་ཁྱོད་དངོས་སུ་སེལ་རྒྱས་པའི་ཆ་ནས་ཁྱོད་
 བྱོགས་ལྟར་སྤར་དུ་སོང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཉིད་བྱུབ་སྟེ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་དེ་ཁྱོད་དང་དངོས་
 འགལ་གང་ཞིག །དེ་དངོས་སྟོབས་གི་ཚད་མས་བྱུབ་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་སྟེ་འོག་མ་རྣམས་ལ་འང་
 དེ་བཞིན་དུ་གོ་བར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་ཚད་མས་བསལ་བ་གཞི་མ་བྱུབ་པས། མཚན་མཚོན་གི་རྣམ་
 གཞག་མི་རུང་ངོ་ཞེས་སྟུ་བ་ནི། མེད་པ་གཞན་སེལ་གི་རྣམ་གཞག་མ་ཤེས་པར་ཟད་དེ། དངོས་
 པོར་བྱུབ་པའི་ཚོས་རྣམས་ལ་ཡང་དགག་སྐྱབ་སྐྱོད་ནང་ལ་བྱེད་པ་ལྟར། དངོས་མེད་རྣམས་ལ་ཡང་
 དགག་སྐྱབ་སྐྱོད་ནང་ལ་བྱེད་པར་མཚུངས་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བསལ་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་
 བ་རིགས་སྒོར་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ཉིད། ཀུན་བཏུས་སུ་བཞེར་བསྟུས་ནས་གསུངས་པ་དེའི་
 དགོངས་པ་སྟོབ་དཔོན་གིས། ཡང་དག་ངེས་ལྟན་བརྗོད་འདོད་པ། ཞེས་སོགས་གི་ཁས་བླངས་
 པ་དང་། རང་ཚིག་གི་བསལ་བ་གཉིས་ཡིད་ཆེས་གི་བསལ་བ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་སྟུང་པའི་རྒྱ་མཚན་
 དང་དགོས་པ་གཉིས་ཀ་གསུངས་སོ། །འདིར་ཡང་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་ན་བསལ་བ་ལ་

བཞིར་གྲངས་ངེས་ཏེ། ཡུལ་གྱི་སློན་ནས་རྗེས་དཔག་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེས་དཔག་ལ་རྟགས་གྱི་བྱུང་བ་ཁས་སྐྱངས་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་གྱིས་གྲུབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལའང་། རང་གིས་ཁས་སྐྱངས་པ་དང་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཁས་སྐྱངས་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཚུར་བསྐྱེན་དངོས་སྟོབས་གྱི་བསལ་བ་དང་། ཁས་སྐྱངས་གྱི་བསལ་བ་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། མངོན་སུམ་དང་། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གཉིས་ནི། དངོས་སྟོབས་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་གཉིས་ནི། ཁས་སྐྱངས་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་ལས་བྱུང་བ་དང་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་སྟོང་བཅགས་ནས་དེའི་བསལ་བ་ཡང་ཁས་སྐྱངས་གྱི་བསལ་བར་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བ་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་བཞིན་དུ། མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་ལ་ཡང་དབྱེར་རུང་བས་དུག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ་ལྷ་གཉིས་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་ལྷ་བ་གཉིས་སྤང་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་སྐྱངས་པས་བསལ་བ་དང་། ལྷས་བརྗོད་མི་རུང་ལ་བརྗོད་རུང་དུ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་དང་། གྲགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་བ་གཉིས་སྤང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་སྐྱངས་པས་སེལ་བ་ནི་ཚིག་ལས་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དཔོག་པའི་འབྲས་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གི་སེལ་བ་ཡིན་ཅིང་བརྗོད་རུང་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་གྲུབ་པས། གྲགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བའང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ལ་གཉིས་ཏེ། ཆོས་གྱི་ངོ་བོ་ལ་གཞོད་པའི་བསལ་བ་བཤད་པ། ཆོས་གྱི་བྱེད་པར་སོགས་ལ་གཞོད་པའི་བསལ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་མདོར། མངོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་དང་། ཡིད་ཆེས་གྲགས་པ་རང་རྟེན་ལའོ། །ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་བསལ་བ་བཞིག་སྐྱངས་ཏེ། མངོན་སུམ་དང་། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་། ཡིད་ཆེས་དང་། གྲགས་པའི་བསལ་བའོ། །དང་པོ་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི། དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ན་དེ་དངོས་སུ་སེལ་ལུས་གྱི་འགལ་བ་ཕྱོད་སྟོབས་གྱིས་གྲུབ་པ་སྟེ། དཔེར་ན་སྐྱུ་མཉེན་བྱ་མ་ཡིན་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ན་ཞེན་དོན་དེ་ཉིད་ལྟ་བུའོ། །བསྐྱབ་ཚུལ་ནི་སྤྲ་མ་ལ་དཔག་སྟེ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཞོད་ཚུལ་རྒྱས་པར་མངོན་སུམ་ལེའུར་བསྟན་ཟིན་པ་ལ་དགོངས་

ནས། གཞན་དོན་ལེའུར་མདོའི་དོན་དང་མཉན་བྱ་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པའི་སྒྲོན་ནས་ཅུང་
 ཟད་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་དམ་བཅས་
 ཙམ་ཉིད་ན་དེ་དངོས་སྟུ་སེལ་རྩས་ཀྱི་འགལ་བ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པ་སྟེ།
 རྣམ་འགྲེལ་ལས། གནོད་ཚུལ་རྒྱས་པར་རང་དོན་ལེའུར་བསྟན་ཟིན་པ་ལ་དགོངས་ནས། གཞན་
 དོན་ལེའུར་མ་གསུངས་ལ། འོན་ཀྱང་རང་རྟེན་གྱི་དགོས་པ་བཤད་པ་ནི་རྗེས་དཔག་གསུམ་ཆར་
 གྱི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་བསལ་བ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། དེ་དག་གི་
 དོན་ལ་དབྱད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ན་དེ་དངོས་སྟུ་སེལ་རྩས་ཀྱི་
 འགལ་བ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་རིགས་སྒྲོར་གསུངས་པ་ལྟར།
 ཁས་སྒྲངས་ཀྱི་བསལ་བ་དང་། རང་ཚིག་གི་བསལ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དཀར་ཆོས་
 སྟུང་པ་ལས། མ་འོངས་པ་ན་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བར་དམ་བཅས་པ་ན་དེའི་ཞེན་དོན་ལྟ་བུ་དང་།
 གཉིས་པ་ནི། གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཆད་མ་དག་མེད་དོ། ཅེས་དམ་བཅས་པ་ན་དེའི་ཞེན་དོན་
 ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཁས་སྒྲངས་དང་རང་ཚིག་གི་བྱད་པར། དེ་འགལ་ན་དམ་
 བཅའ་འཛིག་པ། དེས་ན་གཞན་དོན་ལ་སྒྲི་སྒྲིན་དུ་འབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་སྒྲ་རབས་པ་དག །
 ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་དང་འགལ་བ་དང་། རྟོལ་བ་རང་གི་དག་དང་འགལ་བ་ཞེས་ཟེར་མོད། རྣམ་
 དེས་ལས། འོ་ན་འདི་དག་ལ་དབྱེ་བ་ཅི་ཡོད། ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །འོ་ན་ཅི་ལྟར་སོ་སོར་
 བརྗོད་ཅེ་ན། དག་གི་དབྱེ་བས་དེ་ལྟར་འབྱུང་རོ། ཞེས་གསུངས་པས། སྟོབ་དཔོན་ནི་དག་གི་
 དབྱེ་བར་བཞེད་དོ། །ཁས་སྒྲངས་དང་འགལ་བ་ནི་སྒྲར་དམ་བཅས་པ་དང་། བྱིས་བརྗོད་པ་
 གཉིས་འགལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མར་དམ་བཅས་ནས་བྱིས་མོ་གཤམ་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོས་རྒྱུ་
 དམ་བཅའ་དེ་དང་འགལ་བས་མོ་གཤམ་ཡིན་པ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱི་བསལ་བར་འབྱུང་བ་དང་། རང་
 ཚིག་དང་འགལ་བ་ནི། དམ་བཅས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལས་དཔག་ན་འགལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་རྗེས་
 དཔག་ཆད་མ་མ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆོས་རྒྱུར་གཞལ་བྱ་བདེན་པ་བཀག་ནས། བྱེ་བྲག་ཚིག་དེ་
 ཉིད་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་ཁས་ལེན་པས་སྒྲ་མ་དང་འགལ་བས་གཞལ་བྱ་བྱི་མ་རང་
 ཚིག་གི་བསལ་བར་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་གཉིས་ཀ་ལ་ཀུན་བརྟུས་སུ། གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་

གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་དཔེ་གཅིག་གསུངས་ལ། རིགས་སྒོར་ལུང་དང་འགལ་བ་ལ་དཔེར་བརྗོད་གཞན་དུ་གསུངས་པའི་དོན། རྣམ་ངེས་ལས། ཆོས་ནི་ཆོ་འཕྲོས་ནས་བདེ་བ་སྟེར་བ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ལ་བཤད་དོ། གཉིས་པ་ནི། དམ་བཅས་པའི་དོན་ནི། རང་གི་བསམ་པ་ཡོད་པར་བརྟན་པ་ཡིན་ལ། རང་ཆོག་དངོས་ཤུགས་འགལ་བའམ། ཁས་སྒྲངས་སྒྲ་ཕྱི་འགལ་བ་སྟེ་བྱ་གཞི་གཅིག་ལ་བསྐྱེད་ན་རྩི་རན་པའི་ཞོ་ལྷར་རང་གི་རང་གིས་འདོད་པ་འཛིག་པ་ཡིན་ནོ། ། གསུམ་པ་ནི། དེས་ན་བརྗོད་པ་སྒྲིན་ཅན་གྱིས། རྩོད་པའི་སྐབས་སུ་པམ་བ་བསྐྱེད། རྩིས་ཏེ། ཆོག་སྒྲིན་ཅན་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ལ་ཀླན་ཀར་འགྱུར་བའོ། །

བཞི་པ་གྲགས་པའི་བསལ་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། དམ་བཅས་ཅམ་ཉིད་ན་དེ་དངོས་སུ་སེལ་ལུས་ཀྱི་འགལ་བ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པའོ། །

གཉིས་པ་དེའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསྐྱེད་པའདད་པ་དང་། ཕྱི་སྟེ་བཤད་པའོ། རྒྱུ་ལོ་ནི། དོན་ཐམས་ཅད་འདོད་ཀྱལ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དུ་གྲུབ་སྟེ། བརྗོད་པ་དག་སྒྲ་དོན་ལ་དངོས་པོའི་འབྲེལ་བ་འདོད་པ་ནི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་བརྟག་པའི་སྐབས་སུ་བཀག་ཟིན་ཅིང་། སྒྲ་ཐམས་ཅད་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་འཇུག་པ་ཡང་གཞན་སེལ་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོའི་ཆོག་འགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། རྒྱུ་ལོ་ནི། གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་མེད་ལ་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་ན་བསལ་བ་དེ་ཡང་ཚུགས་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རི་བོང་ཅན་ཆོས་ཅན། ལྷ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བཤད་ཚུལ་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་དང་། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་དབྱེད་པའོ། རྒྱུ་ལོ་ནི། གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་དགག་པ་དང་། རང་གི་འཐད་པ་བརྗོད་པའོ། རྒྱུ་ལོ་ནི། ཐུགས་སྒྲ་མ་བརྗོད་པ་ནི། བརྗོད་པ་དག་ན་རེ། རི་བོང་ཅན་ཆོས་ཅན། ལྷ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་མི་རུང་སྟེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། རྒྱུ་ལོ་ནི། གཉིས་ལས། དང་པོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ནི་གཏན་ཆོགས་འདི་ལ་མཐུན་དཔེ་མེད་

པས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་གང་བཞག་པའི་ཚོས་དེ་ལའང་སྒྲ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་
 རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྟགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡོད་པ་ལ་ཡང་རྗེས་འགོ་མེད་ན། རྟགས་པལ་པ་
 དེ་ལས་གཞན་གང་བཞོད་ཀྱང་རྗེས་འགོ་མེད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་སྒྲིམ་ཅི་དགོས་
 ཏེ། ཡོད་པ་དཔེར་བརྗོད་པའི་འབྲས་བུའང་འདི་ཉིད་ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ་འགལ་བར་འགྱུར་བ་
 བློ། གཏན་ཚིགས་དེ་ཉིད་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་ན་སྒྲ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་རུང་བས་
 རྒྱབ་པའོ། །དེས་ན་ལུང་ཚིག་དུམ་བུ་དང་པོའི་དོན་བརྟུན་པའི་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་
 བསྟན་པ་དང་། ཕྱི་མའི་དོན་འགལ་བར་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་འབཅད་པ་བརྗོད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ།
 བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པ་དང་། སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འཛིག་
 རྟེན་ཡུལ་ལྷགས་ཀྱི་དཔྱོད་པ་ལས་བྱུང་བ་འདོད་རྒྱལ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་རུང་བ་ཉིད་ལ་བརྗོད་
 རུང་གི་གྲགས་པ་ཞེས་བརྟུན་པ་དེ། བསྟན་པས་ནི་སྒྲིམ་པ་ཡིས། ཚོས་དེ་གྲགས་པའི་སྒྲ་
 ཡིས་བརྗོད། ཅིས་གསུངས་པས་སོ། །བརྗོད་རུང་དེས་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱབ་སྟེ། ཡུལ་དུས་
 རྣམ་པ་གང་ཡིན་ཡང་རུང་སྐར་བརྟན་པས་མ་མ་བྱས་ཀྱང་རུང་། ཐུན་མོང་དུ་གྲགས་སམ་མ་
 གྲགས་ཀྱང་རུང་སྟེ། སྒྲས་བརྗོད་རུང་ཐམས་ཅད་ལ་གྲུབ་པས་བརྗོད་རུང་བསྒྲུབ་པའི་གཏན་
 ཚིགས་ཐུན་མོང་བར་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རུང་བ་ཙམ་གྲུབ་མོད་ཀྱི། སྐར་སྒྲ་བར་མ་
 གྲགས་པ་བུམ་པ་སོགས་ལ་སྒྲ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལ་ལྟོས་ནས་གྲགས་པ་མིང་འདོགས་པ་དེ་འཛིག་
 རྟེན་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་མི་འགལ་ཏེ། འཆོད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་ལ་འཆོད་པ་དང་བརྟུང་
 དུ་རུང་བ་ལ་བརྟུང་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་གྲགས་རུང་ལ་གྲགས་པའི་བརྟུན་པ་ཙམ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྒྲ་བྱུང་གི་གྲགས་པ་ངོས་
 བཟུང་བ་ནི། སྐར་ཀྱི་བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྐར་ཡང་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་
 ཞེས་དེའི་མིང་གིས་བརྗོད་པའི་དགོས་པ་ནི། སྒྲས་བརྗོད་རུང་ཙམ་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་གྲུབ་མོད་
 ཀྱི། བརྟུན་པ་བརྟུན་པ་དང་། བརྟུན་པ་ཡང་བརྗོད་པ་ལ་བརྟུན་ནས་གྲུབ་ན། གྲགས་པ་འང་
 གྲུབ་པོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་ལ་ལྟོས་པ་ལ་སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་གྲགས་པས་གྲུབ་པའི་ཡུལ་ཅན་ནི། རྗེས་དཔག་ཡིན་པས་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་ལ་
འགལ་བ་ལ་མི་འབྲུལ་བ་མི་སྤྲིད་པས་དེའི་ལོག་ཕྱོགས་བརྗོད་མི་རུང་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ཅེས་པའོ། །

གཉིས་པ་བཤད་ཚུལ་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རྗེས་དཔག་ལས་གྲགས་པ་ཡུལ་
ཐ་དད་པར་བསྐྱབ་པ་ནི། གང་ལ་སྤུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སྤྲིད་པག་པ་ནི་མེད་ལ། ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན། བརྗོད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་རིམ་པོར་ཅན་ལྷ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་དུ་མི་རུང་བ་དེ་ལ་
དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་མེད་པར་སྟོན་ལ། དེས་དངོས་སྟོབས་ལས་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་
ཡུལ་ཐ་དད་དུ་ཡང་སྟོན་ཏེ། བརྗོད་མི་རུང་སྐྱ་དོན་ཡིན་པས་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་མི་འཇུག་
པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །པོད་དག་བརྗོད་རུང་ལ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་མེད་པའི་དོན་དུ་
འཆད་པ་ནི་ནོར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བཤད་ཚུལ་གཉིས་པའི་ཚོ། ལུང་དེ་བརྗོད་པའི་གཏན་ཚིགས་
འགོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་གཞན་གྱིས་བཏགས་པ་དགག་པ་ལ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་བརྗོད་པའི་རྟགས་སྤུང་མོང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ནི་བཤད་ཚུལ་དང་
པོའི་སྐབས་དང་འདྲའོ། །གཉིས་པ་རང་སྤེའི་བཤད་ཚུལ་མི་འཐད་པ་ནི། མདོའི་འབྲེལ་བྱེད་ཁ་
ཅིག །སློབ་དཔོན་གྱིས་ལུང་དེ་རིམ་པོར་ཅན་ལྷ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་ཁོ་ན་ལ་དཔེ་མེད་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་དཔེ་མེད་དུ་རྒྱག་ཀྱང་དཀྱིག་
ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་གྲགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་
དབྱེད་པ་ནི། སློབ་སླྱེད་ལས། ག་སྤར་དང་། བཅུད་ལེན་ལས་དདུལ་ཚུ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་
ལྷ་བའི་སྐྱ་འཇུག་པ་མཐོང་བས། ལྷ་སྐྱ་སྤུང་མོང་བར་གྲུབ་ལ་སྤུང་མོང་བའི་སྐྱ་གཅིག་ལ་གྲུབ་ན་
དེ་ཉིད་དཔེར་བྱས་ནས་གཞན་ལ་འདང་འཇུག་ཏུ་རུང་བ་ནི། དངོས་པོའི་སྟོབས་གྱིས་གྲུབ་སྟེ།
དེས་ན་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྐྱ་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་དུ་རུང་བ་འགོག་པ་ནི་གྲགས་པ་དང་མི་
འགལ་ཡང་འདོད་རྒྱལ་བའི་སྐྱ་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་རུང་འགོག་པ་ནི། གྲགས་པ་དང་
འགལ་ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་སོ། །མདོར་ན་བཤད་ཚུལ་དང་པོས་བརྗོད་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་
ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་མེད་ཅེས་དང་། བཤད་ཚུལ་གཉིས་པས་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་
མེད་ཅེས་སྟོན་ཏེ། སྤུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་འདྲའོ། །འདི་རིམ་ལ་

བཞེན་དུ་རྟོགས་པ་གངས་ཅན་འདིར་གཞན་མི་སྣང་ངོ་། །

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་དབྱད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་གྱི་ལྷགས་དགག་པ་དང་།
རང་གི་ལྷགས་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་རབས་པ་ཁ་ཅིག །གྲགས་པ་ལ་བརྗོད་གྲགས་པ་
དང་། བ་སྟངས་ཀྱི་གྲགས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་རུང་དང་། ཞེན་པའི་
བརྗོད་རུང་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་རུང་དོན་སྦྱི་དང་། ཞེན་པའི་བརྗོད་རུང་དངོས་པོར་
བྱས་ཏེ། མདོའི་བཤད་ཚུལ་དང་པོས་ཞེན་པའི་བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པ་དང་། བྱི་མས་དངོས་ཀྱི་
བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པ་གཉིས་འཆད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། འཆད་པའི་ཆོ་
གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད་ཀྱི། འཇུག་པའི་ཆོ་གཉིས་སུ་དབྱེར་མེད་ཅིང་། ཉགས་ལས་བསྐྱབ་བྱ་
རྟོགས་པ་ཡང་འཇུག་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་མས་སྤྱི་བྱུང་གྲགས་པ་ལ། །
རྗེས་དཔག་མེད་བྱིར་མི་ཁེགས་པའམ། །ཡང་ན་དེ་ལ་འགལ་སྒྲམ་མེད། །དེས་ན་དེས་བྱིར་གཞོད་
བྱེད་ཡིན། །བྱི་མ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལས། །ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ཡིན། །དེ་ལྟར་
ཤེས་ན་གྲགས་པ་ཡི། །བསལ་བ་མཁས་པའི་དགོངས་པ་འགྲུབ། །ཞེས་པ་སྟེ་སྤྱི་ལེགས་པར་
བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་སོགས་ལ་གཞོད་པའི་བསལ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། བཤད་བྱའི་
མདོ་འགོད། མདོའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། མདོན་སུམ་དོན་དང་ཞེས་
སོགས། རྩ་འགྲེལ་གྱི་མཇུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འདི་ཡང་ཆོས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་འགལ་བ་
སེལ་བའི་སྒྲ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། བྱིགས་འདིས་ནི་བྱིགས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱད་པར་དང་
ཆོས་ཅན་རང་གི་ངོ་བོ་སེལ་བར་བྱེད་པའང་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་ཡན་ལག་ཅན་ནི་ཡན་ལག་
རྣམས་ལས་རྗེས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་དམའ་བའི་བྱད་པར་མི་འཛིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཡན་
ལག་རྣམས་ནི་ཡན་ལག་ཅན་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། མདོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་བྱིར་
རོ། །རྗེས་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་དང་རྗེས་དག་རྗེས་དང་རྗེས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་
བའི་བྱིར་རོ། །དེ་བཞེན་དུ་དག་ཐམས་ཅད་བརྟུན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། དག་
དང་དག་གི་བདག་ཉིད་བརྟུན་པའི་དོན་ཅན་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་བརྟུན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་

གལ་ཏེ་དག་དང་བརྟན་པ་དག་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་གཉིས་ཀའི་རང་གི་ངོ་
བོ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་དག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བརྟན་པ་ཉིད་ཀྱི་སེལ་བ་དེ་ལྟར་
གཉིས་ཀའི་བྱེད་པར་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞོད་ཡུལ་གྱི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་ལ་
གཞོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་པས་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་དུ་རུང་
ཞིང་སྤྱི་བ་ཐོགས་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པར་མཐོང་བས་རགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་དེ་རང་གི་ཡན་
ལག་ལ་མེད་པའི་ཆོས་གསུམ་དང་ལྟན་པའི་སྟོན་ནས་རང་གི་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་རྫས་གཞན་དུ་
དམ་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་གསུམ་ནི་ཡོན་ཏན་ལྷིད་ལྟག་པོ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་ཐུང་དུ་འགོ་
བའི་བྱ་བ་དང་། དེ་གཉིས་འཕྲོད་པ་འདྲུ་བའི་རྒྱ་དང་གསུམ་སོ། །དེས་ན་རང་འདོད་པའི་ཆོས་
གསུམ་ལྟན་གྱི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་བསྐྱབ་པར་འདོད་ནས་ཡན་ལག་ཅན་ནི་ཡན་ལག་རྣམས་
ལས་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཡན་ལག་རྣམས་ནི་ཡན་ལག་ཅན་ལས་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་།
རྫས་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དམ་བཅའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
བྱེ་བྲག་པས་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་དུ་རུང་བའི་ཡན་ལག་ཅན་རགས་པ་ནི་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་
མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྷིད་ལྟག་པོ་སོགས་ཆོས་གསུམ་ནི་དམ་བཅའ་དེའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡིན་
ལས་རྫས་གཞན་ཡིན་ཅེས་པའི་དམ་བཅའ་ནི་སྐྱབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པར་ལ་གཞོད་
པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་དུ་རུང་གི་ཡན་ལག་ཅན་རགས་པ་ནི་
ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་། རང་གི་ཡན་ལག་ལས་རྫས་གཞན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ཡན་ལག་
ལ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྷིད་ལྟག་པོ་སོགས་ཆོས་གསུམ་ནི་དམ་བཅའ་དེའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡིན་
ཞིང་། འདིར་ཆོས་གསུམ་པོ་ཉིད་ལ་གཙོ་བོར་གཞོད་པ་སྟོན་པས་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པར་ལ་གཞོད་པའི་
དམ་བཅའ་ཞེས་བྱའོ། །དམ་བཅའ་གཉིས་པའི་དོན་ནི། མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་དུ་རུང་གི་ཡན་
ལག་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། ཡན་ལག་ཅན་ལས་རྫས་གཞན་པ་ནི་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེད་
པར་ཡིན་ཏེ། འདིར་རྫས་གཞན་ལ་གཙོ་བོར་གཞོད་པ་སྟོན་པས་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་ལ་གཞོད་
པའི་དམ་བཅའ་ཞེས་བྱའོ། །འདིར་ཡན་ལག་ཞེས་པ་ཡན་ལག་གསུམ་པ་ཡན་ལག་དང་ཡན་

ལག་ཕན་གྱི་གཞི་མཐུན་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཡན་ལག་ཕན་ལས་ཞེས་པ་རང་གིས་བརྩམས་པའི་
 ཡན་ལག་ཕན་ཡན་ལག་བཞི་པ་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི་རང་རྩོམ་བྱེད་ཡན་ལག་གཉིས་པ་ལ་ཡན་ལག་
 ཕན་དང་པོར་འཛིག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་དབང་སློབ་ཡན་ལག་པ་ལོ་པོ་དེ་ལས་ཞེས་པའི་
 རོན་ཏོ། །དམ་བཅའ་གསུམ་པ་ནི་འདིར་རྩམ་ཅམ་ནི་ཆོས་ཕན་ཡིན་ལ། ཡན་ཏན་གཞན་གྱི་རྟེན་
 བྱེད་པ་ནི་དེའི་ངོ་བོ་སྟེ། དེའི་རོན་ལྷོག་ཏུ་བྱེད་བྲག་པས་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །མདོར་ན་རིགས་པ་
 རྩེ་མ་གསུམ་གྱིས་རིམ་པ་ལྟར་ཆོས་གསུམ་དང་། ཡན་ལག་ལ་རྩམ་གཞན་དང་། རྩམ་གྱི་རོན་
 ལྷོག་ལ་གཞོད་པ་སྟོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ན་གནད་ཐམས་ཅད་རང་གྲོལ་དུ་འགྱུར་རོ། །དམ་བཅའ་
 བཞི་པའི་རོན་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། ཆོས་གྱི་བྱེད་པར་ལ། ཆོས་ཕན་གྱི་བྱེད་པར་ལ། ཆོས་ཕན་རང་
 གི་ངོ་བོ་ལ། དེ་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་དང་བྱེད་པར་ལ་གཞོད་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། རྩམ་
 དཔག་ མཛོན་སུམ། ཁས་སྒྲངས། རང་ཆོག་ བྲག་པས་གཞོད་ཚུལ་དང་ལྷ་ལས། དང་
 པོ་ནི། མདོ་ལས། སྤང་དམའ་བའི་བྱེད་པར་དག་མི་འཛིན་པའི་བྱིར་ཞེས་རང་རྒྱུད་དངོས་སུ་
 བསྟན་ཅིང་འདིར་སྤང་ནི་དམའ་བ་དག་ཏུ་འགྱུར་ཞེས། ཐལ་འགྱུར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རོན་ནི་
 འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། ལྷིད་མཉམ་གྱི་འཛིམ་རིལ་བཅུ་ཆེན་གཉིས་ལ་བཅུ་ཆེན་གཅིག་བསྐྱེད་ནས་སྤང་
 ལ་གཞལ། ཅིག་ཤོས་མ་བསྐྱེད་པར་སྤང་ལ་གཞལ་བའི་ཆོན་བསྐྱེད་པའི་འཛིམ་གོང་དེ་ཆོས་
 ཕན། མ་བསྐྱེད་པར་ཅིག་ཅར་སྤང་ལ་བཅལ་བའི་བཅུ་ཆེན་དེ་ལས་ཁྱོད་སྤང་མགོ་བྱར་དུ་དམའ་
 བར་འགྱུར་བར་ཐལ། མ་བསྐྱེད་པའི་དུས་སུ་ཁྱོད་དང་དེ་གཉིས་སྤང་བྲངས་མཉམ་པ་གང་ཞིག །
 ཁྱོད་ལ་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་ཡན་ལག་ཕན་གྱི་ལྷིད་ལྷག་པོ་ཡོད། ཅིག་ཤོས་ལ་མེད་
 པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་འཛིམ་གོང་དེ་ལ་ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་
 ལྷིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རོན་གཞན་ཡོད་པའི་འོག་རྟོག་གི་དབལ་བཅོམ་ནས་གྱེས་འདོད་ཞུགས་པ་ན་
 རྩམ་གྱི་བསྐྱེད་པའི་འཛིམ་གོང་དེ་ཆོས་ཕན། རང་གི་ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་ཡན་ལག་ཕན་གྱི་
 ལྷིད་ལྷག་པ་མེད་དེ། དེས་སྦྱེད་པའི་འབྲས་སུ་སྤང་མགོ་བྱར་དུ་འགོ་བའི་བྱ་བ་མེད་པའི་བྱིར་
 ཞེས་པའི་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟོགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྩམ་དཔག་གི་ཡོན་ཏན་ལྷིད་ལྷག་

ཁེགས། དེ་ཁེགས་པས་འབྲས་བུ་བྱུང་དུ་འགོ་བའི་བྱ་བ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་
རྒྱ་ཁེགས། འབྲེལ་ཡུལ་དེ་གསུམ་ཁེགས་པས། འབྲེལ་ཆོས་ཡན་ལག་ལས་རྩེ་གཞན་ཡིན་པ་
ཁེགས་ཏེ། དེས་ན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི། ཁྱད་པར་གཞན་ལ་གཞོད་པ་ཡིན། ཁེས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། གཞུགས་སོགས་ལྷག་དང་ལྷག་ལྷིད་བཞིན། ཁེས་སོགས་ཏེ། ཡན་ལག་ཅན་ལ་
ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་གཞུགས་དྲི་སོགས་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་དགོས་པ་
ལས། མངོན་སུམ་གྱིས་མ་དམིགས་པ་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་ཅེས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི།
ཡན་ལག་ཅན་ལ་ལྷིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལྷག་པོ་ཡོད་པས། དེའི་འབྲས་བུ་བྱུང་དུ་འགོ་བའི་བྱ་བ་དང་
ལྷན་པ་ཡང་། ཁས་བླངས་གིང་འབྲས་བུ་བྱུང་དུ་འགོ་བའི་བྱ་བ་དང་ལྷན་ཀྱང་སྤང་ལས་མི་རྟོགས་
བར་ཁས་བླངས་པས་ཁས་བླངས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། ཡན་ལག་ཅན་ལ་རང་གི་ཡན་
ལག་ལས། རྩེ་གཞན་དུ་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་གསུམ་ཡོད་པར་དངོས་སུ་སྒྲིམ་གིང་ཡན་
ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་དུ་སྒྲིམ་བའི་ཤུགས་ལ། རང་གི་ཡན་ལག་ལས་རྩེ་གཞན་དུ་འབྱེད་པར་
བྱེད་པའི་ཆོས་གསུམ་མེད་པར་དམ་བཅས་པས། རང་ཆོག་དངོས་ཤུགས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །
ལྷ་པ་ནི། ཡན་ལག་ཅན་ལ་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་ཆོས་གསུམ་ཡོད་ཅེས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་
སྟོན་དོན་མཐུན་མེད་པས་གཞོད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་ཡང་ལྷ་ལས། དང་པོ་རྩེས་དབག་གིས་གཞོད་ཚུལ་ནི། ཡན་ལག་ཆོས་ཅན་
དུ་བཟུང་བའི་ཆོ། རྩེ་ལྷན་གསུམ་འདུས་པའི་གོང་བུ་ཡན་ལག་གསུམ་པའི་མིང་ཅན་དེ་ཡིན་ལ།
དེའི་ཆོ་ཡན་ལག་ཅན་ནི་རང་གིས་བརྩམས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་མིན་གྱི་རྩེ་ལྷན་གཉིས་འདུས་
པའི་ཡན་ལག་ཅན་དང་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཡན་ལག་ཅན་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་ཆོ་ཡང་སྤང་གྱི་
ཡན་ལག་དེ་དང་ཁྱད་པར་མེད་དེ་དེ་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེའི་ཆོ་ཡན་ལག་ལས་རྩེ་གཞན་མ་ཡིན་ཁེས་པ་དང་། སྤང་ཡན་ལག་ཅན་ལས་རྩེ་གཞན་མ་
ཡིན་ཁེས་པ་གཉིས་ཀྱང་གནད་གཅིག་སྟེ། སྤང་གྱི་ཡན་ལག་ཅན་དང་པོ་དེ་ཡན་ལག་དང་ཡན་
ལག་ཅན་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་ལྟར་གཞོད་པའི་ཚུལ་ནི། མངོན་སུམ་གྱིས་
མཐོང་རུང་གི་ཡན་ལག་ཅན་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་ཅན་པ་པོ་པོ་དེ་ལས་རྩེ་གཞན་དུ་

མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པར་བཤམ། དེ་ལས་རྩལ་གཞན་གང་ཞིག་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་རུང་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉུགས་གཉིས་ཆར་ཁས་སྒྲངས་གིང་འདོད་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་བསམ། ཁྱབ་པ་
 ཚད་མས་གྲུབ་པས་དེ་ལྟ་བུའི་ཐལ་འབྱུར་གྱིས་ལོག་རྟོག་གི་དབལ་བཅོམ་ནས་ཤེས་འདོད་ཞུགས་
 པ་ན་དེ་ཚོས་ཅན་དེ་ལས་རྩལ་གཞན་དུ་མེད་དེ། དེ་ལས་རྩལ་གཞན་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་སྒྲང་
 རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཉུགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྩལ་དཔག་གི་
 རགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་དེ་ཡན་ལག་ཅན་དང་པོ་ལས་རྩལ་གཞན་ཡིན་པ་དངོས་སུ་ཁྱེད་པའོ། །
 འདིར་ཚོས་གསུམ་ལྟན་ལ་གཞོད་པ་སྟོན་པ་ནི་སྐབས་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ་དམ་བཅའ་སྡེ་མའི་སྐབས་
 སུ་ཚོས་གསུམ་ལྟན་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པས་རྩལ་གཞན་ཤུགས་ལ་ཁྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་། འདིར་
 བེ་རྩལ་གཞན་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པ་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་ཞེ་འདོད་གཅིག་ལ་གཞོད་པ་འདྲ་
 ཡང་དངོས་སུ་གཞོད་ཡུལ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་ཚུལ་ནི། དེ་
 ལས་རྩལ་གཞན་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་དམིགས་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པར་བཞག་པ་སྟེ།
 གཟུགས་སོགས་ལྟག་དང་ལྟག་ལྟིང་བཞིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཡོན་ཏན་ལྟག་པོ་མངོན་སུམ་
 གྱིས་མ་དམིགས་པས་འདི་ཡང་མཚོན་པའོ། །གསུམ་པ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་གཞོད་ཚུལ་ནི། རགས་
 པ་ཡན་ལག་ཅན་དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་རུང་དང་དེ་ཡན་ལག་ཅན་དང་པོ་ལས་རྩལ་གཞན་དུ་
 ཡོད་ཀྱང་དེ་ལས་རྩལ་གཞན་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་པར་ཁས་སྒྲངས་པས་འགལ་བའོ། །
 བཞི་པ་རང་ཚིག་གིས་གཞོད་ཚུལ་ནི། དངོས་སུ་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་རྩལ་གཞན་དུ་སྟེ་
 ཞིང་། དུས་མཉམ་པའི་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་དུ་དམ་བཅས་པའི་ཤུགས་ལ་རྩལ་གཞན་མ་
 ཡིན་པར་ཁས་སྒྲངས་པས་རང་ཚིག་དངོས་ཤུགས་འགལ་བའོ། །ལྷ་པ་གྲགས་པས་གཞོད་ཚུལ་
 ནི། ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་རྩལ་གཞན་ཡིན་ཞེས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟད་དོན་མཐུན་
 མེད་པའོ། །

གསུམ་པ་ཚོས་ཅན་གྱི་ངོ་པོ་ལ་གཞོད་ཚུལ་ལ། འདིར་རྩལ་ནི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩལ་ཁོ་
 བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩལ་གཉིས་ཀ་ཡང་། གྱེ་བྲག་པས་འབྱུང་བཞིའི་
 རྩལ་སུ་འདོད་ལ། འདིར་རྩལ་ནི་རྩལ་དགུ་ཆར་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩལ་དེའི་ངོ་བོ་འཇུག་

དོན་ལྟོག་ནི། ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་རྩི་ལྟར་གཞོན་པའི་ཚུལ་ནི། ཡོན་ཏན་རྣམས་སུ་ཐལ་བ་དང་། རྣམས་རྣམས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་གཉིས་སུ་གསུངས་ཏེ། ཡོན་ཏན་དང་རྣམས་གཉིས་འབྲེལ་མེད་རྣམས་གཞན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་རྣམས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡོན་ཏན་ཆོས་ཅན། རྣམས་སུ་ཐལ། རྣམས་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་དགར་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམས་ཆོས་ཅན། རྣམས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །བཞི་པ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཀའི་རོ་བོ་དང་། བྱད་པར་ལ་གཞོན་ཚུལ་ལ་རོ་བོའི་སྐབས་སུ་ངག་དང་། བརྟུན་པ་དག་ཐམས་ཅད་དུ་སེལ་བ་དེ་ལྟར་ཞེས་གཞོན་ཡུལ་དངོས་སུ་སྒྲོས་པ་དང་། བྱད་པར་གྱི་སྐབས་སུ་ཅི་སྟེ་ངག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བརྟུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེལ་བ་དེ་ལྟར་ན་ཞེས་གཞོན་བྱེད་དངོས་སུ་སྒྲོས་པའི་དོན་ནི། ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ངག་ཅམ་ནི་ཆོས་ཅན་གྱི་རོ་བོ། བརྟུན་ཆོག་ཡིན་པ་ཆོས་ཀྱི་རོ་བོ། ངག་སྒྲུབ་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱད་པར། སྦྱིར་བརྟེན་དོན་སྟོན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་རོ། །དེ་ལ་གཞོན་ཚུལ་ནི་རིམ་པ་ལྟར། ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ངག་མི་སྲིད་པར་ཐལ། བདེན་ཆོག་མི་སྲིད་པའི་སྦྱིར་ཞེས་དང་། ངག་སྒྲུབ་བ་བརྟུན་ཆོག་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་བརྟེན་པའི་ཆོག་ཀྱང་བརྟུན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་སྦྱིར་ཞེས་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་ངག་དེ་ཆོས་ཅན། ངག་སྒྲུབ་པའི་རང་ཆོག་ནམ་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བརྟུན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་སྦྱིར་ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། བརྟེན་དོན་མི་སྟོན་པར་ཐལ། བརྟུན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་སྦྱིར་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་གཞན་དོན་རྣམས་དཔག་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་དོན་རྣམས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད། ངག་སྒྲུབ་པ་པོའི་གང་ཟག་གི་ནམ་གཞག་ རྩོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ངག་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤར་རྒྱལ་རང་གིས་མཐོང་བའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ། སྐབས་སུ་བབ་པའི་སྦྱིར་རྒྱལ་ལ་སྒྲ་སྟོན་དང་བལ་བར་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ངག་གོ། །འདི་དང་བསྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་གཉིས་མིང་གི་ནམ་གངས་ཡིན་པས། མཚན་ཉིད་སྤར་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཉིས་ཀ་མཚན་ལུས་ཤིང་། དེ་ལ་རྣམས་དཔག་གི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། གཞན་སྦྱིར་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་རྣམས་དཔག་བསྟེན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྦྱིར་ན། འབྲས་བུའི་མིང་གིས་རྒྱ་ལ་བཏགས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། རྒྱལ་

པམ་གྱི་རྣམ་གཞག། །དེ་ལ་དཔང་པོས་རི་ལྷོ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ལྷོ་ཚོལ་དང་།
 བྱིར་ཚོལ་དང་། དཔང་པོ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་རིམ་པ་བཞིན། སྐྱབ་བྱེད་བརྗོད་པར་ཁས་ལེན་
 པའི་དང་། ལུན་འབྱེན་བརྗོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་དང་། དེ་གཉིས་སྐྱལ་པམ་བརྗོད་པར་ཁས་
 ལེན་པའི་གང་ཟག་གོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚོལ་བྱིར་ཚོལ་གཉིས་པོ་གང་སྟོན་ཅན་བརྗོད་པ་དེ་ཆར་
 བཅད་པའི་གནས་དང་། སྟོན་མེད་བརྗོད་པ་དེ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་གནས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཚོལ་
 བས་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་པ་བཞེད་པ་ལ་བྱིར་ཚོལ་གྱིས་སྟོན་མ་བརྗོད་ན་བྱིར་ཚོལ་པམ་ལ། ཚོལ་
 བས་སྐྱབ་བྱེད་ལྷོ་སྤང་བཞེད་པ་ལ་བྱིར་ཚོལ་གྱིས་སྟོན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་ན་ཚོལ་བ་པམ་ཞིང་།
 དེས་སྐྱབ་བྱེད་ལྷོ་སྤང་བཞེད་ཀྱང་བྱིར་ཚོལ་གྱིས་སྟོན་མི་བརྗོད་པའམ་སྟོན་ལྷོ་སྤང་བརྗོད་
 ཀྱང་ཚོལ་བས་ཆར་བཅད་འབྱེན་མ་ཤེས་ན། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱལ་པམ་མེད་དེ་སྟོན་ཅན་ཡིན་
 ཡང་བསྐྱབ་པ་དང་ལུན་འབྱེན་མ་ཤེས་པའི་བྱིར་དང་། སྐྱལ་པམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཚོལ་བ་གཉིས་
 གྱི་སྐྱབས་པ་འཛོམས་རྣམ་མི་རྣམ་ལ་རག་ལས་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ། བྱིར་ཆར་གཅད་པ་དང་། རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཚུལ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཆར་
 བཅད་གྱི་གནས་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འཕྲོག་དང་བྱིན་པས་འཛིག་
 ཉིན་པ། ཆར་བཅད་པ་དང་རྗེས་འཛིན་འདོད། །བྱལ་མཐའི་སྤང་དོར་བྱེད་པ་ལ། །དམ་པའི་
 ཆར་བཅད་རྗེས་འཛིན་འདོད། །ཅེས་པ་ལྷོ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཐད་
 པ་བརྗོད་པ་དང་། འཕྲུལ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷོ་ཚོལ་ཆར་གཅད་གྱི་གནས་ལ་
 བསྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པ་དང་། ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པ་གཉིས་དང་། བྱིར་ཚོལ་
 ཆར་བཅད་གྱི་གནས་ལ་སྟོན་མི་བརྗོད་པ་དང་། སྟོན་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པ་གཉིས་ཏེ་བཞི་ཡོད་དེ།
 ཚུད་རིགས་ལས། བསྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་ཅིང་། སྟོན་མིན་བརྗོད་པ་གཉིས་པོ་དག །
 ཆར་བཅད་པ་ཡི་གནས་ཡིན་གྱི། །གཞན་ནི་མི་རིགས་བྱིར་མི་འཐད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །
 གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གངས་ཅན་པའི་ལྷགས་དགག་པ་དང་། རྒྱང་མིག་གི་ལྷགས་དགག་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚོལ་བ་ལ་ནི་གསུམ་གཉིས་དུག །བྱིར་ཚོལ་ལ་ཡང་གསུམ་གཉིས་དུག །
 དཔང་པོ་ལ་གསུམ་ཀུན་ལ་གཅིག །གངས་ཅན་པ་དག་བཅུ་དུག་འདོད། །ཆར་བཅད་ཡིན་ན་

གཉིས་པོར་འདུས། མིན་ན་ཆར་བཅད་ཉིད་མ་ཡིན། །དཔང་པོ་ལ་ནི་ཆར་བཅད་མེད། །ཅི་
ནས་བྱེད་ན་ཉ་ཅང་ཐལ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་མེད་པ་དག །
དམ་བཅའ་ལ་གཞོད་དམ་བཅའ་གཞན། །ཞེས་སོགས་ཆར་བཅད་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་འདོད་པ་ནི་མི་
འཐད་དེ། ཆར་བཅད་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་སྤར་གྱི་བཞི་པོ་དེར་འདུས་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་
ནི་ཆར་བཅད་གྱི་གནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གང་ཟག་དང་། དགོས་པ་དང་། བཞེད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་
བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གསུམ་ལ་བཞེད་ཚུལ་དུག །ཅེས་ཏེ། སྤར་གྲོལ་ལ་དོན་གྱི་དངོས་
པོ་འཛིག་པ་དང་། སྒྱིན་སྒྲོང་གི་དག་གཉིས། ཕྱིར་གྲོལ་ལ་འདོད་པ་འདྲི་བ་དང་། སྒྱིན་བཞེད་
པའི་དག་གཉིས། དཔང་པོ་ལ་རྗེས་སུ་བཞེད་པ་དང་། རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་དག་གཉིས་ཏེ་དུག །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་གི་འདོད་པ་བསྐྱབ་པ་བསྐྱབ་པའི་དག་དང་། གཞན་གྱི་འདོད་
པ་སུན་འབྲིན་པ་སུན་འབྲིན་པའི་དག་གོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསྐྱབ་དག་ཡང་དག་དང་།
བསྐྱབ་དག་ལྟར་སྤར་རོ། །དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དག་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ། དག་གི་བྱེད་པ།
དབྱེ་བ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་དེས་འདི་ཡང་མཚན་
ལུས་ཏེ་སྤར་བཤད་ཟེན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ལ་དགག་གཞན་སྤར་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་སྤར་བས་པའི་ལྷགས་དགག་པ་
དང་། གངས་ཅན་པའི་ལྷགས་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དག་ཡན་ལག་ལྷ་ལྷན་དུ་སྒྲུབ་ཏེ་
འདི་ལྟར་སྒྲུ་མི་ཉག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞེན། བུམ་པ་བྱས་པ་དེ་བཞེན་དུ་
སྒྲ་ཡང་བྱས། དེའི་ཕྱིར་སྒྲུ་མི་ཉག་གོ། །ཞེས་སྒྲུར་རོ། །དེ་ཡང་སྒྲུ་མི་ཉག་སྟེ། ཞེས་པས་དམ་
བཅའ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་གཏན་ཚིགས། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞེན་ཞེས་པས་དཔེ། བུམ་
པ་བྱས་པ་དེ་བཞེན་དུ་སྒྲ་ཡང་བྱས་ཞེས་པས་ཉེ་སྒྲུར། དེའི་ཕྱིར་སྒྲུ་མི་ཉག་གོ་ཅེས་པས་མཁུག་
སྤྱད་བསྟན་པར་འདོད་དོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། འདི་རྒྱས་པ་ཡིན་ལ། སྤྱི་བྱེད་བཞེད་པ་མ་ཚང་
ཞིང་དམ་བཅའ་དང་། ཉེ་སྒྲུར་དང་། མཁུག་སྤྱད་གསུམ་ལྟག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་བྱེད་བཞེད་པ་
མ་ཚང་པའི་དོན་ནི། འདི་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྒྲུ་མི་ཉག་པར་བསྐྱབ་པའི་ཚོས་མཐུན་སྒྲུབ་གྱི་བསྐྱབ་

དག་ཡང་དག་ཡིན་པས་གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ། ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དངོས་སུ་བརྗོད་དགོས་པ་
ལས། དེ་མ་ཚད་བའི་དོན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། བོད་ཁ་ཅིག །ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་པ་ལའང་
ལ་ལའང་དུ་བ་ཡོད་པས་ཞེས་དང་། སྐྱ་ཡང་བྱས་པས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམ་དཔྱེ་གསུམ་པ་སྦྱར་བ་
དང་། འགའ་ཞིག་ལ་ལའང་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། སྐྱ་ཡང་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
རྣམ་དཔྱེ་ལྟ་བུ་སྦྱར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་དག་འཕྲོ་ཅན་དེས་དམ་བཅའ་འདྲན་པས་དུ་བ་
ཡོད་པས་མེ་ཡོད་ཅེས་དང་། བྱས་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་ཅེས་དམ་བཅའ་བརྗོད་དགོས་པར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེའི་ཆེད་མ་བཅའ་བརྗོད་མི་དགོས་ཏེ། དེ་དོན་གྱིས་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ་སྟུམ་
ན། དོན་གྱིས་གོ་ཡང་ཆོག་དེའི་རྣམ་པ་མ་རྗོགས་པས་དུ་བ་ཡོད་པས་ཅི། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཅི་ཡིན་
ཞེས་སྒར་འདྲི་དགོས་ལ་ཆོལ་བའི་དག་མ་རྗོགས་པ་ལ་ཕྱིར་ཆོལ་གྱི་དག་ཞུགས་ན། སྐྱ་བ་བའི་
སྦྱོན་དུ་ཚོད་རིགས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། ཆོལ་བ་སྐྱུན་པོ་ལ་སྦྱར་བའི་ཚུལ་དང་། མཁས་པ་ལ་སྦྱར་
བའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དཔེའི་སྟེང་དུ་ཁྱབ་པ་བྲན་ཡང་སྦྱི་ཁྱབ་བྲན་པར་མ་རྣམས་པའི་
ཆོལ་བ་སྐྱུན་པོ་ལ་ནི་ཆོག་ཏུང་ཞིང་དོན་རྒྱས་པའི་བསྐྱབ་དག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་པ་སྦྱར་དགོས་
ཏེ། དེས་ཚུལ་གསུམ་ཆར་ལ་བྲན་པ་སྦྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྐབས་འདིའི་སྐྱུན་པོ་ནི་
བུམ་པའི་སྟེང་དུ་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ཀྱང་གང་བྱས་ན་མི་རྟག་
པས་ཁྱབ་པ་བྲན་མི་རྣམས་པ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། དཔེའི་སྟེང་དུ་ཁྱབ་འབྲེལ་མི་ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
དཔེའི་སྟེང་དུ་ཁྱབ་འབྲེལ་མི་ཤེས་ན། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ། དཔེའི་སྟེང་དུ་ཁྱབ་འབྲེལ་ཤེས་ཀྱང་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན་དེ་ཡང་མ་
ཡིན་ཏེ། བརྗོད་ན་དཔེར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་བརྗོད་ཕྱིར་སྦྱོན་མེད་ན། །དེ་ཉིད་ཕྱིར་
ན་དཔེ་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོལ་བ་ལ་དག་གཉིས་ལྡན་པ་དགོས་ཀྱང་
ཆོས་མཐུན་སྦྱར་དང་མི་མཐུན་སྦྱར་གཉིས་ཀ་ནི་མི་དགོས་ཏེ། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཅིག་དངོས་སུ་
བརྗོད་པས་ཅིག་ཤོས་ལ་ཡང་བྲན་པ་སྦྱི་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་ན། །
གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་སྐྱས་པས། །དོན་གྱིས་གོ་བས་ཅིག་ཤོས་ལ། །བྲན་པ་ཡང་དག་སྦྱི་

བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལ་ཡང་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་དང་། མི་མཐུན་སྦྱོར་གང་
བཞོན་ཀྱང་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་། རྟོགས་ཆོས་སྡོན་འགོ་ཅན་དང་། རྩབ་པ་སྡོན་འགོ་ཅན་གང་
བཞོན་ཀྱང་ཁྱད་པར་མེད་དེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་རྩོད་གཞིའི་སྤྲེང་དུ་རྩལ་གསུམ་གཞི་མཐུན་
དུ་བྲན་པའི་བྲན་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་ལས། བསྐྱུ་བ་
པའི་དགའ་ནི་ཡ་ཙམ་གྱིས་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའམ། རྟོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་རེས་འཛོག་ཏུ་
རྟོགས་ཀྱང་གཞི་མཐུན་དུ་མ་བྲན་པ་བྲན་པར་བྱེད་པའི་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལ་
རྟོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་རེས་འཛོག་ཏུ་རྟོགས་པ་ནི་སྤྱིའི་སྤྲེང་དུ་བྱས་པ་རེས་པ་དང་། ལུམ་པའི་
སྤྲེང་དུ་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་རེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། གཞི་མཐུན་དུ་བྲན་པ་ནི། སྒྲ་ཉིད་གྱི་
སྤྲེང་དུ་བྱས་པ་དང་བྱས་ན་མི་རྟག་པའི་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་བྲན་པའོ། །འོ་ན་སྤྱིར་རྩལ་གསུམ་ཅིག་
ཅར་དུ་བྲན་པ་མི་སྤྱིད་པར་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། ཅར་དུ་སྡོ་གོས་རྩིང་པའི་རྣམ་
འགྱུར་གྱི་ཙམ་དུ་སྡོན་པ་ཁྱོད་ན་བ་སྒྲགས་ཏེ་ཉོན་ཅིག །སྤྱིའི་སྤྲེང་དུ་རྩལ་གསུམ་གཞི་མཐུན་དུ་
བྲན་པ་དང་། ཅིག་ཅར་དུ་བྲན་པ་གཉིས་དོན་གཏན་མི་གཅིག་སྟེ། གཞི་མཐུན་དུ་བྲན་པ་ནི་སྒྲ་
བྱས་པར་ཡང་བྲན་ཞིང་སྤྱིའི་སྤྲེང་དུ་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ཡང་བྲན་པ་གཉིས་ཤེས་པ་གཞན་
གྱིས་བར་མ་ཚད་པར་རིགས་རྒྱན་གཅིག་ལ་བྲན་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་གཉིས་ཅིག་
ཅར་དུ་བྲན་པར་མི་འགྲུབ་པའི་སྤྱིར་ཙོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་ལས།
རང་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་འཇུག་པས་རྩལ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བྲན་པ་མི་སྤྱིད་
པར་གསུངས་ཤིང་། གཞན་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་རྩལ་གསུམ་གཞི་མཐུན་དུ་བྲན་པར་གསུངས་སོ། །
རྟོགས་ཆོས་སྡོན་འགོ་ཅན་དང་། རྩབ་པ་སྡོན་འགོ་ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་མཐའ་རྟེན་རྟོགས་པའི་
ཆོག་ཏུ་སྦྱར་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་རྟོགས་ཆོས་སྡོན་འགོ་ཅན་ལ་ཚད་བང་བཞིན་ནོ། །ལུམ་པ་
བཞིན་ནོ་ཞེས་ཁྱབ་པ་ལ་མཐའ་རྟེན་སྦྱོར་བ་དང་། རྩབ་པ་སྡོན་འགོ་ཅན་ལ་ལ་ལའང་དུ་བ་ཡོད་
དོ། །སྒྲ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་རྟོགས་ཆོས་ལ་མཐའ་རྟེན་སྦྱོར་དོ། །གཉིས་པ་མཁས་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་
རྩལ་ནི། དཔེའི་སྤྲེང་དུ་ཁྱབ་འགྲེལ་ཤེས་པའི་ཆོ། སྤྱི་ཁྱབ་བྲན་ནས་ཁར་འབྲེན་པའི་མཁས་པ་ལ་
ནི། འོ་ན་སྒྲ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྟོགས་ཆོས་རྒྱང་པ་བརྟེན་པས་ཀྱང་འགྲུབ་པོ། །ཆོགས་

སྤྱུ་བྱུང་པ་དག་ཏུ་མི་བརྗོད་ན། མཁས་སྤྱི་ཐོག་ཡང་སྤྱུ་བྱུང་པའི་དག་ཚོགས་པར་སྤྱུ་
 དགོས་ཏེ། མཚོགས་ན་གྲུག་ཀར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། རྣམ་ངེས་ལས།
 གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སྤྱུ་དཔག་པར་ནི་ཚིག་གི་སྒྲིབ་ཡོན་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་དོན་གྱི་ནི་མ་
 ཡིན་ཏེ། དོན་རིམ་ལ་བཞིན་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པས་སྤྱུ་བ་པོ་ལ་གྲུག་ཀར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་སྤྱང་བར་མཛད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱུ་གས་ཚོས་བྱ་བའི་ཁྱེད་ཀྱི་
 པའི་མཁས་པ་ལ་བྱུང་པ་བརྗོད་པའི་བསྐྱུང་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། སྤྱི་མ་དང་མཚུངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ཚུད་པ་སྤྱིར་བཞིན། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། རང་གིས་ངེས་བཞིན་གཞན་
 དག་ལ། །ངེས་པ་སྤྱིར་བར་འདོད་པ་ཡིན། །སྤྱུ་གས་ཚོས་དང་ནི་འབྲེལ་པ་དང་། །བསྐྱུང་བྱ་
 བརྗོད་བྱ་གཞན་རྣམས་སྤྱངས། །ཞེས་སྤྱུ་གས་ཚོས་དང་། །འབྲེལ་པ་དང་། །བསྐྱུང་བྱ་གསུམ་པོ་
 གྲུ་ཕྱེ་ནས་གསུམ་ཀ་བརྗོད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན་སྒྲིབ་མེད་དེ། །སྤྱུ་གས་ཚོས་དང་
 འབྲེལ་པ་ཡིས་བསྐྱུང་བྱ་བརྗོད་ཅེས་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་དེའི་སྤྱི་མ་པའི་བསྐྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཆོ་
 བསྐྱུང་བྱ་བསྐྱུང་བྱའི་ཆོས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་དག་གི་བྱེད་པ་ནི། ཕྱིར་ཆོལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱུང་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་
 བསྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དག་དེ་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་རྒྱ་ཡིན་ནམ་ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། དག་
 དེ་ལས་ཉན་ཤེས་མངོན་སུམ་སྤྱེ། དེ་ལས་བྱ་བའི་ཤེས་སྤྱེ། དེ་ལས་རྗེས་དཔག་སྤྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 བསྐྱུང་དག་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ལས་བྱ་བའི་ཤེས་སྤྱེ་བའི་རྒྱལ་ལ་ཡང་རིམ་པ་གསུམ་སྤྱེ། །སྤྱུ་གས་
 ཚོས་སྤྱིར་འགོ་ཅན་ལ་དང་པོར་སྤྱུ་གས་ཚོས་བྱ་བའི་བྱ་བའི་ཤེས། དེ་ནས་སྤྱི་བྱ་བའི་བྱ་བའི་བྱ་བའི་
 ཤེས། དེ་ནས་ཚུད་གཞིའི་སྤྱིར་བྱ་བའི་བྱ་བའི་བྱ་བའི་ཤེས་སྤྱེ་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚུད་གཞི་ལ་
 བསྐྱུང་ཆོས་འཛིན་པའི་སྤྱི་ནི་རྗེས་དཔག་ཉིད་དོ། །བྱུང་པ་སྤྱིར་འགོ་ཅན་ལ་དང་པོ་སྤྱི་བྱ་བའི་བྱ་བའི་
 ཤེས། དེ་ནས་སྤྱུ་གས་ཚོས་བྱ་བའི་བྱ་བའི་ཤེས། དེ་ནས་སྤྱི་མ་སྤྱེ་བའི་རྒྱལ་ནི་སྤྱི་མ་སྤྱེ་
 རོ། །བསྐྱུང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དཔེའི་སྤྱིར་བྱུང་པའི་གསུང་དུ་བྱ་བའི་མི་སྤྱེ་སྤྱེ། བསྐྱུང་
 དག་གི་སྤྱི་མ་དུ་དེ་བྱ་བའི་ཐོག་མ་བརྗོད་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱུ་གས་ཚོས་རྒྱུད་པ་ཅན་དང་།
 བྱུང་པ་རྒྱུད་པ་ཅན་གྱི་བསྐྱུང་དག་ལ་ཡང་སྤྱིར་བྱུང་བའི་བྱ་བའི་ཤེས་གསུམ་གྱི་དང་པོ་བསྐྱུང་དག་གི་གོང་

དུ་སྐྱེས་ཟིན་ནས། ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་བསྐྱབ་དག་གཉིས་ལ་སོ་སོར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །བཞི་པ་ནི།
ཕྱིར་ཆོལ་དེ་ལ་སློང་བྱེ་བྲག་གིས་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཕྱོགས་ཚོས་དང་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་དྲན་
རུང་མེད་པ། གཉིས་ཀ་དྲན་ཟིན་པ། དྲན་རུང་ཡོད་ཀྱང་མ་དྲན་པའོ་དེ་ལ་སྦྲ་མ་གཉིས་ནི་བསྐྱབ་
དག་འགོད་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ལ་བསྐྱབ་དག་འགོད་ཀྱང་རྗེས་དཔག་སྦྱིད་མི་ལུས།
གཉིས་པ་ལ། རྗེས་དཔག་གི་དངོས་རྒྱ་ཚད་བས་བསྐྱབ་དག་འགོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཐོ། །
གསུམ་པ་ལ། ཕྱོགས་ཚོས་དང་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་དྲན་རུང་ཡོད་ཀྱང་མ་དྲན་པ་དང་། ཕྱོགས་ཚོས་
དྲན་ལ་ཁྱབ་པ་མ་དྲན་པ་དང་། ཁྱབ་པ་དྲན་ལ་ཕྱོགས་ཚོས་མ་དྲན་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ།
ཚོས་མ་ཐུན་སྦྱོར་དང་། ཚོས་མི་མ་ཐུན་སྦྱོར་གྱི་བསྐྱབ་དག་ཡང་དག་གཉིས། གཉིས་པ་ལ།
ཕྱོགས་ཚོས་ཁར་འབྲིན་ན། འོ་ན་གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་བྲམ་པ་བཞིན་ཞེས་
རྗེས་ཁྱབ་རྒྱུ་ཡང་བཞེད་པ་དང་། ཡང་འོ་ན་གང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་
བཞིན། ཞེས་ཐོག་ཁྱབ་རྒྱུ་ཡང་བཞེད་པ་དང་གཉིས། གསུམ་པ་ལ། ཁྱབ་པ་ཁར་འབྲིན་ན།
འོ་ན་སྐྱ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་ཕྱོགས་ཚོས་རྒྱུ་ཡང་ཕན་གྱི་བསྐྱབ་དག་སྟེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་
པ་བསྐྱབ་པ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་ཆོལ་ལ་ལྟོས་ནས་བསྐྱབ་དག་ཡང་དག་ལྟར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་འཇམ་
དབྱངས་སྒྲ་མའི་བཞེད་པའོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱབ་དག་ལྟར་སྦྱར་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
བསྐྱབ་དག་ཏུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག །སྐྱབ་བྱེད་སྦྱོན་ཅན་བཞེད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ། དོན་སྦྱོན་
ཅན། སྦྱོན་ཅན། སྦྱོན་ཅན་གྱི་བསྐྱབ་དག་ལྟར་སྦྱར་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཚུལ་
གསུམ་མ་ཚད་བའི་གཏན་ཚིགས་བཞེད་པ་སྟེ། སྐྱ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་བྱ་ཡིན་ལོ། ཞེས་པ་ལྟ་
བུ་མ་གྲུབ་པ་བཞེད་པ་དང་། གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མ་དེས་པ་
བཞེད་པ་དང་། བྱས་ན་རྟག་པས་ཁྱབ་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འགལ་བ་བཞེད་པ་དང་གསུམ་མོ། །
གཉིས་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཚད་ཡང་སྦྲར་ཆོལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་བཞེད་པ་སྟེ། ཚུལ་
གསུམ་ཚར་མ་གྲུབ་པ་བཞེད་པ། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ་བཞེད་པ། ཕྱོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པ་བཞེད་པ་
དང་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཚད་ཞིང་སྦྲར་ཆོལ་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང་བཞེད་ཚུལ་ལ་

སྒྲིབ་ཆགས་པ་སྟེ། ངག་ཡན་ལག་ལྷ་ལྷན་ལྷ་བུ་ལྷག་ཆད་གཉིས་ཀའི་སྒྲིབ་དང་བཅས་པ་དང་།
 བྱོགས་ཚས་དང་བྱུང་བ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བརྟེན་དགོས་པའི་སྒྲིབ་པའི་དོར། གང་རུང་ཅིག་
 བརྟེན་པ་ལྷ་བུ་ཆད་པའི་སྒྲིབ་ཆགས་པ་དང་། ཡན་ལག་གཉིས་ལྷན་བརྟེན་ཀྱང་ཚིག་མཐར་ཆུམ་
 དབྱེ་གསུམ་པ་དང་ལྷ་བ་སྒྱུར་བ་ལྷ་བུ་བརྟེན་ཚུལ་ལ་སྒྲིབ་ཆགས་པ་དང་གསུམ་མོ། །

གཉིས་པ་སུན་འབྲིན་གྱི་ངག་ལ། སུན་འབྲིན་ཡང་དག་དང་། སུན་འབྲིན་ལྟར་སྒྲུང་
 གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲིབ་ལ་སྒྲིབ་དུ་
 བརྟེན་པས་སྒྲིབ་ཅན་གོ་བར་བྱེད་པའི་ངག་གོ། །གཉིས་པ་ལ་དབྱེ་སྒྲིབ་གསུམ་ལས། ཡུལ་གྱི་སྒྲིབ་
 བས་དབྱེ་ན་རྟགས་གྱི་སྒྲིབ་ལ། མཚན་ཉིད་གྱི་སྒྲིབ་ལ། དམ་བཅའི་སྒྲིབ་ལ་སྒྲིབ་དུ་བརྟེན་པའི་
 སུན་འབྲིན་ཡང་དག་དང་གསུམ་མོ། །ངོ་བོའི་སྒྲིབ་བས་དབྱེ་ན། རོན་སྒྲིབ་ལ། སྒྲོ་སྒྲིབ་ལ།
 སྒྲུ་སྒྲིབ་ལ་སྒྲིབ་དུ་བརྟེན་པའི་སུན་འབྲིན་ཡང་དག་དང་གསུམ་མོ། །བརྟེན་ཚུལ་གྱི་སྒྲིབ་བས་དབྱེ་
 བ། རྣལ་མ་དང་། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་སུན་འབྲིན་ལྟར་སྒྲུང་ལ། མཚན་ཉིད་
 དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སུན་འབྲིན་དུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག །སྒྲིབ་ལ་སྒྲིབ་དུ་མ་
 བརྟེན་པས་སྒྲིབ་ཅན་གོ་བར་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་ངག །

གཉིས་པ་ལ་དགག་བཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱི་རོལ་པས་ཆར་གཅད་ཉེར་
 གཉིས། ལྷག་ཆད་ཉེར་བཞིར་འདོད་པ་ནི་སྒྲུར་བཀག་ཟིན་ལ། གཅར་ནག་པས། རྟགས་གྱི་
 སྒྲིབ། མཚན་ཉིད་གྱི་སྒྲིབ། དམ་བཅའི་སྒྲིབ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲིབ་དུ་བརྟེན་པ་དང་། རོན་གྱི་སྒྲིབ་
 དང་། སྒྲོའི་སྒྲིབ་དང་། སྒྲུའི་སྒྲིབ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲིབ་དུ་བརྟེན་པ་དང་དུག་གོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་
 མི་འཐད་དེ། སྒྲིབ་བས་སྒྱུབ་བྱེད་ཡང་དག་བཀོད་པ་ལ། དེ་ལ་བྱོགས་སྒྲིབ་ཚོགས་ནས་སྒྲུང་དམ།
 རང་ལ་བསྟེན་དམ། འབྲེལ་མེད་གཞན་འཆད་ན་ཡང་དེ་དག་ཏུ་མི་འདུ་བའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་
 བྱི། རྩོད་རིགས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། རྩ་བའི་དབྱེ་བ། སྒྲིབ་མི་བརྟེན་པ་དང་། སྒྲིབ་མ་ཡིན་
 པ་བརྟེན་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། བད་གསེས་གྱི་དབྱེ་བ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་སྟེ། རྣམ་ངེས་ལས།
 ལོག་པའི་ལན་ལ་མཐའ་མེད་བྱིར། །དེ་དག་འདིར་ནི་སྒྲིབ་བྱི་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །
 གསུམ་པ་བརྟེན་ཚུལ་གྱི་སྒྲིབ་བས་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། རང་རྒྱུད་གྱི་ངག་དང་། ཐལ་འགྱུར་གྱི་ངག་

གོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱབ་ངག་དང་དོན་གཅིག་པས་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐལ་བའི་རྣམ་གཞག་དང་། ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རིགས་པའི་དབང་ལྷག་ལྷ་པའི་བཞེད་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་དུ་བཀོད་ཚད་བཅུ་བཞིར་དབྱེ་བ་དང་། དེ་ལ་ཡང་དག་དང་ལྷར་སྤང་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། ཡང་དག་ལ་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པ་དང་མི་འཕེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཐལ་འགྱུར་བཞི་ལས་བཅུ་བཞི་ཞེས། །ཁ་བ་ཅན་པ་དེ་ལྟར་འདོད། །ཅིས་པ་ལྟར་ཅུ་བའི་དབྱེ་བ་བཞི་ནི། རྟགས་ཁབ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ། རྟགས་འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པ། ཁབ་པ་འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པ། གཉིས་ཀ་གྲུབ་པ་སྟེ་བཞིའོ། །དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་སངས་རྒྱུས་པའི་དོར་སྐྱེ་ཚོས་ཅན། གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གཉིས་ཀ་ཚད་མས་ཀྱང་མ་གྲུབ། ཁས་ཀྱང་མི་ལེན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་ཚོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། སྐྱེ་ཚོས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ལ། གཉིས་ཀ་ཚད་མ། གཉིས་ཀ་ཁས་སྤངས། རྟགས་ཚད་མ་ཁབ་པ་ཁས་སྤངས། རྟགས་ཁས་སྤངས་ཁབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱུས་པའི་དོར། སྐྱེ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ནི་འདོད་ལན་ཐེབས་པས་ལྟར་སྤང་ཡིན་ལ། སྐྱེ་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། ཐལ་འགྱུར་དེ་རྟགས་ཁབ་གཉིས་ཀ་ཚད་མ། དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྤངས་ཀྱི་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་སྟེ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དང་དེ་ལ་རྟག་པས་ཁབ་པར་འདོད་པ་ལ། སྐྱེ་ཚོས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྐྱེ་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་ངེས་པ་ལ་འཕངས་ན་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་པ་དང་། ཚད་མས་མ་ངེས་པར་ཁས་སྤངས་པ་ཙམ་ལ་འཕངས་ན། ཁས་སྤངས་ཀྱི་བསལ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་མེད་ན་བསལ་བ་ཡི་མེད་དེ་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱས་ན་རྟག་པས་ཁབ་པ་སྐྱེ་བ་ལ། སྐྱེ་ཚོས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ལ་ཡང་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་

ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །བཞི་པ་ནི། སྐྱེ་ཏྲག་པར་སྐྱེ་བ་ལ། སྐྱེ་ཚེས་ཅན།
མ་བྱས་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ལ་ཡང་བསལ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་
སྐར་ལྟར་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། བསྐྱོག་པར་ལུས་དང་མི་ལུས་ལས། །ཡང་དག་ལྟར་སྦྲང་བདུན་བདུན་
ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར། ཐལ་བ་བཅུ་བཞི་པོ་ལ་ཏྲགས་དང་བྱབ་པ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་ནི།
གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པས་ལན་ཐེབས་ལ། ཏྲགས་འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པ་ནི། ཏྲགས་མ་གྲུབ་པ་དང་།
བྱབ་པ་འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པ་ནི། བྱབ་པ་མ་གྲུབ་པས་ལན་ཐེབས་སོ། །གཉིས་ཀ་ཚད་མ་དམ་
བཅའ་ལ་བསལ་བ་ཡི་མེད་དང་། གཉིས་ཀ་ཁས་སྒྲངས་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་ཡི་མེད་དང་།
ཏྲགས་ཚད་མ། བྱབ་པ་ཁས་སྒྲངས། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་ཡི་མེད་དང་། ཏྲགས་ཁས་
སྒྲངས། བྱབ་པ་ཚད་མ། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་ཡི་མེད་དེ་བཞི་པོ་འདོད་པས་ལན་ཐེབས་
པས་བདུན་པོ་ལྟར་སྦྲང་རོ། །གཉིས་ཀ་ཚད་མ་ལ་དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱི་བསལ་བ་དང་།
གཉིས་ཀ་ཁས་སྒྲངས་ལ་འདོད་པ་ལ་ཚད་མ་དང་། ཁས་སྒྲངས་ཀྱི་བསལ་བ་གཉིས་དང་།
ཏྲགས་ཚད་མ། བྱབ་པ་ཁས་སྒྲངས་འདོད་པ་ལ་ཚད་མ་དང་། ཁས་སྒྲངས་ཀྱི་བསལ་བ་གཉིས་
དང་། ཏྲགས་ཁས་སྒྲངས། བྱབ་པ་ཚད་མ་འདོད་པ་ལ། ཚད་མ་དང་ཁས་སྒྲངས་ཀྱི་བསལ་བ་
གཉིས་ཏེ་བདུན་ནི་ལན་གྱིས་བསྐྱོག་པར་མི་ལུས་པས་ཡང་དག་གོ །གསུམ་པ་ནི། རྒྱལ་དང་
བྱེད་ཀྱིས་མི་འཕེན་ལ། །བདུན་པའི་བྱེད་ཀྱིས་འཕེན་ཞེས་ཟེར། །ཞེས་པ་ལྟར། ཏྲགས་བྱབ་
གཉིས་ཀ་ཚད་མ། དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱི་བསལ་བ་ཞུགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། བྱབ་
པ་ཚད་མ། ཏྲགས་ཁས་སྒྲངས་ལ། དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱི་བསལ་བ་ཞུགས་པའི་ཐལ་
འགྱུར་གཉིས་ཀྱིས་ནི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་མི་འཕེན་ཏེ། རང་རྒྱུད་དུ་བྱས་པའི་ཚེ་ཕྱོགས་ཚོས་མི་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཏྲགས་བྱབ་གཉིས་ཀ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གཉིས།
ཏྲགས་ཚད་མ་ལ་བྱབ་པ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གཉིས་ཏེ། བཞི་ནི།
སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་མི་འཕེན་ཏེ། རང་རྒྱུད་དུ་བྱས་པའི་ཚེ། སྐྱ་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱབ་པ་མ་དེས་གིང་།
བྱེ་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱབ་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་བདུན་པ་ལ། སྐྱེ་ཏྲག་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་ལྟ་

ལུ། ཚེས་ཅན་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་ནི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་འཕེན་ལ། ཏྲག་པའི་སྐྱ་
ཏྲག་པར་ཁས་སྤངས་པ་ལྟ་བུ། ཚེས་ཅན་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་ནི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་
དག་མི་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། ཅུ་བའི་དབྱེ་བ་བཞི་དགག་
པ་དང་། ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་བཅུ་བཞི་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རང་རྒྱད་ལ་ཡང་
མཚུངས་ཕྱིར་དང་། ཏྲགས་མེད་ཁྱབ་པ་འགལ་ཕྱིར་དང་། ཏྲག་ཚད་ངེས་པ་མི་རུང་ཕྱིར། །
ཐལ་འགྱུར་བཞིར་དབྱེར་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་རྒྱད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དེ་ལ་ཅུ་
བའི་དབྱེ་བ་ཏྲགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་སོགས་བཞིར་དབྱེ་བ་འཐད་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་
ལ་དེ་ལྟར་དུ་འཐད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། རང་རྒྱད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་ཅུ་བའི་དབྱེ་བ་ཡང་དག་
དང་། ལྟར་སྤང་གཉིས་སུ་དབྱེ་བས་བཞིར་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། ཐལ་འགྱུར་ལ་ཡང་ཅུ་བའི་དབྱེ་
བ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤང་གཉིས་སུ་དབྱེ་བས་བཞིར་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་མཚུངས་སོ། །ཡང་
ཏྲགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཅུ་བའི་དབྱེ་བ་བཞིའི་ནང་ཚན་དུ་འཛོག་པ་མི་
འཐད་དེ། ཏྲགས་མ་གྲུབ་ན། ཁྱབ་པ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱད་པ་སྒྲུབ་པོའི་རྣམ་ཐར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གལ་ཏེ་ཏྲགས་མ་གྲུབ་ཀྱང་། ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ་སྤིང་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། ཏྲག་
ཚད་ཀྱི་ངེས་པ་ལྟར་ཏྲགས་ཕྱེད་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཁྱབ་པ་ཕྱེད་མ་གྲུབ་པ་སོགས་མཐའ་མེད་དུ་
ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། མ་གྲུབ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་ལྟག །འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་
སྤང་ཆད། ཏྲགས་མེད་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ་འཁྲུལ། །དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བཅུ་བཞི་མིན། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། ཏྲགས་མ་གྲུབ་པ་ལས་ལོགས་སུ། ཏྲགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་གཉིས་སུ་
འབྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཏྲགས་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་ལན་གཅིག་གིས་ཚོག་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་པ་འགལ་བའི་སྒྲོན་པ་ལན་ཐེབས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྤང་ཆད་དེ། སྐྱ་
ཚེས་ཅན། ཏྲག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གཉིས་ནི་ལན་གྱིས་
བསྐྱོག་པར་མི་རུས་ཤིང་། ལྟར་སྤང་དེ་ནི་འདོད་ལན་ཐེབས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ལྟར་སྤང་དུ་སོང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཏྲགས་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ་སྤིང་དོ་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཐལ་
འགྱུར་སྒྲོན་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤང་གཉིས་

ནི་ལན་གྱིས་བསྐྱོག་པར་མི་ལུས་པ་དང་། ལུས་པའི་སྒོ་ནས་འཛོག་ལ། ཏྲགས་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་
ལན་གྱིས་བསྐྱོག་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་གྲུབ་པ་སྤིང་ཅེས་ཟེར་བ་ནི་སྒོག་མེད་ཀྱང་དབང་པོ་
གཞན་ཚང་བ་སྤིང་ཅེས་ཟེར་བ་ལྟར་འབྲུལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐལ་འགྲུར་ཡང་
དག་གི་མཚན་ཉིད། །ཁས་སྒྲངས་ཀྱི་ཏྲགས་ལས་མི་འདོད་པ་ཐལ་བར་འཕེན་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱིར་
ཚོལ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྒྱུ་ཅན་སུན་འཕྱིན་ལུས་ཀྱི་ཐལ་ངག་གོ། །བོད་དག་སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་
ཐལ་འགྲུར་ལ་ཏྲགས་པ་རོལ་གྱིས་ཁས་སྒྲངས་པ་མི་དགོས་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་རྟོག་གོ་
པའི་ལུགས་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་དང་། སྐྱབ་བྱེད་མི་
འཕེན་པའི་ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག །དེ་དག་གི་དཔེར་བརྟེན་བཤད་པའོ། །དང་པོའི་མཚན་ཉིད།
དངོས་སུ་ཐལ་བ་འཕངས་པས་བསྐྱོག་ན། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་
ངག་གོ། །འདི་ལ་ཚོས་གསུམ་ལྟར་ཞིག་དགོས་ཏེ། ཏྲགས་ཕྱིར་ཚོལ་གྱི་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁས་
ལེན་པ། རྟོག་བྱུང་ཚད་མས་གྲུབ་པ་གཞི་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་
པའོ། །དེ་ཉིད་དངོས་སུ་ཏྲགས་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་པའི་ངག་མ་ཡིན་ཡང་བསྐྱོག་ན་
བསྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་རྒྱུད་རི་ལྟར་
འཕེན་པའི་ཚུལ་ནི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་བྱུང་བ་ནི་ཐལ་བའི་བྱུང་བ་བསྐྱོག་པས་འཕེན་མོད། ཕྱོགས་
ཚོས་ལ། །ཁ་ཅིག་དུ་བ་མེད་པར་ཐལ། ཞེས་ཐལ་བའི་དམ་བཅའ་བརྟེན་པས་འཕེན་ཞེས་ཟེར་
བ་ནི། མི་འཐད་དེ། བསྐྱབ་པའི་ངག་ལྟར་འདིར་ཡང་དམ་བཅའ་བརྟེན་ན་ལྟག་པས་ཚར་བཅད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཐལ་བའི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྟེན་པས་
བསྐྱབ་བྱ་དུ་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་འཕེན་ལ། དེ་ལ་ཡིད་གཏད་པས་བསྐྱོག་པ་དུ་ཡོད་གོ་བར་
བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། དུ་མེད་ལ་ཡིད་གཏད་པས་དུ་ཡོད་གོ་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རི་ལྟར་ཞེན། ཐལ་བའི་ངག་ལས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་འཕེན་མོད། ངག་བསྐྱོག་
པ་ལྟར་མི་འཕེན་ཏེ། འདི་ལྟར་མེ་མེད་པའི་ཏྲགས་ཁས་སྒྲངས་པར་མ་བརྟེན་ན་ཐལ་འགྲུར་གྱི་

ཕྱོགས་ཚོས་མི་འགྲུབ་ལ་བརྟེན་ན་དེ་བསྐྱོད་པའི་ཆོ་རང་རྒྱུད་གྱི་བསྐྱུབ་བྱ་བརྟེན་དགོས་པས་དག་
ལྷག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཚན་
ཉིད། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གང་ཞིག །ཕྱོག་ན་དོན་གྱིས་ཚུལ་གསུམ་ཚད་བའི་གཏན་ཚིགས་མི་
འཕེན་པའོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དཔེར་བརྟེན་བཤད་པ་ལ། སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་
དག་གི་དཔེར་བརྟེན་དང་། སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་དཔེར་བརྟེན་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་འབྲས་བྱ་མཚན་ཉིད་དེ། །མི་དམིགས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུབ་མི་
འཕེན། །ཞེས་ཏེ། ལུགས་འདི་ལ་སྤྱིར་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ་འབྲས་བྱ་དང་རང་བཞིན་གྱི་
གཏན་ཚིགས་གཉིས། འབྲེལ་ལྷན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་བཞི། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་
འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་གྱི་གཏན་ཚིགས་བཅུ་གཉིས། ཡན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་
བརྟེན་པའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་ཏེ་ཉི་ཤུར་གྲངས་ངེས་ལ། ཐལ་འགྱུར་ལ་ཡང་དེ་དག་གི་མིང་
ཅན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཉི་ཤུར་གྲངས་ངེས་སོ། །དེ་ལ་བྲུམ་པ་མེད་པར་ཐལ། བྲུམ་པ་ཚད་མས་མ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། ཏུ་བའི་དངོས་
རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། ཏུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་།
བ་ལང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འོག་སོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་
པའི་ནང་ཚན་མཚན་ཉིད་མ་དམིགས་པ་གསུམ་གྱིས་སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་ཏེ། བྲུམ་པ་ཡོད་པ་ལ་
སོགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་ཚད་མས་གྲུབ་ན། བྲུམ་པ་ཚད་མས་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གྱང་
གྲུབ་པས། རང་རྒྱུད་ལ་ཤེས་འདོད་མེད་ཅིང་། དེ་དག་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ན་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དམ་
བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་མ་ཞུགས་པས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་འདི་གསུམ་གྱི་ཚོས་ཅན་ལ་བྲུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་དང་། ཏུ་བས་དཔེན་
པའི་ཕྱིག་རྒྱུད་དང་། ཏྟ་ལྷ་བྱར་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ནི་རིགས་གཏེར་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་ལས། བྲུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཚད་མས་གྲུབ་ན་དམིགས་པར་ཡང་གྲུབ་
པས་ཤེས་འདོད་མེད་ལ། མ་གྲུབ་ན། ཐལ་བའི་དག་ལ་བསལ་བ་མེད་ཅིང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་

ཚེས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་དགོས་པར་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དྲུག་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཉི་ཤུ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཐལ་འགྱུར་
 རེ་རེ་རུང་བས་སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཉི་ཤུར་འགྱུར་པའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 དེས་ན་རྟགས་པ་ལོ་པོས་ཁས་སྐྱབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བུམ་པ་ཡོད་པའི་ས་ཕྱོགས་དང་།
 དུ་བ་ཡོད་པའི་ས་ཕྱོགས་དང་། བ་ལང་ཡིན་པའི་གཞི་གོང་བུ་ར་ཅན་ལྟ་བུ་ཚེས་ཅན་དུ་བཟུང་
 བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལྷག་མ་ཡང་དག་གཏན་ཚིགས་ཀྱན། སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པ་ཤེས་པར་བྱ། །
 ཞེས་ཏེ་བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ནང་ཚན་མཚན་ཉིད་མ་དམིགས་པ་མ་གཏོགས་པའི་བྱབ་བྱེད་
 མ་དམིགས་པ་གཞན་རྣམས་དང་། སྤར་གྱི་གསུམ་པོ་དེའི་ལྷག་མར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་གི་གཏན་
 ཚིགས་བཅུ་བདུན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་བཅུ་བདུན་ཏེ་བཙེ་བརྒྱད་པོས་ནི་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པར་
 ཤེས་པར་བྱའོ། །རིགས་གཏེར་ལས། ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ།
 ལྷག་མ་ཡང་དག་གཏན་ཚིགས་ཀྱན། སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པ་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 གནད་ཀྱང་། ཡང་དག་གི་གཏན་ཚིགས་ཉི་ཤུའི་མིང་ཅན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཉི་ཤུ་ཡོད་པ་
 ལ། སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་མི་འཕེན་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། དེང་སང་བོད་དག་གིས་
 གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་ལ་ཐལ་ཞེས་པའི་ཚིག་སྐྱར་པའི་ཚེ་སྐྱབ་
 བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། རྟགས་ལོག་ལ་ཐལ་དང་། ཚེས་ལོག་ལ་བྱིར་སྐྱར་པའི་ཚེ་
 སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བས་རེ་རེ་ལ་ཡང་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པར་འདོད་
 པའི་ལུགས་དེ་ལུགས་མཚོག་འདི་ལ་སྐྱར་དུ་མི་རུང་ངོ་། །དེས་ན་འདི་ལ་ལྷོག་པ་རང་རིག་འཕེན་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་བཞི། གཞན་རིག་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་བཅུ་བཞི་འབྱུང་སྟེ། ཡང་དག་གི་
 གཏན་ཚིགས་ཉི་ཤུའི་མིང་ཅན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཉི་ཤུ་ཡོད་པ་ལ། བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་
 ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས། མཚན་ཉིད་མ་དམིགས་པ་ནི་སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཅིག་གི་
 གངས་འཛིན། གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཅིག་གི་གངས་འཛིན་
 པས་མི་འཕེན་པ་ལ་གསུམ་དང་། འཕེན་པ་ལ་བཙེ་བརྒྱད་འབྱུང་པའི་གནད་ཀྱང་འདི་ཉིད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་ཏོར་པར་གྱི་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཆར་ལས་འདི་ཁོ་ན་

བཞིན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ལྟོག་པ་རང་རིག་འཕེན་པ་བཞིན། མེ་ཆོད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་
 དེས་པའི་ཤར་གཞིར་ཆོས་ཅན། མེ་ཆོད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲང་རིག་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འབྱུར་གྱིས་དེ་ཆོས་
 ཅན། གྲང་རིག་མེད་དེ། མེ་ཆོད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རང་བཞིན་དང་འགལ་
 བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་དང་། ཅན་མེ་ཆོད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེས་པའི་
 ཤར་གཞིར་ཆོས་ཅན། ཅན་མེ་ཆོད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བ་མའི་རིག་པ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འབྱུར་གྱིས་དེ་ཉིད་ཀྱི་
 རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་དང་། ཏུ་བ་བྲག་ཡུར་བ་ཆོད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེས་པའི་ཤར་གཞིར་ཆོས་ཅན།
 ཏུ་བ་བྲག་ཡུར་བ་ཆོད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲང་འབྲས་སྤྱུ་ཡོང་བྱེད་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འབྱུར་གྱིས་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་རྒྱུད་
 འཕེན་པ་དང་། ལུ་མ་པ་ཆོས་ཅན། འཛིག་དེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་འཛིག་པ་རང་རྒྱ་
 ལས་ཕྱིས་བྱུང་བའི་འཛིག་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་
 འགལ་བའི་བྱ་བ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འབྱུར་གྱིས་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའོ། །ལྟོག་པ་
 གཞན་རིག་འཕེན་པའི་ཐལ་འབྱུར་བཅུ་བཞི་ནི། རྒྱ་མ་དམིགས་པ་དང་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་
 པན་ཚུན་བསྐྱོག་པ་གཉིས། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་སྒྲོར་ནས་དགུ། པན་ཚུན་སྤངས་
 འགལ་གྱི་སྒྲོར་ལ་གཅིག །རང་བཞིན་དང་བྱ་བ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་པན་ཚུན་བསྐྱོག་པ་གཉིས་
 རྣམས་སོ། །

དང་པོ་གཉིས་ནི། མེ་མེད་མཆོན་ཏུས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོན་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཏུ་
 བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འབྱུར་གྱིས་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་
 འཕེན་པ་དང་། ཏུ་ལྷན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། ཏུ་བ་མེད་པར་ཐལ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྒྱ་
 མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འབྱུར་གྱིས་འབྲས་བྱའི་གཏན་ཆོགས་འཕེན་པའོ། །ལྷན་ཅིག་མི་གནས་
 འགལ་གྱི་སྒྲོར་དགུ་ལ། འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་སྒྲོར་གསུམ་ནི། མེ་ཆོད་མའི་
 སྟོབས་ཀྱིས་དེས་པའི་ཤར་གཞིར་ཆོས་ཅན། མེ་ཆོད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

བ་མོའི་རེག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་བྱུང་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་
འགྱུར་གྱིས་བྱུང་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་དང་། ཡང་དེ་
ཚོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲང་འབྲས་སྒྲུ་ལོང་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་བཞིན་དང་
འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་
རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་དང་། ཡང་དེ་ཚོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲང་རེག་གི་དངོས་རྒྱུ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རྒྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་འབྲས་བྱ་དང་
འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའོ། །

འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་སྒྲོར་གསུམ་ནི། ཏུ་བ་དྲག་ཕྱུར་བ་ཚད་མའི་སྟོབས་
གྱིས་ངེས་པའི་ཤར་གཞིར་ཚོས་ཅན། ཏུ་བ་དྲག་ཕྱུར་བ་ཚད་མའི་སྟོབས་གྱིས་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། བ་མོའི་རེག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་བྱུང་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
གྱིས་བྱུང་བྱེད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་དང་། ཡང་དེ་ཚོས་
ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲང་རེག་གི་དངོས་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་རྒྱ་
དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས། འབྲས་བྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་
འཕེན་པ་དང་། ཡང་དེ་ཚོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲང་རེག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྒྱ་དང་
འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་
དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའོ། །འགལ་བའི་བྱུང་བྱ་དམིགས་པའི་སྒྲོར་གསུམ་ནི། ཅན་མེ་
ཚད་མའི་སྟོབས་གྱིས་ངེས་པའི་ཤར་གཞིར་ཚོས་ཅན། ཅན་མེ་ཚད་མའི་སྟོབས་གྱིས་ངེས་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། གྲང་རེག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱུང་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་
ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་བྱུང་བྱ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་དང་། ཡང་
དེ་ཚོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲང་འབྲས་སྒྲུ་ལོང་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱུང་བྱེད་དང་
འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་བྱུང་བྱ་དམིགས་པའི་རང་
རྒྱུད་འཕེན་པ་དང་། ཡང་དེ་ཚོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲང་རེག་གི་དངོས་རྒྱུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་བྱུང་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རྒྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་འབྲས་བྱ་དང་འགལ་

བའི་བྱ་བ་བྱ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་ནམས་སོ། །ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་སྒྲོར་ནས་
གཅིག་ནི། སྒྲུ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགལ་བའི་
བྱ་བ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བྱ་བ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའོ། །
བྱ་བ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་ཕན་ཚུན་བསྐྱོག་པ་གཉིས་ནི། ཤ་པ་དང་ལྷན་པའི་
ཤར་གཞིར་ཆོས་ཅན། ཤ་པ་མེད་པར་ཐལ། ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་བྱེད་མ་དམིགས་
པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོགས་འཕེན་པ་དང་། ཤིང་མེད་གྱི་བྲག་རྩོད་ན་ཆོས་
ཅན། ཤིང་ཡོད་པར་ཐལ། ཤ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་བཞིན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བྱ་བ་
བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའོ། །དཔེར་བརྗོད་འདི་དག་ཀྱང་ཐ་སྙད་བདེ་བའི་ཕྱིར་དུ་
ཐལ་བའི་དམ་བཅའ་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི། ཐལ་དག་སྒྲིན་མེད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་བའི་དམ་བཅའ་
དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་ལ་སྒྲུ་ཆོས་ཅན།
མི་རྟག་སྟེ། དུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཟུང་བ་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན་ཐལ་དག་སྒྲིན་མེད་གང་ཞེན། ཐོག་
མར་སྒྱི་གཅིག་བསལ་བ་དུ་མ་དང་དོན་ལ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་མར་ཐལ་ཞེས་དང་། ལ་ལ་མེ་མེད་
པའི་ཕྱིར། དུ་བ་མེད་པར་ཐལ། ཞེས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དམ་བཅའ་བཀོད་ལ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་འདྲི་
ན། ཐལ་དག་འདི་ལྟར་འགོད་དེ། གང་བསལ་བ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ན། དུ་མ་ཡིན་པས་
བྱ་བ། དཔེར་ན་སྒོད་ཐ་དད་ཀྱི་རྒྱ་ཤུག་བཞིན། སྒྱི་གཅིག་པོ་ཡང་བསལ་བ་དུ་མ་དང་དོན་ལ་
འབྲེལ་ལོ་ཞེས་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་དང་། གང་དུ་མ་མི་སྲིད་པ་དེ་དུ་མ་དང་མ་འབྲེལ་བས་བྱ་བ།
དཔེར་ན་རི་བོང་གི་རྩ་བཞིན་དུ་མ་དང་དོན་ལ་འབྲེལ་པར་ཁས་སྤངས་པའི་སྒྱི་ཡང་དུ་མར་མི་སྲིད་
དོ་ཞེས་མི་མཐུན་སྦྱར་དང་། ཡང་གང་མེ་མེད་ན་དུ་བ་མེད་པས་བྱ་བ། དཔེར་ན་རྩ་ཁྲུང་བཞིན།
ལ་ལ་འང་། མེ་མེད་པར་ཁས་སྤངས་སོ། །ཞེས་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་དང་། གང་དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་
ཡོད་པས་བྱ་བ། དཔེར་ན་ཚད་བང་བཞིན། མེ་མེད་དུ་ཁས་སྤངས་པའི་ལ་ལ་འང་དུ་བ་ཡོད་དོ་
ཅས་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱར་འགོད་དོ། །འོ་ན་འདི་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་དང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དག་ཁྱད་མེད་དུ་
འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན། བྱེད་པར་གིན་དུ་ཆེ་སྟེ། འདིར་ནི་པ་རོལ་པོས་ཁས་སྤངས་པའི་མེ་མེད་པའི་
དུ་ལྷན་གྱི་ལ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བ་ཡིན་ལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ནི་ཕྱིར་ཆོལ་གྱིས་མེ་ཡོད་མེད་

གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་པའི་དུ་ལྷན་གྱི་ལ་ཙམ་ཚམ་ཙན་དུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི། གལ་ཏེ་གཞན་གྱིས་ཁས་སྤངས་པ་ཙམ་རྟགས་སུ་རུང་ན་
 རང་རྒྱུད་ལ་ཡང་མཚུངས་ལ། མི་རུང་ན་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཡང་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། རང་རྒྱུད་ལ་གཞན་
 གྱིས་ཁས་སྤངས་པ་ཙམ་རྟགས་སུ་མི་རུང་སྟེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དེ་སྤར་རྒྱལ་རང་ཉིད་
 གྱིས་མ་གྲུབ་ན། བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐལ་འགྱུར་ལ་གཞན་གྱིས་ཁས་སྤངས་
 ཙམ་རྟགས་སུ་རུང་སྟེ། གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ཁྱབ་བྱེད་དེ་མེད་བཞིན་དུ་ཁྱབ་བྱ་དེ་ཡོད་པར་
 འདོད་པ་ལ་འགལ་བ་བརྟེན་པའི་སྒོ་ནས་ལོག་རྟོག་བསྐྱོག་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་
 རིགས་པ་ཙན་པས་སྤྱི་དེ་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། བསལ་བ་དུ་མ་དང་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་དང་།
 ཡན་ལག་ཙན་དེ་ཆ་མེད་རྫས་གཞན་ཡིན་ཀྱང་། ཡན་ལག་དུ་མ་དང་དོན་ལ་འབྲེལ་བར་འདོད་
 པ་དང་། གྲངས་ཙན་པས། སྒྲ་བྱས་པ་ཡིན་ཀྱང་། རྟག་པར་འདོད་པ་དང་། འགལ་ཞིག་གིས་
 གཞི་འགར་དུ་བ་ཡོད་ཀྱང་མེད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་འགལ་བ་བརྟེན་པའི་སྒོ་ནས་ལོག་རྟོག་
 བསྐྱོག་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་ལ། དགག་བཞག་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི།
 ཁ་ཅིག་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་ལ། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དང་། འདོད་ཐོག་
 དང་གསུམ་དུ་ངེས་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འོ་ན་ཁྱབ་པ་འགལ་བ་དང་། མ་ངེས་པ་གཉིས་ཀ་
 ལ་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་ལན་གཅིག་གིས་ཚོག་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀ་ལ། མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་ལན་གཅིག་གིས་
 ཚོག་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ། དེ་གཉིས་མ་གྲུབ་པར་མཚུངས་ཀྱང་། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ་དང་།
 རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་སོ་སོར་མ་ཕྱིན་ངོས་མི་ཟེན་པས་རྩོད་པ་མི་བདེའོ། །ཞེ་ན། དེ་ནི་སྤར་མ་
 ལ་འང་མཚུངས་སོ། །ཡང་ཁྱབ་པ་འགལ་བ་ལ། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་ལན་བཏབ་ན་འབྲལ་
 པར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲ་ཚོས་ཙན། རྟག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་
 ཅེས་པའི་ལན་བཏབ་ན་བྱས་པ་ལ་རྟག་པ་སྤྱིད་པར་བྱགས་ལ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཤེས་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་མ་ཁས་པས་ཐལ་འགྱུར་ལན། །
 རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་བཞིས་གདབ། ཅེས་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་ནི། འགལ་བ་དང་། མ་

ངེས་པ་དང་། མ་གྲུབ་པ་དང་། འདོད་པ་གྲུབ་པ་སྟེ་སྒོ་བཞིའོ། །ལན་གྱིས་བསྒྲོག་པར་མི་རུས་
ན། ཁྱོ་བ་དང་། འཁོན་དུ་འཛིན་པ་དང་། བདག་ལ་བསྟོད་ཅིང་། གཞན་ལ་སྟོད་པ་དང་།
སྤྱ་གར་དང་། བཞད་གད་དག་གིས་རིགས་པ་བསྐྱབ་པ་ནི་ཐབས་རྒྱགས་པ་ཡིན་པས། བདེན་
པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དམ་པའི་རྣམ་ཐར་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་བསྐྱབ་པ་དང་སུན་འབྱིན་གྱིས་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྟུག་ཅད།

སྟེ་དང་སྟེ་བར་ལེགས་བཤད་གོམས་པ་དང་། ཁོ་འདིར་མཁས་པ་དུ་མ་བསྟེན་པ་དང་། །
རྣམ་དབྱེད་སྟོ་གྲོས་མཚུངས་པ་མེད་པ་ཡིས། །ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་མི་འཛིགས་གནས་ཐོབ་པ། །སྟོལ་
འབྱེད་འགན་མེད་དེ་ཡི་རྗེས་འབྲང་ནས། །སྟེ་བདུན་གནད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཐིམ་བཞིན་དུ། །མཐོར་
གསལ་བར་བྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འདི། །སངས་རྒྱས་ཀུན་དངོས་དཔལ་ལྡན་དོ་རྗེ་འཆང་། །ཀུན་
དགའི་མཚན་ཅན་སྤྱི་མའི་བཞེད་དོན་རྣམས། །ལེགས་པར་སྟོང་ཞིང་བྱིན་རྒྱལ་འཇུག་ཕྱིར་དང་། །
རང་ཉིད་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་བསྟེན་ཕྱིར་དང་། །གཟུར་གནས་སྟོ་ལྡན་རྣམས་ལ་པན་ཕྱིར་སྤྱར། །དེ་
ལས་བྱུང་བའི་དག་ཚོགས་འོད་ཟེར་གྱི། །བྱ་བ་སྟོང་ལྡན་བསྟན་པའི་མཁར་བྱབ་ནས། །ལོག་སྤྱི་
ཕྱན་པ་མཐའ་དག་རྒྱུད་སྤིང་སྟེ། །མཁའ་མཉམ་འགོ་ལ་ལམ་བཟང་སྟོན་པར་ཤོག །

ཕྱི་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འགྲེལ་པ་ཚད་མ་རིགས་
པའི་གཏིར་གྱི་དོན་གསལ་པར་བྱེད་པ་ཟབ་དོན་གནད་ཀྱི་ཁ་འབྱེད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་སྤྱི་བའི་དམ་
པ་ཀུན་མཁྱེན་སངས་རྒྱས་འཕེལ་གྱི་གསུང་ལས་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་གིང་། འཇམ་པའི་དབྱངས་
ཀྱི་ངོ་བོ་དཔལ་ལྡན་ས་སྤྱི་པ་རྗེ་ཉའི་གསུང་རབ་ལ་ངེས་པ་གཏིར་ནས་རྟེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས།
རིགས་གཞུང་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པ་ལ། དེང་སང་འགྲན་རྒྱ་དང་བྲལ་བ་རིགས་པར་སྤྱི་བ་
བསོད་ནམས་སེང་གེས་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་དུ་མས་ཡང་ཡང་བསྐྱལ་བའི་ངོར། ཐུབ་བསྟན་རྣམ་
པར་རྒྱལ་བའི་དགོན་པར་སྤྱར་བའི་ཡི་གེ་པ་ནི་གཞོན་ནུ་བཟང་པོས་བསྒྲིས་པའོ། །སྐམ་མཛུ་
ལོ། །

༄༅། རྟགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཏན་ལ་དབབ་པ། །རྟགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཏན་ལ་དབབ་པ།

༄༅། །རྟགས་སྐད་དུ། ཉེ་ཏུ་ཅ་ཀྱ་ཏུ་སྐད། །བོད་སྐད་དུ། རྟགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
གཏན་ལ་དབབ་པ། །འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ལུང་གྱུར་པ་ལ་བྱག་འཚལ་ལོ། །འབྲུལ་
པའི་བྱ་བ་འཛོམས་མཛད་པ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ལ་བྱག་འཚལ་ནས། །རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་
འཁོར་ལོ་ཡིས། །གཏན་ལ་དབབ་པར་བཤད་པར་བྱ། །རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ལ། །ཡོད་
དང་མེད་དང་གཉིས་ཀ་དང་། །ཡོད་པ་ལ་ནི་ཡང་དག་སྟེ། །མེད་པ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་ཡིན། །
ཐེ་ཚོམ་གཉིས་ཏེ་མ་གྲུབ་བཞི། །མ་གྲུབ་སྦྱོར་བ་དེ་བཞིན་དུ། །མཐུན་པའི་བྱོགས་ལ་ཡོད་པ་
དང་། །མེད་པ་དེ་བཞིན་གཉིས་ཀ་དང་། །མི་མཐུན་བྱོགས་ལ་འད་དེ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་ལ་
རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་སྟེ། །སྟེང་འོག་གཉིས་ལ་ཡང་དག་གནས། །འོགས་ལ་འགལ་བ་རྣམ་
གཉིས་ཏེ། །བྱར་བཞི་དངོས་ཀྱི་མ་དེས་པ། །དབྱས་ན་བྱན་མོང་མིན་པའོ། །གཞལ་བྱ་བྱས་དང་
མི་རྟག་དང་། །བྱས་དང་མཉན་བྱ་ཚུལ་ལས་བྱུང་། །མི་རྟག་ཚུལ་བྱུང་རྟག་བྱ་མིན། །དགྲུ་པོ་
འདི་ནི་རྟགས་སོགས་ལའོ། །རྟག་དང་མི་རྟག་ཚུལ་བྱུང་དང་། །རྟག་དང་རྟག་དང་རྟག་པ་དང་། །
ཚུལ་བྱུང་མིན་དང་མི་རྟག་རྟག། །རྟག་པ་ལ་ནི་བསྐྱབ་པ་འགོད། །སྟེང་འོག་མི་མཐུན་འོགས་
དང་སྦྱར། །ཡང་དག་གཏན་ཚིགས་གཉིས་ཡིན་ནོ། །འོགས་དང་མི་མཐུན་སྟེང་འོག་སྦྱར། །
འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་ཡིན་ནོ། །བྱར་བཞི་ཐད་སོར་བསྐྱལ་མ་སྦྱར། །བྱན་མོང་མ་
དེས་རྣམ་པ་བཞི། །འོགས་གཉིས་ཐད་ཀར་སྦྱར་བས་ནི། །བྱན་མོང་མ་ཡིན་མ་དེས་པའོ། །
རྟགས་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར་རྣམ་དགྲུ་ཡི། །དཔེ་ཡི་རྣམ་པ་འདི་ལྟར་ཏེ། །ནམ་མཁའ་བྱམ་དང་བྱམ་
ནམ་མཁའ། །བྱམ་པ་གྲོག་དང་ནམ་མཁའ་བཞིན། །ནམ་མཁའ་བྱམ་དང་མཁའ་བྱམ་དང་། །
མཁའ་དང་བྱམ་པ་གྲོག་བཞིན་དང་། །གྲོག་དང་ནམ་མཁའ་བྱམ་པ་བཞིན། །བྱམ་པ་གྲོག་དང་
ནམ་མཁའ་བཞིན། །ནམ་མཁའ་རྟུལ་ཕྱན་ལས་བྱམ་བཞིན། །དེ་ནི་དེས་པའི་དབང་བྱས་ཡིན། །
ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ལུགས་ལ་ནི། །ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་དང་། །བྱོགས་གཅིག་མཐའ་དག་
སྦྱར་བའོ། །རྟགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་སྦྱོབ་དཔོན་བྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོས་མཛད་པ་
རྟོགས་སོ། ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་དང་། རྟེན་
ལྟར་གསུམ། སྐྱོམ་ཕན། རྟེན་སྟེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། མཐུན་སྟོགས་ནམ་མཁའ་དང་།
མི་མཐུན་སྟོགས་བུམ་པ་ལྟེ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱེད་བྱེད། རྟེན་ལྟར་གསུམ། སྐྱོམ་ཕན། རྟེན་སྟེ།
བྱས་པའི་བྱིར། མཐུན་སྟོགས་ནམ་མཁའ་ལ་མེད་ངེས་པ། མི་མཐུན་སྟོགས་བུམ་པ་ལ་ཡོད་ངེས་
པའོ། རྟེན་ལྟར་གསུམ། སྐྱོམ་ཕན། རྟེན་སྟེ། རྩལ་བ་ལས་མ་བྱུང་སྟེ། འཛིག་པའི་བྱིར། མཐུན་
སྟོགས་སྟོག་དང་ནམ་མཁའ་གཉིས་ལ་ཆ་གཉིས། མི་མཐུན་སྟོགས་བུམ་པ་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའོ། །
སྐྱོམ་ཕན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་བྱིར། མཐུན་སྟོགས་བུམ་པ་ལ་ཡོད་ངེས་པའོ། ། མི་
མཐུན་སྟོགས་ནམ་མཁའ་ལ་མེད་ངེས་པའོ། །སྐྱོམ་ཕན། རྟེན་སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར།
མཐུན་སྟོགས་ནམ་མཁའ། མི་མཐུན་སྟོགས་བུམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་མེད་ངེས་པའོ། །དུང་སྐྱོམ་
ཕན། མི་རྟག་སྟེ། རྩལ་བྱུང་ཡིན་པའི་བྱིར། མཐུན་སྟོགས་བུམ་པ་དང་སྟོག་གཉིས་ལ་ཆ་
གཉིས། མི་མཐུན་སྟོགས་ནམ་མཁའ་ལ་མེད་པར་ངེས་པའོ། །སྐྱོམ་ཕན། རྩལ་བ་ལས་བྱུང་
སྟེ། མི་རྟག་ཡིན་པའི་བྱིར། མཐུན་སྟོགས་བུམ་པ་ལ་བྱེད་བྱེད། མི་མཐུན་སྟོགས་སྟོག་དང་
ནམ་མཁའ་གཉིས་ལ་ཆ་གཉིས་པ། སྐྱོམ་ཕན། རྟེན་སྟེ། རྩལ་བྱུང་ཡིན་པའི་བྱིར། མཐུན་
སྟོགས་ནམ་མཁའ་ལ་མེད་ངེས། མི་མཐུན་སྟོགས་བུམ་པ་དང་སྟོག་གཉིས་ལ་རིམ་བཞིན་ཆ་
གཉིས་པའོ། །སྐྱོམ་ཕན། རྟེན་སྟེ། རིག་བྱ་ཕན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། མཐུན་སྟོགས་ནམ་
མཁའ་དང་། རྩལ་བྱུང་ལ་རིམ་བཞིན་ཆ་གཉིས་དང་། མི་མཐུན་སྟོགས་ལུས་དང་བུམ་པ་ལ་
རིམ་བཞིན་ཆ་གཉིས། སྦྱིར་གཏུན་ཆོགས་གྱི་རབ་དབྱེ། བྱེད་བྱེད་སྟོགས་ཆོས་ཕན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། འཁྲུལ་པའི་བྱ་བ་འཛོམས་མཛད་པ། ཁྱེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གོ། །
གཉིས་པ་ནི། རྗེས་སུ་དབག་པར་བྱ་བ་ལ། ཁྱེས་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་ལྟེ། སྦྱིར་རྟགས་སུ་
བཀོད་ཅོམ་ལ་རྩོད་གཞི་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ།
སྟོགས་ཆོས་ཕན་དང་། བྱི་མ་གཉིས་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་གཉིས་དང་བཅས་པ་ལ། མ་གྲུབ་པར་བཞག་
ཅས་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་དབང་དུ་
བྱས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དགྲུང་དབྱེ་བའི་རྩལ་དང་། འཁོར་ལོ་བྱིས་ནས་རྟགས་

རིགས་ངོས་གཟུང་བ། སྦྱོར་བའི་དོན་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། མ་གྲུབ་སྦྱོར་བ་དེ་བཞིན་
 དུ། །ཞེས་སོགས་ཚིག་ཀྱང་ལྡེ་སྟེ། རྩོགས་ཚོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་
 དང་། མེད་པ་དང་། གཉིས་ཀྱི་དང་གསུམ་ལས། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་
 དང་། མེད་པ་དང་། གཉིས་ཀྱི་གསུམ་སྟེ་དབྱེ་བས་དགྲུང་འགྲུང་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། རྩོགས་
 ཚོས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་མེད་དང་། །རྣམ་གཉིས་རེ་རེ་དག་ལ་ཡང་། །རྣམ་གསུམ་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་ཡང་། །ཡོད་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི།
 སྟེང་འོག་གཉིས་ལ་ཡང་དག་གནས། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། །འཁོར་ལོ་ལིང་ཆོ་
 དགྲུང་བྲིས་ནས་སྟེང་ལྟར་གསུམ་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་གསུམ། བར་ལྟར་གསུམ་ལ་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་གསུམ། །འོག་ལྟར་གསུམ་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་པ་གསུམ་བྲིས་ནས་
 བལྟས་པའི་ཆོ། །འདི་དག་གི་གཟུགས་བརྟན་རང་ལུགས་ཀྱིས་འཆར་རོ། །གསུམ་པ་ལ་བཞི་སྟེ།
 གཏན་ཚིགས་དགྲུང་སྦྱོར་བཟུང་བ་དང་། བསྐྱབ་ཆོས་དགྲུང་སྦྱོར་བཟུང་བ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་
 སྦྱོར་བའི་ཚུལ། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞལ་བྱ་བྱས་
 དང་མི་རྟག་དང་། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། དང་པོ་གསུམ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་
 པ་གསུམ། བར་པ་གསུམ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་གསུམ། ཐ་མ་གསུམ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་
 གཉིས་པ་གསུམ་སྟེ། །འོག་མ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྟག་དང་མི་
 རྟག་ཚུལ་བྱུང་དང་། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། ཆོས་ཅན་གོ་སྟེ་བ་ལ་དགོངས་ནས་
 དངོས་སུ་མ་བཞོད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། སྟེང་འོག་མི་མཐུན་འོགས་དང་སྦྱར། །ཞེས་སོགས་
 ཚིགས་བཅད་གཉིས་སོ། །བཞི་པ་ནི། རྟགས་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར་རྣམ་དགྲུལ། །ཞེས་སོགས་
 ཚིགས་བཅད་བྱེད་དང་གསུམ་སྟེ། །འཁོར་ལོ་མཐོང་བས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི།
 ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ལུགས་ལ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཚིག་ཀྱང་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་ལ་བཞི་སྟེ། རྟགས་
 དགྲུ་སྟོས་པའི་དགོས་པ། །ལྟར་སྦྱང་གི་སྐབས་སུ་མ་གྲུབ་པ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན། །ཡང་དག་གི་
 སྐབས་སུ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན། རྩོགས་གཉིས་ཀ་ལ་རྣམ་གཉིས་
 པའི་མ་ངེས་པ་ལ་དོགས་པ་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོད་མ་མདོར་གང་བྱིར་གཏན་ཚིགས་དག་

དང་ནི། །དེར་སྒྲུང་ལལ་ཆེར་སྟོགས་ཆོས་ཉིད། །དེས་ན་གཏན་ཆོགས་སོགས་དོན་གྱི། །སྟོན་
 དུ་དེ་དབྱེ་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་ལས། བདེ་བླག་ཏུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་།
 རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཏན་ཆོགས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་དོན། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གིས་
 སྟོན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐབས་འདིར་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་
 མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། །འདི་དག་ནི་གཏན་ཆོགས་མཐུན་སྟོགས་དང་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་
 ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཞིབ་ཏུ་སྟེ་ནས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ཤིང་།
 མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་གཏན་མེད་པ་གཅིག་དགོས་སོ། །ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པ་གང་ཞིག །མ་
 གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ནི་སྟོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་ཅན་དུ་སོང་བའི་པས་མཐུན་
 སྟོགས་ལ་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་རིགས་གཏེར་ལས།
 ཏྲགས་མེད་ཁྱབ་པ་འགལ་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་པར། ཏྲགས་མ་གྲུབ་ན་སྟོགས་ལ་
 མཐུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པ་སྒྲུན་པོའི་རྣམ་ཐར་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ཡང་གནད་ཀྱི་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། །འདིར་སྟོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་རབ་དབྱེ་འཆད་
 པ་ནི། ཁྱབ་པ་བརྗོད་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། དགག་ཏྲགས་ཀྱི་ཁྱབ་
 པ་ནི། བསྐྱབ་ཏྲགས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱབ་པའི་ཁོངས་སུ་འདུས་པས་ལོགས་སུ་མི་སྟོན་ཏེ། རྒྱ། ཁྱབ་
 བྱེད། མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ལྷོག་ཁྱབ་ནི་འབྲས་རང་གི་ཏྲགས་ཀྱི་རྗེས་འགོ་དེ་ཉིད་
 ཡིན་ཅིང་། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ནི། བཀོད་ཆོད་ལ་དེ་ལྟར་བཀོད་ཀྱང་
 སོང་ཆོད་ལ་རྒྱ་ཆོགས་གངས་ཆོད་གི་ཏྲགས་ལས་འབྲས་སུ་འབྱུང་རུང་དུ་བསྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་
 ཡིན་པས་རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་དང་། དགག་ཏྲགས་གཞན་ཐམས་
 ཅད་ནི་སྦྱར་བ་འགོད་ཚུལ་ཐ་དད་ཀྱང་། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་
 འདུས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ལས་འབྲས་སུ་བསྐྱབ་པས་ན། །ཞེས་པའི་དོན་རྣམ་འཛོག་གི་རྒྱ་ལས་རྣམ་
 གཞག་གི་འབྲས་སུ་བསྐྱབ་པ་ལ་འཆད་པ་ནི། གཅིག་དམིགས་ཉམས་སུ་སྦྱང་བ་ལས། །ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་འབྲུ་མ་ཐེབ་པའི་སྟོན་ནོ། །འདི་དག་གི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པ་ནི་གཞུང་དོན་གྱི་
 སྐབས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཏྲག་སྟེ། རིག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་པ་འདི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་རྣམ་གཉིས་མི་འཐད་དེ། རེག་བྱ་ཅན་
 དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི་ནི་ཚོལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པས་སྒྲིན་མེད་
 དེ། ཚོལ་བ་བྱེ་བྲག་པས། རྩལ་ཐུན་དེ་རེག་བྱ་ཅན་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་འདི་དག་རང་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་རིགས་པ་ལས་ཅིའི་
 ཕྱིར་གཞན་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་ཞེན། དེའི་ལན་དུ། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
 གཏན་ཚིགས་བརྗོད་བྱ་རྟོགས་དོན་དུ། །རབ་རྩ་དབྱེ་བ་ཙམ་བཤད་དེ། །ཅིས་གསུངས་ཏེ།
 གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གིས་ཚུལ་གསུམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས། གཞན་ལ་
 བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པས་ཤིན་རྩ་ཡང་འཐད་དོ། །

རང་གི་མཐོང་བའི་ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་པ་ཡིས། །བསྐྱབ་བྱ་ལྟོག་གུར་གཞན་ལ་སྟོན་པ་ལ། །
 བརྗོད་ཚུལ་རྟོགས་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་གྱི་ནི། །གཏན་ཚིགས་རབ་རྩ་དབྱེ་བ་ཤེས་པར་དགོས། །
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱབ་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

འདི་བསྐྱབ་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡི། །དགེ་བའི་རྩ་བ་གང་ཐོབ་པ། །དེས་ནི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་
 གྱིས། །བདེ་གཤེགས་ཤེས་རབ་ཐོབ་པར་ཤོག །འགྲོ་བའི་སྤྱད་བསྐྱལ་སྟོན་གཅིག་ལ། །བདེ་
 བ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གནས། །བསྟན་པ་རྟེན་དང་བཀྱར་སྟེ་དང་། །བཅས་ཏེ་ཡུན་རིང་
 གནས་གུར་ཅིག །དགེའོ། །དགེའོ། །དགེའོ། །